PATRICIA
CORNWELL

juodoji byla



– KRIMINALINIS ROMANAS –

baltos lankos

Patricia Cornwell
Juodoji byla

Iš anglų kalbos vertė
Ieva Albertavičienė ir
Lina Kulišauskaitė

baltos lankos

UDK 820(73)-3
Co-207

Viršelio dailininkas
Zigmantas Butautis

Maketavo
Sigrida Juozapaitytė

Versta iš:
Patricia Cornwell, *Black Notice*, G. P. Putnam's Sons, 1999

Printed in Lithuania
ISSN 2029-2597
ISBN 978-9955-23-354-1

Ninai Solter,
Vanduo ir žodžiai

Trečiasis angelas išliejo savo dubenį į upes
ir vandens šaltinius, ir jie pavirto krauju.
(Apreiškimo knyga 16:4)

BV

Gruodžio 6, 1996
Epvort Haits
Ludingtonas, Mičiganas

Brangioji Kei,

Sėdžiu verandoje, žvelgiu į Mičigano ežerą, o skvarbus vėjas man primena, kad turiu nusikirpti plaukus. Pamenu, kai čia buvome paskutinį kartą, nors vieną saldžią minutę per visą savo gyvenimą pamiršę, kas esame, ką darome. Kei, paklausyk manęs.

Tu visa tai skaitai, kadangi aš jau miręs. Kai nusprendžiau tai parašyti, senatoriaus Lordo paprašiau, kad šį laišką tau įteiktų asmeniškai gruodžio pradžioje, prabėgus metams po mano mirties. Žinau, kokios slegiančios tau būna Kalėdos – dabar turėtų būti nepakeliamai sunku. Gimusi meilė tau buvo mano gyvenimo pradžia. Dabar, kai gyvenimas baigėsi, tavo dovana man bus tavo ėjimas pirmyn.

Žinoma, tu nė kiek nepasikeitei, Kei. Ir toliau kaip į gaisrą skubi į įvykio vietas, atlieki daugiau nei bet kada autopsijų. Tave tiesiog suryja teismas, darbas institute, dėstytojavimas, nerimas dėl Liusi, susierzinimas dėl Marino, nematai kaimynų ir bijai nakties. Kad

ir kaip tau reikėdavo, niekada nepasiimdavai atostogų ar laisvos dienos.

Pats laikas liautis vengus savo skausmo ir leisti man tave paguosti. Mintyse paimk mano ranką ir prisimink tuos daugelį pokalbių apie mirtį, kai niekada neleisdavom sau pripažinti, kad bet kokia liga, nelaimingas atsitikimas ar smurtas gali absoliučiai sunaikinti, nes mūsų kūnai tėra tik mūsų dėvimas kostiumas. O mes esame daug daugiau nei tai.

Kei, noriu, kad tikėtum: kai tai skaitai, aš tave jaučiu, savotiškai tave globoju ir kad viskas bus gerai. Noriu tavęs paprašyti vieno dalyko – atšvęsti mūsų gyvenimą kartu, kuris, žinau, niekada nesibaigs. Paskambink Marinui ir Liusi. Pasikviesk juos šiandien pas save vakarienės. Pagamink vieną skaniausių savo patiekalų ir prie stalo palik vietą man.

Kei, mylėsiu tave amžinai,
Bentonas

1

Vėlyvas rytmetys žaižaravo mėlynu dangumi ir rudenio spalvomis, bet tai buvo ne man. Dabar saulės šviesa ir grožis džiugino kitus; mano gyvenimas buvo sustiręs ir be giesmės. Spoksojau pro langą į kaimyną, grėbiantį lapus, ir pasijutau beviltiškai, buvau sugniuždyta ir tarsi atsidūrusi kitame pasaulyje.

Bentono žodžiai atgaivino kiekvieną baisingą vaizdą, kurį bandžiau slopinti. Regėjau šviesos spindulius, atidengiančius karščio suardytus kaulus sumirkusiose šiukšlėse ir vandenyje. Šoko banga vėl mane bloškė, kai iš nesuprantamų formų išniro nusvilinta galva be jokių veido bruožų ir su gniutulais suodinų žilų plaukų.

Prie savo virtuvinio stalo sėdėjau sriūbčiodama senatoriaus Frenko Lordo ką tik išvirtą arbatą. Buvau išsekusi ir apsvaigusi nuo pykinimo audrų, mane į vonią siuntusių jau du kartus. Jaučiausi pažeminta, nes labiausiai už viską bijojau prarasti savitvardą, kas ką tik ir nutiko.

– Vėl reikia grėbti lapus, – tuščiai savo senam draugui pasakiau aš. – Gruodžio šeštoji, o atrodo, lyg būtų koks spalis. Žiūrėk, Frenkai. Kokios didelės jau gilės. Pastebėjai? Tikriausiai tai reiškia, bus šalta žiema, nors dabar net sunku būtų tuo patikėti. Nepamenu, Vašingtone būna gilių?

– Būna, – atsakė jis. – Jei rasi kokį vieną kitą medį.

– Ar didelės? Turiu omeny giles.

– Būtinai atkreipsiu į tai dėmesį, Kei.

Užsidengiau veidą rankomis ir sukūkčiojau. Jis pakilo nuo stalo ir priėjo prie mano kėdės. Senatorius Lordas ir aš augome Majamyje ir lankėme mokyklą toje pačioje arkivyskupijoje, nors aš lankiau Šv. Brendano vidurinę mokyklą tik vienerius metus ir prabėgus daugybei metų po to, kai čia buvo jis. Visgi ši nors ir nutolusi sankirta buvo tarsi ženklas to, kas bus.

Kai jis buvo apygardos prokuroras, aš dirbau Deido apygardos teismo medicinos biure ir dažnai liudydavau jo bylose. Kai buvo išrinktas Jungtinių Valstijų senatoriumi ir paskui paskirtas teisinio komiteto pirmininku, aš buvau vyriausioji Virdžinijos teismo medicinos ekspertė, jis į mane kreipėsi su prašymu jį palaikyti ir pasisakyti kovoje su nusikalstamumu.

Kai vakar man paskambino ir pasakė, kad atvyksta pas mane ir turi man perduoti kažką svarbaus, buvau apstulbinta. Visą naktį negalėjau užmigti. Buvau priblokšta, kai jis įžengė į mano virtuvę ir iš savo kostiumo kišenės išėmė paprastą baltą voką.

Dabar, kai su juo sėdėjau, puikiai supratau, kodėl Bentonas juo taip pasitikėjo. Jis žinojo, kad senatoriui Lordui aš nuoširdžiai rūpėjau ir kad jis manęs niekada nenuviltų. Kaip tipiška Bentonui buvo sukurti planą, kuris būtų įvykdytas nepriekaištingai, net jeigu jo nebuvo šalia ir pats negalėjo stebėti jo baigties. Kaip jam būdinga po savo mirties nuspėti mano elgseną išsipildant kiekvienam žodžiui.

– Kei, – stovėdamas šalia manęs, susigūžusios kėdėje ir verkiančios, pasakė senatorius Lordas. – Žinau, kaip tai turėtų būti sunku, norėčiau sugebėti visa tai pašalinti. Manau, vienas sunkiausių dalykų mano gyvenime buvo pažadėti Bentonui, kad tai padarysiu. Niekada nenorėjau patikėti, kad ši diena išauš, tačiau ji atėjo, ir štai aš čia su tavimi.

Jis nutilo, tada pridūrė:

– Niekas manęs dar nėra prašęs tokio dalyko, o į mane yra kreipęsi su daugeliu įvairiausių prašymų.

– Jis nebuvo toks, kaip kiti, – tyliai ištariau aš, save versdama nusiraminti. – Juk tai žinai, Frenkai. Dėkui Dievui, tai žinai.

Senatorius Lordas buvo įspūdingas vyras, jis didžiavosi savo tarnyba. Žilaplaukis, ryškiai mėlynų akių, aukštas, lieknas, paprastai dėvėdavo klasikinį tamsų kostiumą, jį pagyvindamas ryškiu šviesiu kaklaraiščiu, marškinių sąsagomis, kišeniniu laikrodžiu ir kaklaraiščio segtuku. Pakilau nuo kėdės ir su virpesiu giliai įkvėpiau. Iš dėžutės pastvėriau keletą popierinių servetėlių ir nusišluosčiau veidą, nosį.

– Labai malonu, kad atėjai, – pasakiau jam.

– Ką dar galiu dėl tavęs padaryti? – su lengvu šypsniu paklausė jis.

– Viską padarei čia tiesiog būdamas. Nebandau nė įsivaizduoti, kiek dėl to kilo nepatogumų. Tavo grafikas ir visa kita.

– Turiu prisipažinti, atskridau iš Floridos, beje, buvau užsukęs pas Liusi, ji ten tvarkosi puikiai, – pasakė jis.

Liusi, mano dukterėčia, buvo Alkoholio, tabako ir šaunamųjų ginklų biuro, ATG, agentė. Neseniai ją paskyrė į Majamio biurą, aš jos nemačiau jau keletą mėnesių.

– Ar ji žino apie šį laišką? – paklausiau senatoriaus Lordo.

– Ne, – žvelgdamas pro langą į nuostabią dieną atsakė jis. – Manau, tai jau tavo sprendimas. Galiu pridurti, ji jaučiasi tavęs ignoruojama.

– Manęs? – nustebau aš. – Tai jos niekada negalima rasti. Bent jau aš slapta nepersekioju ginklų kontrabandininkų ar kitokių panašaus plauko tipų. Ji net negali su manimi pasikalbėti, nebent būtų centrinėje būstinėje ar skambintų iš telefono automato.

– Tave irgi ne taip paprasta pagauti. Nuo tada, kai mirė Bentonas, plaukioji kažkokioj kitoj erdvėj. Praleidi įvykius, ir nemanau,

kad net pati tai suvoki, – pasakė jis. – Žinau, aš irgi bandžiau tau pagelbėti, argi ne?

Akys man vėl pritvino ašarų.

– Ir jei su tavimi susisiekiu, ką man sakai? *Jaučiuosi gerai. Aš tik užsiėmusi.* Jau nekalbu apie tai, kad nė karto neatėjai su manimi pasimatyti. Senais gerais laikais retkarčiais man net atnešdavai savo ypatingos sriubos. Nesirūpini tais, kurie tave myli. Tu net savimi nebesirūpini.

Dabar jis vogčiomis keletą kartų žvilgtelėjo į laikrodį. Pakilau nuo kėdės.

– Ar vyksti atgal į Floridą? – pasiteiravau kiek virpančiu balsu.

– Deja, ne. Į Vašingtoną, – atsakė jis. – Vėl dalyvausiu laidoje „Atsigręžkime į tautą". Tas pats per tą patį. Kei, man visa tai kelia tokį pasibjaurėjimą.

– O kad galėčiau kuo nors tau pagelbėti, – pasakiau.

– Kei, visur vien tik purvas. Jei tam tikri asmenys žinotų, kad aš čia vienas su tavimi tavo namuose, pradėtų apie mane skleisti kokius nors šlykščius gandus. Garantuoju.

– Tada geriau jau nebūtum čia atvažiavęs.

– Niekas manęs nebūtų galėjęs sustabdyti. O aš neturėčiau skųstis dėl Vašingtono. Tau ir taip daug dėl ko reikia susivokti.

– Galėčiau už tavo dorumą bet kada laiduoti, – patikinau aš.

– Nieko gero iš to neišeitų, netgi jei prireiktų.

Palydėjau jį per savo nepriekaištingus pačios sukurtus namus, pro mus slinko puikūs baldai, meno kūriniai, mano sukaupti antikvariniai medicinos instrumentai, ėjome ryškiais kilimais ir tvirto medžio grindimis. Viskas buvo tiksliai mano skonio, bet visiškai ne taip, kaip buvo esant Bentonui. Šiomis dienomis laiko namams neskyriau daugiau nei sau pačiai. Tapau beširde savo gyvenimo prižiūrėtoja, ir tai buvo akivaizdu visur, kur pažvelgdavau.

Senatorius Lordas pastebėjo svetainėje ant sofos gulintį atidarytą lagaminą, bylų segtuvus, laiškus ir ant stiklinio kavos stalelio

pasklidusius užrašus, ant grindų išmėtytus geltonus bloknotus. Pagalvėlės gulėjo netvarkingai, peleninė pilna, nes vėl pradėjau rūkyti. Pamokslauti man jis neketino.

– Kei, ar supranti, kad po viso šito aš turėsiu riboti bendravimą su tavimi? – paklausė senatorius Lordas. – Dėl to, apie ką neseniai užsiminiau.

– Dieve mano, tik pažiūrėk štai čia, – leptelėjau su pasibjaurėjimu. – Pasirodo, visai nebesusitvarkau.

– Pasklido gandų, – atsargiai tęsė jis. – Apie juos nekalbėsiu. Pasigirdo užmaskuotų grasinimų. – Jo balsą pasodrino pyktis. – Ir tik todėl, kad mes draugai.

– O juk aš buvau tokia tvarkinguolė. – Prapliupau sielvartingu juoku. – Bentonas ir aš amžinai riedavomės dėl mano namų, dėl mano šlamšto. Mano nepriekaištingai įrengto, idealiai sukomponuoto šlamšto. – Mano balso tonas pakilo, jį vis labiau ir labiau kurstė skausmas ir įsiutimas. – Jei jis kažką pakeisdavo ar ką nors padėdavo ne į tą stalčių... Štai kas nutinka, kai pasieki vidutinį amžių ir visą laiką gyvenai viena, viskas buvo pagal tavo suknistą tvarką.

– Kei, ar tu manęs klausai? Nenoriu, kad manytum, jog man nerūpi, jei labai dažnai tau neskambinsiu, jei nekviesiu tavęs pietų ar neklausiu patarimo dėl kokio nors įstatymo projekto priėmimo.

– Dabar net nepamenu, kada Tonis ir aš išsiskyrėme, – su kartėliu svarsčiau aš. – Ką? Tūkstantis devyni šimtai aštuoniasdešimt trečiaisiais? Jis išėjo. Na, ir kas? Nei jo, nei tų, kurie buvo po jo, man nereikėjo. Galėjau kurti savo gyvenimą taip, kaip norėjau, ką ir dariau. Savo karjerą, turtą, investicijas. O dabar – pažvelkite.

Stovėjau nuščiuvusi prieškambaryje, ranka perbraukiau per nuostabaus akmens namo sieną, peržvelgiau viską, kas jame buvo.

– Ir kas? Ir, po velnių, kas? – Pažiūrėjau senatoriui Lordui tiesiai į akis. – Bentonas galėtų mėtyti šiukšles vidury šio prakeikto

namo! Jis galėtų visą šią suknistą vietą išdraskyti gabalais! Tik, Frenkai, aš tetrokštu, kad niekas man tuomet nebūtų rūpėję. – Nubraukiau įniršio ašaras. – Tenoriu, kad galėčiau viską atsukti ir niekada jam dėl nieko nepriekaištauti. Aš tik noriu, kad jis būtų čia. O, Dieve, noriu, kad jis būtų čia. Kiekvieną rytą prabundu nieko neprisimindama, ir staiga tai vėl perveria, vos galiu išsiropšti iš lovos.

Veidu ritosi ašaros. Rodės, buvo pažeistas kiekvienas mano kūno nervas.

– Bentoną tu padarei labai laimingą, – atsargiai ir jausmingai pasakė senatorius Lordas. – Jam buvai visas pasaulis. Jis man pasakojo, kokia jam buvai gera, kaip supratai jo gyvenimo sunkulius, baisius dalykus, kuriuos jam teko matyti, kai FTB dirbo su tomis žiauriomis bylomis. Giliai viduje žinau, kad ir tu tai žinai.

Smarkiai įkvėpiau ir atsirėmiau į duris.

– Žinau, dabar jis norėtų, kad būtum laiminga, gyventum geresnį gyvenimą. Jei taip nebus, tuomet galiausiai meilė Bentonui Vesliui pasirodys buvusi griaunanti ir neteisinga, kažkas, kas tau sugadino gyvenimą. Pagaliau tai bus klaida. Ar tai suvoki?

– Taip, – atsakiau aš. – Žinoma. Aš tiksliai žinau, ko jis dabar norėtų. Žinau, ko noriu aš. Nenoriu, kad būtų taip, kaip dabar. Tai turbūt daugiau, nei galiu pakelti. Kartais galvodavau, kad pratrūksiu, sugriūsiu ir savo dienas baigsiu kokioj nors palatoj. Arba savo pačios morge.

– Nagi, dabar žinai, kad taip nebus. – Savo rankomis jis apgaubė manąją. – Jei bent kažkiek tave pažįstu, atsilaikysi nepaisant jokių sunkumų. Taip būdavo visada, o šis tavo kelionės etapas yra sunkiausias, bet priekyje laukia šviesesnis kelias. Pažadu tau, Kei.

Stipriai jį apkabinau.

– Ačiū, – tyliai padėkojau. – Ačiū, kad tai darai, kad nepalikai to kažkur tarp savo segtuvų, nepamiršai, pasirūpinai.

– Jei manęs prireiks, juk paskambinsi? – bemaž liepdamas pasiteiravo jis, kai atidariau duris. – Tik nepamiršk, ką sakiau, ir pažadu, nepasijusi ignoruojama.

– Suprantu.

– Jei manęs reikia, aš visada šalia. Nepamiršk to. Mano biure visada žinoma, kur esu.

Akimis sekiau nuvažiuojantį juodą linkolną, paskui grįžau į svetainę, užsikūriau židinį, nors nebuvo šalta. Taip stipriai norėjosi kažko šilto ir gyvo, kas užpildytų tuštumą, paliktą išėjus senatoriui Lordui. Ir vėl skaičiau Bentono laišką, mintyse girdėjau jo balsą.

Jį įsivaizdavau atraitotomis marškinių rankovėmis, atidengiančiomis pastebimas, stipriose rankose išryškėjusias venas, jo tvirtas rankas, grakščiai laikančias sidabrinį „Mont Blanc" plunksnakotį, mano padovanotą be jokios ypatingos progos, išskyrus tai, kad šis buvo toks pat tikslus ir grynas, kaip ir jis. Negalėjau sulaikyti ašarų, laišką su jo inicialais laikiau iškėlusi, kad neišsilietų raštas.

Jo rašymo stilius ir tai, kaip reikšdavo mintis, – viskas buvo apgalvota ir negausu, jo žodžiai man buvo ir paguoda, ir kančia, it pamišusi tyrinėjau juos analizuodama, bandydama atkapstyti dar vieną nors menkiausią reikšmės užuominą ar atspalvį. Kartkartėm beveik įtikėdavau, jog jis man kažkokiu paslaptingu būdu sako, kad jo mirtis nebuvo reali, tai buvo intrigos, plano dalis, kažko, sustyguoto FTB, CŽV ar Dievas težino kieno dar. Tuomet pliūpteldama sugrįždavo tiesa ir mano vidų užliedavo nemaloniu šiurpuliu. Bentonas buvo nukankintas ir nužudytas. DNR, dantų, asmeninių žymių ekspertizės patvirtino, kad neatpažįstamo asmens palaikai buvo jo.

Bandžiau įsivaizduoti, kaip aš įvykdysiu jo prašymą dėl šio vakaro ir nežinojau, kaip tai galėsiu padaryti. Buvo absurdiška manyti, kad vakarienės Liusi atskris į Ričmondą, Virdžiniją.

Paėmiau telefoną ir vis tiek pabandžiau su ja susisiekti, nes tai buvo Bentono prašymas. Maždaug po penkiolikos minučių ji man perskambino iš savo nešiojamojo telefono.

– Biure man perdavė, kad ieškai. Kas naujo? – džiugiai paklausė ji.

– Tai sunku paaiškinti, – pradėjau aš. – Norėčiau, kad nereiktų visada pirma susisiekti su tavo biuru, kad galėčiau pasikalbėti su tavimi.

– Aš taip pat.

– Žinau, nedaug ką tegaliu pasakyti... – vėl imdama jaudintis pradėjau aš.

– Kas nutiko? – pertraukė ji.

– Bentonas parašė laišką...

– Pašnekėsime kitą kartą, – vėl pertraukė ji, ir aš supratau, ar bent jau maniau, kad supratau. Mobilieji telefonai nebuvo saugi bendravimo priemonė.

– Padėk va čia, – kažkam pasakė Liusi. – Atleisk, – sugrįždama prie manęs tarė ji, – žadame sustoti Los Bobose išlenkti po burnelę kolados.

– Ko?

– Gryno kofeino ir cukraus vienoje taurelėje.

– Jis norėjo, kad kai ką šiandien perskaityčiau. Jis norėjo, jog tu... Nesvarbu. Visa tai atrodo kvaila, – stengiausi, kad iš pokalbio atrodytų, jog jaučiuosi gerai.

– Turiu lėkti, – pasakė Liusi.

– Gal gali paskambinti vėliau?

– Paskambinsiu, – atsakė ji savo įprastiniu erzinančiu tonu.

– Su kuo esi? – tęsiau pokalbį, nes man reikėjo jos balso ir nenorėjau padėti ragelio ausyse aidint jos staigiai prasiveržusiam šaltumui.

– Su savo kvaištelėjusia partnere, – atsakė ji.

– Pasakyk jai labas.

– Ji sako labas, – Liusi raportavo savo partnerei Džo, kuri dirbo Narkotikų kontrolės agentūroje, NKA.

Jos dirbo kartu Prekybos narkotikais stambiu mastu programoje, kitaip PNSM, specialiajame būryje, nepaliaujamai tiriančiame daugybę itin žiaurių įsilaužimų. Džo ir Liusi santykiai buvo partnerystė ir kitokia prasme, tačiau ji buvo labai diskretiška. Manau, to nežinojo net ATG ar NKA.

– Pašnekėsim vėliau, – pasakė Liusi, ir pasigirdo nepertraukiamas signalas.

2

Ričmondo policijos vadas Pitas Marinas ir aš buvome pažįstami tiek ilgai, kad kartais, man atrodydavo, žinojome, kas dedasi vienas kito galvoje. Taigi nė kiek nenustebau, kai jis paskambino prieš man susirandant jį.

– Tu kažkokia pridususi, – pasakė jis. – Gal peršalusi?

– Ne, – atsakiau. – Džiaugiuosi, kad paskambinai, jau ruošiausi tavęs ieškoti.

– Tikrai?

Galėjau nuspėti, kad jis rūkė arba savo visureigy, arba policijos automobilyje. Abiejuose buvo dvieigės jungties radijas ir radijo stotelės, kurios dabar skleidė nemažai triukšmo.

– Kur esi? – paklausiau.

– Važinėjuosi aplink, klausausi, ką praneša radijo stotelė, – atsakė jis, lyg būtų kokį akmenį nusiritęs ir dabar džiaugtųsi puikia nuotaika.

– Skaičiuoju valandas iki išėjimo į pensiją. Argi gyvenimas ne didis? Tetrūksta tik laimės paukštės.

Jo sarkazmas galėtų popierių ištirpdyti.

– Kas, po perkūnais, tau yra? – paklausiau.

– Darau prielaidą, kad žinai apie prisirpusį negyvėlį, ką tik aptiktą Ričmondo uoste, – į mano klausimą atsakė jis. – Tik ir girdžiu, kaip žmonės ten atpylinėja. Džiaugiuosi, kad tai ne mano suknistas reikalas.

Mano protas nesileido įjungiamas. Nesupratau, apie ką jis šneka. Telefone žybsėjo laukimo signalas. Eidama į darbo kambarį ir nuo stalo traukdama kėdę, prie kitos ausies pridėjau belaidį telefoną.

– Kokį prisirpusį negyvėlį? – klausiau jo. – Marinai, luktelk, – pasakiau vėl išgirdusi laukimo signalą. – Pažiūrėkime, kas gi čia. Niekur nenueik. – Nuspaudžiau skambučio užlaikymo mygtuką.

– Skarpeta, – atsiliepiau aš.

– Čia Džekas, – atsakė Džekas Fildingas, mano pavaduotojas. – Ričmondo uoste, kroviniame konteineryje, jie rado kūną. Stipriai suirusį.

– Apie tai man ką tik ir pranešė Marinas, – pasakiau.

– Iš balso atrodo, lyg būtum pasigavusi kokį gripą. Rodos, ir man kažkas tokio prasideda. Beje, Čakas ateis vėliau, nes prastokai jaučiasi. Ar bent jau taip sako.

– Ar tas konteineris iš laivo buvo iškrautas ką tik? – pertraukiau aš.

– „Sirius", prasideda „s", saulė. Akivaizdu, kad keistoka situacija. Ką nori, kad daryčiau?

Popieriaus lape ėmiau paskubomis užsirašinėti, mano rašysena buvo dar labiau neįskaitoma nei įprastai, o centrinė nervų sistema atrodė užlūžusi lyg išsiderinęs kietasis diskas.

– Aš atvažiuosiu, – atsakiau nieko nelaukdama, galvoje pulsuojant Bentono žodžiams.

Greit susiruošiau ir išlėkiau. Dabar gal net greičiau nei įprastai.

– Daktare Skarpeta, jūs neprivalote to daryti, – lyg būtų staiga tapęs atsakingas, informavo Fildingas. – Aš ten nuvyksiu. Juk jums laisvadienis.

– Kai nuvažiuosiu, su kuo man kontaktuoti? – paklausiau. Nenorėjau, kad jis vėl pradėtų savo.

Fildingas manęs jau mėnesių mėnesius maldavo pasiimti laisvą dieną, kur nors išvykti savaitei ar dviem arba net išeiti metinių atostogų. Buvau pavargusi nuo visų mano globėjų susirūpinusiais veidais. Mane pykdė užuominos, kad Bentono mirtis veikė mano darbą, kad ėmiau užsisklęsti nuo savo skyriaus darbuotojų ir visų kitų, atrodžiau išsekusi ir išsiblaškiusi.

– Mums pranešė detektyvė Anderson. Šiuo metu ji įvykio vietoje.

– Kas?

– Greičiausiai naujokė. Iš tikrųjų, daktare Skarpeta, aš tuo pasirūpinsiu. Kodėl gi jums nepadarius pertraukos? Pasilikite namuose.

Prisiminiau, kad kitame linijos gale esu užlaikiusi Mariną. Vėl prisijungiau jam pasakyti, kad perskambinsiu, kai baigsiu pokalbį su savo biuru. Jis jau buvo padėjęs ragelį.

– Papasakok, kaip ten nuvykti, – paklausiau savo pavaduotojo.

– Matau, kad nepasinaudosi mano *pro bono* patarimu.

– Jei važiuosiu iš savo namų link centro, kur pasukti paskui? – klausiau aš.

Jis papasakojo kelią. Baigusi kalbėti telefonu, rankoje vis dar laikydama Bentono laišką, nuskubėjau į savo miegamąjį. Nesugalvojau, kur jį padėti. Negalėjau palikti tiesiog stalčiuje ar savo segtuvų spintelėje. Dieve apsaugok, jei jis pasimestų ar jį rastų namų tvarkytoja, be to, nenorėjau jo laikyti vietoje, kurioje galėčiau netikėtai aptikti ir vėl visa tai išgyventi. Man pasimetusiomis akimis spoksant į Bentono miela ranka kruopščiai užrašytą „Kei“ ant šviesios kreminės spalvos voko, mintys blaškėsi nevaldomai, tankiai dundėjo širdis, iš kraujo, rodės, veržėsi adrenalinas.

Pagaliau žvilgsnis apsistojo ties mažu nedegiu seifu, užrakintu ir pastatytu mano spintelės apačioje. Lyg pamišusi skubėjau prisiminti, kur buvau užsirašiusi slaptažodžio skaičių kombinaciją.

– Velniai griebtų, prarandu protą, – garsiai sušukau aš.

Slaptažodis buvo ten, kur jį visada laikiau, tarp 670 ir 671 septinto „Tropinės medicinos" leidimo puslapio. Užrakinau laišką seife ir nuėjau į vonią, kelis kartus veidą apsišlaksčiau šaltu vandeniu. Paskambinau Rozai, savo sekretorei, ir nurodžiau jai sutarti dėl kūno paėmimo Ričmondo uoste maždaug po pusantros valandos.

– Pasakyk jiems, kad kūnas yra labai apgailėtinos būklės, – pabrėžiau.

– Kaip iki ten nuvyksit? – pasiteiravo Roza. – Pasiūlyčiau jums pirma užsukti čia ir pasiimti „Suburban", bet Čakas jį dabar paėmė pakeisti tepalus.

– Maniau, jis serga.

– Jis pasirodė prieš penkiolika minučių ir išvažiavo „Suburban".

– Supratau, turėsiu imti savo automobilį. Roza, man reikės „Luma-Lait" prožektoriaus ir šimto pėdų ilgio ilgintuvo. Paprašyk, kad kas nors mane pasitiktų ir viską perduotų stovėjimo aikštelėje. Kai būsiu netoliese, paskambinsiu.

– Manau, jums reikėtų žinoti, kad Džina yra pasipiktinusi.

– Kokios problemos? – nustebusi paklausiau aš.

Džina Adams buvo biuro administratorė ir retai kada rodydavo emocijas, jau nekalbant apie pasipiktinimą.

– Pasirodo, dingo visi jos smulkūs pinigai. Žinote, tai jau nebe pirmas kartas...

– Velnias! – sunerimusi pasakiau aš. – Kur jie buvo laikomi?

– Užrakinti Džinos stalo stalčiuje, kaip visada. Nepanašu, kad užraktas buvo išplėštas ar kažkas panašaus, bet šįryt ji atidarė

stalčių – ir pinigų nė kvapo. Šimtas vienuolika dolerių trisdešimt penki centai.

– Tai turi liautis, – pasakiau aš.

– Nesu tikra, ar žinote paskutines naujienas, – tęsė Roza. – Iš poilsio kambario ėmė dinginėti pietūs. Praeitą savaitę Kleta netyčia nakčiai paliko mobilųjį ant savo darbo stalo, o ryte jo jau nebebuvo. Tas pats nutiko ir daktarui Riliui. Jis savo chalato kišenėje buvo palikęs gražų rašiklį. Kitą rytą – jo nė pėdsako.

– Gal valytojai, dirbantys, kai jau visi išėję?

– Gal, – svarstė Roza. – Bet aš jums, daktare Skarpeta, pasakysiu – ir nemėginu nieko kaltinti – bijau, kad tai gali būti kažkas iš vidaus, mūsų darbuotojų.

– Tu teisi. Nieko nereikia kaltinti. Ar šiandieną turime kokių nors gerų naujienų?

– Na, rodos, dar ne, – dalykiškai atsakė Roza.

Roza man dirba nuo tada, kai buvau paskirta vyriausiąja teismo medicinos eksperte, o tai reiškia, ji rūpinosi mano gyvenimu didžiąją mano karjeros dalį. Ji žinodavo kone viską, kas dedasi aplink ją, pati į visa tai neįsiveldama. Mano sekretorė tarsi laikydavosi atokiai ir, nors kolegos savotiškai jos bijojo, buvo pirmoji, pas kurią jie atskubėdavo kilus problemai.

– Pasirūpinkite savimi, daktare Skarpeta, – toliau kalbėjo ji. – Sprendžiant iš balso, jūs nekokios savijautos. Kodėl gi jums nepaprašius į įvykio vietą vykti Džeko ir nors kartą nelikus namuose?

– Tik pasiimsiu savo mašiną, – pasakiau jausdama nuvilnijančią skausmo bangą, kuri atsispindėjo ir balse.

Roza tai pajuto ir pralaukė tylėdama. Girdėjau, kaip ji ant stalo šiurena popierius. Žinojau, kad norėjo mane kaip nors paguosti, bet niekada to neleidau.

– Tuomet pasirūpinkite, kad prieš lipdama į ją atgal pasikeisite, – galiausiai pasakė ji.

– Pasikeisiu ką?

– Savo drabužius. Prieš lipdama atgal į mašiną, – pakartojo ji, lyg niekada iki šiol nebūčiau susidūrusi su suirusiu kūnu.

– Ačiū, Roza.

3

Įjungusi apsaugos signalizaciją ir užrakinusi namo duris įžiebiau šviesą garaže, atsidariau erdvią kedro medžio spintelę su ventiliacijos angomis viršuje ir apačioje. Viduje buvo sudėti kelioniniai batai, guminiai auliniai, storos odos pirštinės ir „Barbour“ neperšlampamas apsiaustas, kurio faktūra man priminė vašką.

Čia laikiau savo kojines, ilgus apatinius drabužius, kombinezonus ir kitus reikmenis, niekada neužklystančius į mano namus. Jų kelionė pasibaigdavo didžiulėje nerūdijančio plieno kriauklėje bei skalbimo mašinoje ir džiovyklėje, kur neatsidurdavo kiti mano kasdieniai rūbai.

Į bagažinę įsimečiau kombinezoną, porą juodų „Reebok“ ir beisbolo kepuraitę su užrašu „Teismo medicinos ekspertizės biuras“, TMEB. Norėdama įsitikinti, ar turiu pakankamai latekso pirštinių, tvirtų šiukšlių maišų, vienkartinių paklodžių, fotoaparatą ir juostelę, peržiūrėjau savo didelį „Halliburton“ aliumininį darbo lagaminą. Mintyse vėl šmėstelėjus Bentono žodžiams, apsunkusia širdimi išėjau. Galvoje bandžiau blokuoti jo balsą, jo akis ir šypseną, jo prisilietimus. Norėjau jį pamiršti, bet kad ir kaip stengiausi, nepavykdavo.

Važiuodama iš centro link I-95 magistralės, įsijungiau radiją, horizonte saulėje tviskėjo Ričmondo dangoraižių kontūrai. Man pristabdžius prie Lombardi Tol aikštės, mašinoje suskambo telefonas. Tai buvo Marinas.

– Maniau, pranešiu, kad žadu užsukti, – pasakė jis.

Sužviegė automobilio signalas – rikiuodamasi nepastebėjau sidabrinės tojotos, į kurią vos neįsirėžiau. Vairuotojas puolė mane koneveikti triaukštėmis nešvankybėmis, kurių negirdėjau.

– Eik velniop, – piktai atrėžiau jam.

– Ką? – man į ausį sušuko Marinas.

– Ai, kažkoks idiotas vairuotojas.

– Supratau. Neteko girdėti apie įniršio proveržius keliuose, daktaryt?

– Taip, teko, tuo jau užsikrėčiau.

Pasukau Devintosios gatvės, vedančios link mano biuro, kryptimi ir pranešiau Rozai, kad po dviejų minučių būsiu. Pasistačiusi mašiną, pamačiau, kad laikydamas kietą dėžę ir ilgintuvą manęs laukia Fildingas.

– Įtariu, suburbanas dar negrįžo, – pasiteiravau.

– Ne, – atsakė jis, į mano bagažinę kraudamas įrangą. – Bus įspūdinga, kai pasirodysi šiame aparate. Jau dabar įsivaizduoju visus doko darbininkus, spoksančius į gerai atrodančią blondinę juodame merse. Gal tau reikėtų pasiskolinti mano automobilį?

Kūną puoselėjantis mano pavaduotojas buvo ką tik po skyrybų ir tai pažymėjo savo mustangą pakeisdamas raudonu korvetu.

– Iš tikrųjų, tai gera mintis, – sausai atsakiau. – Jeigu tu nieko prieš... Na, ir nebent jis turi V-8 variklį.

– Taip, taip. Girdžiu. Skambink, jei manęs prireiks. Kelią žinai?

– Taip.

Pagal jo nurodymus važiavau pietų kryptimi, buvau jau prie pat Pitersbergo, tuomet pasukau, pravažiavau pro „Philip Morris" gamyklą ir kirtau geležinkelio bėgius. Siauras kelias ėjo per plyną piktžolėm apžėlusį lauką, mišką ir galiausiai atvedė prie apsaugos punkto. Jaučiausi tarsi kirsdama sieną ir ruošdamasi įvažiuoti į priešišką šalį. Anapus plytėjo traukinių depas ir šimtai po tris keturis sukrautų prekinio vagono dydžio oranžinių konteinerių.

Iš būdelės išėjo apsaugininkas, kuris į savo darbą, matyt, žiūrėjo labai rimtai. Atidariau langą.

– Kuo galėčiau jums padėti, ponia? – griežtu lyg kariuomenėj tonu paklausė jis.

– Aš esu Kei Skarpeta.

– Ir su kuo jūs atvykote susitikti?

– Esu čia dėl mirties fakto, – paaiškinau. – Aš teismo medicinos ekspertė.

Parodžiau pažymėjimą bei kitus dokumentus. Jis juos atidžiai ištyrinėjo. Susidarė įspūdis, kad nežino, kas yra teismo medicinos ekspertas, ir net negalvojo paklausti.

– Tai esate ekspertė, – tęsė jis atiduodamas juodą nusitrynusią piniginę. – Ekspertė kieno?

– Esu vyriausioji Virdžinijos teismo medicinos ekspertė, – atšoviau. – Manęs laukia policija.

Mano kantrybei visiškai senkant, jis sugrįžo į savo postą ir kažkam paskambino. Atrodė, tai turėdavau pereiti kiekvieną kartą, kai prireikdavo patekti į saugomą teritoriją. Iš pradžių maniau, kad tai tik dėl to, jog esu moteris – anksčiau galbūt taip ir buvo, bent jau kurį laiką. Dabar tikėjau, kad paaiškinimas buvo terorizmo, nusikaltimų bei teismų grėsmė. Apsaugininkas užsirašė mano automobilio duomenis, numerius. Pakišo man aplanką, kad pasirašyčiau, ir davė lankytojo leidimą, kurio neprisisegiau.

– Matote tą pušį? – paklausė rodydamas.

– Matau keletą pušų.

– Tą žemą, palinkusią. Prie jos pasukite į kairę ir važiuokite link vandens, – paaiškino jis. – Geros dienos.

Pajudėjau pravažiuodama padrikai sustatytas didžiules padangas, keletą raudonų plytų pastatų, užrašai ant kurių skelbė: „Jungtinių Valstijų muitinės tarnyba“ ir „Federalinis uosto terminalas“. Pats uostas buvo galybė didžiulių sandėlių, prie kurių kaip gyvuliai, ėdantys iš lovio, rikiavosi oranžiniai konteineriai.

Džeimso upės prieplaukoje prišvartuoti stovėjo du konteineriniai laivai „Euroclip" ir „Sirius", kiekvienas ilgio sulig dviem futbolo aikštėmis. Šimtus pėdų į viršų iškilę kranai styrojo virš baseino dydžio atvirų denių.

Konteineris, pakeltas ant važiuoklės, buvo apjuostas geltona kriminalinį įvykį žyminčia juosta bei apstatytas signaliniais kūgiais. Aplink nieko nebuvo. Tiesą pasakius, nemačiau jokių policijos buvimo ženklų, išskyrus mėlyną aikštelės pakrašty stovintį „Caprice", ant kurio nebuvo jokių užrašų, ir prie vairo sėdintį greičiausiai jo vairuotoją, kalbantį su vyru baltais marškiniais ir kaklaraiščiu. Darbas buvo sustojęs. Šalmais ir šviesą atspindinčiomis liemenėmis pasirėdę uosto krovikai, atrodė, nuobodžiavo – iš buteliukų gurkšnojo gaiviuosius gėrimus, vandenį arba rūkė.

Surinkau biuro numerį ir paprašiau prie telefono pakviesti Fildingą.

– Kada mums buvo pranešta apie kūną? – pasiteiravau.

– Luktelk. Tuojau patikrinsiu suvestinę, – sušlamėjo popierius. – Dešimtą penkiasdešimt trys.

– Kada jis buvo aptiktas?

– Mmm, atrodo, Anderson to nežinojo.

– Kaip, velniai griebtų, ji galėjo nežinoti tokio dalyko?

– Kaip ir sakiau, manau, ji dar nelabai gaudosi.

– Fildingai, aplink nėra nė vieno policininko, išskyrus ją. Na, bent jau spėju, kad tai ji. Ką konkrečiai ji tau sakė, kai pristatė bylą?

– Rastas miręs, suiręs. Pasakė, kad tau reikia vykti į įvykio vietą.

– Ji pageidavo būtent manęs?

– Tik nereikia vaidinti nustebusios, juk pati žinai, kad visada esi pirmas pasirinkimas. Nieko naujo. Tik minėjo, kad iškviesti tave į įvykio vietą jai liepė Marinas.

– Marinas? – nustebau. – Jis nurodė *jai*, kad vykti lieptų *man*.

– Na, taip, iš jo pusės tai taip drąsu ir ryžtinga.

Prisiminiau, kad Marinas man sakė, jog pats *užsuks* į įvykio vietą, ir tai mane dar labiau siutino. Jis liepia kažkokiai naujokei man duoti nurodymus ir tuomet, jei Marinas teiksis rasti laiko, galbūt užlėks pažiūrėti, kaip mums sekasi?

– Fildingai, kada paskutinį kartą su juo kalbėjai? – pasiteiravau.

– Prieš keletą savaičių. Buvo vėl suknistos nuotaikos.

– Ne tokios suknistos, kokia bus mano, kai jis galiausiai teiksis pasirodyti, – patikinau aš.

Doko darbininkai stebėjo, kaip išlipau iš automobilio ir atsidariau bagažinę. Išėmiau savo reikmenų lagaminą, kombinezoną, batus. Man einant link nepažymėto automobilio jaučiau savo kūnu slystančius žvilgsnius ir, didžiuliam lagaminui stuknojant į koją, su kiekvienu apsunkusiu žingsniu siutau vis labiau.

Vyras baltais marškiniais ir kaklaraiščiu prisidengęs akis žvilgsnį nukreipė į virš uosto maždaug šimto dvidešimties metrų aukštyje lėtai ratus sukančius televizijos naujienų sraigtasparnius. Atrodė suirzęs ir nepatenkintas.

– Sumauti reporteriai, – sumurmėjo jis pažvelgdamas į mane.

– Ieškau, kas yra atsakingas už šią įvykio vietą, – iš karto prie reikalo pasukau aš.

– Būsiu aš, – iš „Caprice“ pasigirdo moters balsas.

Pasilenkiau prie lango ir įdėmiai pažvelgiau į jauną prie vairo sėdinčią moterį. Ji buvo tamsiai įdegusi, rudais trumpai kirptais ir tvarkingai atgal suglostytais plaukais, tvirto žandikaulio ir išraiškingos nosies. Jos žvilgsnis buvo griežtas, apsirengusi laisvais nublukusiais džinsais, baltais marškinėliais ir juodais suvarstomais odiniais batais. Ant klubų kabojo ginklas, ženklelis, kabantis ant grandinėlės, buvo sukištas po marškinėliais. Stipriais šuorais pūtė kondicionierius, lengvos roko muzikos fone pasigirsdavo policininkų pranešimai.

– Detektyvė Anderson, drįstu spėti, – pasakiau aš.

– Renė Anderson. Ta pati ir vienintelė. O jūs turbūt ekspertė – tiek daug esu apie jus prisiklausiusi, – pasakė ji su arogancija, būdinga daugumai žmonių, nesuvokiančių, ką, po velnių, jie daro.

– Aš Džo Šo, uosto direktorius, – prisistatė vyras. – Jūs turbūt ta pati moteris, dėl kurios man ką tik skambino apsauga.

Jis buvo maždaug mano metų blondinas ryškiai mėlynomis akimis ir nuo per ilgo buvimo saulėje raukšlių išvagota oda. Iš jo povyzos galėjau spręsti, kad jis neapkentė Anderson ir visko, kas buvo susiję su šia diena.

– Prieš man imantis darbo gal galėtumėte pateikti kokios nors naudingos informacijos? – paklausiau Anderson virš mūsų galvų birbiant besisukančioms sraigtasparnio mentėms. – Tarkim, kodėl įvykio vietos nesaugo policija?

– Mums jos nereikia, – atšovė Anderson, keliu atlapodama automobilio dureles. – Juk čia ne ta vieta, kad bet kas galėtų patekti, kuo ir pačiai teko įsitikinti, kai atvažiavote.

Ant žemės pasidėjau aliuminio lagaminą. Prisiartino Anderson. Nustebau, kad ji buvo išties mažo ūgio.

– Nedaug tegaliu pasakyti, – pareiškė ji. – Turime tai, ką matote. Konteinerį su smarvės užtaisu viduje.

– Ne, yra daug daugiau, ką galite man pasakyti, detektyve Anderson, – pasakiau aš. – Kaip kūnas buvo rastas ir kokiu laiku? Ar jūs jį matėte? Ar kas nors prie jo buvo prisiartinęs? Ar įvykio vietoje nebuvo naudota kokių nors radioaktyvių medžiagų? Ir atsakymas į paskutinį klausimą geriau tegul būna „ne“, antraip jūs liekate už tai atsakinga.

Ji nusijuokė. Ant drabužių pradėjau rengtis kombinezoną.

– Niekas nė per metrą neprisiartino, – patikino ji. – Šiam reikalui savanorių neatsirado.

– Nereikia lįsti į vidų norint sužinoti, kas ten yra, – pridūrė Šo.

Apsiaviau juodus „Reebok“ ir užsidėjau beisbolo kepuraitę. Anderson spoksojo į mano mersedesą.

– Gal ir man vertėtų dirbti valstijai, – suabejojo ji.

Nužvelgiau ją nuo galvos iki kojų.

– Jei ketinate tai daryti, patarčiau prisidengti, – pasakiau jai.

– Turiu kai kam paskambinti, – nueidama mestelėjo.

– Nesu linkęs žmones mokyti, kaip atlikti savo darbus, – tarė man Šo. – Bet kas, velniai griebtų, čia dedasi? Visai šalia turime lavoną, o policija mala tokį šūdą?

Buvo matyti, kaip susitraukinėja jo žandikaulio raumenys, veidas buvo raudonas, varvėjo prakaitas.

– Žinote, šiame versle centą galima uždirbti nebent tada, kai reikalai juda, – toliau kalbėjo jis. – O čia niekas nepajudėjo iš mirties taško daugiau nei dvi su puse valandos.

Mačiau, kiek valios jam reikėjo stengiantis prie manęs nesusikeikti.

– Nesakau, kad neapgailestauju, jog kažkas yra negyvas, – tęsė jis. – Bet pasakysiu tiesiai: norėčiau, kad greičiau atliktumėte savo reikalus ir išvyktumėt. Jis vėl rūsčiai pažvelgė į dangų. – Tai liečia ir žiniasklaidą.

– Pone Šo, kas buvo gabenama konteineryje? – paklausiau.

– Vokiška fotoįranga. Turėtumėte žinoti, kad konteinerio apsauginė plomba nebuvo pažeista. Tai reiškia, prie krovinio nebuvo lįsta.

– Ar plombuota užsienyje?

– Taip.

– Vadinasi, labiausiai tikėtina, kad dar gyvas kūnas ar lavonas konteineryje atsirado prieš tai, kai jis buvo užplombuotas? – garsiai dėsčiau mintis aš.

– Regis, viskas taip ir buvo. Skaičius atitinka įrašą, kuris buvo užfiksuotas muitinės tarpininko, nieko, kas bent kiek galėtų sukelti įtarimą. Iš tikrųjų šis krovinys jau buvo perėjęs muitinės

kontrolės punktą. Prieš penkias dienas, – pasakė Šo. – Būtent todėl jis ir buvo perkeltas tiesiai ant važiuoklės. Tuomet pajutome kažkokį kvapą, ir toliau konteineris niekur negalėjo pajudėti.

Norėdama žvilgsniu aprėpti visą bendrą šios vietos vaizdą, apsidairiau. Judinamos nestipraus vėjo, atsimušdamos į kranus, kurie prieš tai iš „Euroclip“ krovė plieninius strypus, vienu metu sugriebdami tris volus, skambčiojo sunkios grandinės – visas procesas buvo sustabdytas. Nustojo dirbę šakiniai krautuvai ir vilkikai. Doko darbininkai ir įgula neturėjo darbo ir tik stebeilijo į mus nuo gudronuotos dangos rampos.

Kiti stebėjo iš laivų pirmgalio ir pro savo denio kabinų langus. Karštis garavo nuo alyva sutepto asfalto, ant kurio mėtėsi mediniai karkasai, tarpikliai ir šliūžės, per pervažą už sandėlių dusliai džergždamas lėtai riedėjo CSX traukinys. Jautėsi stiprus kreozoto dvokas, bet jis negalėjo permušti pūvančio žmogaus kūno tvaiko, it dūmai dreifuojančio ore.

– Iš kur laivas išplaukė? – paklausiau Šo ir tuo pačiu metu pastebėjau, kaip prie mano mersedeso sustojo tarnybinis automobilis.

– Iš Antverpeno, Belgijos, prieš dvi savaites, – žvelgdamas į „Sirius“ ir „Euroclip“ atsakė jis. – Laivai su užsienio vėliavomis, kaip ir pas mus atplaukiantys visi kiti. Vienintelis atvejis, kada galime išvysti Amerikos vėliavą, yra tuomet, kai ją iškelia kaip mandagumo ženklą, – su nusivylimo šešėliu pridūrė jis.

„Euroclip“ denio dešiniajame borte žiūrėdamas į mus pro žiūronus stovėjo vyriškis. Man pasirodė keista, kad tokiu šiltu oru jis dėvėjo ilgas kelnes ir marškinius ilgomis rankovėmis.

Šo prisimerkė:

– Velnias, saulė spigina tiesiai į akis.

– Kaip dėl keleivių be bilieto? – paklausiau. – Nors negaliu įsivaizduoti žmogaus, savo noru pasirenkančio slėptis uždarytame konteineryje ir dvi savaites plaukioti atviroje jūroje.

– Niekada tokio nesu sutikęs. Beje, mes nesame pirmas įplaukimo uostas. Pirmasis yra Česteris Pensilvanijoje. Dauguma mūsų laivų iš Antverpeno pirma plaukia į Česterį, o tik paskui čia, po to vėl atgal į Antverpeną. Labiausiai tikėtina, kad keleivis be bilieto išsilaipintų Česteryje, o ne lauktų Ričmondo.

– Mes esame nišinis uostas, daktare Skarpeta, – toliau pasakojo Šo.

Savomis akimis netikėdama stebėjau Pitą Mariną, belipantį iš ką tik šalia mano automobilio pastatyto visureigio.

– Pernai į uostą įplaukė gal koks šimtas dvidešimt okeaninių laivų ir baržų, – tęsė Šo.

Kiek tik pažįstu, Marinas visą laiką buvo detektyvas. Niekada jo nesu mačiusi uniformuoto.

– Jei būčiau svetimšalis nelegalus imigrantas, manau, rinkčiausi didelį uostą, pavyzdžiui, Majamio ar Los Andželo, kur būtų galima ištirpti minioje.

Prie mūsų kramtydama gumą priėjo Anderson.

– Esmė tokia, kad mes plombos nepažeidžiame, jei neįtariame kažko nelegalaus, narkotikų, nedeklaruoto krovinio, – kalbėjo Šo.

– Retkarčiais norėdami paskatinti sąžiningumą pasirenkame laivą ir nuodugniai apieškome.

– Džiaugiuosi, kad daugiau man taip nebereikia rengtis, – replikavo Anderson tuo metu, kai link mūsų išsipūtęs nuo arogancijos, kokiu visada pavirsdavo, kai jausdavosi nesaugus ar ypatingai bjaurios nuotaikos, ėjo Marinas.

– Kodėl jis su uniforma? – paklausiau jos.

– Jį paskyrė atgal.

– Akivaizdu.

– Nuo tada, kai viršininko pavaduotoja tapo Brei, skyriuje įvyko daug pasikeitimų, – pakiliai pareiškė Anderson.

Negalėjau įsivaizduoti, kodėl tokį vertingą žmogų kažkas įspraudė atgal į uniformą. Svarsčiau, prieš kiek laiko tai galė-

jo įvykti. Buvo skaudu, kad Marinas man nieko nepasakė, ir gėda, kad aš pati to neišsiaiškinau. Tiesiog pasiteirauti, kaip jis, skambinau prieš keletą savaičių, gal net prieš mėnesį. Negalėjau prisiminti, kada paskutinį kartą buvau pasiūliusi užsukti į biurą kavos ar pasikvietusi pas save į namus vakarienės.

– Kas vyksta? – kimiu balsu vietoj pasisveikinimo paklausė jis.

Į Anderson net nepažiūrėjo.

– Aš Džo Šo. Kaip sekasi?

– Šūdas, – rūgščiai atšovė jis. – Anderson, dirbti viena, be niekieno pagalbos, jūs nusprendėte pati? Ar čia kiti farai su jumis nenori turėti nieko bendra?

Ji pervėrė Mariną žvilgsniu. Išsiėmė iš burnos gumą, lyg jis būtų sugadinęs skonį, ir nutrenkė ant žemės.

– Ar nepamiršote į šį savo mažą vakarėlį kai ko pasikviesti? – tęsė jis. – Gražu! – buvo įsiutęs. – Niekada per visą savo suknistą gyvenimą!

Mariną smaugė jo marškinių trumpomis rankovėmis apykaklė, prie kurios buvo prisegtas kaklaraištis. Jo išsprogęs pilvas derinosi prie tamsiai mėlynų uniformos kelnių ir kieto masyvaus diržo, nukrauto „Sig-Sauer“ devynių milimetrų kalibro pistoletu, antrankiais, papildomomis apkabomis, pipiriniu aerozoliu ir kitais darbo instrumentais. Veidas buvo įraudęs. Varvėjo prakaitas, akis dengė „Oakley“ saulės akiniai.

– Mums reikia pasikalbėti, – pasakiau.

Bandžiau pasivesti į šalį, bet jis nepajudėjo iš vietos. Stuktelėjęs „Marlboro“ pakelį išsitraukė cigaretę, kurių visada turėjo.

– Patinka mano nauja apranga? – su pašaipa paklausė. – Viršininko pavaduotoja Brei sugalvojo, kad man reikia naujų drabužių.

– Marinai, čia tavęs nereikia, – pareiškė Anderson. – Tiesą pasakius, nemanau, kad norėtum, jog kažkas žinotų, kad čia iš viso sugalvojai atvažiuoti.

– Tau aš – *kapitonas*, – kartu su besiveržiančiais iš burnos dūmais iškošė jis. – Tau, brangute, prireiks atsirinkti žodžius, nes aš stoviu aukščiau.

Šo stebėjo šį storžievišką pašnekesį neištardamas nė žodžio.

– Nemanau, kad šiais laikais pareigūnes moteris dar tebevadina brangutėmis, – atkirto Anderson.

– Turime apžiūrėti kūną, – pasakiau aš.

– Ten patekti reikės per sandėlį, – pasakė Šo.

– Eime, – tariau.

Jis mane ir Mariną palydėjo iki sandėlio durų, išeinančių į upės pusę. Viduje tvyrojo didžiulė blanki, tvanki erdvė, skleidžianti salsvo tabako kvapą. Tūkstančiai pakų, suvyniotų į šiurkštų audeklą, buvo sukrauta ant kilnojamų platformų, čia buvo ir tonos kalkių skiedinio, krūvos geležies rūdos mišinio, kuris, manau, naudojamas plieno gamyboje, mašinų dalys, paruoštos gabenti į Trinidadą, sprendžiant pagal tai, kas buvo užrašyta ant dėžių.

Už keleto eilių ant pakrovimo doko stovėjo konteineris. Artėjant prie jo stiprėjo kvapas. Sustojome prie kriminalinį įvykį žyminčios juostos, apjuostos per konteinerio atviras duris. Dvokas buvo koncentruotas ir aštrus, lyg juo būtų pakeista kiekviena deguonies molekulė; savo pojūčiams neleidau daryti įtakos. Ėmė rinktis musės, jų grėsmę pranašaujantis zvimbimas man priminė ausį rėžiantį žaislinio nuotoliniu būdu valdomo lėktuvėlio zyzimą.

– Ar musių buvo, kai konteinerį atidarėte? – pasiteiravau Šo.

– Ne tiek daug, kiek dabar, – atsakė jis.

– Kaip arti buvote priėję? – paklausiau artinantis Marinui ir Anderson.

– Pakankamai arti, – patikino Šo.

– Nieko nebuvo viduje?

– Šitą jums galiu garantuoti, ponia, – dvokas apgaubė ir jį.

Marinas atrodė romus. Išsikratė dar vieną cigaretę ir degdamas žiebtuvėlį kažką suvapėjo.

– Taigi, Anderson, – prašneko jis. – Neleidžiu sau spėlioti, kad viduje galėtų būti koks gyvulys, bet žinai, tu juk ten nežiūrėjai. Velnias, galbūt čia per atsitiktinumą pateko koks didelis šuo. Aišku, būtų tikrai apmaudu, jei prisikvietus čia ekspertę, žiniasklaidą, pritraukus tiek daug susirūpinusių veidų vėliau paaiškėtų, kad čia pūva tik padvėsęs valkata šunėkas.

Jis ir aš – abu puikiai žinojome, kad tai nebuvo nei šuo, nei kiaulė, arklys ar dar koks nors gyvulys. Atsidariau savo darbinį lagaminą, kol Marinas ir Anderson ieškojo priekabių. Į vidų įmečiau automobilio raktelius ir išsitraukiau keletą porų pirštinių ir chirurginę kaukę. Pasiruošiau savo trisdešimt penkių milimetrų „Nikon" su dvidešimt aštuonių milimetrų objektyvu bei blykste. Įdėjau keturių šimtų jautrumo juostelę, kad vaizdas nuotraukose nebūtų per daug grūdėtas ir ant savo batų apsiaviau sterilius aulinius.

– Tai lygiai tas pats, kaip ir su kvapais, sklindančiais iš namo vidury liepos. Žiūrime pro langą. Jei reikia, įsilaužiame į vidų. Prieš iškviesdami medicinos ekspertą įsitikiname, kad yra kūnas, – savo naujai protežė pamokymus žėrė Marinas.

Pralindau pro juostą ir įžengiau į tamsų konteinerį, kuriame gal tik pusę erdvės užėmė kartoninės dėžės. Tai mane nuramino, nes liko pakankamai vietos judėti. Sekiau savo prožektoriaus šviesos ruožą jį nukreipdama vis giliau, mosuodama iš vienos pusės į kitą.

Beveik pačiame gale šviesa pagavo dugne esančią eilę kartoninių dėžių, permirkusių rausvu skysčiu, kuris išteka iš yrančio kūno nosies ir burnos. Prožektoriaus šviesa slydo batais ir kojų apačia, kai iš tamsos iššoko išpurtęs barzdotas veidas. Į mane spoksojo išsprogusios balzganos akys, liežuvis buvo toks išpampęs, kad netilpo burnoje ir kyšojo, tarsi lavonas iš manęs šaipytųsi. Mano apsiauti batai lipniai kleksėjo su kiekvienu žingsniu. Kūnas buvo su visais drabužiais ir atremtas sėdėjo kampe tarp dviejų

konteinerio metalinių sienų. Kojos buvo ištiestos, rankos sterblėje po kartonine dėže, kuri greičiausiai užkrito. Aš ją numečiau į šoną ir patikrinau, ar nėra sužalojimų, rodančių, kad mėginta gintis, arba įbrėžimų, nulūžusių nagų, kas galėtų išduoti jį prieš tai bandžius išsivaduoti. Ant drabužių nemačiau kraujo, jokių aiškiai matomų sužalojimų ar žymių, kad buvo grumtasi. Apžiūrėjau, ar nėra maisto, vandens, kokių nors atsargų ar skylių konteinerio sienose, pradurtų, kad patektų oras – neradau nieko.

Perėjau pro kiekvieną dėžių eilę pritūpdama iš šono pašviesti į metalines grindis ieškodama batų pėdsakų. Žinoma, jų buvo visur. Judėjau lėtais mažais žingsniais, kol įskaudo kelius. Radau tuščią plastikinę šiukšlių dėžę. Paskui dvi sidabrines monetas. Prie jų pasilenkiau arčiau. Viena buvo vokiškos markės moneta. Kitos neatpažinau ir nieko neliečiau.

Marinas, stovintis prie konteinerio durų, atrodė lyg nutolęs per kilometrą.

– Lagamine yra mano mašinos raktai, – šūktelėjau jam per chirurginę kaukę.

– Raktai? – sukluso jis įdėmiai žiūrėdamas į vidų.

– Ar galėtum man atnešti „Luma-Lait“ prožektorių? Man reikia skaidulinės optinės jungties ir ilgintuvo. Gal ponas Šo tau padės surasti, kur įjungti. Turi būti kištukinis lizdas su įžeminimo kontaktu, 1-15VAC.

– Kai taip šneki, man užkaista kraujas, – pasakė jis.

4

„Luma-Lait“ yra kintančių šviesos bangų šaltinis su didelio intensyvumo lankinės lempos vamzdžiu, skleidžiantis penkiolikos vatų 450 nanometrų šviesos energiją esant dvidešimties nanometrų dažnio diapazonui. Naudojantis juo galima aptikti kūno skysčius,

narkotikų pėdsakus, pirštų atspaudus, atskleisti įrodymus ir sulaukti netikėtų siurprizų, nematomų plika akimi.

Šo sandėlyje rado kištukinį lizdą, aš ant „Luma-Lait“ aliuminio kojelės uždėjau vienkartinės plastikinės medžiagos, kad užtikrinčiau, jog nepateks niekas iš ankstesnės įvykio vietos. Kintančių šviesos bangų šaltinis atrodė kaip namų projektorius, aš jį pastačiau konteineryje ant dėžės ir prieš įjungdama minutę paleidau ventiliatorių.

Užsidėjusi gintaro spalvos tamsintus akinius, kurių reikia norint apsaugoti akis nuo stiprios šviesos, laukiau, kad lempa pasiektų maksimalią galią. Pasirodė Marinas. Musių rinkosi vis daugiau ir daugiau. Tarsi apdujusios jos vis į mus atsimušdavo ir garsiai zvimbė aplink ausis.

– Velniai griebtų, kaip viso to nekenčiu! – kaip pasiutęs mosikuodamas rankomis plūdosi Marinas.

Pastebėjau, kad jis nebuvo apsivilkęs kombinezono, tik apsimovęs batų apsaugas ir pirštines.

– Ketini toks sėstis į mašiną ir važiuoti namo? – paklausiau.

– Bagažinėje turiu kitą uniformą. Jei kas užtikštų ar šiaip.

– Jei *pats* kuo nors apsitaškytum ar šiaip, – pasakiau žvilgtelėdama į laikrodį. – Turime dar vieną minutę.

– Pastebėjai, kaip pasitaikius progai patyliukais dingo Anderson? Tai numaniau jau tą minutę, kai sužinojau apie visą šitą reikalą. Tiesiog negalvojau, kad čia daugiau nieko nebus. Šūdas, čia vyksta kažkas keisto.

– Kaip, po galais, ji patapo žmogžudysčių skyriaus detektyve?

– Ji lenda Brei į subinę. Girdėjau, kad net jai patarnauja, į plovyklą nuveža jos juodą naujutėlaitį gražutėlį pupulėlį „Crown Vic“, turbūt ir pieštukus padrožia, batukus nublizgina.

– Laikas, – pasakiau.

Pradėjau skenuoti su 450 nanometrų filtru, galinčiu aptikti įvairiausias nuosėdas, atplaišas ir dėmes. Pro mūsų užtamsintus

akinius konteinerio vidus tapo nepermatoma, juoda kosmoso erdve, kurioje, pagautos mano objektyvo, įvairaus ryškumo baltais ir gelsvais tonais fluorescavo visokios formos. Mėlyna šviesa išryškino ant grindų esančius plaukus, visur nusėtas atplaišas, visa, ko galėjau tikėtis tokioje intensyvaus darbo vietoje, kurioje laikomi kroviniai, perėję per tiek žmonių rankų. Baltos kartoninės dėžės švytėjo ramia mėnulio šviesa.

„Luma-Lait" prožektorių nukreipiau giliau į konteinerio vidų. Išsilieję skysčiai nefluorescavo, o kūnas buvo liūdna kampe susmukusi tamsi figūra.

– Jei jis mirė natūralia mirtimi, – pasakė Marinas, – tuomet kodėl sėdi rankas tvarkingai pasidėjęs sterblėje, lyg būtų kokioj bažnyčioj?

– Jei mirė nuo uždusimo, dehidratacijos ar hipotermijos, jis galėjo mirti sėdėdamas.

– Vis tiek man atrodo, kažkas čia ne taip.

– Tik sakau, kad tai įmanoma. Čia darosi ankšta. Gal gali paduoti skaidulinę optinę jungtį?

Vis atsitrenkdamas į dėžes jis yrėsi link manęs.

– Gal geriau nusiimk akinius, kol eini, – pasiūliau aš, kadangi per juos nieko, išskyrus vientisą intensyvią šviesą, kurios dabar nebuvo Marino regėjimo lauke, neįmanoma matyti.

– Nė velnio, – atšovė jis. – Kiek žinau, užtenka vienos akimirkos kontakto. Ir aleliuja. Kataraktos, vėžys ir visi kiti smagumai.

– Jau nekalbant apie pavirtimą akmeniu.

– A?

– Marinai! Atsargiai!

Jis į mane atsitrenkė, ir nesu tikra, kas nutiko po to, bet staiga ėmė griūti dėžės, ir jis dribdamas vos manęs nepargriovė.

– Marinai? – buvau praradusi orientaciją ir išsigandusi. – Marinai!

Išjungiau „Luma-Lait“ ir nusiėmiau akinius, kad galėčiau matyti.

– Prakeiktas kalės vaikas! – lyg būtų gyvatės įgeltas staugė jis.

Jis tysojo ant nugaros ir bandydamas atsiginti krintančių dėžių jas spardė. Oru praskriejo plastmasinis kibiras. Griuvau šalia jo.

– Nejudėk, – griežtai pasakiau jam. – Nesiblaškyk ir nejudėk, kol įsitikinsiu, kad tau nieko baisaus nenutiko.

– Kad jį kur! O šūdas! Tas mėšlas visas ant manęs! – panikuodamas šaukė jis.

– Ar kur nors skauda?

– O visi šventieji! Tuoj apsivemsiu. O dangaus aukštybės, o Dieve.

Jis staiga atsiklaupė ant kelių, braudamasis link konteinerio išėjimo kliuvo išvartydamas pakeliui esančias dėžes. Girdėjau, kaip pradėjo vemti. Garsiai sudejavo ir vėl vėmė.

– Tai turėtų padėti, – pasakiau aš.

Vis dar tąsydamasis ir springdamas, norėdamas išsinarplioti iš marškinių rankovių, atsilapojo savo baltus marškinius. Jis išsirengė iki apatinių, tai, kas buvo likę iš jo uniformos marškinių, susuko į kamuolį ir sviedė durų link.

– Kas, jei jis buvo užsikrėtęs AIDS? – Marino balsas skambėjo kaip panikos varpai vidurnaktį.

– Tu nuo jo neužsikrėsi AIDS, – patikinau.

– O šūdas! – jį vėl sutąsė.

– Marinai, aš galiu pabaigti viena, – pasakiau.

– Palauk, duok man minutę.

– Gal geriau eik, susirask dušą.

– Apie tai negali niekam prasitarti, – pasakė jis, ir aš žinojau – Marinas galvojo apie Anderson. – Žinai, kertu lažybų, už šitą fotoįrangą gali nemažai gauti.

– Greičiausiai.

– Kažin, ką jie su ja darys?

– Ar jau atvyko paimti kūno? – paklausiau jo.

Jis prie lūpų prisidėjo nešiojamąją radijo ryšio stotelę.

– Dieve! – jis nusispjovė ir prisidengė burną.

Stipriai patrynęs radijo stotelę į savo kelnių priekį, nusikosėjo, iš gerklės gilumos išgargaliavo viską, kas buvo likę, ir į orą paleido spjūvį.

– Devintas dalinys, – įjungęs ryšį pasakė jis, radiją laikydamas per kokį trisdešimt centimetrų nuo veido.

– Devintas dalinys.

Dispečerė buvo moteris. Jos balse pajutau kažkokį meilumą, ir mane tai stebino. Dispečeriai ir 911 operatoriai visad išlikdavo ramūs ir nereiškė jokių emocijų, nesvarbu, koks būtų atvejis.

– Dešimt-penki Renė Anderson, – pranešė Marinas. – Nežinau jos dalinio numerio. Perduokite jai, kad šiaip jau mes norėtume, jog paimtų kūną.

– Devintas dalinys. Žinote šios tarnybos pavadinimą?

– Ei, daktaryt, – Marinas nustojo pranešinėjęs ir kiek garsiau manęs paklausė: – Koks ten tos tarnybos pavadinimas?

– „Capital Transport“.

Jis tai perdavė pridurdamas:

– Klausykite, ar ji dešimt-du, dešimt-dešimt, ar dešimt-septyni arba gal dešimt-dvidešimt-du, mane informuokit.

Į savo mikrofonus sulindo visas tuntas draugų farų – tai buvo jų smagus būdas pašmaikštauti ir jį pralinksminti.

– Dešimt-keturi, devintas dalinys, – pasigirdo dispečerė.

– Ką čia pasakei, kad sulaukei šitiek ovacijų? – žinau, kad dešimt-septyni – ne tarnyboje, o kitų nežinau.

– Jai pasakiau, kad duotų žinoti, ar Anderson *silpnas signalas*, ar *neatsako*, ar *pagaliau gali rasti laiko darbui*. Ar mums, po paraliais, išvis *jos nepaisyti*?

– Nieko keisto, kad jai taip patinki.

– Ji tikras šūdo gabalas.

– Beje, nežinai, kur pasiliko skaidulinis optinis kabelis? – paklausiau jo.

– Laikiau jį rankose, – atsakė jis.

Jį radau toje vietoje, kur Marinas pargriuvo nuversdamas dėžes.

– Kas, jei jis sirgo AIDS? – vėl pradėjo jis.

– Jei įsikibęs ir toliau dėl to suksi sau galvą, išsitirk gram-neigiamas bakterijas. Arba gram-teigiamas bakterijas. Klostridijas. Streptokoką. Jeigu, aišku, išvis turi atvirą žaizdą, kurios puikiai žinau, kad neturi.

Stipriau užverždama varžtus vieną kabelio galą prijungiau prie lazdelės, kitą prie energijos šaltinio. Jis manęs nesiklausė.

– Dar to betrūktų, kad apie mane pradėtų taip kalbėti! Kad aš sumautas pederastas! Geriau jau nusišauti, ir negalvok, kad to nepadaryčiau.

– Marinai, tu neužsikrėsi AIDS.

Vėl įjungiau lempą. Ji turėjo veikti bent keturias minutes prieš įjungiant srovę.

– Vakar nusilupau odos atplaišą, ir šiek tiek kraujavo! Tai jau atvira žaizda!

– Bet juk mūvėjai pirštines, ar ne?

– Jei pasigausiu kokią bjaurią ligą, tą sumautą tinginio išperą užmušiu.

Kaip supratau, jis tur
ėjo minty Anderson.

– Brei taip pat atsiims savo. Aš jau rasiu būdą!

– Marinai, apsiramink, – pasakiau.

– O kas, jei tai būtum tu?

– Negaliu net suskaičiuoti, kiek kartų ir buvau aš. Ką, manai, kasdien darau?

– Tu, aišku, neklampoji numirėlių sultyse!

– *Numirėlių sultyse*?

– Apie šį tipą nežinome nieko. Kas, jei ten Belgijoje jie serga kokiomis nors keistomis ligomis, kurių čia negalima išgydyti?

– Marinai, apsiramink, – pakartojau aš.

– Ne!

– Marinai...

– Turiu teisę susirūpinti!

– Gerai, tada važiuok, – mano kantrybė išseko.

– Tu trukdai man susitelkti. Tu viskam trukdai. Eik, palįsk po dušu ir muktelk keletą stiklų burbono.

„Luma-Lait" buvo paruoštas, užsidėjau apsauginius akinius. Marinas tylėjo.

– Aš niekur neisiu, – pagaliau pasakė jis.

Kaip lituoklį paėmiau skaidulinės optikos lazdelę. Intensyvi pulsuojanti mėlyna šviesa buvo plonytė kaip pieštuko grafitas, pradėjau skenuoti labai siaurais ruožais.

– Ką nors aptikai?

– Kol kas nieko.

Lipniais batais jis artėjo link manęs, man dirbant lėtai, centimetras po centimetro lendant vis gilyn ir gilyn į vietas, kurių nepasiekia didysis skeneris. Palenkiau kūną į priekį, kad galėčiau patyrinėti, kas buvo ant nugaros, galvos, tada tarp kojų. „Luma-Lait" aptikdavo kūno skysčius, tokius kaip šlapimas, sperma, prakaitas ir seilės, na ir, žinoma, kraujas. Tačiau nieko, kas fluorescuotų. Man plėšė nugarą ir kaklą.

– Aš balsuoju už tai, kad jis prieš čia patekdamas jau buvo miręs, – pasakė Marinas.

– Kai jį nuvešime į miestą, sužinosime daug daugiau.

Išsitiesiau ir slenkantis šviesos ruožas pagavo dėžės, kurią Marinas krisdamas buvo nustūmęs, kampą. Tamsoje neonine žalia sušvito raidės, berods Y, uodega.

– Marinai, – tariau. – Pažiūrėk į tai.

Vieną paskui kitą nušviesdama raides pamačiau ranka prancūziškai parašytus žodžius. Užrašas buvo apie dešimties centimetrų aukščio ir keistos kampuotos formos, lyg jį būtų roboto judesiais rašiusi kažkokia mechaninė ranka. Įskaityti, kas parašyta, man prireikė šiek tiek laiko.

– *Bon voyage, le loup-garou**, – perskaičiau aš.

Marinas persisvėrė per mane ir kvėpavo man tiesiai į plaukus.

– Ką, po galais, reiškia tas *loup-garou*?

– Nežinau.

Dėžę atidžiai apžiūrėjau. Jos viršus buvo permirkęs, apačia sausa.

– Pirštų atspaudai? Ar matai ką nors ant tos dėžės? – paklausė Marinas.

– Esu tikra, kad visokių atspaudų čia visur pilna, bet niekas kol kas neišlenda.

– Manai, kad tas, kuris parašė, norėjo, kad kažkas tai rastų?

– Visai įmanoma. Kažkokiu fluorescuojančiu permanentiniu rašalu. Nieko, leisime pirštų atspaudams atlikti savo darbą. Dėžė keliaus į laboratoriją. Dar reikėtų nuo žemės parinkti plaukų DNR tyrimui, jei jo kada nors prireiktų. Tada padarysime nuotraukų ir iš čia nešdinsimės.

– Ir turbūt reiktų prigriebti monetas, kol prie jų stoviu, – pasiūlė jis.

– Greičiausiai, – sutikau aš įsistebeilijusi į konteinerio įėjimą.

Kažkas žiūrėjo į vidų. Iš nugaros jis buvo nušviestas ryškia saulės šviesa, ir negalėjau matyti, kas tai buvo.

– Kur įvykio vietos apžiūros specialistai? – paklausiau Marino.

– Neturiu žalio supratimo.

– Velnias! – sušukau.

– Na na, lyg man tai būtų naujiena, – pasakė Marinas.

* Geros kelionės, vilkolaki. (Pranc.) (Čia ir toliau – vert. past.)

– Praeitą savaitę turėjom dvi žmogžudystes, bet nieko panašaus.

– Tavęs įvykių vietose irgi nebuvo, taigi nežinai, kaip jie tada dirbo, – pasakojo jis.

– Buvo kažkas iš mano skyriaus. Žinočiau, jei būtų kilę kokių problemų...

– Nežinotum, jei problema nebūtų tokia akivaizdi, – sakė jis man. – O ji, suprantama, ir nebuvo akivaizdi, nes tai buvo pirmoji Anderson byla. Dabar tai jau aišku.

– Ką?

– Šviežutėlė žalia detektyvė. Velnias žino, gal ji tą kūną čia pati paslėpė, kad turėtų ką veikti.

– Ji sako, kad tu jai liepei man paskambinti.

– Na, kaipgi. Lyg aš pats negalėčiau pasirūpinti. Rodau tau nepagarbą, o paskui ant manęs kaip širšė širsti. Sumauta melagė! – pasakė jis.

Po valandos mes baigėme. Išėjome iš dvokiančios tamsos, grįžom į sandėlį. Anderson stovėjo ant atviros platformos ir kalbėjosi su vyru, kuris, berods, buvo viršininko pavaduotojas Elas Karsonas, tyrimų skyriaus vadas.

Sumojau, kad jį tada ir mačiau prie konteinerio įėjimo. Pro ją praėjau netarusi nė žodžio, su juo pasisveikinau besižvalgydama, ar atvyko paimti kūno. Nusiraminau, kai prie tamsiai mėlyno autobusiuko pamačiau du vyrus, vilkinčius kombinezonus. Jie kalbėjosi su Šo.

– Kaip sekasi, Elai? – paklausiau viršininko pavaduotojo Karsono.

Jis šį darbą dirbo panašų laikotarpį kaip ir aš. Buvo malonus, ramaus būdo vyras, kurio vaikystė prabėgo ūkyje.

– Įstrigome, daktare, – pasakė jis. – Atrodo, turime bėdos.

– Atrodo, – pritariau aš.

– Buvau čia netoliese ir pamaniau, kad užsuksiu pažiūrėti, ar viskas gerai.

Karsonas niekada šiaip sau „neužsukdavo" į įvykio vietą. Jis buvo įsitempęs ir prislėgtas. Tačiau svarbiausia, jis į Anderson nekreipė dėmesio daugiau nei bet kuris kitas iš mūsų.

– Viską sutvarkėme, – staiga leptelėjo Anderson ir pavaduotojui Karsonui pradėjo pasakoti: – Kalbėjausi su uosto direktoriumi...

Ji staiga nutilo, kai pamatė Mariną. O gal pirma jį užuodė.

– Sveikas, Pitai, – džiugiai pasisveikino Karsonas. – Kas čia dabar, seni? Ar jie ten, viešosios tvarkos skyriuje, įvedė kažkokį naują aprangos kodą, apie kurį nežinau?

– Detektyve Anderson, – tariau aš, kai ji nuo Marino pasitraukė kiek įmanoma toliau. – Man reikia žinoti, kas atsakingas už šią bylą. Ir kur pagaliau yra įvykio vietos apžiūros specialistai? Kodėl tiek ilgai užtruko tarnyba, turinti paimti kūną?

– Taip. Va šitaip mes vykdome slaptą misiją, bose. Mes nusirengiame savo uniformas, – garsiai pasakojo Marinas.

Karsonas nusikvatojo.

– O kodėl jūs, detektyve Anderson, nebuvote čia ir nerinkote įrodymų bei kuo galėdama neprisidėjote? – toliau tardžiau ją.

– Aš neprivalau jums atsiskaitinėti, – atšovė ji gūžteldama pečiais.

– Leiskite man kai ką pasakyti, – nutaisiusi toną, kuris privertė ją suklusti, išrėžiau aš. – Būtent aš ir esu tas žmogus, kuriam jūs turite atsiskaitinėti, kai yra lavonas.

– Kertu lažybų, Brei taip pat teko daug slaptų misijų. Kol nepakilo į viršūnėles. Tokios kaip ji tiesiog privalo būti viršuje, – mirkteldamas pasakė Marinas.

Karsono akys apsiblausė. Jis vėl atrodė prislėgtas. Atrodė pavargęs, lyg gyvenimas jį būtų išsunkęs iki paskutinio lašo.

– Elai? – perėjo prie reikalo Marinas. – Kas, po paraliais, vyksta? Kaip suprasti, kad niekas daugiau šitame smagume nepasirodė?

Link stovėjimo aikštelės pasuko blizganti „Crown Victoria".

– Ką gi, man jau laikas, – atžariai nukirto Karsonas, jo veidas apniuko, o mintys, rodos, klajojo sau. – Susitikime F.O.P. Tavo eilė statyti alaus. Pameni, kai „Louisville“ sutriuškino „Charlotte“ ir tu, seni, pralaimėjai?

Karsonas nuėjo su Anderson net nesusipažinęs, buvo akivaizdu, kad ji jam – tuščia vieta.

– Na, Anderson, – kreipėsi Marinas, tapšnodamas jai per nugarą.

Ji žioptelėjo, ranka užsiimdama burną ir nosį.

– Kaip tau patinka dirbti Karsonui? Visai nieko vaikinas, a? – paklausė jis.

Ji atsitraukė, Marinas nuo jos neatstojo. Net man pasišlykštėjimą kėlė jo dvokiančios uniformos kelnės, purvinos pirštinės ir batai. Marškinėliai jau niekada netaps balti, palei siūles, kurios neatlaikė jo pilvo naštos, vėpsojo didelės skylės. Jis prie Anderson prisiartino tiek, kad, maniau, ims ir pabučiuos.

– Nuo tavęs trenkia! – bandė atsitraukti ji.

– Įdomiai čia viskas klostosi.

– Traukis!

Tačiau jis nesitraukė. Ji mėtėsi tai į vieną pusę, tai į kitą, jis su kiekvienu žingsniu ją blokavo kaip koks kalnas, kol galiausiai Anderson buvo prispausta prie didžiulių įpurškiamos anglies maišų, paruoštų gabenti į Vest Indiją.

– Ką, po galais, manai daranti? – jo žodžiai ją visai surakino. – Mes gaunam supuvusį kūną krovininiame konteineryje sumautam tarptautiniame uoste, kur pusė žmonių net nekalba angliškai, o tu nusprendi, kad viską sutvarkysi viena?

Lauke, stovėjimo aikštelėje, nuo greičio po „Crown Victoria“ ratais sudžeržgė žvyras.

– Panelė jaunesnioji detektyvė gauna savo pirmąją bylą. Ir, žinoma, jai nelieka nieko kita, kaip liepti atvykti vyriausiajai

medicinos ekspertei kartu su keletu sraigtasparnių naujienų reporterių?

– Užteks, tave įduosiu vidaus reikalų tarnybai, – šaukė Anderson. – Aš pateiksiu raštišką įsakymą tave suimti!

– Už ką? Už tai, kad dvokiu?

– Tu lavonas!

– Ne, lavonas yra tas tipas, – Marinas parodė į konteinerį. – Jei kam ir bus mišios, tai tavo subinei, jeigu kada nors turėsi liudyti šioje byloje teisme.

– Marinai, einam, – paraginau aš stebėdama, kaip į draudžiamą zoną įžūliai įvažiavo „Crown Victoria".

– Ei! – mojuodamas rankomis iš paskos bėgo Šo. – Negalite čia parkuotis!

– Esi tik išsikvėpęs, žlugęs prasčiokas, – skubiai nueidama pasakė Anderson.

Marinas nusitraukė pirštines ir vienos kojos pirštų galais užmindamas ant kitos kulno išsilaisvino iš mėlynų tampraus popieriaus batų apsaugų. Griebdamas už prisegamo kaklaraiščio, kuris atsisegė, jis bandė pakelti savo suteptus uniformos marškinius, kuriuos ėmė trypti lyg gesinamą ugnį. Aš ramiai juos paėmiau ir kartu su saviškiais įmečiau į raudoną kenksmingų atliekų maišą.

– Ar tu jau? – paklausiau.

– Dar net nepradėjau, – atsakė Marinas, stebėdamas, kaip atsiveria „Crown Victoria" durelės ir iš jos išlipa uniformuotas pareigūnas.

Anderson lanku apėjo sandėlį ir spėriai kulniavo link automobilio. Šo taip pat skubėjo, doko darbininkai stebėjo, kaip iš automobilio galo išlipa įspūdingos išvaizdos uniformuota moteris, apgaubta arogantiško pasitikėjimo savimi. Ji apsidairė aplink – į ją sužiuro visas pasaulis. Kažkas sušvilpė. Po to dar kartą. Visas

dokas gaudė tarsi stadione teisėjai, protestuojantys prieš kiekvieną įsivaizduojamą pražangą.

– Leisk, atspėsiu, – pasakiau Marinui. – Brei.

5

Oras pritvinko įkyriai zujančių musių, buvo šilta, jų tuntas vis didėjo. Tarnybos, turinčios paimti kūną, darbuotojai neštuvus jau buvo atsinešę į konteinerį ir laukė manęs.

– Ooo, – linguodamas galvą ir susiraukdamas pasakė vienas jų. – Vaje, vaje.

– Žinau, žinau, – ištariau besimaudama švarias pirštines ir batų apsaugas. – Aš eisiu pirma. Tai ilgai neužtruks. Pažadu.

Vėl įžengiau į konteinerį, atsargiai statydami kojas jie ėjo paskui ir tvirtai liemens aukštyje, tarsi nešdami palankiną, laikė neštuvus. Pro chirurgines kaukes kvėpavo sunkiai ir lėtai. Abu buvo senyvo amžiaus ir aptukę, jau nederėjo kilnoti sunkius kūnus.

– Imkite už kojų galų ir pėdų, – nurodžiau aš. – Labai atsargiai, kad nepraslystų ir nenusidirtų oda. Kiek įmanoma patogiau paimkime jį už drabužių.

Jie pasidėjo neštuvus ir pasilenkė prie vyro kojų.

– Vaje, – vėl sumurmėjo vienas jų.

Sunėriau rankas po pažastimis. Jie paėmė už kulkšnių.

– Gerai. Keliam kartu skaičiuodami iki trijų, – pasakiau aš. – Vienas, du, trys.

Bandydami išlaikyti pusiausvyrą vyrai susvirduliavo. Jie sušniokštavo ir atsistojo. Kūnas buvo patižęs, nes lavono sustingimo fazė jau pasibaigusi; mes jį paguldėme ant neštuvų ir suvyniojome į paklodę. Užsegiau kūno maišo užtrauktuką, ir vyrai išnešė savo klientą. Turėjo nuvežti į morgą, o ten jau aš privalėjau daryti viską, ką tik galėjau, kad jis prašnektų.

– Velnias! – išgirdau vieną nusikeikiant. – Jie man už tai tikrai nepakankamai moka.

– Pats žinau.

Ėjau jiems iš paskos, kol iš sandėlio išėjome į akinančią saulės šviesą, gaivų orą. Marinas vis dar buvo nenusivilkęs savo purvinų marškinėlių, doke kalbėjosi su Anderson ir Brei. Iš jo gestikuliavimo sprendžiau, kad Brei jį kažkaip sutramdė. Kai priėjau, jos akys nukrypo į mane. Neprisistatė, taigi aš tai padariau pirma nepaduodama rankos.

– Aš daktarė Skarpeta.

Mano pasisveikinimą ji pasitiko tuščiu žvilgsniu, lyg nė nenutuoktų, kas aš esu ir kodėl čia.

– Manau, mums būtų neprošal pasikalbėti, – pridūriau.

– Kas, sakėte, esate? – paklausė Brei.

– Nagi, dėl Dievo meilės! – nesusilaikė Marinas. – Kas esi, ji žino puikiai.

– Kapitone, – Brei tonas buvo čaižus it bizūno pliaukštelėjimas.

Marinas nutilo. Anderson taip pat.

– Esu vyriausioji teismo medicinos ekspertė, – pasakiau Brei, ką ji ir taip puikiai žinojo. – Kei Skarpeta.

Marinas pavartė akis. Anderson veido išraiška apniuko iš apmaudo ir pavydo, kai Brei mane nuo jų pasivedė į šalį. Paėjėjome į doko pakraštį, kur virš mūsų dunksojo ir nejudėdamas raibuliuojančiame purvinai mėlyname vandenyje stovėjo „Sirius“.

– Atleiskite, iš pradžių neatpažinau jūsų vardo, – pradėjo ji.

Neištariau nė žodžio.

– Pasielgiau labai nemandagiai, – tęsė ji.

Aš ir toliau tylėjau.

– Turėjau su jumis susitikti anksčiau. Pastaruoju metu esu tokia užsiėmusi. Taigi, dabar susitikome. Tai labai gerai, iš tiesų. Galima sakyti, idealus laikas, puiku, – nusišypsojo ji, – kad turime taip susitikti.

Diana Brei buvo pasipūtusi gražuolė, juodų plaukų ir nepriekaištingų bruožų. Ir figūra buvo stulbinanti. Doko darbininkai negalėjo nuo jos atplėšti akių.

– Matote, – toliau tuo pačiu ramiu tonu kalbėjo ji, – turiu nedidelę problemėlę. Aš vadovauju ponui Marinui, o jis, rodos, vis tiek mano, kad dirba jums.

– Nesąmonė, – pagaliau prakalbau aš.

Ji atsiduso.

– Viršininke Brei, jūs ką tik iš mūsų miesto atėmėte labiausiai man žinomą patyrusį, sąžiningą žmogžudysčių skyriaus detektyvą, – pasakiau jai. – Aš turėčiau žinoti.

– Žinoma, turite.

– Ko jūs tuo siekiate? – paklausiau aš.

– Atėjo laikas įleisti šviežio kraujo, pasireikšti detektyvams, kurie noriai įsijungia kompiuterį, naudojasi elektroniniu paštu. Ar žinote, kad Marinas net nežino, kaip naudotis teksto apdorojimo programa? Arba kad jis vis dar dviem pirštais barškina rašomosios mašinėlės klavišus?

Negalėjau patikėti, kad ji man visa tai sako.

– Jau nekalbant apie tai, kad jis nemokytinas ir nepaklūsta vyresnybei, jo elgesys traukia gėdą visam skyriui, – toliau dėstė ji.

Anderson buvo nuėjusi, palikusi Mariną stovėti prie mašinos, į kurią atsirėmęs jis rūkė. Jo pečiai ir rankos buvo tvirtos ir plaukuotos, kelnės, apjuostos diržu po storu pilvu, rodės, vos laikėsi. Žinau, kad jis jautėsi pažemintas, nes nežiūrėjo į mūsų pusę.

– Kodėl čia nėra įvykio vietos apžiūros specialistų? – paklausiau Brei.

Vienas doko darbininkas alkūne stuktelėjo kitam ir po savo krūtine išgaubęs delnus sūpavo orą, norėdamas pavaizduoti didelę Brei krūtinę.

– Kodėl jūs esate čia? – tuomet paklausiau jos.

– Nes sužinojau, kad Marinas čia, – atsakė ji. – Jis buvo įspėtas. Norėjau pati įsitikinti, kad jis iš tikrųjų taip įžūliai nepaiso mano nurodymų.

– Jis yra čia, nes kažkas juk turėjo čia būti.

– Jis yra čia, nes jis taip nusprendė, – Brei įsispitrino man į akis. – Ir dėl to, kad jūs taip nusprendėte. Iš tiesų tai ir yra priežastis, argi ne taip, daktare Skarpeta? Marinas yra jūsų asmeninis detektyvas. Jau metų metus.

Jos akys kiaurai skrodė mane, atrasdamos vietų, kurių net pati negalėjau jausti turinti. Atrodė, ji prasiskverbdavo į mano slapčiausias šventoves ir nujausdavo jų svarbą. Ji aprėpė mano veidą ir visą kūną, nebuvau tikra, ar lygino tai, ką turėjau aš, su savimi, ar svarstė, ko galbūt nuspręs užsigeisti.

– Palikime jį ramybėje, – pasakiau. – Jūs norite uždusinti jo užsidegimą. Nes negalite jo kontroliuoti.

– Niekam dar nepavyko jo kontroliuoti, – atsakė ji. – Štai kodėl jis buvo atiduotas man.

– *Atiduotas* jums?

– Detektyvė Anderson yra šviežias kraujas. Dievas mato, šiam skyriui taip reikia šviežio kraujo.

– Detektyvė Anderson yra nepatyrusi, neapmokyta ir bailė, – atšoviau.

– Net neabejoju, kad turėdama tokios solidžios patirties galėsite pakęsti naujokę ir šiek tiek užsiimti apmokymu, Kei?

– Beviltiška mokyti tą, kuris nenori išmokti.

– Drįstu teigti, kad girdėjote, ką sakė Marinas. Pasak jo, nė vienas nėra pakankamai patyręs, apmokytas, toks atsidavęs savo darbui, kaip jis.

Man to užteko. Atsistojau taip, kad pasinaudočiau pasikeitusia vėjo kryptimi. Priėjau prie jos arčiau, nes norėjau jos nosį pamurkdyti realybėje.

– Niekada daugiau nedrįskite man taip daryti, viršininke Brei, – pasakiau aš. – Niekada daugiau nedrįskite manęs ar ko nors kito iš mano biuro iškviesti į įvykio vietą ir suporuoti su kokiu nors atgrubnagiu, kuris net nesiteikia rinkti įkalčių. Ir nesikreipkite į mane *Kei*.

Ji atsitraukė nuo mano dvokiančio pavidalo, pastebėjau ją krūptelint.

– Kada nors reikės kartu papietauti, – tarė ji palikdama mane ir šūktelėjo vairuotojui.

– Simonsai? Kada mano kitas susitikimas? – žiopsodama į laivą ir akivaizdžiai mėgaudamasi visu dėmesiu paklausė.

Ji turėjo įprotį gundančiai pasimasažuoti sau strėnas, atmetusi pečius įsprausti rankas į užpakalines uniformos kelnių kišenes ar nerūpestingai glostyti savo kaklaraištį virš gilaus krūtų tarpeklio.

Simonsas buvo patrauklus, gražaus kūno vyras, ir kai išsiskleidė perlenktą popieriaus lapą, šis jam žiūrint virpėjo. Brei priėjo arčiau, jis krenkštelėjo.

– Dvi penkiolika, viršininke, – atsakė.

– Pažiūrėkime, – pasilenkė arčiau, lengvai prisilietė prie jo rankos iš lėto studijuodama savo grafiką ir sudejavo. – O, ne – ir vėl! Tik ne tas švietimo skyriaus idiotas!

Pareigūnas Simonsas pakeitė pozą, jo smilkiniais nusirito prakaito lašas. Atrodė persigandęs.

– Paskambink jam ir atšauk tą susitikimą, – paliepė Brei.

– Taip, viršininke.

– Na, nežinau. Galbūt vertėtų jį tik paskirti kitu laiku.

Ji paėmė užrašus vėl kaip apsnūdusi katė prie jo priglusdama. Buvau apstulbusi, koks įniršis varstė Anderson veidą. Marinas mane pasivijo beeinančią link savo automobilio.

– Matai, kaip ji išsidirbinėja? – paklausė.

– Pastebėjau.

– Manau, čia yra apie ką pašnekėti. Sakau tau, ta kalė tikra velnio išpera.

– Kokia jos istorija?

Marinas truktelėjo pečiais.

– Niekada nebuvo ištekėjusi, niekas jai nėra pakankamai geras. Manoma, trinasi tarp vadų, vedusių tipų. Ji rėkte rėkia esanti valdžia, daktaryt. Sklinda gandai, kad nori tapti nauja viešojo saugumo sekretore, kad kiekvienas valstijos faras laižytų jos dailią subinę.

– To niekada nebus.

– Nebūk tokia tikra. Girdėjau, ji turi draugų aukštuose postuose, ryšių Virdžinijoje, o tai yra viena iš priežasčių, kodėl čia su ja įstrigome. Net neabejoju, ji turi planą. Tokios gyvatės kaip ji visada turi planą.

Išsekusi ir prislėgta dienos negandų, vėl taip ryškiai švystelėjusių mano galvoje, kad, maniau, pritrėkš prie automobilio, atsidariau bagažinę.

– Šiandien juk jo nesiimsi, ar ne? – paklausė Marinas.

– Niekaip, – burbtelėjau. – Jo atžvilgiu tai nebūtų sąžininga.

Marinas į mane pažvelgė klausiančiu žvilgsniu. Jaučiau, kaip stebi nusirenginėjančią kombinezoną, nusiaunančią batus ir juos sumetančią į du maišus.

– Marinai, duok, prašau, cigaretę.

– Negaliu patikėti, kad vėl prie to grįžti.

– Tame sandėlyje yra gal kokie penkiasdešimt milijonų tonų tabako. Jo kvapas sužadino norą.

– Ne jį aš ten užuodžiau.

– Sakyk, kas yra, – paklausiau aš laikydama jo žiebtuvėlį.

– Matei, kas vyksta. Esu tikras, kad ji tai paaiškino.

– Taip, ji paaiškino. Bet aš nesuprantu. Ji atsakinga už viešosios tvarkos skyrių, ne tyrimus. Brei sako, kad niekas tavęs negali suvaldyti, taigi ji buvo išrinkta pasirūpinti ta problema. Kodėl?

Kai ji čia atsirado, tu net nedirbai jos padalinyje. Kodėl tu jai turėtum rūpėti?

– Galbūt ji mano, kad aš mielas.

– Greičiausiai taip ir yra, – atsakiau aš.

Jis iškvėpė dūmą lyg pūstų gimtadienio žvakutes, tada pasižiūrėjo į savo marškinėlius, lyg būtų pamiršęs, kad vis dar juos dėvi. Marino didelės tvirtos rankos vis dar buvo apsinešusios talku nuo chirurginių pirštinių; iš pradžių jis atrodė liūdnas ir sužlugdytas, o paskui vėl tapo ciniškas ir abejingas.

– Žinai, – pasakė jis, – jei norėčiau, galėčiau išeiti į pensiją ir gauti apie keturiasdešimt gabalų per metus.

– Marinai, atvažiuok pas mane vakarienės.

– Dar prie to pridėk, ką galėčiau gauti konsultuodamas ar iš kokio nors kito darbelio. Galėčiau visai gerai gyventi. Nebereikėtų kasdien klampoti tame šūde su visom šitom lervom, lendančiom iš visų kampų ir manančiom, kad viską žino.

– Manęs paprašė tave pasikviesti.

– Kas prašė? – įtariai sukluso jis.

– Sužinosi, kai atvažiuosi.

– Ką, po velnių, tai reiškia? – paklausė susiraukdamas.

– Dėl Dievo, eik, palįsk po dušu ir apsirenk ką nors, kas neatbaidytų viso miesto. Tada atvažiuok pas mane. Apie šeštą trisdešimt.

– Na, jei nepastebėjai, daktaryt, šiaip jau aš dirbu. Nuo trečios iki vienuoliktos – šią savaitę tokia pamaina. Kitą savaitę – nuo vienuoliktos iki trijų. Aš – naujasis nepakeičiamas patrulių vadas visame šiame prakeiktame mieste, ir vienintelės valandos, kada jiems reikia sumauto patrulių viršininko, būna tada, kai kitų aukštų pareigūnų nėra tarnyboje, tai yra vakarinė, naktinė pamaina ir savaitgaliai. O tai reiškia, kad vakarienė, kurią gausiu visą likusį gyvenimą, bus patiekiama mano automobilyje.

– Turi radijo stotelę, – pasakiau jam. – Gyvenu mieste, todėl neišvažiuosi iš savo prižiūrimos teritorijos. Atvažiuok, o jei iškvies, tai iškvies.

Įlipau į savo automobilį ir užvedžiau variklį.

– Nežinau, – suabejojo jis.

– Manęs prašė... – pradėjau sakyti ir vėl akys pritvinko ašarų. – Kai paskambinai, jau ruošiausi tavęs ieškoti.

– Ką? Nieko nesuprantu. Kas tavęs paprašė? Ko? Ar Liusi mieste?

Atrodė, buvo pamalonintas, kad galvoju apie jį, pradžiugintas mano svetingumo, jei tai buvo galima taip pavadinti.

– Norėčiau, kad ji būtų čia. Tai pasimatysim šeštą trisdešimt?

Jis vis dar abejojo, baidė muses ir baisiai dvokė.

– Marinai, man tikrai reikia, kad ateitum, – atsikrenkšdama pasakiau jam. – Tai labai svarbu. Asmeniška ir labai svarbu.

Tai sakyti buvo nepaprastai sunku. Nemanau, kad esu jam kada nors sakiusi, kad man jo reikia taip asmeniškai. Negalėjau prisiminti, kada paskutinį kartą tariau tokius žodžius kam nors, išskyrus Bentoną.

– Aš kalbu rimtai, – pridūriau.

Marinas batu patrynė numestą cigaretę, iš jos liko tabako žymė ir sutrintas popierius. Akimis klajodamas aplink, užsidegė dar vieną.

– Žinai, daktaryt, aš iš tiesų turėčiau mesti šituos dalykėlius. Ir viskį. Visoje šioje košėje spirgu kaip kukurūzų spragėsis. Priklauso nuo to, ką gaminsi, – galiausiai nusileido jis.

6

Marinas nuėjo ieškoti dušo, aš pajutau palengvėjimą, lyg kuriam laikui būtų atslūgęs veriantis mėšlungis. Sustojusi savo įvažiuo-

jamajame keliuke iš bagažinės išėmiau darbinius drabužius ir pradėjau dezinfekcijos ritualą, kurį atlieku didžiąją dalį savo darbo metų.

Garaže perplėšiau atliekų maišus ir juos kartu su batais sumečiau į kriauklę plikinančio vandens, įpyliau skalbimo miltelių ir baliklio. Į skalbimo mašiną įmečiau kombinezoną, dideliu mediniu šaukštu pamaišiau batus ir maišus, juos išskalavau. Dezinfekuotus maišus įdėjau į du švarius maišus, o šiuos įmečiau į didelę skardinę dėžę, šlapius batus padėjau ant lentynos džiūti.

Viskas, ką dėvėjau, nuo džinsų iki apatinių, taip pat buvo sumesta į skalbyklę. Įpyliau skalbimo miltelių bei baliklio ir nuoga nuskubėjau į vidų, į dušą, kuriame stipriai šveičiausi su „Phisoderm" kūno prausikliu neaplenkdama nė centimetro, net ausų vidaus, nosies ar panagių, rankų, kojų pirštų, paskui čia pat išsivaliau dantis.

Atsisėdau ant dušo kabinos krašto, srovė stipriai taškėsi į mano nugarą, kaklą, prisiminiau, kaip Bentono pirštai minkydavo mano sausgysles, raumenis. Jis visada sakydavo, kad juos „atnarplioja". Jo ilgesys buvo vaiduokliškas skausmas. Ką prisiminiau, galėjau jausti, lyg tai būtų išgyvenama dabar, ir svarsčiau, ką reikėtų padaryti, kad galėčiau gyventi dabar, o ne praeityje. Skausmas nesitraukė. Negalėjau paleisti to praradimo jausmo, nes tam padaryti reikėtų jį priimti. Visą laiką tai kartodavau gedinčioms šeimoms ir draugams.

Apsimoviau chaki spalvos kelnes, įsispyriau į mokasinus, įsinėriau į mėlynai dryžuotus marškinėlius, įjungusi CD grotuvą pasileidau Mocartą. Palaisčiau gėles, nuskabiau sudžiūvusius lapus. Nuvaliau ir perdėliojau viską, kas krito į akis ir sukaišiojau darbą primenančius daiktus. Paskambinau savo mamai į Majamį, nes žinojau, kad vakare per televizorių rodys bingo ir jos niekam nebus namuose, o aš tegalėsiu palikti žinutę. Neįsijungiau naujau-

sių žinių, nes nenorėjau, kad būtų priminta tai, ką visai neseniai taip stengiausi nuplauti.

Kliūstelėjau dvigubą „Scotch", nuėjau į savo darbo kambarį, įjungiau šviesą. Nužvelgiau lentynas, prigrūstas medicinos ir mokslinių knygų, astronomijos vadovėlių, „Britannica" enciklopedijų ir įvairiausių informacinių leidinių apie sodininkystę, florą ir fauną, vabzdžius, uolienas ir mineralus, netgi įrankius. Radau prancūzų kalbos žodyną, jį atsitįsiau ant stalo. Žodis *loup* reiškė vilkas, man nelabai sekėsi rasti *garou*. Galvojau, ką čia sumąsčius, ir pagaliau sumojau vieną paprastą planą.

„Mažoji Prancūzija" – vienas geriausių miesto restoranų, tačiau pirmadienio vakarais būdavo uždarytas. Laimei, gerai pažinojau vyriausiąjį virėją ir jo žmoną. Paskambinau jiems į namus. Jis atsiliepė kaip visada šiltai.

– Jau nebeateinate mūsų aplankyti, – apgailestavo. – Tą jau tenka sakyti per dažnai.

– Pastaruoju metu nelabai kur išeinu.

– Panele Kei, jūs per daug dirbate.

– Man reikia kai ką išversti, – pasakiau aš. – Taip pat noriu paprašyti, kad tai liktų tik tarp mūsų. Niekam nė žodžio.

– Na, žinoma.

– Ką reiškia *loup-garou*?

– Panele Kei, turbūt jums sapnuojasi blogi sapnai! – linksmai šūktelėjo jis. – Džiaugiuosi, kad dabar ne pilnatis! *Le loup-garou* yra vilkolakis!

Suskambo durų skambutis.

– Prancūzijoje prieš šimtus metų, jei įtardavo, kad esi *loup-garou*, buvai pakariamas. Matote, apie juos būdavo daug pranešimų.

Žvilgtelėjau į laikrodį. Buvo šešios penkiolika. Marinas atėjo per anksti, o aš dar nepasiruošusi.

– Ačiū, – padėkojau savo draugui virėjui. – Pažadu, greitai jus aplankysiu.

Į duris dar kartą paskambino.

– Ateinu, – pasakiau Marinui per vidaus telefoną.

Išjungiau signalizaciją ir įleidau. Jo uniforma buvo švari, plaukai tvarkingai sušukuoti, deja, užsipylęs per daug losjono po skutimosi.

– Atrodai kiek geriau, nei tada, kai paskutinį kartą tave mačiau, – pakeliui į virtuvę pakomentavau.

– Atrodo, šitą vietelę kiek aptvarkei, – pastebėjo jis mums praeinant pro svetainę.

– Pats laikas, – pasakiau aš.

Virtuvėje jis atsisėdo savo įprastoje vietoje prie lango. Smalsiai stebėjo, kaip paimu česnaką ir greitai paruošiamas mieles iš šaldytuvo.

– Tai kas vakarienei? Ar galiu čia užsirūkyti?

– Ne.

– Tau galima.

– Čia mano namai.

– O jei atidarysiu langą ir pro jį pūsiu?

– Priklauso nuo to, kokia vėjo kryptis.

– Galėtume įjungti lubų ventiliatorių ir pažiūrėti, gal padės. Užuodžiu česnaką.

– Galvojau, kad ant grotelių kepsime picą.

Maisto sandėliuke ieškodama pomidorų tyrės ir miltų su glitimu, prastumdžiau skardines ir stiklainius.

– Monetos, kurias radome, yra angliškos ir vokiškos, – pasakė jis man. – Du svarai ir viena Vokietijos markė. Bet čia ir prasideda visas įdomumas. Uoste pasilikau šiek tiek ilgiau nei tu – išsimaudžiau, visa kita. Ir, tarp kitko, nė velnio jie nešvaistė laiko iš konteinerio išvilkti kartonines dėžes ir jį valyti. Stebėk, pamatysi, kaip jie parduos tą fotomėšlą lyg niekur nieko.

Į dubenį sudėjau pusę pakelio mielių, įpyliau šilto vandens, medaus, viską sumaišiau, tada paėmiau miltus.

– Aš alkanas kaip vilkas.

Jo radijo ryšio stotelė buvo pastatyta ant stalo, pyškindama kodus ir padalinių numerius. Jis nusitraukė kaklaraištį ir atsisegė diržą su visais jo „aksesuarais". Pradėjau minkyti tešlą.

– Tas skausmas nugaros apačioje mane žudo, daktaryt, – pasiskundė jis. – Ar bent kiek numanai, ką reiškia aplink juosmenį tąsytis dvidešimt svarų mėšlo?

Stebėdamas mane, kaip darbuojuosi, barstau miltus, ant virtuvinio darbastalio formuoju tešlą, jis pastebimai pralinksmėjo.

– *Loup-garou* yra vilkolakis, – pasakiau jam.

– A?

– Kaip žmogus vilkas.

– Mėšlas, negaliu pakęsti tokių nesąmonių.

– Negalvojau, kad kada nors tokį esi sutikęs.

– Pameni Loną Čeinį, tą plaukuotą veidą, kuris pasirodydavo vos išlindus mėnuliui? Man net kūnas aptirpo nuo išgąsčio. Pameni, Rokis žiūrėdavo „Šoko teatrą"?

Rokis buvo vienintelis Marino vaikas, sūnus, kurio niekada nebuvau sutikusi. Tešlą įdėjau į dubenį ir apdengiau šilta drėgna medžiaga.

– Ar su juo pabendrauji? – atsargiai paklausiau. – Kaip per Kalėdas? Susitiksit?

Marinas nervingai krestelėjo pelenų stulpelį.

– Ar bent žinai, kur jis gyvena? – pasiteiravau aš.

– Žinau, – atsakė jis. – O taip, kurgi ne.

– Elgiesi taip, lyg jis tau visai nepatiktų, – pasakiau.

– Gal ir nepatinka.

Peržvelgiau vyno lentyną ieškodama gero raudono vyno butelio. Marinas godžiai traukė dūmą, o paskui garsiai iškvėpdavo. Kaip visada, apie Rokį jis daugiau neturėjo ką pasakyti.

– Kada nors turėsi man apie jį papasakoti, – nenusileidau, į puodą pildama pomidorų tyrę.

– Apie jį žinai tiek, kiek tau reikia žinoti.

– Juk myli jį, Marinai.

– Sakau tau, kad ne. Geriau jau jis niekada nebūtų gimęs. Norėčiau, kad niekada jo nebūčiau sutikęs.

Jis spoksojo į mano kiemą, nusidažantį naktimi. Tuo metu pagalvojau, kad Marino visai nepažįstu. Jis buvo kažkoks svetimas žmogus, uniformuotas vyras, sėdintis mano virtuvėje, turintis sūnų, kurio aš niekada nebuvau mačiusi ir nieko apie jį nežinojau. Marinas net nepažvelgė man į akis ir nepadėkojo, kai ant jo servetėlės padėjau kavos puodelį.

– Gal norėtum žemės riešutų ar dar ko nors?

– Ne, – atsakė jis. – Manau, reikėtų laikytis dietos.

– Vien apie ją galvojant, nieko nebus. Tai įrodyta tyrimais.

– Kai rakinėsi savo negyvą vilkolakį, gal ant kaklo pasikabinsi česnako ar dar ko nors? Žinai, jei jie tau įkanda, tampi vienu iš jų. Kaip ir su AIDS.

– Kuo čia dėtas AIDS, norėčiau, kad mestum tą AIDS temą.

– Manai, jis pats ant tos dėžės užsirašė?

– Negalime manyti, kad dėžė ir tai, kas ant jos parašyta, yra kaip nors su juo susiję dalykai, Marinai.

– *Geros kelionės, vilkolaki*. Taip ant fotoprekių dėžių taip visada rašo. Ypač, kai jose yra lavonų.

– Gal grįžkime prie Brei ir tavo naujojo aprangos stiliaus apraiškų, – pasiūliau aš. – Pradėkime nuo pradžių. Ką tokio prisidirbai, kad ji tapo tokia tavo gerbėja?

– Viskas prasidėjo maždaug prieš dvi savaites, po to, kai ji čia apsireiškė. Pameni tą erotizuotą pasikorimą?

– Taip.

– Ji pasirodo vidury visko ir vos atėjusi pradeda žmonėms nurodinėti, ką jiems daryti, lyg būtų detektyvė. Pradeda knaisio-

tis vieno vyruko pornožurnaluose, su kuriais jis išdykavo prieš pasikardamas ant odinės kaukės. Ji pradeda uždavinėti klausimus jo žmonai.

– Oho, – pasakiau aš.

– Taigi, liepiu jai išeiti, sakau, kad maišosi po kojomis ir viską gadina, o jau kitą dieną ji mane kviečiasi į savo kabinetą. Įsivaizduoju, kad puls aiškintis dėl to, kas nutiko, o ji apie tai neprataria nė žodžio. Vietoje to klausia, ką manau apie detektyvų padalinį.

Jis sriūbtelėjo kavos ir įsimetė dar du šaukštelius cukraus.

– Dalykas tas, kad galiu galvą guldyti, jog tai nebuvo jos susidomėjimo objektas, – toliau dėstė jis. – Žinojau, kad ji kažko nori. Juk nebuvo atsakinga už tyrimus, tai kodėl gi, po šimts, klausinėjo manęs apie detektyvų padalinį?

Sau šliūkštelėjau taurę vyno.

– Tai ko tada ji norėjo? – paklausiau.

– Ji norėjo pasikalbėti apie tave. Apipylė mane tūkstančiais klausimų apie tave, sakė žinanti, jog mes jau ilgą laiką esame „nusikaltimo partneriai", kaip ji suformulavo.

Patikrinau tešlą, paskui padažą.

– Ji klausinėjo biografinių dalykų. Ką apie tave mano kiti farai.

– Ir ką atsakei tu?

– Pasakiau jai, kad esi daktarė-teisininkė-indėnų vadė, kurios IQ yra aukštesnis už mano atlyginimą, kad visi kiti farai, įskaitant ir moteris, tave be galo myli. Bandau prisiminti, kas dar...

– Greičiausiai to užteko.

– Ji klausė apie Bentoną. Kas jam nutiko ir kaip tai paveikė tavo darbą.

Manyje užvirė pyktis.

– Galiausiai pradėjo teirautis apie Liusi. Apie tai, kodėl ji išėjo iš FTB, ar priežastis buvo susijusi su tuo, kaip jai sekėsi.

– Ši moteris savo likimą ima sieti su manimi, – perspėjau aš.

– Pasakiau, kad Liusi išėjo iš Biuro, nes jai NASA pasiūlė tapti astronaute, – toliau pasakojo Marinas. – Tačiau įsitraukusi į kosmoso erdvės tyrinėjimo programą nusprendė, kad jai labiau prie širdies sraigtasparnių pilotavimas, taigi užsirašė į pilotus Alkoholio, tabako ir šaunamųjų ginklų biure. Brei norėjo sužinoti, kada Liusi bus mieste, ir prašė suorganizuoti jųdviejų susitikimą. Atseit Brei galbūt norės ją pasikviesti dirbti. Pasakiau, kad situacija būtų panaši į tokią, kuomet kas nors Bili Džyn King* siūlytų tapti kamuoliukų padavinėtoja. Ir ką, viskas? Brei neišdėjau į šuns dienas, bet pasakiau, kad nesu jos asmeninis sekretorius. Po savaitės vėl buvau uniformuotas.

Mano ranka pasiekė pakelį, jaučiausi kaip kokia apsėsta rūkalė. Rūkydami mano namuose sėdėjome tylūs ir nusivylę, dalijomės viena pelenine. Stengiausi nejausti neapykantos.

– Manau, ji kaip velnias tau pavydi, paprasta ir aišku, daktaryt, – galiausiai pasakė Marinas. – Ji mat – vienintelė ir nepakartojama – atvyksta tiesiai iš Vašingtono ir aplinkui be perstojo girdi apie kietąją daktarę Skarpetą. Manau, jaučia apgailėtiną malonumą bandydama mus sukiršinti. Tai kalei daviau šiek tiek parako.

Peleninėje jis užgesino ir sutrynė nuorūką.

– Tai pirmas kartas, kai nedirbame kartu, nuo tada, kai tu čia persikėlei, – tarė jis, kai antrą kartą šį vakarą suskambo durų skambutis.

– Kas, po paraliais, čia atsibeldė? – sukluso jis. – Kažką pasikvietei man apie tai nepasakiusi?

Atsistojusi nuėjau pažiūrėti į „Aiphone“ vaizdo ekraną, įtaisytą virtuvės sienoje. Nustėrusi spoksojau į vaizdą, užfiksuotą laukujų durų kameros.

– Turbūt sapnuoju, – išlemenau.

* Billie Jean King – pasaulinio garso teniso legenda.

7

Liusi ir Džo atrodė kaip kokie vaiduokliai, nežemiškos būtybės, kurios negalėjo būti kūnas ir kraujas. Abi jos vos prieš aštuonias valandas važinėjo Majamio gatvėmis. Ir štai jau mano glėby.

– Net nežinau, ką sakyti, – pakartojau bent penkis kartus joms ant grindų numetus kelioninius krepšius.

– Kas, po velnių, čia dedasi? – sugriaudėjo Marino balsas mus užklupdamas svetainėje. – Iš kur čia atsiradai? – paklausė jis Liusi, lyg ši būtų padariusi ką nors negero.

Jis niekada nemokėjo normaliai išreikšti prielankumo. Kuo grubesnis ir sarkastiškesnis pasidarydavo, tuo labiau džiaugėsi matydamas mano dukterėčią.

– Ką, jus jau čia atsiuntė? – paklausė jis.

– Čia koks nors pokštas, ar kažką švenčiam? – garsiai, trukteldama jo uniformos marškinių rankovę, paklausė Liusi. – Nori galutinai mus įtikinti, kad esi tikras faras?

– Marinai, – pradėjau sakyti mums einant į virtuvę, – nemanau, kad pažįsti Džo Sanders.

– Ne, – atsakė jis.

– Apie ją tau daug pasakojau.

Tuščiu žvilgsniu jis dėbtelėjo į Džo. Ji buvo atletiška, šviesiai rusvų plaukų, tamsiai mėlynų akių, galėjau iš karto pasakyti, kad jis manė, jog graži.

– Jis kuo puikiausiai žino, kas esi, – pasakiau Džo. – Jis nėra stačiokas. Tiesiog yra savimi.

– Tu dirbi? – paklausė jos Marinas iš peleninės apgraibomis imdamas savo smilkstančią cigaretę ir įtraukdamas paskutinį dūmą.

– Tik kai neturiu kito pasirinkimo, – atsakė Džo.

– Darydama ką?

– Šiek tiek prižiūrim nelegalią prekybą. Pakontroliuojam narkotikų platinimą. Nieko ypatinga.

– Tik nesakyk, kad tu ir Liusi esat vienam daliny Pietų Amerikoj.

– Ji dirba Narkotikų kontrolės agentūroje, – pasakė jam Liusi.

– Rimtai? – Džo paklausė Marinas. – Narkotikų kontrolės agentūrai atrodai kiek per gležna.

– Jie turi kvotas, – nesutriko Džo.

Jis atsidarė šaldytuvą ir, prastumdęs, kas maišėsi po ranka, susirado „Red Stripe" alaus butelį. Kliktelėjęs kamštelį ėmė triūbinti.

– Gėrimai nemokami, – paskelbė.

– Marinai, – pasakiau aš. – Ką išdarinėji? Juk tu dar dirbi.

– Jau nebe. Štai, jums leidus, tuoj parodysiu.

Ryžtingai pastatęs butelį ant stalo, jis surinko numerį.

– Seni, klausyk, – bėrė jis į telefono ragelį. – Aha, aha. Klausyk, aš nejuokauju. Jaučiuosi kažkaip labai šūdinai. Ar negalėtum už mane šiandien padirbėti? Lieku tau skolingas.

Marinas mums mirktelėjo. Padėjo ragelį, paspaudė garsiakalbio mygtuką ir surinko dar vieną numerį. Ragelis buvo pakeltas jau po pirmo signalo.

– Brei, administracijos viršininko pavaduotoja Diana Brei, – visiems girdint nuskambėjo mano virtuvėje.

– Viršininko pavaduotoja Brei, čia Marinas, – pradėjo jis nutaisęs iškankinto mirštančiojo balsą. – Atleiskite, kad trukdau jus skambindamas į namus.

Jam buvo atsakyta tyla, nes iš karto jo tiesioginė viršininkė buvo papiktinta sąmoningai pasirinkto kreipinio „viršininko pavaduotoja". Pagal protokolą, į viršininko pavaduotojus visada buvo kreipiamasi „viršininke", o į patį viršininką – „pulkininke". Skambinimas į namus taip pat pliusų nepridėjo.

– Kas yra? – atžariai paklausė Brei.

– Jaučiuosi klaikiai, – gergždžiančiu balsu pratarė Marinas. – Pykina, vemiu, karščiuoju, viskas, kas tik įmanoma. Norėjau pranešti, kad sergu ir einu į lovą.

– Tačiau buvo akivaizdu, kad nesirgai, kai tave mačiau vos prieš keletą valandų.

– Tai atsitiko staiga. Labai tikiuosi, kad nepasigavau kokios bakterijos...

Bloknote greitai brūkštelėjau *streptokokas* ir *klostridija*.

– Žinote, gal kokį nors streptokoką ar klos-te-ridą, kai buvau įvykio vietoje. Vienas daktaras, kuriam skambinau, mane apie tai įspėjo, nes, esant taip arti to lavono, visa kita, maža kas...

– Kada baigiasi tavo pamaina? – pertraukė ji.

– Vienuoliktą.

Liusi, Džo ir aš buvome įraudusios nuo pastangų susivaldyti, nes springome juokais.

– Nemanau, kad tokiu vėliu metu galėčiau rasti kokį nors pareigūną patrulį, – šaltai atkirto Brei.

– Jau sutariau su leitenantu Manu trečiojoje zonoje. Jis mielai sutiko už mane padirbėti likusią pamainos dalį, – informavo Marinas sveikatai visai silpstant.

– Turėjai man apie tai pranešti anksčiau! – atrėžė Brei.

– Vis tikėjausi, kad gal pagerės ir galėsiu dirbti, pavaduotoja Brei.

– Važiuok namo. Rytoj norėsiu tave matyti savo kabinete.

– Jei geriau jausiuos, būtinai užsuksiu, pavaduotoja Brei. Viso, saugokitės. Labai tikiuosi, kad jūs nepasigavote to, ką aš.

Ji padėjo ragelį.

– Kokia meilutė, – prapliupo juoku Marinas.

– Dieve, tikrai taip, – pagaliau atsigavusi pritarė Džo. – Girdėjau, kad ji nelabai mylima.

– Iš kur apie tai žinai? – sušnairavo Marinas. – Apie ją kalba Majamyje?

– Aš kilusi iš čia. Iš Old Milo, prie pat Tri Čopt apygardos, netoli Ričmondo universiteto.

– Tavo tėvas ten dėstytojauja? – pasiteiravo Marinas.

– Jis baptistų pastorius.
– O, turėtų būti linksma.
– Taip, – į jų pokalbį įsiterpė Liusi, – keista, ji augo šiose vietose, o mes susitikome tik Majamyje. Tai ką ketini daryti dėl Brei?
– Nieko, – ištuštindamas butelį alaus ir eidamas link šaldytuvo dar vieno atsakė jis.
– Na, aš tai jau tikrai kažką daryčiau, – su didžiuliu pasitikėjimu išrėžė ji.
– Žinai, mąstai su tokiu sumautu polėkiu, kol esi jaunas, – pastebėjo jis. – Tiesa, teisingumas ir amerikietiškos vertybės. Palauk, kol būsi mano amžiaus.
– Niekada nebūsiu tavo amžiaus.
– Liusi man sakė, kad esate detektyvas, – Mariną pradėjo kalbinti Džo. – Tai kodėl taip apsirengęs?
– Laikas ilgai istorijai, – atsiduso Marinas. – Nori prisėsti man ant kelių?
– Leiskite atspėti. Jūs kažką žiauriai užknisote. Turbūt ją.
– Ar daryti tokius išvedžiojimus tave išmokė Narkotikų kontrolės agentūroje, ar tiesiog esi neįprastai protinga pagal savo amžių?
Liusi stebėjo, kaip supjausčiau grybus, žaliuosius pipirus, svogūnus, sugnaibiau nenugriebto pieno mocarelos kamuoliukus. Galiausiai ji privertė jai pažvelgti į akis.
– Iš karto po tavo rytinio skambučio man paskambino ir senatorius Lordas, – tyliai pasakė ji. – Galiu pridurti, kad tai šokiravo bene visą dalinį.
– Spėju, kad taip ir buvo.
– Jis man liepė nedelsiant sėsti į lėktuvą ir skristi čia...
– O, kad manęs taip klausytum, – viduje vėl ėmiau virpėti.
– Tau juk manęs reikėjo.
– Negaliu nė apsakyti, kaip džiaugiuosi... – mano balsas užsikirto, pasijutau vėl įvirtusi į tą šaltą tamsią erdvę.

– Kodėl nepasakei, kad tau manęs reikia?

– Nenorėjau trukdyti. Juk esi tokia užsiėmusi. Neatrodė, kad labai norėjai kalbėtis.

– Tau tereikėjo pasakyti: „Man tavęs reikia."

– Tu kalbėjaisi mobiliuoju telefonu.

– Noriu pamatyti tą laišką.

8

Ant pjaustymo lentos padėjau peilį, rankas nusivaliau į rankšluostį. Į Liusi pažiūrėjau žvilgsniu, kuriame ji perskaitė mano skausmą ir baimę.

– Noriu jį paskaityti kartu su tavimi, – pasakė ji.

Linktelėjau, ir mes nuėjome į mano miegamąjį. Iš seifo išėmiau laišką. Prisėdome ant lovos krašto, iš po jos dešiniosios kojos kelnių atvarto pastebėjau „Uncle Mike's" dėkle kyšantį „Sig-Sauer 232" pistoletą. Negalėjau nenusišypsoti pagalvojusi, ką pasakytų Bentonas. Žinoma, jis pakraipytų galvą. Žinoma, jis pabertų kokių nors savo juokelių-pokštelių, imtų psichologizuoti, o mes leiptume juokais.

Tačiau jo humoras nebuvo tuščias. Žinojau apie niūresnę, tam tikrą ženklą signalizuojančią to, ką mačiau, pusę. Liusi visada buvo arši savisaugos šalininkė. O po Bentono nužudymo ji tapo ekstremale.

– Mes juk namuose, – pasakiau jai. – Kodėl gi tau nepailsinus nuo tų apkrovų savo kojos?

– Vienintelis būdas priprasti prie tokių dalykų nešiojimo yra juos nešioti kiek įmanoma daugiau, – atsakė ji. – Ypač nerūdijantį plieną. Jis daug sunkesnis.

– O kodėl nerūdijantį plieną?

– Man jis labiau patinka. Ypač ten, kur daug drėgmės ir sūraus vandens.

– Liusi, kiek dar ketini tęsti tuos slaptus dalykėlius? – nesusivaldžiau aš.

– Teta Kei, – ji pažvelgė man į akis ir uždėjo savo ranką ant manosios. – Nepradėkime visko iš naujo.

– Tai tik...

– Žinau. Tiesiog nenori kada nors tokio laiško sulaukti iš manęs.

Rankose ji tvirtai laikė kreminės spalvos popieriaus lapą.

– Nesakyk to, – su baime tariau aš.

– Ir iš tavęs niekada nenoriu gauti kažko panašaus, – pridūrė ji.

Bentono žodžiai buvo tokie pat stiprūs ir gyvi, kaip ir šį rytą, kai senatorius Lordas man juos atnešė, vėl girdėjau Bentono balsą. Regėjau jo veidą ir meilę akyse. Liusi skaitė labai iš lėto. Kai perskaitė, akimirką negalėjo pratarti nė žodžio.

Tuomet pasakė:

– Niekada nedrįsk man siųsti tokio laiško. Nenoriu niekada tokio gauti.

Jos balsas virpėjo iš skausmo ir pykčio.

– Kokia prasmė? Kad galėtum ką nors vėl ir vėl liūdinti? – klausė ji pakildama nuo lovos.

– Liusi, juk žinai, ką jis tuo norėjo pasakyti, – nusivalydama ašaras ir ją apsikabinusi ištariau aš. – Giliai viduje juk žinai.

Nusinešiau laišką į virtuvę, jį perskaitė Marinas ir Džo. Jis sureagavo dėbsodamas į naktį pro langą, savo dideles bejėges rankas nusvarinęs ant kelių. Ji slankiojo po kambarį iš kampo į kampą nerasdama sau vietos.

– Tikrai manau, man jau metas, – pakartojo Džo, bet mes šį jos sumanymą tuoj pat atmetėme. – Jis norėjo, kad būtumėt jūs trys. Nemanau, kad turėčiau čia būti.

– Jis būtų norėjęs, kad būtum čia, jei tik tave būtų pažinojęs, – pasakiau aš.

– Niekas niekur neina, – nukirto Marinas, lyg būtų ką tik įlėkęs į pilną potencialių nusikaltėlių kambarį. – Mes visame tame esam kartu. Po velnių.

Jis pakilo nuo stalo ir rankomis pasitrynė veidą.

– Manau, visgi būtų geriau, jei jis to nebūtų padaręs, – Marinas pažvelgė į mane.

– Ar tu man taip padarytum, daktaryt? Nes jei turi kažkokių minčių, tai iš karto sakau, kad jas pamirštum. Nenoriu jokių žodžių, sklindančių iš požemių, kai tavęs jau nebebus.

– Pašaukime šią picą, – pasakiau aš.

Išėjome į terasą. Tešlą nuo kepimo popieriaus perdėjau ant grotelių. Ištepiau padažu, užbarsčiau mėsos, daržovių, ant viršaus paskleidžiau sūrio. Marinas, Liusi ir Džo sėdėjo geležinėse supamosiose kėdėse, nes neleidau padėti. Jie bandė palaikyti pokalbį, tačiau matėsi, kad niekam nepavyksta to daryti natūraliai. Ant picos atsargiai, kad nepažadinčiau liepsnos liežuvių, pašlaksčiau alyvuogių aliejaus.

– Nemanau, kad jis jus sukvietė tam, kad jaustumėtės prislėgti, – pagaliau pasakė Džo.

– Aš nesijaučiu prislėgtas, – atsiliepė Marinas.

– Taip, esi, – paprieštaravo Liusi.

– Dėl ko? Dėl mūsų gudročiaus?

– Dėl visko.

– Bent jau aš nebijau pasakyti, kad man jo trūksta.

Liusi į jį dėbsojo negalėdama patikėti. Jų ginčijimasis tik dar labiau siutino.

– Negaliu patikėti, kad ką tik tai pasakei, – nusistebėjo ji.

– Tai patikėk. Po šimts, jis yra vienintelis tėvas, kokį kada nors turėjai, ir niekada nesu tavęs girdėjęs sakant, kad jo pasiilgai. Kodėl? Nes manai, kad tai tavo kaltė, taip?

– Kas tau darosi?

– Nagi, atspėk, agente Liusi Farineli, – Marinas nesustojo. – Tai ne tavo kaltė. Tai suknistos Kerės Greten kaltė, ir nesvarbu, kiek kartų tu ją nušluotum nuo žemės paviršiaus, ji vis tiek tau būtų nepakankamai išnykusi. Taip jau būna, kai ko nors taip stipriai nekenti.

– O tau ji kaip, nieko? – atkirto Liusi.

– Po paraliais, – Marinas muktelėjo iki dugno savo alų. – Aš jos nekenčiu labiau nei tu.

– Nemanau, kad Bentonas norėjo, kad mes susėstume ir šnekėtume apie tai, kaip jos ar dar ko nors nekenčiame, – pasakiau aš.

– Tai kaip jūs su tuo susidorosit, daktare Skarpeta? – paklausė Džo.

– Norėčiau, kad į mane kreiptumeisi Kei, – jai tai sakiau jau daug kartų. – Tiesiog gyvensiu toliau. Tai viskas, ką galiu padaryti.

Šie žodžiai skambėjo banaliai netgi man. Džo palinko į šviesą, sklindančią nuo kepsninės ir į mane pažiūrėjo taip, lyg turėčiau visus atsakymus į kiekvieną jos kada nors gyvenime iškeltą klausimą.

– Kaip gyvensi toliau? – perklausė ji. – Kaip žmonės gyvena toliau? Visi tie bjaurūs dalykai, su kuriais susiduriame kiekvieną dieną, nors ir esame kitoje barikadų pusėje. Tai nenutinka mums. Kai užtrenkiame duris, neturime žiūrėti į tą dėmę ant grindų, kur buvo išprievartauta ir nudurta kieno nors žmona, ištaškyti kažkieno vyro smegenys. Save raminame tikėdami, kad tik dirbame su bylomis ir niekada netapsime jų objektais. Bet tu pati žinai geriau.

Ji nutilo, liko palinkusi į šviesą, skleidžiamą kepsninės, ugnies atšvaitai žaidė jos veide, kuris atrodė gerokai per jaunas ir tyras, kad priklausytų žmogui, keliančiam tiek daug klausimų.

– Kaip gyvensi toliau? – paklausė ji dar kartą.

– Žmogus savo dvasia yra labai stiprus, – nežinojau, ką dar galėčiau pasakyti.

– Na, aš visada bijau, – ištarė Džo. – Visą laiką galvoju, kas būtų, jei kas nors atsitiktų Liusi.

– Nieko man neatsitiks, – atsakė Liusi.

Ji pakilo ir pakštelėjo Džo į galvą. Ji ją apglėbė rankomis, ir jei šis akivaizdus signalas apie jų tarpusavio santykių pobūdį Marinui buvo naujiena, jis to neparodė arba jam tai nerūpėjo. Liusi jis pažinojo nuo dešimties metų, ir iš dalies jo įtaka buvo daugiausia susijusi su merginos įsitvirtinimu teisėsaugos sferoje. Jis ją išmokė šaudyti. Jis kartu su ja važinėdavo gatvėmis ir netgi leido sėstis prie vieno iš jo neliečiamųjų visureigių vairo.

Tada, kai pirmą kartą suprato, kad ji neįsimyli vyrų, buvo absoliučiai netolerantiškas kitamaniams galbūt dėl to, kad bijojo, jog jo įtaka sumenko tame, kas, pagal jo standartus, buvo svarbiausia. Netgi svarstė, ar ne jis dėl to kaltas. Tai buvo prieš daug metų. Negaliu prisiminti, kada paskutinį kartą jis mestelėjo kokį nors siauraprotišką komentarą apie jos seksualinę orientaciją.

– Bet juk tu dirbi matydama mirtį kiekvieną dieną, – atsargiai, vis dar laikydamasi savo, samprotavo Džo. – Argi tau kiekvieną kartą neprimenama... kas atsitiko, kai tai matai kituose? Nenoriu, na, tiesiog nenoriu taip bijoti mirties.

– Neturiu tos stebuklingos formulės, – stodamasi atsakiau aš. – Nebent išmoksti apie tai per daug negalvoti.

Pica čirškėdama šokinėjo, aš paėmiau didelę medinę mentę ir pakišau po ja.

– Kvepia skaniai, – susirūpinusiu žvilgsniu pasakė Marinas. – Manai, užteks?

Aš paruošiau antrą, paskui dar ir trečią, iš naujo užkūriau ugnį, ir mes sėdėjome priešais ją krentant šviesoms iš svetainės. Marinas pliumpino alų. Liusi, Džo ir aš gurkšnojome baltą burgundišką vyną, kurio aromatas buvo gaivus ir grynas.

– Gal tau reiktų ką nors susirasti, – pasakė Liusi, jos veide žaidžiant ugnies liepsnų atšvaitams.

– Po paraliais! – tarsi išsiveržęs ugnikalnis pratrūko Marinas. – Kas čia dabar kaip perkūnas iš giedro dangaus? Poravimo žaidimas? Galbūt, jeigu ji pati panorės tau tokius asmeniškus dalykus pasakyti, tai ir padarys. Neturėtum to sakyti ar klausinėti. Tai nelabai gražu.

– Gyvenimas nėra gražus, – atrėžė Liusi. – Ir kodėl tau turėtų rūpėti, jei ji ir žais tą *poravimosi žaidimą*?

Džo tylėjo ir buvo įsižiūrėjusi į ugnį. Man ėmė visa tai pabosti. Jau pradėjau galvoti, kad galbūt man šį vakarą būtų buvę geriau pasilikti vienai. Net ir Bentonas nebuvo visada teisus.

– Pameni, kai tave paliko Doris? – nesiliovė Liusi. – Įsivaizduok, jei niekas apie tai nebūtų paklausęs? Kas, jei niekam nerūpėtų, ką darysi, kaip tu laikaisi, ar nepalūši? Žinoma, pats savo noru niekada neprašnektum. Tas pats ir su tomis puskvailėmis, su kuriomis susitikinėdavai vėliau. Kiekvieną kartą, kai su jomis nieko neišeidavo, draugai turėdavo vėl prie tavęs prieiti ir viską traukte ištraukti.

Marinas tuščią alaus butelį ant kepsninės krašto dėjo taip garsiai, kad, pamaniau, prakirs paviršių.

– Galbūt tau neprošal būtų vieną dieną suaugti, – iškošė jis. – Ar lauksi, kol sukaks trisdešimt, ir tik tada nustosi buvusi tokia suknista paika mergiotė? Einu, pasiimsiu alaus.

Jis išdidžiai išstypino iš kambario.

– Ir leisk man pasakyti dar štai ką, – mestelėjo Marinas, – vien todėl, kad skraidai sraigtasparniais ir programuoji, sportuoji ir darai visą kitą mėšlą, dar nereiškia, kad esi už mane geresnė.

– Niekada nesakiau, kad esu geresnė už tave! – jam įkandin šūktelėjo Liusi.

– Ir nė velnio nesi! – iš virtuvės ataidėjo jo balsas.

– Skirtumas tarp tavęs ir manęs yra tai, kad aš gyvenime darau tai, ką noriu, – išrėkė ji. – Nepripažįstu jokių ribų.

– Tu pilna mėšlo, agente šiknaskyle.

– O, tai dabar jau tu eini prie pačios reikalo esmės, – atšovė Liusi, kai muktelėjęs gurkšnį alaus sugrįžo jis. – Aš esu federalinė agentė, kovojanti su didžiuliu žiauriu nusikalstamumu plačiausiose blogiu verdančiose pasaulio gatvėse. O tu įšokęs į uniformą važinėjiesi ir visą naktį ganai savo mentų vaikų darželį.

– O tu mėgsti ginklus, nes norėtum turėti penį!

– Kad būčiau kas? Trikojis?

– Gana, – sušukau aš. – Užteks! Abu jūs turėtumėt savęs gėdytis. Tas pats per tą patį... Kiekvieną kartą...

Mano balsas ėmė trūkinėti, akys priplūdo ašarų. Buvau tvirtai nusiteikusi neprarasti savitvardos, bet jaučiausi tokia palūžusi, kad daugiau nebegalėjau to išlaikyti. Nusukau nuo jų akis. Tyla buvo sunki, pokšėjo ugnis. Marinas atsistojo ir nustūmė kepsninės padėklą. Žarstekliu praskleidė žarijas ir įmetė dar vieną malką.

– Nekenčiu Kalėdų, – pasakė Liusi.

9

Kitą rytą Liusi ir Džo išsiruošė ankstyvam skrydžiui, o aš negalėjau nė pagalvoti apie tuštumą, kuri sugrįžtų joms užtrenkus duris. Todėl išėjau kartu, nešdama lagaminą. Žinojau, kad ši diena bus bjauri.

– Norėčiau, kad tau nereikėtų išvykti, – pasakiau. – Bet, įtariu, Majamis prapultų, jei čia su manimi pasiliktum dar vieną dieną.

– Majamis, ko gero, ir taip prapuls, – pasakė Liusi. – Tačiau mums už tai moka – už kovą kare, kuris jau ir taip pralaimėtas.

Panašiai kaip ir su Ričmondu, jei apie tai pamąstai. O Dieve, jaučiuosi taip šūdinai.

Abi jos vilkėjo netvarkingais džinsais, susiglamžiusiais marškinėliais, o netvarkingus plaukus buvo tik persibraukę su žele. Visos buvome išsekusios ir stovėdamos gatvėje jautėme pagirias. Žibintai prie namų ir gatvės šviesos jau buvo užgesusios, o dangus tapo dulsvai melsvas. Ryškiai viena kitos negalėjome matyti, tik siluetus ir blizgančias akis, garą, pasirodantį kvėpuojant. Buvo šalta, mūsų automobiliai it nėriniais išpuošti šerkšnu.

– Išskyrus tai, kad „Šimtas šešiasdešimt penktųjų" klubo „herojai" neprasmuks, – rimtai kalbėjo Liusi. – Ir aš laukiu, kol tuo galėsiu įsitikinti.

– Kas kas? – paklausiau aš.

– Sumauti ginklų prekiautojai, kuriuos gainiojamės. Pameni, sakiau tau, juos taip vadiname dėl jų šaudmenų pasirinkimo – jie renkasi šimtas šešiasdešimt penkių granų „Speer Gold Dot" šaunamuosius ginklus. Tikra klasė, kieti daikčiukai. Tie ir visos kitos gėrybės – AR-penkiolika, du dvidešimt trečio kalibro ginklai, automatinis rusiškas ir kiniškas mėšlas – gaunamos iš tų šiknių pažadėtosios žemės. Brazilijos, Venesuelos, Kolumbijos, Puerto Riko.

– Esmė ta, kad dalis yra kontrabanda, gabenama konteineriniais laivais, kuriuose apie tai net nenutuokiama, – toliau pasakojo ji. – Paimkime kad ir Los Andželo uostą. Jame vienas krovinys iškraunamas per pusantros minutės. Nėra jokių šansų, kad kas nors visa tai sugebėtų tikrinti.

– A, mat kaip, – galvoje ėmė tvinkčioti.

– Mes tikrai pamalonintos, kad gavome šią užduotį, – sausai pridūrė Džo.– Prieš keletą mėnesių Pietų Floridoje, kanale, buvo rastas kažkieno, kaip vėliau galiausiai paaiškėjo, susijusio su šiuo karteliu, kūnas. Skrodimo metu jo liežuvis buvo rastas skrandyje, kadangi aukos tėvynainiai jį nupjovė ir privertė suvalgyti.

– Nesu tikra, ar noriu visa tai girdėti, – pasakiau, į mano galvą vėl ėmus sunktis tiems nuodams.

– Aš esu Teri, – informavo mane Liusi. – Ji – Brendi, – Liusi nusišypsojo Džo. – MU merginos, kurios mokslų dar nepabaigė, bet ei, kam to reikia, juk mes per savo sunkaus darbo svaiginantis ir dulkinantis semestrus sužinojome keletą labai gerų adresiukų, kur būtų galima įsilaužti. Užmezgėme gražius socialinius santykius su keletu „Šimtas šešiasdešimt penktųjų" klubo vyrukų, kurie įsilaužinėja į namus ieškodami ginklų, grynųjų, narkotikų. Dabar rengiame operaciją vienam vyriokui Fišerio saloje, kuris turi tiek ginklų, kad galėtų atidaryti savo suknistą ginklų parduotuvę, ir tiek kokaino, kad jį pabėrus atrodytų, jog atėjo baltutėlė žiema.

Negalėjau klausytis, kai ji taip šnekėjo.

– Žinoma, auka yra taip pat slapta, – toliau kalbėjo Liusi grėsmingai kitoje gatvės pusėje sukarkus varnoms ir užsidegus šviesoms.

Pastebėjau žvakes languose ir ant durų kabančius vainikėlius. Iš tiesų apie Kalėdas nebuvau net pagalvojusi, o jos ateis po mažiau nei trijų savaičių. Liusi iš savo užpakalinės džinsų kišenės išsitraukė piniginę ir man parodė vairuotojo pažymėjimą. Fotografija buvo jos, bet nieko daugiau.

– Teri Dženifer Deivis, – perskaitė ji man. – Baltaodė, dvidešimt ketverių metų moteris, ūgis 170 cm, svoris – 55 kg. Iš tikrųjų labai keista būti kažkuo kitu. Turėtum pamatyti mano spąstus ten, teta Kei. Turiu tą jaukų mažą namelį Saut Byče, vairuoju V-12 variklio sportinį „Benz", konfiskuotą per narkotikų reidą San Paule. Tokios padūmavusio sidabro spalvos. Ir dar turi pamatyti mano „Glock". Kolekcinis modelis. Keturiasdešimto kalibro, nerūdijančio plieno su slankiojančia sistema, mažas. Oi, net saldu.

Nuodai mane ėmė smaugti. Akyse pasirodė violetinis fonas, o rankos ir kojos nutirpo.

– Liusi, gal jau baigiam tą pasakojimų šou, – jausdama, kad visa tai mane paveikė, pasakė Džo. – Tai tas pats, lyg tu ją stebėtum darant skrodimą. Turbūt tai būtų daugiau, nei nori žinoti, ar ne?

– Ji man yra leidusi žiūrėti, – toliau nesustojo gyrusis Liusi. – Mačiau tai gal tuziną kartų.

Dabar Džo susierzino.

– Policijos akademijos parodomoji pamoka, – truktelėjo pečiais mano dukterėčia. – Ne kokios žmogžudystės kirviu.

Buvau priblokšta jos nejautrumo. Atrodė, lyg būtų pasakojusi apie kokius nors restoranus.

– Paprastai tai būdavo žmonės, kurie mirė natūralia mirtimi, arba savižudybės. Šeimos paaukoja kūnus anatomijos padaliniui.

Jos žodžiai dreifavo ore lyg nuodingos dujos.

– Taigi jiems nieko tokio, jei dėdė Tomas ar pusseserė Betė yra skrodžiama prieš grupelę policininkų. Bet kuriuo atveju tos šeimos negali sau leisti skirti pinigų laidotuvėms, ir jiems gali būti sumokama, kad aukoja kūnus, tiesa, teta Kei?

– Ne, jie nieko negauna, o kūnai, kuriuos šeimos aukoja mokslo labui, nėra naudojami skrodimo demonstracijai, – pasibaisėjusi pasakiau aš. – Dėl Dievo, kas su tavimi vyksta? – pratrūkau aš.

Pliki medžiai prieš rūškaną aušrą atrodė it vorai, pro šalį pravažiavo du kadilakai. Jaučiau į mus susmigusius žmonių žvilgsnius.

– Tikiuosi, šis tavo išsišokimas netaps įpročiu, – jai į veidą tėškiau šaltus žodžius. – Nes skamba pakankamai kvailai, kuomet tai daro neišprusę, nesusivokę žmonės. Beje, tavo žiniai, Liusi, tau leidau stebėti tris skrodimus, ir nors demonstracijos policijos akademijai gal ir nebuvo nužudymai kirviu, bet ten visgi buvo žmonės. Kažkas tuos mirusiuosius, kuriuos matei, mylėjo. Tie trys negyvėliai turėjo jausmus. Kažką mylėjo, buvo laimingi, liūdni. Jie pietaudavo, važiuodavo į darbą, eidavo atostogų.

– Aš nenorėjau... – pradėjo sakyti Liusi.

– Gali būti tikra, kad kuomet tie trys nelaimėliai buvo gyvi, jie niekada negalvojo, kad atsidurs morge, kur į jų nuogus, perpjautus kūnus spoksos dvidešimt žalių studenčiokų, vaikigalių, tokių kaip tu, – toliau dėsčiau aš. – Ar norėtum, kad jie tai, ką pasakei, girdėtų?

Liusi akyse sužibo ašaros. Nurijusi kartėlį, ji nusisuko.

– Aš atsiprašau, teta Kei, – tyliai pasakė ji.

– Visada maniau, kad turėtum įsivaizduoti, jog mirusieji girdi tave šnekant. Galbūt jie girdi visus tuos nesubrendėliškus juokelius ir visas šalutines pastabas. Aišku yra tai, kad *mes* juos girdime. Kaip jautiesi, kai girdi save tai sakant ar tai darant girdi kažką kitą?

– Teta Kei...

– Pasakysiu, kaip jautiesi, – išrėžiau kunkuliuodama įtūžiu. – Tas pats bus ir tau.

Plaikščiausi rankomis lyg pristatinėčiau pasaulio tiesas, ji apstulbusi žiūrėjo į mane.

– Atsidursi mano vietoje, – pasakiau. – Stovėsi gatvėje tekant saulei. Galvosi, kaip kažkas, ką myli, guli prakeiktame morge. Įsivaizduok, kaip žmonės iš jo šaiposi, juokauja, komentuoja jo penio dydį arba tai, kaip jis dvokia. Gal jie ant to stalo kiek persistengė. O gal vidury darbo ant tuščiavidurės krūtinės ertmės tiesiog užmetė rankšluostį ir išėjo pietauti. O gal pirmyn atgal dėl kitų bylų marširuodami policininkai mestelėjo kokią repliką apie „apskrudusius padarus“ ar „kokio vagišiaus nuodėgulius“, ar FTB *flambė**.

Liusi ir Džo į mane dėbsojo apimtos nuostabos.

– Nemanyk, kad viso to nesu girdėjusi, – rakindama savo automobilio dureles ir trukteldama jas atlapojusi pasakiau aš. –

* Flambė – apšlakstytas alkoholiu ir uždegtas patiekalas. (Pranc.)

Gyvenimas, einantis per abejingas rankas, šaltį ir vandenį. Viskas taip šalta, šalta, šalta. Net jei ir būtų miręs lovoje, galiausiai vis tiek taip šalta. Geriau man nekalbėk apie skrodimus.

Įsmukau prie vairo.

– Niekada daugiau man nedemonstruok savo požiūrio, Liusi, – negalėjau sustoti aš.

Mano balsas, rodės, sklido iš kito kambario. Net pasirodė, kad imu prarasti protą. Ar ne taip nutinka, kai žmonės išprotėja? Jie stovi ir lyg stebi save iš šono darant visai jiems nebūdingus dalykus, kaip kažką nužudo ar iššoka pro langą.

– Tokie dalykai tavo galvoje amžinai muša kaip varpas, – kalbėjau aš. –Daužo savo čaižią šerdį į tavo kaukolės šonus. Netiesa, kad žodžiai tavęs niekada neįskaudins. Nes tavieji ką tik mane įskaudino iki pat gelmių, – pasakiau savo dukterėčiai. – Grįžk į Majamį.

Liusi buvo nustėrusi, kai spustelėjusi greičio pedalą užpakalinėms padangoms bamptelėjus į granito kelkraštį iščiuožiau į gatvę. Užpakalinio vaizdo veidrodėlis pagavo ją ir Džo. Jos kažką viena kitai sakė ir įsėdo į savo nuomotą automobilį. Mano drebančios rankos negalėjo uždegti cigaretės, kol nesustojau prie šviesoforo.

Neleidau Liusi ir Džo manęs pasivyti. Pasukau į Devintąją gatvę ir įsivaizdavau jas pralekiančias I-64 keliu, važiuojančias į oro uostą, atgal į savo slaptų operacijų kupiną gyvenimą.

– Velniai tave griebtų, – iškošiau savo dukterėčiai.

Širdis blaškėsi taip stipriai, atrodė, tuoj iššoks lauk.

– Velniai tave griebtų, Liusi, – pravirkau.

10

Naujas pastatas, kuriame dirbau, buvo įnirtingų statybų sūkuryje, ko nebūčiau galėjusi net įsivaizduoti, kai čia aštuntajame

dešimtmetyje įsikūriau. Pamenu, jaučiausi kiek apgauta, kai persikrausčiau čia iš Majamio kaip tik tada, kai Ričmonde visas verslas traukėsi į gretimas apygardas ir molus. Žmonės nustojo centre apsipirkinėję, valgę, ypač vakarais.

Istorinis miesto centras įgavo apleistos ir nusikaltimais pagarsėjusios vietos reputaciją iki devintojo dešimtmečio pabaigos, kuomet Virdžinijos sandraugos universitetas tai, kas buvo pasmerkta nykti, ėmė taisyti ir gaivinti. Atrodė, kad dailūs panašaus stiliaus plytų ir stiklo konstrukcijų pastatai išdygdavo kone per naktį. Mano įstaiga ir morgas dalijosi erdve su laboratorijomis ir neseniai įkurtu Virdžinijos teismo medicinos institutu, kuris buvo pirmoji šalyje, o gal net pasaulyje, tokio pobūdžio akademija.

Netgi turėjau galimybę statyti automobilį prie paradinių durų, kur dabar sėdėjau jame rinkdama daiktus ir besisukančias mintis. Pasielgdama vaikiškai išjungiau telefoną, kad Liusi negalėtų manęs pasiekti man taip staigiai išlėkus. Dabar jį įsijungiau tikėdamasi, kad suskambės. Įsmeigusi akis žiūrėjau į jį. Paskutinį kartą taip elgiausi, kai su Bentonu buvome žiauriai susipykę ir aš jam liepiau nešdintis iš mano namų ir niekada nesugrįžti. Išjungiau visus savo telefonus tik tam, jog po valandos juos vėl įjungčiau panikuodama, kad jis neskambina.

Pažiūrėjau į savo laikrodį. Liusi sės į lėktuvą mažiau nei po valandos. Svarsčiau, ar man nepaskambinus į „USA“ ir avialinijas ir jai neparašius kokios žinutės į pranešimų gaviklį. Buvau šokiruota ir pažeminta to, kaip elgiausi. Jaučiausi bejėgė, nes negalėjau atsiprašyti kažkieno, vardu Teri Deivis, kuri neturėjo tetos Kei ar telefono, kuriuo būtų galima susisiekti, ir gyveno kažkur Saut Byče.

Atrodžiau apgailėtinai, kai įėjau į stiklinių blokelių vestibiulį, išklotą dirbtinio marmuro danga. Džeikas, apsaugininkas, tai iš karto pastebėjo.

– Labas rytas, daktare Skarpeta, – kaip įprastai, nervingai lakstančiomis akimis ir nerimastingomis rankomis pasakė jis. – Neatrodote, kad būtumėte geriausios formos.

– Labas rytas, Džeikai, – atsakiau. – Kaip tu?

– Tas pats, vis tas pats. Išskyrus tai, kad oras žada labai greitai ir šlykščiai keistis, o aš galėčiau be to apsieiti.

Jis pirmyn atgal spaudinėjo rašiklį.

– Atrodo, negaliu atsikratyti to nugaros skausmo, daktare Skarpeta. Įsimetęs tarp pečių menčių.

Jis pasiraivė pasukiodamas pečius ir kaklą.

– Lyg kažkas gnybtų, kažkas ten įstrigę. Taip atsitiko, kai vieną dieną kilnojau svarmenis. Ką patartumėte daryti? Ar pas jus užsirašyti?

Maniau, kad bandė juokauti, bet jis nesišypsojo.

– Dėk karštus drėgnus kompresus. Ir kuriam laikui pamiršk svarmenis, – pasakiau aš.

– Oi, ačiū. Kiek aš skolingas?

– Neišsimokėsi, Džeikai.

Jis išsišiepė. Savo kompiuterio kortele perbraukiau per elektroninio užrakto sistemą duryse prieš mano darbo patalpas, ir jos klikteldamos atsidarė. Girdėjau kalbant ir spausdinant sekretores Kletą ir Poli. Nebuvo dar nė septynių trisdešimt, o telefonai jau skambėjo.

– ...Kvapas tikrai šlykštus.

– Manai, užsieniečiai irdami skleidžia kitokius kvapus?

– Nagi, Poli. Kokias nesąmones čia tauški?

Jos sėdėjo įlindusios savo pilkose darbo „dėžutėse“ tvarkydamos skrodimo nuotraukas, vesdamos duomenis į kompiuterius ekranuose iš laukelio į laukelį šokčiojant žymekliams.

– Geriau, kol gali, pasiimk kavos, – nužvelgdama kritišku žvilgsniu mane pasitiko Kleta.

– Na, jei tai netiesa, – Poli pliaukštelėjo grįžties klavišą.

– Aš girdėjau, – ištariau.

– Stengiuosi laikyti liežuvį už dantų, – pasakė Poli, kuri to padaryti negalėdavo, net jeigu bandydavo.

Kleta, nenustodama spausdinti, prie savo lūpų sugestikuliavo, kaip užsisega burną.

– Kur visi pasidėjo?

– Morge, – atsakė Kleta. – Šiandien turime aštuonis pacientus.

– Tu numetei svorio, Kleta, – pasakiau iš savo darbo kabineto pašto dėžės imdama mirties liudijimus.

– Dvylika su puse svaro, – šūktelėjo ji kaip kortas pagal bylos numerį dėliodama kraują stingdančias nuotraukas. – Malonu, kad pastebėjote. Džiaugiuosi, kad čia kažkas dar tai pastebi.

– Velnias, – žiūrėdama į mirties liudijimą krūvelės viršuje pasakiau aš. – Kaip manote, ar įmanoma pagaliau įkalti daktarui Karmaiklui į galvą, kad širdies sustojimas nėra mirties priežastis? Kai kas nors miršta, širdis visada sustoja. Klausimas, *kodėl* ji sustojo. Na, šitą reikės dar pataisyti.

Eidama tamsia mėlynai violetine kilimine danga link savo kabineto koridoriaus kampe pasklaidžiau kitus liudijimus. Roza dirbo atviroje patalpoje su daug langų, o savo duris galėjau pasiekti tik praėjusi pro jos teritoriją. Ji stovėjo priešais atidarytą bylų spintelės stalčių pirštais nekantriai bėginėdama sužymėtomis kortelėmis.

– Kaip sekasi? – paklausė ji pro į burną įsikištą rašiklį. – Tavęs ieško Marinas.

– Roza, mums reikia susisiekti su daktaru Karmaiklu.

– Ir vėl?

– Bijau, kad taip.

– Jam reikia eiti į pensiją.

Mano sekretorė tai jau kartojo metų metus. Uždariusi vieną stalčių atvėrė kitą.

– Kodėl manęs ieško Marinas? Ar jis man skambino iš namų?

Ji išsiėmė iš burnos rašiklį.

– Jis čia. Arba bent jau buvo čia. Daktare Skarpeta, ar pameni tą laišką, kurį praeitą mėnesį gavai iš tos pablūdusios moters?

– Kurios pablūdusios moters? – paklausiau aš lakstydama žvilgsniu koridoriumi aukštyn žemyn ir ieškodama Marino, bet jo nemačiau.

– Tos, kuri iš gyvybės draudimo kompanijos gavusi milijoną dolerių sėdo į kalėjimą už savo vyro nužudymą.

– A, ta, – pasakiau.

Eidama į savo kabinetą nusimečiau kostiumo švarką ir ant grindų pastačiau lagaminą.

– Kodėl Marinas manęs ieško? – vėl paklausiau.

Roza neatsakė. Pastebėjau, kad jai kartais darosi sunku išgirsti, ir kiekviena užuomina apie artėjančius jos negalavimus mane gąsdino. Mirties liudijimus padėjau į krūvą su maždaug šimtu kitų, kurių dar nebuvau pradėjusi nagrinėti, ant kėdės atlošo užmečiau švarką.

– Esmė ta, – garsiai pasakė Roza, – kad nuo to laiko ji tau atsiuntė dar vieną laišką. Šį kartą kaltinantį reketavimu.

Nuo durų kablio nusikabinau savo laboratorinį chalatą.

– Ji teigia, kad tu susimokei su draudimo kompanija ir pakeitei jos vyro mirties pobūdį iš nelaimingo atsitikimo į žmogžudystę, kad jiems nereikėtų išmokėti pinigų. Ir už tai dabar susilauki grąžos, savo dalies, nes, pasak jos, kaip kitaip gali sau leisti turėti mersedesą ir pirkinėti brangius kostiumus.

Laboratorijos chalatą užsimečiau ant pečių ir įsmukau į rankoves.

– Žinai, daugiau nebespėju reaguoti į visokius puspročius, daktare Skarpeta. Kai kurie jų mane iš tikrųjų gąsdina ir, manau, situaciją dar gerokai pablogina internetas.

Roza dirstelėjo pro tarpdurį.

– Tu negirdi nė vieno mano žodžio, – nuliūdo ji.

– Savo kostiumus perku per išpardavimą, – atsakiau. – O tu viskuo kaltini internetą.

Turbūt visai nesivarginčiau pirkinėti drabužių, jei Roza manęs kartkartėmis stumte neišstumtų pro duris, kuomet parduotuvėse išpardavinėjami praėjusio sezono rūbai. Apsipirkinėjimas man būdavo tikra kančia, nebent žvalgyčiausi kokio nors gero vyno ar maisto. Negalėjau pakęsti minios. Nekenčiau prekybos centrų. Roza negalėjo pakęsti interneto ir tikėjo, kad dėl jo kada nors sugrius pasaulis. Turėjau ją priversti naudotis elektroniniu paštu.

– Jei skambins Liusi, pasirūpink, kad mane surastų, kad ir kur tuo metu būčiau, – sakiau aš, kai į Rozos kabinetą įžengė Marinas. – Ir taip pat pabandyk susisiekti su jos padaliniu. Gali ją prijungti.

Mintis apie Liusi man net perverdavo pilvą.

– Kapitone, – pasakė ji Marinui, – šį rytą atrodote labai elegantiškai.

Marinas nepatenkintas kažką suniurnėjo. Jam atsidarius ant Rozos stalo stovinčią saldainių dėžutę ir išsiėmus citrinų skonio ledinukų, barkštelėjo stiklas.

– Ką siūlai daryti su tos pamišusios moters laišku? – tarpduryje iš po ant nosies pakabintų akinių į mane sužiuro Roza, kuri knaisiojosi jau kitame stalčiuje.

– Manau, pats laikas mums šios ponios bylą – jei ją kada nors rasi – persiųsti į vyriausiojo prokuroro biurą, – pasakiau. – Jei ji sugalvotų pareikšti ieškinį. Tai turbūt ir bus jos kitas žingsnis. Labas rytas, Marinai.

– Tu vis dar kalbi apie tą kvaišą, kurią uždariau? – sukluso jis gromuliuodamas ledinuką.

– Taip, tiesa, – prisiminiau aš. – Ta kvaiša buvo viena tavo bylų.

– Tai, įtariu, man taip pat gresia ieškinys.

– Galbūt, – burbtelėjau aš stodamasi nuo savo stalo ir tikrindama vakarykštes telefono skambučių žinutes. – Kodėl visi skambina tada, kai manęs nėra?

– Bandau susigyventi su ieškinio iškėlimo man situacija, – pasakė Marinas. – Tai priverčia pasijusti ypatingam.

– Aš niekaip negaliu priprasti prie jūsų su ta uniforma, kapitone Marinai, – pasakė Roza. – Ar man su tuo pulti sveikinti?

– Manęs geriau neužvesk, Roza.

– Maniau, kad tavo pamaina prasideda tik nuo trijų, – pasakiau aš.

– Smagioji viso to ieškinio iškėlimo dalis yra ta, kad miestas už tai mokės. Cha cha. Kad juos kur.

– Pažiūrėsime, koks bus „cha cha", kai galiausiai turėsite susimokėti, prarasit savo visureigį ir lauko baseiną. Arba baigsis visos tos kalėdinės dekoracijos ir papildomos elektros instaliacijos montažinės dėžutės, apsaugok Dieve, – dėstė jam Roza, kai atidariau ir vėl uždariau savo stalo stalčius.

– Ar kas nors matėte mano rašiklius? – paklausiau. – Neturiu nė vieno prakeikto rašiklio. Roza? Kalbu apie tuos „Pilot" automatinius rašiklius. Dar penktadienį turėjau jų visą dėžutę. Tikrai žinau, kad buvo, nes nusipirkau, kai paskutinį kartą buvau „Ukrops". Negaliu patikėti – nerandu ir savo „Waterman"!

– Nesakyk, kad tavęs neperspėjau apie tai, jog čia negalima palikti nieko vertingo, – atrėžė man Roza.

– Turiu užsirūkyti, – pasakė Marinas. – Jau gana su tomis prakeiktomis nerūkomomis zonomis. Juk tavo šitoj lindynėj visi numirėliai, o valstija rūpinasi dėl rūkymo žalos. O kaip dėl tų formalino garų? Keletas gerų įkvėpimų, ir grius negyvas net arklys.

– Velnias! – stumdžiau stalčius uždarydama vieną, atidarydama kitą. – Ir spėkite, kas dar. Išgaravo „Advil" tabletės, „BC" milteliai, „Sudafed". Dabar jau tikrai imu siusti.

– Smulkieji pinigai kavai, Kletos mobilusis telefonas, pietūs, o dabar ir tavo rašikliai bei aspirinas. Savo rankinę imu su savim visur, kur tik einu. Visi biure tą, kuris tai daro, ėmė vadinti „kūnu grobiku“, – piktai pasakė Roza. – Kas, mano galva, visai nėra juokinga.

Marinas priėjo ir ją apkabino.

– Brangute, negali vaikino kaltinti dėl to, kad jis nori pagrobti tavo kūną, – jai į ausį saldžiai kalbėjo Marinas. – Aš to noriu jau nuo tada, kai tave pirmą kartą išvydau, kuomet daktarytę turėjau mokyti visko, ką ji dabar žino.

Roza droviai pakštelėjo jam į skruostą ir padėjo galvą ant jo peties. Dabar ji atrodė nuginkluota ir staiga labai pasenusi.

– Kapitone, aš pavargusi, – sumurmėjo Roza.

– Aš taip pat, brangioji. Aš taip pat.

Žvilgtelėjau į savo laikrodį.

– Roza, pranešk visiems, kad posėdis prasidės keletu minučių vėliau. Marinai, šnektelkime.

Rūkomasis buvo betoninės rampos kampe, kur stovėjo dvi kėdės, kokakolos mašina ir murzina, sugniaužyta skardinė pelenų dėžutė, kurią Marinas ir aš pasidėjome priešais. Abu prisidegėme, ir aš vėl pajutau tą patį gėdos jausmo įgėlimą.

– Kodėl esi čia? – paklausiau. – Ar nepakankamai prisivirei košės vakar?

– Galvojau apie Liusi vakar pasakytus žodžius, – tarė Marinas. – Apie mano esamą situaciją, na, žinai. Kaip aš jau streikuoju, kaip esu niekam tikęs, baigta, daktaryt. Negaliu to daugiau pakelti, jei nori žinoti tiesą. Aš esu detektyvas. Juo buvau didžiąją dalį savo gyvenimo. Negaliu daugiau pakęsti šio uniformos šūdo. Negaliu dirbti tokiems šikniams, kaip tai bliaunančiai asilei Dianai Brei.

– Štai todėl praeitais metais laikei įvykio vietos tyrimo egzaminą, – priminiau jam. – Neturi pasilikti policijos departamente, Marinai. *Nė viename* policijos departamente. Tam, kad galėtum

ramiai išeiti, esi išdirbęs daugiau nei reikia metų. Gali nustatinėti savas taisykles.

– Neįsižeisk, daktaryt, bet tau dirbti taip pat nenoriu, – pasakė jis. – Nei puse etato, nei imant tik tam tikras bylas ar panašiai.

Valstija man davė dvi laisvas vietas įvykio vietos tyrėjams ir nė viena dar nebuvo užimta.

– Esmė yra ta, kad turi pasirinkimą, – neparodydama nuoskaudos, kurią pajaučiau, atsakiau.

Jis tylėjo. Į mano mintis sugrįžo Bentonas, jo akyse galėjau matyti jo jausmus, tada jis vėl dingo. Jaučiau vėsų artėjantį Rozos šešėlį, bijojau prarasti Liusi. Mąsčiau apie prabėgančius metus ir iš mano gyvenimo dingstančius žmones.

– Nepalik manęs, Marinai, – ištariau jam.

Jis neatsakė man iš karto, o kai vėliau pagaliau tai padarė, jo akys suspindo.

– Velniop juos visus, daktaryt, – pasakė jis. – Niekas man nenurodinės, ką turiu daryti. Jei norėsiu imtis bylos, po šimts, jos ir imsiuos.

Jis nukratė pelenus ir atrodė labai savimi patenkintas.

– Nenoriu, kad tave atleistų ar perkeltų į žemesnes pareigas, – sunerimau aš.

– Jie negali manęs pažeminti daugiau, nei esu pažemintas, – pasakė jis sukibirkščiavus dar vienam pykčio žaibui. – Jie negali iš manęs atimti kapitono laipsnio nėra jokio žemesnio paskyrimo, nei turiu. Ir leisk jiems mane atleisti. Bet spėk iš trijų kartų. Jie to nepadarys. Ir žinai kodėl? Kadangi galiu nueiti į Henriko, Česterfildo, Hanoverio padalinius, dar galiu pavardinti kur. Net nenutuoki, kiek kartų manęs buvo prašoma perimti tyrimus kituose padaliniuose.

Prisiminiau, kad rankose laikau neuždegtą cigaretę.

– Kai kuriuose jų man netgi buvo siūloma tapti vadu, – toliau savo optimistinę giesmelę giedojo jis.

– Nekvailink savęs, – pasakiau į mane prasiskverbus pirmiesiems mentolio dūmams. – O Dieve, negaliu patikėti, kad vėl tai darau.

– Nieko nemėginu kvailinti, – atsakė jis, o aš jaučiau, kaip jo depresijos debesis šliaužia lyg žemo slėgio oro banga. – Lyg būčiau patekęs ne į tą planetą. Nežinau, iš kur atsirado tos Brei ir Anderson. Kas tai per moterys?

– Valdžios rajūnės.

– Tu esi stipri. Po šimts, tu esi daug stipresnė nei jos ar bet kas kitas, ką esu kada nors sutikęs, įskaitant ir daugumą vyrų, ir tu nesi tokia.

– Šiomis dienomis nesijaučiu labai jau galinga. Šį rytą netgi nesugebėjau suvaldyti nervų, kai prie savo namų stovėjau gatvėje su dukterėčia, jos drauge ir greičiausiai dar keletu stebinčių kaimynų, – išpūčiau dūmų kamuolį. – Ir dėl to jaučiuosi siaubingai.

Marinas pasilenkė link manęs savo kėdėje:

– Tu ir aš esame vieninteliai, kuriems čia, suk tave devynios, nors kiek rūpi tas pūvantis kūnas.

Nykščiu jis stumtelėjo duris, vedančias į morgą.

– Galvą guldau, Anderson šį rytą net nesiteiks pasirodyti, – toliau kalbėjo jis. – Viena yra visiškai aišku – ji čia nelūkuriuos žiūrėdama, kaip tu jį rakinėji.

Žvilgsnis jo veide sutrikdė normalų mano širdies ritmą. Marinas pateko į beviltišką padėtį. Tai, ką jis visą gyvenimą darė, buvo viskas, kas jam dar liko, išskyrus buvusią žmoną ir jokio ryšio nepalaikantį sūnų, vardu Rokis. Marinas buvo savo nelabai prižiūrimo kūno, kuris kažkada jam už tai „atsidėkos“, spąstuose. Jis neturėjo pinigų, o jo skonis renkantis moteris tiesiog apgailėtinas. Taip pat buvo politiškai nekorektiškas, nevalyvas ir nepraustaburnis.

– Na, dėl vieno tu esi teisus, – galiausiai ištariau. – Tu neturėtum būti su ta uniforma. Tiesą pasakius, tu tikra gėda padaliniui. Tarp

kitko, kas čia tau ant marškinių? Vėl garstyčios? Tavo kaklaraištis per trumpas. Parodyk man savo kojines.

Pasilenkiau žemyn ir pakėlusi uniformos kelnių atvartus žvilgtelėjau.

– Jos skirtingos. Viena juoda, kita tamsiai mėlyna, – pasakiau.

– Neleisk, kad tave įvaryčiau į bėdą, daktaryt.

– Aš jau tenai įvaryta, Marinai, – atsidusau.

11

Vienas iš beširdiškiausių mano darbo aspektų buvo tai, kad neatpažinti palaikai tapdavo „torsu“ arba „moterimi liemeniu“, arba „vyru supermenu“. Tai buvo vardai, pavogę asmens identitetą bei viską, kuo jis buvo ar ką darė gyvenime. Ir tai buvo tikra, kaip ir jų mirtis.

Kai negalėdavau nustatyti tapatybės žmogaus, kuris dabar jau buvo mano globoje, išgyvendavau tai kaip skaudų asmeninį pralaimėjimą. Kaulus sudėdavau į dėžes ir jas laikydavau skeletų spintoje vildamasi, kad ateis diena, kai jie man pasakys, kas buvo. Mėnesių mėnesius ir net metus šaldytuvuose nejudindama laikydavau kūnus ar jų dalis neatiduodama neatpažintų vargetų kapui, kol išsekdavo paskutinis vilties lašas ar pritrūkdavo erdvės. Laikyti visus juos amžinai neturėjome vietos.

Šio ryto pacientas buvo pakrikštytas „konteinerio žmogumi“. Jis buvo išties apgailėtinos būklės, ir tikėjausi, kad nereiks jo laikyti ilgai. Kai irimo procesai būdavo smarkiai pažengę, jų nesustabdydavo net šaldytuvai.

– Kartais nesuprantu, kaip tu tai pakeli, – burbtelėjo Marinas.

Mes buvome persirengimo kambaryje šalia morgo, o kvapo visiškai užblokuoti negalėjo nei uždarytos durys, nei betono siena.

– Neprivalai čia būti, – priminiau jam.

– To nepraleisčiau nė už ką gyvenime.

Mes apsirengėme dvigubais chalatais, užsimovėme pirštines, papildomas rankovių, batų apsaugas, užsidėjome chirurgines kepures ir kaukes su apsauginiu skydeliu akims. Mes nenaudojome jokių priemonių kvapams slopinti, nes į juos žiūrėdavau įtariai, ir geriau jau man į akiratį tegu nepapuola koks nors mano daktaras, paslapčia panosę besitepantis „Vicks" tepalu, nors policininkai tai darydavo visą laiką. Jei teismo medicinos ekspertas negali susidoroti su šio darbo nesmagumais, turėtų veikti kažką kita.

Einant prie esmės, kvapai yra svarbūs. Jie pasakoja savo istoriją. Salsvas kvapas gali išduoti etchlorvinolį, tuo tarpu chloralio hidratas kvepia kriaušėmis. Abu jie gali man siųsti užuominą, kad verta būtų pasvarstyti apie migdomųjų perdozavimą, česnako kvapo dvelktelėjimas gali išduoti arseną. Fenolis ir nitrobenzolas sufleruoja apie atitinkamus eterius ir batų tepalą, o etileno glikolio kvapas tiksliai atitinka antifrizą, nes tai yra būtent jis. Potencialiai reikšmingų kvapų išskyrimas visame bendrame purvino ir pūvančio kūno dvoke labai primena archeologiją. Susitelki į tai, ko čia ieškai, o ne į esamas apgailėtinas sąlygas.

Irančiųjų kambarys, kaip mes jį pavadinome, buvo miniatiūrinė skrodimo patalpų versija. Jame buvo aušintuvas ir ventiliacijos sistema, vienas stalas, kurį galėjau privežti ir pritvirtinti prie didelės kriauklės. Viskas, įskaitant spinteles bei duris, buvo iš nerūdijančio plieno. Sienos ir grindys buvo padengtos nieko nepraleidžiančiais akrilo dažais, kurių negalima pažeisti net stipriausiai šveičiant dezinfekcinėmis priemonėmis ir chloro balikliu. Automatinės durys atidaromos spaudžiant geležinius mygtukus, kurie buvo pakankamai dideli, kad tai būtų galima padaryti ne vien plaštakomis, bet ir alkūnėmis.

Kai už Marino ir manęs užsisklendė durys, buvau priblokšta pamačiusi prie ratukinių neštuvų palinkusią Anderson, kuri teikėsi

pakęsti vidury patalpos maiše gulintį kūną. Kūnas yra įkalčiai. Niekada nepalikdavau tyrėjo vieno prie neapžiūrėto kūno. Ypač po liūdnai pagarsėjusios O. J. Simpsono bylos nagrinėjimo, kai tapo populiaru teisme apkaltinti visus, išskyrus patį ginamąjį.

– Ką čia darai ir kur Čakas? – paklausiau Anderson.

Čakas Rafinas buvo morgo prižiūrėtojas. Jau kurį laiką turėjo čia būti tvarkydamas chirurginius instrumentus, žymėdamas mėginių vamzdelius ir rūpindamasis, kad turėčiau visus reikiamus dokumentus.

– Jis mane įleido ir kažkur nuėjo.

– Jis tave įleido ir tiesiog kažkur nuėjo? Prieš kiek laiko tai buvo?

– Gal prieš kokias dvidešimt minučių, – atsakė Anderson.

Su apdairumu ji stebėjo Mariną.

– Ar aš tik neužuodžiu „Vicks“? – saldžiai paklausė Marinas.

Ant Anderson viršutinės lūpos blizgėjo techninis vazelinas.

– Matai tą didžiulį dezodorantą čia, viršuje? – į specialios ventiliacijos sistemą, įtvirtintą lubose, galva parodė Marinas. – Žinai ką, Anderson? Tai nė per nago juodymą nepadės, kai bus atsegtas šis maišas.

– Aš neketinu čia pasilikti, – atsakė ji.

Tai buvo akivaizdu. Ji net nebuvo apsimovusi chirurginių pirštinių.

– Tau išvis čia nepatartina būti be jokių apsauginių drabužių, – pasakiau jai.

– Tik atėjau jums pranešti, kad eisiu kalbėtis su liudininkais ir norėčiau, jog mane informuotumėte, kai turėsite kokių nors žinių apie tai, kas jam atsitiko, – pasakė ji.

– Kokiais liudininkais? Ar Brei tave siunčia į Belgiją? – paklausė Marinas. Apsauginis jo veido skydelis aprasojo.

Nė minutei nepatikėjau, kad ji atsibastė į šią nemalonią vietą man kažką pasakyti. Anderson čia pasirodė turėdama kitą planą.

Vėsiems paranojos pirštams paklebenus mano smegenis, pažiūrėjau į tamsiai raudoną kūno maišą norėdama įžvelgti, ar prie jo galėjo būti prikišti nagai. Žvilgtelėjau į laikrodį ant sienos. Buvo beveik devynios.

– Paskambink man, – lyg paliepimą mestelėjo man Anderson.

Jai išėjus, smarkiai trinktelėjo durys. Pakėliau vidinio ryšio telefono ragelį ir sučirškiau Rozai.

– Kur, po galais, Čakas? – paklausiau aš.

– Vienas Dievas težino, – nė kiek nebandydama slėpti šiam jaunam vyrui jaučiamos paniekos atrėžė Roza.

– Prašau, surask jį ir liepk kuo greičiau lėkti čia. *Dabar*, – pasakiau aš. – Jis mane varo iš proto. Taip pat užregistruok šį telefoninį skambutį, kaip įprasta. Viską dokumentuok.

– Visada tą darau.

– Išauš tokia diena, kai aš jį atleisiu, – dėdama ragelį pasakiau Marinui. – Kai tik kaptels paskutinis mano kantrybės lašas. Jis tingi ir yra visiškai neatsakingas, o toks anksčiau nebūdavo.

– Jis dar didesnis tinginys ir dar neatsakingesnis, nei būdavo anksčiau, – atsakė Marinas. – Tas vaikis visai nusigrybavo, daktaryt. Jis kažką rezga ir, žinai, labai jau stengiasi palaikyti gerus ryšius su policijos departamentu.

– Gerai, – pasakiau aš. – Galite jį pasiimti.

– Vienas iš tų aistruolių, besivaikančių uniformos, ginklų ir prožektorių, – pasakė jis, kai ėmiau atseginėti maišą.

Marino balse ėmė gesti smarkumas. Jis iš visų jėgų stengėsi išlikti stojiškas.

– Ar tau viskas gerai? – paklausiau.

– Taip, viskas gerai.

Dvoko gūsis kaip audra bloškėsi tiesiai į mus.

– Mėšlas! – keiksnojosi jis, kai atvyniojau aplink kūną apvyniotas paklodes. – Prakeiktas kalės vaikas!

Kartais kūnas būdavo tokios apgailėtinos būklės, kad pavirsdavo į kažkokią siurrealistinę spalvų, tekstūrų ir tvaiko miazmą, galinčią paklaidinti, dezorientuoti ir tiesiog išversti iš koto. Marinas metėsi prie darbastalio, kiek įmanoma toliau atsitraukdamas nuo ratukinių neštuvų, aš iš paskutiniųjų tvardžiausi, kad nesusijuokčiau.

Su chirurginiais apdarais jis atrodė absurdiškai juokingai. Apsimovęs batų apsaugas jis čiužinėjo grindimis, o kadangi jo plinkanti galva neleisdavo kepurei tvirtai priglusti, ši susigofruodavo kaip popierinė formelė keksiukams kepti. Daviau jam dar penkiolika minučių, kol jis ją nusitrauks, kaip visada ir darydavo.

– Jis nieko negali padaryti dėl to, kokios yra būklės, – priminiau Marinui.

Jis įnirtingai į abi nosiaskyles kaišiojo „Vicks“ respiratorių.

– Žinai, tai jau yra veidmainiška, – atsivėrus durims ir pro jas su rentgeno aparatu įžengus Čakui Rafinui, išsakiau pastabą aš.

– Ką nors čia atlydėti ir tiesiog išnykti nėra labai gera mintis, – gerokai švelniau nei iš tikrųjų jaučiau reikiant pareiškiau Rafinui. – Ypatingai žalią naujokę detektyvę.

– Nežinojau, kad ji naujokė, – atsakė Rafinas.

– Tai kas, tavo manymu, ji yra? – paklausė Marinas. – Ji niekada čia nėra buvusi ir atrodo kaip kokia trylikametė.

– Po šimts, tikrai plokščiakrūtė. Ne tokia, kokios man patinka, leiskit, jums pasakysiu, – manieringai postringavo Rafinas. – Lesbo pavojus! ARVY-ARVY-ARVY! – sirenos signalą imitavo jis, švytuodamas rankomis kaip avarinėmis šviesomis.

– Mes nepaliekame neįgaliotų asmenų vienų su neapžiūrėtais kūnais. Tai liečia ir policininkus. Patyrę jie ar ne, – norėjau jį tuoj pat atleisti.

– Žinau, – Rafinas stengėsi būti mielas. – Vėl kaip O. J. ir pakišta odinė pirštinė.

Rafinas buvo aukštas, lieknas jaunas vyras mieguistomis rudomis akimis, netvarkingais šviesiais plaukais, augančiais įvairiomis kryptimis, jam suteikiančiais sušiaušto, ką tik iš lovos išlipusio eržilo įvaizdį, kuriam moterys, rodos, negalėdavo atsispirti. Manęs jis jau negalėjo apžavėti, tai ir nesistengė.

– Kada šįryt pasirodė detektyvė Anderson? – paklausiau jo aš.

Jis savo atsakymą išreiškė slankiodamas aplink ir stuksendamas į ekraną. Sienoje, viršuje, jis blyškiai sušvytėdavo.

– Atleiskite, kad vėlavau. Kalbėjausi telefonu. Mano žmona serga, – tęsė jis.

Savo žmoną kaip pasiteisinimą jis jau naudojo daugybę kartų, sakydamas, kad ji serga kažkokia lėtine liga, yra hipochondrikė, turi Miunhauzeno sindromą ar yra prie mirties.

– Spėju, Renė nusprendė nepasakyti... – pasakė jis, turėdamas galvoje Anderson.

– *Renė*? – jį pertraukė Marinas. – Nežinojau, kad judu tokie artimi.

Rafinas iš šviesiai rusvų didelių vokų ėmė lengvai traukti juostas.

– Čakai, kada čia pasirodė Anderson? – pabandžiau dar kartą.

– Pasakyti tiksliai? – akimirką jis pagalvojo. – Manau, ji čia pasirodė apie penkiolika po.

– Po aštuonių? – pasitikslinau aš.

– Taip.

– Ir tu ją įleidai į morgą žinodamas, kad visi yra posėdyje? – išrėžiau jam, o jis juostomis pliaukšėjo į ekraną. – Juk žinojai, kad morge nieko nebus. Visur tik popieriai, asmeniniai daiktai ir kūnai.

– Ji niekada viso to nebuvo mačiusi, tai aš jai viską greitai aprodžiau... – toliau pasakojo jis. – Be to, čia buvau aš. Turėjau atsigriebti ir skaičiuoti piliules.

Jis kalbėjo apie nesenkančias receptinių vaistų atsargas, kurias gaudavome su kiekvienu nauju pacientu. Rafinas turėjo atlikti nuobodžią užduotį jas skaičiuoti ir sumesti į kriauklę.

– Oho, tik pažiūrėkite, – pasakė jis.

Rentgeno nuotraukos, padarytos iš įvairių padėčių, rodė metalines sukabintas siūles kairiojoje žandikaulio dalyje. Jos buvo ryškios nelyginant dygsniai ant beisbolo kamuolio.

– Konteinerio žmogus sudarkytu žandikauliu, – pasakė Rafinas.

– Juk šito užtektų, kad būtų nustatyta jo tapatybė, ar ne, daktare Skarpeta?

– Tik jeigu kada nors gautume jo senas rentgeno nuotraukas, – atsakiau aš.

– O tai jau visada didelis „jeigu“, – pasakė Rafinas ir darė viską, ką tik galėjo, kad nukreiptų mano dėmesį, nes žinojo, kad turi rimtų problemų.

Atidžiai peržiūrėjau rentgeno spindulių neatskleidžiamus šešėlius ir sinuso bei kaulų formas, bet kitų įskilimų, deformacijų ar kažko neįprasto nepastebėjau. Tačiau kai nuvaliau dantis, pamačiau pridėtinį *Carabelli* gumburėlį. Visi krūminiai dantys paprastai turi keturis gumburėlius ar išsikišimus. Šis turėjo penkis.

– Kas tas *Carabelli*? – norėjo sužinoti Marinas.

– Tai kažkieno pavardė. Nežinau, kas, – parodžiau į dantį, apie kurį kalbėjau. – Viršutinis žandikaulis. Liežuvinis, vidinis, kitaip tariant, prie liežuvio gilyn.

– Spėju, kad tai jau šis tas gero, – pasakė Marinas. – Nors, aišku, nė velnio nesuprantu, ką tu čia ką tik pasakei.

– Neįprasta žymė, – pasakiau aš. – Jau nekalbant apie jo sinuso konfigūraciją, sulaužytą žandikaulį. Duomenų nustatyti jo tapatybę užtektų jau šimtą kartų, jei palyginimui galėtume rasti kokios nors informacijos apie jį prieš mirtį.

– Mes tai kartojame kiekvieną kartą, daktaryt, – priminė Marinas.

– Po paraliais, čia turėjai žmonių su stiklinėmis akimis, dirbtinėmis kojomis, plokštelėmis galvose, žiedais su įspaudais, dantų kabėmis, dar velnias žino kuo, ir vis tiek niekada neišsiaiškiname, kas, po perkūnais, jie tokie, nes niekada nebūna paskelbti dingusiais. Arba nerandame nė vienos suknistos rentgeno nuotraukos arba kokių kitų medicininių duomenų.

– Vietomis matomas dantų atstatymas, – sakiau rodydama į keletą metalo plombų, kurios baltai sutviskėjo dviejuose neaiškios formos krūminiuose dantyse. Rankų nagai tvarkingai pakirpti. Perkelkime jį ant stalo. Turime judintis. Jis vis labiau yra.

12

Akys buvo išsprogusios kaip varlės, galvos odos ir barzdos paviršinis tamsėjančios odos sluoksnis nėrėsi. Kai jį paėmiau už kelių, o Rafinas suėmė už pažastų, galva nusviro, varvėjo paskutiniai skysčių likučiai. Marinui prilaikant ratukinius neštuvus mes jį sunkiai keldami vos užvilkome ant kilnojamojo skrodimo stalo.

– Visa šių naujų stalų esmė, – uždususi tarstelėjau aš, – yra tai, kad mes to neturėtume daryti!

Ne visos kūnų paėmimo tarnybos ir laidojimo namai buvo aprūpinti naujausia įranga. Ten vis dar buvo kuičiamasi su savais neštuvais, ir kūną perkeldavo ant kokių nors išklerusių neštuvų su ratukais, kokius rasdavo pašonėj – tai ne naujieji morgų stalai, kuriuos galėdavome nuvežti tiesiai prie kriauklės. Iki šiol mūsų pastangos tausoti savas nugaras ėjo perniek.

– Ei, Čaki, vaikine, – pasakė Marinas, – girdėjau, nori prisidėti prie mūsų.

– Kas čia taip sakė? – Rafinas buvo akivaizdžiausiai apstulbęs ir iš karto užėmė besiginančiojo poziciją.

Kūnas dunkstelėjo ant nerūdijančio plieno stalo.

– Na, sklinda tokie gandai, – pasakė Marinas.

Rafinas nieko neatsakydamas žarna ėmė plauti ratukinius neštuvus. Paskui juos sausai nušluostė rankšluosčiu, tada užtiesė švarias paklodes, o aš tuo tarpu fotografavau.

– Leisk man tave apšviesti, – pasakė Marinas, – nėra viskas taip, kaip turėtų būti.

– Čakai, – pasakiau aš, – mums reikia daugiau „Polaroid" juostelių.

– Tuoj atnešiu.

– Realybė visada kiek kitokia, – toliau savo globėjišku tonu dėstė Marinas. – Trankaisi aplink visą naktį, kai niekas per daug nevyksta, mirdamas iš nuobodulio. Į tave nuolat spjaudoma, esi keikiamas, nevertinamas, važinėji senais grabais, tuo tarpu kai kiti suknisti subingalviai žaidžia savo politinius žaidimėlius, įsiteikinėdami padlaižiauja ir gauna naujas pareigas bei žaidžia golfą su viršūnėlėmis.

Plūstelėjo oro gūsis, sugurgėjo ir nubėgo vanduo. Aš greitai apmečiau metalines siūles ir papildomą gumburėlį ir troškau, kad visas tas sunkumas mano viduje išnyktų. Nepaisant visko, ką žinojau apie tai, kaip funkcionuoja kūnas, iš tikrųjų nesuvokiau, kaip sielvartas, užsimezgęs smegenyse, gali pasklisti visame kūne kaip kokia sisteminė infekcija – graužianti, dilgčiojanti, liepsnojanti bei stingdanti ir galiausiai sužlugdanti karjeras, šeimas arba, kai kuriais liūdnais atvejais, ir žmogaus fizinį būvį.

– Gražūs apdarai, – pasakė Rafinas. – „Ar-ma-ni". Niekada tokių nesu matęs iš arti.

– Jau vien jo krokodilo odos batai ir diržas turbūt kainavo tūkstančius dolerių, – pasakiau aš.

– O, rimtai? – komentavo Marinas. – Turbūt tai jį ir pražudė. Žmona jam juos nuperka gimtadieniui, o kai jis sužino, kiek už visa tai suplota, vargšelį ištinka širdies priepuolis. Nieko prieš, jei čia užsitrauksiu dūmą, daktaryt?

– Aišku, prieš. Kokia oro temperatūra buvo Antverpene, kai išplaukė laivas? Ar Šo to paklausei?

– Žemiausia – devyni, aukščiausia – dvidešimt laipsnių, – atsakė Marinas. – Keista, bet buvo panašiai šilta kaip ir daugelyje vietų. Jei oras nepasikeis, Kalėdas bus galima praleisti Majamyje su Liusi. Arba savo svetainėje pasistatyti palmę.

Nuskambėjęs Liusi vardas tvirtai šalta ranka suspaudė mano širdį. Ji visada buvo sunkiai suprantama ir komplikuota. Ją perprato labai mažai žmonių, net jei manė gerai pažįstantys. Intelekto, visas viltis pranokstančių pasiekimų ir didžiulės rizikos kiaute pasislėpęs tūnojo įtūžęs sužeistas vaikas, besivaikantis mūsų visų didžiai bijomų devyngalvių slibinų. Ją baugino vienuma, įsivaizduojama ar reali. Liusi pirmoji reakcija visada būdavo atstūmimas.

– Ar kada nors pastebėjote, kad dauguma žmonių nebūna labai gražiai pasirėdę, kai miršta, – pasakė Čakas. – Galvoju, kodėl taip yra.

– Žiūrėk, užsimausiu švarias pirštines ir stovėsiu kampe, – pasakė Marinas. – Man verkiant reikia užsirūkyti.

– Išskyrus praeitą pavasarį, kai pakeliui namo po savo šokių vakaro žuvo tie vaikiai, – toliau kalbėjo Čakas. – Vaikinas buvo apsirengęs mėlynu smokingu su gėle atlape.

Džinsų juosmuo buvo susirangęs aplink diržą.

– Kelnės per liemenį yra per didelės, – pasakiau aš tai pasižymėdama formoje. – Galbūt vienu ar dviem dydžiais. Kažkuriuo metu jis galėjo sverti daugiau.

– Sunku pasakyti, koks buvo jo dydis, – pasakė Marinas. – Šiuo metu jo pilvas didesnis nei mano.

– Jis pilnas dujų.

– Gaila, kad tai negali būti tavo pasiteisinimas, – Rafinas darėsi vis įžūlesnis.

– Šimtas septyniasdešimt trys centimetrai, sveria keturiasdešimt penkis kilogramus, o tai reiškia, kad atsižvelgus į nutekėjusius skysčius, greičiausiai būdamas gyvas svėrė apie šešiasdešimt keturis ar šešiasdešimt aštuonis, – skaičiavau aš. – Vidutinio sudėjimo vyras, kuris, kaip minėjau, galėjo būti kažkuriuo metu ir didesnio svorio, sprendžiant iš jo drabužių. Ant rūbų matosi keisti plaukai. Penkiolikos ar septyniolikos centimetrų ilgio, blankiai gelsvi.

Išverčiau džinsų kairiąją kišenę, kurioje aptikau dar daugiau plaukų, sidabrines cigarų žnyples ir žiebtuvėlį. Juos atsargiai, kad nepradanginčiau potencialių pirštų atspaudų, padėjau ant švaraus popieriaus lapo. Dešinėje kišenėje gulėjo dvi penkių frankų monetos, angliškas svaras ir daug perlenktų kitų užsienio valiutų banknotų, kurių net neatpažinau.

– Nėra piniginės, paso, jokių juvelyrinių dirbinių, – pastebėjau.

– Atrodo kaip tipiška vagystė, – pasakė Marinas. – Išskyrus visus tuos daikčiukus jo kišenėse. Čia galai nesueina. Logiška manyti, kad jei tai būtų buvęs apiplėšimas, vagis visa tai irgi pasiimtų.

– Čakai, ar jau skambinai daktarui Boutraitui? – pasiteiravau.

Jis buvo vienas odontologų arba, kitaip tariant, teismo medicinos odontologas, kurį įprastai pasiskolindavome iš Virdžinijos medicinos koledžo.

– Tuojau tai ir padarysiu.

Jis nusitraukė pirštines ir nuėjo prie telefono. Girdėjau, kaip varstė stalčius ir spintelės duris.

– Ar nematėte telefonų sąrašo?

– Tu juk turi tvarkyti tokius dalykus, – susierzinusi atšoviau aš.

– Tuoj pat sugrįšiu, – Rafinas laukte laukė momento, kada vėl galės kur nors išnykti.

Jis nužingsniavo, Marinas jį nusekė akimis.

– Bukas kaip bato aulas, – pasakė jis.

– Nežinau, ką su juo daryti, – skundžiausi aš. – Nes iš tikrųjų jis nėra bukas, Marinai. Čia ir visa problema.

– Ar jo klausei, kas, po paraliais, vyksta? Gal jis turi kokių atminties praradimo priepuolių, dėmesio sutelkimo sutrikimų ar dar kažką? Gal jis kur susitrenkė galvą ar per daug savimi užsiiminėjo?

– Konkrečiai šių dalykų neklausiau.

– Pameni, kaip praeitą mėnesį jis kriauklėje pametė kulką, daktaryt. Tada ėmė vaizduoti, kad tai tavo kaltė, kas buvo visų laikų didžiausia nesąmonė. Juk aš stovėjau visai šalia.

Aš kankinausi su drėgnais gličiais lavono džinsais, norėdama juos numauti iki klubų ir šlaunų.

– Gal nori man padėti? – paklausiau.

Mes atsargiai nutraukėme džinsus per kelius ir pėdas. Numovėme juodus apatinius, kojines ir marškinėlius, kuriuos padėjau ant paklode užtiestų ratukinių neštuvų. Atidžiai juos apžiūrėjau ieškodama įplėšimų, skylių ar bet kokių įkalčių pėdsakų. Pastebėjau, kad užpakalinė kelnių dalis, ypatingai sėdynė, buvo gerokai purvinesnė nei priekinė. Batų kulnai buvo nusidėvėję.

– Džinsai, juodi apatiniai ir marškinėliai yra „Armani“ ir „Versace“. Apatiniai yra išvirkšti, – toliau komentavau turimus daiktus aš. – Batai, diržas ir kojinės yra „Armani“. Matai purvą ir nudilimą? – parodžiau aš. – Galėtų patvirtinti faktą, kad jis buvo tempiamas, jei kažkas buvo suėmęs už pažastų.

– Būtent taip ir manau, – pasakė Marinas.

Po kokių penkiolikos minučių atsidarė durys, pro kurias įėjo Rafinas, rankoje nešinas telefono numerių sąrašu. Jį priklijavo prie spintelės durų.

– Ar kažką praleidau? – entuziastingai paklausė jis.

– Drabužius apžiūrėsime su „Luma-Lait“, tada leisk jiems išdžiūti, o tuomet pėdsakai galės atlikti savo darbą, – nedraugišku tonu nurodžiau Rafinui. – Kitiems jo asmeniniams daiktams leisk natūraliai išdžiūti, o tada juos sudėk į maišą.

Jis truktelėdamas užsimovė pirštines.

– Dešimt-keturi, – pasakė jis aštriai.

– Atrodo, kad tu jau mokaisi, taikaisi patekti į akademiją, – vėl patraukė per dantį Marinas. – Sėkmės, vaike.

13

Aš panirau į darbą, susitelkiau į tai, ką dariau, mano protas įniko į kūną, kuris pasidavė visiškai autolizei ir puvo, buvo vargiai atpažįstamas kaip žmogus.

Mirtis šį žmogų pavertė beginkliu, iš gastrointestinio trakto pasišalino bakterijos, kurios rūgdamos visą likusią erdvę paliko užplūdusioms, kiekvieną lopinėlį užpildančioms dujoms. Bakterijos suardė ląstelių sieneles, kraują venose ir arterijose pavertė žalsvai juodu, o visa cirkuliacijos sistema per bespalvę odą atrodė kaip upių ir jų intakų žemėlapis.

Vietos, pridengtos rūbais, buvo žymiai geriau išsilaikiusios nei galva ir rankos.

– Vaje, norėtumėte tokį pamatyti naktį nuogą besimaudantį? – žiūrėdamas į lavoną pasakė Rafinas.

– Jis nieko negali dėl to padaryti, – pasakiau aš.

– Ir žinai ką, Čaki, vyruti? – pasakė Marinas. – Kai kada nors numirsi, tu taip pat atrodysi baisus kaip pekla.

– Ar mes tiksliai žinome, kur konteineris buvo laivo triume? – paklausiau aš Marino.

– Už keleto priekinių eilių.

– O kaip dėl oro sąlygų tas dvi savaites, kada jis plaukiojo jūroje?

– Šiaip oras buvo geras, apie penkiolika, daugiausia gal dvidešimt laipsnių. Linksmasis *El Nino**. Žmonės apsipirkinėja Kalėdoms įšokę į suknistus šortus.

– Tai tu manai, kad galbūt šis vyras mirė laive ir kažkas jį įgrūdo į konteinerį? – paklausė Rafinas.

– Ne, aš galvoju ne tai, Čaki, vaikine.

– Mano vardas Čakas.

– Priklauso nuo to, kas su tavimi kalbasi. O dabar tavo dvigubas liapsusas, Čaki, vaikine. Jei yra šimtai konteinerių, sukrautų triume kaip sardinės statinėje, pasakyk gi man, kaip galėtum į vieną jų įgrūsti lavoną? – rėžė Marinas. – Nėra jokių šansų, kad bent jau duris atidarysi. O be to, plomba buvo nepaliesta.

Prisitraukiau arčiau chirurginę lempą, naudodama didinamąjį stiklą, imdama žnyplėmis ir kartais naudodama tamponą surinkau pluoštelius ir atplaišas.

– Čakai, reikia pažiūrėti, kiek turime formalino, – pasakiau aš. – Kurią dieną mačiau, kad jo jau mažai likę. Ar jau tuo pasirūpinai?

– Dar ne.

– Neįkvėpk per daug dūmų, – priminė Marinas. – Gali pasižiūrėti, ką tai padaro visoms toms smegenims, kurias neši VEA tyrimui.

Formalinas yra atskiestas formaldehidas, labai greitai reaguojantis chemikalas, naudojamas išsaugoti arba „užfiksuoti“ kūno nuopjovas ar organus, o taip pat ir anatominėje viso kūno donorystėje. Jis naikina audinį. Jis graužia kvėpavimo organus, odą ir akis.

* Cirkuliacinis reiškinys, susidarantis dėl vandenyno viršutinio sluoksnio didelio atšilimo tropinėse Ramiojo vandenyno rytinės dalies srityse. El Nino reiškinys yra susijęs su atmosferos slėgio kaita, kitaip vadinama Pietų osciliacija, ir sukelia neįprastus klimato reiškinius.

– Einu, patikrinsiu formaliną, – pasakė Rafinas.

– Ne, dabar ne, – pasakiau aš. – Kol nebaigėme čia, tu niekur neisi.

Jis nuėmė permanentinio žymeklio dangtelį.

– Gal skambtelk Kletai ir paklausk, ar Anderson jau išvyko, – pasakiau aš. – Nenoriu, kad ji čia maltųsi aplink.

– Aš tuo pasirūpinsiu, – pasakė Marinas.

– Turiu pripažinti, kad man vis dar kiek keista matyti, kaip žudikus gainiojasi bobos, – Rafinas tai sakė Marinui. – Turbūt tada, kai jūs tik pradėjote dirbti, jos nedarė nieko kita, tik tikrindavo automobilių stovėjimo aparatus.

Marinas nuėjo prie telefono.

– Nusimauk pirštines, – sušukau jam įkandin, nes jis visada tai pamiršdavo, nepaisant to, kiek prikabinėdavau užrašų „Švarios rankos“.

Lėtai apžiūrinėjau su didinamuoju stiklu ir sustojau. Keliai atrodė nubrozdinti ir purvini, lyg jis būtų klūpėjęs be kelnių ant grubaus nešvaraus paviršiaus. Patikrinau jo alkūnes. Jos taip pat atrodė purvinos ir apibrozdintos, tačiau tai buvo sunku tiksliai pasakyti, kadangi oda buvo labai prastos būklės. Marinui padėjus ragelį, steriliame vandenyje pamirkiau vatos tamponą. Išgirdau jį maunantis kitą porą pirštinių.

– Anderson čia nėra, – pasakė jis. – Kleta sakė, kad ji išvyko maždaug prieš pusvalandį.

– Tai ką manote apie moteris, kilnojančias svorius? – Marino paklausė Rafinas. – Matėte Anderson rankų raumenis?

Kaip mastelį naudojau penkiolikos centimetrų ilgio liniuotę ir pradėjau fotografuoti trisdešimt penkių milimetrų fotoaparatu su makroobjektyvu. Ant apatinės rankų pusės aptikau dar purvinų vietų, jas pavaliau vatos tamponu.

– Svarstau, ar tik nebuvo pilnatis, kai tas laivas pajudėjo iš Antverpeno, – pasakė man Marinas.

– Manau, jei nori gyventi vyrų pasaulyje, turi būti tvirtas kaip tikras vyras, – toliau blevyzgojo Rafinas.

Nepaliaudamas tekėjo vanduo, plienas žvangčiojo į plieną, viršuje plieskiančios šviesos nepaliko erdvės nė menkiausiam šešėliui.

– Na, šiąnakt bus jaunas mėnulis, – pasakiau aš. – Belgija yra Rytų pusrutulyje, bet mėnulio ciklas tas pats ir čia.

– Tai visgi galėjo būti pilnatis, – pasakė Marinas.

Žinojau, kur link jis suka, todėl mano tylėjimas jam pasufleravo nepradėti gvildenti vilkolakių temos.

– Tai kas nutiko, Marinai? Judu grumiatės dėl tavo darbo? – perpjaudamas rankšluosčių ryšulį juosusią virvelę paklausė Rafinas.

Marino akys į jį susmigo it šautuvo vamzdis.

– Ir spėju, kad žinau, kas laimėjo – juk, šiaip ar taip, ji detektyvė, o tu įšokai atgal į uniformą, – išmetęs pasitenkinimo šypsnį kalbėjo Rafinas.

– Tu kalbi su manimi?

– Girdėjai, – Rafinas atstūmė stiklines spintelės duris.

– Žinai, visai galimas daiktas, kad aš jau senstu, – Marinas stvėrė savo chirurginę kepurę ir nusviedė ją į šiukšlių dėžę. – Mano klausa jau nebe ta. Bet jei neklystu, man atrodo, tu mane ką tik oficialiai užknisai.

– Ką manai apie tas geležines ledi, kurias rodo per televizorių? Kaip tau moterys imtynininkės? – toliau savo giesmelę giedojo Rafinas.

– Po šimts pypkių – užsikimšk, – įsakė jam Marinas.

– Juk tu gyveni vienas, Marinai. Ar su tokia moterimi eitum į pasimatymą?

Rafinas visada jautė neprielankumą Marinui, o dabar jis turėjo progą kažką su tuo padaryti, na, bent jau taip manė, nes Rafino egocentrinis pasaulis sukosi aplink labai silpną ašį. Pagal jo buką

pasaulėžiūrą, Marinas turėjo būti parklupdytas ir sužeistas. Atėjo gera proga jam įkąsti.

– Klausimas, ar tokia moteris su tavimi apskritai eitų susitikti, – Rafinas vis dar nesumojo, kad reikėtų nešdintis iš tos patalpos. – Arba ar su tavimi eitų *bet kokia* moteris?

Marinas prie jo priėjo. Jis prisiartino visai prie pat, šnopavo vienas kitam į apsauginiais skydeliais pridengtus veidus.

– Turiu tau keletą patariamųjų žodžių, subingalvi, – iškošė Marinas, kad net aprasojo apsauginis plastikas, dengiantis jo grėsmingą veidą. – Užsisek savo pamaiviškas lūpytes, nes teks pabučiuoti mano kumštį. Ir savo žaisliuką įsikišk atgal į dėklą, nes dar susižeisi.

Čako veidas užsiplieskė raudoniu, kai vykstant šiam spektakliui atsivėrė durys ir nešinas rašalu, voleliu ir kortelėmis pro jas įžengė Neilsas Vanderis.

– Apsiraminkit. Ir turiu galvoje dabar, – paliepiau Marinui ir Rafinui. – Antraip abu jus metu lauk iš čia.

– Labas rytas, – pasakė Vanderis, lyg jis iš tiesų būtų labas.

– Jo oda tiesiog neriasi, – padejavau.

– Tai tik palengvina padėtį.

Vanderis buvo pirštų ir kitų atspaudų laboratorijos skyriaus viršininkas, kuriam retai kas sukeldavo kokias nors emocijas. Jis be jokių skrupulų vydavo šalin nemalonias mintis, kai nuo suirusio kūno imdavo pirštų atspaudus, prireikus, sudegimų atvejais, nė nekrūpteldamas nukirsdavo aukos pirštus ir juos ramiai nusinešdavo į viršų stiklainyje.

Jį pažinojau nuo tada, kai pradėjau čia dirbti, ir niekada neatrodė, kad jis sensta ar kaip nors keičiasi. Vis dar buvo plikas, aukštas ir nevikrus, visada skęsdavo per dideliuose laboratorijos chalatuose, kurie jam spitriai kursuojant aukštyn žemyn sukiojosi ir plaikstėsi aplink kūną.

Vanderis užsimovė porą latekso pirštinių ir atsargiai paėmęs lavono rankas jas apžiūrėjo vartydamas į visas puses.

– Lengviausia būtų tiesiog nunerti odą, – nusprendė jis.

Kai kūnas būdavo suiręs taip, kaip šis, rankų paviršinis sluoksnis nusiimdavo lengvai kaip pirštinė ir iš tikrųjų net buvo vadinamas pirštine. Vanderis dirbo mikliai, nuo abiejų rankų nesuardydamas nunėrė pirštines ir jas apsitraukė ant savų latekso pirštinėmis apmautų rankų. Tam tikra prasme apsimovęs lavono rankas jis kiekvieną pirštą pamirkė rašale ir juos atspaudė pirštų atspaudų kortelėje. Po to nusiėmė odos pirštines ir jas tvarkingai padėjo ant chirurginio padėklo, prieš grįždamas atgal į viršų nusimovė savo latekso pirštines.

– Čakai, įdėk jas į formaliną, – pasakiau aš. – Mums reikia jas išsaugoti.

Jis paniuręs atsuko plastikinio kvortos talpos indo dangtelį.

– Apverskime jį, – pasakiau aš.

Marinas padėjo man kūną apversti veidu žemyn. Aptikau dar daugiau purvo, daugiausia ant užpakalio, nuo kurio irgi tamponu paėmiau mėginius. Nemačiau jokių sužalojimų, tik dešinėje, viršutinėje nugaros dalyje, buvo kiek patamsėjusios odos plotelis. Jį apžiūrėjau per didinamąjį stiklą atidžiai įsižiūrėdama ir prislopindama savo mąstymo procesą, kaip būdavo visada, kai apžiūrinėdavau norėdama nustatyti sužalojimų tipą, kandimo žymes ar aptikti kitus sunkiai pastebimus įkalčius. Tai buvo tarsi nardymas vandenyje, kur matomumas lygus nuliui. Viskas, ką galėjau įžiūrėti, buvo šešėliai, formos, taigi belikdavo laukti, kol į ką nors atsitrenksiu.

– Ar matai tai, Marinai? Ar čia tik mano vaizduotė? – paklausiau aš.

Jis dar keletą kartų įtraukė „Vicks“ ir pasilenkė prie stalo. Jis atidžiai įsižiūrėjo.

– Galbūt, – pasakė jis. – Nežinau.

Odą nuvaliau drėgnu rankšluosčiu, viršutinis odos sluoksnis, arba epidermis, iš karto nuslydo. Sluoksnis po juo, arba dermis, atrodė kaip įmirkęs rudas susiraukšlėjęs popierius, suteptas tamsiu rašalu.

– Tatuiruotė, – buvau beveik įsitikinusi. – Rašalas prasiskverbęs į dermį, bet nieko negalima įžiūrėti. Tik didelė dėmė.

– Atrodo kaip purpurinis apgamas, kuriuos turi kai kurie žmonės, – savo mintį pateikė Marinas.

Aš pasilenkiau dar arčiau su didinamuoju stiklu ir pasitaisiau chirurginę lempą. Rafinas liguistai, nutaisęs rūgščią miną, trynė nerūdijančio plieno darbastalio paviršių.

– Pabandykime UV spindulius, – nusprendžiau aš.

Ultravioletinė lempa buvo labai paprastai naudojama ir atrodė panašiai kaip nešiojami skeneriai oro uostuose. Prigesinome šviesą ir pirma pabandžiau UV lempa pašviesti ilgosiomis bangomis ją nukreipdama į mane dominančią vietą. Niekas nefluorescavo, bet purpurinės spalvos fonas, atrodė, išryškėja į kažkokį pavidalą, ir svarsčiau, ar mes aptikome baltą rašalą. Šviečiant ultravioletinei šviesai bet kas, kas yra balta, pavyzdžiui, paklodė ant greta stovinčių ratukinių neštuvų, spinduliuos kaip mėnulio nutviekstas sniegas, ir nuo lempos šviesos gali mestis violetinis raudonis. Selektorių nukreipiau žemyn ir pabandžiau šviesti trumposiomis bangomis. Negalėjau įžvelgti jokio skirtumo.

– Įjunkit šviesas, – pasakiau aš.

Rafinas jas įjungė.

– Maniau, kad tatuiruotės rašalas apsišvies kaip neonas, – pasakė Marinas.

– Taip apsišviečia fluorescencinis rašalas, – atsakiau aš. – Tačiau kadangi didelė jodo ir gyvsidabrio koncentracija nėra labai teigiamas dalykas tavo sveikatai, jis daugiau nėra naudojamas.

Kai pradėjau daryti skrodimą, Y inciziją, ir šalinti krūtinės šarvo šonkaulius, buvo jau po dvylikos. Radau panašiai tai, ko ir tikėjausi. Organai buvo minkšti ir purūs. Jie iš esmės vos paliesti suirdavo, todėl turėjau būti ypatingai atsargi juos sverdama ir išpjaudama. Apie vainikines arterijas kažko išsamiau negalėjau pasakyti, išskyrus tai, kad jos nebuvo užsikimšusios. Jose nebuvo likę kraujo, tik pūvantis skystis, vadinamas aliejingu efiuzatu, kurio paėmiau iš krūtinplėvės ertmės. Smegenys buvo suskystėjusios.

– Smegenų mėginiai ir efiuzatas turi būti perduoti skubiam toksinų tyrimui dėl alkoholio, – dirbdama pasakiau Rafinui.

Šlapimas ir tulžis buvo ištekėję pro sukritusius organus, jų jau nebebuvo, nieko nebuvo likę ir iš skrandžio. Iš abiejų pusių ties smilkinkaulio piramide ir speninėmis akutėmis buvo matomos dėmės.

Nors ir negalėjau nieko tiksliai diagnozuoti, kol nebuvo pristatyti toksikologiniai rezultatai, buvau beveik įsitikinusi, kad šis vyras nuskendo.

– Ką? – dėbsodamas į mane paklausė Marinas.

– Matai tas dėmes čia? – parodžiau. – Siaubingas kraujavimas, greičiausiai jam kankinantis, kol skendo.

Suskambo telefonas, ir prie jo nužingsniavo Rafinas.

– Kada paskutinį kartą dirbai su Interpolu? – paklausiau Marino.

– Gal prieš kokius penkerius šešerius metus, kuomet čia atsidūrė pabėgėlis iš Graikijos, įsivėlęs į peštynes bare prie Hal gatvės.

– Čia akivaizdžiai yra kažkokių tarptautinių ryšių. Ir jeigu jis ieškomas Prancūzijoje, Anglijoje, Belgijoje ar Dievas žino kur dar, jei jis koks nors tarptautinis pabėgėlis, mes to niekada nesužinosime čia, Ričmonde, nebent jeigu Interpolas jį gali atsekti per savo kompiuterinę sistemą.

– Ar kada nors su jais kalbėjai? – paklausė jis manęs.

– Ne. Čia jau jūsų, vyrų, reikalas.

– Turėtum išgirsti visus tuos farus, besiviliančius, kad kada nors gaus bylą, kurioje reiktų kontaktuoti su Interpolu, bet jei jų paklaustum, kas tas Interpolas yra, jie neturės nė žalio supratimo, – pasakė Marinas. – Jei nori žinoti tiesą, neturiu jokio noro veltis į reikalus su Interpolu. Jie mane gąsdina kaip kokie CŽV. Net nenoriu, kad tokie žmonės iš viso žinotų, jog egzistuoju.

– Tai jau juokinga. Juk žinai, ką reiškia Interpolas, Marinai?

– Taip. Tie šeškai slaptieji agentai.

– Tai yra *tarptautinės policijos organizacijos* sutrumpinimas. Visa esmė yra policijos bendradarbiavimas tarptautiniu mastu, kalbėjimasis vieni su kitais. Panašiai, ko ir tu norėtum savo departamente.

– Tuomet jiems neturėtų dirbti tokios, kaip Brei.

Stebėjau Rafiną, kalbantį telefonu. Kad ir su kuo jis ten kalbėjo, matėsi, kad visa tai stengėsi laikytis diskretiškai.

– Telekomunikacijos, uždaras tarptautinis teisėsaugos institucijų tinklas... Žinai, neįsivaizduoju, kiek dar tai galėsiu pakęsti. Jis ne tik priešiškai nusiteikęs – jis dar ir tuo puikuojasi, – stebėdama, kaip Rafinas deda ragelį, burbtelėjau aš.

Marinas rūsčiai jį pervėrė akimis.

– Interpolas išplatina spalvinio žymėjimo kodus, siunčiamus apie ieškomus ar dingusius asmenis, įspėjimus ir užklausas, – suglumusi toliau pasakojau aš, Rafinui į savo chirurginio kostiumo užpakalinę kelnių kišenę grūdant rankšluostį ir iš spintelės traukiant padėklą piliulių.

Jis atsisėdo ant kėdės priešais plieninę kriauklę man atsukdamas nugarą. Atidarė rudą popierinį paką, pažymėtą bylos numeriu, ir ištraukė tris buteliukus „Advil“ bei du buteliukus receptinių vaistų.

– Neatpažintas kūnas yra „juodoji byla“, – pasakiau aš. – Paprastai tai būna bėgliai įtariamieji, turintys tarptautinių ryšių. Čakai, kodėl tu tai darai dabar?

– Kaip jau sakiau, aš atsilieku nuo plano. Niekada nemačiau tiek daug prakeiktų tablečių, gaunamų su kūnu, daktare Skarpeta. Jau nebegaliu suspėti. Suskaičiuoju iki šešiasdešimties, septyniasdešimties ar panašiai, tada suskamba telefonas, aš pametu skaičių ir turiu viską pradėti iš naujo.

– Taip, Čaki, vaikine, – pasakė Marinas. – Suprantu, kodėl tu taip lengvai gali pamesti skaičių.

Rafinas ėmė švilpauti.

– Ir ko gi staiga tapai toks patenkintas? – susierzinęs paklausė Marinas, Rafinui pincetu ant mažo mėlyno plastikinio padėklo eilėmis dėliojant piliules.

– Mums reikės gauti pirštų atspaudus, dantų analizę, viską, kas tik įmanoma, – pasakiau Marinui iš šlaunies išimdama giliųjų raumenų ruožą DNR tyrimui. – Viskas, ką galime paimti, turi būti nusiųsta jiems, – pridūriau aš.

– Jiems? – paklausė Marinas.

Tapau irzli.

– Interpolui, – pasakiau atžariai.

Vėl suskambo telefonas.

– Ei, Marinai, gali pakelti? Aš skaičiuoju.

– Užkietėjęs šiknius, – pasakė jis Rafinui.

– Ar tu manęs klausaisi? – pažiūrėjau į Mariną.

– Taip, – atsakė jis. – Valstija turi ryšių Policijos kriminalinių tyrimų centre. Pamenu vieną vaikiną, kuris buvo vyriausiasis seržantas, ir atsimenu, kaip jam pasiūliau kada nueiti atsigerti alaus F.O.P. ar ko nors kartu su vaikinais užkąsti į „Chetti's“. Žinai, grynai iš draugiškumo. Tai jis net nepakeitė tono. Esu beveik įsitikinęs, kad mane įrašinėjo.

Aš apžiūrinėjau stuburo kaulą, kurį paskui nuploviau sieros rūgštimi ir atidaviau mikroskopinių organizmų, vadinamų diatomais ir visame pasaulyje aptinkamų vandenyje, pėdsakų tyrimui.

– Norėčiau prisiminti jo vardą, – toliau kalbėjo Marinas. – Taigi jis susirinko visą informaciją, susisiekė su Kolumbijos apygarda, o Kolumbijos apygarda – su Lionu, kur sėdi visi tie šeškai slaptieji agentai. Girdėjau, jie reziduoja tokiame išties vaiduokliškame pastate kažkokioje įslaptintoje gatvėje, panašiai kaip Betmenas savo oloje. Elektrinės tvoros, spygliuota viela ir vartai, apsaugininkai, nešini kulkosvaidžiais visur, kur tik įmanoma.

– Prisižiūrėjai per daug „Džeimso Bondo", – neištvėriau aš.

– Nebe, kai jau nevaidina Šonas Koneris. Šiais laikais filmai – visiškas šūdas, o per televizorių nerodo nieko gero. Net nežinau, kodėl vis dar varginuosi žiūrėti.

– Galbūt galėtum pasvarstyti galimybę retkarčiais paskaitinėti kokią knygą.

– Daktare Skarpeta? – pasakė Čakas, dėdamas ragelį. – Skambino daktaras Kuperis. Alkoholio kiekis efiuzate yra nulis kablelis nulis aštuoni ir nulis smegenyse.

0,08 nereiškė daug, juolab, kad smegenyse jokio alkoholio kiekio nebuvo rasta. Gal vyras išgėrė prieš mirdamas arba tai galėjo būti po mirties atsiradęs alkoholis, sukeltas bakterijos. Palyginimui nebuvo jokio kito skysčio – nei šlapimo, nei kraujo, nei akies skysčio, vadinamo stiklakūniu, o tai negerai. Jei 0,08 buvo tikrasis kiekis, tai mažiausiai galėjo rodyti, kad šis vyras buvo silpnesnis ir tokiu būdu daugiau pažeidžiamas.

– Kaip ketini jį išrašyti? – paklausė Marinas.

– Ūminė jūros liga, – mostelėjo rankšluosčiu vydamas musę Rafinas.

– Žinai, tu tikrai imi groti mano nervais, – perspėjo jį Marinas.

– Mirties priežastis nežinoma, – pasakiau aš. – Būdas – žmogžudystė. Tai nėra koks nors vargšas doko darbininkas, atsitiktinai

užrakintas konteineryje. Čakai, man reikia chirurginio padėklo. Palik jį čia, ant darbastalio, o mums dar šiandien būtų gerai pasišnekėti.

Jo akys ėmė lakstyti kaip žebenkštys. Nusimoviau pirštines ir paskambinau Rozai.

– Gal galėtum nueiti į sandėlį ir surasti mano kamščiamedžio pjaustymo lentą? – paprašiau.

OSHA buvo nusprendusi, kad visos pjaustymo lentos turėjo būti dengtos teflonu, nes korytosios leisdavo plisti užkratui. Tai buvo tinkama dirbant su gyvais pacientais arba kepant duoną. Aš paklusau, tačiau nenorėjau nieko išmesti.

– Man taip pat reikia peruko segtukų, – toliau kalbėjau. – Turėtų būti tokia maža plastikinė dėžutė dešiniajame viršutiniame mano stalo stalčiuje. Nebent ir juos jau kažkas nugvelbė.

– Jokių problemų, – pasakė Roza.

– Man atrodo, lentos yra apatinėje lentynoje sandėlio gale, šalia dėžių su teismo medicinos ekspertizės vadovėliais.

– Dar kas nors?

– Spėju, Liusi neskambino, – pasakiau aš.

– Dar ne. Jei paskambintų, tave susirasiu.

Akimirką susimąsčiau. Buvo pusė pirmos. Dabar ji jau išlipusi iš lėktuvo ir būtų galėjusi paskambinti. Manyje vėl nuvilnijo nusivylimo ir baimės banga.

– Nusiųsk į jos biurą gėlių, – pasakiau. – Ir atviruką, kuriame parašyk: „Ačiū už apsilankymą, su meile, teta Kei.“

Tyla.

– Ar tu vis dar čia? – paklausiau savo sekretorės.

– Ar esi tikra, kad tai ir nori pasakyti? – paklausė ji.

Aš suabejojau.

– Perduok jai, kad ją myliu ir kad man labai gaila, – pasakiau aš.

14

Paprastai ant odos žymėdama tam tikras vietas, kurias reikėdavo iš lavono išpjauti, naudodavau permanentinį žymeklį, bet šiuo atveju ant tokios būklės odos nesimatytų jokio.

Kiek galėdama atsargiau paėmusi penkiolikos centimetrų liniuotę matavau nuo dešiniosios kaklo dalies viršaus iki pečių, paskui žemyn iki peties mentės galo ir vėl atgal.

– Dvidešimt vienas kablelis dvidešimt penki, septyniolika su puse, penki ir dešimt, – diktavau Rafinui.

Oda yra elastinga. Kai ją įpjauni, susitraukia, todėl segant prie kamščiamedžio lentos svarbu ją ištempti iki natūralių apimčių ir neiškraipyti kokių nors atvaizdų, kurie galėjo būti ant odos ištatuiruoti.

Marinas jau buvo išėjęs, o mano kolegos užsiėmę dirbo savo kabinetuose ar skrodimo patalpose. Retkarčiais vaizdo stebėjimo sistemos ekrane pasirodydavo koks nors automobilis, sustojantis rampoje priduoti kūną arba kitą išvežti. Rafinas ir aš už uždarų plieninių lavoninės durų buvome vieni. Ketinau pradėti pokalbį.

– Jei planuoji pereiti į policijos departamentą, – pasakiau, – tada gerai.

Barkšteldavo jo į dėklelį dedami stikliniai kraujo mėginių vamzdeliai.

– Bet jei ketini pasilikti, Čakai, privalai būti čia kada reikia, dirbti atsakingai ir elgtis pagarbiai.

Nuo chirurginio stalo paėmiau skalpelį ir žnyples, tada pažvelgiau į jį. Atrodė, jis to, ką pasakiau, tikėjosi ir jau buvo pergalvojęs, ką atsakys.

– Galbūt nesu idealus, bet esu atsakingas, – pasakė jis.

– Ne šiomis dienomis. Man reikia dar veržiklių.

– Dabar tiek daug įvykių, – pasakė jis, paėmęs juos nuo padėklo ir padėjęs man pasiekiamoje vietoje. – Turiu galvoje savo

asmeninį gyvenimą. Žmona, namas, kurį įsigijome. Nepatikėsite, kiek aplink visa tai sukasi problemų.

– Apgailestauju dėl tavo sunkumų, tačiau man reikia vadovauti visai valstijos sistemai. Jei nuoširdžiai, neturiu laiko pasiteisinimams. Jei nepatempsi savo darbo naštos, turėsime didelių problemų. Geriau tegul nepasikartoja situacija, kai ateinu į morgą ir matau, kad tavęs dar čia nėra. Neversk tavęs ieškoti dar kartą.

– Mes jau turime didelių bėdų, – pasakė jis, lyg tai būtų jo koziris, kurį nekantravo mesti.

Pradėjau daryti inciziją.

– Tik jūs to dar nežinote, – pridūrė jis.

– Tuomet kodėl gi tau nepasakius, kokios tos didelės bėdos, a, Čakai? – paklausiau aš. Į poodinį sluoksnį atgal įdėjau mirusiojo odos atraižą. Rafinas stebėjo, kaip buvau suveržusi jos kraštus, kad oda liktų nesugadinta. Nustojau dirbusi ir pažvelgiau į jį, stovintį kitoje stalo pusėje.

– Tęsk, – pasakiau. – Kalbėk toliau.

– Nemanau, kad man pridera jums tai sakyti, – pasakė Rafinas, ir jo akyse pamačiau kažką, kas man pakirto jėgas. – Žiūrėkite, daktare Skarpeta. Žinau, kad ne visada buvau ten, kur reikėjo. Žinau, kad pasprukdavau kartais į kokius nors pokalbius dėl darbo ir galbūt tiesiog nebūdavau toks atsakingas, koks turėčiau būti. Ir gerai nesutariu su Marinu. Visa tai pripažįstu. Bet pasakysiu tai, ko galbūt niekas nepasakytų, jei pažadate manęs dėl to nebausti.

– Nebaudžiu žmonių už tai, kad jie sąžiningai atviri, – pasakiau pyktelėjusi, kad jis apie tokį dalyką gali net užsiminti.

Jis gūžtelėjo pečiais. Pagavau blykstelėjusį pasitenkinimą, nes jis mane sutrikdė ir tai žinojo.

– Aš nebaudžiu, taškas, – pasakiau. – Tiesiog tikiuosi, kad žmonės darys tai, kas teisinga, o jeigu ne, jie baudžia patys save. Jei neišliksi šiame darbe, bus tavo kaltė.

– Galbūt ne taip pasakiau, – atšovė jis, prieidamas prie darbastalio ir prie jo pasilenkdamas ant krūtinės sukryžiuotomis rankomis. – Nemoku išdėstyti minčių taip gerai, kaip jūs, tai akivaizdu. Tiesiog nenoriu jūsų nuliūdinti kalbėdamas tiesmukai. Gerai?

Nieko neatsakiau.

– Na, visi apgailestauja dėl to, kas nutiko praeitais metais, – pradėjo rutulioti mintį jis. – Niekas negali įsivaizduoti, kaip jūs visa tai išgyvenote. Iš tikrųjų. Turiu minty, jei kas nors tai padarytų mano žmonai, ypač jei tai būtų kažkas, kas nutiko specialiajam agentui Vesliui, nebežinočiau nė ką daryti.

Rafinas visada Bentoną vadindavo „specialiuoju agentu“, kas, maniau, buvo kiek kvaila. Jei kas nors galėjo būti toks nepretenzingas ar net trikdomas šio kreipinio, tai buvo Bentonas. Tačiau permąstant Marino pašaipias pastabas apie Rafino susižavėjimą teisėsauga, man atsivėrė akys. Mano skystokas, neryžtingas morgo prižiūrėtojas tikriausiai į FTB agentą, ypač psichologinio profilio agentą, žvelgdavo su pagarbia baime, ir man toptelėjo, kad Rafino nepriekaištingas elgesys tomis dienomis galėjo daugiau turėti bendra su Bentonu nei su manimi.

– Tai taip pat palietė mus visus, – kalbėjo Rafinas. – Jis čia užeidavo, užsakydavo ko nors skanaus užkąsti, picą, su mumis pajuokaudavo, paplepėdavome, prasiblaškydavome. Buvo svarbus ir įtakingas žmogus, neturintis jokios arogancijos. Tai mane tiesiog stulbindavo.

Rafino praeities mozaika taip pat ėmė dėliotis į savo vietas. Jo tėvas žuvo automobilio avarijoje, kai Rafinas buvo dar vaikas. Jį užaugino mama – galinga, protinga moteris, kuri dirbo mokytoja. Jo žmona taip pat buvo labai stipri asmenybė, ir dabar jis dirbo man. Mane visada didžiai stebindavo, kad tiek daug žmonių sugrįždavo į savo vaikystės piktadarybių situacijas kaskart vaikydamiesi to paties niekšo, kuris šiuo atveju buvo autoritetinga moters figūra, tokia kaip aš.

– Visi su jumis elgėsi kaip su trapiu porcelianu, – toliau savo tiesas dėstė Rafinas. – Todėl niekas nieko neužsimindavo, kai jūs galbūt neatkreipdavote į ką nors dėmesio, ir dėl visų kitų dalykų, kurie vyksta ir apie kuriuos nė nenumanote.

– Pavyzdžiui? – paklausiau aš atsargiai skalpeliu darydama kampą.

– Na, pirmas dalykas, kad mūsų patalpose įsiveisė vagis, – atkirto jis. – Ir spėju, jis yra vienas iš jūsų darbuotojų. Tai jau vyksta savaičių savaites, bet jūs dėl to nė piršto nepajudinote.

– Apie tai ką tik sužinojau.

– Tai tik patvirtina tai, ką sakiau.

– Tai jau juokinga. Roza nesulaiko informacijos.

– Žmonės su ja taip pat elgiasi labai apdairiai. Pripažinkite, daktare Skarpeta. Biure ji yra jūsų šnipas. Žmonės ja nepasitiki.

Iš paskutiniųjų stengiausi susikoncentruoti jo žodžiams pataikius į mano jausmų ir išdidumo sritį. Aš toliau, bijodama pažeisti ar įplėšti, atgal juvelyriškai perdėliojau audinius. Rafinas laukė reakcijos. Mūsų akys susitiko.

– Aš neturiu šnipo, – pasakiau. – Man jo nereikia. Kiekvienas mano darbuotojas visada žino, kad gali ateiti pas mane į kabinetą ir viską su manimi aptarti.

Jo tylėjimas tvyrojo kaip piktdžiugiškas kaltinimas. Jis išlaikė savo įžūlią, pasipūtėlišką povyzą visu tuo didžiai besimėgaudamas. Aš atsirėmiau riešais į plieninį stalą.

– Nemanau, kad man prireiks kažkam teisintis ir kažkuo įtikinėti, Čakai, – pasakiau. – Atrodo, esi vienintelis iš visų mano darbuotojų, kuris su manimi turi kažkokių problemų. Žinoma, galiu suprasti, kodėl jauti vidinį konfliktą dėl moters viršininkės. Nes visos įtakingos asmenybės tavo gyvenime buvo moterys.

Palietus šią temą, jo akyse pranyko šviesa. Tada veidą perkreipė pyktis. Aš grįžau prie glitaus, trapaus audinio.

– Bet aš labai vertinu tavo iniciatyvą, – šaltu, ramiu tonu pasakiau aš.

– Tai ne tik mano mintys, – grubiai atšovė jis. – Tiesa yra ta, kad visi mano, jog jūs lyg nesava.

– Džiaugiuosi, kad tu manaisi žinantis, ką galvoja visi, – atsakiau aš neparodydama viduje kunkuliuojančio įsiūčio.

– Tai visai nesunku. Aš ne vienintelis, kuris pastebėjo, kad darbų neatliekate kaip anksčiau. Ir aš žinau, kad tai tiesa. Turite tai pripažinti.

– Pasakyk man, ką turiu pripažinti.

Atrodė, jis jau galvoje turėjo parengęs visą sąrašą.

– Jums nebūdingus dalykus. Tokius, kaip darbas iki nukritimo ir važiavimas į įvykio vietas, į kurias jums nebūtina važiuoti, todėl visada esate pavargusi ir nepastebite, kas vyksta biure. Ir tada pykstate, kad žmonės jums skambina, o jūs neturite laiko su jais pasikalbėti taip, kaip anksčiau.

– Kas dėl to nepatenkintas? – mano savikontrolė buvo ant protrūkio ribos. – Visada kalbuosi su šeimomis, su visais, kurie tik nori, tol, kol asmuo turi teisę į tą informaciją.

– Galbūt jums vertėtų pasitikrinti ir daktaro Fildingo pasiteirauti, kiek jūsų skambučių jis perėmė, su kiek jūsų pacientų šeimų kalbėjosi, kiek už jus padarė. Ir dar tas jūsų reikalas su internetu. Tai jau nuėjo per toli. Tai kaip ir paskutinis lašas.

Buvau visiškai išmušta iš vėžių.

– Koks *reikalas* su internetu? – reikalavau paaiškinimo aš.

– Jūsų pokalbiai, ar ką jūs ten darote. Atvirai pasakius, kadangi namuose neturiu kompiuterio ir nesinaudoju AOL ar dar kuo nors, tai pats savomis akimis to nemačiau.

Keistos piktos mintys užpuolė mane kaip varnos, nustelbdamos visą gyvenimo suvokimą. Nesuskaitoma galybė bjaurių juodų minčių nutūpė mano protą ir ėmė knaisiotis savo aštriais nagais.

– Nenorėjau, kad imtumėt jaustis blogai, – pasakė Čakas. – Ir, tikiuosi, žinote, jog suprantu, kaip viskas gali pakrypti. Po viso to, ką jums teko išgyventi.

Daugiau nenorėjau girdėti nė vieno žodžio apie tai, ką man teko išgyventi.

– Ačiū už supratimą, Čakai, – pasakiau aš verdama jį žvilgsniu, kol jis savąsias akis nusuko.

– Turime pacientą iš Pouvatano, jis jau turbūt atvežtas, jei norite, galiu patikrinti, – degdamas noru ištrūkti iš patalpos pasakė jis.

– Taip ir padaryk, o tada jo kūną įdėk į šaldytuvą.

– Žinoma, – atsakė jis.

Jam išėjus užsitrenkusios durys grąžino tylą. Paėmiau paskutinę audinio atraižą ir ją ištiesiau ant pjaustymo lentos pro mano tvirtas pasitikėjimo duris ėmus skverbtis šaltai paranojai ir nepasitikėjimui. Pradėjau sagstyti audinį su smeigtukais jį patempdama, pamatuodama ir vėl patempdama. Kamščiamedžio lentą padėjau ant chirurginio padėklo, jį apdengiau žalia medžiaga ir įdėjau į šaldytuvą.

Rūbinėje palindau po dušu, persirengiau ir bandžiau išvalyti fobijomis ir pasipiktinimu apkrėstas mintis. Pasidariau pertraukėlę, kurios užteko išgerti puodeliui kavos – jis buvo toks senas, dugnas pajuodęs. Atidariau naują kavos fondą savo administratorei duodama dvidešimt dolerių.

– Džina, ar tu perskaitei visus tuos pokalbių seansus, kuriuose aš tariamai dalyvavau sėdėdama internete? – paklausiau jos.

Ji papurtė galvą, bet atrodė sutrikusi. Pabandžiau to paties paklausti Kletos ir Poli.

Kletos skruostai nusidažė rausvai, ir ji nuleidusi akis pasisakė:

– Kartais.

– Poli? – paklausiau aš.

Ji nustojo spausdinusi ir taip pat paraudo.

– Ne viską, – atsakė ji.

Aš linktelėjau.

– Tai ne aš, – pasakiau joms. – Kažkas manimi apsimeta. Norėčiau, kad apie tai būčiau sužinojusi anksčiau.

Abi mano sekretorės atrodė sutrikusios. Nebuvau tikra, ar jos manimi patikėjo.

– Aš kuo puikiausiai suprantu, kodėl nenorėjote man nieko sakyti, kai apie tuos visus pokalbius sužinojote, – tęsiau aš. – Jumis dėta, turbūt elgčiausi taip pat. Tačiau man reikia jūsų pagalbos. Jei turite nors menkiausią įtarimą, kas tai galėtų daryti, ar man pasakysite?

Atrodė, joms palengvėjo.

– Tai siaubinga, – su atjauta pasakė Kleta. – Kad ir kas tai darytų, jį reikia sodinti į kalėjimą.

– Atleiskite, kad nieko nesakiau, – apgailestaudama pridūrė Poli. – Neturiu nė menkiausio įtarimo, kas tai būtų galėjęs daryti.

– Keisčiausia, kad visa tai skamba, lyg tai būtumėt jūs, kai skaitai. Čia ir yra problema, – pridūrė Kleta.

– Skamba, lyg tai būčiau aš? – kilstelėjusi antakius suklusau.

– Žinote, patarimai apie nelaimingų atsitikimų prevenciją, saugumą, kaip išgyventi sielvartą ir visokie kitokie medicinos dalykai.

– Sakote, kad tai atrodo kaip gydytojo ar kieno nors, baigusio sveikatos priežiūros mokslus, braižas? – paklausiau aš augant abejonėms.

– Na, kad ir kas tai būtų, atrodo, jis žino, apie ką kalba, – atsakė Kleta. – Tačiau visa tai tik kalbų lygmuo. Tai ne kokia nors skrodimo ataskaita ar kažkas panašaus.

– Nemanau, kad visa tai skamba, lyg tai būtų ji, – pasakė Poli. – Dabar, kai apie tai geriau pagalvoju.

Ant jos stalo pastebėjau paciento bylą, atverstą puslapyje su kompiuterinėmis skrodimo fotografijomis vyro, kurio šratiniu šautuvu nunešta galva atrodė kaip kruvinas indas kiaušiniui įstatyti. Aš jį atpažinau – tai buvo nužudymo auka, kurio žmona man rašė iš kalėjimo, kaltindama viskuo, pradedant nekompetentingumu, baigiant reketavimu.

– Kas čia? – paklausiau jos.

– Kaip matote, čia „Times-Dispatch", generalinio prokuroro biure vėl apsireiškė ta pamišusi moteris, ir neseniai apie tai pasiteirauti mums skambino Iras Herbertas, – pasakė ji man.

Herbertas buvo policijos reporteris vietiniam laikraščiui. Jei jis skambindavo, greičiausiai tai reikšdavo, kad man pareikštas ieškinys.

– Dar Rozai skambino Harieta Kumins, norėjo gauti jo ataskaitos kopiją, – paaiškino Kleta. – Pasirodo, jo psichės žmonos paskutinė šios istorijos versija yra, neva jis įsikišo sau į burną šratinį šautuvą ir nuspaudė gaiduką kojų pirštais.

– Vargšas vyras buvo apsimovęs kareiviškus aulinius, – atsakiau aš. – Jis negalėjo nuspausti gaiduko kojų pirštų galais, be to, jis buvo nušautas iš arti į galvą iš nugaros.

– Jau nebesuprantu, kas tiems žmonėms darosi, – su atodūsiu pasakė Poli. – Jie meluoja, apgaudinėja, o jei yra pagaunami ir patupdomi į cypę, nieko kita nedaro, kaip tik kelia bangas ieškodami problemų ir pateikinėja ieškinius. Mane jau nuo viso to pykina.

– Mane taip pat, – pritarė Kleta.

– Ar žinote, kur Fildingas? – paklausiau jų abiejų.

– Mačiau jį čia vaikštant neseniai, – atsakė Poli.

Jį suradau medicinos bibliotekoje bevartantį „Mitybą mankštinantis ir sportuojant". Mane pamatęs nusišypsojo, tačiau atrodė pavargęs ir be ūpo.

– Valgau nepakankamai angliavandenių, – pasakė jis rodomuoju pirštu baksnodamas į knygos puslapį. – Vis sau sakau, kad jei

savo racione negausiu nuo penkiasdešimt penkių iki septyniasdešimties procentų angliavandenių, išsivystys glikogeno trūkumas. Pastaruoju metu man trūksta energijos...

– Džekai, – mano balsas jį pertraukė. – Noriu, kad būtum toks atviras, koks visada su manimi buvai.

Uždariau bibliotekos duris. Pasakiau jam, ką sakė Rafinas, ir mano pavaduotojo veide šmėstelėjo skaudi kažko pažįstamo išraiška. Jis išsitraukė kėdę ir prisėdo prie stalo. Užvertė knygą. Atsisėdau greta jo, ir atsisukome vienas į kitą.

– Kyla kažkokios povandeninės srovės dėl sekretoriaus Vagnerio, kuris nori tavimi atsikratyti, – pasakė jis. – Manau, tai tikras mėšlas, ir apgailestauju, kad tau iš viso apie tai tenka išgirsti. Čakas yra tikras idiotas.

Sinkleiras Vagneris buvo Sveikatos ir socialinės pagalbos sekretorius ir tik jis arba gubernatorius galėjo paskirti vyriausiąjį teismo medicinos ekspertą.

– Kada išgirdai šiuos gandus? – pasiteiravau.

– Neseniai. Prieš kelias savaites.

– Dėl kokios priežasties jie paleisti? – klausinėjau toliau.

– Kaip spėjama, jūs nesutariate.

– Na, tai jau juokinga!

– Arba jis tavimi nėra patenkintas, ar kažkas panašaus, ir iš to išplaukia, kad ir gubernatorius nėra patenkintas.

– Džekai, prašau, kalbėk konkrečiau.

Jis padvejojo ir nerangiai pasimuistė kėdėje. Atrodė kaltas, lyg mano problemos kažkokiu būdu būtų atsiradusios dėl jo.

– Gerai, jei atvirai, atidengiant visas kortas, daktare Skarpeta, – pasakė jis, – kalbama, kad tu Vagneriui sukėlei nepatogumų su visais tais internetiniais pokalbiais.

Aš prie jo pasilenkiau ir uždėjau ranką.

– Ne aš visa tai darau, – patikinau jį. – Kažkas manimi apsimeta.

Jis pažvelgė suglumusiu žvilgsniu.

– Juokauji.

– Tikrai ne. Čia nieko nėra juokingo.

– Dieve švenčiausias, – su pasišlykštėjimu pasakė jis. – Kartais galvoju, kad tas internetas yra blogiausias kada nors mums nutikęs dalykas.

– Džekai, kodėl manęs tiesiog apie tai nepaklausei? Jei manei, kad dariau kažką nederamo... Nagi, nejau aš šiame biure sugebėjau visus taip atstumti, kad niekas jau man nenori nieko sakyti?

– Ne tame esmė, – pasakė jis. – Tai nereiškia, kad žmonėms tai nerūpi ar jie jaučiasi atstumti. Mums kaip tik rūpi tiek, kad greičiausiai pasidarėme kažkokie pernelyg globėjiški.

– Apsaugant mane nuo ko? – norėjau žinoti.

– Kiekvienam turėtų būti leidžiama gedėti ir net kurį laiką nieko nedaryti, – tyliai atsakė jis. – Niekas iš tavęs nesitiki, kad dirbtum visu pajėgumu. Kaip dėl nieko kita esu įsitikinęs, kad taip ir turėtų būti. Jėzau, aš vos išsikapsčiau po savo skyrybų.

– Aš nesėdžiu rankas sudėjusi, Džekai. Ir dirbu visu pajėgumu. Mano asmeninis vidinis sielvartas yra tik mano.

Jis ilgokai žiūrėjo man į akis, netikėdamas tuo, ką aš tik ką pasakiau.

– Norėčiau, kad viskas būtų taip lengva, – ištarė jis.

– Niekada nesakiau, kad tai lengva. Pakilti rytais kartais būna sunkiausias dalykas. Bet negaliu leisti, kad mano asmeninės problemos trukdytų tam, ką darau čia, todėl ir neleidžiu.

– Atvirai šnekant, nesugalvojau, ką daryti, ir dėl to jaučiuosi siaubingai, – prisipažino jis. – Aš irgi nežinojau, kaip susitaikyti su jo mirtimi. Žinau, kaip jį mylėjai. Daugybę kartų mintyse nuspręsdavau, kad tave pasikviesiu vakarienės ar paklausiu, ar yra kas nors, ką galėčiau padaryti ar pataisyti tavo namuose. Bet aš irgi, kaip žinai, turėjau savų problemų. Ir, spėju, nemaniau, kad kažką tau galėčiau pasiūlyti, išskyrus atlikti kuo daugiau darbo čia.

– Ar tu už mane atsakinėdavai į skambučius? Kai man skambindavo šeimos? – atvirai klausiau aš.

– Tai nebuvo problema, – atsakė jis. – Tai mažiausia, ką galėjau padaryti.

– Gerasis Dieve, – pasakiau aš nusvarindama galvą ir suleisdama pirštus į plaukus. – Negaliu tuo patikėti.

– Aš tik dariau...

– Džekai, – pertraukiau jį aš, – aš čia leidau visas dienas, išskyrus, kai buvau teisme. Kodėl visi skambučiai turėjo būti nukreipiami tau? Apie tai aš nieko nežinojau.

Dabar atėjo Fildingo eilė nustebti.

– Ar nesuvoki, kaip niekinga būtų man atsisakyti kalbėtis su sutrikusiais, gedinčiais žmonėmis? – tęsiau aš. – Neišklausyti jų klausimų ar bent jau neparodyti rūpesčio?

– Aš tiesiog maniau...

– Tai beprotiška! – sušukau aš mano skrandžiui susitraukiant į kietą gniužulą. – Jei tokia būčiau, nebūčiau verta šio darbo. Jei kada nors tokia tapčiau, turėčiau jį mesti! Kaip galėčiau nesirūpinti kito žmogaus netektimi? Kaip galėčiau nejausti, nesuprasti ir nedaryti visko, ką galiu, atsakydama į klausimus, apmalšindama jų skausmą ir stengdamasi surasti tą niekšą ir pasodinti jį į prakeiktą elektros kėdę, – jaučiau, kad tuoj pratrūksiu. Mano balsas drebėjo. – Arba suleisti mirtiną injekciją. Po šimts, manau, reikėtų grįžti prie tų subingalvių korimo viešai centrinėje miesto aikštėje, – pareiškiau aš.

Fildingas žvilgtelėjo į uždaras duris, lyg bijotų, kad kas nors mane gali išgirsti. Giliai įkvėpiau ir suėmiau save į rankas.

– Kiek kartų tai buvo? – paklausiau. – Kiek kartų tu atsakinėjai į mano skambučius?

– Pastaruoju metu nemažai, – nenorom atsakė jis.

– Kiek yra nemažai?

– Tikriausiai beveik dėl kas antro paciento, kurį turėjai per pastaruosius keletą mėnesių.

– Negaliu patikėti, – atšoviau aš.

Jis tylėjo, o man apie tai mąstant vėl kaupėsi abejonės. Šeimos, atrodė, nebeskambindavo man taip dažnai, kaip anksčiau, bet į tai nekreipiau per daug dėmesio, nes niekada nebūdavo kažkokios normos, nebuvo kaip tai numatyti. Kai kurie giminaičiai norėdavo kiekvienos detalės. Kiti skambindavo, kad išlietų įniršį. Kiti viską neigdavo ir nieko nenorėdavo žinoti.

– Tuomet galiu numanyti, kad manimi buvo skundžiamasi, – pasakiau aš. Gedintys, nusiminę žmonės, galvojantys, kad aš arogantiška ir šaltakraujė. Ir jų dėl to nekaltinu.

– Kai kurie skundėsi.

Iš jo veido išraiškos galėjau įskaityti, kad buvo daugiau nei keletas nusiskundimų. Net neabejojau, kad laiškai buvo rašomi ir gubernatoriui.

– Kas tuos skambučius tau perduodavo? – dalykiškai ir ramiai paklausiau, nes bijojau, kad išėjusi iš šio kambario pratrūksiu ir griaudėsiu koridoriais kaip tornadas visus plūsdama.

– Daktare Skarpeta, neatrodytų keista, jei dabar nenorėtumėt kalbėtis apie tam tikrus dalykus su traumuotais žmonėmis, – bandė paprotinti jis. – Tai yra skausmingi dalykai, kurie galėjo jums priminti... man tai atrodė protinga. Daugelis šių žmonių tenori išgirsti balsą, pasikalbėti su daktaru. Jei manęs nebūdavo, čia būdavo Džil ar Benetas, – pasakė jis turėdamas omeny du mano gydytojus rezidentus. – Spėju, vienintelė ir didžiausia problema, kad nesant nė vienam iš mūsų galiausiai į tuos skambučius atsiliepdavo Denas ar Eimė.

Denas Čongas ir Eimė Forbes buvo besistažuojantys medicinos studentai, čia priimti mokytis ir stebėti. Jiems nė už ką pasaulyje negalėtų būti leidžiama kalbėtis su šeimomis.

– O ne, – teištariau aš užsimerkdama, dingtelėjus košmariškai minčiai.

– Daugiausia po darbo valandų. Prakeikta atsiliepimo sistema, – pasakė jis.

– Kas tau perduodavo skambučius? – dar kartą, tik dabar jau griežčiau, paklausiau aš.

Jis atsiduso. Fildingas buvo toks paniuręs ir susirūpinęs, kokio dar nebuvau mačiusi.

– Pasakyk man, – primygtinai klausiau aš.

– Roza, – galiausiai atsakė.

15

Kai kelios minutės prieš šešias atėjau į Rozos kabinetą, ji sagstėsi paltą ir aplink kaklą vyniojo ilgą šilkinį šalį. Kaip visada, dirbo viršvalandžius. Kartais turėdavau ją įkalbinėti dienai pasibaigus eiti namo, ir nors praeityje tai man darydavo įspūdį ir sujaudindavo, dabar kėlė nerimą.

– Palydėsiu tave iki tavo mašinos, – pasisiūliau.

– O, – pasakė ji. – Na, to, žinoma, neprivalai daryti.

Jos veidas įsitempė, pirštai staiga ėmė strigti kišant į plonos ožiuko odos pirštines. Numanė, kad norėjau pasakyti kažką, ko ji nenorėtų išgirsti, ir įtariau, kad tiksliai žinojo, kas tai buvo. Eidamos koridoriumi link priimamojo nedaug ką viena kitai tepasakėme, žingsniai einant kilimu buvo tylūs, nesmagumas tarp mūsų akivaizdžiai juntamas.

Mano širdis buvo apsunkusi. Nebuvau tikra, ar jaučiau pyktį, ar buvau sugniuždyta, pradėjau svarstyti įvairiausius dalykus. Ką dar nuo manęs slėpė Roza, ir kiek ilgai tai tęsėsi? Ar jos didžiulis lojalumas tebuvo savininkiškumas, kurio neįžvelgiau? Ar ji manė, kad jai priklausiau?

– Spėju, Liusi taip ir neskambino? – paklausiau mums atėjus į tuščią marmurinį vestibiulį.

– Ne, – atsakė Roza. – Aš pati keletą kartų bandžiau skambinti į jos biurą.

– Ar ji gavo gėles?

– O taip.

Mums pamojavo naktinis sargas.

– Kaip čia šalta! Kur jūsų paltas? – paklausė manęs.

– Man nieko, viskas gerai, – atsakiau aš su šypsniu. O tada Rozos paklausiau:

– Ar tikrai žinome, kad ji iš tikrųjų jas matė?

Roza kiek sutriko.

– Gėles, – patikslinau aš. – Ar žinome, kad Liusi jas matė?

– O taip, – vėl pasakė mano sekretorė. – Jos viršininkas sakė, kad atėjusi gėles rado, perskaitė atviruką. Ją dar visi ėmė erzinti klausinėdami, kas jas atsiuntė.

– Įtariu, nežinai, ar pasiėmė jas namo.

Mums iš pastato išėjus į tamsią tuščią automobilių stovėjimo aikštelę Roza prabėgomis mane nužvelgė. Atrodė pasenusi ir liūdna, nežinojau, ar jos akyse suspindusios ašaros atsirado dėl manęs, ar dėl šalto, atšiauraus oro.

– Nežinau, – atsakė ji man.

– Mano išsiderinusi komanda, – tyliai murmtelėjau aš.

Ji pasistatė apykaklę iki ausų ir panarino smakrą.

– Prie ko priėjome, – pasakiau aš. – Kai Kerė Greten nužudė Bentoną, išvedė iš rikiuotės mus visus. Ar ne, Roza?

– Žinoma, tai buvo didžiulis smūgis. Nežinojau, ką galiu dėl tavęs padaryti, bet stengiausi.

Mums einant susigūžus iš šalčio ji į mane žvilgtelėjo.

– Stengiausi, kiek įmanydama, ir vis dar stengiuosi, – tęsė ji.

– Viskas išsidarkę, – tarstelėjau aš. – Liusi ant manęs pyksta, o kai taip atsitinka, jos elgesys visada yra tipiškas. Ji mane ignoruoja.

Marinas jau nebe detektyvas. Ir dabar sužinau, kad tu mano telefono skambučius perdavinėjai Džekui manęs net neatsiklaususi, Roza. Besisielojančioms šeimoms net nebuvo leidžiama su manimi susisiekti. Kodėl taip darei?

Mes atėjome prie jos mėlynos „Honda Accord". Jai pasikuitus savo didelėje rankinėje suskambo raktai.

– Argi ne keista, – pasakė ji. – Bijojau, kad su manimi imsi kalbėtis dėl savo grafiko. Tu dėstai institute daugiau nei bet kada, ir, kai derinau kito mėnesio darbotvarkę, pamačiau, kad esi siaubingai apsikrovusi darbais. Turėjau į tai atkreipti dėmesį anksčiau ir tuo pasirūpinti bei išvengti tokios situacijos.

– Dabar man dėl to mažiausiai skauda galvą, – atsakiau aš stengdamasi neatrodyti nusivylusi. – Kodėl taip padarei? – klausiau ir dabar jau nekalbėjau apie savo įsipareigojimus. – Tu mane saugojai nuo telefoninių skambučių? Mane įskaudinai ir kaip žmogų, ir kaip specialistą.

Roza atrakino dureles ir užkūrė variklį įjungdama šildymą, kad jos vieniša kelionė namo nebūtų šalta.

– Aš darau tai, ką man nurodei daryti, daktare Skarpeta, – iš burnos plūstelėjus garui galiausiai atsakė.

– Aš *niekada* tau nenurodžiau to daryti, to *niekada* negalėjo būti, – sunku buvo patikėti tuo, ką girdėjau. – Ir tu tai žinai. Juk žinai, kokia mano nuomonė apie buvimą pasiekiamai šeimoms.

Žinoma, ji tai žinojo. Per pastaruosius penkerius metus atsikračiau dviem teismo medicinos patologais dėl to, kad jie būdavo amžinai nepasiekiami ir abejingi visam tam sielvartui.

– Tai vyko be mano palaiminimo, – vėl lyg save gindama pasakė Roza.

– Kada aš tau tariamai taip sakiau?

– Tu man to nesakei. Tu man tai nurodei elektroniniu paštu. Tai buvo rugpjūčio pabaigoje.

– Niekada tau tokių dalykų nerašiau ir nesiunčiau, – pakraupau. – Ar laišką išsaugojai?

– Ne, paprastai aš nesaugau elektroninių laiškų. Tai daryti neturiu jokios priežasties. Gaila, kad iš viso turiu juo naudotis.

– Kas tame tariamame mano laiške buvo parašyta?

– „Norėčiau, kad kuo daugiau skambinančių šeimų nukreiptum kitiems. Dabar man tai per sunku. Žinau, kad suprasi“, – ar kažkas panašaus.

– Ir tau nekilo jokių įtarimų? – paklausiau negalėdama patikėti.

Ji sumažino šildymą.

– Žinoma, kad kilo, – atsakė ji. – Iš karto tau atsakiau. Išsakiau savo susirūpinimą, o tu atrėžei, kad tiesiog tai daryčiau ir to daugiau neaptarinėčiau.

– Niekada iš tavęs nesu sulaukusi jokio laiško.

– Nežinau net ką ir besakyti, – ištarė ji per petį besijuosdama ir užsisegdama saugos diržą. – Išskyrus tai: ar nors kiek yra įmanoma, kad tu to tiesiog nepameni? Aš nuolat užmirštu elektroninius laiškus. Pasakau, kad kažko nesakiau, o paskui išsiaiškinu, kad visgi sakiau.

– Ne, tai nėra įmanoma.

– Tada, rodos, kažkas tavimi apsimetinėja.

– Vis dar? Ar buvo ir daugiau laiškų?

– Nedaug, – atsakė ji. – Gal vienas kitas, tokie šilti padėkojimai už supratingumą. O daugiau... reikia pagalvoti...

Ji bandė prisiminti. Šviesos stovėjimo aikštelėje jos mašiną nudažė tamsiai žaliai, ji nebebuvo mėlyna. Rozos veidas skendėjo šešėlyje, ir negalėjau matyti jos akių. Man stovint šalia ir žiūrint iš viršaus, ji pirštais barbeno į vairą. Buvo stingdančiai šalta.

– A, prisiminiau, kas tai buvo, – staiga pasakė ji. – Sekretorius Vagneris norėjo, kad su juo susitiktum, o tu man liepei jam pranešti, kad tuo metu negali.

– Ką? – sušukau aš.

– Tai buvo praeitos savaitės pradžia, – pridūrė ji.

– Vėl elektroninis laiškas?

– Kartais tai yra vienintelis būdas šiais laikais žmones sugaudyti. Jo asistentas man atsiuntė elektroninį laišką, o aš jį persiunčiau tau – tuo metu buvai teisme ar kažkur. Tada man atsakei elektroniniu laišku tą patį vakarą, įtariu, iš namų.

– Tai jau absurdiška, – pasakiau aš protui perbėgant per visas galimybes ir nieko nesugaunant.

Mano elektroninio pašto adresą turėjo visi, dirbantys biure. Bet niekas, išskyrus mane, neturėtų žinoti slaptažodžio ir, akivaizdu, be jo negalėtų prisijungti. Roza galvojo apie tą patį.

– Nežinau, kaip tai galėjo nutikti, – pasakė ji, o po to sušuko: – Palauk. Kiekviename kompiuteryje AOL instaliuoja Rūta.

Rūta Vilson buvo mano kompiuterių sistemų analitikė.

– Žinoma. Ir tam, kad tai padarytų, ji turėjo žinoti mano slaptažodį, – toliau rutuliojau šią mintį. – Bet Roza, ji niekada to negalėtų padaryti.

– Niekada, nė už ką pasaulyje, – sutiko Roza. – Bet ji turėtų slaptažodžius kažkur būti užsirašiusi. Juk negali jų visų atsiminti.

– Taip galima būtų manyti.

– Kodėl tau neatsisėdus į mašiną, kol dar nenumirei iš šalčio.

– Tu važiuok namo ir pailsėk, – atsakiau aš. – Ir aš padarysiu tą patį.

– Aišku, kad to nepadarysi, – papriekaištavo. – Eisi atgal į savo kabinetą ir bandysi viską išsiaiškinti.

Ji buvo teisi. Jai nuvažiavus, aš sugrįžau atgal į pastatą ir vis mąsčiau, kaip galėjau būti tokia išsiblaškiusi ir išeiti pro duris be palto. Buvau sustirusi iš šalčio. Naktinis sargas palingavo galvą.

– Daktare Skarpeta, turėtumėte rengtis šilčiau!

– Tu visiškai teisus, – pasakiau aš.

Perbraukiau magnetinį raktą, klikteldamos atsivėrė pirmosios stiklinės durys, tuomet atrakinau antrąsias, vedančias į mano pastato sparną. Viduje spengė visiška tyla, ir, kai atėjau į Rūtos kabinetą, akimirką stovėjau tiesiog žvalgydamasi aplink į stovinčius mikrokompiuterius ir spausdintuvus, žemėlapį ekrane, kuris rodė, ar ryšys su mūsų kitais biurais veikia sklandžiai.

Grindys po jos stalu visur buvo nuklotos storomis kabelių gijomis ir spausdintais lapais apie programinę įrangą, programavimą, dalykus, apie kuriuos neturėjau žalio supratimo. Nužvelgiau knygų prigrūstas lentynas. Peržiūrėjau dokumentų spintas ir pabandžiau atidaryti stalčių. Visi jie buvo užrakinti.

„Tavo laimė, Rūta", – pagalvojau aš.

Sugrįžau į savo kabinetą ir pabandžiau paskambinti jai į namus.

– Klausau? – atsiliepė ji.

Ji, atrodo, buvo išsekusi. Kažkur fone girdėjosi vaiko riksmas, o vyras kažką kalbėjo apie keptuvę.

– Atleisk, kad trukdau tave namuose, – pasakiau aš.

– Daktare Skarpeta, – ji buvo labai nustebusi. – Ne, jūs manęs netrukdote. Frenkai, ar gali ją nusinešti į kitą kambarį?

– Aš tik greitai užduosiu vieną klausimėlį, – pasakiau aš. – Kur tu laikai visus AOL slaptažodžius?

– Ar kilo kokių nors problemų? – sukluso ji.

– Pasirodo, kažkas žino mano slaptažodį ir AOL prisijungia mano vardu, – kalbėjau be užuolankų. – Noriu žinoti, kaip kažkas galėjo prisikasti iki mano slaptažodžio. Ar yra koks nors būdas?

– Oi, ne, – sunerimusi atsakė ji. – Ar esate tuo tikra?

– Taip.

– Žinoma, tikiu, kad jūs niekam jo nepasakėte, – norėjo pasitikslinti ji.

Akimirką bandžiau pagalvoti. Mano slaptažodžio nežinojo net Liusi. Jai jis visai net nerūpėtų.

– Kažkas, išskyrus tave, – pasakiau Rūtai, – negaliu įsivaizduoti, kas.

– Juk žinote, aš jo niekam neduočiau!

– Tikiu, – atsakiau iš tiesų tuo tikėdama.

Esu tikra, kad Rūta niekada taip nerizikuotų savo darbu.

– Visų adresus ir slaptažodžius laikau kompiuterio byloje, prie kurios niekas prieigos neturi, – pasakė ji.

– O kaip dėl kopijos?

– Ją laikau byloje, užrakintoje spintos stalčiuje.

– Visada?

Ji padvejojo, tada pasakė:

– Na, ne visą laiką. Po darbo – tikrai, bet stalčiai būna atrakinti didžiąją dienos dalį, nebent aš dažnai turiu išeiti, vėl grįžti. Bet dažniausiai esu savo kabinete. Iš tikrųjų išeinu tik kavos ir pietų į valgomąjį.

– Kaip ta byla pavadinta? – paklausiau virš mano galvos tvenkiantis paranojos debesims.

– *E-paštas*, – atsakė ji numanydama, kaip į tai sureaguosiu. – Daktare Skarpeta, turiu tūkstančius bylų su programavimo kodais ir atnaujinimais, įvairiais žymenimis ir slapta informacija, vis atsiranda naujų dalykų, pati žinote. Jei jų aiškiai ir tiksliai nežymėsiu, niekada nieko nerasiu.

– Aš suprantu, – pasakiau. – Susiduriu su ta pačia problema.

– Jūsų slaptažodį galiu pakeisti iš karto atvykusi į darbą.

– Gera mintis. Ir, Rūta, dabar jį padėkime ten, kur jo šįkart negalėtų rasti niekas. Ne toje byloje, gerai?

– Tikiuosi, nepakliuvau į bėdą? – nerimastingai paklausė ji, jos vaikui ir toliau spiegiant.

– Tu ne, bet kažkas – taip, – atsakiau. – Ir galbūt man galėsi padėti išsiaiškinti, kas jis.

Nereikėjo naudoti per daug intuicijos resursų, kad mintys iš karto atvestų prie Rafino. Jis buvo protingas. Akivaizdu, kad

manęs nemėgo. Rūta paprastai visada laikydavo savo kabineto duris uždarytas, kad galėtų susikaupti. Manau, Rafinui būtų buvę nesunku įsmukti į jos kabinetą ir užsidaryti duris, kol ji buvo valgomajame.

– Šis pokalbis turi būti absoliučiai konfidencialus, – pasakiau Rūtai. – Negali apie tai sakyti net draugams ar šeimai.

– Pažadu.

– Koks yra Čako slaptažodis?

– G-A-I-D-S. Atsimenu, nes mane suerzino, kai užsimanė, kad jam priskirčiau tokį slaptažodį. Lyg būtų koks gaidys vištidėje, – pasakė ji. – Jo adresas, kaip turbūt ir žinote, yra Č-A-K-A-S-V-T-M-E-B, šifruojasi kaip Čakas, vyriausiojo teismo medicinos eksperto biuras.

– O kas, jei aš būčiau prisijungusi ir tuo pačiu metu pabandytų kažkas kitas? – toliau klausiau aš.

– Asmuo, bandantis tai daryti, būtų atmestas. Jam būtų pasakyta, kad kažkas jau prisijungęs. Atsirastų užrašas „klaida“ ir perspėjimo signalas. Bet atvirkštinis variantas veikia kitaip. Jei, tarkime, tas blogiukas yra prisijungęs ir pabandai tu, nors ir gauni žinutę „klaida“, jis negauna jokio įspėjimo signalo.

– Vadinasi, kažkas gali pabandyti tai padaryti, kai esu prisijungusi, ir aš to nesužinosiu.

– Būtent.

– Ar Čakas namuose turi kompiuterį?

– Kartą jis manęs paklausė, kaip būtų galima įsigyti nelabai brangų. Patariau pabandyti „antrų rankų“ parduotuvę. Daviau vienos tokios pavadinimą.

– Pavadinimą?

– „Taupusis diskas“. Jos savininkas yra mano draugas.

– Beje, gal gali šiam žmogui paskambinti į namus ir paklausti, ar Čakas iš jų ką nors pirko.

– Galiu pabandyti.

– Kurį laiką būsiu biure, – pasakiau.

Savo kompiuteryje nuėjau į „meniu“ ir pažiūrėjau į AOL ikoną. Prisijungiau be problemų, tai yra niekas kitas to nebuvo padaręs prieš mane. Kilo pagunda prisijungti prie Rafino pašto dėžutės, pažiūrėti, su kuo jis susirašinėjo, gal ką nors daugiau sužinočiau apie tai, ką jis rezgė, bet pabijojau. Buvau atbaidyta minties įsilaužti į kažkieno pašto dėžę.

Nusiunčiau žinutę Marinui į pranešimų gaviklį, o kai su juo susisiekiau telefonu, nupasakojau situaciją ir paklausiau jo nuomonės apie tai, ką turėčiau daryti.

– Velnias, – iš karto pasakė jis. – Aš tai padaryčiau. Visada tau sakiau, kad tuo šešku nepasitikėtum. Ir žinai kas dar, daktaryt? Kaip sužinosi, kad jis nelindo į tavo pašto dėžę ir ko nors neištrynė ar ko nors kažkam dar, išskyrus Rozą, nesiuntė?

– Tu teisus, – pasakiau aš niršdama jau vien nuo tos minties. – Pranešiu, ką sužinojau.

Po keleto minučių paskambino Rūta, buvo susijaudinusi.

– Praeitą mėnesį jis pirko kompiuterį ir spausdintuvą, – raportavo ji. – Už maždaug šešis šimtus dolerių. Kompiuteris buvo su modemu.

– O mes čia turime ir AOL programinę įrangą.

– Visur. Jei jis nepirko savos, be jokios abejonės, jis galėjo prie jos prikišti nagus.

– Gali būti, kad susidūrėme su labai rimta situacija. Nepaprastai svarbu, kad apie tai nepratartum nė žodžio, – dar kartą priminiau jai.

– Niekada nemėgau Čako.

– To irgi niekam nesakyk, – pareikalavau aš.

Padėjau ragelį, apsivilkau paltą ir pajaučiau kartėlį dėl Rozos. Buvau tikra, kad ji nusiminusi. Nenustebčiau, jei visą kelią namo būtų praverkusi. Ji buvo tokia stojiška ir retai kada parodydavo, kaip jautėsi. Žinojau, kad pagalvojusi, jog mane įskaudino, jausis

sugniuždyta. Atėjau prie savo automobilio. Norėjau, kad ji pasijustų geriau, ir man reikėjo jos pagalbos. Čako elektroninis paštas galėjo palaukti.

Rozai atsibodo prižiūrėti namą, todėl buvo persikrausčiusi į butą netoliese esančiame Vest Ende, šalia Grouv aveniu, keletas kvartalų už kavinės „Du jour“, kur aš kartkartėmis sekmadieniais užeidavau pavalgyti vėlyvų pusryčių. Roza gyveno sename trijų aukštų raudonų plytų name, apgaubtame didžiulių ąžuolų paunksnės. Tai buvo sąlyginai saugi miesto dalis, bet vis tiek prieš išlipdama iš automobilio apsidairydavau aplink. Mašiną pasistačiusi šalia Rozos hondos, už keleto kitų automobilių pastebėjau, kaip man pasirodė, tamsų „Taurus“.

Kažkas jame sėdėjo, variklis ir šviesos buvo išjungtos. Žinojau, kad dabar dauguma nepažymėtų Ričmondo policijos automobilių buvo „Taurus“, todėl pasvarsčiau, ar buvo kokia nors priežastis, kad čia tamsoje šaltyje lūkuriuotų koks nors policijos automobilis. Taip pat galimas daiktas, kad asmuo, sėdintis automobilyje, kažko laukė ateinant ir planavo kažkur vykti, bet vėlgi – paprastai tai nedaroma išjungus variklį ir šviesas.

Pajutau, kad esu stebima, ir iš savo krepšio išsitraukiau septynių užtaisų „Smith&Wesson“ revolverį, kurį įsimečiau į palto kišenę. Ėjau kelkraščiu ir, pamačiusi mašinos numerius, juos įsidėmėjau. Jaučiau į mano nugarą įbestą žvilgsnį.

Vienintelis būdas patekti į Rozos butą trečiame aukšte yra lipti kiekvienoje aikštelėje blyškiai viena lempa apšviestais laiptais. Mane tai nervino. Palypėjusi keletą laiptų vis sustodavau ir suklusdavau, ar niekas nelipa iš paskos. Nieko nebuvo girdėti. Roza ant savo durų buvo pasikabinusi naują kalėdinį vainikėlį, kurio skleidžiamas kvapas sužadino stiprius jausmus. Viduje girdėjau grojant Hendelio muziką. Pasikuitusi krepšyje išsitraukiau rašiklį ir bloknotą, ant šio brūkštelėjau automobilio žyminį numerį. Tada paspaudžiau durų skambutį.

– O Dievulėliau! – sušuko Roza. – Kas tave čia atginė? Prašau, įeik. Koks malonus netikėtumas.

– Ar prieš atidarydama duris pažiūrėjai pro akutę? – paklausiau jos aš. – Bent jau galėjai paklausti, kas čia.

Ji nusijuokė. Ji visada mane traukdavo per dantį dėl mano saugumo nuogąstavimų, kurie, pagal daugelio žmonių jauseną, buvo ekstremalūs, kadangi jie negyveno mano gyvenimo.

– Ar atėjai mane tikrinti? – vėl paerzino ji.

– O gal man to ir reikėtų imtis.

Rozos baldai buvo šiltų tonų, idealiai nublizginti, ir nors jos skonio negalėčiau pavadinti formaliu, jis buvo labai „teisingas" ir skrupulingai tvarkingas. Grindys buvo gražaus kietmedžio, kurio daugiau jau vargu ar galima rasti, o mažyčiai rytietiški kilimėliai ant jų – tarsi spalvotos oazės. Buvo įjungtas dujinis šildytuvas, languose į pievelę, kurioje esant šiltesniam orui žmonės surengdavo piknikus išsinešę savo *hibachi* krosneles ar medžio anglių kepsnines, žibėjo elektrinės žvakės.

Roza atsisėdo į krėslą aukštu atlošu, aš įsitaisiau ant sofos. Iki šiol pas ją esu buvusi tik du kartus, ir buvo taip liūdna bei keista nematyti jokių jos mylimų gyvūnų apraiškos ženklų. Kažkada priimti gyventi du kurtai buvo pervežti pas dukterį, o katinas pastipęs. Viskas, kas jai buvo likę – tai akvariumas su vos keletu vis ratais plaukiojančių gupių, auksių ir molinezijų, nes šiame pastate gyvūnai nebuvo pageidaujami.

– Žinau, kad ilgiesi savo šunų, – pasakiau aš neminėdama katino, nes su katinais nekaip sugyvenau. – Kada nors ketinu įsigyti kurtą. Problema tik viena – norėčiau priglausti ir išgelbėti juos visus.

Prisiminiau jos šunis. Vargšeliai net neleisdavo glostyti ausų, nes dresuotojai jiems jas užsukdavo. Tai buvo vienas iš daugelio žiaurumų, kuriuos turėdavo iškęsti šunų lenktynėse. Rozos akyse sužibo ašaros, ji nusisuko ir pasitrynė kelius.

– Toks šaltis veikia mano sąnarius, – tarė ji kosteldama ir pasireguliuodama balsą. – Jie jau buvo senukai. Gerai, kad dabar juos augina Lorel. Nebūčiau galėjusi ištverti dar vienos mirties. Norėčiau, kad ir tu vieną įsigytum. Jei tik kiekvienas geras žmogus pasiimtų po vieną.

Šimtai šunų, jau nebeatitinkančių greičio reikalavimų, būdavo pasmerkiami mirčiai kiekvienais metais. Sėdėdama ant sofos, pakeičiau pozą. Gyvenime buvo tiek daug dalykų, kurie mane siutino.

– Gal tau išvirti ženšenio arbatos, kurią man ruošia šaunuolis Saimonas? – paminėjo jos dievinamą kirpėją. – Gal ko nors stipresnio? Norėjau stabtelti ir nusipirkti trapios tešlos sausainių.

– Negaliu užsibūti, – pasakiau aš. – Tik norėjau užsukti ir įsitikinti, kad tau viskas gerai.

– Na taip, viskas gerai, – atsakė ji užtikrintai, lyg kitaip ir negalėtų būti.

Aš nutilau, Roza į mane pažiūrėjo laukdama, kol pasakysiu tikrąją apsilankymo priežastį.

– Kalbėjausi su Rūta, – pradėjau aš. – Mes stebime keletą žmonių, turime savų įtarimų...

– Kurie, esu tikra, veda tiesiai prie Čako, – linksėdama galva išklojo ji. – Visada maniau, kad jis supuvėlis. O manęs vengia kaip maro, nes žino, kad jį kiaurai matau. Greičiau pragare taps šalta, nei jis mane sužavės.

– Niekas tavęs negali sužavėti, – pasakiau aš. Pradėjo groti Hendelio „Mesijas“, mano širdį suspaudė gilus liūdesys.

Jos akys bėginėjo mano veidu. Ji žinojo, kaip sunkiai išgyvenau praeitas Kalėdas. Jas praleidau Majamyje, kur nuo šventės galėjau šiek tiek pasislėpti. Tačiau pabėgti nuo muzikos ir šviesų nebuvo įmanoma, net jeigu nuvažiuočiau į Kubą.

– Kokie tavo planai šiems metams? – pasiteiravo ji.

– Gal važiuosiu į vakarus, – atsakiau aš. – Jei ten snigtų, būtų lengviau, bet negaliu pakęsti pilko dangaus. Lietūs ir ledų krušos,

Ričmondo oras. Žinai, nuo tada, kai pirmą kartą čia atvykau, kiekvieną žiemą bent jau vieną ar porą kartų gerai pasnigdavo.

Įsivaizdavau nuo sniego apsunkusias medžių šakas, sniegą, besiplaikstantį ant priekinio mano mašinos stiklo, pasaulis tarsi išnykdavo man važiuojant į darbą, kai visi biurai dar uždaryti. Mano antidepresantai buvo sniegas ir tropikų saulė.

– Labai malonu, kad mane aplankei ir pasidomėjai, kaip jaučiuosi, – kildama nuo tamsiai mėlyno krėslo pasakė mano sekretorė. – Nors visada dėl manęs per daug nerimauji.

Ji nuėjo į virtuvę, girdėjau besikrapštančią šaldytuve. Kai sugrįžo į svetainę, man padavė „Tupperware“ indelį su kažkuo šaldytu viduje.

– Mano daržovių sriuba, – pasakė ji. – Būtent tai, ko tau šį vakarą reiktų.

– Net nenumanai, kaip labai, – širdingai dėkodama pasakiau jai. – Dabar važiuosiu namo ir ją pasišildysiu.

– Ką ketini daryti dėl Čako? – visai rimta veido išraiška paklausė ji.

Aš sudvejojau. Nenorėjau, kad ji to klaustų.

– Roza, jis sako, kad tu esi mano biuro šnipė.

– Na, esu.

– Man reikia, kad būtum, – tęsiau aš. – Norėčiau, kad padarytum viską, kas padės išsiaiškinti, ką jis rezga.

– Tas kalės vaikas rezga sabotažą, – pasakė Roza, kuri beveik niekada nesikeikdavo.

– Mums reikia gauti įrodymų, – pasakiau aš. – Žinai, kokia valstijos politika. Ką nors atleisti yra sudėtingiau nei vaikščioti vandeniu. Bet jam neišdegs.

Ji nieko iš karto neatsakė. Tada tarė:

– Iš pradžių neturėtume jo nuvertinti. Jis nėra toks gudrus, koks mano esąs, bet jis protingas. Ir turi per daug laiko galvoti ir veikti nepastebėtas. Nelaimei, jis geriau nei kas nors kitas ir net

geriau nei aš žino tavo braižą, nes aš tau nepadedu morge – kas labai paguodžia. O tai yra tavo didžioji scena. Būtent čia jis gali tave sužlugdyti.

Roza buvo teisi, nors ir negalėjau pakelti minties pripažinti jo galią. Jis galėjo apkeisti korteles, pirštų žymeklius arba ką nors kuo nors užteršti. Galėjo nutekinti melagingą informaciją žurnalistams, kurie visada išsaugos jo tapatybę. Menkai tegalėjau aprėpti jo galimybių apimtis.

– Tarp kitko, – pasakiau aš kildama nuo sofos, – esu beveik tikra, kad jis turi kompiuterį namuose, taigi man pamelavo.

Ji palydėjo mane iki durų, ir aš prisiminiau automobilį, stovintį šalia manojo.

– Ar žinai, kas šiame name galėtų turėti tamsų „Taurus"? – paklausiau aš.

Ji suglumusi suraukė antakius.

– Na, jų juk visur pilna. Bet ne, nežinau, kas gyvenantis šalimais jį turi.

– O gal tavo name gyvena koks nors policijos pareigūnas, kuris kartkartėmis šiuo automobiliu gali grįžti namo?

– Jei ir yra, apie tokį nieko nežinau. Neįsijausk per daug ir neleisk toms mažytėms šmėkloms apgulti smegenis. Žinai, turiu tvirtą nuomonę apie minčių materializavimąsi. Senosios tiesos apie savaime išsipildančias pranašystes.

– Na, gal čia nieko ir nėra, tik mane apėmė keistas jausmas, kai pamačiau tą tamsiame automobilyje išjungtu varikliu ir šviesomis sėdintį žmogų, – pasakiau aš. – Turiu jo numerius.

– Na va, ir gerai, – patapšnojo per petį ji. – Ir kodėl tuo visai nesistebiu?

16

Lipant laiptais žemyn mano žingsniai garsiai aidėjo. Kai išėjau pro duris į šaltą naktį, jaučiau savo revolverį. To automobilio jau nebuvo. Eidama link savojo apsidairiau jo ieškodama.

Stovėjimo aikštelė nebuvo gerai apšviesta. Nuogi medžiai skleidė vos girdimus garsus, kurie mano galvoje išaugo į negandų pranašus, o šešėliai, rodės, slėpė siaubingus dalykus. Greitai atrakinau mašinos dureles, dar apsižvalgiau aplink ir nuvažiuodama paskambinau Marinui. Jis iškart perskambino, nes, be jokios abejonės, uniformuotas zulino gatves nė velnio neturėdamas ką veikti.

– Ar gali įregistruoti kai ką įtartino? – pasakiau nieko nelaukdama, kai tik jis atsiliepė.

– Sakyk.

Aš jam padiktavau.

– Ką tik išvažiavau iš Rozos, mane apėmęs keistas jausmas dėl to čia pastatyto automobilio.

Marinas beveik visada į mano keistus jausmus ir nuojautas žiūrėdavo rimtai. Nebuvau iš tų, kuriuos jie puola be jokio pagrindo. Buvau teisininkė ir daktarė. Visada būdavau daugiau linkusi vadovautis savo šaltu, faktais besiremiančiu teisininko protu ir nepasiduodavau pernelyg karštoms reakcijoms ar emociniams išvedinėjimams.

– Yra ir kitų dalykų, – toliau kalbėjau aš.

– Nori, kad pas tave užšokčiau?

– Būtų gerai.

Kai parvažiavau, jis jau stovėjo prie mano namo. Nerangiai išsikerėplino iš automobilio, nes išlipti trukdė darbinis diržas, o saugos diržas, kurio niekada nesegėdavo, jam vis kažkur užsikabindavo.

– Velniai rautų! – pasakė jis, nusiraudamas diržą. – Nežinau, kiek dar tai galėsiu pakęsti, – jis paspyrė koja duris jas užtrenkdamas. – Sumauta mašina.

– Tai kaip su tokia sumauta mašina tu čia atvažiavai pirma manęs? – paklausiau aš.

– Buvau arčiau nei tu. Nugara mane tiesiog žudo.

Mums lipant laiptais ir man rakinant laukujes duris, jis ir toliau skundėsi. Mane tiesiog gąsdino tyla. Signalizacijos lemputė buvo žalia.

– O, tai jau negerai, – pasakė Marinas.

– Žinau, kad šįryt ją įjungiau, – pasakiau aš.

– Namų tvarkytoja buvo? – klausydamas ir viską apžiūrinėdamas paklausė jis.

– Ji visada ją įjungia, – pasakiau aš. – Niekada nepasitaikė, kad pamirštų, nė karto per dvejus darbo metus.

– Pasilik čia, – paliepė jis.

– Jokių pasilikimų, ne, – atsakiau, nes mažiausiai norėjau čia laukti viena, be to, niekada nėra gerai dviem nervingiems ginkluotiems žmonėms sėlinti į skirtingus tos pačios erdvės galus.

Iš naujo įjungiau signalizaciją ir sekiau jam iš paskos iš vieno kambario į kitą, žiūrėdama, kaip atidarinėja kiekvieną spintą, pažvelgia už kiekvienos dušo užuolaidos, portjerų ir durų. Apieškojome abu aukštus, nieko neradome ne savo vietoje, kol nenusileidom žemyn, kur pastebėjau ilgąjį koridoriaus kilimą. Pusė jo buvo išsiurbliuota, kita pusė ne, o svečių vonioje, esančioje tame gale, Merė, mano namų tvarkytoja, nebuvo pakeitusi nešvarių rankšluosčių rankoms.

– Ji nėra tokia neatidi, – pastebėjau aš. – Kartu su vyru išlaiko paauglius vaikus uždirbdami labai nedaug, todėl yra darbštesnė nei bet kas kitas, ką pažįstu.

– Tikiuosi, niekas manęs neiškvies, – pasiskundė Marinas. – Šitoj savo troboj turi kavos?

Padariau stiprios „Pilon“ espreso kavos, kurią man iš Majamio atsiuntė Liusi, ir ryškiai raudonas ir geltonas pakas man vėl sukėlė skausmą. Kartu su Marinu savo puodelius nusinešėme į

mano darbo kambarį. Prisijungiau prie AOL naudodamasi Rafino adresu ir slaptažodžiu, ir man labai palengvėjo, kai nebuvau iš ten išspirta.

– Kelias laisvas, – pranešiau aš.

Marinas prisistūmė kėdę ir pažiūrėjo man per petį. Rafinas turėjo neperskaityto pašto.

Buvo aštuoni laiškai, bet neatpažinau, nuo ko jie.

– Kas atsitiks, jei juos atidarysi? – pasidomėjo Marinas.

– Jie ir toliau bus dėžėje, kol išsaugosiu kaip naujus, – atsakiau aš.

– Turiu omeny, ar jis pamatys, kad juos atidarei?

– Ne. Bet tai pamatys siuntėjas. Siuntėjas gali pasitikrinti išsiųsto laiško statusą ir matyti, kada jis buvo atidarytas.

– A, – abejingu balsu tarstelėjo Marinas. – Tai kas? Kas galėtų eiti ir tikrinti, kokiu sumautu laiku buvo atidarytas jų laiškas?

Jam nieko neatsakiusi įėjau į Čako paštą. Gal ir turėjau jaustis įsibaiminusi dėl to, ką dariau, bet tai užgožė pyktis. Keturi laiškai buvo nuo jo žmonos, kuri jam pateikė daug nurodymų dėl buitinių reikalų. Tai prajuokino Mariną.

– Ji jo kiaušius laiko supakavusi dėžutėje ant židinio pačiame centre, – džiaugsmingai pasakė Marinas.

Penkto laiško adresas buvo GEGUŽĖSGL*, o jame tik parašyta: „Reikia pakalbėti."

– Tai jau įdomu, – komentavau aš Marinui, – pažiūrėkime laiškus, kuriuos jis gal siuntė tai kažkokiai *gegužės gėlelei*, kad ir kas ji bebūtų.

Nuėjau į išsiųstų laiškų meniu ir pamačiau, kad Čakas šiam asmeniui siuntė laiškus beveik kasdien per pastarąsias dvi savaites. Greitai perbėgau, kas juose, stebint Marinui, ir iš karto tapo

* May – gegužės mėnuo. (Angl.)

akivaizdu, kad morgo prižiūrėtojas susitikinėjo su šiuo asmeniu, o galbūt ir buvo užmezgęs romaną.

– Galvoju, kas ji galėtų būti? – svarstė Marinas. – Tai būtų šioks toks koziris prieš tą kalės vaiką.

– Nebus lengva išsiaiškinti, – pasakiau aš.

Greitai atsijungiau jausdamasi lyg sprunkanti iš namo, į kurį ką tik buvau įsilaužusi.

– Pabandykime „Pokalbių planetą", – pasakiau.

Vienintelė priežastis, kodėl buvau susipažinusi su pokalbių svetainėmis, buvo ta, kad kartais mano kolegos visame pasaulyje jomis naudodavosi prašydami pagalbos tam tikrais kebliais atvejais arba dalindamiesi informacija, kuri galėtų būti kam nors naudinga. Prisijungiau, pakroviau programą ir pasirinkau statusą, leidžiantį būti pokalbių svetainėje manęs niekam nematant.

Peržiūrėjau pokalbių svetainės temų sąrašą ir spustelėjau ant vienos, prasidedančios „Gerbiama viršininke Kei". Daktarė Kei tuo tarpu pati vadovavo pokalbių sesijoms su šešiasdešimt trim žmonėmis.

– O, šūdas. Duokš man cigaretę, Marinai, – įsitempusi paprašiau.

Jis iškratė vieną iš pakelio ir prisitraukė kėdę šalia manęs mums šniukštinėjant.

<**SANTECHNIKAS**> GERBIAMA VIRŠININKE KEI, AR TIESA, KAD ELVIS MIRĖ ANT KLOZETO IR KAD TUALETE MIRŠTA DAUG ŽMONIŲ? ESU SANTECHNIKAS, TAIGI JUMS TURBŪT SUPRANTAMA, KODĖL TUO DOMIUOSI. AČIŪ, SUSIRŪPINĘS ŽMOGUS IŠ ILINOJAUS

<**GERBIAMA VIRŠININKĖ KEI**> MIELAS SUSIRŪPINĘS ŽMOGAU IŠ ILINOJAUS, TAIP, MAN LABAI GAILA, KAD ELVIS MIRĖ ANT KLOZETO IR KAD TAI NĖRA TOKS JAU RETAS ATVEJIS, NES ŽMONĖS VIS PERSITEMPIA, PERSISTENGIA, JŲ ŠIRDIS IMA IR

NEATLAIKO. ELVIO ILGI PRASTOS MITYBOS METAI IR TABLEČIŲ VARTOJIMAS DIDELIAIS KIEKIAIS, MAN LABAI GAILA, JĮ PRIBAIGĖ, IR JIS MIRĖ SUSTOJUS ŠIRDŽIAI SAVO PRABANGIOJE VONIOJE GREISLENDE. IR TAI TURĖTŲ BŪTI PAMOKA MUMS VISIEMS.

<**MEDSTU**> GERBIAMA VIRŠININKE KEI, KODĖL NUSPRENDĖTE, KAD VERČIAU DIRBSITE SU MIRUSIAIS PACIENTAIS, O NE SU GYVAIS? LIGONIS IŠ MONTANOS

<**GERBIAMA VIRŠININKĖ KEI**> MIELAS LIGONI IŠ MONTANOS, NETURIU TO SLAUGYTOJO JAUSMO IR NETURIU JAUDINTIS, KAIP JAUČIASI MANO PACIENTAS. DAR KAI MOKIAUSI MEDICINOS MOKYKLOJE, MAN BUVO AIŠKU, KAD GYVI PACIENTAI YRA TIKRA RAKŠTIS SUBINĖJ.

– O šventas dvokiantis šūde, – sureagavo Marinas.

Aš buvau įsiutusi ir nieko negalėjau padaryti.

– Žinai, – pasipiktinęs pasakė Marinas, – žmonės galėtų Elvį palikti ramybėje. Jau pavargau nuo tų visų netylančių šnekų, kad jis mirė ant klozeto.

– Tyliai, Marinai, – pasakiau aš. – Prašau. Bandau galvoti.

Visi tie pokalbiai driekėsi ilgai ir buvo bjaurūs. Norėjau juos nutraukti ir visiems pasakyti, kad „Gerbiama viršininkė Kei“ buvau ne aš.

– Ar yra koks nors būdas išsiaiškinti, kas „Gerbiama viršininkė Kei“ yra iš tikrųjų? – paklausė Marinas.

– Jei šis asmuo yra pokalbių svetainės administratorius, tada atsakymas yra ne. Jis ar ji gali žinoti, kas yra visi kiti, bet ne atvirkščiai.

<**DŽIULI V**> GERBIAMA VIRŠININKE KEI, KADANGI PUIKIAI IŠMANOTE ANATOMIJĄ, GAL GERIAU PAŽĮSTATE IR MALONUMO TAŠKUS, JEI SUPRANTATE, APIE KĄ AŠ? MANO VAIKINAS, ATRO-

DO, LOVOJE NUOBODŽIAUJA IR KARTAIS JIS NETGI VIDURY TO UŽMIEGA! NORIU BŪTI SEKSUALI

<GERBIAMA VIRŠININKĖ KEI> BRANGIOJI „NORINTI BŪTI SEKSUALI", GAL JIS VARTOJA KOKIUS NORS VAISTUS, KURIE GALBŪT JĮ VEIKIA RAMINAMAI? JEI NE, NEBLOGA IDĖJA BŪTŲ SEKSUALŪS APATINIAI. DABAR MOTERYS PER MAŽAI STENGIASI, KAD JŲ VYRAI JAUSTŲSI SVARBŪS IR VALDANTYS SITUACIJĄ.

– Viskas, man gana! – pareiškiau aš. – Aš jį užmušiu... arba ją... kad ir kas ta viršininkė Kei bebūtų!

Pašokau nuo kėdės tokia suerzinta, kad net nežinojau, ką daryti.

– Tu mano reputacija nežaisi!

Sugniaužusi kumščius kaip įkirpta nulėkiau į svetainę, kol pagaliau sustojau ir apsižvalgiau aplink, lyg būčiau atsidūrusi nepažįstamoje vietoje.

– Šį žaidimą gali žaisti du, – pasakiau sugrįžusi į savo darbo kambarį.

– Bet kaip gali žaisti du, kai net nežinai, kas tas antrasis, viršininkė Kei, yra? – paklausė Marinas.

– Gal ir nelabai galiu ką padaryti dėl tų prakeiktų pokalbių, bet visada yra elektroninis paštas.

– Koks elektroninis paštas? – atsargiai sukluso Marinas.

– Šį žaidimą gali žaisti du. Palauk ir pamatysi. Dabar gal patikrinkime tą mūsų įtartiną automobilį.

Marinas iš savo diržo išsitraukė nešiojamąjį radiją ir įsijungė tarnybos kanalą.

– Koks ten sakei tas numeris? – paklausė jis.

– RGG-7112, – padiktavau iš atminties.

– Virdžinijos?

– Deja deja, – atsakiau aš. – Taip gerai neįžiūrėjau.

– Na, pradžia yra.

Jis perdavė automobilio numerius Virdžinijos kriminalinės informacijos centrui, VKIC, ir paprašė 10-29. Buvo jau po dešimtos.

– Gal galėtum prieš man išvažiuojant padaryti sumuštinį ar kažką užkąsti? – paprašė Marinas. – Mirštu iš alkio. VKIC šiandien dirba lėtokai. Negaliu to pakęsti.

Jis paprašė bekono, salotų ir pomidorų su rusišku padažu bei storais svogūnų griežiniais, aš bekono nekepiau keptuvėje, o pašildžiau mikrobangų krosnelėje.

– Nagi, daktaryt, kodėl taip darai? – paklausė jis iškėlęs traškų, riebalais nevarvantį bekono griežinėlį. – Jis niekam tikęs, jei nėra sunkiau kramtomas ir neturi to subtilaus skonio, kuris dar būna nesusigėręs į popierines servetėles.

– Bus užtektinai skonio, – pasakiau aš. – O visa kita tavo reikalas. Aš neprisiimu atsakomybės už dar didesnį tavo arterijų užsikimšimą, nei jau yra dabar.

Marinas paskrudino ruginės duonos riekę, storai ją aptepė sviestu ir rusišku padažu, kurį sumaišė iš neriebaus majonezo „Miracle whip", kečupo ir smulkiai pjaustytų saldžiarūgščių marinuotų agurkėlių. Ant viršaus užsidėjo salotos lapą, gausiai druska apibarstyto pomidoro skritulį ir storai atrėžtą saldaus žalio svogūno griežinį.

Susitepė du šiuos sveikuoliškus šedevrus ir juos susivyniojo į aliuminio foliją, kai gavo radijo pranešimą. Automobilis nebuvo „Ford Taurus", tai buvo 1998 metų „Ford Contour". Jis buvo tamsiai mėlynas, registruotas „Avis" lizingo įmonėje.

– Tai jau įdomu, – pasakė Marinas. – Paprastai visų Ričmonde nuomojamų automobilių numeriai prasideda raide R, o jei nenori, kad prasidėtų R, turi prašyti pakeisti. Jie tai darydavo, kad automobilių grobikams nebūtų akivaizdu, kad kažkas buvo iš kito miesto.

Nebuvo pažeisti jokie susitarimai, ir automobilis nebuvo užfiksuotas kaip vogtas.

17

Kitą rytą, trečiadienį, aštuntą valandą įsispraudžiau į automobilių stovėjimo aikštelėje rastą vietą. Kitoje gatvės pusėje migloje stovintis aštuonioliktojo amžiaus valstijos federalinės valdžios rūmų pastatas, už plieno tvorų paskendęs fontanuose, dvelkė švara.

Daktaras Vagneris, kiti kabineto nariai ir generalinis prokuroras dirbo Devintojoje gatvėje vykdomosios valdžios pastate. Čia apsauga buvo tokia skrupulinga, kad atėjusi ėmiau jaustis kaip kokia nusikaltėlė. Vos užėjus pro duris stovėjo stalas, prie kurio valstijos federalinės valdžios rūmų policijos pareigūnas patikrino mano rankinę.

– Jei ką nors čia rasite, – pasakiau aš, – duokite man žinoti, nes aš pati nieko neradau.

Besišypsantis pareigūnas atrodė labai matytas, buvo neaukštas, kresnas vyras, spėjau, kokių trisdešimt penkerių. Jo rudi plaukai praretėję, veide galima įžvelgti simpatiško berniūkščio bruožų pėdsakus, užklotus metų našta ir antsvorio sluoksniu.

Parodžiau savo dokumentus, o jis į juos beveik nežvilgtelėjo.

– Šitų nereikia, – linksmai pasakė jis. – Atsimenat mane? Turėdavau paskambinti į jūsų įstaigą keletą kartų, kai būdavote čia.

Jis ranka pamojo į mano senojo darbo pastato pusę Keturioliktoje gatvėje, kuris buvo tik už penkių nedidelių kvartalų į rytus.

– Rikas Hodžas, – pasakė jis. – Tada mus pagąsdino uranas. Pamenate tai?

– Kaip galėčiau pamiršti, – atsakiau aš. – Ne pats šviesiausias momentas.

– O aš ir Vingas kartais pasikalbėdavom. Kai nieko svarbaus nevykdavo, aš ateidavau per pietų pertrauką.

Jo veidu nuvilnijo šešėlis. Vingas buvo geriausias, jautriausias morgo prižiūrėtojas, koks kada nors dirbo. Prieš keletą metų jis mirė nuo raupų. Aš suspaudžiau Hodžo petį.

– Man vis dar jo trūksta, – pasakiau aš. – Nė nenumanai, kaip labai.

Jis apsidairė ir palinko prie manęs.

– Ar dar susisiekiat su jo šeima? – tyliu balsu paklausė jis.

– Retkarčiais.

Iš mano tono jis suprato, kad Vingo šeima nenorėjo kalbėtis apie savo sūnų gėjų, nenorėjo, kad aš jiems skambinčiau. Be jokios abejonės, jie norėjo, kad neskambintų nei Hodžas, nei bet koks kitas Vingo draugas. Hodžas palinksėjo galva, jo akis pritemdė skausmas. Pamėgino jį išsklaidyti.

– Tas vaikinas aiškiausiai buvo dėl jūsų, daktare, pamišęs, – pasakė jis man. – Jau ilgą laiką norėjau jums tai pasakyti.

– Tai man labai daug reiškia, – nuoširdžiai pasakiau jam aš. – Ačiū, Rikai.

Ramiai, be jokių signalų, perėjau pro įėjimo kontrolės sistemą, jis padavė mano rankinę.

– Nedinkite labai ilgam, – paprašė.

– Nedingsiu, – patikinau aš, žiūrėdama į jo jaunas, mėlynas akis. – Kai esate šalia, jaučiuosi saugiau.

– Žinote, kur eiti?

– Manau, taip, – atsakiau.

– Tik nepamirškite, kad liftas turi savo smegeninę.

Į šeštą aukštą, kuriame buvo įsikūręs Sinkleiro Vagnerio kabinetas su langais į valstijos federalinės valdžios rūmų aikštę, lipau susidėvėjusiais granito laiptais. Šį niūrų lietingą rytą vos galėjau įžiūrėti Džordžo Vašingtono, sėdinčio ant žirgo, statulą. Temperatūra nukrito iki minus septynių laipsnių naktį, o lietus tarsi šaudė smulkiomis stipriomis šratinio šautuvo kulkelėmis.

Sveikatos ir socialinės pagalbos laukiamasis buvo skoningai įrengtas, apstatytas dailiais kolonijinio stiliaus baldais ir vėliavomis, kurios nesiderino prie daktaro Vagnerio stiliaus. Jo kabinetas

buvo ankštas ir netvarkingas. Jis liudijo apie žmogų, dirbantį labai sunkiai ir sumenkinantį savo valdžios reikšmę.

Daktaras Vagneris gimė ir augo Čarlstone, Pietų Karolinoje, kur jo vardas buvo tariamas *Sinkleris*. Jis buvo psichiatras, turintis teisinį išsilavinimą, ir prižiūrėjo socialinės pagalbos tarnybas, tokias kaip psichikos sveikatos, priklausomybės ligų, socialinės pagalbos ir medicininės pagalbos centrai. Prieš paskyrimą į postą kabinete jis dirbo Virdžinijos medicinos koledžo, VMK, fakultete; aš jį visada didžiai gerbiau ir žinojau, kad jis mane taip pat.

– Kei, – atsistūmė kėdę ir pakilo nuo savo darbo stalo jis. – Kaip jums sekasi?

Parodė, kad galiu prisėsti ant sofos, o pats tuo metu uždarė duris ir sugrįžo už savo stalo barikados, kas nebuvo geras ženklas.

– Malonu girdėti, kaip viskas puikiai einasi institute, ar ne? – paklausė jis.

– Na taip, žinoma, – atsakiau aš. – Nelengva, bet geriau, nei tikėjausi.

Iš peleninės jis pasiėmė pypkę ir tabako pakelį.

– Jau svarsčiau, kaip jūs, kas vyksta. Atrodo, lyg būtumėt dingusi nuo žemės paviršiaus.

– Nežinau, kodėl taip sakote. Turiu tiek pat bylų, kiek ir visada, jei ne daugiau.

– Na taip. Žinoma, seku jūsų darbą per žinias.

Jis pradėjo į pypkę kimšti tabaką. Pastate niekur nebuvo galima rūkyti, tad paprastai, kai tapdavo nerimastingas, Vagneris pažįsdavo šaltą pypkę. Jis žinojo, kad pas jį atėjau ne pakalbėti apie institutą ar pasakoti, kokia užimta esu.

– Be jokios abejonės, žinau, kokia užsiėmusi esate, – toliau kalbėjo jis, – net neturite laiko manęs aplankyti.

– Ką tik sužinojau, Sinkleirai, kad praeitą savaitę norėjote mane matyti, – atsakiau aš.

Papsėdamas pypkę jis išlaikė mano žvilgsnį. Daktaras Vagneris jau buvo įkopęs į septintąją dešimtį, bet atrodė senesnis, lyg daugelio metų sunki bylų paslapčių našta galiausiai jį būtų ėmusi graužti. Jis buvo gerų akių, ir, jo naudai, žmonės neretai užmiršdavo jo, kaip teisininko, įžvalgumą.

– Jei negavote žinutės, kad jus norėjau matyti, Kei, – tarė jis, – tada man susidaro įspūdis, jog turite problemų su savo darbuotojais.

Jo lėtai, žemu balsu ištarti žodžiai visada aplink mintį dar apsukdavo porą ratų.

– Taip, turiu, bet ne tokių, kokias galėtumėt įsivaizduoti.

– Aš klausau.

– Kažkas įsilaužė į mano elektroninį paštą, – tiesmukai susakiau aš. – Akivaizdu, kad tas asmuo priėjo prie bylos, kurioje buvo saugomi mūsų slaptažodžiai, ir sužinojo manąjį.

– Tiek to saugumo...

Aš kilstelėjau ranką norėdama jį sustabdyti.

– Sinkleirai, saugumas čia nėra problema. Kažkas iš maniškių mane bando įskaudinti. Akivaizdu, kad kažkas, o galbūt ir daugiau nei vienas asmuo, siekia man sukelti sunkumų. Galbūt net nori, kad mane atleistų. Jūsų sekretorė maniškei parašė, kad norite mane matyti. Mano sekretorė man tai perdavė ir aš neva atrašiau, kad tuo metu su jumis susitikti negalėjau, nes buvau *per daug užsiėmusi.*

Mačiau, kad daktarui Vagneriui tai atrodė painoka, jei ne absurdiškai juokinga.

– Yra ir kitų dalykų, – tęsiau ir net nejaukiai pasijutau, girdėdama save pasakojant tokią neįtikėtiną istorijos raizgalynę. – Elektroniniai laiškai, kuriuose nurodoma nukreipti skambučius mano pavaduotojui ir, visų baisiausia, pokalbių svetainė, kurioje lankausi internete.

– Žinau apie tai, – niūriai atsakė jis. – Ir sakote, kad tas, kas verda visą tą „Gerb. daktare Kei“ košę, yra tas pats asmuo, kuris naudojasi jūsų slaptažodžiu?

– Be jokios abejonės kažkas naudojasi mano slaptažodžiu ir manimi prisistatinėja.

Papsėdamas pypkę jis tylėjo.

– Turiu įtarimų, kad į visa tai įsivėlęs mano morgo prižiūrėtojas, – pridūriau aš.

– Kodėl?

– Permainingas elgesys, priešiškumas, dinginėjimai. Jis kažkuo nepatenkintas ir kažką rezga. Galėčiau tęsti.

Tyla.

– Kai galėsiu tai įrodyti, – pasakiau, – šia problema pasirūpinsiu.

Daktaras Vagneris pypkę grąžino į peleninę. Pakilo nuo stalo ir priėjo prie sėdinčios manęs. Palinko artyn ir įsistebeilijo.

– Jus pažįstu jau ilgą laiką, Kei, – tarė jis maloniu, bet tiesmuku ir dalykišku balsu. – Puikiai žinau, kokia jūsų reputacija. Jūs federacijai esate tikra dovana. Taip pat išgyvenote baisią tragediją, ir tai nebuvo taip jau seniai.

– Ar kalbėdamas su manimi bandote vaizduoti psichiatrą? – aš nejuokavau.

– Juk nesate mašina.

– Bet ir nepasileidžiu į laukinę beprotybę. Tai, ką jums pasakoju, yra tikra. Kiekvienas šios istorijos, kurią dabar dėlioju, sraigtelis yra tikras. Tiesiog aplink daroma daug klastingai užmaskuotų veiksmų, ir nors galbūt tiesa, kad dabar esu mažiau nei įprastai susikoncentravusi, tai, ką jums sakau, su tuo neturi nieko bendra.

– Kaip galite būti tokia tikra, Kei, jei esate, kaip ir pati sakėte, ne tokia susikoncentravusi? Daugelis net kurį laiką negrįžtų į

darbą – jei iš viso sugrįžtų – po to, ką teko išgyventi. Kada sugrįžote į darbą?

– Sinkleirai, kiekvienas turime savo būdų susidoroti su negandomis.

– Leiskite, už jus atsakysiu į savo paties klausimą, – tęsė jis. – *Dešimt dienų*. Ir, galėčiau pridurti, ne itin smagi aplinka sugrįžti. Tragedijos, mirtis.

Nieko neatsakiau, nes tuo metu bandžiau susitvardyti. Buvau tamsioje oloje ir vangiai prisiminiau, kaip paleidau Bentono pelenus į jūrą Hilton Hede, vietoje, kurią jis labiausiai mėgo. Vos galėjau prisiminti ir tai, kaip prasiaučiau jo bute, puldinėjau prie stalčių ir spintų savo namuose. Maniakišku greičiu tada išverčiau viską, kas galiausiai turėjo būti paleista.

Jei ne daktarė Ana Cimer, nebūčiau ištvėrusi. Ji buvo senyva moteris, psichiatrė ir mano draugė daugelį metų. Neturėjau nė menkiausio supratimo, ką ji darė su puikiais Bentono kostiumais, kaklaraiščiais ir nublizgintais odiniais batais bei odekolonais. Nenorėjau žinoti, kur pateko jo „BMW“. Bet sunkiausiai būčiau pakėlusi žinojimą, kur buvo mūsų vonioje naudoti rankšluosčiai ir ant mūsų lovos kažkada patiesta patalynė.

Ana buvo pakankamai išmintinga, kad paliktų daiktus, kurie buvo svarbūs. Ji nelietė jo knygų bei aksesuarų. Namuose ant jo darbo kambario sienų, kurių niekas nematė – juk jis buvo toks kuklus – ji paliko kabėti jo diplomus ir padėkos raštus. Ji man neleido nieko daryti su fotografijomis, kurių buvo visur, nes sakė, kad man svarbu išmokti su jomis gyventi.

„Turi gyventi su savo prisiminimais, – vis kartodavo ji savo ryškiu vokišku akcentu. – Jie niekur nedings, Kei. Negali nuo jų bėgti. Net nesistenk.“

– Iš dešimties balų, kiek įvertintumėt savo sielvartą, Kei? – kažkur fone pasigirdo daktaro Vagnerio balsas.

Mane vis dar žeidė, negalėjau susitaikyti, kad Liusi per visą tą laiką nebuvo nė karto pasirodžiusi. Bentonas testamentu man paliko savo butą, ir Liusi ant manęs siuto, kad jį pardaviau, nors ir ji, ir aš žinojome, kad nė viena iš mūsų nebūtų galėjusi net kojos ten kelti. Kai pasiūliau jai paimti Bentono mėgstamiausią daug mačiusią nutrintą odinę piloto stiliaus striukę, kurią dėvėjo dar koledžo metais, ji pasakė, kad nenori ir kad ją kažkam vis tiek atiduotų. Žinojau, kad niekada to nepadarė. Žinojau, kad ji ją kažkur laikė paslėpusi.

– Nereikia bijoti to pripažinti. Man atrodo, jums sunku pripažinti, kad esate žmogus, – išniro daktaro Vagnerio balsas.

Mano akys prašviesėjo.

– Ar nesvarstėte, gal reikėtų kurį laiką pavartoti antidepresantų? – paklausė manęs daktaras Vagneris. – Kažką iš silpnesnių, gal „Wellbutrin".

Prieš ką nors sakydama akimirką patylėjau.

– Visų pirma, Sinkleirai, – tariau aš, – esant tokiai situacijai depresija yra normalus dalykas. Man nereikia tablečių, kad mano skausmas stebuklingai išnyktų. Galiu tai iškęsti. Galbūt man yra sunku prie kitų rodyti savo emocijas, atskleisti savo giliausius jausmus. Taip, man daug lengviau yra kovoti ir supykti, kartais ir persistengti, negu jausti skausmą. Bet nesu susipančiojusi neigimu. Dar pakankamai protauju, kad žinočiau, jog skausmas turi išbūti savo ciklą. Ir nėra lengva, kai tie, kuriais pasitiki, griauna tai, ką dar gyvenime turi.

– Jūs ką tik nuo pirmo asmens perėjote prie antro, – pastebėjo jis. – Tik mąstau, ar jūs pastebite...

– Neanalizuokite manęs, Sinkleirai.

– Kei, leiskite man jums nupiešti tragedijos, smurto portretą, kurio niekada neįsivaizduos tie, kurių tai nepalietė, – tarė jis. – Ji turi savo gyvenimą. Nors ir ne taip akivaizdžiai, slypėdama po

maskuote, laiko rankų apgydytomis žaizdomis, ji ir toliau kelia siautulį.

– Tragedijos portretą matau kasdien, – pasakiau aš.

– O kaip, kai žiūrite į veidrodį? – paklausė jis.

– Sinkleirai, kentėti ko nors netekus jau ir taip yra siaubinga, bet kai dar prisideda visi šnairai žiūrintys ir abejojantys tavo sugebėjimu dirbti, tai prilygsta puolimui ir žeminimui, kol esi, kaip manoma, silpnas.

Išlaikiau žvilgsnį. Ką tik vėl perėjau prie antro asmens, į tą saugesnę vietą, ir pamačiau tai jo akyse.

– Žiaurumas klesti esant tariamam silpnumui, – toliau dėsčiau aš.

Žinojau, kas yra blogis. Galėjau jį užuosti ir atpažinti, kai atsliūkindavo.

– Kažkas mano nelaime naudojasi kaip ilgai laukta galimybe mane sužlugdyti, – padariau išvadą.

– Ir nemanote, kad tai galbūt kiek paranojiška? – galiausiai tarė jis.

– Ne.

– Kodėl kažkas, nepaisant to, kad yra menkas ir pavydus, tai darytų? – iškėlė klausimą jis.

– Įtaka. Kad pavogtų mano ugnelę.

– Įdomi analogija, – suabejojo jis. – Ką turite omeny tai sakydama?

– Savo įtaką naudoju geriems tikslams, – paaiškinau. – Ir tas, kas siekia mane įskaudinti, nori tą įtaką pasisavinti savanaudiškiems tikslams, o juk nenorime, kad valdžia atsidurtų tokių žmonių rankose.

– Sutinku, – mąsliai atsakė jis.

Suskambo jo telefonas. Jis pakilo ir atsiliepė.

– Ne dabar, – nukirto. – Žinau. Jis tiesiog turės palaukti.

Sugrįžęs į savo kėdę giliai iškvėpė, nusiėmė akinius ir juos padėjo ant kavos stalelio.

– Manau, geriausias dalykas, ką galime padaryti, būtų išplatinti spaudos pranešimą, informuojantį žmones, kad kažkas internete dedasi jumis, padaryti tai, ką galime, kad tam užkirstume kelią, – tarė jis. – Padarysime galą tokiam elgesiui, netgi jei tai pareikalautų teismo orderio.

– Tai man iš tiesų pagelbėtų, – pasakiau aš.

Jis, o kartu ir aš, atsistojome.

– Ačiū jums, Sinkleirai. Dėkui Dievui, turiu tokį skydą kaip jūs.

– Belieka tikėtis, kad nauja sekretorė bus tokia pati, – pridėjo jis, lyg žinočiau, apie ką jis šneka.

– Kokia nauja sekretorė? – paklausiau vėl kylant nerimui, tik šį kartą daug stipresniam.

Jo veidu perbėgo keista išraiška. Dabar jis atrodė piktas.

– Jums siunčiau keletą memorandumų, pažymėtų, kad yra slapti ir konfidencialūs. Velniai griebtų! Dabar visa tai jau nuėjo per toli.

– Iš jūsų nieko negavau.

Jis suspaudė lūpas, skruostai įkaito. Vienas dalykas buvo įsilaužimas į elektroninį paštą, visai kitas – perimti sekretorės užklijuotus slaptus svarbius memorandumus. Net Roza nieko panašaus nėra atplėšusi.

– Akivaizdu, kad Gubernatoriaus kriminalinių nusikaltimų komisija niekaip negali suprasti, kad turėtume tavo įstaigą atskelti nuo Sveikatos ir perkelti į Viešojo saugumo tarnybą, – pasakė jis man.

– Dėl Dievo meilės, Sinkleirai, – sušukau aš.

– Žinau, žinau, – pakėlė ranką tildydamas mane.

Toks pats kvailas pasiūlymas buvo pateiktas netrukus po to, kai buvau priimta dirbti. Policija ir teismo medicinos ekspertizės laboratorijos priklausė Viešojo saugumo tarnybai, kas be kitų dalykų reiškė, kad jei mano įstaiga būtų taip pat prijungta prie

Viešojo saugumo, daugiau nebeliktų jokios kontrolės nei atsvaros. Iš esmės policijos departamentas turėtų valdžią ir įtakos mano byloms.

– Aš savo poziciją šiuo klausimu esu išdėsčiusi dokumentuose, – pasakiau daktarui Vagneriui. – Prieš daug metų tam pasipriešinau savo požiūrį dėstydama prokurorams ir aukštiems policijos pareigūnams. Netgi buvau nuėjusi į advokatų tarybą. Negalime to leisti.

Daktaras Vagneris nieko neatsakė.

– Kodėl dabar? – nesilioviau klaususi aš. – Kodėl tai iškilo dabar? Šis klausimas buvo nugrimzdęs užmarštin daugiau nei dešimt metų.

– Manau, Atstovų rūmų narys Konorsas tai stumia, nes kokie nors dar aukštesni pareigūnai teisėsaugoje savo ruožtu ragina jį, – pasakė jis. – Velniai žino, kaip ten yra.

Aš tai žinojau, ir važiuojant link biuro mane užplūdo energija. Man siaubingai patiko neatsakyti klausimai, mėgau kapstytis ieškodama to, kas nebuvo aiškiai matoma, surasti tiesą. Pavyduoliai, tokie kaip Čakas Rafinas ir Diana Brei, savo machinacijose nenumatė vieno dalyko – jie mane pažadino.

Galvoje dėliojosi scenarijus. Jis buvo labai paprastas. Kažkas mane norėjo pašalinti, kad įstaiga taptų nestabili ir lengviau perimama Viešojo saugumo tarnybos. Buvau girdėjusi užuominas, kad dabartinis sekretorius, kuris man labai patiko, pasitraukė iš pareigų. Argi nebūtų įdomus sutapimas, jei Brei tiesiog perimtų jo vietą.

Atvažiavusi į savo biurą, nusišypsojau Rozai ir džiugiai pasisveikinau.

– Argi mes ne puikios nuotaikos šiandieną! – pasakė ji didžiai pamaloninta.

– Tai tavo daržovių sriuba. Dar turiu jos šiek tiek pasilikusi. Kur Čakas?

Jau vien paminėjus jo vardą, Rozos išraiška persikreipė.

– Nuvežė keletą smegenų VEA tyrimui, – atsakė ji.

Kartais, kai tam tikri atvejai būdavo neurologiškai įtartini ir komplikuoti, smegenis įdėdavau į formalino tirpalą ir atiduodavau neuropatologijos laboratorijai specialiai ištirti.

– Duok žinoti, kai jis sugrįš, – pasakiau jai. – Skrodimo patalpoje reikia įjungti „Luma-Lait".

Ji alkūnėmis pasirėmė ant stalo, rankose panarinusi smakrą, ir žiūrėdama į mane palingavo galvą.

– Kaip aš nenoriu būti ta, kuri tau apie tai pasako, – tarė ji.

– O Dievulėliau, kas dabar? Buvau bepradedanti tikėti, kad ši diena gali būti gera.

– Institutas atlieka kriminalinio įvykio inscenizaciją ir pasirodo, kad jų „Luma-Lait" yra remontuojamas.

– Tik man nesakyk.

– Na, viskas, ką žinau, kad kažkas paskambino, ir Čakas paėmė jiems nuvežti mūsų „Luma-Lait" net neišėjęs dėl VEA tyrimo.

– Tada aš einu ir atsinešu jį atgal.

– Inscenizacija vyksta lauke apie dešimt mylių nuo čia.

– Kas Čakui davė leidimą jį kam nors skolinti?

– Tik džiaukis, kad jis nėra pavogtas kaip pusė viso kito turto čia, – pasakė ji.

– Turbūt turėsiu nueiti į viršų ir atlikti tyrimą Vanderio laboratorijoje, – nusiminiau.

Nuėjau į savo kabinetą ir atsisėdau prie stalo. Nusiėmiau akinius ir pasimasažavau savo viršunosę. Nusprendžiau, kad Brei ir Čakui metas surengti pasimatymą. Prisijungiau prie Rafino pašto dėžutės ir Brei nusiunčiau žinutę:

Viršininke Brei,

Turiu informacijos, kurią ***privalote išgirsti****. Prašau, susitikime Beverli Hilso prekybos centre 5.30. Automobilį pasistatykite paskuti-*

nėje eilėje prie restorano „Elnio galva". Galime pasikalbėti jūsų mašinoje, kad niekas mūsų nematytų. Jei negalite susitikti, parašykite man į pranešimų gaviklį. Jei viskas gerai, tada iki pasimatymo.

Čakas

Tada aš jam nusiunčiau žinutę neva iš Brei, kviečiančią jį susitikti.

– Padaryta, – leisdama save pasveikinti pasakiau aš, kai suskambo telefonas.

– Ei, – prašneko Marinas, – čia tavo asmeninis detektyvas. Ką veiksi po darbo?

– Vėl dirbsiu. Pameni, sakiau, kad šį žaidimą gali žaisti dviese? Mane nuveši prie „Elnio galvos". Nė už ką negalime praleisti mažyčio jaukaus pasimatymo tarp mums tokių artimų ir brangių žmonių, ar ne? Taigi pamaniau, kad būtų labai šaunu, jei manęs užvažiuotum ir nuvyktume pavakarieniauti, o su jais tiesiog netikėtai susitiktume, – išdėsčiau aš.

18

Marinas, kaip ir tarėmės, manęs laukė stovėjimo aikštelėje savo baisuoklyje „Dodge Ram Quad Cab" pikape, nes nenorėjau rizikuoti, kad Brei atpažintų mano mersedesą. Lauke buvo tamsu ir šalta, bet lietus jau nurimęs. Sėdynė buvo taip aukštai, kad galėjau beveik tiesiai žvelgti vilkikų vairuotojams į akis.

Važiavome Petersono aveniu link Parhamo gatvės, pagrindinės miesto arterijos, kurioje esančiame „Regency" prekybos centre knibždėte knibždėjo apsipirkti ir užkąsti užsukusių žmonių.

– Turiu tave įspėti, kad vaivorykštės takas ne visada atveda prie aukso puodo, – pasakė jis pro langą mesdamas cigaretės nuorū-

ką. – Kuris nors vienas jų ar abu gali nepasirodyti. Velnias, gal jie iš viso viską žino. Bet reikia juk pabandyti, ar ne?

Beverli Hilso prekybos centras buvo nedidelis ruožas įvairių salonų ir Beno Franklino meno dirbinių bei rėmų parduotuvė. Tai toli gražu nebuvo ta vieta, kur galėtum tikėtis gardžiausio mieste kąsnelio.

– Jų dar nematau, – mums atidžiai žvalgantis pasakė Marinas. – Bet mes čia keletu minučių anksčiau.

Jis pastatė automobilį kiek atokiau nuo restorano tarp dviejų automobilių, stovinčių priešais Beno Franklino parduotuvę, išjungė variklį. Aš atsidariau dureles.

– Kur išsiruošei? – užprotestavo jis.

– Į restoraną.

– O ką, jei jie pasirodys čia bet kurią minutę ir tave pamatys?

– Turiu teisę čia būti.

– Kas, jei ji sėdi kur nors bare? – neramiai klausinėjo jis. – Ką tu jai pasakysi?

– Pasiūlysiu nupirkti išgerti, o tada ateisiu ir pasiimsiu tave.

– Dėl Dievo, daktaryt, – toliau nepalenkiamai savo laikėsi Marinas. – Maniau, kad visa esmė yra ją pričiupti.

– Atsipalaiduok ir leisk man kalbėti.

– Atsipalaiduoti? Noriu nusukti tai kalei sprandą, – pasakė jis.

– Turime būti protingi. Jei mes prisėlinsime iš pasalų ir imsime atakuoti, mums gali kliūti pirmiems.

– Nori pasakyti, kad neketini jai į akis ištėkšti, jog žinai, ką ji pridirbo? Laiškas Čakui ir visa kita?

Jis negalėjo patikėti ir buvo įsiutęs, vis kartojo tą patį.

– Tai ką tada, po velnių, mes čia veikiame? – toliau bėrė jis.

– Marinai, – pabandžiau jį apraminti. – Juk puikiai žinai. Esi patyręs detektyvas, juo ir lik, kai turėsi reikalą su Brei. Ji sunkiai

įveikiama. Iš karto tau galiu pasakyti, kad niekada šios moters neįvarysi į kampą.

Jis tylėjo.

– Stebėk veiksmą iš mašinos, o aš nueisiu į restoraną. Jei ją pastebėsi pirmas, į mano gaviklį siųsk dešimt-keturi ir dėl visa ko, jei dėl kokios nors priežasties negaučiau pranešimo, paskambink į restoraną manęs teiraudamasis, – pasakiau aš.

Man darant dureles jis nervingai užsidegė cigaretę.

– Velniai griebtų, tai neteisinga. Mes juk kuo puikiausiai žinome, ką ji daro. Vis tiek manau, kad turime jai surengti akistatą ir parodyti, kad ji nėra tokia jau gudri, kokia mano esanti.

– Tu juk geriau nei kas kitas žinai, ką reiškia užvesti bylą, – vėl pakartojau aš. Buvau bepradedanti nerimauti, kad jis savęs nesuvaldys.

– Mes matėme, ką ji atsiuntė Čakui.

– Tyliau, – pasakiau. – Negalime įrodyti, kad ji siuntė tą elektroninį laišką. Taip pat aš negaliu įrodyti, kad laiško, kuris buvo priskirtas man, *nesiunčiau*. Kalbant apie šį reikalą, net negaliu įrodyti, kad nerašiau tame siaubingame forume.

– Gal tiesiog turėčiau tapti kariu avantiūristu.

Įdėmiai žiūrėdamas į galinio vaizdo veidrodėlį jis pūstelėjo dūmų kamuolį.

– Atsiųsi žinutę į pranešimų gaviklį arba paskambinsi, – pakartojau lipdama iš automobilio.

– Kas, jei laiku negausi žinutės?

– Tada pervažiuok ją savo visureigiu, – praradusi kantrybę užtrenkiau duris.

Eidama link restorano apsidairiau aplink – Brei niekur nemačiau. Nė nenumaniau, koks buvo jos asmeninis automobilis, tačiau nepaisant to, numaniau, kad ji atvažiuos būtent juo. Atvėriau sunkias medines „Elnio galvos“ duris, už kurių mane pasitiko nerūpestingi balsai, stiklinėse klaksantis ledas barmenui plačiais

mostais ruošiant gėrimus. Viršuje kabanti elnio galva paliudijo restorano pavadinimą. Apšvietimas buvo blausus, baldai tamsūs, vyno dėžės ir lentynos beveik siekė lubas.

– Nagi labas vakaras, – lyg nustebusi nusišypsojo ant pakylos stovinti restorano svečius pasitinkanti administratorė. – Mes jūsų taip pasiilgome. Žinoma, per žinias girdėjau, kad pastaruoju metu buvote užsiėmusi. Kuo galėčiau būti naudinga?

– Brei čia rezervavo staliuką? – pasiteiravau aš. – Tik nesu tikra, kokiam laikui.

Ji pervertė didžiulę rezervacijų knygą pieštuku vesdama žemyn per vardus ir laikus. Tada pabandė dar kartą. Atrodė sutrikusi. Juk pagaliau į gerą restoraną nebuvo įmanoma tiesiog užeiti be rezervacijos netgi paprastą savaitės dieną.

– Bijau, kad ne, – tyliai atsakė ji.

– Hmmm. O gal užsakyta mano vardu? – dar kartą pabandžiau aš.

Ji patikrino ir tai.

– Vaje, aš taip apgailestauju, daktare Skarpeta. Ir mes, kaip tyčia, šįvakar neturime nė vienos laisvos vietos, nes laukiame didelės kompanijos, kuri užsisakė visą priekinę salę.

Buvo jau be dvidešimt šešios. Stalai užtiesti raudonomis languotomis staltiesėmis, ant jų žybsėjo mažos lempelės, salė buvo visiškai tuščia, nes paprastai civilizuoti žmonės retai vakarieniaudavo prieš septynias.

– Norėjau su draugu ko nors išgerti, – toliau rutuliojau savo planą. – Manau, jei mus pavyktų kur nors įterpti, galėtume pavalgyti ir anksčiau. Gal apie šeštą?

– Jokių problemų, tai tikrai galime, – nušvitusi pasakė ji.

– Tuomet mane įrašykite, – vis labiau nerimaudama paprašiau aš.

Kas, jei Brei pamatė, kad stovėjimo aikštelėje nebuvo Čako automobilio, ir jai kilo įtarimas?

– Tuomet sutarta šeštai...

Įsitempusi kaip styga ant savo diržo jaučiau pranešimų gaviklį ir laukiau telefono skambučio.

– Puiku, – pasakiau administratorei.

Šis scenarijus kaip mėšlungis sutraukė mano jausmus. Mano prigimtis, mokymas ir profesinė patirtis visada liepdavo sakyti tiesą, jokiais būdais neįpulti į klastos liūną, netapti žemų siekių prasčiokiška teisininke, kuria galėjau tapti, jei tik būčiau pasidavusi manipuliacijoms, išsisukinėjimams ir nukrypusi į pilkąsias įstatymo zonas.

Administratorė į knygą įrašė mano vardą. Tuo metu kaip didžiulis vabzdys ėmė zvimbti pranešimų gaviklis. Ekrane pamačiau „10-4" ir nuskubėjau per barą prie įėjimo. Neturėjau kito pasirinkimo, kaip tik praverti pagrindines duris, nes langai buvo užtamsinti ir per juos nieko negalėjau matyti. Pastebėjau tamsią „Crown Victoria".

Marinas iš karto nieko nedarė. Mano nerimas dar išaugo, kai Brei pasistatė savo automobilį ir išjungė šviesas. Buvau įsitikinusi, kad ji Čako labai ilgai nelauks, ir jau įsivaizdavau, kaip pasius. Toks menkysta žemės kirminas kaip jis neišdrįstų versti laukti viršininko pavaduotojos Dianos Brei.

– Ar galėčiau jums ką nors pasiūlyti? – sausindamas stiklinę manęs paklausė barmenas.

Aš ir toliau neatsitraukdama įdėmiai žiūrėjau pro vos praviras duris svarstydama, ką darys Marinas.

– Aš kai ko laukiu, kas tiksliai nežino, kur jūs esate, – pasakiau.

– Tai pasakykite, kad mes prie „Mišelės kosmetikos salono", – sakė jis Marinui lipant iš savo visureigio.

Aš jį pasitikau stovėjimo aikštelėje, ir mes ryžtingai ėjome link Brei automobilio. Ji mūsų nepastebėjo, nes šnekėjo mobiliuoju telefonu ir kažką užsirašinėjo. Kai Marinas pabarbeno į langą, ji

atsisuko ir nustėro. Tada jos veidas paniuro. Dar kažką pasakiusi, ji padėjo ragelį. Nusileido langas.

– Pavaduotoja Brei? Taip ir pamaniau, kad tai jūs, – pasakė Marinas taip, lyg jie būtų seni draugai.

Jis pasilenkė ir įkišęs galvą į mašinos vidų apsidairė. Brei buvo akivaizdžiai praradusi savitvardą, galėjai bene matyti ją galvoje dėliojant mintis ir jas pergrupuojant, nors apsimetė, kad šis susitikimas visiškai natūralus.

– Labas vakaras, – mandagiai pradėjau aš. – Koks malonus sutapimas.

– Kei, koks netikėtumas, – monotonišku balsu atsakė ji. – Kaip jūs? Tai sužinojote mažytę Ričmondo paslaptį.

– Dabar aš jau žinau beveik visas mažytes Ričmondo paslaptis, – su ironija atrėžiau. – Jei žinai, kur ieškoti, jų randi išties daug.

– Nepatarčiau rinktis raudonos mėsos, jei galite be jos apsieiti, – nukreipė temą Brei. – Tačiau žuvis pas juos labai gera.

– Tai tas pats, kaip eiti į viešnamį ir žaisti pasiansą, – pastebėjo Marinas.

Brei nieko neatsakė ir nesėkmingai pabandė mane sugluminti įžūliai spoksodama. Ilgus metus kovodama su netikusiais darbuotojais, nesąžiningais advokatais ir nuožmiais politikais aš jau žinojau, kad jei žiūrėsiu žmogui į tarpuakį, o jis nepastebės, kad iš tikrųjų nežiūriu jam tiesiai į akis, jo drąsą galėsiu pažaboti visai dienai.

– Aš čia vakarieniauju, – pasakė ji, lyg būtų išsiblaškiusi ir skubanti.

– Palauksime, kol pasirodys jūsų kompanionas, – pasakė Marinas.

– Jokiais būdais nenorime, kad čia viena tamsoje sėdėtumėte ir nerimautumėte. Tiesą pasakius, pavaduotoja Brei, neturėtumėte klaidžioti viena be apsaugos, juolab, kad nuo tada, kai čia

atvykote, tapote tokia atpažįstama. Žinote, tam tikra prasme jūs tapote įžymybe.

– Aš su niekuo čia nesusitinku, – susierzinusi atrėžė ji.

– Niekada mūsų skyriuje neturėjome moters, užimančios tokį aukštą postą, ypač tokios patrauklios ir taip mylimos žiniasklaidos, – neužsičiaupdamas kalbėjo Marinas.

Nuo sėdynės ji susirinko savo užrašų knygelę ir laiškus, galėjai jausti jos šaltą pyktį.

– Dabar, jums leidus, turėsiu atsiprašyti, – pasakė ji lyg duodama nurodymą.

– Šį vakarą gauti staliuką bus nelengva, – informavau jai darant dureles. – Nebent jei jį rezervavote, – pridūriau aš puikiausiai žinodama, kad to nepadarė.

Brei šaltakraujiškumo ir pasitikėjimo kaukė smuktelėjo atidengdama viduje kunkuliuojantį pyktį. Jos žvilgsnis lyg žaibas trenkė į mane. Nieko tuo nepasiekusi išlipo iš mašinos. Jai kelią pastojo Marinas. Negalėjo praeiti jo neapėjusi arba neprisilietusi, o jos bekraštė savimyla to niekada neleistų.

Brei buvo kone prispausta prie savo tviskančio naujo automobilio durelių. Pro mano akis nepraslydo, kad ji vilkėjo velvetines kelnes, Ričmondo policijos departamento striukę, buvo apsiavusi sportinius batelius. Tokia pasipūtusi stileiva kaip ji taip apsirengusi į gerą restoraną niekada neitų.

– Atsiprašau, – garsiai pasakė ji Marinui.

– A, taip, persiprašau, – iškošė jis pasitraukdamas į šoną.

Atidžiai rinkausi žodžius. Tiesmukai jos apkaltinti negalėjau, bet ketinau užtikrinti, kad ji žinotų, jog nieko nepešė. Ir jei toliau nesiliaus rezgusi savo pasalų pinklių, pralaimės ir už tai sumokės.

– Esate tyrėja, – mąsliai tariau jai. – Galbūt man galite pasakyti, kaip kažkas galėjo sužinoti mano slaptažodį ir siųsti elektroninius laiškus apsimesdamas manimi. Ir tada kažkas – greičiausiai tas

pats asmuo – internete užvedė tą idiotišką forumą *Gerbiama daktare Kei.*

– Kaip siaubinga. Man labai gaila, bet jums negaliu niekuo padėti. Kompiuteriai nėra mano profesinė sritis, – su šypsena pasakė ji.

Jos akys buvo juodos skylės, dantys tviskėjo kaip plienas natrio lempos šviesoje.

– Viskas, ką galiu patarti, yra atkreipti dėmesį į žmones, kurie yra arčiausiai jūsų, galbūt kažkas yra kuo nors nepatenkintas, gal koks buvęs draugas, su kuriuo susipykote, – toliau savo giesmelę giedojo ji. – Aš iš tiesų šiuo klausimu neturiu jokių minčių, bet manyčiau, kad tai yra kažkas, kas su jumis turi tiesioginių reikalų. Girdėjau, kad jūsų dukterėčia yra kompiuterių specialistė. Galbūt ji galėtų jums padėti.

Jai paminėjus Liusi, manyje užvirė siutas.

– Jau kurį laiką noriu su ja pasikalbėti, – lyg tarp kitko užsiminė Brei. – Juk žinote, diegiame COMPSTAT, todėl mums reikia kompiuterių specialisto.

COMPSTAT, arba kompiuterinė statistikos programa, buvo naujas, patobulintas, pažangesnės technologijos nusikalstamumo kontrolės modelis, išrastas Niujorko policijos departamento. Tam buvo reikalingi kompiuterių specialistai, bet tokiam projektui kaip šis siūlyti žmogų, turintį Liusi sugebėjimus, buvo tikras įžeidimas.

– Kai su ja kalbėsite, galite apie tai užsiminti, – pridūrė Brei.

Marino įniršis kunkuliavo kaip puode verdantis vanduo.

– Mums tikrai reikėtų kada susėsti ir pakalbėti, Kei, ir aš jums papasakočiau apie savo patirtį Vašingtone, – pasakė ji, lyg aš niekada nebūčiau dirbusi niekur kitur, išskyrus kokį mažą miesčiūkštį. – Negalite net įsivaizduoti, kokių dalykų griebiasi žmonės, siekdami jus parklupdyti. Ypač, kai moteris stoja prieš moterį, kai kalba eina apie sabotažą darbe. Buvau nuožmiausių nuopuolių liudininkė.

– Tuo net neabejoju, – pasakiau aš.

Ji užrakino mašinos dureles ir pasakė:

– Ateičiai žinokite, kad sėdėti prie baro rezervacijos nereikia. Šiaip ar taip, dažniausiai prie jo aš ir valgau. Jie yra pagarsėję savo didkepsniais su sūriu, bet jums, Kei, rekomenduočiau pabandyti omarą. O jums, kapitone Marinai, manau, labai patiktų jų svogūnų žiedai. Girdėjau, kad jie verti aukso.

Stebėjome, kaip ji nueina.

– Suknista kalė, – pasakė Marinas

– Maunam iš čia, – pasakiau aš.

– Taip, mažiausiai norėčiau valgyti tokioje apnuodytoje aplinkoje. Aš net nebealkanas.

– Tai neilgam.

Mes įsėdome į jo visureigį, aš pajutau slogią neviltį, į kurią klimpau lyg į kokią dervą. Norėjau patirti kažkokią pergalę, pajusti nors menką optimizmo krislą tame, ką išsiaiškinau, bet negalėjau. Jaučiausi nugalėta. Dar blogiau, jaučiausi apsikvailinusi.

– Nori cigaretės? – tamsioje mašinoje paklausė Marinas įžiebdamas žiebtuvėlį.

– Kodėl ne, – burbtelėjau aš. – Greitai vėl ketinu mesti.

Jis padavė cigaretę ir užsidegė savo. Atkišo man žiebtuvėlį. Vis žvilgčiojo į mane žinodamas, kaip jaučiausi.

– Aš vis dar manau, kad pasielgėme gerai, – pasakė jis. – Lažinuosi, ji sėdi tame restorane ir maukia viskį, nes gerai jai padus pakaitinome.

– Nieko mes nepakaitinome, – atsakiau, žvairuodama į pro šalį pravažiuojančių automobilių šviesas. – Manau, jos atveju vienintelė išeitis yra prevencija. Turime saugotis tolimesnės žalos ne tik numatydami, bet ir toliau tęsdami tai, ką darome.

Šiek tiek pravėriau langą, į mano plaukus įsisuko šaltas vėjas. Išpūčiau dūmą.

– Į pasimatymą Čakas šiandien neatvyko, – komentavau aš.

– Na jau, jis atvyko. Tu tiesiog jo nepamatei, nes jis mus pastebėjo pirmas ir greitai išrūko.

– Sakai?

– Mačiau jo sumautą „Miatą", sukantį link prekybos centro, tada vidury stovėjimo aikštelės apsisukantį ir staigiai maunantį lauk. Ir tai buvo tiksliai tuo laiku, kai Brei, mus pamačiusi prie savo mašinos, kažką dar suspėjo pasakyti telefonu.

– Čakas yra tiesioginis informacijos perdavimo kanalas tarp manęs ir jos, – pasakiau aš. – Visai tikėtina, kad ji gali turėti raktą nuo mano biuro.

– Velnias, gal ir turi, – pasakė jis. – Bet, daktaryt, sutarkim, kad tą vaikigalį Čakį paliksi man.

– Dabar mane visa tai gąsdina. Prašau, Marinai, nedaryk nieko neapgalvoto. Juk nepaisant visko jis dirba pas mane. Man nereikia papildomų problemų.

– Būtent apie tai ir kalbu. Tau daugiau nereikia jokių problemų.

Jis mane paleido prie biuro ir palaukė, kol persėdau į savo automobilį. Išvažiavau paskui jį iš stovėjimo aikštelės, po to pasukome savais keliais.

19

Mintyse sublizgo mažos balsvos išsprogusios mirusio vyro akys. Jos dėbsojo iš to gilaus, bekraščio pasaulio, kur slypėjo mano baimės – pačios įvairiausios ir nepažįstamos niekam kitam, tik man. Vėjas siūbavo nuogus medžius, o plūstant šalto oro frontui debesys danguje plaukė tarsi vėliavos.

Per žinias girdėjau, kad temperatūra tą naktį turėjo nukristi žemiau minus septynių, kas atrodė neįmanoma po tokių visai rudeniškų praėjusių savaičių. Rodės, viskas mano gyvenime buvo

išsiderinę ir nenormalu. Liusi nebebuvo Liusi, todėl negalėjau jai paskambinti, ir ji su manimi nešnekėjo. Marinas tyrė žmogžudystę, nors ir buvo jau nebe detektyvas, Bentono nebebuvo, ir visur, kur tik jo ieškodavau, susidurdavau su tuštuma. Vis dar laukdavau, gal privažiuos jo mašina, gal suskambės telefonas, gal išgirsiu jo balsą, nes mano širdžiai buvo dar per anksti priimti tai, ką žinojo protas.

Iš greitkelio, vedančio iš centro, pasukau link Keri gatvės ir pravažiuodama pro prekybos centrą bei restoraną „Venecija" pamačiau mane sekantį automobilį. Važiavau labai lėtai ir per toli, kad galėčiau įžiūrėti žmogų prie vairo. Instinktas liepė pristabdyti, o kai tai padariau, greitį sumažino ir tas automobilis. Įsukau į Keri gatvę – automobilis važiavo paskui. Kai pasukau į kairę link Vindzor Farmso, išlaikydamas tą patį saugų atstumą neatsiliko ir jis.

Nenorėjau važiuoti gilyn į šį rajoną, nes keliai čia buvo vingiuoti ir tamsūs, daug akligatvių. Pasukau į Dover gatvelę ir, automobiliui padarius tą patį, surinkau Marino numerį – mano baimė augo.

– Marinai, – garsiai sušukau į tylą. – Būk namie, Marinai.

Išjungiau ir surinkau dar kartą.

– Marinai! Dėl Dievo, būk namie! – sakiau į laisvų rankų įrangos telefoną, įmontuotą automobilių prietaisų skyde, nesiliaujant plyšavus Marino apklerusiam belaidžiui telefonui jo namuose.

Turbūt, kaip ir visada, jį bus pasidėjęs prie televizoriaus. Šimtus kartų jo negalėdavo rasti, nes nepadėdavo atgal į vietą. O gal jo dar nebuvo namie.

– Kas? – nustebino mane jo garsus balsas.

– Čia aš.

– Kad tave griausmas, suskio išpera. Jei dar nors kartą susitrenksiu kelį į tą prakeiktą stalą!

– Marinai, paklausyk!

– Dar nors kartelis, ir jį kaip sviesiu į lauką, plaktuku suskaldysiu tą šūdą į šipulius! Tiesiai į pačią kelio girnelę! To suknisto stalo nematau, nes jis stiklinis, ir gal atspėsi, kas man suokė, kad jis čia labai tiks?

– Apsiramink, – užrėkiau aš veidrodėlyje stebėdama automobilį.

– Aš po trijų alaus, mirštu iš alkio ir esu nusikalęs kaip šuo. Kas yra? – paklausė jis.

– Kažkas mane seka.

Pasukau į Vindzoro kelią važiuodama atgal į Keri gatvę. Greitis buvo normalus. Nedariau nieko neįprasto, išskyrus tai, kad nevažiavau namo.

– Ką turi omeny, kažkas tave seka? – paklausė Marinas.

– Ką, po velnių, manai, turiu omeny? – mano nerimui dar labiau užkaitus pasakiau aš.

– Tada tučtuojau važiuok čia, – pasakė jis. – Varyk iš to savo tamsaus rajono.

– Važiuoju.

– Ar gali įžiūrėti numerius ar kažką?

– Ne. Jis nuo manęs per toli. Atrodo, specialiai laikosi atokiau, kad negalėčiau įžiūrėti jokių numerių ar pamatyti jo veido.

Sugrįžau į greitkelį, vedantį į Pouvait alėją, tada mano uodega atsikabino, ir automobilis pasuko kažkur kitur. Man akyse mirgėjo judančių automobilių ir sunkvežimių šviesos, susipynusios ženklų spalvos mušė iš vėžių, o širdis dunksėjo kaip sunkus akmuo. Tarsi saga už debesų čia pasislėpdavo, čia vėl išlįsdavo mėnulis, vėjo gūsiai palei mašiną ją tarsi vis panešdavo pirmyn.

Surinkau savo autoatsakiklio namuose numerį. Buvo įregistruoti trys padėti rageliai, o ketvirtas pranešimas buvo lyg šlapias skuduras per veidą.

– Čia viršininkė Brei, – buvo pradžia. – Buvo taip malonu susitikti prie „Elnio galvos“. Su jumis turiu aptarti kai kurias naujas

politikas ir procedūras. Vadovavimą įvykio vietos apžiūroms ir tvarkymąsi su įrodymais bei panašius dalykus. Norėčiau visa tai su jumis aptarti, Kei.

Kreipinys vardu, sklindantis iš jos burnos, mane tiesiog siutino.

– Galbūt galėtume per ateinančias keletą dienų susitikti ir papietauti, – toliau sukosi įrašas. – Geri pietūs dviese Federacijos klube?

Mano namų telefono numeris nebuvo niekur skelbiamas, ir jį labai atsargiai kam nors duodavau, tačiau šiuo atveju nebuvo joks galvosūkis susigaudyti, iš kur ji jį gavo. Mano personalas, įskaitant Rafiną, galėjo su manimi susisiekti namuose.

– Jei kartais dar negirdėjote, – toliau skambėjo Brei žinutė, – šiandien atsistatydino Elas Karsonas. Esu tikra, kad jį pamenate? Tyrimų skyriaus viršininko pavaduotojas. Kaip apmaudu. Pavaduotoju taps majoras Inmanas.

Pristabdžiau prie mokesčių už kelią punkto ir įmečiau žetoną. Pajudėjau, pro mane pravažiavo apdaužyta tojota, pilna įžūliai spoksančių paauglių. Vienas jų nei iš šio, nei iš to drėbtelėjo: „Sumauta kalė.“

Aš sutelkiau dėmesį į kelią galvodama, ką sakė Vagneris. Kažkas darė spaudimą atstovui Konorsui prastumti įstatymą, pagal kurį mano įstaiga būtų perkelta iš Sveikatos ir socialinės pagalbos tarnybos į Viešojo saugumo tarnybą. Tuo atveju daugiau kontrolės sulaukčiau iš Policijos departamento.

Į prestižinį Federacijos klubą negalėdavo stoti moterys, o pusė stambių verslo sandorių ir svarbių politikos klausimų, turinčių įtakos Virdžinijai, buvo tvarkomi vyrų politinių intrigantų, turinčių garsias pavardes. Sklido gandai, kad šie vyrai, daugelį kurių aš pažinojau, rinkdavosi viename uždarame baseine, dauguma būdavo nuogi. Jie derėdavosi ir pompastiškai postringaudavo rūbinėse – lyg kokiame forume, kuriame moterims dalyvauti nevalia.

Kadangi Brei negalėjo patekti už tos garbingosios aštuonioliktojo amžiaus klubo uždangos, nebent būtų kurio nors nario viešnia, mano įtarimai apie didžiausias jos ambicijas iš esmės pasitvirtino. Brei stengėsi paveikti Generalinės asamblėjos narius ir įtakingus verslininkus. Ji norėjo tapti Viešojo saugumo tarnybos sekretore ir siekė mano įstaigą padaryti pavaldžią šiam sekretoriatui. Tuomet ji galėtų mane atleisti.

Privažiavau Midloutian greitkelį ir Marino namą galėjau įžiūrėti prie jo net neprisiartinusi. Jo neskoningos, akį rėžiančios kalėdinės dekoracijos, įskaitant ir tris šimtus tūkstančių lempučių, švietė horizonte kaip koks atrakcionų parkas. Viskas, ką reikėjo daryti, tai sekti paskui automobilių virtinę, judančią ta kryptimi, nes Marino namas buvo išsiveržęs į pirmą vietą Ričmondo kasmetiniame Kalėdų neskoningumo konkurse. Žmonės negalėdavo atsispirti ir atvažiuodavo pažiūrėti, toks neįtikėtinas buvo vaizdas.

Medžiuose kaip neoniniai saldainiai mirgėjo įvairiausių įmanomų spalvų lemputės. Kieme tviskėjo Kalėdų Seneliai, sniego seniai, traukinukai ir žaisliniai kareivėliai, laikantys imbierinius meduolius. Sargyboje palei takelį išsirikiavusios stovėjo ryškios saldaininės lazdelės, ant stogo švietė užrašai „Kalėdiniai sveikinimai“ ir „Sniego svajonės“. Toje kiemo dalyje, kur neaugo nė viena gėlė, o žolė visus metus būdavo nusėta rudais lopiniais, Marinas buvo „užsėjęs“ įvairiaspalvių elektrinių sodų. Buvo ir Šiaurės ašigalis, kuriame Snieguolė ir ponas Kalėdų Senelis, atrodė, įnirtingai aptarinėjo savo planus, šalimais išsirikiavęs giedojo berniukų choras, ant kamino tupėjo flamingai, o eglės šakose sukosi čiuožėjai.

Man, nušviestai lyg ant kokios scenos, skubiai lipant jo namo laiptais, pro šalį lėtai pravažiavo baltas limuzinas, už jo – bažnyčios furgonas.

– Kiekvieną kartą, kai tai matau, įsitikinu, kad netekai proto, – pasakiau Marinui vikriai šmurkštelėdama vidun, nes norėjau pasislėpti nuo smalsių akių. – Jau pernai buvo baisu.

– Ruošiuosi turėti tris elektros instaliacijos montažines dėžutes, – išdidžiai pareiškė jis.

Buvo apsivilkęs džinsus, raudonus flanelinius marškinius, kurių kraštas kyšojo kaip kokia uodega, vaikščiojo su kojinėmis.

– Bent jau grįžtu namo, ir mane kas nors pradžiugina, – pasakė jis. – Pica jau pakeliui. Jei nori, turiu burbono.

– Kokia pica?

– Ta, kurią užsakiau. Ant jos yra visko. Aš vaišinu. „Papa Džons“ jau nebereikia sakyti mano adreso. Jie gali tiesiog sekti, kur veda šviesos.

– O kaip dėl karštos arbatos be kofeino? – paklausiau aš beveik įsitikinusi, kad jis tokio dalyko neturės.

– Turbūt juokauji, – atsakė jis.

Eidama per svetainę link jo mažos virtuvėlės, apsidairiau. Aišku, jis ir vidų buvo išpuošęs. Prie židinio mirgėjo eglutė. Ji buvo nukrauta butaforinėmis dovanų dėžutėmis, kiekvienas langas išvedžiotas raudonomis čili pipiro spalvos elektrinėmis girliandomis.

– Man skambino Brei, – į arbatinį pildama vandens pasakiau aš. – Kažkas jai davė mano telefono numerį.

– Spėk, kas, – jis atlapojo šaldytuvo duris, tuoj pat apsiniaukė jo pakili nuotaika.

– Ir manau, kad žinau, kodėl taip nutiko.

Virdulį padėjau ant viryklės ir įjungiau degiklį. Plykstelėjo liepsna.

– Šiandien atsistatydino viršininko pavaduotojas Karsonas. Ar bent jau tariamai atsistatydino, – pasakiau aš.

Marinas atsikimšo alaus. Jei ir žinojo šias naujienas, jis to neparodė.

– Ar žinojai, kad jis išėjo? – paklausiau aš.

– Aš jau nieko nebežinau.

– Akivaizdu, kad pareigas perims majoras Inmanas...

– O taip, taip, žinoma, – garsiai pasakė Marinas. – Ir žinai, kodėl? Ogi todėl, kad yra du majorai – vienas viešosios tvarkos prižiūrėtojų, kitas tyrimų skyriuje, tai aišku, kad Brei siunčia savo berniuką iš viešosios tvarkos prižiūrėtojų, kad šis perimtų vadovavimą tyrimų skyriui.

Jis išmaukė alų trimis gurkšniais. Tada smarkiai sviedė skardinę į šiukšlių dėžę. Nepataikė, skardinė nubarškėjo grindimis.

– Numanai, ką visa tai reiškia? – paklausė jis. – Leisk man nušviesti. Tai reiškia, kad Brei dabar vadovauja viešosios tvarkos prižiūrėtojų *ir* tyrimų skyriui, vadinasi, ji vadovauja visam prakeiktam departamentui ir galbūt taip pat kontroliuoja visą biudžetą. O viršininkas yra didžiausias jos gerbėjas, nes šalia jos atrodo solidžiai. Pasakyk man, kaip ta moteris pasirodo ir, neprabėgus nė trims mėnesiams, gali visa tai daryti?

– Akivaizdu, kad ji turi ryšių. Turbūt jų turėjo prieš pradėdama šį darbą. Ir galvoju, kad jie veda ne tik iki viršininko.

– O kur tada?

– Marinai, tai gali būti bet kas. Dabar nėra svarbu. Jau per vėlu, kad tai parūptų. Dabar turime reikalą su ja, ne su viršininku. Su ja, ne su žmogumi, kuris galbūt viską sustygavo.

Nervingai sukdamas ratus virtuvėje, jis atsikimšo dar vieną alaus.

– Dabar jau žinau, kodėl įvykio vietoje pasirodė Karsonas, – pasakė jis. – Žinojo, kad tai pareina. Jis žino, kaip dvokia šitas mėšlas, ir galbūt bandė mus savaip įspėti, o galbūt taip viską užbaigti. Jo karjera jau pasibaigusi. Galas. Paskutinė įvykio vieta. Viskas paskutinį kartą.

– Jis toks geras žmogus, – pasakiau aš. – Velniai griebtų, Marinai. Turi būti kažkas, ką galėtume padaryti.

Mane išgąsdino suskambęs jo telefonas. Mašinų garsas gatvėje, prie namo, buvo vientisas variklių gausmas. Nepaliaujamai skambėjo tyli Marino kalėdinė muzika vis kartodama „Jingle Bells".

– Brei nori su manimi pasikalbėti apie vadinamuosius pokyčius, kuriuos ji bando inicijuoti, – pasakiau jam.

– O taip, esu tikras, kad ji tai ir daro, – pasakė jis į linoleumą tapsendamas savo kojine apmauta koja. – Ir įtariu, tu turėtum viską mesti, kai ji staiga užsimano tave suryti pietums. Ką ji ir padarys – tave užsidės ant sumuštinio ir užsipylusi garstyčių suvalgys.

Jis pagriebė telefono ragelį.

– Kas? – surėkė jis vargšui žmogeliui kitame laido gale.

– Aha, aham. Taip, – klausydamas pertarinėjo Marinas.

Aš pasikuičiau spintelėse ir radau vieną gerokai aplamdytą „Lipton“ arbatos pakelį.

– Aš čia. Kodėl, po paraliais, su manimi nešnekate? – piktai į ragelį drėbtelėjo Marinas.

Vaikščiodamas ratais jis klausė.

– O čia tai geras klausimas, – galiausiai ištarė. – Palauk minutę. Leisk jos paklausti.

Jis pridengė delnu ragelį ir pašnibždomis paklausė:

– Ar esi *tikra*, kad tu daktarė Skarpeta?

Tada sugrįžo prie pašnekovo kitame laido gale.

– Ji sako, kad kai paskutinį kartą tikrinosi, būtent Skarpeta ir buvo, – suirzęs jis pakišo ragelį mano pusėn.

– Taip? – suklusau aš.

– Daktare Skarpeta? – pasigirdo nepažįstamas balsas.

– Taip, čia aš.

– Aš Tedas Franciskas iš Alkoholio, tabako ir šaunamųjų ginklų biuro Majamyje.

Sustingau, lyg į mane kas būtų nukreipęs ginklą.

– Liusi man sakė, kad kapitonas Marinas gali žinoti, kur esate, jei negalėtume su jumis susisiekti namuose. Ar galite su ja kalbėti?

– Žinoma, – susijaudinusi pasakiau aš.

– Teta Kei? – pasigirdo jos balsas kitame laido gale.

– Liusi! Kas nutiko? – pasakiau aš. – Ar tau viskas gerai?

– Nežinau, ar girdėjai, kas nutiko čia...

– Nieko negirdėjau, – greitai pasakiau aš Marinui nustojus prie kažko krapščiusis ir pažvelgus į mane.

– Mūsų nesėkmingą operaciją. Viskas žlugo, to buvo per daug, bet viskas baigėsi tikrai labai blogai. Turėjau nušauti juos abu. Pataikė į Džo.

– O Dieve švenčiausias, – sušukau aš. – Prašau, tik pasakyk, kad jai viskas gerai.

– Nežinau, – pasakė ji taip ramiai, kad tai jau buvo nenormalu. – Jie ją paguldė į Džekson Memorial ligoninę, užregistravo kažkokiu kitu vardu, negaliu jai paskambinti. Jie mane izoliavo, nes bijo, kad likusieji bandys mus susirasti. Atpildas. Kartelis. Viskas, ką aš žinau, yra tai, kad jai kraujavo iš galvos ir kojos, kai paėmė greitoji, ji buvo be sąmonės.

Liusi nereiškė jokių emocijų. Jos balsas skambėjo kaip roboto ar dirbtinio intelekto kompiuterio, kuriuos anksčiau programuodavo.

– Aš tuoj... – pradėjau sakyti, kai agentas Franciskas staiga vėl sugrįžo prie telefono.

– Žinau, kad apie tai išgirsite per žinias, daktare Skarpeta, ir norėjau pasirūpinti, kad sužinotumėte prieš tai. Ypač tai, kad Liusi sveika.

– Gal nebent fiziškai, – pasakiau aš.

– Noriu jums tiksliai pasakyti, kas bus toliau.

– Bus toliau tai, – pertraukiau jį aš, – kad aš tuoj pat pas jus skrendu. Jei prireiks, gausiu privatų lėktuvą.

– Norėčiau jūsų paprašyti to nedaryti, – pasakė jis. – Leiskite paaiškinti. Tai yra tikrai labai žiauri grupuotė, Liusi ir Džo apie juos žino gerokai per daug, apie tai, kas kai kurie jų yra, ir tai, kaip jie veikia. Susišaudymo metu per keletą valandų mes pasiuntėme

Majamio Deido išminuotojų būrį į Liusi ir Džo atitinkamas slaptos operacijos buvimo vietas ir mūsų šuo po abiejų automobiliais aptiko vamzdines bombas.

Aš iš po Marino virtuvinio stalo išsitraukiau kėdę ir atsisėdau. Visą kūną nusmelkė silpnumas. Vaizdas susiliejo.

– Ar jūs dar čia? – paklausė jis.

– Taip, taip.

– Dabar situacija yra tokia, daktare Skarpeta, – Majamio Deido padalinys dirba su šiomis bylomis, kaip turbūt ir numanote, ir paprastai mes kviečiamės specialiąją susišaudymų tyrimo grupę, o šalia dar ir pastiprinimą – kolegas agentus, dirbančius su ypač sudėtingais incidentais ir mokančius bendradarbiauti su kitais agentais, susiduriančiais su panašiais dalykais. Visgi dėl grėsmės apimčių Liusi mes siunčiame į šiaurę, į Kolumbijos apygardą, ten, kur jai bus saugu.

– Ačiū, kad taip gerai ja rūpinatės. Dievo palaimos jums, – pasakiau pačiai sau svetimu balsu.

– Patikėkite, žinau, kaip jaučiatės, – pasakė agentas Franciskas. – Galiu jus patikinti, kad tikrai žinau. Teko būti Vako mieste.

– Ačiū, – dar kartą pakartojau aš. – Ką Narkotikų kontrolės biuras darys su Džo?

– Kaip įmanoma greičiau ją perkels į kitą ligoninę labai toli nuo čia.

– Kaip dėl VMK? – paklausiau aš.

– Aš apie tai nelabai žinau...

– Jos šeima, kaip galbūt žinote, gyvena Ričmonde, bet, einant prie esmės, Virdžinijos medicinos koledžo ligoninė yra puiki, ir aš joje dirbu, – pasakiau aš. – Jei ją galėtumėte čia pristatyti, aš asmeniškai pasirūpinčiau, kad ji būtų gerai prižiūrima.

Jis sudvejojo, tada pasakė:

– Ačiū. Aš apie tai pranešiu ir pasitarsiu su jos viršininku.

Kai jis padėjo ragelį, likau stovėti kaip įbesta ir spoksojau į telefoną.

– Kas? – paklausė Marinas.

– Jų operacija žlugo. Liusi nušovė du žmones...

– Ar tai buvo geras susišaudymas? – pertraukė mane jis.

– Joks susišaudymas negali būti geras.

– Velniai rautų, daktaryt, žinai, ką turiu minty. Ar jis buvo pateisinamas? Nesakyk, kad ji, kad tave kur, per klaidą nušovė du agentus!

– Ne, žinoma, kad ne. Buvo pataikyta į Džo. Nesu tikra, kokia yra jos būklė.

– Velnias! – sušuko jis trenkdamas kumščiu į indų džiovyklę taip stipriai, kad nuvilnijo barškesys. – Liusi, aišku, reikėjo su kažkuo kautis iki galo, ne tiesą sakau? Jiems net nereikėjo jos prileisti prie tokios operacijos! Galėjau jiems pasakyti! Ji visada tik ir kėsinosi kažkam ištaškyti smegenis, pasirodyti kaip koks kaubojus, besišvaistantis spindinčiu pistoletu, ir atsilyginti visiems, kurių ji gyvenime nekenčia!..

– Marinai, laukis.

– Juk matei, kokia ji buvo tada pas tave namuose, – toliau plūdosi jis. – Nuo tada, kai buvo nužudytas Bentonas, ji pasidarė kažkokia psichopatė. Joks kerštas nėra pakankamas, net pašauti tą sraigtasparnį ir į vandenį kaip masalą barstyti Kerės Greten ir Niutono Džoiso gabalus.

– Jau užteks, – pavargusi pasakiau aš. – Prašau, Marinai. Tai nieko nekeičia. Liusi yra profesionalė, ir tu tai žinai. Jei tokia nebūtų, Alkoholio, tabako ir šaunamųjų ginklų biuras niekada nebūtų jai davęs tokios užduoties. Jie Liusi istoriją žino puikiai ir ją įvertino bei išsamiai viską aptarė po to, kas nutiko su Bentonu ir kas su tuo susiję. Tiesą pasakius, tai, kaip ji su visu tuo košmaru susidorojo, paskatino juos tik dar labiau gerbti ją kaip agentę ir kaip žmogų.

Jis tylėdamas atsikimšo butelį „Jack Daniels“.

Tada tarė:

– Na, tu ir aš juk žinome, kad ji ne taip gerai su visu tuo tvarkosi.

– Liusi visada sugebėdavo atskirti ir visko nesuplakti į viena.

– Aha, ir kiek tai sveika?

– Manau, reiktų mums vienas kito taip pat to paklausti.

– Bet dabar sakau, kad šį kartą ji su tuo taip lengvai nesusitvarkys, daktaryt, – į stiklą pildamas burboną ir mesdamas porą ledukų pasakė jis. – Nepraėjo nė metai, kai ji darbo metu nušovė du žmones, o dabar vėl tas pats. Daugelis per visą savo karjerą į nieką net neiššauna. Štai kodėl noriu, kad tu suprastum, jog šįkart į tai bus žiūrima kitaip. Įtakingi vyrukai Vašingtone ims svarstyti, kad gal turi reikalą su ginkluotu žudiku, kad yra problema.

Jis man padavė gėrimą.

– Žinau aš tokius farus, agentus, – pasakė jis. – Jie visada randa pateisinamų priežasčių, pagrindžiančių, kad tai nužudymas ginantis, bet jei į tai įsigilintum, imi linkti prie išvados, kad jie pasąmoningai viską kreipia blogąja linkme. Ir nuo to kaifuoja.

– Liusi ne tokia.

– Taip, ji vos gimusi buvo viskuo nepatenkinta. Ir tarp kitko, šiandien tu niekur neisi. Pasilieki čia su manimi ir Kalėdų Seneliu.

Jis įsipylė burbono, ir mes nuėjome į jo aptriušusią užgriozdintą svetainę su iškraipytais lempų gaubtais, sulankstytomis žaliuzėmis bei tykančiu stikliniu staleliu aštriais kampais, dėl kurio kalčiausia buvau aš. Jis plumptelėjo į savo nutriušusį senučiuką atlošiamą fotelį, kurio įplyšimai buvo užlopyti lipnia juosta. Prisiminiau, kaip pirmą kartą atėjau pas jį į namus. Atsigavusi nuo nusivylimo suvokiau, kad jis didžiavosi visais tais nusidėvėjusiais daiktais, išskyrus savo visureigį, pastatomąjį baseiną, o dabar ir kalėdines dekoracijas.

Jis pagavo mane liūdnai žiūrint į jo fotelį ir besirangant pasirinktos žalio velveto sofos kamputy. Vietomis, kurios buvo labiau nusėdėtos, galbūt jau nebesijautė rumbelių, bet ji buvo jauki.

– Vieną dieną nusipirksiu tokį naują, – trukteldamas rankenėlę fotelio šone ir išsiskleisdamas kojų atramą teištarė.

Jis pasukiojo savo kojinėmis apmautas kojas, lyg pirštus būtų sutraukęs mėšlungis, ir įjungė televizorių. Buvau nustebinta, kai perjungė dvidešimt pirmą, „Arts & Entertainment networks", kanalą.

– Nežinojau, kad žiūri „Biografiją", – pasakiau aš.

– Aha. Ir realybės šou apie farus, kuriuos jie čia rodo. Gal tau pasirodys, kad apsiuosčiau klijų, bet ar nešovė keista mintis, kad viskas nuėjo velniop nuo to laiko, kai pasirodė Brei?

– Aišku, kad tau tokia mintis po to, ką ji tau pridarė, turėjo dingtelėti.

– Taip. O ką, ji tau to paties nedaro? – gurkšteldamas gėrimo provokavo mano pritarimą jis. – Aš ne vienintelis šiame kambaryje, kurį ji bando sužlugdyti.

– Nemanau, kad ji turi galios sukelti visas įmanomas bėdas, – atsakiau aš.

– Leisk tau pateikti sąrašą, daktaryt, ir nepamiršk, kad mes kalbame apie trijų mėnesių laikotarpį, gerai? Ji atvyksta į Ričmondą. Mane įmeta atgal į uniformą. Pas tave biure staiga atsiranda vagis. Tave ima šnipinėti ir įsilaužia į elektroninį paštą ir pačią paverčia moralinės pagalbos linija.

– Tada konteineryje pasirodo tas numirėlis, ir staiga įsitraukia Interpolas, o dabar dar Liusi nužudo du žmones, kas, beje, yra patogu Brei. Nepamiršk, kad ji labai įsikarščiavusi ir susirūpinusi, kad Liusi dirbtų Ričmonde, ir jei Alkoholio, tabako ir šaunamųjų ginklų biuras Liusi išmes kaip žuvelę, jai reikės darbo. Ir, taip, dabar tave dar ir kažkas seka.

Žiūrėjau, kaip pianinu skambina ir dainuoja dar jaunas, žavingas Libereisas, o jo draugo balsas už kadro pasakojo, koks malonus ir dosnus buvo šis muzikas.

– Tu manęs visai neklausai, – vėl balsą pakėlė Marinas.

– Aš klausau.

Jis sunkiai atsiduso ir įsižeidęs bei susierzinęs nušlepsėjo į virtuvę.

– Ar kas nors girdėti iš Interpolo? – sušukau aš klausydamasi, kaip jis garsiai kuičiasi plėšdamas popierių ir knisdamasis sidabrinių įrankių stalčiuje.

– Nieko verto dėmesio.

Ėmė ūžti mikrobangų krosnelė.

– Būtų visai malonu, jei tu perduotum bent tiek, kiek girdėjai, – nepatenkinta suburbėjau aš.

Scenos šviesos nutvieskė Liberace, savo publikai siunčiantį oro bučinius, o jo žvyniniai apdaro blizgučiai tviskėjo kaip ryškus raudonas ir auksinis fejerverkas. Marinas sugrįžo į svetainę nešinas dubeniu bulvių traškučių ir indeliu kažkokio padažo.

– Vaikinas iš valstijos policijos iš jų po valandos gavo žinutę. Jie tik paprašė daugiau informacijos – tai viskas.

– Tai mums daug ką sako, – nusivylusi pasakiau aš. – Tai tikriausiai reiškia, kad jie neaptiko nieko reikšmingo. Žandikaulio lūžis, retas pridėtinis *Carabelli* gumburėlis, jau nekalbant apie pirštų atspaudus. Niekas neatitiko jokio ieškomo ar dingusio žmogaus.

– Taip. Tas užknisa, – pilna burna tiesdamas dubenį man pasakė jis.

– Ne, ačiū.

– Jie labai skanūs. Reikia tik iš pradžių pašildyti baltąjį sūrį mikrobangų krosnelėj, o paskui įdėti jalapeno aitriųjų paprikų. Tai daug geriau nei svogūnų padažas.

– Net neabejoju.

– Žinai, man jis visada patiko, – riebaluotu pirštu į televizorių parodė jis. – Man nerūpi, kad jis keistokas. Turi pripažinti, kad jis turėjo savitą stilių. Jei žmonės perka įrašus ir koncertų bilietus, Dieve, jie juk turėtų būti žmonės, kurie nesišlaisto gatvėmis ir neatrodo kaip kokie šmikiai.

– Žinai, pasakysiu, – pilna burna tarė Marinas, – susišaudymai yra mėšlas. Tave tąso ir klausinėja, lyg būtum pasikėsinęs į patį prezidentą, o paskui dar visi tie patarinėjimai, visi taip susirūpina tavo psichine sveikata, kad galiausiai išvaro iš proto.

Jis užsivertė burbono ir susigrūdo dar vieną saują traškučių.

– Ji kažkiek gaus pasėdėti už mūro sienos, – toliau kalbėjo Marinas profesiniu žargonu, turėdamas minty priverstines atostogas. – Ir Majamio detektyvai dirbs taip, kaip su visomis nužudymų bylomis. Turi. Ir viskas iki paskutinio šapelio bus sužiūrėta.

Valydamasis rankas į džinsus jis į mane pašnairavo.

– Žinau, galbūt skambės nemaloniai, bet gal tave ji šiuo metu mažiausiai nori matyti, – pabaigė jis.

20

Mūsų įstaigoje buvo priimta, kad bet kokie įkalčiai, netgi kažkas tokio nekalto kaip dešimties pirštų atspaudų kortelė, turėjo būti gabenami tarnybiniu liftu. Jis buvo koridoriaus gale, kur dabar, eidama į Neilso Vanderio laboratoriją, sutikau savo vežimėlius stumiančias dvi valytojas.

– Labas rytas, Merle. Beatriče, kaip laikotės? – nusišypsojau joms aš.

Jų akys nukrypo į rankšluosčiu uždengtą chirurginį padėklą ir popierius, gulinčius ant mano stumiamų ratukinių neštuvų. Jos čia dirbo pakankamai ilgai, kad žinotų, jog nenori nieko girdėti apie tai, ką vežu maiše ar uždengusi.

– Būna ir geriau, – pasakė Merlė.

– Tikrai, kad būna geriau, – įsiterpė Beatričė.

Nuspaudžiau lifto mygtuką.

– Gal Kalėdoms kur nors planuojate važiuoti, daktare Skarpeta?

Jos mano veide galėjo įskaityti, kad Kalėdos nebuvo tema, kuria ypač būčiau norėjusi šnekėti.

– Turbūt esate dar per daug užsiėmusi, kad galvotumėte apie Kalėdas, – greitai pasitaisė Merlė.

Abi moterys susinepatogino dėl tos pačios priežasties, dėl kurios taip pasijusdavo ir kiti, kai primindavo apie tai, kas nutiko Bentonui.

– Žinau, kad šiuo metų laiku būna labai daug darbo, – sumišusi bandė pakeisti temą Merlė. – Visi tie incidentai keliuose vairuojant išgėrus. Daugiau savižudybių, žmonės vieni ant kitų niršta.

Kalėdos turėjo būti po kokių dviejų savaičių. Tą dieną dirbo Fildingas. Negalėjau nė suskaičiuoti, per kiek Kalėdų aš turėjau prisisegusi pranešimų gaviklį.

– O dar ir žmonės, kūrenantys laužus.

– Kai šiuo metų laiku nutinka kas nors blogo, – tariau joms atsivėrus lifto durims, – mes tai labiau išgyvename.

– Galbūt jūs ir teisi.

– Apie tai nelabai ką žinau, bet pamenat tą gaisrą, sukeltą elektros instaliacijos gedimo?..

Durys užsidarė, ir aš pakilau į antrą aukštą, kuris buvo tarsi parodomasis čia organizuojamoms ekskursijoms eiliniams žmonėms ir politikams ar bet kam, kas domisi mūsų darbu. Visos laboratorijos buvo už didžiulės stiklinės sienos ir iš pradžių mokslininkai, pratę dirbti niekieno nematomi už šlakbetonio blokų, jausdavosi nesmagiai. Tačiau dabar niekas nebekreipdavo dėmesio. Tyrėjai čia tikrindavo, kaip buvo iššauta, analizavo kraujo dėmes, pirštų atspaudus bei pluoštus per daug nekreipdami dėmesio į tuos, kas

vaikšto kitoje stiklinės sienos pusėje. Šiuo atveju tai buvau aš, stumianti ratukinius neštuvus.

Neilso Vanderio pasaulis buvo didžiulis darbastalis, nukrautas įvairiausiais keistais techniniais instrumentais ir visoje erdvėje laikinai primontuotais mechanizmais. Ant vienos sienos kabojo medinės spintelės stiklinėmis durimis, kurias Vanderis buvo pavertęs specialiomis klijų procedūrų kameromis, kuriose naudodavo skalbinių virvę ir spaustukus, laikančius viduje iškabintus tyrimo objektus, per kuriuos smelkdavosi „Super glue“ klijų garai, kylantys iš ant karštos plokštelės padėto indelio su klijais.

Anksčiau mokslininkams ir policininkams beveik nepavykdavo paimti pirštų atspaudų nuo neakytų daiktų, tokių kaip plastikiniai maišeliai, elektros izoliacijos juostos ar oda, paviršių. Tada kone atsitiktinai buvo pastebėta, kad garai iš „Super glue“ klijų prikimba prie iškilios detalės, panašiai kaip tradicinė pudra, ir štai išryškėja baltas paslėptas atspaudas. Kampe buvo įrengta kita klijų procedūrų kamera, pavadinta „Cyvac II“, kurioje galėjo būti tiriami didesni objektai, tokie kaip šratinis šautuvas ar graižtvinis ginklas, automobilio buferis ar net teoriškai ir visas kūnas.

Drėgnų garų kameros išryškindavo atspaudus ant akytų dalykų, tokių kaip popierius ar medis, kurie prieš tai būdavo apdorojami ninhidrinu, nors Vanderis kartais pasirinkdavo greitesnį būdą – pasinaudodavo paprastu daugelio namuose turimu garų lygintuvu ir vieną ar keletą kartų taip išdegino įkalčius, na, bent aš apie tai esu girdėjusi. Aplink buvo pridėliota „Nederman“ lempų su vakuuminiais mechanizmais, skirtais iš narkotikų maišelių išsiurbti visus garus ir nuosėdas.

Kituose Vanderio valdų kambariuose stovėjo automatinė pirštų atspaudų nustatymo sistema, žinoma kaip APANS, ir tamsieji kambariai skaitmeniniams garso ir vaizdo tyrimams. Jis prižiūrėjo darbą ir fotolaboratorijoje, kurioje kiekvieną dieną fotojuostų ryškinimo procesorius „iškepdavo“ daugiau nei šimtą penkiasdešimt

juostų ritinėlių. Prireikė šiek tiek laiko Vanderį surasti, bet pagaliau jį aptikau atspaudų laboratorijoje. Jos kampuose tvarkingai buvo sudėtos picų dėžės, kuriose išradingi policininkai transportuodavo gipso tvarsčius ar automobilių padangų, avalynės įspaudus, į sieną atremtos stovėjo kažkieno išspirtos durys.

Vanderis sėdėjo prie kompiuterio atsidaręs vienalaikę dviejų kadrų rodymo programą ir lygino du avalynės atspaudus. Ratukinius neštuvus palikau už durų.

– Kaip gerai, kad tave turime, – pasakiau aš.

Jo pilkšvai melsvos akys, rodės, visada klajodavo kažkur kitur, darbinis chalatas, kaip ir įprasta, buvo suteptas violetinėmis dėmėmis nuo ninhidrino, o iš vienos kišenės „kraujavo" flomasteris.

– Šitas tikrai geras, – baksnodamas į ekraną ir keldamasis nuo kėdės pasakė jis. – Vaikinas nusiperka naujus batus, ir žinai, kokie jie paprastai yra slidūs, jei padai odiniai? Taigi jis pasiima peilį ir juos suraižo, žinai, padaro grublėtą paviršių, nes ruošiasi vestuvėms ir nenori paslysti žengdamas prie altoriaus.

Aš nusekiau jam iš paskos mums išeinant iš laboratorijos ir, tiesą pasakius, nebuvau nusiteikusi klausytis istorijų.

– Na, jį apiplėšia. Dingsta batai, keletas drabužių ir kitų daiktų. Po dviejų dienų išprievartaujama netoli jo namų gyvenanti moteris. Įvykio vietoje policija randa šiuos keistus batų atspaudus. Tiesą pasakius, tame rajone būta labai nemažai įsilaužimų.

Mes įėjome į kintančių šviesos bangų laboratoriją.

– Pasirodo, tai buvo vaikigalis. Trylikos, – linguodamas galvą spragtelėjo šviesą Vanderis. – Nebesuprantu aš tų vaikų. Kai buvau trylikos, baisiausia, ką iškrėčiau, buvo tai, kad iš nedidelio šautuvėlio nušoviau paukštį.

Jis ant trikojo stovo uždėjo „Luma-Lait".

– O mano istorija gerokai liūdnesnė, – pasakiau jam aš.

Ant balto popieriaus po gaubtu, po kuriuo bus atliekamas tyrimas įvairiais chemikalais, aš išdėsčiau drabužius, jis įjungė „Luma-Lait", ėmė zvimbti jo ventiliatorius. Po minutės jis įjungė lempos energijos šaltinį, iki galo atsukdamas jos pajėgumo rankenėlę. Šalia manęs padėjo apsauginius akinius ir į išvesties lęšio laikiklį įdėjo mėlyną 450 nanometrų optinį filtrą. Mes užsidėjome akinius ir išjungėme šviesas. „Luma-Lait" grindis padengė mėlynu švytinčiu sluoksniu. Vanderiui judant ištįso jo šešėlis, netoli stovintys dažų indai sutvisko fluorescencine geltona, žalia ir raudona. Jų dulkės buvo tarsi po kambarį pabiręs neoninis žvaigždynas.

– Žinai, dabar kai kuriuose policijos departamentuose atsiranda tokių idiotų, kurie ima savo „Luma-Lait" ir viską daro patys, – tamsoje skambėjo Vanderio balsas. – Tai jie ima raudonus fluorescencinius miltelius, deda atspaudą ant juodo pagrindo, o aš turiu įjungęs „Luma-Lait" jį nufotografuoti ir tą sumautą atspaudą paversti baltu.

Jis pradėjo nuo plastikinio šiukšlių maišo, rasto konteineryje, ir iš karto sulaukė atsako išryškėjus vos matomoms pirštų atspaudų vagelėms, kurias jis apibarstė raudonais fluorescenciniais milteliais – jų rėkiančios raudonos spalvos dulkelės sklandė tamsoje.

– Gera pradžia, – pasakiau aš. – Taip ir toliau, Neilsai.

Vanderis prie mirusio vyro juodų džinsų arčiau prisitraukė trikojį stovelį ir išversta kišenė nusidažė blankiai rausvai. Savo pirštinėtų rankų pirštu pabaksnojau medžiagą ir aptikau pereinamos oranžinės spalvos dėmių.

– Nemanau, kad kada nors esu susidūręs su tokia raudona, – mąsliai tarė Vanderis.

Visą kitą valandą tyrinėjome drabužius, taip pat ir batus bei diržą, bet niekas daugiau nefluorescavo.

– Akivaizdu, kad čia du skirtingi dalykai, – man jungiant šviesas pasakė Vanderis. – Du skirtingi, natūraliai fluorescuojantys

dalykai. Čia nėra jokių dažų dėmių, išskyrus tai, ką naudojau aš.

Aš paėmiau telefoną ir paskambinau į morgą. Atsiliepė Fildingas.

– Man reikia visko, kas buvo mūsų neatpažinto kūno kišenėse. Daiktai turėtų būti palikti džiūti ant padėklo.

– Tai bus užsienietiški pinigai, cigarų žnyplės ir žiebtuvėlis.

– Taip.

Išjungę šviesas dar kartą, mes baigėme apžiūrinėti visų drabužių išorinę pusę ir aptikome vis daugiau keistų pilkų plaukų.

– Ar čia nuo jo galvos? – paklausė Vanderis man žnyplėmis vėsios mėlynos šviesos ruože atsargiai surenkant plaukus ir juos dedant į voką.

– Jo galvos plaukai yra tamsūs ir šiurkštūs, – atsakiau aš. – Taigi ne, šie plaukai negali būti jo.

– Atrodo kaip katės plaukai. Kokios nors ilgo plauko veislės, iš tų, kurios mano namuose jau nebepageidaujamos. Angoros? Himalajų?

– Tai labai retas atvejis. Nedaug žmonių kurią nors jų laiko, – pasakiau aš.

– Mano žmona dievina kates, – tęsė Vanderis. – Ji turėjo tokią, vardu Kremė. Ta velniuonė vis taikydavosi į mano drabužius ir aptikusi ant jų įsitaisydavo, o kai juos susirasdavau, norėdamas apsivilkti, spėk, ar jie neatrodydavo kaip šitie.

– Įtariu, tai galėtų būti katės plaukai, – spėliojau aš.

– Šuns plaukams jie būtų per ploni, nemanai?

– Na, nebent tai būtų Skajaus terjeras. Ilgi, ploni, švelnūs plaukai.

– Blyškiai gelsvi?

– Gali būti ir gelsvai rusvi, – pasakiau aš. – O gal tai nuo pamušalo? Nežinau.

– Gal tas vyrukas gyvūnų augintojas arba dirba su jais? – samprotavo Vanderis. – Juk būna ir ilgaplaukių triušių, ar ne?

– Tuk tuk, – pasigirdo Fildingo balsas jam atidarius duris.

Jis įėjo nešinas padėklu, mes įjungėme šviesas.

– Būna angoros triušių, – pasakiau aš. – Tų, iš kurių plauko mezga megztinius.

– O, matau, esi pasportavęs, – Vanderis tarė Fildingui.

– Nori pasakyti, kad anksčiau toks neatrodydavau? – sukluso Fildingas.

Vanderis atrodė kiek sutrikęs, lyg jam būtų naujiena, kad Fildingas yra tikras savo kūno puoselėjimo fanatikas.

– Vienoje kišenių mes radome kažkokių nuosėdų, – pasakiau Fildingui. – Toje pačioje kišenėje, kurioje buvo pinigai.

Fildingas nuėmė padėklą dengiantį rankšluostį.

– Atpažįstu svarus ir Vokietijos markes, – pasakė jis. – Bet ne tuos du varinius daikčiukus.

– Manau, kad tai Belgijos frankai, – pasakiau aš.

– Neturiu žalio supratimo, kokie čia pinigai.

Kiekvienas banknotas buvo išdėliotas po vieną džiūti.

– Atrodo, kad ant jų kažkokia šventykla ir kas dar? Kas yra dirhamas? Arabiškas pinigas?

– Paprašysiu Rozos, kad patikrintų.

– Kodėl kažkam reikėtų prie savęs turėti keturių skirtingų šalių valiutas? – paklausė Fildingas.

– Jeigu jis per trumpą laiką būtų keliavęs po skirtingas šalis, – drįsau spėti aš. – Tik tiek galiu sugalvoti. O dabar kiek įmanoma greičiau ištirkime tas nuosėdas.

Užsidėjome apsauginius akinius, ir Vanderis išjungė šviesas. Ant kelių banknotų sufluorescavo ta pati blyškiai rausva ir ryški oranžinė. Mes atidžiai juos apžiūrėjome iš abiejų pusių vietomis rasdami kažkokių taškelių bei dėmelių, o paskui ir paslėptų piršto

atspaudo vagelės detalę. Viršutiniame kairiajame šimto dirhamų banknoto kampe ji buvo vos įžiūrima.

– Turbūt mūsų gyvenimai teka teisinga vaga, – pasakė Fildingas.

– Smagumėlis, – džiūgaudamas prunkštelėjo Vanderis. – Tučtuojau! Tuojau pat tuo užsiimsiu. Susisieksiu su savo dražugužiais iš Slaptosios tarnybos, kad juos praleistų per MORPHO, PRINTRAK, NEC-AFIS, WIN sistemas, per visur, įlįsim į visas duomenų bazes, patikrinsim visus keturiasdešimt penkiasdešimt milijonų atspaudų.

Niekas Vanderio taip nedžiugindavo, kaip kokia rasta kilpa ar vija, kurią galėtų užmesti į kibernetinę erdvę ir supančioti nusikaltėlį.

– Ar FTB nacionalinė duomenų bazė vis dar veikia? – paklausė Fildingas.

– Slaptoji tarnyba jau turi kiekvieną suknistą atspaudą, kaip ir FTB, bet juk Biuras turi išradinėti dviratį. Išleidžia didžiules sumas, kad sukurtų savo duomenų bazę, ir naudojasi skirtingų pardavėjų paslaugomis tam, kad tik viskas būtų nesuderinama su kitais. Šįvakar turėsiu eiti su kai kuo pavakarieniauti.

„Luma-Lait" jis nukreipė į purviną, tamsų prie pjaustymo lentos prisegtą odos lopinėlį, ir iš karto ryškiai geltonai sufluorescavo dvi dėmelės. Jos nebuvo didesnės nei nagas, išsidėsčiusios paraleliai ir simetriškai bei negalėjo būti nutrinamos.

– Aš beveik įsitikinusi, kad tai tatuiruotė, – pasakiau aš.

– Taip, – sutiko Vanderis. – Neįsivaizduoju, kas dar galėtų būti. Nieko daugiau neįžvelgiu.

Šaltoje mėlynoje šviesoje mėsa, išpjauta iš lavono nugaros, buvo tamsi ir neaiški.

– Bet va matai, kaip čia tamsu? – savo pirštinėtu pirštu maždaug mano rankos dydžio plotą parodė Vanderis.

– Vis galvoju, kas čia galėtų būti, – pasakė Fildingas.

– Aš tik niekaip nesuprantu, kodėl jis toks tamsus, – svarstė Vanderis,

– Galbūt tai juoda ar ruda tatuiruotė, – samprotavau aš.

– Na, duosim pasireikšti Filui, – pasakė Vanderis. – Kiek čia dabar bus valandų? Žinot, jau geriau Edita nebūtų nieko sakiusi apie tą vakarienę. Turiu lėkti. Daktare Skarpeta, dabar jūs viena. Velnias, ot velnias. Negaliu pakęsti, kai Edita nori kažką *atšvęsti*.

– Nagi, liaukis, tu juk tikras vyras, – pasakė Fildingas. – Pats žinai, koks esi vakarėlių lūtas.

– Jau tiek daug negeriu. Jaučiu, kad ne tas.

– Ir turi jausti, Neilsai, – pasakiau aš.

Filas Lapointas nebuvo geros nuotaikos, kai atėjau į jo vaizdo tyrimo laboratoriją, kuri labiau priminė įrašų studiją nei vietą, kurioje mokslininkai dirbo tyrinėdami vaizdo elementus, visus šviesos ir tamsos atspalvius, kad tik išgautų blogio veidą. Lapointas buvo vienas pirmųjų mūsų institutą baigusių studentų, kuris buvo ir gabus, ir užsidegęs, tačiau iki šiol nemokėdavo judėti toliau, kai kokia byla visiškai užstrigdavo.

– Velnias, – pasakė jis persibraukdamas pirštais per storus rudus plaukus ir prisimerkęs pasilenkdamas prie pat dvidešimt keturių colių ekrano.

– Negaliu žiūrėti, ką su tavimi darau, – pasakiau aš.

Jis nervingai barškino klavišais ant sustabdyto kadro parduotuvės vaizdo įraše užleisdamas dar vieną pilkos atspalvį. Asmuo tamsiais akiniais ir tinkleliu plaukams neišryškėjo, bet buvo aiškiai matyti pardavėjas, ir kaip iš jo galvos trykšta plona čiurkšlė kraujo.

– Aš vos vos paryškinu, ir jau beveik galima įžiūrėti, o paskui ir vėl nieko nesimato, – išvargusiu balsu su atodūsiu pasiskundė Lapointas. – Tą prakeiktą vaizdą jau matau sapnuose.

– Neįtikėtina, – dėbsodama pasakiau aš. – Pažiūrėk, koks jis atsipalaidavęs. Lyg mintis būtų atėjusi po laiko. Ai, velniai nematė, buvo nebuvo.

– Taip, tiek aš pastebėjau, – Lapointas ištiesė nugarą. – Be jokio reikalo tą vaikiną subjaurojo. Va to tai nesuprantu.

– Duodu tau dar porą metų, ir suprasi, – pasakiau aš.

– Nenoriu tapti ciniku, jei tai man bandote pasakyti.

– Tai ne tapimas ciniku. Tai susiję tik su tuo, kad išsiaiškini, jog nebūtinai turi būti kažkokios priežastys, – pasakiau jam.

Jis spoksojo į kompiuterio ekraną pasinėręs į paskutinį kadrą, kuriame Pailas Gantas užfiksuotas paskutinį kartą. Aš atlikau jam autopsiją.

– Pažiūrėkime, ką gi mes čia turime, – pasakė Lapointas nuo chirurginio padėklo nuimdamas rankšluostį.

Gantas buvo dvidešimt trejų, turėjo dviejų mėnesių kūdikį ir dirbo viršvalandžius, kad galėtų žmonai gimtadieniui pagal išankstinį išsimokėjimo dalimis planą nupirkti kaklo vėrinį.

– Tai turėtų būti „konteinerio žmogaus". Manai, tai tatuiruotė?

Prieš tai, kai į Gantą buvo šauta, sutriko jo šlapimo laikymo funkcija.

– Daktare Skarpeta?

Aš tai žinojau, kadangi jo džinsų sėdimoji vieta ir kėdės sėdynė buvo permirkę šlapimu. Kai pažiūrėjau pro langą, du policininkai automobilių stovėjimo aikštelėje tramdė jo isterikuojančią žmoną.

– Daktare Skarpeta?

Ji šaukė ir daužėsi. Vis dar nešiojo dantų kabes.

– Trisdešimt vienas doleris ir dvylika centų, – sumurmėjau aš.

Lapointas išsaugojo failą ir jį uždarė.

– Čia apie ką? – manęs paklausė jis.

– Tiek buvo kasoje, – atsakiau aš.

Lapointas pasisuko kėdėje, atidarinėjo stalčius iš jų imdamas skirtingų spalvų filtrus bei ieškodamas pirštinių. Suskambo telefonas ir jis atsiliepė.

– Palaukite, – jis padavė ragelį man. – Tai jums.

Skambino Roza.

– Susisiekiau su „Crestar“ užsienio valiutų departamentu, – pasakė ji. – Pinigai, apie kuriuos klausei, yra marokietiški. Šiuo metu kursas yra devyni kablelis trys dirhamo už dolerį. Taigi du tūkstančiai dirhamų būtų apie du šimtai penkiolika dolerių.

– Ačiū, Roza.

– Yra dar vienas dalykas, kuris jums galėtų pasirodyti įdomus, – toliau tęsė ji. – Maroko pinigus draudžiama įsivežti ar išsivežti iš šalies.

– Jaučiu, kad šis vyriškis buvo įsipainiojęs į daugelį neleistinų dalykų, – pasakiau aš. – Ar gali vėl pabandyti susisiekti su agentu Francisku?

– Žinoma.

Mano Alkoholio, tabako ir šaunamųjų ginklų biuro protokolo išmanymas leido auginti baimę, kad Liusi mano pasiūlymą atmetė. Aš be galo norėjau ją pamatyti. Norėjau padaryti viską, ką galėjau, kad tai būtų įmanoma. Padėjusi ragelį nuo padėklo nukėliau kamščiamedžio pjaustymo lentą, ir Lapointas ją ėmė tyrinėti nušvietęs ryškia šviesa.

– Šiuo atveju optimizmu netrykštu, – informavo mane.

– Na, bent jau šito pasistenk nematyti savo sapnuose, – pasakiau jam. – Aš irgi nieko gero nesitikiu. Viskas, ką galime daryti, tai pabandyti.

Iš epidermio tebuvo likę kažkas žaliai juodo, panašaus į kokį sumedžiotą grobį ar pelkę, o audinys po juo darėsi vis tamsesnis ir džiūvo kaip koks mėsos gabalas. Pjaustymo lentą padėjome po aukštos skiriamosios gebos objektyvu, kuris buvo prijungtas prie vaizdo ekrano.

– Ne, – pasakė Lapointas. – Per daug atspindžio.

Jis pabandė sureguliuoti šviesą ją pakreipdamas ir tada įjungė juodai baltą. Į kameros objektyvą dėjo įvairiausius filtrus. Netiko nei mėlynas, nei geltonas, tačiau pabandžius raudoną prieš akis

vėl sumirgėjo vaivorykštinės dėmelės. Lapointas jas padidino. Jos buvo taisyklingai apvalios. Man į galvą atėjo pilnaties, vilkolakio piktomis geltonomis akimis analogija.

– Negalėsiu daugiau gyvai to ryškiau parodyti. Imu tai, ką turime, – nusivylęs pasakė Lapointas.

Jis užfiksavo vaizdą jį išsaugodamas savo kietajame diske ir ėmė jį apdoroti. Programinė įranga mums leido stebėti kokius du šimtus pilkos atspalvių, kurių plika akimi niekaip negalėtume pamatyti.

Lapointas tarškino klaviatūrą, važinėjo pele tai įjungdamas, tai išjungdamas langą, derindamas kontrastą, ryškumą, didino, mažino ir koregavo. Jis pašalino fono triukšmą, arba, kaip jis tai vadino, *šiukšles*, ir mes ėmėme įžiūrėti plaukų folikulus, o tada ir adatos išgraviruotas tatuiruotės linijas. Iš patamsėjusio paviršiaus išniro juodos banguotos linijos, kurios išdavė kailį ar plunksnas. Juoda linija, išvingiavusi saulutės žiedlapius, tapo letena.

– Ką manai? – paklausiau Lapointo.

– Manau, kad tai geriausia, ką galime gauti, – nerimastingai atsakė jis.

– Ar žinome kokį nors tatuiruočių specialistą?

– Kodėl tau nepradėjus nuo savo histologo, – pasiūlė jis.

21

Džordžą Garą radau laboratorijoje imantį savo supakuotus pietus iš šaldytuvo, ant kurio buvo priklijuotas užrašas „Nelaikyti maisto". Viduje galėjai matyti sidabro nitrato ir mucikarmino, taip pat Šifo reagento dėmes – niekas iš jų nesiderino su kažkuo valgomu.

– Na, ne tokia ir gera ši mintis, – pasakiau aš.

– Atsiprašau, – sumikčiojo jis dėdamas paketą ant stalviršio ir darydamas šaldytuvo duris.

– Šaldytuvą turime savo poilsio kambaryje, – pasakiau aš. – Tu ten esi labai laukiamas ir gali juo naudotis.

Jis nieko neatsakė, ir aš suvokiau, jog jis buvo toks drovus, kad į pertraukėlės kambarį nėjo dėl savų priežasčių. Man dėl jo skaudėjo širdį. Negaliu nė įsivaizduoti, kokią gėdą turbūt patirdavo augdamas, ir nieko negalėdavo pasakyti nemikčiodamas. Galbūt tai paaiškino ir aplink kūną vis vešliau lyg kudzu* besivyniojančias tatuiruotes. Gal jos jam padėdavo pasijusti ypatingam ir vyriškam. Aš atsitraukiau kėdę ir prisėdau.

– Džordžai, ar galiu tavęs kai ko paklausti apie tatuiruotes?

Jis paraudo.

– Mane jos tiesiog žavi. O dabar man reikia šiokios tokios pagalbos, nes turiu problemą.

– Žinoma, – neužtikrintai pasakė jis.

– Ar turi kažką, pas ką nuolat eini? Kokį nors tikrą specialistą? Ką nors labai patyrusį šioje srityje?

– Taip, ponia, – atsakė jis. – Aš juk neičiau pas bet ką.

– Ar daraisi tatuiruotes kur nors netoliese? Nes man reikia susirasti kažką, kam galėčiau pateikti keletą klausimų, ir nepataikyti pas kokius blogiukus, jei supranti, ką turiu minty.

– Pitas, – iš karto pasakė jis. – Kaip „pitbulis“, bet Pitas yra jo pavardė. Džonas Pitas. Jis tikrai geras vaikinas. Norite, kad jam paskambinčiau? – žiauriai mikčiodamas paklausė jis.

– Būčiau labai dėkinga, – pasakiau aš.

Garas iš savo kelnių užpakalinės kišenės išsiėmė nedidelę užrašų knygelę ir surado numerį. Kai paskambino Pitui, paaiškino, kas aš tokia, ir, rodės, Pitas buvo labai geranoriškas.

– Štai, – Garas man perdavė telefono ragelį. – Toliau viską paaiškinti leisiu jums.

* Rytų Azijoje augantis vijoklinis augalas.

Tam prireikė kelių bandymų. Pitas buvo namie, ir skambutis jį pažadino.

– Tai manote, kad mums galėtų pavykti kažką iš to išpešti? – paklausiau aš.

– Aš čia esu matęs beveik visus „flešus“, – atsakė jis.

– Atleiskite. Nežinau, kas tai yra.

– „Flešas“ yra trafaretinis piešinys, manau, taip būtų galima pavadinti. Na, žinote, piešinys, kurį žmonės pasirenka. Mano visa siena nuklota „flešais“. Todėl manau, kad jums gal geriau būtų atvykti pas mane, o ne man pas jus į biurą. Galbūt kažką pastebėsime, kas užves ant kelio. Bet turiu pasakyti, kad nedirbu trečiadieniais ir ketvirtadieniais. O algos dienos savaitgalis manęs vos nenužudė. Vis dar bandau po jo atsigaivalioti. Bet galiu dėl jūsų ir atsidaryti, nes tai turbūt svarbu. Ar atsivesite tą, kuris tą tatuiruotę turi?

Jis vis dar ne visai suprato.

– Ne, aš atsinešiu tatuiruotę, – pasakiau aš. – Bet ne žmogų, kuris ją turi.

– Pala minutėlę, – pasakė jis. – A, gerai, supratau. Jūs ją išpjovėte iš lavono.

– Ar jums nieko?

– O ne, viskas gerai. Aš galiu pakelti bet ką.

– Kada?

– Kaip, jeigu dabar iš karto, per kiek galėtumėte atvykti?

Aš padėjau ragelį ir išsigandau pamačiusi tarpduryje mane stebintį Rafiną. Įtariau, kad jis jau čia stovėjo kurį laiką klausydamasis mano pokalbio, nes užsirašinėdama buvau atsukusi nugarą. Jo veidas buvo pavargęs, akys paraudusios, lyg pusę nakties būtų gėręs.

– Neatrodai labai gerai, Čakai, – pasakiau netrykšdama užuojauta.

– Galvojau, ar negalėčiau eiti namo, – pasakė jis. – Manau, man kažkas išlįs.

– Apgailestauju. Dabar plinta kažkokia labai užkrečiama ligos atmaina, manoma, kad ją nešioja internetas. Ji vadinama virusu „Šešios trisdešimt“ – pasakiau aš. – Žmonės puola namo iš darbo kuo greičiau prisijungti prie savo asmeninių kompiuterių. Jei tokius turi.

Rafino veidas perbalo.

– O, skamba visai smagiai, – pasakė Garas. – Bet nesuprantu „šešios trisdešimt“ dalies.

– Laikas, kai pusė pasaulio prisijungia prie AOL, – atsakiau aš. – Žinoma, Čakai, gali eiti namo. Pailsėk. Aš tave palydėsiu. Pirma turime užeiti į skrodimo patalpas ir paimti tatuiruotę.

Aš ją buvau nuėmusi nuo kamščiamedžio pjaustymo lentos ir įdėjusi į formalino indą.

– Sako, kad bus labai keista žiema, – pradėjo vapsėti Rafinas. – Šįryt važiuodamas į darbą klausiausi radijo, ir pranešė, kad prieš pat Kalėdas bus išties šalta, o paskui vasarį vėl kaip pavasarį.

Atidariau automatines skrodimo patalpos duris ir įėjau, viduje su mirusiojo rūbais dirbo įkalčių ir žymių tyrėjas Laris Posneris ir instituto studentas.

– Jus, vyrai, visada malonu matyti, – pasisveikinau aš.

– Na, turiu pripažinti, kad mums užkrovei dar vieną savo galvosūkių, – tarė Posneris nuo bato gramdydamas purvą ir jį berdamas ant balto popieriaus lapo. – Pažįsti Karlislį?

– Ar jis tave ko nors išmoko? – paklausiau jauno vyruko.

– Kartais taip, – atsakė jis.

– Kaip sekasi, Čakai? – paklausė Posneris. – Atrodai nekaip.

– Laikausi iš paskutiniųjų, – Čakas vėl užgiedojo savo ligonio giesmelę.

– Man labai gaila dėl Ričmondo policijos departamento, – pasakė jis su užuojautos kupina šypsena.

Rafinas buvo akivaizdžiai sukrėstas.

– Atsiprašau? – paklausė jis.

Posneris jautėsi nejaukiai atsakydamas:

– Girdėjau, kad su akademija nieko neišėjo. Žinai, tiesiog norėjau pasakyti, kad tai neatimtų tavo ryžto.

Rafino akys perbėgo prie telefono.

– Daugelis žmonių to nežino, – tęsė Posneris pereidamas prie kito bato. – Bet susikirtau per pirmus du pirmo lygio chemijos egzaminus Virdžinijos universitete.

– Juokauji, – sumurmėjo Rafinas.

– O *dabar* jūs man pasakykit, – Karlislis dėjosi apstulbęs ir pasipiktinęs. – O man dar suokė, kad gausiu geriausius mokytojus pasaulyje, jei ateisiu čia. Noriu, kad man grąžintų mano pinigus.

– Turiu jums kai ką parodyti, daktare Skarpeta, – pakeldamas savo veido apsauginį skydelį pasakė Posneris.

Jis pasidėjo skalpelį, juvelyro atidumu sulankstė popieriaus lapą ir perėjo prie poros juodų džinsų, prie kurių dirbo Karlislis. Jie buvo labai tvarkingai ištiesti ant popieriaus paklode uždengtų ratukinių neštuvų. Juosmuo buvo išverstas į išvirkščią pusę iki klubų dalies, ir Karlislis smailiomis žnyplėmis kruopščiai nurinkinėjo plaukus.

– Tai labiausiai užknisantis dalykas, – pasakė Posneris neliesdamas ir pirštinėtu pirštu rodydamas į mokinio atidžiai dar kelis centimetrus raitojamus džinsus aptinkant dar daugiau plaukų.

– Mes jau surinkome jų galybę, – man sakė Posneris. – Žinai, pradėjome juos raitoti į išvirkščią pusę ir tarpukojy radome, kaip ir galima buvo tikėtis, gaktos plaukų, o tada prasidėjo tie šviesūs plaukai. Ir su kiekvienu centimetru jų vis daugiau. Čia jau kažkas nesuprantamo.

– Panašu, kad taip, – pritariau aš.

– Gal čia kokio gyvūno, pavyzdžiui, kokios persiškos katės? – svarstė Karlislis.

Rafinas atidarė spintelės duris ir išėmė plastikinį butelį su formalinu, kuriame buvo panardinta tatuiruotė.

– Gal ji, pavyzdžiui, miegojo ant jų išverstų? – toliau svarstė Karlislis. – Žinote, kartais, kai užknisa džinsus gražiai nusimauti, juos išneriu į išvirkščią pusę ir sviedžiu kur nors ant kėdės. Ir ant drabužių labai mėgsta įsitaisyti mano šuo.

– Net nebandau klausti, ar tau kada nors šauna į galvą juos tvarkingai pasikabinti arba padėti sulankstytus į stalčių, – pridėjo Posneris.

– Ar tai mano namų darbų dalis?

– Eisiu ir surasiu kokį krepšį, kad tai galėtume įsidėti, – iškėlęs indą pasakė Rafinas. – Jei kartais išsilietų, ar dar kas nors.

– Gera mintis, – pasakiau aš. Tada paklausiau Posnerio: – Per kiek laiko galėtum visa tai apžiūrėti?

– Jei dėl tavęs, užduosiu esminį klausimą, – pasakė jis. – Kaip greitai tau reiktų?

Atsidusau.

– Gerai, gerai.

– Pavedėme Interpolui aiškintis, kas šis vyras. Aš jaučiu tokią pačią įtampą, kaip ir visi, Lari, – pasakiau.

– Tau nereikia man nieko aiškinti. Žinau, kad, kai sakai „reikia staigiai“, tam visada yra rimta priežastis. Turbūt netaktiškai čia leptelėjau, – pridūrė jis. – Kas tam vaikinukui? Elgėsi taip, lyg nežinotų, kad jo nepriėmė į policijos akademiją. Po šimts, juk tai sklando visame biure.

– Visų pirma, nežinojau, kad jis neįstojo, – pasakiau. – O antra, nežinau, kodėl tai sklando visame biure.

Kai tik tai pasakiau, į galvą atėjo Marinas. Jis sakė, kad su Rafinu ketina „susitvarkyti“, ir gal jis tai padarė kažkaip apie tai sužinojęs ir džiugiai tas naujienas paskleidęs.

– Manoma, kad jam į subinę spyrė Brei, – toliau kalbėjo Posneris.

Po keleto minučių rankose laikydamas plastikinį maišelį sugrįžo Rafinas. Mes išėjome iš skrodimo patalpos ir nusiprausėme

kiekvienas savo rūbinėje. Aš neskubėjau. Priverčiau jį laukti koridoriuje žinodama, kad jo pyktis augo su kiekviena tiksinčia sekunde. Kai pagaliau pasirodžiau, mes kartu išėjome tylėdami. Du kartus neatlaikęs nervinės įtampos jis sustojo atsigerti vandens.

– Tikiuosi, kad nepakils temperatūra, – pasakė jis.

Aš sustojau, pažiūrėjau į jį ir prie jo skruosto pridėjau ranką, tačiau šis nesąmoningai tarsi pasibaidęs atšoko.

– Manau, tau viskas gerai, – pasakiau.

Aš ėjau kartu su juo per priimamąjį, išėjau į stovėjimo aikštelę, dabar jis jau buvo pastebimai išsigandęs.

– Ar kas nors negerai? – nesuturėjęs paklausė jis krenkšteldamas ir užsidėdamas akinius nuo saulės.

– Kodėl manęs to klausi? – nekaltai suklusau aš.

– Mane čia lydite, ir visa kita.

– Aš einu link savo mašinos.

– Apgailestauju dėl to, ką jums pasakiau apie problemas čia, tą internetą ir visa kita, – pasakė jis. – Žinojau, kad geriau jau tai būčiau pasilaikęs sau, kad jūs ant manęs supyksite.

– Kodėl manai, kad ant tavęs pykstu? – atrakinusi savo mašiną paklausiau.

Atrodė, jis nesugraibė reikiamų žodžių. Atidariau bagažinę ir į vidų įdėjau plastikinį maišelį.

– Štai čia ant jūsų automobilio kažkoks įrėžimas. Turbūt koks akmenukas barkštelėjo, bet šitoj vietoj ima rūdyti...

– Čakai, noriu, kad paklausytum, ką tau sakau, – ramiai tariau aš. – Aš *žinau*.

– Ką? Nesuprantu, ką turite omeny, – painiojosi tarp žodžių jis.

– Tu viską puikiai supranti.

Atsisėdau prie vairo ir įjungiau variklį.

– Lipk vidun, Čakai, – pasakiau aš. – Tau nereikėtų stovėti šaltyje. Ypač, kai prastai jauties.

Jis padvejojo ir eidamas link keleivio sėdynės lyg kokį kvapą aplink save skleidė stingdančią baimę.

– Man labai gaila, kad tada taip ir neatvykai į „Elnio galvą“. Su viršininko pavaduotoja Brei mes įdomiai pasikalbėjome, – darydama dureles pasakiau aš.

Jis net išsižiojo.

– Jaučiu tikrą palengvėjimą pagaliau turėdama atsakymus į tiek daug klausimų, – toliau kalbėjau aš. – Elektroninis paštas, internetas, visi tie gandai apie mano karjerą, visa nutekėjusi informacija.

Laukiau, norėdama išgirsti, ką jis pasakys, ir buvau priblokšta, kai leptelėjo:

– Tai todėl aš staiga nepatenku į akademiją, ar ne? Jūs su ja susitinkate vakar vakare, o šįryt aš sulaukiu tokių naujienų. Jūs mane apjuodinote, jai liepėte manęs nesamdyti, o tada viską paskleidėte, kad mane sužlugdytumėte.

– Tavo vardas ten nenuskambėjo nė karto. Ir aš tikrai apie tave nieko niekur neskleidžiau.

– Nesąmonė, – jo pykčio apimtas balsas drebėjo, regėjosi, tuoj pravirks. – Norėjau būti faru visą gyvenimą, o dabar jūs viską sugadinote!

– Ne, Čakai, tu viską sugadinai.

– Paskambinkite viršininkui ir ką nors pasakykite. Juk jūs galite, tikrai tai galite, – kaip savo negavęs inkščiantis vaikas maldavo jis. – Prašau.

– Kodėl vakar turėjai susitikti su Brei?

– Nes ji man taip liepė. Nežinau, ko norėjo. Ji mane išsikvietė ir liepė būti stovėjimo aikštelėje prie „Elnio galvos“ penkios trisdešimt.

– Ir, žinoma, tu ten taip ir nepasirodei. Įtariu, tai gali būti susiję su tuo, kodėl šįryt sulaukei blogų žinių. Kaip manai?

– Turbūt taip, – sulemeno jis.

– Kaip jauties? Vis dar bloga? Jei ne, man reikia važiuoti į Pitersbergą ir, manau, tau vertėtų važiuoti kartu, kad galėtume baigti šį pokalbį.

– Na, aš...

– Tu ką, Čakai?

– Aš taip pat norėčiau baigti šį pokalbį, – pasakė jis.

– Pradėk nuo to, iš kur pažįsti viršininko pavaduotoją Brei. Man atrodo ganėtinai keista, kad, kaip pasirodo, turi kažkokių asmeninių santykių su įtakingiausiu asmeniu policijos departamente.

– Įsivaizduokite, kaip jaučiausi, kai visa tai prasidėjo, – nekaltai prašneko jis. – Matote, detektyvė Anderson man prieš keletą mėnesių paskambino ir pasakė, kad nori paklausti manęs kai kurių dalykų apie Medicinos ekspertizės biurą, apie tai, kokios čia procedūros, ir pasiūlė susitikti pietų „Paupio" užkandinėje. Tada ir prasidėjo mano garmėjimas žemyn. Ir žinau, kad turėjau jums kažką dėl jos skambučio pasakyti. Turėjau jus informuoti, ką dariau. Bet jūs didžiąją dalį dienos dėstytojavote, ir nenorėjau jūsų trukdyti, o Fildingas buvo teisme. Taigi Anderson pasakiau, kad mielai jai pagelbėčiau.

– Na, akivaizdu, kad ji nieko nesužinojo.

– Ji norėjo mane pakišti, – pasakė jis, – ir kai atėjau į „Paupio" užkandinę, negalėjau patikėti savo akimis. Ji sėdėjo prie staliuko su viršininko pavaduotoja Brei, ir ši man pasakė, kad taip pat norėtų sužinoti viską apie tai, kaip dirba mūsų biuras.

– Kas tai pasakė?

– Brei.

– Aišku. Koks netikėtumas, – pasakiau aš.

– Aš turbūt buvau labai pamalonintas, bet kartu ir nervinausi, nes nesupratau, kas vyksta. Turiu galvoje, kad paskui ji man iškart liepė eiti kartu su ja ir Anderson į centrinę policijos būstinę.

– Kodėl man viso to tada nepapasakojai? – paklausiau mums važiuojant link Penktosios gatvės, artėjant prie I-95 pietų krypties magistralės.

– Nežinau... – nutilo jis.

– Manau, kad žinai.

– Aš buvau išsigandęs.

– Gal tai kaip nors susiję su tavo ambicijomis tapti policininku?

– Na, pripažinkime, – pasakė jis. – Kokius dar geresnius ryšius aš galėčiau turėti? Ir ji žinojo, kad mane tai domino, o kai atvykome į jos kabinetą, ji uždarė duris, mane pasisodino priešais save.

– Ar Anderson buvo ten?

– Tik Brei ir aš. Ji man pasakė, kad su savo patirtimi galėčiau tikėtis tapti įvykio vietos techniku. Pasijutau tarsi laimėjęs loterijoje.

Aš stengiausi važiuoti atokiau nuo apsauginių cementinių bordiūrų ir agresyvių vairuotojų, kol Rafinas suokė savo nekalto avinėlio giesmelę.

– Turiu pripažinti, kad po to jaučiausi tarsi sapne ir praradau susidomėjimą savo darbu, ir dėl to labai apgailestauju, – pasakė jis. – Visa tai tęsėsi iki tol, kol po poros savaičių gavau Brei elektroninį laišką...

– Iš kur ji gavo tavo elektroninio pašto adresą?

– Na, ji jo paklausė. Taigi ji man atsiuntė laišką, kuriame rašė, kad norėjo, jog užsukčiau pas ją į namus penkios trisdešimt, kad turi su manimi aptarti kažką konfidencialaus. Ir sakau jums, daktare Skarpeta, aš nenorėjau važiuoti. Jaučiau, kad iš to išeis kažkas negero.

– Pavyzdžiui?

– Pusiaukelėje ėmiau svarstyti, kad gal ji ims mane kabinti ar daryti kažką panašaus.

– Ar taip buvo? Kas įvyko, kai atvažiavai pas ją į namus? – klausiau aš.

– Velnias, tai labai sunku pasakoti.

– Sakyk.

– Ji man padavė alaus ir savo kėdę prisistūmė labai arti prie sofos, ant kurios sėdėjau aš. Klausinėjo įvairiausių dalykų apie mane, lyg manimi iš tikrųjų domėtųsi kaip žmogumi. Ir...

Priešais mane ėmė stabdyti pilnutėlis rastų pakrautas sunkvežimis, kurį staigiai aplenkiau.

– Nekenčiu tokių triukų, – pasakiau.

– Aš taip pat, – padlaižiaujančiu tonu, kurio negalėjau pakęsti, pasakė Čakas.

– Ir kas toliau? Kur ten sustojome? – pasakiau aš.

Jis giliai įkvėpė. Staiga labai susidomėjo link mūsų artėjančiais sunkvežimiais ir kelyje prie asfalto krūvų dirbančiais darbininkais. Atrodė, kad ši I-95 magistralės atkarpa šalia Pitersbergo buvo lopoma nuo Pilietinio karo.

– Ji nebuvo su uniforma, jei suprantate, apie ką aš, – sugrįžo jis tai sakydamas su perdėtu nuoširdumu. – Ji, na ji buvo apsivilkusi dalykinį kostiumėlį, bet neatrodo, kad segėjo liemenėlę ar vilkėjo bent jau palaidinę... na, tai matėsi.

– Ar ji bandė tave sugundyti, rodyti kažkokią iniciatyvą nepaisant to, kaip ji buvo apsirengusi? – paklausiau aš.

– Ne, ponia, bet atrodė, kad galbūt ji norėjo, kad tai padaryčiau aš. Ir dabar jau žinau kodėl. Ji pati to nebūtų dariusi. Norėjo tai perduoti man. Tai tik dar vienas būdas mane kontroliuoti. Kai man atnešė antrą alaus, ji perėjo prie to, ko norėjo. Ji pasakė, kad man svarbu žinoti tiesą apie jus.

– O tai yra?

– Ji pasakė, kad jūs esate nestabilios psichinės būklės. Visi žinojo, kad buvote *praradusi sveiką nuovoką* – tokie tiksliai buvo

jos žodžiai – kad buvote beviltiškai prasiskolinusi, nes tapote nepataisoma pirkimo maniake...

– Nepataisoma pirkimo maniake?

– Ji dar kažką užsiminė apie jūsų namą ir automobilį.

– Iš kur ji galėtų kažką žinoti apie mano namą? – paklausiau suvokusi, kad Rafinas be visų kitų dalykų žinojo apie abu.

– Nežinau, – pasakė jis. – Visgi spėju, kad nemalonesnis dalykas buvo tai, ką ji pasakė apie jūsų darbą. Kad jūs nesusitvarkote su bylomis ir kad visi detektyvai, išskyrus Mariną, jumis skundžiasi. Neva jis jus dangstė, todėl jai reikėjo kažką su juo galiausiai daryti.

– Ir, aišku, ji ėmė ir padarė, – be jokių emocijų pasakiau aš.

– Dėl Dievo, ar turiu tęsti? – pasakė jis. – Nenoriu jums sakyti visų tų dalykų.

– Čakai, ar norėtum turėti galimybę viską pradėti iš naujo ir ištaisyti tai, ką padarei? – žadinau jį aš.

– Dieve, jei tik galėčiau, – atrodė, iš tiesų to norėdamas pasakė jis.

– Tuomet pasakyk man tiesą. Papasakok viską. Grąžinkime tave į normalias vėžes, kad galėtum sau laimingai gyventi, – drąsinau jį aš.

Žinojau, kad tas velnio neštas šeškas susidomės bet kuo, jei tik tai jam bus naudinga.

– Ji sakė, kad viena priežasčių, kodėl ji buvo priimta, buvo tai, kad viršininkas, meras ir miesto taryba norėjo jumis atsikratyti, tik nežinojo kaip, – toliau, lyg jam tie žodžiai keltų skausmą, kalbėjo Rafinas. – Ir kad jie to padaryti negalėjo, nes jūs nedirbate miestui, tai iš esmės turėjo padaryti gubernatorius. Ji man paaiškino, kad tai lyg sprendimas samdyti naują miesto vadovą, nes žmonės nori atsikratyti blogo policijos viršininko. Tai buvo kažkas nepaprasto. Ji kalbėjo taip įtikinamai, kad aš į tai buvau

tiesiog įsiurbtas. Tada – to niekada nepamiršiu – ji pakilo nuo kėdės ir atsisėdo šalia manęs. Pažvelgė man į akis.

– Ji pasakė: „Čakai, tavo viršininkė tau sugadins gyvenimą, ar suvoki? Ji sunaikins kiekvieną aplink save esantį, o ypač tave." Aš jos paklausiau, *kodėl mane*? O ji atsakė: „Todėl, kad tu jai esi niekas. Tokie kaip ji gali elgtis maloniai, bet giliai viduje mano esantys dievai ir į pakalikus žvelgia su panieka." Ji manęs paklausė, ar žinau, kas yra pakalikas, ir atsakiau, kad ne. Tada paaiškino, kad tai yra *tarnas*. Na, tai mane tiesiog įsiutino.

– Na, reikia manyt, kad taip, – pasakiau aš. – Niekada nesielgiau su tavimi ar kuo nors kitu kaip su tarnu, Čakai.

– Žinau. Žinau!

Tikėjau, kad kai kurios jo pasakojimo vietos buvo tiesa. Didžioji dalis buvo tendencingai pateikta vaikantis savanaudiškų kėslų – buvau tuo tikra.

– Taigi, ėmiau daryti ką liepiamas. Iš pradžių tai buvo smulkūs dalykai, – tęsė jis. – Ir kiekvieną kartą, kai padarydavau ką nors blogo, kitą kartą jau būdavo lengviau. Tapdavau vis stipresnis ir stipresnis, sau įsikalbėjau tikėjimą, kad viskas, ką dariau, buvo pateisinama, netgi teisinga. Galbūt dėl to, kad galėčiau ramiau miegoti naktį. Tada jos prašymai tapdavo vis didesni, tokie kaip elektroninis paštas, tik duoti man užduotis ji buvo pavedusi Anderson. Brei yra per slidi, kad leistųsi sučiumpama.

– Kokius dalykus, pavyzdžiui? – paklausiau aš.

– Išmesti kulką į kriauklę. Tai jau buvo pakankamai daug.

– Taip, tas tiesa, – slėpdama panieką jam sakiau aš.

– Todėl ir žinojau, kad jos galvoje turėjo suktis kažkas labai reikšmingo, kuomet ji man atsiuntė žinutę į pranešimų gaviklį kviesdama su ja susitikti „Elnio galvoje", – toliau kalbėjo jis. – Ji liepė niekam apie tai neprasitarti nė vienu žodžiu ir nieko neatsakyti, nebent kiltų kokių nors nesklandumų. Tiesiog pasirodyti. Taškas. Tada jau buvau įbaugintas kaip mažas šunytis, – pasakė

jis ir, žinoma, tuo visiškai tikėjau. – Ji mane buvo supančiojusi, suprantate. Aš buvau įklimpęs iki kaklo, ir ji mane valdė. Net kinkos tirtėjo, kai pagalvodavau, ko dar ji gali paprašyti.

– Ir kas tai galėjo būti?

Jis sudvejojo. Priešais mus staiga prasuko sunkvežimis, aš griebiausi stabdžių. Krantinėje lygindami gruntą ūžė buldozeriai, visur aplink tvyrojo dulkės.

– Sužlugdyti „konteinerio žmogaus" bylą. Žinojau, kad tai ateis. Ji ketino mane įkinkyti į darbelius, kurie jums pridarytų tiek problemų, kad tai būtų galas. Ir kokia dar galėtų būti geresnė byla nei ta, į kurią įsitraukęs Interpolas ir panašiai? Lydima viso to sujudimo?

– Ir tu kažką darei, kad ją sukompromituotum, Čakai? – paklausiau aš.

– Ne, ponia.

– Ar prikišai nagus prie kokios nors kitos bylos?

– Išskyrus tą kulką, ne, ponia.

– Tu, žinoma, suvoki, kad jei prikištum nagus ar sunaikintum įkalčius, įvykdytum sunkų nusikaltimą? Ar supranti, kad Brei tau tiesia kelią į kalėjimą ir netgi greičiausiai tave pakiš, kad galėtų tavimi atsikratyti po to, kai baigsi savo reikalą su manimi?

– Giliai viduje jaučiu, kad ji taip su manimi nepasielgtų, – nenusileido jis.

Jis jai buvo niekas. Jis buvo padlaižys tarnas, kuris net neturėjo pakankamai smegenų, kad šių spąstų išvengtų, nes kelyje pasimaišė jo ego ir ambicijos.

– Ir esi tuo taip įsitikinęs, – pasakiau aš. – Esi tikras, kad Brei tavimi nepasinaudotų ir nepaverstų atpirkimo ožiu.

Jis susvyravo.

– Ar tai tu biure vagiliavai? – tiesiai šviesiai griebdama jautį už ragų paklausiau.

– Viską turiu. Ji norėjo... kad aš daryčiau viską, kad tik jūs kitų akyse atrodytumėte kaip nesusitvarkanti su savo darbu. Viskas yra

mano namuose, dėžutėje. Ketinau viską palikti biuro pastate, kad kažkas galiausiai tai surastų ir visiems viską grąžintų.

– Kodėl leidai jai taip tavimi manipuliuoti? – paklausiau aš. – Taip, kad imtum meluoti, vogti ir planuoti, kaip galėtum prikišti nagus prie įkalčių?

– O, prašau, neleiskite, kad mane areštuotų, neleiskite man sėsti į kalėjimą, – panišku balsu, už kurį, jei būtų aktorius, negautų jokio apdovanojimo, inkštė jis. – Aš turiu žmoną. Laukiamės vaikelio. Aš nusižudysiu, dievaži tai padarysiu. Žinau daugybę būdų, kaip tai padaryti.

– Apie tokius dalykus neleisk sau net galvoti, – pasakiau aš. – Daugiau to niekada nesakyk.

– Gerai. Aš žlugęs, ir visa tai tik mano paties kaltė. Niekieno kito.

– Tu negali būti žlugęs, jei pats to nepasirenki.

– Tai jau nebesvarbu, – sumurmėjo jis, ir jau ėmiau nuogąstauti, kad kalbėjo visai rimtai.

Jis nuolat liežuviu brūkšteldavo sau per lūpas, jo žodžiai buvo lipnūs, nes džiūvo burna.

– Savo žmonai aš nerūpėčiau. O ir vaikui nereikia tėvo, sėdinčio kalėjime.

– Nedrįsk man atsiųsti savo kūno, – piktai pasakiau jam. – Nedrįsk savęs pateikti ant vieno mano stalų.

Sukrėstas jis atsisuko į mane.

– Suauk gi pagaliau, – pasakiau aš. – Kai reikalai šūdini, jie nesprendžiami susivarant kulką į smegenis, ar girdi mane? Ar žinai, kas yra savižudybė?

Jis į mane dėbsojo išpūstomis akimis.

– Tai paskutinis sumautas žodis. Tai didelė mėšlo krūva, – pasakiau aš.

22

Pito salonas buvo už „Kate" grožio salono ir už mažo namelio, ant kurio kabojo užrašas, skelbiantis čia esant būrimo saloną. Pasistačiau automobilį šalia aptalžyto juodo pikapo, „ištatuiruoto" įvairiais lipdukais, kurie man buvo tam tikros iškalbingos užuominos apie patį poną Pitą.

Iš karto atsivėrė jo salono durys ir buvau pasitikta vyrioko, kurio oda, kiek galėjo užmatyti akis, kiekvienas jos centimetras, įskaitant ir kaklą bei galvą, buvo nusėta tatuiruotėmis. Jo auskarais nusagstytas kūnas mane privertė krūptelti.

Jis buvo vyresnis nei tikėjausi, greičiausiai per šešiasdešimt, tvirtas ir lieknas vyras ilga žilų plaukų uodegėle ir barzda. Jo veidas išdavė, kad ne vieną kartą buvo sumuštas, ant marškinėlių jis vilkėjo juodą odinę liemenę. Piniginė buvo pritvirtinta grandinėle prie džinsų.

– Greičiausiai esate Pitas, – pasakiau aš atidarydama bagažinę ir iš jos imdama plastikinį maišelį.

– Prašom, užeikite, – atsipalaidavusiu tonu pasakė jis, tarsi pasaulio netrikdytų jokios negandos, ir nebūtų nieko, dėl ko verta nerimauti.

Jis įėjo pirmas, už jo Rafinas ir aš, po to susakė:

– Taksi, sėst, mergyt.

Tada mus patikino:

– Nekreipkite į ją dėmesio, ji švelnesnė nei vaikiškas šampūnas.

Numaniau, kad man nepatiks tai, ką pamatysiu jo salone.

– Nežinojau, kad atvyksite ne viena, – pasisakė Pitas, ir aš pastebėjau jo liežuvyje besipuikuojantį sidabrinį smailą auskarą. – Kuo vardu?

– Čakas.

– Jis yra vienas mano asistentų, – paaiškinau aš. – Jei galite jam pasiūlyti kur nors prisėsti, jis palauks.

Taksi buvo juodai rudas pitbulis, visos keturios kojos buvo tvirtų raumenų stulpai.

– O taip, – Pitas parodė į kampą kambaryje, kuriame stovėjo televizorius ir galima buvo prisėsti. – Privalome turėti laukiamąjį, kad klientai turėtų kur prisėsti laukdami savo eilės. Prašom, Čakai, įsitaisykite. Sakykite, jei reiks smulkių gaiviųjų gėrimų mašinai.

– Ačiū, – prislopintu balsu pasakė jis.

Man nepatiko, kaip į mane spoksojo Taksi. Niekada nepasikliaučiau pitbuliu nepaisant to, koks, anot jo šeimininko, jis būtų nepiktas. Man buldogo ir terjero mišinys reiškė Frankenšteino veislę, be to, buvau pakankamai prisižiūrėjusi apdraskytų žmonių, ypač vaikų.

– Gerai, Taksi, nagi, metas pilvukui, – burkuojančiu balsu praskydo Pitas.

Taksi apsivertė, kojos aukštyn, o jos šeimininkas atsitūpė ir ėmė glostydamas trinti jai pilvą.

– Žinote, – pakėlęs akis į mane ir Čaką pasakė jis, – šie šunys nėra pikti, nebent to norėtų jų šeimininkas. Jie tiesiog yra dideli vaikai. Ar ne, Taksi? Pavadinau ją Taksi, nes prieš metus pas mane darytis tatuiruotės atėjo vienas taksi vairuotojas. Pasakė, kad man už giltinę su žemiau ištatuiruotu jo buvusios žmonos vardu atiduos mažą pitbulį. Aš ir sutikau, ar ne, mergyt? Išeina toks įdomus dalykas, kad ir ji Pitas, ir aš. Nors mes ne giminės.

Pito salonas buvo pasaulis, kurio nepažinojau ir negalėjau įsivaizduoti, koks jis, nors per savo karjerą esu lankiusis kai kuriose labai keistose vietose. Sienos nuo vieno krašto iki kito buvo nusėtos „flešais", čia buvo visi pavyzdžiai. Buvo tūkstančiai indėnų, sparnuotų žirgų, žuvų, varlių ir visokių kulto simbolių atvaizdų, kurie man nieko nesakė. Pito „išminties" *Niekuo nepasitikėk* ir *Ten jau buvau, tą dulkinau* užrašų buvo visur. Iš lentynų ir nuo stalų nutaisiusios savas grimasas spoksojo plastikinės kaukolės,

drąsuoliams, laukiantiems adatos, pavartyti visur buvo pridėliota tatuiruočių žurnalų.

Tai, kas man dar prieš valandą atrodė taip atstumiamai, staiga savotiškai įgavo tam tikro svorio ir tapo tarsi savito credo apraiška. Žmonės, tokie kaip Pitas ir greičiausiai didžioji dalis jo klientų, buvo asmenys už įstatymo ribų, kurie maištavo prieš bet ką, kas atimdavo iš žmonių teisę būti tokiais ir tais, kuo jie iš tikrųjų buvo. Visame tame lyg ne vietoje buvo mirusio vyro kūno lopinėlis, kurį laikiau stiklainyje. Tame, kad kažkas vilkėjo „Armani" drabužius ir avėjo krokodilo odos batus, nebuvo nieko neigiančio tradicinę kultūrą ar įžūlaus.

– Kaip jūs į visa tai įsitraukėte? – paklausiau Pito.

Čakas ėmė įdėmiai apžiūrinėti „flešų" pavyzdžių lapą, lyg vaikštinėtų kokiame meno muziejuje. Ant prekystalio, šalia kasos aparato, padėjau maišelį.

– Grafitai, – atsakė Pitas. – Į savo stilių įnešu labai daug jų elementų, panašiai kaip Graimas* savo studijoje „Pirminis akstinas", aišku, jokiu būdu nesakau, kad esu bent panašių gabumų kaip jis. Jei sudėtumėt ryškius grafitų stiliaus piešinius su raiškiomis tradicinės mokyklos linijomis, tai ir būčiau aš.

Jis pabaksnojo pirštu į įrėmintą fotografiją nuogos moters vylingu šypsniu, provokuojančiai per krūtis sukryžiuotomis rankomis. Už švyturio, ant jos pilvo, buvo pavaizduota besileidžianti saulė.

– Dabar kad ir ši mergina, – pasakė jis, – ateina ji kartą su savo vaikinu ir sako, kad vaikinas jai gimtadienio proga dovanoja tatuiruotę. Ji pradeda nuo mažutėlio drugelio ant klubo, visa perbalusi iš išgąsčio. Po to ji čia sugrįžta kiekvieną savaitę vis naujos tatuiruotės.

– Kodėl? – paklausiau aš.

* Žymus San Franciske dirbantis tatuiruočių meistras.

– Išsivysto priklausomybė.

– Dauguma žmonių pageidauja daugiau nei vienos?

– Daugelis tų, kurie pasidaro tik vieną, nori ją nukišti kažkur toliau, kad nesimatytų. Tokias kaip širdį ant užpakalio ar krūtinės. Kitaip tariant, ta vienintelė tatuiruotė turi ypatingą reikšmę. Arba galbūt tas žmogus ją darėsi, kai buvo girtas – taip irgi būna, bet ne mano salone. Jei trenksi alkoholiu, prie tavęs nė neprisiliesiu.

– Jei kažkas turi vieną tatuiruotę ant nugaros ir niekur kitur, tai ji svarbi, jei teisingai supratau? Galbūt tai kažkas daugiau nei demonstravimasis ar išgėrusio užgaidos? – paklausiau aš.

– Manyčiau, kad taip. Nugara yra vieta, kurią žmonės mato, nebent niekada nenusivilktum marškinių. Tuomet taip, sakyčiau, kad tai kažką reiškė.

Jis sužiuro į maišelį ant prekystalio.

– Tai ši tatuiruotė yra nuo to vyro nugaros? – paklausė jis.

– Du apvalūs geltoni taškai, kiekvienas apie nago skersmens.

Pitas stovėjo tylėdamas ir mąstė, jo veidas buvo perkreiptas, lyg būtų kamuojamas skausmo.

– Ar juose yra kažkas panašaus į akies vyzdžius? – paklausė jis.

– Ne, – vis užmesdama akį į Čaką, norėdama įsitikinti, ar jis seka mūsų pokalbį, atsakiau aš.

Jis sėdėjo ant sofos ir vartinėjo žurnalą.

– Velnias, – pasakė Pitas. – Šitas kietas riešutėlis. Nėra vyzdžių. Negaliu nieko sugalvoti be vyzdžių, jei tai būtų koks nors gyvūnas ar paukštis. Panašu, kad čia ne „flešas“. Greičiausiai tai koks originalus dalykėlis.

Jis mostelėjo ore abiejomis rankomis lyg diriguodamas savo stulbinančio dizaino orkestrui.

– Taip, visa tai „flešai“, – pasakė jis, – skirtingai nei tatuiruočių menininkų, tokių kaip Graimas, originalūs darbai. Sakau jums, į kai kurias tatuiruotes galite vos pažiūrėjus atpažinti specifinį

stilių. Panašiai kaip kokio Van Gogo ar Pikaso darbai. Pavyzdžiui, Džeką Rudį arba Tin Tiną atpažintumei bet kur, tai yra gražiausi nespalvoti darbai, kuriuos esu kada nors matęs.

Pitas mane per savo saloną nusivedė į kabinetą, kuris atrodė kaip tipiškas gydymo įstaigos procedūrinis. Jame buvo autoklavas, ultragarsinis valytuvas, dezinfekcinis muilas, vyniojamoji medžiaga „Biowrap", tepalas „A&D", liežuvio laikikliai, sterilūs adatų pakeliai dideliuose stikliniuose induose. Pati tatuiravimo mašina priminė elektrinį epiliatorių, čia stovėjo ir stalelis su ratukais, apkrautas čiurkšliniais buteliais ryškiaspalvių dažų su specialiais dangteliais maišymui. Pačiame centre stovėjo ginekologinė kėdė. Pagalvojau, kad tokios „balnakilpės" leido patogiau prieiti tatuiruojant kojas ar kitas kūno dalis, apie kurias nė nenorėjau toliau galvoti.

Pitas ant darbastalio patiesė rankšluostį, užsimovė chirurgines pirštines. Jis įjungė chirurginę lempą ją pritraukdamas arčiau, tuo tarpu aš atsukau indo dangtelį ir mano nosį iš karto sužnybė aitrus formalino tvaikas. Pirštais panirau į rausvą skystį ir ištraukiau lopinėlį odos. Ji buvo elastinga kaip guma, audinys buvo ilgam užkonservuotas, Pitas jį iš manęs nedelsdamas paėmė ir padėjo priešais šviesą. Jis jį pasukiojo tai vienu, tai kitu kampu, paskui patyrinėjo per didinamąjį stiklą.

– O taip, – pasakė jis. – Matau tuos mažyčius čiuptuvus. Taip, tai yra letenos, laikančios šapą. Jei šį piešinį šiek tiek kilsteltume iš fono, galėtumėte matyti uodegos plunksnas.

– Paukštis?

– Taip, tai paukštis, – atsakė jis. – Galbūt pelėda. Žinote, dėmesys iš karto krenta į išpūstas akis ir, manau, jos kažkada buvo didesnės nei dabar. Jas užtušuoja fonas. Štai čia.

Aš pasilenkiau arčiau, jo pirštinėtas pirštas važinėjo oda ją perbraukdamas.

– Matote tai?

– Ne.

– Labai neryšku. Akys su dideliais tamsiais ratilais, kaip kokio bandito, galima įžiūrėti, nors nelabai tolygiai nupiešta, ne itin profesionalus darbas. Kažkas bandė jas padaryti daug mažesnes, ir štai čia matomi iš paukščio kraštų sklindantys dryžiai. To nepastebėtum, jei nesi dirbęs su tokiais dalykais anksčiau, nes viskas čia taip tamsu, suprantate, prastos būklės. Bet atidžiau įsižiūrėjus, galima pamatyti tamsesnes ir ryškesnes linijas aplink akis, dėl to sunku jas kitaip suprasti. Taip. Kuo daugiau į tai žiūriu, tuo labiau man tai panašu į pelėdą, o geltoni taškeliai yra nešvarus bandymas juos paslėpti paverčiant pelėdos akimis. Ar kažkuo panašiu į pelėdos akis.

Aš ėmiau įžvelgti dryžius, jo apibūdintas plunksnas tamsiame fone ir tai, kaip ryškiai geltonos akys įsiliejo į tamsaus rašalo linijas, lyg kažkas jas būtų norėjęs padaryti mažesnes.

– Kažkas išsitatuiruoja kažką iš geltonų taškų, paskui jau nebenori ir ant viršaus užsipaišo kažką kita, – pasakė Pitas. – Kadangi viršutinis odos sluoksnis nusilupęs, didžioji dalis naujos tatuiruotės – pelėdos – irgi dingo. Įtariu, adatos neįėjo taip giliai su šita. Bet jos ėjo tikrai giliai su geltonais taškais. Daug giliau, nei to reikėtų, kas man sufleruoja, jog tai buvo dviejų skirtingų menininkų darbai.

Jis dar įsižiūrėjo į odos lopinėlį.

– Niekada negalima visiškai paslėpti senos tatuiruotės, – sugrįždamas reziumavo jis. – Bet jei žinai, ką darai, galima pasiekti, kad plika akimi to nepastebėtum. Čia yra visa gudrybė. Tai turbūt galima pavadinti optine apgaule.

– Ar yra kokia nors tikimybė išsiaiškinti, kieno iš pat pradžių galėjo būti tos geltonos akys? – paklausiau jo.

Pitas atrodė nusivylęs ir atsiduso.

– Tiesiog labai gaila, kad visa tai tokios prastos būklės, – po nosimi suburbėjo jis odą dėdamas ant rankšluosčio ir keletą

kartų sumirksėdamas. – Vaje, tie garai jus pribaigs. Kaip galite visą laiką taip dirbti?

– Labai labai atsargiai, – atsakiau aš. – Ar nieko prieš, jei pasinaudočiau jūsų telefonu?

– Žinoma, prašom.

Aš nuėjau nuo darbastalio nerimastingai sekdama savo guolyje sėdinčią Taksi. Ji į mane spoksojo tarsi ragindama padaryti kokį nors judesį, kuris jai nepatiktų.

– Viskas gerai, – raminančiu balsu pasakiau jai. – Pitai? Ar nieko, jei aš kai kam nusiųsiu pranešimą ir nurodysiu jam šį numerį?

– Tai jokia paslaptis. Pirmyn.

– Gera mergytė, – drąsinau Taksi tokią būti apeidama aplink prekystalį link telefono.

Jos mažos bukos akys man priminė ryklio akis, o stora trikampė galva – gyvatės galvą. Ji atrodė kaip kažkas primityvaus, niekur toliau neevoliucionavusio nuo pačios pasaulio pradžios. Aš pagalvojau apie tai, kas buvo užrašyta ant dėžės konteineryje.

– Ar tai galėtų būti vilkas? – paklausiau Pito. – Gal net vilkolakis?

Pitas vėl atsiduso, jo akis aptraukė sunkaus darbo algos savaitgalį šleifas.

– Na, vilkai yra išties populiarūs. Visas tas bandos instinktas, vienišo vilko motyvas, – kalbėjo man jis. – Tik tokius sunkoka būtų paslėpti po paukščiu, pelėda ar dar kuo nors.

– Na, taip, – ragelyje pasigirdo Marino balsas.

– Velnias, tai galėtų būti daugybė dalykų, – toliau garsiai kalbėjo Pitas. – Kojotas, šuo, katė. Bet kas, kas turi kailį ir geltonas akis be vyzdžių. Tačiau turėtų būti kažkas mažas, kad galima būtų paslėpti pelėda. Tikrai mažas.

– Kas, po paraliais, čia šneka apie kailį? – grubiai drėbtelėjo Marinas.

Aš jam papasakojau, kur buvau ir kodėl, visą tą laiką Pitui padrikai išvedinėjant savas teorijas, ant sienos rodant į įvairiausius kailiniuotus „flešus“.

– Puiku, – iš karto užsiplieskė Marinas. – Kodėl gi tau vienos kokios nepasidarius, kad jau ten esi.

– Gal kitą kartą.

– Negaliu patikėti, kad į tatuiruočių saloną nuvažiavai viena. Ar bent nutuoki, kokie tipai tokioje vietoje renkasi? Narkotikų prekiautojai, lygtinai paleisti šikniai, motociklininkų gaujos.

– Viskas gerai.

– Ogi ne, ne viskas gerai! – pratrūko Marinas.

Jis buvo susinervinęs dėl dar kažko, ne tik dėl mano vizito į tatuiruočių saloną.

– Kas nutiko, Marinai?

– Nieko nenutiko, nebent kažkokiu nenormaliu reiškiniu laikysi laikiną atlyginimo nutraukimą.

– Na, jau tam tai nėra jokio pateisinimo, – piktai pasakiau aš, nors ir bijojau, kad tai buvo neišvengiama.

– Taip mano Brei. Spėju, aš jai praeitą vakarą sugadinau vakarienę. Ji sako, kad jei padarysiu dar ką nors, aš atleistas. Linksmoji dalis yra tai, kad aš smaginuosi galvodamas, kas gi būtų tas *dar vienas dalykas*, kurį nuspręsčiau iškrėsti.

– Ei! Leiskite man jums kai ką parodyti, – per kambarį sušuko Pitas.

– Mes dėl to ką nors sugalvosime, – pažadėjau Marinui.

– Aha.

Taksi akys sekė mane dedančią ragelį ir pasukančią link jos. Aš atidžiai įsižiūrėjau į vieną „flešą“ ant sienos ir pasijutau tik dar blogiau. Norėjau, kad tatuiruotė būtų vilkas, vilkolakis, mažas vilkolakis, kuomet iš tikrųjų tai galėjo būti, o greičiausiai ir buvo visiškai kas kita. Negalėjau pakęsti, kai klausimas likdavo neat-

sakytas, kai mokslas ir racionalus mąstymas nueidavo taip toli ir atsidurdavo aklavietėje.

Negalėjau prisiminti, kada dar jaučiausi tokia sutrikusi ir netekusi jėgų. Sienos, rodės, griuvo ant manęs, iš jų kaip demonai iššokdavo „flešų“ piešiniai. Durklais pervertos širdys, kaukolės, antkapiai, skeletai, pabaisos žvėrys ir vaiduokliški vampyrai man tarsi niūniavo vaikišką dainelę „Rateliu aplink Rouzi“.

– Kodėl žmonės nori nešiotis mirtį? – kiek pakeltu balsu paklausiau aš, ir Taksi pakėlė galvą. – Ar nepakanka, kad su ja gyvename? Kodėl kažkas nori visą likusį gyvenimą praleisti žiūrėdamas į mirtį ant savo rankų?

Pitas gūžtelėjo pečiais ir, atrodė, jo nė kiek nejaudino, kad suabejojau jo menu.

– Matote, – pasakė jis, – kai apie tai pagalvoji, daktare, nebelieka nieko, tik bijoti. Todėl žmonės nori tatuiruočių su mirties simboliais, kad jie mirties nebijotų. Tai panašiai kaip ir su žmonėmis, bijančiais gyvačių, kurie paskui jas paliečia zoologijos sode. Tam tikra prasme mirtį irgi nešiojiesi kasdien, – pasakė jis man. – Nemanote, kad jos bijotumėte dar labiau, jei į ją nežiūrėtumėte kasdien?

Nežinojau, ką į tai atsakyti.

– Žiūrėkite, tame inde turite gabalą lavono odos ir jos nebijote, – toliau išvedinėjo jis. – Bet jei kažkas dabar čia ateitų ir ją pamatytų, turbūt pradėtų šaukti ir apsivemtų. Aš tikrai ne psichologas, – energingai kramtė gumą jis, – bet tame, ką žmogus pasirenka visam laikui nusipaišyti ant savo kūno, yra kažkas išties reikšmingo. Paimkime šį mirusį vaikiną. Ta pelėda kažką apie jį sako. Apie tai, kas dėjosi jo viduje. Greičiausiai tai, ko jis bijojo, kas galėtų būti labiau susiję su tuo, kas po ta pelėda.

– Tada peršasi išvada, kad visai nemažai jūsų klientų bijosi geismingų nuogų moterų, – pakomentavau aš.

Pitas čiaumojo gumą, lyg ši norėtų išsprūsti, ir akimirką susimąstė apie tai, ką jam pasakiau.

– Apie tai net ir nepagalvojau, – pasakė jis, – bet ir čia tinka tas pats. Dauguma vyrų, kūną išsimarginusių nuogybėmis, iš tikrųjų moterų bijo. Jie bijo emocionaliosios dalies.

Čakas buvo įsijungęs televizorių ir prisitildęs garsą žiūrėjo Rouzi O'Donel šou. Ant kūnų esu mačiusi tūkstančius tatuiruočių, bet niekada nesu apie jas pagalvojusi kaip apie baimės simbolį. Ant formalino indo Pitas uždėjo dangtelį.

– Šis vyrukas kažko bijojo, – pasakė jis. – Atrodo, kad tam turbūt turėjo rimtą pagrindą.

23

Įžengusi į namus spėjau tik pakabinti savo paltą ir prie durų numesti portfelį, kai suskambo telefonas. Buvo dvidešimt po aštuntos, ir pirmoji man šovusi mintis – kad tai Liusi. Vienintelės ir paskutinės mano gautos naujienos skelbė tai, kad Džo bus perkelta į Virdžinijos medicinos koledžo ligoninę kažkada šį savaitgalį.

Bijojau ir buvau bepradedanti įsižeisti. Nepaisant visų politikų, protokolų ar diktuojamos nuomonės, Liusi galėjo su manimi susisiekti. Ji galėjo man pranešti, kad jai ir Džo viskas gerai. Ji galėjo man pasakyti, kur yra.

Greitai pagriebiau telefono ragelį ir nustebau bei sunerimau, kai kitame laido gale pasigirdo buvusio viršininko pavaduotojo Elo Karsono balsas. Žinojau, kad jis manęs neieškotų, o ypač mano namuose, jei tai nebūtų išties svarbus reikalas ar prastos naujienos.

– Neturėčiau to daryti, bet kažkas turi, – be įžangų pasakė jis. – „Kvik Keri" buvo įvykdyta žmogžudystė. Tame nedideliame

prekybos centre vos už Keri gatvės, netoli Libi. Žinai, apie kurią kalbu? Šalia esanti parduotuvė.

Jis kalbėjo greitai ir nervingai. Atrodė, buvo išsigandęs.

– Taip, – atsakiau aš. – Ji yra netoli mano namų.

Susiradau segtuvą su bloknotu ir ėmiau žymėtis tam tikrus faktus suvestinėje.

– Akivaizdus apiplėšimas. Kažkas įėjo į vidų, susišlavė, kas buvo kasoje, ir nušovė pardavėją. Moterį.

Pagalvojau apie vaizdo įrašą, kurį mačiau vakar.

– Kada tai įvyko? – paklausiau aš.

– Manome, kad ji buvo nušauta ne daugiau nei prieš valandą. Skambinu tau pats, kadangi tavo biure dar niekas to nežino.

Aš stabtelėjau akimirką ir susimąsčiau, nebuvau tikra, ką jis turėjo galvoje. Tiesą pasakius, tai, ką iš jo ką tik išgirdau, negalėjo būti tiesa.

– Taip pat paskambinau Marinui, – toliau kalbėjo jis. – Manau, kad jie jau man nieko daugiau nebegali padaryti.

– Ką turi galvoje sakydamas, kad mano biure *dar niekas nieko nežino*? – paklausiau aš.

– Policija daugiau nebegali skambinti medicinos ekspertui, kol nebaigiame darbo įvykio vietoje. Kol nebaigia įvykio vietos apžiūros specialistai, o jie tik dabar ten vyksta. Taigi gali praeiti valandos...

– Iš kur, po paraliais, tokios žinios? – paklausiau aš, nors atsakymą žinojau.

– Daktare Skarpeta, mane kaip ir privertė atsistatydinti, bet nepaisant to aš turėčiau tai padaryti, – pasakė Karsonas. – Yra tokių pasikeitimų, su kuriais negaliu susigyventi. Žinai, kad mano vyrai su tavo biuru visada kuo puikiausiai sutardavo. Tačiau Brei prisamdė tų naujų žmonių – jau vien to, kaip ji pasielgė su Marinu, būtų užtekę, kad išeičiau. Bet tai, kas svarbiausia dabar, yra du

nužudymai parduotuvėse per vieną mėnesį. Nenoriu, kad su tuo būtų susimauta. Jei tai tas pats tipas, jis tai padarys ir dar kartą.

Aš paskambinau Fildingui į namus ir pasakiau, kas vyksta.

– Tu nori, kad aš?.. – buvo bepradedąs sakyti jis.

– Ne, – nukirtau. – Aš tai padarysiu tuoj pat. Po velnių, mes žlungame, Džekai.

Važiavau greitai. Grojo Briuso Springstyno „Santa Klausas atvyksta į miestą“, aš galvojau apie Brei. Niekada nieko nesu taip nekentusi. Neapykanta buvo nuodai. Visada sugebėdavau jiems atsispirti. Jausti neapykantą reiškė pralaimėti, ir štai dabar tai buvo viskas, kas man buvo likę norint išvengti jos deginančių liepsnų kaitros.

Žiniose tarp pagrindinių naujienų buvo pranešta apie žmogžudystę, apie kurią buvo transliuojama tiesiogiai iš įvykio vietos.

„...kuri per tris savaites jau yra antroji žmogžudystė, įvykdyta nedideliame prekybos centre. Viršininko pavaduotoja Brei, ką galėtumėte pasakyti?“

„Šiuo metu bet kokios detalės yra padrikos, – mano mašinoje sklido jos balsas. – Žinome, kad prieš keletą valandų nežinomas įtariamasis atėjo čia į „Kvik Keri“, įvykdė apiplėšimą ir nušovė pardavėją.“

Suskambo mano telefonas.

– Kur esi? – paklausė Marinas.

– Važiuoju link Libi.

– Aš sustosiu Keritauno stovėjimo aikštelėje. Turiu tau papasakoti, kas vyksta, nes kai čia atvažiuosi, nieks tau nebepasakys, net kiek yra valandų.

– Dar pažiūrėsim.

Po kelių minučių įsukau į nedidelio prekybos centro kiemelį ir pasistačiau automobilį priešais „Schwarzchild Jewelers“ juvelyrinių dirbinių parduotuvę, kur savo visureigyje jau laukė Marinas. Tada jis peršoko į mano mašiną ir štai sėdėjo šalia apsimovęs

džinsus, aulinius batus bei apsivilkęs nutrintą odinį švarką užstrigusiu užtrauktuku ir nusidėvėjusiu kaip nuplikusi jo galva vilnoniu pamušalu. Jis buvo išsimurkdęs odekolone, o tai reiškė, kad prieš tai gėrė alų. Jis metė cigaretės nuorūką, naktyje pažiro raudonos jos žiežirbos.

– Viskas kontroliuojama, – su pagiežinga pašaipa tarė jis. – Įvykio vietoje yra Anderson.

– Ir Brei.

– Ji prekybos centro kieme rengia suknistą spaudos konferenciją, – su panieka pasakė Marinas. – Važiuojam.

Aš įvažiavau į Keri gatvę.

– Pradėkime nuo štai ko, daktaryt, – pradėjo jis. – Tas šiknius ją, stovinčią už prekystalio, nušauna į galvą. Tada panašu, kad perverčia užrašą „Uždaryta“, užrakina duris ir nusitempia į sandėlį, kur toliau daužo, kol visai suknežina.

– Jis ją nušovė, o paskui dar sudaužė?

– Taip.

– O kaip viską užfiksavo policija? – paklausiau aš.

– Septintą šešiolika įsijungė signalizacija, – atsakė jis. – Galinės durys būna užrakintos, net ir kai parduotuvė dirba. Atvyksta policija ir randa užrakintas priekines duris, kabantį „Uždaryta“ užrašą, kaip ir sakiau. Jie apeina prie galinių durų ir randa jas plačiai atlapotas. Įeina į vidų, ji guli ant grindų, visur kraujas. Preliminariai nustatoma, kad tai Kim Lang, trisdešimtmetė moteris, azijietė.

Brei ir toliau žiniose šmėžavo pirmame plane.

„Kažką anksčiau minėjote apie liudininkus“, – jos klausė žurnalistas.

„Žinoma tik tiek, kad vienas pilietis pranešė panašiu laiku kažkur šioje vietoje, kurioje, manoma, ir buvo įvykdyta žmogžudystė, matęs vyrą tamsiais drabužiais, – atsakė Brei. – Jis spruko į skersgatvį netoliese, už kokio kvartalo. Asmuo, tai pranešęs,

nespėjo atidžiai įsižiūrėti. Prašome, kad jei kas nors ką nors pastebėjo, tegul mums paskambina. Jokios detalės nėra nereikšmingos. Apsaugoti savo bendruomenę bendromis pastangomis turime visi."

– Ką ji daro? Kandidatuoja į postą? – nusistebėjo Marinas.

– Ar parduotuvėje kur nors yra seifas? – paklausiau jo aš.

– Tarnybinėje patalpoje, kur ir buvo rastas kūnas. Jis nebuvo atidarytas. Taip man buvo pasakyta.

– Vaizdo kamera? – klausiau aš.

– Ne. Galbūt jis išmoko, kaip tai pergudrauti, po to, kai nugalabijo Gantą, ir rūko kokią nors ypatingą žolę, kuri neutralizuoja slaptos kameros veikimą.

– Galbūt.

Tiek jis, tiek aš žinojau, kad išvedinėjo visas tas prielaidas, nėrėsi iš kailio todėl, kad neketino taip lengvai paleisti savo darbo.

– Visa tai tau pasakė Karsonas? – pasiteiravau aš.

– Mane laikinai nušalino ne farai, – atsakė jis. – Ir jau žinau, kad manai, jog M.O. yra šiek tiek kitoks. Bet tai ne mokslas, daktaryt. Ir tu tai žinai.

Bentonas vis mėgdavo tai sakyti išmetęs tą kreivą savo šypsenėlę. Jis nusikaltimo būdus skirstydavo į tam tikrus profilius, *modus operandi**, buvo linkęs priskirti tam tikrą modelį, numatyti. Tačiau kiekvienas nusikaltimas turėjo savą choreografiją, kadangi skirtingas buvo ir kiekvienas nusikaltėlis. Skirtingos buvo ir aplinkybės bei nuotaikos, netgi oras, o žudikas keisdavo nusistovėjusią praktiką. Bentonas vis kritikuodavo holivudines interpretacijas to, ką gali bihevioristai. Jis nebuvo aiškiaregys, o smurtautojai nebuvo varomi programinės įrangos.

– Gal jinai jį užkniso ar dar kas nors, – toliau samprotavo Marinas. – Gal jis tiesiog susiginčijo su savo motina, velniai žino.

* *Modus operandi* – veikimo būdas, padedantis atpažinti nusikaltėlį. (Lot.)

– Kas bus, kai tau nebeskambins tokie žmonės kaip Elas Karsonas?

– Tai mano sumauta byla, – lyg manęs neišgirdęs pasakė jis. – Gantas buvo mano byla, o ši taip pat, kad ir kaip žiūrėsi. Net jeigu tai ne tas pats žudikas, kas, jei ne aš, tai anksčiau išnarplios, juk tik aš apie tai viską žinau.

– Negali visą laiką įsiveržti kaip viesulas ir drabstytis purvais, – pasakiau aš. – Neišdegs su Brei. Turi rasti būdą, kaip nusipelnyti jos gebėjimą tave toleruoti, ir geriau išsiaiškink, kaip tai padaryti per ateinančias penkias minutes.

Man sukant į Libi aveniu jis tylėjo.

– Tu esi protingas, Marinai, – pridūriau aš. – Pasuk smegenis. Tai ne kažkokios lenktynės ar ego reikalas. Svarbiausia čia yra ta mirusi moteris.

– Šūdas, – tarė jis. – Ko, po paraliais, tie žmonės tokie kvanktelėję?

„Kvik Keri“ buvo maža parduotuvėlė, kuri neturėjo nei stiklinės vitrinos, nei degalų automatų. Ji nebuvo gerai apšviesta, o ir nebuvo įsikūrusi vietoje, kuri patrauktų klientų, išsukančių iš ar įsukančių į judresnes gatves, dėmesį. Išskyrus tai, kad nedarbo dienomis ji dirbdavo iki šeštos vakaro.

Stovėjimo aikštelėje pulsavo raudona ir mėlyna, variklių ūžesio gausme, policininkų ir lūkuriuojančios gelbėjimo tarnybos pareigūnų apsuptyje triumfuojanti ir apgaubta televizijos šviesų auros, plūduriuojančios aplink ją lyg mažų saulučių flotilė, stovėjo Brei. Ji vilkėjo ilgu raudonos vilnos apsiaustu, avėjo aukštakulnius, kaskart, kai pasukdavo savo gražią galvą, sutviskėdavo deimantais puošti auskarai. Sprendžiant iš aprangos, ji čia atskubėjo iš iškilmingo vakarėlio.

Kai iš bagažinės ėmiau savo darbinį lagaminėlį, buvo prasidėjusi šlapdriba. Brei mane pastebėjo pirmiau žiniasklaidos atstovų, jos akys susirado Mariną, o veidą nusmelkė pyktis.

– ...to neskelbsime, kol nebus pranešta jos šeimai, – spaudai pareiškė ji.

– Stebėk tai, – pašnibždomis pasakė Marinas.

Lyg turėdamas skubų reikalą, jis prasibrovė prie parduotuvės ir padarė tai, ko dar niekada nemačiau jo darant. Jis save pateikė spaudos pasalai. Netgi išdrįso pasiimti savo nešiojamąją radijo stotelę ir įsitempęs dairėsi aplink siųsdamas visus įmanomus signalus, kad jis čia yra atsakingas ir turi daug slaptos informacijos.

– Ar jūs ten, du-nulis-du? – atsklido jo balsas man rakinant automobilį.

– Dešimt-keturi, – atsakė balsas.

– Aš priešais, ateinu, – burbtelėjo Marinas.

– Susitiksim.

Kaipmat jį apsupo ne mažiau kaip dešimt žurnalistų ir operatorių. Buvo gražu žiūrėti, kaip vikriai jie sukosi.

– Kapitone Marinai?

– Kapitone Marinai!

– Kiek buvo pavogta?

Marinas jų nevijo šalin. Brei žvilgsnis vilkosi Marino veidui iš paskos lyg kokios letenos, kai visas dėmesys nukrypo į jį, į vyrą, kurio kaklą ji buvo prispaudusi savo koja.

– Ar jie, kaip ir kitos mažos parduotuvės, kasoje turėjo mažiau nei šešiasdešimt dolerių?

– Ar manote, kad tokios mažos parduotuvės turėtų šiuo metų laiku pasirūpinti apsauga?

Marinas, nesiskutęs ir prisiurbęs alaus, pažvelgė į kameras ir tarė:

– Jei tai būtų mano parduotuvė, aš be jokios abejonės ją turėčiau.

Užrakinau savo automobilį. Link manęs ėjo Brei.

– Tai jūs šiuos du apiplėšimus bei žmogžudystes priskiriate išskirtiniam kalėdiniam laikotarpiui? – Marino klausė kitas žurnalistas.

– Aš tai priskiriu kažkokiam šeškui, kuris yra šaltakraujiškas ir neturi sąžinės. Jis ir vėl tai padarys, – atsakė Marinas. – Tačiau mes jį turime sustabdyti – būtent to ir siekiame...

Brei pastojo kelią man vingiuojant tarp policijos automobilių. Tvirtai susisupusi į savo apsiaustą, ji buvo šalta bei verianti kaip ir oras.

– Kodėl jam leidot tai padaryti? – paklausė ji manęs.

Aš sustojau ir pažvelgiau jai tiesiai į akis, man kvėpuojant ledinio šalčio oru ritosi garai kaip iš traukinio, kuris ją tuoj tuoj pervažiuos.

– *Leisti* nėra žodis, kurį vartoju kalbėdama su Marinu, – pasakiau. – Įtariu, kad jums tai sunkiai suprantama.

Virš visų balsų iškilo vieno vietinio bulvarinio žurnalo žurnalisto balsas:

– Kapitone Marinai! Žmonės gatvėje kalba, kad jūs jau nebe detektyvas. Ką čia veikiate?

– Viršininko pavaduotoja Brei man davė specialią užduotį, – rūsčiai į mikrofonus pasakė Marinas. – Aš vadovausiu šiam tyrimui.

– Jam galas, – man pasakė Brei.

– Jis taip tyliai ramiai nepasitrauks. Išgirsit tiek triukšmo, kiek dar nesate girdėjusi savo gyvenime, – nueidama patikinau ją.

24

Marinas pasitiko mane prie parduotuvės durų. Įžengę vidun, pirmiausia pamatėme Anderson. Ji stovėjo priešais prekystalį, vyniodama tuščią kasos stalčių vyniojamuoju popieriumi, o įvykio vietos tyrimo specialistas Elas Eglstonas barstė pirštų atspaudų atpažinimo miltelius ant kasos aparato. Anderson atrodė nustebusi ir nepatenkinta, mus pamačiusi.

– Ką tu čia darai? – paklausė ji Marino.

– Užsukau nusipirkti šešių skardinių pakuotės. Kaip sekasi, Eglstonai?

– Taip pat, taip pat, Pitai.

– Mes jūsų dar nelaukėme, – pasakė man Anderson.

Aš jos nepaisiau, svarsčiau, kiek žalos nusikaltimo vietai ji jau padarė. Ačiū Dievui, bent Eglstonas atliko labai svarbią užduotį. Pastebėjau už prekystalio apverstą kėdę.

– Ar kėdė taip ir buvo, kai atvyko policija? – paklausiau Eglstono.

– Kiek žinau, taip.

Anderson staiga išėjo iš parduotuvės, tikriausiai ieškoti Brei.

– Aha, – tarė Marinas. – Skundikė.

– Tu teisus.

Ant sienos už prekystalio matėsi ištryškusio arterinio kraujo arkos.

– Džiaugiuosi, kad čia esi, Pitai, tačiau tu tampai miegančiam liūtui už ūsų.

Vilkimo pėdsakas ėjo aplink prekystalį ir per toliausią nuo parduotuvės durų tarpą tarp eilių.

– Marinai, ateik čia, – tariau.

– Ei, Eglstonai, pažiūrėk, gal kur nors rasi vyruko DNR. Įdėk į tūbelę, ir galbūt sugebėsime laboratorijoje užauginti jo kloną, – pasakė Marinas, eidamas link manęs. – Tuomet žinosime, kas jis toks.

– Tu tikras gudruolis, Pitai.

Parodžiau į kraujo arkas, ištryškusias susitraukiant ir išsiplečiant Kim Lang širdžiai, jai mirtinai nukraujuojant per perdurtą miego arteriją. Kraujo buvo visur – ant žemės ir ant šešių metrų aukščio lentynų, prikrautų popierinių rankšluosčių, tualetinio popieriaus ir kitų namų ūkio reikmenų.

– Jėzau, – ištarė Marinas, supratęs, ką tai reiškia. – Jis ją tempia, o kraujas visur trykšta čiurkšlėmis?

– Taip.

– Kiek ji galėjo išgyventi, taip kraujuodama?

– Kelias minutes, – tariau. – Daugiausia dešimt.

Mačiau tik siaurus lygiagrečius atspaudus, paliktus jos plaukų ir pirštų, velkamų per kraują. Įsivaizdavau jį, tempiantį ją už kojų, jos rankas, išsiskleidžiančias kaip sparnus, pagavus oro, plaukus, besivelkančius tarsi plunksnas.

– Jis laikė ją už kulkšnių, – ištariau. – Jos plaukai ilgi.

Anderson sugrįžo vidun ir dabar stebėjo mus, o aš nepakenčiau, kai man reikėjo apgalvoti kiekvieną žodį, kurį tariau, girdint policijai. Tačiau taip nutikdavo. Per daugelį metų teko dirbti su policininkais, kurie mėgdavo nutekinti informaciją, todėl neturėjau kito pasirinkimo, kaip laikyti juos savo priešais.

– Ji tikrų tikriausiai nenumirė iš karto, – pridėjo Marinas.

– Skylė miego arterijoje nemirtina, – pasakiau jam. – Tau gali būti perpjauta gerklė, bet vis tiek sugebėsi paskambinti 911. Ji neturėjo būti iš karto paralyžiuota, bet, regis, buvo.

Kraujo pliūpsniai iš širdies sumažėjo ir tapo ne tokie ryškūs. Mums toliau einant eile tarp lentynų pastebėjau, kad nedideli kraujo taškeliai buvo sudžiūvę, o didesni stingo. Sekėme kraujo dryžiais ir dėmėmis pro šaldytuvus, pilnus alaus, tada tarpduriu, vedančiu į sandėlį, kur įvykio vietos tyrimo specialistas Garis Hemas klūpojo ant kelių, o kitas pareigūnas fotografavo. Abu buvo nuo mūsų nusisukę ir užstojo vaizdą.

Apėjusi juos, buvau priblokšta. Mėlyni Kim Lang džinsai ir kelnaitės buvo numauti iki kelių, cheminis termometras įkištas į tiesiąją žarną. Hemas žvilgtelėjo į mane ir sustingo, tarsi užkluptas bevagiant. Kartu dirbome metų metus.

– Ką, po galais, tu čia darai? – paklausiau jo tokiu griežtu tonu, kokio dar nebuvo girdėjęs.

– Matuoju jos temperatūrą, daktare, – atsakė Hemas.

– Ar paėmei tepinėlį, prieš įkišdamas termometrą? Gal ji buvo išprievartauta? – paklausiau taip pat piktai, kai Marinas apėjo mane ir įsistebeilijo į kūną.

– Ne, ponia, tepinėlio nepaėmiau, – susvyravo Hemas.

– Kietai dirbi, – pagyrė jį Marinas.

Hemas buvo netoli trisdešimties, aukštas, gražus vyras tamsiais plaukais, didelėmis rudomis akimis ir ilgomis blakstienomis. Nieko neįprasto, kad, turėdamas mažai patirties, jis galėjo pamanyti, jog sugebės atlikti teismo medicinos eksperto ar tyrėjo darbą. Tačiau Hemas niekad nebuvo peržengęs ribų. Jis visuomet elgėsi pagarbiai.

– Ir kaip aš paaiškinsiu apie kokius nors sužalojimus, kai tu įkišai kietą objektą į vieną iš jos kūno angų? – paklausiau jo.

Jis sunkiai nurijo seiles.

– Jei rasiu kraujosruvų jos tiesiojoje žarnoje, ar galėsiu teisme prisiekti, kad jos ne nuo termometro? Taip pat bus abejojama bet kokiu rastu DNR, nebent kaip nors galėtum garantuoti, kad tavo įrankiai buvo sterilūs, – pasakiau.

Hemas išraudo.

– Ar bent įsivaizduojate, kiek svetimų detalių atnešėte į šią nusikaltimo vietą, pareigūne Hemai? – paklausiau jo.

– Aš elgiausi labai atsargiai.

– Prašau pasitraukti iš kelio. Tuoj pat.

Atsidariau lagaminėlį ir įniršusi užsimoviau pirštines, vienu judesiu ištempdama pirštus ir užspausdama lateksą. Padaviau Marinui žibintuvėlį ir, prieš pradėdama ką nors daryti, apžiūrėjau aplinką. Sandėlis buvo blausiai apšviestas; šimtai šešių skardinių gaiviųjų gėrimų ir alaus pakuočių šešių metrų atstumu buvo aptaškyti krauju. Per keliolika centimetrų nuo kūno gulėjo „Tampax“ ir popieriniai rankšluosčiai, jų kartoninių dėžučių apačios

buvo įmirkusios krauju. Nebuvo jokių ženklų, kad žudikas būtų domėjęsis čia kuo nors daugiau nei savo auka.

Pritūpiau ir apžiūrėjau kūną, nepraleisdama nė vieno atspalvio ir kūno bei kraujo tekstūros, kiekvieno pragariško žudiko smūgio. Iš pradžių nieko neliečiau.

– Dieve, jis tikrai siaubingai ją sumušė, – ištarė nuotraukas darantis policininkas.

Atrodė, tarsi laukinis žvėris būtų nusitempęs jos mirštantį kūną į savo irštvą ir sumaitojęs jį ten. Jos nertinis ir liemenėlė buvo perplėšti, batai ir kojinės nutraukti ir numesti netoliese. Ji buvo gan apkūni, stambių klubų ir krūtų. Tik pamačiusi jos vairuotojo pažymėjimą, supratau, kokia ji iš tikrųjų. Kim Lang buvo daili mergina drovia šypsena ir ilgais juodais, žvilgančiais plaukais.

– Ar ji buvo su kelnaitėmis, kai policija ją rado? – paklausiau Hemo.

– Taip, ponia.

– O batai ir kojinės?

– Jie buvo nuauti. Taip, kaip dabar matote. Mes jų nelietėme.

Man nereikėjo net pakelti batų su kojinėmis, ir taip matėsi, kad jie buvo kruvini.

– Kodėl jis numovė jos batus ir kojines, bet paliko su kelnaitėmis? – paklausė vienas iš policininkų.

– Tikrai. Kodėl jis taip keistai pasielgė?

Aš pasižiūrėjau. Ant jos pėdų taip pat matėsi sudžiūvusio kraujo.

– Man reikės ją apžiūrėti aiškesnėje šviesoje, kai nuvešime į morgą, – tariau.

Aiškiai matėsi šautinė žaizda kakle. Per čia kulka įėjo. Truputį pasukau jos galvą: kitoje pusėje matėsi, kaip, pakrypusi į kairę, ji išėjo. Kulka kliudė miego arteriją.

– Ar radote kulką? – paklausiau Hemo.

– Ištraukėme iš sienos už prekystalio, – tarė jis, bijodamas į mane pažvelgti. – Tačiau tūtos dar neradome, jei išvis tokia yra.

Jos ir nebus, jei šauta iš revolverio. Pistoletai išmesdavo šovinio gilzę, ir tai buvo vienintelis geras dalykas, jei jie būdavo naudojami smurtiniams veiksmams.

– Kurioje vietoje sienoje? – paklausiau.

– Stovint priešais prekystalį į kairę nuo kėdės, jei ji sėdėjo prie kasos aparato.

– Kulka išėjusi taip pat į kairę, – tariau. – Jei jie stovėjo vienas priešais kitą, kai ją pašovė, galbūt reikėtų ieškoti kairiarankio šaulio.

Kim Lang veidas buvo smarkiai apdraskytas ir sulaužytas, oda sutrūkusi, suplėšyta smūgių, padarytų kažkokiu įrankiu ar įrankiais, palikusiais apvalius ir siaurus pailgus atspaudus. Atrodo, ji buvo mušta ir kumščiais. Pabandžiusi apčiuopti lūžius, pirštais pajutau suskaldytų kaulų atplaišas. Dantys buvo išmušti ir įlinkę į vidų.

– Palaikyk štai taip, – nurodžiau Marinui.

Jis vedžiojo žibintuvėliu, kaip jam liepiau, ir aš švelniai pasukiojau jos galvą į kairę ir dešinę, čiuopdama galvos odą per plaukus, tikrindama kaklo šonus ir sprandą. Mergina buvo nusėta krumplių paliktomis mėlynėmis, matėsi dar daugiau apvalių ir ilgų sumušimų, taip pat pailgų nubrozdinimų šen bei ten.

– Išskyrus kelnaites, kurias numovei, norėdamas pamatuoti temperatūrą, – paklausiau Hemo, nes turėjau aiškiai žinoti, – ji atrodė taip, kaip dabar?

– Taip, ponia, tik jos džinsai buvo užsegti, – atsakė jis. – Nertinis ir liemenėlė būtent taip ir atrodė – perplėšti per vidurį.

– Plikomis rankomis, – Marinas pritūpė šalia manęs. – Po galais, na, jis ir stiprus. Daktaryt, ji tikriausiai jau buvo mirusi, kai jis čia ją talžė, tiesa?

– Ne visai. Jos kūno audiniai dar reagavo į sužeidimus. Matosi kraujosruvos.

– Tačiau vis tiek atrodo, kad jis siaubingai daužė negyvą kūną, – pasakė Marinas. – Noriu pasakyti, kad ji tikrai nesėdėjo ir nesiginčijo su juo. Ji nekovojo. Apsidairius tai matosi. Niekas nenumesta, neišstumdyta. Nesimato visur pritapšnotų kruvinų pėdsakų.

– Jis ją pažinojo, – išgirdau Anderson balsą sau už nugaros. – Tai turėjo būti jos pažįstamas. Kitaip jis būtų ją tiesiog nušovęs, pasiėmęs pinigus ir pabėgęs.

Marinas vis dar tupėjo šalia manęs, rankas susinėręs ant savo didelių kelių, žibintuvėlis kabojo ant vienos rankos. Jis pasižiūrėjo į Anderson taip, tarsi jos smegenys būtų riešuto dydžio.

– O aš ir nežinojau, kad tu gali nupiešti nusikaltėlio psichologinį portretą, – ištarė. – Lankei kursus ar ką?

– Marinai, ar gali pašviesti štai ten, – paprašiau. – Sunku įžiūrėti.

Šviesa išryškino ant kūno kraujo raštą, kurio iš pradžių nepastebėjau, nes daugiau dėmesio skyriau sumušimams. Faktiškai kiekvienas matomas kūno centimetras buvo išteptas kruvinais verpetais ir kirčiais, tarsi ant jos būtų piešta pirštais. Kraujas jau džiūvo ir trūkinėjo. O prie merginos kraujo matėsi prilipę plaukai, tie patys ilgi šviesūs plaukai.

Parodžiau juos Marinui. Jis pasilenkė arčiau.

– Tyliau, – perspėjau, pajutusi jo reakciją, kai jis suprato, ką mato.

– Štai ir ateina bosas, – paskelbė Eglstonas, atsargiai peržengdamas tarpdurį.

Kambarys buvo pilnas žmonių, trūko oro. Atrodė, tarsi siaubinga audra aptaškė viską krauju.

– Mes čia viską sustyguosime, – tarė man Hemas.

– Radome šovinio tūtą, – Eglstonas patenkintas pranešė Marinui.

– Jei nori pailsėti, Marinai, aš jai pašviesiu žibintuvėliu, – Hemas bandė ištaisyti savo nedovanotiną klaidą.

– Manau, pakankamai akivaizdu, kad ji gulėjo štai taip, nejudėdama, kai jis ją mušė, – pasakiau, nes nemaniau, kad šiuo atveju stygavimas reikalingas.

– Tačiau tuomet būsime visiškai tuo tikri, – pažadėjo jis.

Tai buvo senas prancūziškas metodas, kai vienas juostelės galas priklijuojamas prie kraujo dėmės, o kitas – prie tikro geometriškai kompiuteriu apskaičiuoto kraujo šaltinio. Taip buvo daroma daugybę kartų, kol būdavo sukuriamas trijų dimensijų stygų modelis, parodantis, kiek smūgių buvo suduota ir kur kiekvieno smūgio metu buvo auka.

– Čia per daug žmonių, – pasakiau garsiai.

Prakaitas žliaugė Marino veidu. Jis dirbo taip arti manęs, kad aš jutau jo kūno karštį ir kvapą, sklindantį iš jo burnos.

– Tučtuojau pranešk apie tai Interpolui, – ištariau jam tyliai, kad niekas daugiau neišgirstų.

– Tu rimtai?

– „Speer 380". Girdėjai apie tokius? – Eglstonas paklausė Marino.

– Taip. Labai efektyvus daikčiukas. „Gold Dot" – kulkos auksiniu antgaliu, – atsiliepė Marinas. – Tada niekas nesutampa.

Išsiėmiau termometrą ir padėjau jį ant popierinių lėkščių dėžės, norėdama pamatuoti aplinkos temperatūrą.

– Galiu jums iš karto pasakyti, kiek laipsnių, daktare, – tarė Hemas. – Dvidešimt penki šilumos. Čia šilta.

Marinas vedžiojo žibintuvėlio šviesa, kol aš apžiūrinėjau kūną.

– Paprasti žmonės neįsigyja „Speer" šaudmenų, – kalbėjo jis. – Kalbame apie kokius dešimt, vienuolika žalių už dvidešimties šovinių dėžutę. Tuo labiau, kad ir ginklas turi būti geras, nes bet koks sudraskytų ranką.

– Tuomet ginklas turbūt iš gatvės, – Anderson staiga atsirado šalia manęs. – Narkotikai.

– Byla išaiškinta, – atsiliepė Marinas. – Vaje, ačiū, Anderson. Ei, vyručiai, galime visi eiti namo.

Užuodžiau saldžiai šleikštų Kim Lang kraujo kvapą, sklindantį jam krešint, serumui atsiskiriant nuo hemoglobino, ląstelėms yrant. Ištraukiau Hemo įkištą termometrą. Bazinė temperatūra buvo 31,5 laipsnio. Apsidairiau. Be Marino ir manęs patalpoje buvo dar trys žmonės. Pyktis ir nusivylimas augo dar labiau.

– Radome jos piniginę ir paltą, – tęsė Anderson. – Piniginėje šešiolika dolerių, taigi, jis jos netikrino. Tiesa, netoliese buvo popierinis maišelis su plastikiniu indeliu ir šakute. Regis, ji atsinešė pietus su savimi ir pasišildė juos mikrobangų krosnelėje.

– Iš kur žinai, kad juos pasišildė? – paklausė Marinas.

Anderson buvo sugauta.

– Pridėjus du prie dviejų, ne visada išeina dvidešimt du, – pridūrė jis.

Kūno spalva jau buvo pradėjusi keistis. Žandikaulis sustingęs, kaip ir mažieji kaklo raumenys bei plaštakos.

– Ji per daug sustingusi, jei mirė tik prieš kelias valandas, – tariau.

– Dėl ko tai apskritai vyksta? – pasiteiravo Eglstonas.

– Ir man tai visada buvo įdomu.

– Kartą tokį turėjau Boneire...

– Ką tu veikei Boneire? – paklausė fotografijas darantis pareigūnas.

– Ilga istorija. Tas vyrukas sekso metu patyrė širdies smūgį. Jo mergina pamanė, kad jis užmigo. Ryte prabunda, o jis jau tikrų tikriausias numirėlis. Ji nenori, kad atrodytų, jog jis mirė lovoje, taigi, bando pasodinti jį į kėdę. O jis atsišliejęs į kėdę kaip lyginimo lenta.

– Man tikrai įdomu, daktare. Dėl ko žmogus sustingsta? – paklausė Hemas.

– Man taip pat visada buvo smalsu, – nuo tarpdurio atsklido Dianos Brei balsas.

Stovėjo ten, akimis tarsi metalinėmis kniedėmis įsisegusi į mane.

– Žmogui mirus, organizmas nustoja gaminti adenozino trifosfatą. Todėl kūnas sustyra, – pasakiau, nežiūrėdama į ją. – Marinai, ar gali ją štai taip palaikyti, kad galėčiau nufotografuoti?

Jis priėjo arčiau manęs ir pakišo savo dideles pirštinėtas rankas po kairiuoju mirusios merginos šonu, o aš išsitraukiau fotoaparatą. Nufotografavau žaizdą po kairės rankos pažastimi prie stambios kairiosios krūties, kartu lygindama kūno temperatūrą su bazine temperatūra ir skaičiuodama, kiek sustingęs lavonas ir pasikeitusi kūno spalva. Girdėjau kažkieno žingsnius, šnabždesius ir kosulį. Prakaitas liejosi po chirurgine kauke.

– Man reikia daugiau erdvės, – tariau.

Niekas nepasijudino iš vietos.

Pažvelgiau į Brei ir nustojau dirbti.

– Man reikia erdvės, – griežtai pasakiau jai. – Liepk šiems žmonėms išeiti.

Ji visiems mostelėjo galva. Išeidami policininkai sumetė chirurgines pirštines į raudoną biologinio pavojaus krepšį.

– Tu taip pat, – Brei įsakė Anderson.

Marinas elgėsi taip, tarsi Brei neegzistuotų. Ji nenuleido akių nuo manęs.

– Aš nenoriu dar kartą įžengti į įvykio vietą taip, kaip dabar, – dirbdama pasakiau jai. – Jokių pareigūnų, tavo tyrėjų, niekas – ir tai reiškia *niekas* – neliečia kūno ar kitaip nesimaišo, kol aš arba kas nors iš mano medicinos tyrėjų atvyks.

Pažvelgiau į ją.

– Ar aišku? – paklausiau.

Ji atrodė įtemptai galvojanti. Įdėjau fotografijos juostelę į savo trisdešimt penkių milimetrų fotoaparatą. Mano akys pavargo, nes

patalpoje buvo gana tamsu, iš Marino paėmiau žibintuvėlį. Įstrižai apšviečiau juo vietą prie kairiosios krūties, tuomet dešinįjį petį. Brei priėjo arčiau, lengvai prisiliesdama prie manęs, norėdama pamatyti, į ką žiūriu, aš pajutau nemalonų jos kvepalų, susimaišiusių su yrančio kraujo kvapu, dvelksmą.

– Įvykio vieta priklauso mums, Kei, – tarė ji. – Suprantu, kad anksčiau taip nedirbai, – galbūt ne visuomet čia ar kur nors kitur. Būtent apie tai aš ir kalbėjau, kai užsiminiau...

– Mėšlo krūva! – storžieviškai sviedė Marinas.

– Jūs, kapitone, nesikiškite į tai, – atšovė jam Brei.

– Tai tau reikia niekur nesikišti, – jis pakėlė balsą.

– Viršininko pavaduotoja Brei, – tariau, – pagal Virdžinijos įstatymus medicinos ekspertai yra atsakingi už kūną. Mirusysis priklauso mano jurisdikcijai.

Užbaigiau fotografuoti ir pažvelgiau į jos šaltas, blyškias akis.

– Kūno negalima liesti, pakeisti jo padėties ar kaip nors kitaip jį paveikti. Ar tai aišku? – dar kartą paklausiau.

Nusitraukiau pirštines ir piktai įmečiau jas į raudonąjį krepšį.

– Jūs ką tik akivaizdžiai išpjovėte šiai damai širdį, viršininko pavaduotoja Brei.

Uždariau savo įvykio vietos tyrimo lagaminėlį ir užrakinau jį.

– Jūs su kaltintoju tikrai gerai sutarsite šiuo atveju, – įpykęs pridėjo Marinas, taip pat nusitraukdamas pirštines. – Tokios rūšies byla vadinama nemokamais priešpiečiais.

Jis bakstelėjo drūtu pirštu mirusią moterį, tarsi tai Brei būtų ją nužudžiusi.

– Tik pabandyk leisti jam išsisukti! – riktelėjo jai. – Tu su savo mažyčiais valdžios žaidimėliais ir dideliais papais! Su kuo dulkinaisi, kad patektum, kur dabar esi?

Brei veidas pamėlynavo iš pykčio.

– Marinai! – sugriebiau jam už rankos.

– Kai ką tau pasakysiu.

Marinas nebesivaldė, ištraukė ranką iš mano glėbio, kvėpuodamas sunkiai tarsi sužeistas lokys.

– Sumuštas šios moters veidas neturi nieko bendra su politika ir skambiais smūgiais, tu prakeikta kale! Kaip tau patiktų, jei čia būtų tavo sesuo? Prakeikimas, ką aš čia kalbu? – Marinas mostelėjo ore talku apibarstytomis rankomis. – Tu vis tiek neturi supratimo, ką reiškia rūpintis kitais!

– Marinai, iškviesk sanitarus, – paliepiau.

– Marinas nieko nekvies, – Brei balsas nuskambėjo kaip užtrenkiamas metalinės dėžės dangtis.

– Ir ką tu padarysi, atleisi mane? – Marinas erzino ją. – Ką gi, taip ir padaryk. O aš papasakosiu už ką atleistas reporteriams nuo čia iki prakeiktos Islandijos.

– Atleisti tave būtų per gerai, – pasakė Brei. – Geriau ir toliau kentėk, laikinai atleistas nuo tarnybos ir be užmokesčio. Oi! Tai gali tęstis labai labai ilgai.

– O, ne! – Marinas šūktelėjo visu balsu. – Ne taip supratai, panelyt. Turbūt pamiršau paminėti, kad *aš, po galais, išeinu iš darbo*!

Jis susisiekė per radiją su Hemu ir paliepė jam iškviesti sanitarų komandą, o aš analizavau formules, kurių niekaip nepavyko apskaičiuoti.

– Turbūt gerai jai parodžiau, ar ne, daktare? – tarė Marinas, tačiau aš nesiklausiau.

Signalizacija įsijungė po septynių šešiolika, o dabar buvo tik pusė dešimtos. Sunku nustatyti mirties laiką, jei kruopščiai neapskaičiuosi visų galimų kintamųjų, tačiau Kim Lang kūno temperatūra, spalva, sustingimas ir pralieto kraujo būklė atrodė kitaip, nei jei ji būtų mirusi tik prieš dvi valandas.

– Jaučiuosi taip, tarsi šis kambarys tuoj mane praris, daktaryt.

– Ji mirusi jau mažiausiai keturias ar penkias valandas, – pasakiau.

Jis rankove nusišluostė prakaituotą veidą, akys atrodė beveik stiklinės. Negalėjo ramiai nustovėti vietoje, vis nervingai plekšnojo per cigarečių pakelį savo džinsų kišenėje.

– Nuo pirmos ar antros valandos popiet? Tu turbūt juokauji. Ką jis veikė visą tą laiką?

Jis vis žiūrėjo į tarpdurį, laukdamas, kas dabar įeis.

– Manau, kad daug ką darė, – atsiliepiau.

– Turbūt aš viską suknisau, – ištarė Marinas.

Parduotuvės viduje pasigirdo šlepsinčios kojos ir taukšintys neštuvai. Girdėjosi prislopinti balsai.

– Nemanau, kad ji išgirdo paskutinį tavo diplomatišką komentarą, – atsakiau jam. – Būtų protingiau taip viską ir palikti.

– Manai, kad jis čia praleido tiek laiko, nes nenorėjo išeiti į dienos šviesą kruvinais drabužiais?

– Nemanau, kad tai buvo vienintelė priežastis, – tariau, kai du sanitarai su kombinezonais pakreipė neštuvus šonu, kad įeitų per duris.

– Čia labai daug kraujo, – pasakiau jiems. – Eikite štai čia.

– Vaje, – ištarė vienas jų.

Paėmiau sulankstytas vienkartines paklodes nuo neštuvų, Marinas padėjo vieną jų ištiesti ant grindų.

– Jūs, vyrukai, pakelkit ją šiek tiek, o mes pakišime šitą paklodę po ja, – nurodžiau jiems. – Gerai.

Ji gulėjo ant nugaros. Kraują stingdančios akys spoksojo iš sudaužytų orbitų. Plastiku padengtas popierius sušiugždėjo, kai apdengiau ją kita paklode. Pakėlėme moterį ir užsegėme tamsiai raudoname maiše.

– Lauke traukiasi ledas, – pranešė mums vienas iš medicinos darbuotojų.

Marino akys lakstė po parduotuvę ir lauką, kur stovėjimo aikštelėje vis dar blykčiojo raudonos ir mėlynos šviesos, tačiau aplinkinių susidomėjimas pastebimai sumažėjo. Reporteriai metėsi

atgal į savo žinių skyrius ar radijo stotis, kieme liko tik įvykio vietos tyrimo specialistai ir uniformuotas pareigūnas.

– Taip, tikrai, – suburbėjo Marinas. – Aš laikinai atleistas iš pareigų, tačiau ar matai čia dirbantį kokį kitą detektyvą? Turėčiau į viską nusispjauti.

Mes ėjome link mano mašinos, kai senas mėlynas „Volkswagen Beetle“ įsuko į stovėjimo aikštelę. Variklis užgeso taip staiga, kad net sankaba pokštelėjo, atsidarė vairuotojo durelės, ir išbalusi paauglė juodais trumpais plaukais skubėdama vos neišgriuvo iš mašinos. Ji ėmė bėgti prie kūno maiše, kurį medikai kėlė į greitosios pagalbos automobilį. Mergina bėgo taip greitai, tarsi norėtų juos užpulti.

– Ei! – sušuko Marinas, lėkdamas link jos.

Ji pasiekė automobilį, kai jo galinės durelės užsitrenkė. Marinas sugriebė merginą.

– Leiskit man ją pamatyti! – ji šaukė. – Ach, paleiskite mane! Aš noriu ją pamatyti!

– Negaliu to leisti, panele, – ištarė Marinas.

Medicinos darbuotojai atsidarė dureles ir įšoko vidun.

– *Leiskit man ją pamatyti!*

– Viskas bus gerai.

– *Ne! Ne! O, Dieve, prašau!* – kriokliu prapliupo sielvartas.

Marinas tvirtai laikė ją iš už nugaros. Sugaudė dyzelinis variklis, ir aš neišgirdau, ką dar jis pasakė, tačiau paleido ją, kai greitosios pagalbos automobilis nuvažiavo. Ji suklupo ant kelių. Susiėmė rankomis galvą ir žvelgė į ledinę, rūškaną naktį, klykdama ir dejuodama, šaukdama nužudytąją vardu.

– KIM! KIM! KIM!

25

Marinas nusprendė pasilikti su Eglstonu ir Hemu, dar vadinamais „pusryčių berniukais", kol jie jungė taškelius su juostelėmis vietoje, kurioje to visai nereikėjo. Aš išvažiavau namo. Medžiai ir žolė apsitraukė ledu, ir aš pagalvojau, kad betrūktų, jog dingtų elektra. Būtent taip ir atsitiko.

Kai įsukau į savo rajoną, visi namai buvo tamsūs, o Rita, budinti apsaugos darbuotoja, atrodė taip, tarsi savo sargybos namelyje dalyvautų spiritizmo seanse.

– Nieko nesakyk, – tariau jai.

Žvakės šviesa suraibuliavo už stiklo, kai ji, stipriai apsisupusi uniformos švarku, išėjo laukan.

– Elektra dingusi beveik nuo pusės dešimtos, – tarė ji man, purtydama galvą. – Viskas, ką šiame mieste gauname, tai ledas.

Visame rajone buvo dingusi elektra, tarsi aplinkui vyktų karas, o dangus buvo toks apsiniaukęs, kad nesimatė nė mėnulio dėmelės. Vos įžiūrėjau įvažiavimą į savo kiemą, paskui vos neparkritau ant ledo, lipdama akmeniniais priedurio laiptais. Signalizacija vis dar veikė, nes buvo prijungta prie atsarginės baterijos, tačiau ji neatlaikys ilgiau nei dvylika valandų, o dėl ledo elektros kartais nebūdavo net kelias dienas.

Įvedžiau kodą ir išjungiau aliarmą. Norėjau išsimaudyti po dušu. Tačiau jokiu būdu nebūčiau ėjusi į garažą sumesti savo darbo drabužių skalbti, o nuo minties, kad reikėtų bėgti nuogai per deguto juodumo namus į tamsų dušą, mane nukratė šiurpas. Spengė tyla, vos girdėjosi šlapdribos teškėjimas.

Susiradau visas turimas žvakes ir pradėjau strategiškai dėlioti jas visame name. Išsidėsčiau žibintuvėlius. Užkūriau židinį. Namuose plytėjo tamsos duobės su šešėliais, kuriuos vis atstumdavo keleto nedidelių rąstų tiesiami ploni liepsnos pirštai. Bent jau telefonas veikė, nors atsakiklis – ne.

Negalėjau ramiai sėdėti. Miegamajame pagaliau nusirengiau ir apsišluosčiau drėgnu rankšluosčiu. Apsivilkau chalatą ir įsispyriau į šlepetes, galvodama, kuo čia užsiėmus, kad tik neleisčiau tuščiai erdvei užvaldyti mano minčių. Įsivaizdavau, kad manęs laukia žinutė nuo Liusi, kurios negalėjau dabar išgirsti dėl neveikiančio telefono atsakiklio. Bandžiau rašyti laiškus, tačiau galiausiai juos suglamžydavau ir išmesdavau į židinį. Stebėjau, kaip popieriaus kraštai paruduoja, užsiplieskia ir pajuosta. Šlapdriba tęsėsi, namuose darėsi vis šalčiau.

Temperatūra namuose po truputį krito, valandoms slystant į tylų rytmetį. Bandžiau užmigti, tačiau niekaip nesušilau. Mintys šokinėjo nuo Liusi prie Bentono ir siaubingos nusikaltimo vietos, kurioje ką tik buvau. Mačiau kraujo netenkančią moterį, tempiamą grindimis, ir mažas pelėdos akis, spoksančias iš pūvančios žmogaus odos. Varčiausi lovoje. Liusi nepaskambino.

Baimė vis didėjo, žvelgiant pro langą į tamsų kiemą. Nuo mano kvėpavimo aprasojo langas, o šlapdribos teškėjimas pamažu virto mezgimo virbalų skimbčiojimu. Užsnūdusi sapne mačiau mamą, mezgančią Majamyje begalinius šalikus vargšams iš kokios nors šaltos šalies tuo metu, kai mirė tėvas. Nepravažiavo nė viena mašina. Paskambinau Ritai į sargybos namelį. Ji neatsiliepė.

Žvilgsnis susiliejo, man vėl bandant užsnūsti trečią valandą ryto. Medžių šakos traškėjo kaip šaudantys ginklai, tolumoje girdėjosi palei upę lėtai pūškuojantis traukinys. Sustugusi vieniša sirena nustelbė cypiantį stuksenimą, žvangėjimą ir dundėjimą, dėl kurio dar nesmagiau jaučiausi. Gulėjau tamsoje, apsivyniojusi šilta antklode. Dienos šviesai nudažius horizontą, atsinaujino elektros tiekimas. Po kelių minučių paskambino Marinas.

– Kelintą valandą tave paimti? – paklausė nuo miegojimo užkimusiu balsu.

– Paimti kodėl? – vangiai nuėjau į virtuvę užsikaisti kavos.

– Nuvežti į darbą.

Nesuvokiau, apie ką jis kalba.

– Ar žiūrėjai, daktaryt, pro langą? – paklausė. – Jokiu būdu nevažiuosi niekur su tuo savo nacių automobiliu.

– Liepiau tau taip nekalbėti. Visai nejuokinga.

Priėjau prie lango ir atitraukiau žaliuzes. Pasaulis aplink buvo krištolinis, visi medžiai ir krūmai aptraukti ledu. Žolė pavirto storu ir kietu kilimu. Varvekliai išvakarėse apnuogino savo ilgus dantis, ir aš supratau, kad mano mašina tikrai niekur nevažiuos dar kurį laiką.

– Hm, – tariau, – mane tikrai reikėtų pavėžėti.

Didžiulė Marino mašina su priekaba grandinėmis apvyniotais ratais plakėsi Ričmondo keliais beveik valandą, kol pasiekėme mano biurą. Stovėjimo aikštelėje nebuvo nė vieno automobilio. Atsargiai prisiartinome prie pastato, keletą kartų vos nepaslydę ant stiklinio, dar niekieno nenuvaikščioto šaligatvio. Užkabinau paltą ant kėdės savo kabinete ir abu nuėjome į persirengimo kambarius.

Gelbėjimo komanda panaudojo kilnojamąjį skrodimo stalą, todėl mums nereikėjo perkelti kūno iš gulto su ratukais. Spengiančioje tuščio mirties teatro tyloje atsegėme lavonmaišį ir nutraukėme kruvinas paklodes. Išsklaidytoje šviesoje jos žaizdos atrodė dar siaubingesnės. Prisitraukiau arčiau fluorescentinę didinamąją lempą, sureguliavau jos rankeną ir pažvelgiau pro lęšius.

Padidintas jos odos vaizdas buvo sudžiūvusio, suskilinėjusio kraujo ir gilių žaizdų bei žiojinčių kanjonų dykuma. Surinkau dešimtis plaukų, tų pačių blyškių, kūdikiškai plonų plaukų. Daugelis jų buvo penkiolikos, septyniolikos ar dvidešimties centimetrų ilgio. Jie buvo prilipę prie jos pilvo, pečių ir krūtinės. Ant veido neradau nė vieno. Sudėjau juos į popierinį voką.

Valandos kaip vagys greitai bėgo pro šalį, pavogdamos rytą. Nors ir labai stengiausi išsiaiškinti perplėšto kietai sumegzto

nertinio ir liemenėlės paslaptį, neradau jokio kito paaiškinimo, kaip tik tokią tiesą. Žudikas padarė tai plikomis rankomis.

– Nieko panašaus dar nesu mačiusi, – tariau. – Jis turi būti neįtikėtinai stiprus.

– Gal jis buvo prisiuostęs kokaino ar prisišniojęs kokių žvaigždžių dulkių, – spėjo Marinas. – Galbūt tai paaiškintų jo elgesį su auka. Ir auksines kulkas, žinai, jei jis gatvėje prekiauja narkotikais.

– Man regis, apie tokius šaudmenis kažką pasakojo Liusi, – prisiminiau.

– Karšta naujiena gatvėse, – pritarė Marinas. – Populiari tarp narkotikų prekeivių.

– Jei jis buvo apsvaigęs nuo narkotikų, – pareiškiau, į kitą voką dėdama plaušelius, – man regis, jis nebūtų taip visko suorganizavęs. Jis pakabino ženklą „Uždaryta“, užrakino duris ir neišėjo pro užpakalines duris, prijungtas prie signalizacijos, kol nebuvo tam pasirengęs. Galbūt net ir nusiprausė.

– Jokių įrodymų, kad taip padarė, – pranešė Marinas. – Nieko nerasta kanalizacijos vamzdžiuose, kriauklėje ar tualete. Jokių kruvinų rankšluosčių. Nieko. Nieko nebuvo ir ant durų, pro kurias išėjo iš parduotuvės, taigi manau, kad jis kažkuo pasinaudojo – gal savo drabužio skiaute, popieriniu rankšluosčiu, kas žino – kažkuo atsidarė duris, kad ant rankenos neliktų nei kraujo, nei pirštų atspaudų.

– Tikrai neatrodo, kad jis elgėsi neracionaliai. Ne taip, kaip elgtųsi kas nors, apsvaigęs nuo narkotikų.

– Aš mieliau galvočiau, kad jis vartojo narkotikus, – niūriai ištarė Marinas. – Nes alternatyva tiesiog siaubinga, noriu pasakyti, jei jis koks „Neįtikėtinas Halkas“ ar dar kas. Norėčiau...

Jis neužbaigė sakinio, bet aš žinojau, kad baudėsi pasakyti, jog norėtų, kad čia būtų Bentonas ir išreikštų savo autoritetingą nuomonę. Taip gera pasikliauti kuo nors kitu, net ir tuomet, kai

nereikia eksperto. Kiekviena nusikaltimo vieta, kiekviena žaizda rėkte rėkė apie nusikaltimo emocijas, ir ši žmogžudystė buvo pilna įsiūčio, susijusi su lytimi ir įniršiu. Tai tapo dar aiškiau, kai aptikau didelius netaisyklingus kraujosruvų plotus. Pažvelgusi į juos per didinamuosius lęšius, pastebėjau mažas žymes kreivomis linijomis.

– Įkandimo žymės, – tariau.

Marinas priėjo pasižiūrėti.

– Tai, kas iš jų liko. Grubiai sumušta, – pridūriau.

Pasukiojau lempą ieškodama daugiau ir radau dar dvi ant dešinio delno šono, vieną ant kairės pėdos ir dvi ant dešinės.

– O varge, – sušnabždėjo Marinas tokiu beviltišku tonu, kokį retai kada girdėdavau.

Jis apžiūrėjo sužalotą delną ir perėjo prie pėdų.

– Su kokia čia velniava mes susidūrėme, daktare? – paklausė.

Kūnas įkandimo vietose buvo taip sumuštas, kad galėjau įžiūrėti tik dantų padarytus nubrozdinimus ir nieko daugiau. Įspaudai, kurių reikėjo dantų formos išliejimui, buvo sunaikinti. Niekas nepalengvino mums darbo. Per mažai buvo likę, kad ką nors atitaikytume.

Pavaliau vatos tamponu, ieškodama seilių liekanų, ir pradėjau daryti atskiras fotografijas, bandydama suprasti, ką galėjo reikšti delnų ir pėdų kandžiojimas tam, kas ją nužudė. Ar, galų gale, jis ją pažinojo? Ar jos rankos ir pėdos turėjo jam kažkokią simbolinę reikšmę, priminimą, kas ji tokia buvo?

– Taigi jis šį bei tą išmano apie įkalčius, – konstatavo Marinas.

– Regis, jis žino, kad gali būti identifikuotas pagal įkandimo žymes, – pasakiau, vandeniu iš žarnos plaudama kūną.

– Brrr, – nusipurtė Marinas. – Nuo šito vaizdo man visuomet darosi šalta.

– Ji to nejaučia.

– Labai tikiuosi, kad ji nejuto nieko, kas su ja vyko.

– Manau, kai jis pradėjo ją talžyti, ji jau buvo mirusi arba arti mirties, ačiū tau, Viešpatie, – tariau.

Skrodimas atskleidė dar šį tą, kas padidino nusikaltimo siaubą. Kulka, praėjusi Kim Lang kaklu ir perkirtusi miego arteriją, taip pat kliudė stuburo smegenis tarp penkto ir šešto slankstelių ir akimirksniu paralyžiavo ją. Ji galėjo kvėpuoti ir kalbėti, bet nejudėjo, kai jis ją tempė grindimis tarp prekių eilių, kraujui liejantis ant lentynų, suglebusioms rankoms plačiai išsiskleidus į šalis, ji net negalėjo užspausti žaizdos savo kakle. Mačiau siaubą jos akyse. Girdėjau jos inkštimą, kai ji galvojo, ką dar jis jai padarys, ir pamažu mirė.

– Prakeiktas šunsnukis! – sušnibždėjau.

– Velniškai gaila, kad buvo pereita prie mirtinos injekcijos, – neapykantos kupinu balsė pasakė Marinas. – Tokie šikniai turi iškepti. Arba dusti nuo cianido dujų, kol akys iššoks iš orbitų. Užuot tai padarę, mes pasiunčiam juos lengvai numigti.

Aš greitai judėjau skalpeliu nuo raktikaulių iki krūtinkaulio ir žemyn iki dubens, darydama įprastą „Y“ formos pjūvį. Marinas minutėlei pritilo.

– Kaip manai, ar galėtum jam į ranką įbesti tą adatą, daktare? Ar galėtum atsukti dujas ar pririšti prie kėdės ir nuspausti mygtuką?

Neatsakiau.

– Daug apie tai galvoju, – tęsė jis.

– Per daug apie tai negalvočiau, – tariau.

– Žinau, kad galėtum tai padaryti, – jis niekaip nenorėjo užbaigti. – Ir žinai, ką dar manau – tau tai patiktų, nors to ir nepripažintum net sau pačiai. Kartais tikrai norėčiau ką nors užmušti.

Pažvelgiau į jį, mano veido kaukė buvo nusėta kraujo lašeliais, jie gėrėsi ir į ilgas chalato rankoves.

– Dabar tikrai man dėl tavęs neramu, – pasakiau nejuokaudama.

– Matai, manau, kad daugelis žmonių taip jaučiasi, nors to ir nepripažįsta.

Jos širdis ir plaučiai atrodė normaliai.

– Manau, kad dauguma žmonių taip *nesijaučia*.

Marinas darėsi vis agresyvesnis, tarsi pyktis dėl to, kas atsitiko su Kim Lang, vertė jį jaustis tokį pat bejėgį, kokia buvo ir Kim.

– Man atrodo, kad ir Liusi taip jaučiasi, – pasakė jis.

Pasižiūrėjau į jį, negalėdama tuo patikėti.

– Manau, kad ji tik ir laukia progos. Ir jei ji to negaus šioje sistemoje, karjerą užbaigs aptarnaudama staliukus.

– Nutilk, Marinai.

– Tiesa skaudina, ką? Aš bent jau tai pripažįstu. Paimk kad ir šiknių, kuris tai padarė. Ką aš manau? Aš norėčiau antrankiais jį prirakinti prie kėdės, supančioti kulkšnis, sukišti savo pistoleto vamzdį jam į burną ir paklausti, ar turi gerą ortodontą, nes jam jo greitai prireiks.

Jos blužnis, inkstai ir kepenys buvo sveiki.

– Tada prikiščiau pistoletą jam prie akies, liepčiau pasižiūrėti ir man pasakyti, ar reikia išvalyti pistoleto vamzdį.

Jos skrandyje radau vištienos, ryžių ir daržovių likučių ir prisiminiau indą su šakute, rastus popieriniame maišelyje prie jos piniginės ir palto.

– Po galais, gal aš tik atsitraukčiau ir kaip per šaudymo pratybas panaudočiau jį vietoj taikinio, pažiūrėčiau, kaip jam patiktų...

– Baik! – ištariau.

Jis užsičiaupė.

– Prakeikimas, Marinai. Kas tave apsėdo? – paklausiau, vienoje rankoje laikydama skalpelį, kitoje – chirurgines žirkles.

Jis trumpam nutilo. Tyla, mums dirbant, buvo sunki. Daviau jam įvairių užduočių, kad būtų užimtas.

Tuomet jis tarė:

– Mergina, vakar bėgusi prie greitosios pagalbos automobilio, buvo Kim draugė. Ji dirba padavėja „Shoney“, mokosi vakariniame Virdžinijos universiteto skyriuje. Jos kartu gyveno. Taigi, draugė grįžta vakare iš paskaitų. Ji nieko nežino, kas nutiko, kai suskamba telefonas, ir tas šunsnukis reporteris sako: „Kaip sureagavote, apie tai sužinojusi?“

Jis nutilo. Pažvelgiau į jį, o jis žiūrėjo į atvertą kūną, tuščią raudonuojančią krūtinės ląstą, blyškius šonkaulius, grakščiai išlinkusius nuo tobulai tiesaus stuburo. Įjungiau „Stryker“ pjūklą.

– Pasak draugės, Kim nepažinojo nė vieno keistuolio. Niekas, atėjęs į parduotuvę, jos netrikdydavo ir negąsdino. Šią savaitę, antradienį, buvo įsijungęs galinių durų signalizacijos aliarmas, tačiau niekas nesilaužė, taip dažnokai nutikdavo. Žmonės užmiršta, kad signalizacija įjungta, – tęsė jis, žvelgdamas į tolį. – Atrodo, kad jis tiesiog staiga atskrido iš pragaro.

Pradėjau pjauti suskaldytą kaukolę, kai kur pramuštą stiprių smūgių kažkokiu įrankiu ar įrankiais, kurių niekaip neatpažinau. Karštos kaulo dulkės išsisklaidė ore.

26

Ankstyvą popietę keliai tiek aptirpo, kad ir kiti darbštūs, tačiau beviltiškai vėluojantys teismo medicinos mokslininkai galėjo atvykti į darbą. Nusprendžiau visus apeiti, nes buvau per daug susijaudinusi.

Pirmiausia užsukau į Teismo medicinos biologijos skyrių, trijų šimtų kvadratinių metrų ploto teritoriją, kur tik nedaugelis įgaliotų asmenų turėjo elektronines užraktų korteles. Čia žmonės neužsukdavo šiaip, paplepėti. Jie eidavo skersai koridoriaus ir žvilgčiodavo į baltai apsirengusius susikaupusius mokslininkus už stiklo, tačiau retai kada prieidavo arčiau.

Nuspaudžiau vidaus telefono mygtuką ir paklausiau, ar Džeimis Kunas yra savo darbo vietoje.

– Tuoj pažiūrėsiu, – atsiliepė balsas.

Vos atidaręs duris, Kunas ištiesė man švarų, baltą ir ilgą laboratorijos chalatą, pirštines ir kaukę. Užterštumas buvo didžiausias DNR priešas, ypač tuo laiku, kai dėl kiekvienos pipetės, mikrotomo, pirštinės, šaldytuvo ir net rašiklio, kuriuo užrašomos etiketės, teisme galėjo kilti abejonių. Laboratorijoje buvo imamasi tokių griežtų atsargumo priemonių, kokios taikomos tik steriliose operacinėse.

– Nemėgstu tau to užkrauti, Džeimi, – tariau.

– Visada taip sakai, – atsakė. – Užeik.

Teko praeiti trejas duris, o kiekvienoje uždaro oro kameroje kabėjo švarūs laboratoriniai chalatai, kuriuos kaskart turėjai pasikeisti, nors ką tik buvai apsivilkęs švarų. Lipnus popierius ant grindų buvo skirtas batų padams. Šią procedūrą reikėjo atlikti dukart, norint užtikrinti, kad niekas neperneštų užterštų dalelių iš vienos vietos į kitą.

Tyrėjo darbo vieta buvo atvira šviesi erdvė, pilna juodų stalų ir kompiuterių, vandens vonių, izoliuotų skyrių ir laboratorinių ištraukiamųjų spintų. Atskiruose skyriuose stovėjo gražiai išdėstyti mineraliniai aliejai, automatinės pipetės, polipropileno tūbelės ir tūbų stovai. Reagentai arba medžiagos, sukeliančios chemines reakcijas, buvo gaminami dideliais kiekiais iš molekulinės biologijos chemikalų. Jiems suteikiami unikalūs identifikacijos numeriai, ir jie saugomi nedideliuose mėgintuvėliuose toliau nuo paprastai naudojamų cheminių medžiagų.

Nuo taršos saugojamasi kelis kartus atliekant tą pačią procedūrą, darant įvairius patikrinimus, pakartotines analizes, naudojant karščio denatūravimą, fermentų virškinimą, ultravioletinį spinduliavimą, jonizuojantį spinduliavimą, lyginant iš sveikų savanorių paimtus pavyzdžius. Jei visi šie bandymai nepavykdavo, tyrėjas

tiesiog imdavosi kito mėginio. Galbūt jis ir vėl pamėgins po kelių mėnesių. O gal ir ne.

Dėl grandininės polimero reakcijos DNR rezultatus tapo įmanoma gauti per kelias dienas vietoj anksčiau trukusių kelių savaičių. Dabar dėl trumpų tandeminių pasikartojimų, arba TTP, teoriškai buvo įmanoma, kad Kunas gautų rezultatus per vieną dieną. Taip būtų, jei jis turėtų ląstelyno bandymams, tačiau šviesių plaukų, rastų ant neatpažinto vyriškio konteineryje, atveju ląstelyno nebuvo.

– Labai gaila, – tariau. – Tuo labiau, kad aš, regis, radau jų dar daugiau. Šį kartą jų buvo prilipę prie vakar „Kvik Keri“ parduotuvėje nužudytos moters.

– Luktelk. Ar aš teisingai išgirdau? Plaukai nuo konteinerio vyruko drabužių tokie patys, kaip ir prilipusieji prie tos moters?

– Atrodo, kad taip. Dabar supranti, kodėl tai taip skubu.

– Šis skubus reikalas tuoj taps dar skubesnis, – tarė jis, – nes šie plaukai nei šuns, nei katės. Tai ne gyvulio plaukai, o žmogaus.

– Negali būti, – nustėrau.

– Visiškai taip.

Kunas buvo tvirtas, bet liesas jaunuolis, kurį buvo sunku kuo nors nustebinti. Neprisimenu, kada paskutinį kartą mačiau nušvitusias jo akis.

– Ploni, be pigmento, rudimentiniai, – tęsė jis. – Kūdikio plaukeliai. Pamaniau, kad tas žmogus turi kūdikį. Tačiau dabar, dviejose bylose? Galbūt tokie patys plaukai ant nužudytos moters?

– Kūdikių plaukai nebūna penkiolikos ar dvidešimties centimetrų ilgio, – pasakiau jam. – Tokio ilgio plaukus nurinkau nuo jos.

– Galbūt Belgijoje jie auga ilgesni, – sausai ištarė jis.

– Pirmiausia pakalbėkime apie neatpažintą vyriškį konteineryje. Iš kur ant jo gali atsirasti kūdikio plaukų, – paklausiau, – net jei

jo namuose ir yra kūdikis? Net jei ir būtų įmanoma, kad kūdikis turėtų tokius ilgus plaukus?

– Tačiau ne visi tokie ilgi. Kai kurie net labai trumpi. Kaip skutami šeriai.

– Ar buvo išrautų plaukų? – paklausiau.

– Nematau jokių šaknų su folikulais – dažniausiai natūraliai iškrentantys plaukai turi svogūnėlio pavidalo šaknis. Kitais žodžiais tariant, šeriantis. Štai kodėl negaliu gauti DNR.

– Tačiau kai kurie plaukai buvo nukirpti ar nuskusti? – garsiai pagalvojau, bandydama spėti.

– Taip. Kai kurie nukirpti, kiti ne. Kaip tos keistos šukuosenos. Matei tokių – viršugalvyje trumpi, o šonuose – ilgi, iškarpyti kuokštais.

– Tokių kūdikių šukuosenų nemačiau, – atsiliepiau.

– O kas, jei jis turi trynukus, penketuką ar šešetuką kartu gimusių vaikų, nes jo žmona vartojo vaisingumą skatinančius vaistus? – pasiūlė Kunas. – Plaukai būtų tokie patys, tačiau jei jie būtų skirtingų vaikų, jų ilgis skirtųsi. DNR taip pat būtų toks pats, jei, tarkime, turėtume ką tirti.

Dvynukų, trynukų, šešetuko DNR identiškas, skiriasi tik pirštų atspaudai.

– Daktare Skarpeta, – tarė Kunas, – viskas, ką galiu jums pasakyti, tai, kad plaukai vizualiai panašūs, kitais žodžiais tariant, jų morfologija tokia pati.

– Ką gi, plaukai nuo šios moters taip pat vizualiai panašūs.

– Ar buvo trumpų, kaip nukirptų?

– Ne, – atsakiau.

– Gaila, kad neturiu daugiau ką apie tai pasakyti, – apgailestavo jis.

– Patikėk manim, Džeimi, pasakei man labai daug, – tariau. – Tiesiog nežinau, ką visa tai reiškia.

– Tu tai išsiaiškinsi, – pabandė mane paguosti, – ir mes parašysime apie tai mokslinį darbą.

Po to apsilankiau mikroelementų tyrimų laboratorijoje, net nesivargindama pasilabinti su Lariu Posneriu. Jis į kažką žiūrėjo pro mikroskopą, kuris turbūt buvo smarkiau sufokusuotas nei pats Laris, pažvelgęs į mane.

– Lari, – tariau. – Viskas eina šuniui ant uodegos.

– Kaip ir visada.

– Ar yra kokių nors naujienų apie mūsų neatpažintą vyruką? Bent ko nors? – paklausiau. – Nes, leisk man pasakyti, einu visiškai apgraibomis.

– Man palengvėjo. Maniau, kad užsukai paklausti apie mūsų damą, esančią aukštu žemiau, – atsakė jis. – Ir ruošiausi tau pranešti, kad nesu Merkurijus su sparnuotomis kojomis.

– Tarp šių dviejų bylų gali būti kažkoks ryšys. Tokių pačių keistų plaukų rasta ant abiejų kūnų. Tai žmogaus plaukai, Lari.

Jis gan ilgai apie tai galvojo.

– Nesuprantu, – pagaliau pratarė. – Ir man labai apmaudu, kad neturiu tau tokių pat dramatiškų naujienų.

– Ar išvis gali ką nors pasakyti? – paklausiau.

– Pradėkim nuo žemių pavyzdžių iš konteinerio. PŠM surinko įprastas daleles, – pradėjo jis, turėdamas omenyje poliarizuotos šviesos mikroskopiją. – Kvarcas, smėlis, diatomitas, titnagas ir tokie elementai kaip geležis ir aliuminis. Daug šiukšlių. Stiklas, dažų atplaišos, daržovių liekanos, graužikų plaukai. Koks tik gali būti šlamštas tokio pobūdžio kroviniame konteineryje.

– Ir diatominiai dumbliai visoje patalpoje, bet atradau šį tą neįprasto, palyginęs nuo grindų sušluotus dumblius su surinktais nuo kūno ir drabužių išorės. Tai sūraus jūros vandens ir gėlo vandens dumblių mišinys.

– Atrodo suprantama, jei laivas iš pradžių plaukė Šeldto upe iš Antverpeno, o vėliau vandenynu, – pastebėjau.

– Tačiau vidinė drabužių pusė? Išimtinai tik gėlo vandens dumbliai. Taip galėtų būti tik tuo atveju, jei jis skalbė savo drabužius, batus, kojines, net apatinius upėje, ežere ar panašiai. Tačiau nemanau, kad tu skalbtum savo „Armani“ ir krokodilo odos batus upėje ar ežere arba maudytumeis su tokiais drabužiais.

– Vadinasi, jo oda aplipusi gėlavandeniais dumbliais, tai yra labai keista. O išorinėje drabužių pusėje randame dumblių mišinį, kas tam tikromis sąlygomis atrodo normalu. Žinai, vaikštinėjant po prieplauką, jūrų dumbliai, sklandantys ore, priliptų prie tavo drabužių išorės, bet ne vidaus.

– O kaip prie stuburo? – paklausiau.

– Gėlavandeniai. Derintųsi su nuskendimu gėlame vandenyje, galbūt upėje Antverpene. Vyruko plaukuose – taip pat tik gėlavandeniai dumbliai. Jokių jūros dumblių priemaišų.

Posneris išpūtė akis ir pasitrynė kumščiais, tarsi jos būtų pavargusios.

– Man iš tikrųjų sukasi galva kaip skalbimo mašinoje. Nesutampantys dumbliai, keisti kūdikiški plaukai ir stuburas. Kaip „Oreo“. Iš vienos pusės šokoladas, iš kitos vanilė su šokolado ir vanilės glajumi viduryje bei kaušeliu vanilės ant viršaus.

– Pasigailėk manęs su savo analogijomis, Lari. Aš ir be to susipainiojusi.

– Tai kaip tai paaiškintum?

– Galiu tik įsivaizduoti įvykių seką.

– Pilk!

– Jo plaukuose tik gėlavandeniai dumbliai galėjo atsirasti, jei jo galva buvo panardinta į gėlą vandenį, – tariau. – Pavyzdžiui, jei jis būtų buvęs galva žemyn nuleistas į statinę su gėlu vandeniu ant dugno. Jei taip kam nors padarysi, jis negalės išlipti, lygiai kaip ir ką tik pradėję vaikščioti kūdikiai, įkritę galva žemyn į kibirą su vandeniu – tokį penkių galonų plastikinį kibirėlį, kokiuose paprastai būna valymo priemonės. Gylio iki liemens ir labai stabilūs.

Neįmanoma parversti ant šono. Arba jis galėjo paskęsti normalaus dydžio kibire su gėlu vandeniu, jei kas nors laikė jį prispaudęs.

– Sapnuosiu košmarus, – tarė Posneris.

– Neužsilik čia iki to laiko, kol keliai vėl pradės ledėti, – pasakiau.

Marinas parvežė mane namo, o aš pasiėmiau stiklainį su formalinu, nes vis tikėjausi, kad viduje plaukiojanti oda man atskleis savo paslaptį. Pasidėsiu jį ant stalo savo darbo kabinete ir retkarčiais, užsimovusi pirštines, studijuosiu ją šoninėje šviesoje, kaip archeologas, bandantis iššifruoti grubius simbolius ant apsitrynusio akmens.

– Ar užeisi vidun? – paklausiau Marino.

– Žinai, mano prakeiktas pranešimų gaviklis vis įsijungia, ir aš niekaip nesuprantu, kas tai gali būti, – pasakė jis, užgesindamas furgono variklį.

Jis iškėlė pranešimų gaviklį į viršų ir pasižiūrėjo prisimerkęs.

– Gal įsijunk viršuje esančią šviesą, – pasiūliau.

– Turbūt koks nors apsinešęs skundikas, nesugebantis teisingai surinkti numerio, – atsakė. – Užvalgysiu ko nors, jei pasiūlysi. Ir turėsiu važiuoti.

Mums įėjus į namus, jo pranešimų gaviklis vėl suvibravo. Susierzinęs griebė jį nuo savo diržo ir prisitraukė prie pat akių, kad galėtų perskaityti.

– Ir vėl išdurtas! Kieno numeris penki-trys-vienas? Ar žinai ką nors su tokiais skaičiais? – įpykęs paklausė.

– Rozos namų numeryje yra tokie skaičiai, – atsakiau.

27

Roza be galo sielojosi, kai mirė jos vyras, ir maniau, kad ji visiškai palūš, kai teko numarinti vieną iš jos kurtų. Vis dėlto kažkaip visa-

da išlaikė orumą, lygiai kaip ir nešiodama drabužius – visada buvo tinkamai ir diskretiškai apsirengusi. Tačiau kai šį rytą per žinias išgirdo, kad buvo nužudyta Kim Lang, Roza puolė į isteriją.

– Jei tik, jei tik... – ji vis kartojo ir kartojo, verkdama krėsle prie židinio savo nedideliame bute.

– Roza, nustok tai kartojusi, – pasakė Marinas.

Ji pažinojo Kim Lang, nes dažnai apsipirkdavo „Kvik Keri" parduotuvėje. Roza buvo ten ir vakar, galbūt net tuo pačiu metu, kai žudikas viduje mušė, kandžiojo Kim, taškė sienas jos krauju. Ačiū Dievui, kad parduotuvė buvo uždaryta ir užrakinta.

Atnešiau du puodelius su ženšenio arbata į svetainę. Marinas gėrė kavą. Roza visa drebėjo, veidas buvo užtinęs nuo verkimo, žili plaukai kyšojo iš po chalato apykaklės. Ji buvo panaši į visų apleistą senutę slaugos namuose.

– Aš nežiūrėjau televizijos. Skaičiau. Taigi, nieko nežinojau iki šio ryto, kai išgirdau apie tai per žinias, – ji pasakojo mums tą pačią istoriją vis kitaip. – Aš nieko nežinojau, sėdėjau lovoje, skaitydama ir galvodama apie problemas mūsų biure. Daugiausia apie Čaką. Manau, kad tas vaikinas toks suktas, koks tik gali būti, ir mąsčiau, kaip tai įrodyti.

Padėjau jos arbatą.

– Roza, – tarė Marinas, – pakalbėsime apie Čaką kitą kartą. Turi mums papasakoti viską, kas vakar nutiko...

– Pirmiau išklausykit manęs! – sušuko ji. – Kapitone Marinai, priverskit daktarę Skarpetą manęs paklausyti! Tas vyrukas jos nekenčia! Jis nekenčia mūsų visų trijų. Bandau jums įrodyti, kad turite kaip nors jo atsikratyti, kol dar ne vėlu.

– Aš tuo pasirūpinsiu, kai tik... – pradėjau sakyti.

Tačiau ji kratė galvą.

– Jis tikras blogis. Manau, kad mane sekė jis arba kas nors, su juo susijęs, – tvirtino ji. – Galbūt net tuo automobiliu, kurį tu matei stovėjimo aikštelėje prie mano namų, ir tuo, kuris tave pačią sekė.

Iš kur žinote, kad tai ne jis išsinuomojo mašiną netikru vardu, kad niekas jo nepažintų su nuosavu automobiliu? Iš kur galit žinoti, ar tai ne kas nors, kažkaip su juo susijęs?

– Ei, ei, ei, – pertraukė ją Marinas, iškeldamas ranką. – Kam gi jam ką nors sekti?

– Narkotikai, – atsakė, tarsi žinotų tai iš tikrųjų. – Praeitą pirmadienį turėjome narkotikų perdozavimo bylą, ir taip atsitiko, kad aš nusprendžiau ateiti į darbą pusantros valandos anksčiau, nes norėjau pasidaryti ilgesnę pietų pertrauką, kad spėčiau susitvarkyti plaukus.

Nepatikėjau, kad Roza tik dėl to taip anksti atėjo į darbą. Paprašiau jos, kad padėtų išsiaiškinti, kuo užsiima Rafinas, ir ji tai priėmė kaip asmeninį iššūkį.

– Tavęs darbe tą dieną nebuvo, – pasakė man. – Buvai kažkur užmetusi savo darbo kalendorių, mes jo nesėkmingai visur ieškojome. Taigi pirmadienį ruošiausi viską iš pagrindų perkratyti ir jį surasti, nes žinojau, kad jis tau labai reikalingas. Nusprendžiau dar kartą patikrinti morgą.

– Nuėjau ten, net nenusivilkusi palto, – tęsė Roza. – Ir radau Čaką be penkiolikos septynios ryto sėdintį prie stalo su piliulių skaičiuotuvu ir begale išrikiuotų buteliukų. Jis atrodė taip, tarsi būčiau jį pamačiusi be kelnių. Paklausiau, kodėl taip anksti atėjo į darbą, atšovė, kad laukia labai sunki diena, todėl norėjo anksčiau pradėti.

– Ar jo automobilis stovėjo aikštelėje? – paklausė Marinas.

– Jis automobilį pasistato požeminiame garaže, – paaiškinau. – Iš pastato jo nesimato.

– Vaistai buvo iš daktaro Fildingo bylos, – toliau pasakojo Roza, – vien iš smalsumo peržvelgiau raportą. Moteris turėjo įvairiausių vaistų. Raminamųjų, antidepresantų, narkotikų. Iš viso apie tūkstantį tris šimtus tablečių, jei galit tuo patikėti.

– Deja, galiu, – atsakiau.

Perdozavimų ir savižudybių atvejai pakliūdavo mums. Kartais žmonės turėdavo sukaupę kelių mėnesių ar net metų receptinių vaistų dozes. Kodeinas, perkosetas, morfinas, metadonas, valiumas ir fentanilis buvo tik keletas iš jų. Darbas suskaičiuoti, kiek tablečių turėjo būti likę buteliukuose ir kiek iš tikrųjų jų likę, buvo labai varginantis ir nuobodus.

– Taigi, užuot išpylęs vaistus į kriauklę, jis juos vagia, – pasakė Marinas.

– Įrodyti to negaliu, – atsakė Roza. – Tačiau pirmadienį darbo nebuvo daugiau nei įprastai. Perdozavimo byla buvo vienintelė tą dieną. Nuo to karto Čakas pradėjo kaip įmanydamas manęs vengti, ir kiekvieną kartą mums gavus bylą, susijusią su vaistais ar narkotikais, aš galvodavau, ar jie nukeliavo į kanalizaciją, ar į Čako kišenę.

– Galime įtaisyti slaptą filmavimo kamerą, kur jis jos nematytų. Jūs tokių kamerų jau turite. Jei jis tuo iš tikrųjų užsiima, pričiupsime jį, – pažadėjo Marinas.

– Tai dar labiau viską paaštrins, – tariau. – Spauda, tai sužinojusi, sužvėrėtų. Kiltų tiesiog sensacija, ypač jei koks reporteris pasiknistų giliau ir sužinotų apie mano tariamus atsisakymus kalbėtis su nukentėjusiųjų šeimomis, apie pokalbių svetainę ir dar apie mūsų surengtą susitikimą su Brei automobilių stovėjimo aikštelėje.

Paranoja suspaudė man krūtinę, giliai įkvėpiau. Marinas žiūrėjo į mane.

– Juk nemanai, kad Brei turi su tuo ką nors bendra, – skeptiškai tarė jis.

– Tik tiek, kad ji padėjo Čakui atsidurti ten, kur dabar yra. Jis pats man sakė, kad kuo toliau, tuo lengviau daryti blogus darbus.

– Na, manau, kad tas vyrukas veikia vienas pats, vogdamas receptinius vaistus. Tokiam puvėsiui, kaip jis, sunku atsispirti

pagundai. Kaip ir policininkams, negalintiems atsispirti pagundai įsimesti pluoštą grynųjų į kišenę per narkotikų reidus ir panašiai. Prakeikimas, už tokius vaistus kaip lortabas, lorcetas, jau nekalbu apie perkosetą, gatvėje gali gauti nuo dviejų iki penkių žalių už vienetą. Man tik įdomu, kur jis šitą mėšlą parduoda.

– Gal galima ką nors sužinoti iš jo žmonos, jei jo vakarais dažnai nebūna, – pasiūlė Roza.

– Brangioji, – atsakė Marinas, – blogi žmonės tokius dalykus daro dienos šviesoje.

Roza atrodė nuliūdusi ir susigėdusi, tarsi iš jos žodžių kaip iš tiesos siūlų būtų išaustas apkaltinamojo nuosprendžio gobelenas. Marinas atsikėlė įsipilti daugiau kavos.

– Manai, kad jis tave seka, nes įtari jį užsiimant prekyba narkotikais? – paklausė Rozos.

– Ak, dabar man pačiai tai atrodo kaip pramanyta istorija.

– Galbūt jus seka kas nors kitas, susijęs su Čaku. Manau, kad šiuo metu neturėtume to atmesti, – pridūrė Marinas. – Jei žino Roza, vadinasi, žinai ir tu, – tarė man. – Čakas tikrai tai supranta.

– Jeigu tai susiję su narkotikais, tai koks Čako motyvas mus sekti? Nori mus sužeisti? Įbauginti? – paklausiau.

– Tiek tikrai galiu tau garantuoti, – Marinas atsiliepė iš virtuvės. – Jis susidėjęs tikrai ne su savo lygio žmonėmis. Ir mes kalbame apie nemažas pinigų sumas. Pagalvok, kiek vaistų kartais gauname su kūnu. Policininkai turi priduoti visus rastus buteliukus. Pagalvok, kiek kiekvieno žmogaus namų vaistinėlėje yra užsilikusių vaistų nuo skausmo ar dar galai žino ko.

Jis sugrįžo į svetainę ir atsisėdo, pūsdamas puodelį, tarsi tai iš karto atvėsintų jo kavą.

– Pridėk tai prie kito šlamšto, kurį jie nuolat vartoja ar bent jau turėtų vartoti, ir ką gausi? – tęsė jis. – Kad vienintelė priežastis tokiam Čakui dirbti morge yra ta, kad jis gali vogti vaistus. Mėšlas,

jam visai nereikia užmokesčio, gal todėl jis taip prastai ir dirbo kelis paskutinius mėnesius.

– Jis gali užsidirbti po kelis tūkstančius dolerių per savaitę, – tariau.

– Daktare, nemanai, kad jis gali bendradarbiauti su kitais jūsų biurais, kur kas nors daro tą patį, ką ir jis? Jie tiekia jam tabletes, jis jiems atrėžia nedidelę pelno dalį.

– Neturiu supratimo.

– Pas jus yra keturi apygardų biurai. Jei vagi iš jų visų, uždirbi labai didelius pinigus, – tarė Marinas. – Prakeikimas, tas išgama netgi gali būti susijęs su organizuotu nusikalstamumu, dar vienas tranas, nešantis narkotikus į avilį. Problema ta, kad tai nėra apsipirkimas „Volmarte“. Jis mano – taip paprasta sudaryti sandorį su kokiu nors kostiumuotu vyruku ar patrauklia moteryte. Tas žmogus toliau stumia prekes kitam žmogui tinkle. Galbūt tai galiausiai išmainoma į ginklus, kurie atsiduria kur nors Niujorke.

Arba Majamyje, pagalvojau.

– Ačiū Dievui, kad mus įspėjai, Roza, – tariau. – Mažiausiai noriu, kad kas nors išplauktų iš mano biuro ir galop atsidurtų tokių žmonių, kurie galėtų nuskriausti ar net užmušti kitus, rankose.

– Jau nekalbant, kad Čako dienos jau turbūt suskaičiuotos, – pasakė Marinas. – Tokie kaip jis dažniausiai ilgai negyvena.

Jis atsistojo ir paėjo prie sofos galo, arčiau Rozos.

– Taigi, Roza, – švelniai paklausė. – Kodėl manai, kad tai, ką mums papasakojai, turi kokį nors ryšį su Kim Lang mirtimi?

Ji giliai įkvėpė ir nusuko lempą nuo savęs, tarsi šviesa būtų dirginusi akis. Jos rankos drebėjo taip stipriai, kad, paėmusi puodelį, išliejo dalį arbatos. Ji pavalė šlapią dėmę savo sterblėje popierine servetėle.

– Vakar vakare grįždama iš darbo, nusprendžiau užsukti ir nusipirkti trapios tešlos sausainių ir kitų dalykų, – pradėjo pasakoti drebančiu balsu.

– Ar žinai tiksliai, kelinta buvo valanda? – paklausė Marinas.

– Tiksliai nežinau. Galbūt be dešimt šešios.

– Norėčiau pasitikslinti, – pasakė Marinas, užsirašydamas į knygelę. – Prie „Kvik Keri“ parduotuvės sustojai apie šeštą valandą vakaro. Ar ji buvo uždaryta?

– Taip. Aš dėl to truputį susierzinau, nes parduotuvė turėjo būti atidaryta iki šešių. Aš negražiai pagalvojau, o dabar dėl to taip blogai jaučiuosi. Ji ten guli negyva, o aš ant jos siuntu, nes negavau sausainiukų!.. – sukūkčiojo Roza.

– Ar stovėjimo aikštelėje matei kitų automobilių? – paklausė Marinas. – Kokių nors žmonių?

– Nė vieno, – ji vos atsakė.

– Susikaupk, Roza. Ar kas nors ten patraukė tavo dėmesį?

– O, taip, – atsakė ji. – Apie tai aš ir norėjau jums papasakoti. Iš savo mašinos mačiau, kad parduotuvė uždaryta, nes šviesos buvo išjungtos, taigi, užsukau į aikštelę, kad apsisukčiau, ir pamačiau užrašą „Uždaryta“ ant durų. Vėl užvedžiau savo „Libbie“ ir nuvažiavau ne toliau, kaip iki „ABC“ parduotuvės, kai už manęs staiga atsirado automobilis su įjungtomis tolimosiomis šviesomis.

– Tu važiavai namo? – paklausiau.

– Taip. Ir nieko bloga nepagalvojau, kol neįsukau į Giraitės gatvę, o jis įsuko paskui mane, beveik prisiklijavęs prie mano buferio su savo prakeiktomis akinančiomis šviesomis. Automobiliai, važiuojantys iš priekio, mirksėjo jam šviesomis, rodydami, kad jis įsijungęs tolimąsias. Tačiau jis būtent to ir norėjo. Tada aš persigandau.

– Gal numanai, kokia to automobilio markė? Ar įžiūrėjai ką nors? – paklausė Marinas.

– Aš buvau beveik apakinta, be to, labai sutrikusi. Iš karto pagalvojau apie automobilį stovėjimo aikštelėje prie mano namų antradienio vakarą, kai tu buvai užsukusi, – pasakė man. – Ir pati

sakei, kad tave sekė. Tuomet pradėjau galvoti apie Čaką, narkotikus, ir su kokiais žmonėmis jis galbūt susidėjęs.

– Taigi, tu važiuoji Giraitės gatve, – Marinas priminė jai.

– Žinoma, aš pravažiavau pro savo namus, svarstydama, kur važiuoti, kad jo atsikratyčiau. Nežinau, kas šovė į galvą, tačiau staigiai apsisukau. Tuomet nuvažiavau iki Giraitės gatvės pabaigos prie Tri Čopt ir pasukau į kairę, o jis vis dar sekė. Kitame posūkyje į dešinę buvo Virdžinijos užmiesčio klubas, ten ir pasukau, privažiavau tiesiai prie pagrindinio įėjimo, kur stovėjo patarnautojai. Nereikia nė sakyti, kad tas, kas mane sekė, dingo.

– Labai protingai pasielgei, – tarė Marinas. – Labai gudriai. Bet kodėl neiškvietei policijos?

– Iš to nebūtų buvę jokios naudos. Jie nebūtų manimi patikėję, o aš vis tiek negalėjau nupasakoti, kaip atrodė ta mašina.

– Na, galėjai bent jau man paskambinti, – pasakė Marinas.

– Žinau.

– Kur po to važiavai? – paklausiau.

– Namo.

– Roza, tu mane gąsdini, – pasakiau. – Kas, jeigu jis tavęs būtų kur nors laukęs?

– Negalėjau visą naktį praleisti lauke, be to, važiavau kitu maršrutu.

– Gal numanai, kelintą valandą jis prapuolė? – paklausė Marinas.

– Maždaug tarp šešių ir po šešių penkiolika. O, Dieve, negaliu patikėti, kad man sustojus prie parduotuvės ji buvo ten. O kas, jei jis dar ten buvo? Jei tik būčiau žinojusi. Vis galvoju, kad turėjau kažką pastebėti. Galbūt netgi tada, kai buvau ten užsukusi antradienio vakarą.

– Roza, iš kur galėjai ką nors žinoti, nebent būtum čigonė su krištoliniu rutuliu, – pasakė jai Marinas.

Ji drebėdama giliai įkvėpė ir dar labiau susisiautė savo chalatu.

– Niekaip negaliu sušilti, – pasakė. – Kim buvo tokia miela mergina.

Jos veidą vėl iškreipė sielvartas. Akyse pasirodė ašaros ir pabiro ant skruostų.

– Ji buvo tokia mandagi su visais ir dirbo sunkiai. Kaip kas nors galėjo šitaip pasielgti! Ji norėjo tapti sesele! Norėjo praleisti visą gyvenimą, padėdama žmonėms! Prisimenu, kaip išgyvenau, kad ji dirba viena iki vėlumos, Dieve, padėk man. Pagalvojau apie tai antradienio vakare, bet nieko jai nesakiau!

Ji nutilo, tarsi balsas būtų nusiritęs laiptais žemyn. Priėjau prie jos, atsiklaupiau ir prisitraukiau prie savęs.

– Panašiai buvo ir su Sesi, kai ji prastai jautėsi... Tokia apatiška, o aš pamaniau, kad ji kažką suėdė, ko nereikėjo...

– Viskas gerai, Roza. Viskas bus gerai, – tariau.

– O, pasirodo, ji buvo prarijusi stiklo gabalėlį... Mano mažytė kraujavo viduje... O aš nieko nedariau.

– Tu nežinojai. Negalime visko žinoti, – mane taip pat apėmė širdgėla.

– Jei tik būčiau greičiau ją nuvežusi pas veterinarą... Niekad sau to neatleisiu. Vargšė maža kalytė buvo laikoma kaip kalinė narve su antsnukiu, o kažkoks pabaisa trenkė jai kažkuo ir sulaužė nosį... tose *prakeiktose šunų lenktynėse*! O tuomet aš leidau jai kentėti ir mirti!

Ji raudojo tarsi gedėdama kiekvienos pasaulyje įvykusios netekties, verkė dėl kiekvieno įvykdyto žiauraus poelgio. Savo rankose laikiau sugniaužtus jos kumščius.

– Roza, paklausyk manęs, – tariau. – Išgelbėjai Sesi iš pragaro, kaip išgelbėjai ir kitus. Tu nieko daugiau negalėjai jai padaryti, kaip ir nieko negalėjai padaryti, užsukusi nusipirkti sausainių. Kim jau buvo negyva. Ji jau kelios valandos buvo mirusi.

– O kaip jis? – verkė ji. – Kas, jeigu jis vis dar buvo toje parduotuvėje ir būtų išėjęs tuomet, kai aš sustojau prie jos? Aš taip pat jau būčiau negyva, tiesa? Nušauta ir išmesta kur nors kaip šiukšlė. O galbūt jis ir man būtų daręs tokius siaubingus dalykus.

Roza užsimerkė išvargusi, ašaros riedėjo skruostais. Ji suglebo tarsi praūžus audrai. Marinas palinko į priekį ant sofos ir uždėjo ranką ant jos kelio.

– Turi mums padėti, – pasakė jis. – Kodėl manai, kad tavęs sekimas ir žmogžudystė susiję tarpusavyje?

– Važiuokime į mano namus, – pasiūliau.

Jos akys prašviesėjo, atgavus savitvardą.

– Tas automobilis, išvažiavęs paskui mane iš ten, kur buvo nužudyta mergina. Kodėl jis nepradėjo persekioti manęs daug anksčiau? – pasakė ji. – Ir valanda ar pusantros valandos anksčiau, nei suskambo signalizacija. Argi tai ne stebinantis sutapimas?

– Tikrai, taip, – atsakė Marinas. – Tačiau per visą savo karjerą man teko susidurti su daugybe stebinančių sutapimų.

– Jaučiuosi tikra kvailė, – pasakė ji, nuleidusi akis į savo rankas.

– Mes visi pavargę, – tariau. – O mano namuose daug vietos...

– Mes sučiupsime Čaką dėl narkotikų, – pasakė Marinas jai. – Nieko kvailo čia nematau.

– Pasiliksiu namie ir eisiu gulti, – tarė Roza.

Mąsčiau apie tai, ką prieš akimirką buvome išgirdę, kai nulipę laiptais ėjome į automobilių aikštelę.

– Paklausyk, – tarė Marinas, atrakindamas savo mašiną. – Tu praleidi su Čaku daug daugiau laiko nei aš. Tu geriau jį pažįsti, ir tai nėra labai gerai.

– Nori paklausti manęs, ar tai jis sekioja mus išnuomotu automobiliu, – ištariau, kai jis išvažiavo atbulas ir pasuko link Rendi Trevis. – Atsakymas yra ne. Jis skundikas. Jis melagis ir vagis, tačiau jis yra bailys, Marinai. Reikia būti labai arogantiškam, norint užsėsti kitam ant uodegos ir žibinti tolimosiomis šviesomis.

Tas, kas taip daro, labai pasitiki savimi. Jis nebijo būti sugautas, nes mano, kad tam yra per gudrus.

– Tikras psichopato apibūdinimas, – pasakė jis. – Dabar dar blogiau jaučiuosi. Mėšlas. Nenorėčiau galvoti, kad tas pats pašlemėkas, ką tik užmušęs Lang, sekė tave ir Rozą.

Keliai ir vėl užšalo, vairuotojai, kuriems trūko proto tai suprasti, slydinėjo ir sukosi kaip vilkeliai. Marinas įsijungė nešiojamąjį policijos radijo imtuvą ir klausėsi pranešimų apie avarijas.

– Kada ruošiesi atiduoti tą daikčiuką? – paklausiau.

– Kai jie ateis ir pabandys jį iš manęs paimti, – atsiliepė jis. – Aš pats nieko neatiduosiu.

– Tai bent kovinė dvasia.

– Sunkiausias dalykas kiekvienoje mano tirtoje byloje, – pasakė jis, – yra tai, kad visada būna daugiau nei vienas įvykis ar faktorius. Policininkai stengiasi sujungti tiek daug detalių, kad ištyrę bylą jie galėtų parašyti aukos biografiją. Pusę laiko užima kokios nors sąsajos nustatymas, kuri, pasirodo, nieko nereiškia. Kaip, tarkim, vyras supyksta ant žmonos. Ji išeina per duris susierzinusi, o viskas baigiasi jos pagrobimu prie prekybos centro, išprievartavimu ir nužudymu. Tai įvyko ne dėl to, kad ji susipyko su vyru. Galbūt ir šiaip būtų ėjusi apsipirkti.

Jis įsuko į mano kiemą ir sustabdė furgoną. Ilgai į jį žiūrėjau.

– Ką darysi su pinigais?

– Viskas bus gerai.

Žinojau, kad tai netiesa.

– Kurį laiką galėtum pasidarbuoti pas mane kaip lauko tyrėjas, – pasakiau. – Kol pasibaigs ši nušalinimo nuo pareigų nesąmonė.

Jis tylėjo. Kol čia bus Brei, tai niekad nesibaigs. Nušalindama nuo pareigų be užmokesčio ji norėjo priversti Mariną atsistatydinti. Jei jis taip padarytų, pasitrauktų jai iš kelio kaip ir Elas Karsonas.

– Galiu pasamdyti tave dviem būdais, – tęsiau. – Atskirų bylų atvejams, tada gautum penkiasdešimt dolerių už...

Jis prunkštelėjo.

– Susikišk tuos penkiasdešimt dolerių!

– Arba galėčiau pasamdyti tave ne visai darbo dienai, o vėliau turėčiau paskelbti konkursą į šią vietą, ir tu turėtum jame dalyvauti kartu su kitais kandidatais.

– Nevimdyk manęs.

– Kiek dabar uždirbi?

– Apie šešiasdešimt du ir dar priedai.

– Geriausia, ką galėčiau pasiūlyti – suteikti P–keturiolika vyresniojo kategoriją. Trisdešimt valandų per savaitę. Jokių priedų. Gautum trisdešimt penkis per metus.

– Čia tai geras. Vienas iš linksmesnių paskutiniu metu girdėtų dalykų.

– Taip pat galiu pasiimti tave instruktoriumi ar koordinatoriumi mirties tyrimams institute. Tai dar trisdešimt penki. Taigi, iš viso septyniasdešimt. Be priedų. Iš tikrųjų tau išeitų daug geriau nei dabar.

Akimirką jis galvojo apie tai, traukdamas dūmą.

– Šiuo metu man nereikia tavo pagalbos, – šiurkščiai atsakė. – O trintis aplink teismo medicinos ekspertus ir lavonus tikrai nėra mano gyvenimo tikslas.

Išlipau iš furgono.

– Labanakt, – pasakiau.

Automobilis piktai išriaumojo iš mano kiemo, tačiau žinojau, kad Marinas pyksta ne ant manęs. Jis buvo nusivylęs ir įpykęs. Mačiau jo pažeidžiamumą ir pažemintą savigarbą, o jis nenorėjo, kad tai matyčiau. Ir vis tik tai, ką jis pasakė, mane žeidė.

Prieškambaryje užmečiau savo paltą ant kėdės, nusitraukiau odines pirštines. Į kompaktinių diskų grotuvą įdėjau Bethoveno „Herojinę“ simfoniją, ir jos klausantis mano ištampyti nervai

pradėjo atsigauti. Suvalgiau omletą ir atsisėdau lovoje su knyga, kurią skaityti buvau per daug pavargusi.

Užmigau šviesai degant ir sukrėsta prabudau, užkaukus namų signalizacijai. Išsitraukiau savo pistoletą „Glock“ iš stalčiaus ir akimirką kovojau su impulsu išjungti signalizacijos sistemą. Negalėjau pakęsti siaubingo žviegimo. Tačiau nežinojau, dėl ko ji įsijungė. Po kelių minučių suskambo telefonas.

– Čia ADT...

– Taip, taip, – sušukau. – Nežinau, kodėl įsijungė signalizacija.

– Pas mus rodo penktą zoną, – atsakė vyras. – Užpakalinės virtuvės durys.

– Neturiu supratimo.

– Turbūt norėtumėte, kad atsiųstume policiją.

– Būtų gerai, – atsakiau, garso atakai tebesitęsiant mano namuose.

28

Pamaniau, kad signalizacija galėjo įsijungti dėl stipraus vėjo gūsio, todėl po kelių minučių ją išjungiau, kad girdėčiau, kada atvažiuos policija. Atsisėdau ant lovos ir laukiau. Neatlikau įprastos, bet baimę keliančios namų apžiūros, nevaikščiojau po kambarius, vonias ir tamsias savo baimės erdves.

Įsiklausiau į tylą ir pradėjau aiškiai girdėti visus jos garsus. Girdėjau vėjo šniokštimą, tylų besisukančių skaitmeninio laikrodžio skaičių traškėjimą, kondicionieriaus pučiamą šilumą, savo pačios kvėpavimą. Į mano kiemą įsuko automobilis, ir aš nuskubėjau prie paradinių durų, kai vienas iš policininkų, nepaspaudęs skambučio, smarkiai pabeldė į duris savo lazda.

– Policija, – dalykiškai pranešė moters balsas.

Įsileidau juos. Jų buvo du, jauna moteris ir vyresnis vyriškis. Moters vardo kortelėje buvo įrašyta J. F. Batler, iš karto pajutau jai simpatiją.

– Sureagavusi zona yra virtuvės durys, vedančios į vidinį kiemą, – pranešiau jiems. – Dėkoju, kad taip greitai atvykote.

– Kuo jūs vardu? – paklausė jos partneris R. I. Makelveinas.

Jis elgėsi taip, lyg nežinotų, kas esu, tarsi būčiau tik vidutinio amžiaus moteriškė su chalatu, gyvenanti gražiame name tokiame rajone, kur retai kada lankosi policija.

– Kei Skarpeta.

Jo griežtas elgesys šiek tiek pasikeitė, ir jis tarė:

– Nežinojau, kad jūs tikrai egzistuojate. Girdėjau apie jus daug, tačiau per aštuoniolika metų nė karto neteko pabuvoti morge, ir dėl to labai džiaugiuosi.

– Todėl, kad anksčiau jums nereikėjo stebėti demonstracinių skrodimų ir mokytis visų tų mokslinių dalykų, – Batler prikišo jam.

Makelveinas stengėsi nesišypsoti, smalsiai apžiūrinėdamas mano namus.

– Mielai kviečiu pažiūrėti skrodimo bet kuriuo jums patogiu metu, – pasakiau jam.

Batler atrodė susikaupusi ir budri. Darbas jos dar neatbukino, ne taip kaip jos partnerį, kurio didžiausias susidomėjimas šiuo momentu buvo mano namai ir aš pati. Jis turbūt buvo nutempęs tūkstančius automobilių, atsiliepęs į tiek pat netikrų aliarmų už nedidelį atlyginimą ir dar mažesnį žmonių dėkingumą.

– Norėtume apsidairyti, – pasakė Batler, užrakindama paradines duris. – Pradėkime nuo čia.

– Prašau, dairykitės, kur norit.

– Jūs pasilikite, kur esate, – tarė ji, eidama virtuvės link, tuomet mane siaubingai užplūdo emocijos. Tam visai nebuvau pasiruošusi.

Ji priminė man Liusi. Akys, tiesi viršunosė, tokia pati gestikuliacija. Liusi negalėjo kalbėti, nejudindama rankų, tarsi ji būtų dirigavusi pokalbiui, o ne tiesiog bendravusi. Stovėjau prieškambaryje, neįstengdama klausytis pritildytų jų balsų, batų girgždesio ant kietmedžio grindų, darinėjamų durų. Jie neskubėjo, supratau, kad tai Batler stengėsi nepraleisti nė vieno užkaborio, kur galėtų pasislėpti žmogus.

Jie nusileido laiptais žemyn ir išėjo į ledinę naktį, galingomis savo žibintų šviesomis slankiojo langais, prabėgo žaliuzėmis. Taip praėjo dar penkiolika minučių. Tuomet pabeldė į duris ir, sugrįžę vidun, nusivedė mane į virtuvę. Makelveinas pūtė savo sušalusias, paraudusias rankas. Batler mąstė apie kažką svarbaus.

– Ar žinote, kad virtuvės durų staktoje yra įlenkimas? – paklausė ji.

– Ne, – apstulbusi atsakiau.

Ji atrakino duris prie lango šalia stalo, kur aš paprastai valgau, būdama su draugais ar viena. Žvarbus, stingdantis oras įsiveržė vidun, kai priėjau arčiau jos, norėdama pamatyti, į ką ji rodo. Savo žibintuvėliu ji apšvietė dantytą atspaudą ant metalinės plokštelės ir medinio rėmo krašto. Atrodė, kad kažkas mėgino atplėšti duris.

– Tai galėjo būti padaryta ir anksčiau, tik jūs to nepastebėjote, – tarė ji. – Mes šios vietos netikrinome, kai antradienį įsijungė signalizacija, nes tuomet tai buvo garažo durų zona.

– Signalizacija buvo įsijungusi antradienį? – paklausiau nustebusi. – Aš nieko apie tai nežinau.

– Einu į mašiną, – pasakė Makelveinas, eidamas iš virtuvės ir vis dar trindamas rankas. – Tuoj grįšiu.

– Dirbau dieninėje pamainoje, – paaiškino ji. – Pasirodo, jūsų namų šeimininkė netyčia įjungė signalizacijos aliarmą.

Niekaip negalėjau suprasti, kaip Merė galėjo įjungti aliarmą garaže, nebent ji ten dėl kažkokios priežasties nuėjo ir ilgą laiką nekreipė dėmesio į įspėjantį signalizacijos pypsėjimą.

– Ji buvo gerokai nusigandusi, – tęsė Batler. – Neįstengė prisiminti kodo, kol neatvykome mes.

– Kelinta buvo valanda? – paklausiau.

– Maždaug vienuolikta.

Marinas neišgirdo šaukimo per radiją, nes vienuoliktą valandą buvo su manimi morge. Prisiminiau, kad signalizacija nebuvo įjungta tą vakarą, kai grįžau iš darbo, radau tik suteptus rankšluosčius ir purvą ant kilimėlio. Nusistebėjau, kodėl Merė nepaliko man raštelio, kuriame papasakotų, kas įvyko.

– Nebuvo priežasties patikrinti šių durų, – tarė Batler. – Taigi, negaliu pasakyti, ar ši žymė jau buvo antradienį, ar ne.

– Net jei ir nebuvo, – pasakiau, – akivaizdu, kad kažkas bandė įsilaužti kažkuriuo metu.

– Trys-dvidešimt, – pasakė Batler. – Dešimt-penki B ir E nuovados detektyvui.

– Septyni-devyniasdešimt du, – atskriejo atsakymas.

– Ar galite atvykti dėl B ir E pasikėsinimo, – pasakė ji, nurodydama mano adresą.

– Dešimt-keturi. Pasirodysiu po penkiolikos minučių.

Batler pastatė savo radiją ant virtuvės stalo ir dar kartą apžiūrėjo spyną. Šalto vėjo šuoras supūtė popierines servetėles į krūvą ant žemės, suplasnojo laikraščių lapai.

– Jis atvyksta iš Medou ir Keri, – pasakė, tarsi man reikėjo tai žinoti. – Ten yra mūsų nuovada.

Ji uždarė duris.

– Dabar jie nepriklauso detektyvų padaliniui, – tęsė ji, stebėdama, kaip į tai reaguosiu. – Taigi, juos perkėlė, dabar priklauso uniformuotoms operacijoms. Tai įvyko maždaug prieš mėnesį, – pridūrė ji, o aš pradėjau suprasti, kur link krypsta šis pokalbis.

– Numanau, kad B ir E detektyvai dabar pavaldūs policijos viršininko pavaduotojai Brei, – pasakiau.

Ji padvejojo, tuomet atsakė, ironiškai nusišypsojusi:

– Argi dabar ne visi jai pavaldūs?

– Ar norėtumėt puodelio kavos? – paklausiau.

– Būtų labai malonu. Nenorėčiau sukelti jums nepatogumų.

Iš šaldiklio išėmiau kavos pakelį. Batler atsisėdo ir pradėjo pildyti pažeidimo raportą, kol aš išėmiau puodelius su grietinėle ir cukrumi. Retkarčiais ore vis pasigirsdavo dispečerio ir policininkų balsai su savo dešimtukų kodais. Pasigirdo durų skambutis, ir aš įsileidau B ir E detektyvą. Nepažinojau jo. Atrodė, kad jau nieko nebepažįstu nuo tada, kai Brei pašalino žmones iš pareigų, kurias jie puikiai išmanė.

– Štai šios durys? – detektyvas paklausė Batler.

– Taip. Ei, Džoni, gal turi rašiklį, geresnį nei šis?

Galvos skausmas pradėjo spausti smegenis.

– Ar apskritai turi nors vieną rašantį?

Negalėjau patikėti tuo, kas vyksta.

– Jūsų gimimo data? – paklausė manęs Makelveinas.

– Nedaugelis žmonių įsitaiso signalizaciją garaže, – kalbėjo Batler. – Mano nuomone, kontaktai turi būti silpnesni nei įprastose duryse. Lengvo svorio metalas, didelis paviršius. Jei dar papučia stiprus vėjo gūsis...

– Dar niekada garaže nebuvo įsijungęs signalizacijos aliarmas dėl stipraus vėjo, – pasakiau.

– Tačiau, jei esi vagis ir žinai, kad namuose įrengta signalizacijos sistema, – Batler tęsė savo mintį, – gali ir nepagalvoti, kad ir garažo durys bus prijungtos. Galbūt ten galima rasti ko nors vertingo.

– Dienos šviesoje? – paklausiau.

Detektyvas pudravo durų rėmą, dar daugiau šalčio skverbėsi vidun.

– Ką gi, pažiūrėkime, daktare, – Makelveinas toliau pildė raportą. – Jau įrašiau jūsų namų adresą. Reikia darbo vietos adreso ir jūsų namų bei darbo telefonų.

– Tikrai nenoriu, kad mano viešai neskelbiamas telefonas atsidurtų spaudoje, – pasakiau, stengdamasi suvaldyti kylantį apmaudą dėl tokio kišimosi, nesvarbu, vedino gerų ar blogų ketinimų.

– Daktare Skarpeta, ar duomenų failuose yra jūsų pirštų atspaudai? – paklausė detektyvas, rankoje laikydamas šepetėlį; durys buvo ištepliotos juodais magnetiniais milteliais.

– Taip. Ypatingiems atvejams.

– Taip ir pagalvojau. Manau, kad visi medicinos ekspertai turėtų išsaugoti savo pirštų atspaudus duomenų bazėje, jei netyčia paliestų tai, ko nereikėtų, – pasakė jis, nenorėdamas įžeisti, tačiau vis tiek taip padarydamas.

– Ar suprantate, ką sakau? – norėjau, kad Makelveinas pažvelgtų į mane ir paklausytų. – Nenoriu, kad tai būtų užfiksuota jūsų dokumentuose. Nenoriu, kad koks nors naujienų reporteris ar dar kas nors skambintų man į namus, žinotų mano namų adresą, socialinio draudimo numerį, gimimo datą, rasę, lytį, gimimo vietą, ūgį, svorį, akių spalvą ar artimiausius giminaičius.

– Ar kas nors nutiko pastaruoju metu, ką mums reikėtų žinoti? – toliau klausinėjo manęs Makelveinas, o Batler padavė detektyvui pirštų atspaudų juostelę.

– Trečiadienio vakarą mane sekė automobilis, – nenoriai atsakiau.

Visi sužiuro į mane.

– Regis, mano sekretorė taip pat buvo sekama. Vakar vakare.

Makelveinas visa tai taip pat užsirašė. Pasigirdo durų skambutis, ir vaizdo ekrane ant sienos prie šaldytuvo pamačiau Mariną.

– Geriau jau to neperskaityčiau laikraštyje, – perspėjau, eidama iš virtuvės.

– Ne, ponia, tai bus tik papildomame raporte. Jis nerodomas spaudai, – išgirdau Batler balsą.

– Prakeikimas, daryk ką nors, – pasakiau Marinui, atidariusi duris. – Kažkas bandė įsilaužti į mano namus, o dabar laužiamasi į mano privatų gyvenimą.

Marinas energingai kramtė gumą, žiūrėdamas į mane, tarsi tai aš būčiau padariusi nusikaltimą.

– Būtų gražu, jei man praneštum, kai kas nors laužiasi į tavo namus. Kad man nereikėtų išgirsti apie tai policijos radijo bangomis, – pasakė jis, piktai žirgliodamas link balsų virtuvėje.

Man jau buvo gana, todėl nuėjau į savo darbo kambarį paskambinti Merei. Telefonu atsiliepė mažas vaikas, tuomet priėjo Merė.

– Ką tik sužinojau, kad tau būnant čia antradienį buvo įsijungęs signalizacijos aliarmas, – pasakiau jai.

– Labai atsiprašau, daktare Skarpeta, – maldaujančiu balsu ištarė ji. – Nežinojau, ką daryti. Aš nieko nepadariau, kad jis įsijungtų. Siurbiau kilimą, kai tai įvyko. Niekaip neįstengiau prisiminti kodo, nes labai išsigandau.

– Suprantu, Mere, – tariau. – Aš taip pat išsigandau. Jis ir vėl buvo įsijungęs šį vakarą, taigi suprantu, kaip jauteisi. Tačiau turi man pranešti, kai kas nors tokio nutinka.

– Policija manimi nepatikėjo. Esu tuo tikra. Pasakiau jiems, kad nėjau į garažą, ir galiu pasakyti...

– Viskas gerai, – vėl pakartojau.

– Maniau, kad supyksite ant manęs dėl policijos... Galbūt nenorėsite, kad jums dirbčiau... Turėjau jums pasakyti. Visada pasakysiu. Pažadu.

– Nereikia nieko bijoti. Policija šioje šalyje tavęs nenuskriaus, Mere. Tai ne tas pats, kas buvo tavo gimtinėje. Noriu, kad būtum labai atsargi mano namuose. Visada laikyk įjungtą signalizaciją ir būtinai patikrink ją išeidama. Gal ką nors pastebėjai, gal atkreipei dėmesį į kokį nors automobilį?

– Prisimenu, kad stipriai lijo ir buvo labai šalta. Nieko nemačiau.

– Pasakyk man, jei ką nors prisiminsi, – tariau.

29

Toji papildoma pasikėsinimo įsilaužti raporto dalis kažkokiu būdu pakliuvo žiniasklaidai kaip tik šeštadienio šeštos valandos vakaro žinioms. Reporteriai pradėjo skambinėti Rozai ir man į namus su galybe klausimų apie tai, kas mus sekė.

Beveik neabejojau, kad už šio nedidelio informacijos nutekėjimo slėpėsi Brei. Tai jai tiesiog nedidelis pasilinksminimas šiaip jau šaltą ir nuobodų savaitgalį. Žinoma, jai buvo nusispjauti, kad mano šešiasdešimt ketverių metų sekretorė gyveno viena rajone, nesaugomame apsaugos darbuotojų.

Vėlyvą sekmadienio popietę sėdėjau svetainėje prie židinio ir nenoriai dirbau prie straipsnio žurnalui, kurį turėjau seniai užbaigti. Oras ir toliau buvo bjaurus, o aš niekaip negalėjau susikaupti. Džo jau turėjo būti priimta į Virdžinijos medicinos koledžo ligoninę, o Liusi – išvykti į Vašingtoną. Tačiau dėl vieno dalyko buvau tikra. Liusi pyko, o kai ji pykdavo, atsiribodavo nuo manęs. Taip galėdavo tęstis mėnesius, gal net metus.

Susivaldžiau nepaskambinusi mamai ar seseriai Dorotei. Gal tai ir žiauru iš mano pusės, bet nenorėjau patirti dar daugiau streso. Galiausiai vakare persigalvojau. Dorotės tikriausiai nebuvo namie. Paskambinau mamai.

– Ne, Dorotės nėra, – pasakė mama. – Ji Ričmonde, gal tai ir žinotum, jei retkarčiais teiktumeisi paskambinti savo seseriai arba motinai. Liusi pakliuvo į susišaudymą, o tavęs negalima sutrukdyti...

– Dorotė Ričmonde? – paklausiau netikėdama.

– O ko tikėjaisi? Ji jos motina.

– Taigi ir Liusi Ričmonde? – mintis perskrodė mane tarsi skalpelis.

– O ko daugiau jos motinai ten važiuoti? Žinoma, Liusi Ričmonde.

Nežinau, kodėl turėčiau stebėtis. Dorotė buvo išpuikusi savimyla. Jei kur vyko drama, ji turėjo būti jos centre. Net jei tai reikštų staiga suvaidinti motinos vaidmenį vaikui, kuris jai niekada nerūpėjo.

– Ji išvažiavo vakar ir nenorėjo tavęs trukdyti, prašydamasi pas tave nakvynės, nes neatrodo, kad tau labai rūpėtų šeima, – pasakė mano motina.

– Dorotė niekad nenori apsistoti mano namuose.

Mano seseriai labai patikdavo viešbučių barai. Mano namuose nebuvo jokių galimybių sutikti vyrų, bent jau tokių, kuriais norėčiau dalintis su ja.

– Kur ji apsistojo? – paklausiau. – Ar Liusi su ja?

– Man niekas nieko nepasakoja, viskas įslaptinta, o aš jos močiutė...

Daugiau neištvėriau.

– Mama, man reikia eiti, – tariau.

Padėjau ragelį jai dar kalbant ir iškart paskambinau Ortopedinio skyriaus vedėjui Gremui Vortui į namus.

– Gremai, turi man padėti, – pasakiau jam.

– Tik nesakyk, kad mano skyriaus pacientas mirė, – tarė jis ironiškai.

– Gremai, žinai, kad tavęs netrukdyčiau, jei tai nebūtų be galo svarbu.

Lengvabūdiškumas išnyko, jis tylėjo.

– Tavo skyriuje guli pacientė netikru vardu. Ji iš Alkoholio, tabako ir šaunamųjų ginklų biuro, buvo sužeista Majamyje. Žinai, apie ką kalbu.

Jis neatsakė.

– Mano dukterėčia Liusi dalyvavo tame susišaudyme, – tęsiau.

– Žinau apie susišaudymą, – atsakė jis. – Apie tai buvo pranešta per žinias.

– Tai aš prašiau Džo Sanders viršininko iš ATG pervesti ją į Virdžinijos medicinos koledžo ligoninę. Pažadėjau asmeniškai ja pasirūpinti, Gremai.

– Paklausyk, Kei, – tarė jis. – Man buvo nurodyta jokiomis aplinkybėmis neįleisti pas ją nieko, išskyrus artimiausius giminaičius.

– Ir nieko daugiau? – paklausiau netikėdama. – Net mano dukterėčios?

Jis patylėjo, tuomet pasakė:

– Man nemalonu tau tai sakyti, bet *ypač* jos.

– Kodėl? Tai juokinga!

– Tai ne mano reikalavimas.

Negalėjau net pagalvoti, kokia būtų Liusi reakcija, jei jai uždraustų pamatyti savo mylimąją.

– Jos kairysis šlaunikaulis suskaldytas į šipulius, – aiškino jis. – Turėjau įdėti plokštelę. Jai daromas tempimas ir lašinamas morfinas, Kei. Ji tai praranda sąmonę, tai atgauna ją. Tik tėvai ją lanko. Netgi nesu tikras, ar ji suvokia, kur yra ir kas jai nutiko.

– O kaip dėl galvos traumos? – paklausiau.

– Tik nedidelis nubrozdinimas.

– Ar Liusi išvis ten buvo? Galbūt laukia už durų? Jos motina turėtų būti su ja.

– Ji buvo pasirodžiusi šiandien. Viena, – atsakė daktaras Vortas. – Kažkuriuo metu ryte. Abejoju, ar dabar ji ten.

– Bent jau suteik man progą pasikalbėti su Džo tėvais.

Jis neatsakė.

– Gremai?

Tyla.

– Dėl Dievo. Jos draugės. Jos geriausios draugės.

Tyla.

– Ar tu dar klausaisi?

– Taip.

– Po galais, Gremai, jos myli viena kitą. Galbūt Džo net nežino, ar Liusi gyva.

– Džo gerai žino, kad tavo dukterėčiai viskas gerai. Džo nenori su ja kalbėtis, – pasakė jis.

Padėjau ragelį ir įsispoksojau į telefoną. Kažkur šiame prakeiktame mieste mano sesuo apsistojusi viešbutyje ir ji žino, kur yra Liusi. Pradėjau versti geltonuosius puslapius, iš pradžių paskambinau į „Omni“, „Jefferson“, akivaizdžiai jai tinkamus viešbučius. Greitai išsiaiškinau, kad Dorotė užsiregistravo „Berkeley“, esančiame istorinėje miesto dalyje, žinomoje kaip „Šokou Slip“.

Ji neatsiliepė telefonu savo kambaryje. Ričmonde buvo tiek daug vietų, kur ji galėtų ūžauti sekmadienio vakarą, todėl išskubėjau iš namų ir įsėdau į mašiną. Dangų temdė debesys, kai sustabdžiau automobilį prie pagrindinio įėjimo į „Berkeley“. Vos įėjusi vidun supratau, kad Dorotės čia nebus. Nedidelio elegantiško viešbučio baras buvo pritemdytas ir jaukus, kėdės su aukštomis odinėmis atkaltėmis, jame rinkosi rami klientūra. Barmenas vilkėjo baltą švarką, jis paslaugiai atsisuko man prisiartinus.

– Ieškau savo sesers, galbūt ji buvo čia užsukusi, – tariau.

Kai ją apibūdinau, jis pakratė galvą.

Išėjau į lauką, perėjau akmenimis grįstą gatvę iki „Tobacco Company“, seno tabako sandėlio, paversto restoranu su žalvario ir stiklo liftu, nuolat kylančiu aukštyn ir besileidžiančiu pro vešliais augalais ir egzotiškomis gėlėmis apsodintą atriumą. Tiesiai už pagrindinių durų buvo baras su pianinu ir šokių aikštele, ten pamačiau Dorotę, sėdinčią prie staliuko su penkiais vyriškiais. Nuėjau tiesiai prie jų.

Žmonės prie artimiausių staliukų nustojo kalbėjęsi ir sužiuro į mane, tarsi būčiau ginkluota nusikaltėlė, ką tik su trenksmu įsiveržusi per varstomas smuklės duris.

– Atleiskite, – mandagiai ištariau vyriškiui, sėdinčiam Dorotei iš kairės. – Ar neprieštarausite, jei trumpam čia prisėsiu?

Nors ir prieštaravo, tačiau užleido savo kėdę ir nuėjo prie baro. Kiti Dorotės kompanionai sukruto, nesmagiai pasijutę.

– Atėjau tavęs parsivesti, – pasakiau Dorotei, kuri atrodė nemažai išgėrusi.

– Tik pažiūrėkit, kas čia! – sušuko ji ir pakėlė taurę, mane sveikindama. – Mano didžioji sesuo. Aš jus supažindinsiu, – pasakė savo naujiesiems draugams.

– Patylėk ir paklausyk manęs, – ištariau tyliai.

– Mano legendinė vyresnioji sesuo.

Dorotė visuomet tapdavo nemaloni, kai išgerdavo. Ji nemarmaliuodavo nesuprantamai ir eidama už nieko nekliuvinėdavo, tačiau sugebėdavo seksualiai erzinti vyrus, o jos liežuvis buvo tarsi dilgėlė. Man buvo gėda dėl jos elgesio ir aprangos stiliaus, kuriuo kartais ji tarsi parodijuodavo mane.

Šį vakarą ji vilkėjo gražų tamsiai mėlyną oficialų kostiumėlį, tačiau po švarkeliu per glaudžiai aptemptą rožinį nertinį persišvietė speneliai. Dorotė visada kankinosi dėl savo mažų krūtų. Leisdama vyrams į jas spoksoti, ji kažkokiu būdu nusiramindavo.

– Dorote, – tariau, palinkdama prie jos ausies ir beveik apsvaigdama nuo jos „Chanel Coco“, – turi eiti su manimi. Mums reikia pasikalbėti.

– Ar žinote, kas ji tokia? – tęsė ji, man atsitraukus. – Vyriausioji šios nuostabios valstijos medicinos ekspertė. Galit tuo patikėti? Mano vyresnioji sesuo yra koronerė.

– Oho, turėtų būti labai įdomu, – pasakė vienas iš vyriškių.

– Ko norėtum išgerti? – paklausė kitas.

– Tai ką manai apie tą Ramzio bylą? Tai padarė tėvai?

– Norėčiau, kad kas nors tikrai įrodytų, kad rastieji kaulai yra Amelijos Erhart.

– Kur ta padavėja?

Suėmiau Dorotės ranką, ir abi pakilome nuo stalo. Dėl vieno tikrai neabejojau: ji turėjo per daug savigarbos, kad keltų sceną, kurioje negalėtų pasirodyti gražiausia ir išmintingiausia. Išsivedžiau ją į žavesį praradusią naktį su tamsiais langais ir tirštu rūku.

– Nevažiuosiu pas tave į namus, – pareiškė ji dabar, kai niekas mūsų negirdėjo. – Ir paleisk prakeiktą mano ranką.

Ji žengė link savo viešbučio, o aš tempiau ją link automobilio.

– Tu važiuosi su manimi, nes turime nuspręsti, ką daryti su Liusi.

– Mačiausi su ja šiandien ligoninėje, – tarė ji.

Pasodinau ją ant keleivio sėdynės.

– Ji tavęs nepaminėjo, – pasakė mano tokia visuomet precizškai delikati sesutė.

Įsėdau į mašiną ir užrakinau duris.

– Džo tėvai labai malonūs, – pridūrė, mums pajudėjus. – Labai nustebau, kad jie nieko nežinojo apie tikruosius Liusi ir Džo santykius.

– Ką tu padarei? Pasakei jiems, Dorote?

– Daug nekalbėjau, bet turbūt prasitariau šį bei tą, nes maniau, kad jie ir taip žino. Žinai, taip keista matyti tokį dangų, kai esi pripratęs prie Majamio.

Norėjau trinktelėti jai.

– Šiaip ar taip, pakalbėjusi su Sandersais, supratau, kad jie Džerio Falvelo tipo žmonės, tikrai ne iš tų, kurie pripažįsta lesbietiškus santykius.

– Geriau nevartotum to žodžio.

– Bet juk taip ir yra. Kilusios iš amazonių. Iš Lesbo salos Egėjo jūroje netoli Turkijos krantų. Turkės labai plaukuotos, pastebėjai?

– Ar kada girdėjai apie Sapfo?

– Žinoma, girdėjau apie jį, – pasakė Dorotė.

– *Ji* buvo lesbietė, nes gyveno Lesbo saloje. *Ji* buvo viena iš garsiausių antikinio pasaulio poečių.

– Cha, nematau nieko poetiško kai kurių iš jų auskarais nusėtuose kresnuose kūnuose. Ir žinoma, Sandersai nepriėjo iš karto ir nepareiškė, kad žino, jog Liusi ir Džo yra lesbietės. Jie motyvavo tuo, kad Džo patyrė siaubingą traumą ir, pamačiusi Liusi, viską išgyvens dar kartą. Viskas per greitai. Jie buvo gana kategoriški, tačiau elgėsi mandagiai, ir kai pasirodė Liusi, jie tai pasakė labai švelniai ir su užuojauta.

Pravažiavau pro mokėjimo būdeles.

– Deja, žinai, kokia Liusi yra. Ji pradėjo su jais ginčytis. Pasakė, kad jais netiki, pradėjo garsiai ir nemandagiai šaukti. Paaiškinau Sandersams, kad ji labai nuliūdusi po tokios nelaimės. Jie buvo su ja labai kantrūs ir pasakė, kad pasimels už ją, o paskui išgirdau, kaip seselė liepė Liusi išeiti. Ji išlėkė įsiaudrinusi, – pasakė mano sesuo. Žvilgtelėjo į mane ir pridūrė: – Aišku, nesvarbu, pyksta ji ant tavęs ar ne, vis tiek pas tave atlėks, kaip visada.

– Kaip galėjai taip padaryti? – paklausiau. – Kaip galėjai atsidurti tarp jos ir Džo? Koks tu žmogus?

Dorotė buvo šokiruota. Pajutau, kaip ji pasišiaušė.

– Tu visuomet man pavydėjai, kad nesi jos motina, – atšovė ji.

Vietoj kelio į namus pasukau į Medou gatvę.

– Išsiaiškinkime tai visiems laikams, – tarė Dorotė, norėdama įgelti. – Tu esi niekas daugiau, tik mašina, kompiuteris, vienas iš tų tavo mylimų aukštųjų technologijų daikčiukų. Galima spėlioti, kas negerai žmogui, pasirinkusiam visą savo laiką praleisti su mirusiais žmonėmis. Užšaldytais, dvokiančiais, pūvančiais numirėliais, kurių dauguma padugnės.

Įsukau į miesto greitkelį, vedantį atgal į centrą.

– Aš tikiu tarpusavio santykiais. Laiką leidžiu ieškodama ir kurdama, bendraudama ir apmąstydama, tikiu, kad mūsų kūnai yra šventovės, todėl turime jais rūpintis ir didžiuotis. Pasižiūrėk į save, – nutilo, norėdama sustiprinti įspūdį. – Tu rūkai, geri, galiu lažintis, kad net neturi sporto salės abonemento. Neklausk manęs, kodėl nesi stora ir sudribusi, tai turbūt dėl nuolatinio šonkaulių pjaustymo, lakstymo po įvykio vietas ir buvimo ant kojų prakeiktame morge visą dieną. Tačiau pakalbėkime apie blogiausia.

Ji palinko prie manęs, užuodžiau garuojantį degtinės kvapą.

– Prilaikyk žirgus, – tariau tyliai.

– Ką padarei su mano dukra? Mano vieninteliu vaiku. Neturi savo vaikų, nes visada buvai per daug užsiėmusi. Taigi pasiėmei mano, – suriaumojo man, pūsdama alkoholio tvaiką. – Turėjau niekad, niekad neleisti jai lankytis pas tave. Kur buvo mano protas, kai leisdavau jai vasaras praleisti su tavimi?

Ji dramatiškai apsiglėbė galvą rankomis.

– Tu prikimšai jai į galvą to ginklų, šaudmenų ir nusikaltimų tyrimų mėšlo! Pavertei ją prakeikta kompiuterių fanatike, kai jai buvo vos dešimt metų. Tokio amžiaus mergaitės vaikšto į draugių gimtadienius, jodinėja poniais ir žaidžia su draugais!

Leidau jai plūsti mane, pati sutelkiau visą dėmesį į kelią.

– Tu supažindinai ją su storu, bjauriu raudonsprandžiu policininku, ir, pripažinkime, tai vienintelis tavo artimas ryšys su vyrais. Labai tikiuosi, kad nemiegi su ta kiaule. Ir turiu tau pasakyti, kad ir kaip man būtų gaila Bentono, jis buvo silpnas. Per mažai syvų tame medyje, o taip. Kaip kiaušinis be trynio.

– Ha. Tu buvai *vyras* jūsų santykiuose, *panelė daktarė-teisininkė-viršininkė*. Sakiau tau ir dar sykį pakartosiu, tu esi vyras dideliais papais. Apkvailini visus, nes atrodai *taip elegantiškai* su savo „Ralph Lauren“ ir prašmatniu automobiliu. Manai, kad esi tokia velniškai seksuali su savo didelėmis krūtimis, nuolat verti mane jaustis nieko verta, juokiesi iš manęs, kai užsisakau „Mark

Eden" ir visokių kitokių keistenybių. Ar prisimeni, ką pasakė mūsų motina? Ji parodė man fotografiją su plaukuota vyro ranka ir pasakė: „Štai nuo ko didėja moters krūtys."

– Tu girta, – tariau.

– Mes buvom paauglės, ir tu juokdavaisi iš manęs!

– Aš niekuomet iš tavęs nesijuokiau.

– Tu vertei mane jaustis bjauria ir kvaila. Turėjai šviesius plaukus ir krūtinę, ir visi berniukai apie tave kalbėdavo. Ypač, kad buvai tokia sumani. Ak, visuomet manei, kad esi tokia sumautai protinga, nes man sekėsi tik anglų kalba.

– Baik, Dorote.

– Nekenčiu tavęs.

– Ne, taip nėra, Dorote.

– Bet tu manęs neapkvailinsi. O, ne.

Ji papurtė galvą ir pamojavo pirštu man prieš veidą.

– O, ne. Tu manęs neapkvailinsi. Visada įtariau, kas tu tokia.

Sustojau priešais „Berkeley" viešbutį, nors ji to net nepastebėjo. Ji šaukė, ašaros bėgo veidu.

– Tu esi užsimaskavusi lesbė, – ištarė ji su neapykanta balse. – *Ir tokia pavertei mano dukrą!* O dabar ji vos nežuvo, ir vis tiek mano, kad aš žemesnė už kanalizacijos vamzdį!

– Grįžk į viešbutį ir pamiegok, – pasakiau jai.

Ji nusivalė ašaras ir pasižiūrėjo pro langą, nustebo, matydama viešbutį, tarsi tai būtų tyliai nusileidęs kosminis laivas.

– Aš neišmetu tavęs vidury gatvės, Dorote. Bet manau, kad dabar geriausia mums nebūti kartu.

Ji sušnarpštė, pyktis blėso kaip vidurnakčio fejerverkai.

– Nuvesiu tave į kambarį, – tariau.

Ji pakratė galvą, rankos bejėgiškai karojo, ašaros ritosi nelaimingu veidu.

– Ji nenorėjo manęs matyti, – tyliai ištarė. – Tik pamačiusi mane, išeinančią iš lifto, ji atrodė taip, tarsi kažkas būtų apspjovęs jos maistą.

Grupelė žmonių išėjo iš „Tobacco Company". Atpažinau vyrus, sėdėjusius prie Dorotės staliuko. Jie eidami svyrinėjo į šalis ir garsiai juokėsi.

– Ji visuomet norėjo būti tokia kaip tu, Kei. Ar bent įsivaizduoji, kaip aš jaučiuosi? – verkė ji. – Aš taip pat žmogus. Kodėl ji nenori būti panaši į mane?

Ji staiga mane apkabino. Verkė įsikniaubusi man į kaklą, pasikūkčiodama ir visa drebėdama. Norėjau ją mylėti. Bet nemylėjau. Niekados nemylėjau.

– Noriu, kad ir mane ji dievintų! – sušuko ji, veikiama alkoholio, emocijų ir savo įpročio viską dramatizuoti. – Noriu, kad ir mane ji dievintų! Noriu, kad visiems pasakotų apie mane, kaip apie tave! Noriu, kad ji laikytų mane išmintinga ir stipria, kad visi atsisuktų pasižiūrėti, kai įeinu į kambarį. Noriu, kad galvotų ir kalbėtų apie mane visus tuos dalykus, kuriuos kalba ir galvoja apie tave! Noriu, kad ji klaustų *mano* patarimo ir norėtų būti tokia, kaip aš.

Įjungiau pavarą ir privažiavau prie įėjimo į viešbutį.

– Dorote, – pasakiau, – tu esi pati didžiausia savanaudė, kokią tik esu sutikusi.

30

Buvo beveik devynios valandos vakaro, kai grįžau namo, jaudinausi, kad be reikalo palikau Dorotę viešbutyje, reikėjo ją parsivežti į namus. Visai nenustebčiau, jei ji vėl būtų sugrįžusi į barą kitoje gatvės pusėje. Galbūt dar liko keletas vienišų vyrų, su kuriais galėtų pasilinksminti.

Patikrinau, ar telefono atsakiklyje nėra žinučių, susinervinau, kad kažkas vis padėdavo ragelį, nepalikęs žinutės. Iš viso buvo septyni praleisti skambučiai, tačiau skambinusiojo numerio at-

pažinimo langelyje švietė užrašas „Neatpažintas". Reporteriai nepalikdavo žinučių net mano įstaigoje, nes tai suteiktų man galimybę jiems visai neperskambinti. Išgirdau užsidarančių automobilio durelių trenksmą savo įvažiavime į garažą ir pamaniau, kad tai galbūt Dorotė, tačiau pasižiūrėjusi pamačiau nuvažiuojantį geltoną taksi ir Liusi, spaudžiančią durų skambutį.

Ji nešėsi su savimi nedidelį kelioninį lagaminėlį ir krepšelį, kuriuos numetė prieškambaryje, užtrenkė duris ir neapkabino manęs. Kairysis jos skruostas buvo viena didelė tamsiai violetinė mėlynė, kelių mažesnių pakraščiai geltonavo. Mačiau pakankamai daug panašių sužeidimų, kad suprasčiau, kad jai buvo trenkta kumščiu.

– Nekenčiu jos, – pradėjo ji, veriamai žiūrėdama į mane, tarsi aš dėl to būčiau kalta. – Kas jai liepė čia atvažiuoti? Tu?

– Juk žinai, kad niekad taip nepadaryčiau, – pasakiau. – Užeik. Pasikalbėkime. Mums reikia daug ką aptarti. Dieve, buvau bepradedanti galvoti, kad jau niekuomet tavęs nepamatysiu.

Pasodinau ją priešais židinį, įmečiau dar vieną malką. Liusi atrodė siaubingai. Juodi ratilai po akimis, džinsai ir megztinis karojo tarsi išaugti, rusvai rudi plaukai susitaršę ir prilipę prie veido. Ji užkėlė koją ant kavos staliuko. Atplėšė lipdukus ir nusiėmė pistoleto dėklą su ginklu nuo kulkšnies.

– Ar šiuose namuose yra ko nors išgerti? – paklausė. – Burbono ar dar ko nors? Taksi neveikė šildymas, ir prakeiktas langas niekaip neužsidarė. Aš sustirusi. Pasižiūrėk į mano rankas.

Ji ištiesė rankas. Nagai buvo pamėlynavę. Suėmiau jas savo delnais ir suspaudžiau. Atsisėdau arčiau jos ant sofos ir apsikabinau. Ji atrodė tokia liauna.

– Kur dingo visi raumenys? – pabandžiau pajuokauti.

– Nedaug tevalgiau... – ji žvelgė į ugnį.

– Mažai maisto Majamyje?

Nenusišypsojo.

– Kam reikėjo motinai atvažiuoti? Kodėl ji negali palikti manęs ramybėje? Per visą gyvenimą ji nepadarė man nieko gero, tik vis vedė ir vedė į namus naujus vyrus, – pasakė ji. – Žingsniuodavo aplink pasipūtusi, ir visi tie gaidžiai meilindavosi jai, o aš nieko neturėjau. Po galais, ir jie nieko neturėjo, tik to nežinojo.

– Tu visada turėjai mane.

Ji nusibraukė plaukus nuo veido, neatrodė, kad mane girdėtų.

– Žinai, ką ji padarė ligoninėje?

– Iš kur ji žinojo, kaip tave rasti? – pirmiausia turėjau tai sužinoti, ir Liusi suprato, kodėl.

– Nes ji mano tikroji motina, – sarkastiškai atsakė. – Todėl turiu įrašyti jos adresą įvairiuose blankuose ir anketose, nesvarbu, noriu to ar ne, ir, žinoma, ji žino, kas tokia Džo. Taigi, mamytė sužinojo, kad Džo tėvai Ričmonde, ir viską išsiaiškino, nes moka manipuliuoti žmonėmis, ir visi mano, kad ji tiesiog nuostabi. Sandersai pasakė, kur Džo palata, ir šįryt ligoninėje pasirodė motina, o aš net nežinojau, kad ji čia, kol man sėdint laukiamajame ji neįėjo kaip kokia primadona.

Ji gniaužė kumščius, tačiau pirštai buvo sustingę.

– Žinai, kas tuomet nutiko? – tęsė ji. – Mama pradeda vaidinti kupiną užuojautos Sandersams. Neša jiems kavos, sumuštinių, dalina savo filosofijos perliukus. Jie kalba ir kalba, o aš sėdžiu viena, tarsi net neegzistuočiau, tuomet prieina mama, patapšnoja mano ranką ir sako: „Džo šiandien nepriims jokių lankytojų."

– Aš jos paklausiau, kas ji mano esanti, kad galėtų man taip sakyti. Ji pranešė, kad Sandersai prašė jos man tai perduoti, nes patys nenorėjo užgauti mano jausmų. Taigi galiausiai aš išėjau. Galbūt ir dabar ji ten.

– Ne, jos ten nėra, – tariau.

Liusi atsistojo ir pabaksnojo degančią malką židinyje. Tarsi protestuodamos pasklido žiežirbos.

– Ji nuėjo per toli. Šį kartą tikrai, – pasakė mano dukterėčia.

– Nekalbėkime apie ją. Noriu, kad pasikalbėtume apie tave. Papasakok, kas nutiko Majamyje.

Ji atsisėdo ant kilimėlio, atsirėmė į sofą, žvelgdama į ugnį. Atsikėlusi nuėjau prie baro įpilti jai „Booker's“ burbono.

– Teta Kei, turiu ją pamatyti.

Padaviau Liusi gėrimą ir atsisėdau. Pamasažavau jos pečius, ji pradėjo atsipalaiduoti, balsas pasidarė mieguistas.

– Ji ten ir net nežino, kad aš jos laukiu. Galbūt ji mano, kad man nerūpi.

– Kodėl ji turėtų taip galvoti, Liusi?

Ji neatsakė, atrodė sutelkusi dėmesį į dūmus ir ugnį. Gurkštelėjo savo gėrimo.

– Mums važiuojant mano mažyčiu karštu „Mercedes V12“, – tarsi iš tolo atsklido jos balsas, – Džo apėmė bloga nuojauta, ji taip man ir pasakė. Atsakiau jai, kad tai normalu, kai ketini ką nors suimti. Net pasijuokiau iš jos.

Ji padarė pauzę, žiūrėdama į ugnį, bet matydama joje kažką kita.

– Priėjome prie buto durų, kur paprastai susitinka tie „Šimtas šešiasdešimt penktieji“ šikniai, – tęsė ji, – ir Džo įėjo pirma. Jie buvo šešiese vietoj trijų. Iš karto supratome, kad mes išaiškintos, ir aš žinojau, ką jie ruošiasi daryti. Vienas jų pagriebė Džo ir įrėmė pistoletą jai į galvą, kad priverstų pasakyti, kur yra Fišerio sala, kur ruošėmės juos susemti.

Ji giliai įkvėpė ir nutilo, tarsi negalėtų daugiau kalbėti. Gurkštelėjo dar burbono.

– Koks tai gėrimas? Jau vien jo garas verčia mane iš koto.

– 60 laipsnių stiprumo. Paprastai neverčiu gerti, bet šiuo metu būtų visai neblogai, jei išvirstum iš koto. Pabūk su manim dar nors kiek, – pasakiau aš.

– ATG ir NKA viską padarė teisingai, – pasakė ji man.

– Taip kartais nutinka, Liusi.

– Turėjau greitai sumesti, ką daryti. Vienintelis dalykas, ką sugalvojau, tai leisti jiems manyti, kad man nerūpi, ar jie ištaškys jos smegenis. Ir štai, jie laiko nusitaikę ginklą į jos galvą, o aš pradedu vaidinti supykusią ant jos, to jie visiškai nesitikėjo.

Ji dar kartą gurkštelėjo burbono. Jis ją stipriai veikė.

– Priėjau prie šikniaus marokiečio su ginklu ir tiesiai jam į veidą pasakiau, kad ją nušautų, nes ta kvaila kalė nuolat maišosi mano kelyje. Tačiau jei tai padarys dabar, viską visiems suknis.

Ji nemirksėdama žiūrėjo į plevenančią liepsną, dar kartą išgyvendama tai, ką patyrė.

– Sakau, manai, nesitikėjau, kad pasinaudosite mumis ir taip padarysite? Manai, aš kvaila? Spėk dar kartą. Užmiršau tau pasakyti, kad ponas Tortora laukia mūsų – pasižiūrėjau į laikrodį – lygiai po valandos ir šešiolikos minučių. Maniau, būtų neblogai su juo papramogauti, kol jūs, subingalviai, nepasirodėte ir neištaškėte jo vidurių, prieš pasiimdami visus jo ginklus, pinigus ir sumautą kokainą. Kas bus, jei mes nepasirodysime? Manai, jis nesunerims?

Nepajėgiau atplėšti akių nuo Liusi. Prieš akis kilo visokie vaizdiniai. Įsivaizdavau ją taip pavojingai vaidinančią, mačiau su karine lauko uniforma šaudymo pratybose, skrendančią sraigtasparniu ir programuojančią kompiuterius. Prisiminiau ją kaip erzinantį, nesuvaldomą vaiką, kokį faktiškai pati išauklėjau. Marinas buvo teisus. Liusi manė, kad turi labai daug įrodyti sau ir kitiems. Pirmas jos impulsas visada buvo šokti į kovą.

– Nemaniau, kad jie manimi tiki, – pasakė ji. – Taigi atsisukau į Džo. Niekad nepamiršiu jos žvilgsnio su ginklo vamzdžiu prie smilkinio. Jos akys. – Ji nutilo. – Jos buvo tokios ramios, kai žvelgė į mane, nes...

Jos balsas sudrebėjo.

– Nes norėjo, kad žinočiau, jog ji mane myli... – Liusi pradėjo kūkčioti. – Ji myli mane! Ji nori, kad tai žinočiau, nes tiki... – suspi-

go ji ir nutilo. – Ji mano, kad mes mirsime. Ir tuomet aš pradėjau rėkti ant jos. Išvadinau ją suknista kvaila kale ir trenkiau per veidą taip, kad net ranka nutirpo.

– O ji žiūri į mane, tarsi tik mes vienos būtume, kraujas laša iš nosies ir per burnos kraštelius, raudona upė bėga jos veidu ir laša nuo smakro. Ji net neverkė. Pamiršo, ko čia esame, kuo apsimetė, užmiršo visas pratybas, viską, ką puikiausiai žinojo, ką reikia daryti. Sugriebiau ją. Stipriai pastūmiau ant grindų, užšokau ant jos keikdamasi, daužydama ją ir rėkdama.

Ji nusišluostė akis ir žiūrėjo tiesiai priešais save.

– O kas baisiausia, teta Kei, kad dalis to buvo tikra. Aš taip ant jos supykau, kad ji pasidavė, nepasikliovė manimi. Ji norėjo tik pasiduoti ir numirti, prakeikimas!

– Kaip ir Bentonas, – ištariau tyliai.

Liusi nusivalė veidą į savo marškinius. Ji, regis, negirdėjo, ką pasakiau.

– Man taip nusibodo, kad žmonės pasiduoda ir mane palieka, – pasakė ji nusivylusiu balsu. – Jie pasiduoda, kai man jų labiausiai reikia!

– Bentonas tavęs neapleido, Liusi.

– Aš tik keikiausi, šaukiau ir mušiau ją, rėkiau, kad ją užmušiu, sėdėdama ją apsižergusi ir kratydama už plaukų. Tada ji tarsi prabudo, gal net supyko ir pradėjo man priešintis. Išvadino mane kubietiška kale, spjaudė krauju man į veidą, trenkė man, o tuo metu visi vyrai juokėsi, švilpė ir čiupinėjosi sau už tarpkojų...

Ji dar kartą giliai įkvėpė ir užsimerkė, vos nusėdėdama vietoje. Atsirėmė į mano kojas, ir liepsna nušvietė jos ryžtingą ir gražų veidą.

– Ji pradėjo grumtis iš visų jėgų. Keliais buvau taip stipriai ją apglėbusi, kad nesuprantu, kaip nesulaužiau jai šonkaulių, ir kol mes taip tęsėme, suplėšiau jos marškinius, dėl ko vyrukai dar labiau pašėlo ir net nepastebėjo, kaip nuo kulkšnies atsisegiau

ginklą. Pradėjau šaudyti. Tiesiog šaudžiau. Šoviau ir šoviau, ir šoviau... – jos balsas nutrūko.

Pasilenkiau ir apsikabinau ją.

– Žinai, nešioju plačius džinsus, kad paslėpčiau savo „Sig Sauer". Sako, kad iššoviau vienuolika šūvių. Net neprisimenu, kad būčiau išmetusi tuščią dėtuvę ir įsidėjusi naują. Tik prisimenu, kad visur buvo pilna agentų, o aš kažkaip ištempiau Džo pro duris. Jos galva stipriai kraujavo.

Apatinė Liusi lūpa sudrebėjo, kai ji bandė tęsti, balsas atrodė toks nutolęs. Jos čia nebuvo. Ji buvo ten, viską dar kartą išgyveno.

– Šaudžiau. Šaudžiau. Šaudžiau. Jos kraujas ant mano rankų.

Ji tarsi išpažino nuodėmes.

– Aš ją mušiau ir mušiau. Vis dar jaučiu jos skruostą ant savo delno.

Ji žiūrėjo į savo rankas pasibjaurėjusi, tarsi norėdama nubausti jas mirties bausme.

– Jutau, kokia švelni jos oda. O ji kraujavo, nes aš tai padariau. Veidą, kurį liečiau ir mylėjau. Tai aš kalta dėl jos pralieto kraujo. Paskui prisimenu tik šautuvus, šautuvus ir dūmus, spengimą ausyse ir automatų tratėjimą. Kai viskas baigėsi, maniau, kad sapnuoju ir to iš tikrųjų nebuvo. Žinojau, kad ji mirusi.

Liusi nuleido galvą ir tyliai pravirko. Glosčiau jos plaukus.

– Tu išgelbėjai jos gyvybę. Ir išsaugojai savąją, – pagaliau ištariau. – Džo supranta, ką padarei ir kodėl, Liusi. Ji tik dar labiau turėtų tave mylėti.

– Šį kartą patekau į bėdą, teta Kei, – pasakė ji.

– Tu didvyrė. Štai kas tu esi.

– Ne, tu nesupranti. Nesvarbu, ar tai buvo pateisinamas šaudymas. Nesvarbu, ar ATG duos man medalį.

Ji atsistojo. Pažvelgė į mane su nusivylimu, dar kažkas atsispindėjo jos akyse, tačiau nesupratau, kas. Galbūt tai buvo sielvartas.

Ji niekad neparodė širdgėlos, kai buvo nužudytas Bentonas. Tada mačiau tik įniršį.

– Ta kulka, kurią išėmė iš jos kojos. Tai „Hornady Custom" kulka su apvalkalu ir įduba priekyje. 5,8 gramo. Tokios kulkos buvo mano pistolete.

Nežinojau, ką ir sakyti.

– Tai aš ją pašoviau, teta Kei.

– Net jei ir tu...

– Jeigu ji negalės vaikščioti?.. Jei dėl mano kaltės daugiau negalės dirbti policijoje?

– Na, artimiausiu metu ji tikrai nešokinės iš sraigtasparnių, – tariau aš. – Tačiau jai viskas bus gerai.

– Jeigu aš visam laikui subjaurojau jos veidą savo prakeiktais kumščiais?

– Liusi, paklausyk manęs, – tariau. – Tu išgelbėjai jos gyvybę. Jei tam, kad ją išgelbėtum, nušovei kitus du žmones, tebūnie taip. Tu neturėjai kito pasirinkimo. Juk tu iš tikrųjų to nenorėjai.

– Kad mane skradžiai, kaip norėjau, – atsakė ji. – Gailiuosi, kad jų visų neiššaudžiau.

– Tu tikrai taip negalvoji.

– Gal man pasisamdyti į kariuomenę, – kandžiai ištarė. – Ar turite žmogžudžių, prievartautojų, ginkluotų automobilių vagių, pedofilų, prekeivių narkotikais, kuriuos reikėtų pašalinti? Tiesiog paskambinkite vienas-aštuoni-šimtas-L-I-U-S-I.

– Žudydama Bentono nesugrąžinsi.

Ji, regis, manęs nesiklausė.

– Jis tikrai nenorėtų, kad taip jaustumeisi, – pasakiau.

Suskambo telefonas.

– Jis neapleido tavęs, Liusi. Nepyk ant jo už tai, kad mirė.

Telefonas suskambo trečią kartą, ir ji nesusilaikė. Griebė jį į rankas, nesugebėdama nuslėpti vilties ir baimės akyse. Negalėjau

pasakyti jai to, ką man sakė daktaras Vortas. Dabar tam netinkamas metas.

– Žinoma, minutėlę, – pasakė ji ir perdavė man telefono ragelį, dar labiau nusivylusi ir įskaudinta.

– Klausau, – nenoriai atsiliepiau.

– Ar jūs daktarė Kei Skarpeta? – paklausė nepažįstamas vyriškas balsas.

– Kas čia?

– Man labai svarbu užsitikrinti, kas esate jūs, – vyriškio akcentas buvo amerikietiškas.

– Jei jūs dar vienas reporteris...

– Duosiu jums telefono numerį.

– Duodu jums pažadą, – tariau. – Pasakykite, kas esate, arba aš išjungiu telefoną.

– Pirmiau užsirašykite numerį, – ir pradėjo sakyti skaičius, man nespėjus paprieštarauti.

Šalies kodas buvo Prancūzijos.

– Dabar Prancūzijoje trečia valanda nakties, – pasakiau, tarsi jis to nežinotų.

– Nesvarbu, kuri valanda. Gavome iš jūsų informacijos ir patikrinome ją savo kompiuterinėje sistemoje.

– Tik ne iš manęs.

– Na, jūs pati tikrai to kompiuteryje nesurašėte, daktare Skarpeta.

Jo baritonas skambėjo švelniai ir lygiai kaip nulakuotas medis.

– Esu Liono sekretoriate, – informavo mane. – Paskambinkite duotu numeriu, kad bent jau išgirstumėte mūsų atsakiklį.

– Nesuprantu, ką jūs...

– Prašau.

Padėjau ragelį ir paskambinau. Įrašytas moters balsas prancūzišku akcentu tarė: „Bonjour, hello“ ir abiem kalbom pranešė

biuro darbo valandas. Surinkau papildomą duotą numerį ir vėl išgirdau to paties vyriškio balsą.

– *Bonjour, hello*? Ir tai tariamai patvirtina, kas jūs esate? – pasakiau. – Tai gali būti bet koks restoranas.

– Atsiųskite man faksu savo firminį blanką, gavęs jį, suteiksiu jums daugiau informacijos.

Jis padiktavo numerį. Palikau jį laukti ir nuėjau į darbo kambarį. Faksu išsiunčiau jam savo blanką, o Liusi ir toliau apatiškai sėdėjo prie židinio, alkūnėmis atsirėmusi į kelius, rankomis parėmusi smakrą.

– Mano vardas Džėjus Talis, Interpole esu atsakingas už ryšius su ATG, – pasakė jis, kai sugrįžau prie telefono. – Turite skubiai pas mus atvykti. Kartu su kapitonu Marinu.

– Nesuprantu, – tariau. – Juk gavote mano raportą. Šiuo metu neturiu ką prie jo pridurti.

– Neprašytume jūsų, jei tai nebūtų labai svarbu.

– Marinas neturi užsienio paso, – pasakiau.

– Prieš trejus metus jis vyko į Bahamų salas.

Buvau visai užmiršusi, kad Marinas buvo pasikvietęs vieną iš daugelio netinkamų sau moterų į trijų dienų kruizą. Tiek laiko su ja ir tebendravo.

– Man nerūpi, kaip tai svarbu, – pasakiau. – Jokiu būdu nelipsiu į lėktuvą ir neskrisiu į Prancūziją, kol nežinosiu...

– Luktelkit minutėlę, – mandagiai, tačiau valdingai, nutraukė mane. – Senatoriau Lorde? Pone, ar jūs klausotės?

– Taip.

– Frenkai, – nustebau. – Kur jūs esate? Prancūzijoje?

Paklausiau savęs, kaip ilgai jis buvo įsijungęs konferencinį telefono režimą ir klausėsi mūsų?

– Paklausyk, Kei. Tai svarbu, – senatorius Lordas ištarė tokiu tonu, kad iškart prisiminiau, kas jis esąs. – Važiuok, ir važiuok tuoj pat. Mums reikia tavo pagalbos.

– Jums?

Tada prabilo Talis:

– Su Marinu turite atvykti į privatų „Milijonieriaus“ terminalą pusę penkių. Ryto. Tai yra mažiau nei po šešių valandų.

– Dabar negaliu išvykti... – pradėjau, kai Liusi pasirodė tarpduryje.

– Nevėluokite. Jums rezervuotas skrydis iš Niujorko pusei devynių, – pasakė jis.

Maniau, kad senatorius Lordas jau bus padėjęs ragelį, bet staiga išgirdau jo balsą.

– Ačiū, agente Tali, – pasakė jis. – Dabar aš noriu su ja pasikalbėti.

Išgirdau, kaip Talis išsijungė.

– Noriu žinoti, kaip tau sekasi, Kei, – pasakė mano draugas. senatorius.

– Nė pati nežinau.

– Aš tavimi rūpinsiuosi, – tarė jis. – Neleisiu, kad tau kas nors nutiktų. Pasitikėk manimi. Dabar pasakyk man, kaip jautiesi.

– Be to, kad mane kviečia į Prancūziją ir kad galiu būti atleista iš darbo... – dar norėjau pridurti, kas atsitiko Liusi, bet ji stovėjo šalia manęs.

– Viskas bus gerai, – pasakė senatorius Lordas.

– Kad ir kas tas *viskas* būtų, – atsakiau.

– Pasitikėk manimi.

Visuomet juo pasitikėjau.

– Tavęs paprašys daryti tai, ko galbūt nenorėsi. Tai tave gali gąsdinti.

– Aš nelengvai išsigąstu, Frenkai, – atsakiau.

31

Marinas atvažiavo paimti manęs po trijų penkiolika. Tai buvo negailestinga ryto valanda, primenanti man apie bemiegius budėjimus ligoninėse ankstyvaisiais karjeros metais, kai būtent mane kviesdavo ten, kur niekas nenorėdavo vykti.

– Dabar žinai, kaip smagu budėti naktinėje pamainoje, – pasakė Marinas, mums važiuojant apledijusiais keliais.

– Visą tą esu patyrusi, – atsakiau.

– Taip, tik skirtumas tas, kad tau dabar nereikia to daryti. Gali bet ką pasiųsti į nusikaltimo vietą ir pati likti namuose. Tu esi viršininkė.

– Visada turiu palikti Liusi, kai jai manęs reikia, Marinai.

– Sakau tau, daktaryt, ji tave supranta. Ji vis tiek turbūt važiuos į Vašingtoną į apklausos komisiją.

Nepasakojau jam apie Dorotės vizitą. Jis tik susinervintų.

– Juk tu dirbi Virdžinijos medicinos koledže, noriu pasakyti, kad esi tikra daktarė.

– Ačiū.

– Ar negali tiesiog pasikalbėti su valdytoju ar dar kuo nors? – paklausė jis, įspausdamas automobilio žiebtuvėlį. – Nejaugi negali pasinaudoti savo ryšiais, kad Liusi patektų pas Džo?

– Kol Džo negalės pati spręsti, jos šeima gali kontroliuoti visus ją lankančius žmones.

– Prakeikti pamišėliai. Hitleriai.

– Buvo laikas, kai ir pats buvai gana siaurų pažiūrų, Marinai, – priminiau jam. – Regis, prisimenu, kaip kalbėdavai apie žydrus ir pederastus. Net nenorėčiau pakartoti kai kurių tavo posakių.

– Taip, bet taip baisiai iš tikrųjų negalvojau.

„Milijonieriaus“ reaktyvinių lėktuvų centre temperatūra buvo žemiau nulio, ledinis vėjas grabaliojo mane ir stumdė, kol iš mašinos išsitraukiau lagaminus. Mus pasitiko du pilotai ir, nieko

nesakę, atvėrė vartus, vedančius link pakilimo tako. Ten stovėjo „Learjet“, prikabintas prie jį tempsiančios sunkiasvorės mašinos. Ant vienos iš sėdynių buvo padėtas storas manilinis vokas, adresuotas man. Kai pakilome į šviesią, šaltą naktį, išjungiau salono šviesą ir miegojau iki nusileidimo Teterbore, Naujajame Džersyje.

Mums nulipus metaliniais lėktuvo laiptais, pririedėjo tamsiai mėlynas „Explorer“. Krintančios mažytės snaigės gėlė veidą.

– Policininkas, – linktelėjo galva Marinas, „Explorer“ sustojus.

– Iš kur žinai?

– Visuomet atpažįstu, – atsakė.

Vairuotojas vilkėjo džinsus ir odinį švarką, atrodė daug matęs ir patyręs šiame pasaulyje ir besidžiaugiantis, galėdamas mus pavėžėti. Jis sudėjo mūsų lagaminus į automobilio bagažinę. Marinas atsisėdo priekyje, ir jie įsikalbėjo, tarsi būtų pažįstami visą gyvenimą, nes vairuotojas dirbo Niujorko policijoje, kur anksčiau dirbo ir pats Marinas. Vėl pradėjau snūduriuoti, todėl išgirsdavau tik atskiras jų pokalbio nuotrupas.

– Adamsas iš kriminalinės policijos, jis paskambino apie vienuoliktą. Įtariu, kad sulaukė skambučio iš Interpolo. Net nežinojau, kad jis dirba su jais.

– Tikrai? – Marinas kalbėjo prislopintu migdančiu, kaip burbonas su ledu, balsu. – Lažinuos, kad koks nors įtartinas tipelis...

– Ne. Jis geras vyrukas...

Vis užsnūsdavau ir nubusdavau, didmiesčio šviesoms slystant akių vokais, kol vėl pradėjau jausti buką gėlą.

– Tiek nusigėriau kartą, kad prabudau ryte, nežinodamas, nei kur mano automobilis, nei policininko ženklelis. Tai buvo man tarsi ženklas sustoti...

Tik kartą teko skristi viršgarsiniu lėktuvu, ir tada skridau su Bentonu. Prisimenu, kaip šalia savęs jutau jo kūną, kaip kaito krūtys, man jį liečiant; sėdėjome mažose pilkose odinėse sėdynėse

ir gėrėme prancūzišką vyną, žiūrėdami į indelį su ikrais, kurių visai nenorėjome valgyti.

Prisimenu, kad apsipykome, tuomet pašėlusiai mylėjomės Londone, bute netoli Amerikos ambasados. Galbūt Dorotė ir teisi. Per mažai klausiausi kitų nuomonės ir per mažai pati buvau atvira. Tačiau dėl Bentono ji klydo. Jis niekuomet nebuvo silpnas, ir mūsų santykiai nebuvo drungni.

– Daktare Skarpeta?

Balsas privertė sugrįžti į realybę.

– Jau atvykome, – pranešė vairuotojas, žiūrėdamas į mane per veidrodėlį.

Pasitryniau rankomis veidą, vos susilaikiau nenusižiovavusi. Čia pūtė dar smarkesni vėjai, ir oras buvo dar šaltesnis. Įregistravau mus „Air France“ bilietų kasoje, nes bijojau Marinui patikėti bilietus ir pasus, jis net reikiamų išvykimo vartų negalėjo surasti, nepasirodęs kaip avigalvis. Skrydis Nr. 2 buvo numatytas po pusantros valandos. Tik atsisėdusi „Concorde“ laukimo salėje, vėl pasijutau pavargusi, perštėjo akis. Marinas apstulbęs dairėsi aplink.

– Tu tik pasižiūrėk! – jis garsiai šnibždėjo. – Čia pilnas baras gėrimų. Tas vyrukas štai ten geria alų, nors dar tik septinta valanda ryto.

Marinas tai suprato kaip ženklą sau.

– Ko nors norėsi? – paklausė. – Gal laikraščio?

– Šiuo metu man nusispjaut, kas vyksta pasaulyje, – norėjau, kad jis paliktų mane ramybėje.

Jis grįžo nešinas dviem lėkštėmis, prikrautomis sluoksniuotų pyragėlių, sūrio ir krekerių. Po ranka buvo pasikišęs skardinę „Heineken“.

– Ar žinai, – paklausė jis, dėdamas pusryčių užkandžius ant kavos staliuko priešais save, – kad dabar Prancūzijoje beveik trečia valanda po pietų?

Jis atsidarė skardinę alaus.

– Kai kurie žmonės čia maišo šampaną su sultimis, girdėjai kada nors apie tai? Aš beveik tikras, kad netoliese sėdi kažkokia įžymybė. Ji su akiniais nuo saulės, ir visi į ją žiūri.

Man tai nerūpėjo.

– Vyrukas su ja taip pat atrodo žinomas, panašus į Melą Bruksą.

– Ar moteris su akiniais panaši į Aną Bankroft? – sušnibždėjau.

– Taip!

– Tada ten tikrai Melas Bruksas.

Kiti keleiviai, vilkintys daug brangesniais drabužiais nei mes, pasižiūrėjo mūsų pusėn. Vyriškis vartė „Le Monde" ir siurbčiojo ekspreso kavą.

– Mačiau ją filme „Absolventas". Prisimeni tą filmą? – tęsė Marinas.

Dabar buvau visiškai prabudusi ir labai norėjau kur nors pasislėpti.

– Tai sužadino mano fantazijas. Šūdas. Tarsi mokytoja tave *privačiai* mokytų po pamokų. Tokia, dėl kurios tau linksta keliai.

– Per tą langą matosi „Concorde", – parodžiau jam.

– Kaip gaila, kad nepasiėmiau fotoaparato.

Jis dar kartą gurkštelėjo alaus.

– Gal eik ir nusipirk, – pasiūliau.

– Manai, jie turės vienkartinių fotoaparatų?

– Tik prancūziškų.

Jis trumpai pasvarstė ir suktai pažvelgė į mane.

– Tuoj grįšiu, – pasakė.

Jis, žinoma, paliko savo pasą ir bilietą palto, numesto ant kėdės, kišenėje, ir kai buvo pranešta, jog prasidėjo laipinimas į lėktuvą, į pranešimų gaviklį gavau žinutę, kad jo niekas neįleidžia į laukimo salę. Jis laukė prie registracijos stalo, iš pykčio visas išraudęs, šalia stovėjo apsaugos darbuotojas.

– Atsiprašau, – tariau, paduodama vienam iš darbuotojų jo pasą ir bilietą.

– Tik nepradėkim tokiu būdu kelionės, – ištariau tyliai, mums einant per laukiamąjį paskui kitus keleivius.

– Sakiau jiems, kad nueisiu ir atnešiu dokumentus. Prancūziškų šunsnukių šutvė. Jei žmonės kalbėtų angliškai, kaip ir turėtų būti, nieko panašaus neatsitiktų.

Mūsų sėdimos vietos buvo šalia, tačiau, laimei, lėktuvas buvo pustuštis, todėl persikėliau per praėjimą į kitą krėslą. Jis atrodė įsižeidęs, kol neatidaviau jam pusės porcijos savo viščiuko su citrinų padažu, bandelės ir šokoladukų. Nežinau, kiek alaus Marinas išgėrė, tačiau jis nuolat lakstė pirmyn atgal tarp krėslų, mums skrendant dvigubai didesniu nei šviesos greičiu virš vandenyno. Į Šarlio de Golio oro uostą atvykome šešios dvidešimt po pietų.

Prie terminalo mūsų laukė tamsiai mėlynas „Mercedes", Marinas iš karto panoro pasikalbėti su vairuotoju, kuris ne tik neleido jam sėstis į priekinę sėdynę, bet ir visiškai nekreipė į jį dėmesio. Marinas paniuręs rūkė, atsidaręs langą, šaltas oras veržėsi vidun, jam apžiūrinėjant apgailėtinus pastatus, išterliotus grafitais; po nesibaigiančių geležinkelio paskirstymo stoties mylių pagaliau pamatėme tamsoje apšviesto didmiesčio kontūrus. Didžiųjų korporacijų „Hertz", „Honda", „Technics" ir „Toshiba" vitrinos švietė naktyje nuo savo Olimpo kalvos aukštumų.

– Prakeikimas, gal mes Čikagoje? – pasiskundė Marinas. – Keistai jaučiuosi.

– Tai dėl kelių laiko juostų pasikeitimo, – tariau.

– Anksčiau skridau į Vakarų pakrantę, tačiau taip nesijaučiau.

– Taip, dabar daug sunkiau, – pasakiau.

– Manau, kad tai dėl tokio didelio skridimo greičio, – tęsė jis. – Pati pagalvok. Žiūri per mažytį iliuminatorių tarsi kokiame kosminiame laive, ar ne? Net horizonto nesimato. Taip aukštai

nėra debesų, per mažai deguonies, gal koks trisdešimt laipsnių žemiau nulio. Jokių paukščių, kitų įprastų lėktuvų, nieko.

Policijos pareigūnas mėlynai baltu „Citroën“ su raudonomis juostomis išrašinėjo baudą greitį viršijusiam vairuotojui prie Prancūzijos banko. Kapucinų bulvaro parduotuves greitai pakeitė prabangios dizainerių krautuvėlės turtingiesiems, ir aš prisiminiau, kad niekur neradau pinigų keityklos.

– Štai kodėl aš ir vėl alkanas, – Marinas tęsė savo mokslinius išvedžiojimus. – Medžiagų apykaita turi prisiderinti prie mūsų, taip greitai skrendant. Pagalvok, kiek kalorijų mes suvartojome. Praėjęs muitinę, aš nieko nejaučiau – nei girtas, nei persivalgęs – nieko.

Kalėdinių papuošimų net pačiame miesto centre nebuvo itin daug. Paryžiečiai sukabino kuklias lempučių girliandas ir amžinai žaliuojančių spygliuočių šakeles savo užkandinėse ir parduotuvėlėse; iki šiol nemačiau Kalėdų Senelių, išskyrus vieną didžiulį pripučiamą oro uoste, plazdėjusį savo ilgomis rankomis, tarsi atliktų gimnastikos pratimus. Daugiau šventinės nuotaikos jautėsi marmuriniame „Grand Hôtel“ vestibiulyje, kuris buvo išpuoštas puansetijomis, o viduryje stovėjo Kalėdų eglutė; pagal kelionės maršrutą turėjome čia apsistoti.

– Po perkūnais, – tarė Marinas, žvalgydamasis į kolonas ir didžiulį sietyną. – Kaip manai, kiek kainuoja kambarys tokioje lūšnoje?

Telefonai skambėjo be perstojo, o eilė prie registratūros atrodė be galo ilga. Visur buvo pristatyta lagaminų, ir nusiminusi supratau, kad viešbutyje registruojasi visa turistų grupė.

– Žinai ką, daktaryt? – pasakė Marinas. – Aš turbūt neišgalėsiu čia net alaus nusipirkti.

– Jei kada pavyks prieiti prie baro, – atsakiau jam. – Atrodo, prastovėsim čia visą naktį.

Vos tai ištariau, kažkas palietė mano petį, ir pamačiau besišypsantį vyriškį juodu kostiumu, stovintį šalia manęs.

– Madam Skarpeta, tamsta Marinas? – jis nusivedė mus iš turistų eilės. – Atleiskite, tik dabar jus pamačiau. Mano vardas Ivanas. Jūs jau užregistruoti. Tuojau parodysiu jūsų kambarius.

Nesupratau jo akcento, bet jis nebuvo prancūzas. Per vestibiulį palydėjo mus prie žalvarinių, iki blizgesio nupoliruotų liftų, ten paspaudė trečio aukšto mygtuką.

– Iš kur jūs atvykęs? – paklausiau.

– Iš visur, tačiau Paryžiuje gyvenu jau daug metų.

Nusekėme paskui jį ilgu koridoriumi prie šalia esančių, bet tarpusavyje nesujungtų kambarių. Apstulbau ir susinervinau, pamačiusi, kad mūsų bagažas jau buvo kambariuose.

– Jei jums ko nors reikės, kvieskite mane, – pasakė Ivanas. – Geriausia valgyti čia esančioje kavinėje. Ten jums rezervuotas staliukas arba, žinoma, galite naudotis kambarių tarnyba.

Jis skubiai išėjo, man nespėjus įduoti jam arbatpinigių. Abu su Marinu stovėjome prie durų ir žiūrėjome į kambarius.

– Tai nenormalu, – tarė Marinas. – Nemėgstu tokio slaptų agentų mėšlo. Iš kur mums, po galais, žinoti, kas jis toks? Lažinuosi, kad jis net nedirba šiame viešbutyje.

– Marinai, nekalbėkime apie tai koridoriuje, – tyliai pasakiau. Pamaniau, kad jei nors trumpam nuo jo nepailsėsiu, išprotėsiu.

– Tai kada nori eiti valgyti?

– Aš tau paskambinsiu į kambarį, – atsakiau.

– Žinok, aš labai alkanas.

– Gal tada nueik į kavinę, Marinai, – pasiūliau, tikėdamasi, kad jis sutiks. – Aš užvalgysiu ko nors vėliau.

– Ne, geriau būkime kartu, daktaryt, – atsiliepė jis.

Įėjau į kambarį ir uždariau duris, apstulbau, pamačiusi, kad mano lagaminai buvo išpakuoti, drabužiai gražiai sulankstyti ir sudėti į stalčius. Kelnės, marškiniai ir kostiumėlis kabojo spintoje, kosmetika išdėliota vonioje ant stalviršio. Tą pačią sekundę suskambo telefonas. Net neabejojau, kas skambina.

– Ko? – paklausiau.

– Jie lindo prie mano daiktų ir viską išdėliojo! – Marinas kaukė kaip per garsiai įjungtas radijas. – To jau per daug. Man nepatinka, kai kažkas knaisiojasi po mano lagaminus. Kas jie čia sau mano esantys? Ar čia kažkoks prancūzų paprotys? Įsiregistruoji prašmatniame viešbutyje, ir jie perkrausto tavo lagaminus?

– Ne, tai nėra prancūziškas paprotys, – tariau.

– Tai čia turbūt Interpolo paprotys, – atsakė jis.

– Paskambinsiu tau vėliau.

Vidury stalo stovėjo krepšelis su vaisiais ir vyno butelis, atsipjoviau gabalėlį sultingo apelsino ir įsipyliau taurę „Merlot". Atitraukiau sunkias užuolaidas ir pasižiūrėjau į žmones vakariniais drabužiais, sėdančius į ištaigingus automobilius. Paauksuotos skulptūros ant seno operos pastato kitoje gatvės pusėje puikavosi auksine nuogybe prieš savo dievus, tolumoje ant stogų tarsi juodi šeriai dygo kaminai. Kažkas pasikėsino į mano privatumą, jaučiausi susierzinusi ir vieniša.

Ilgai maudžiausi vonioje, nenorėjau vėl susitikti su Marinu šį vakarą, tačiau mandagumas nugalėjo. Jis dar niekad nėra buvęs Europoje, Paryžiuje tuo labiau, iš tikrųjų bijojau palikti jį vieną. Susukau jam ir paklausiau, ar nenorėtų kartu su manimi į kambarį užsisakyti lengvos vakarienės. Jis išsirinko picą, nors ir perspėjau jį, kad Paryžius picomis negarsėja, ir nusiaubė mano mini barą, ieškodamas alaus. Aš užsisakiau tik austrių ant vienos kriauklės puselės; apšvietimą sumažinau, šiandien mačiau jau pakankamai.

– Aš apie kai ką galvojau, – pasakė Marinas, kai maistas atkeliavo. – Nenorėčiau apie tai kalbėti, daktaryt, tačiau mane apėmęs toks labai keistas jausmas, velniškai keistas. Na, aš galvoju, – jis atsikando picos, – gal ir tu taip jautiesi. Gal kokia nors panaši mintis sklando ir tavo galvoje, atsiradusi lyg iš niekur nieko, tarsi koks NSO.

Nuleidau šakutę. Miesto šviesos tvaskėjo per langus ir netgi mažai apšviestame kambaryje galėjau įžiūrėti jo baimę. Atsakiau jam tuo pačiu.

– Neturiu net menkiausio supratimo, apie ką tu kalbi, – pasakiau, siekdama vyno.

– Gerai, manau, kad turime kai ką apsvarstyti.

Net nenorėjau jo klausyti.

– Na, pirmiausia tu gauni tą laišką per Jungtinių Valstijų senatorių, kuris kaip tik yra Teisėjų komiteto pirmininkas, o tai reiškia, kad jis turi labai daug galių federalinėje teisėsaugoje. Vadinasi, jis žino viską, kas vyksta slaptojoje tarnyboje, ATG, FTB ir dar kur tik nori.

Manyje suskambo pavojaus varpai.

– Turi pripažinti, kad gana įdomiai tuo pačiu metu senatorius Lordas tau įduoda laišką nuo Bentono, ir staiga dabar mes atsiduriame čia ir vykstame į Interpolą...

– Neanalizuokime to, – nukirtau jį, pajutusi, kaip susitraukia skrandis ir stipriai pradeda plakti širdis.

– Išklausyk manęs, daktare, – atsakė jis. – Laiške Bentonas tau sako, kad nustotum sielvartauti, kad viskas yra gerai, ir jis žino, ką tu veiki šiuo metu...

– Baik, – pakėliau balsą ir numečiau servetėlę ant stalo, pradėjus plūsti emocijoms.

– Reikia tai pripažinti, – Marinas taip pat pradėjo jaudintis. – Iš kur tu žinai... Kas, jeigu tas laiškas buvo parašytas ne prieš kelerius metus? O jei jis parašytas visai neseniai?..

– Ne! Kaip tu drįsti? – sušukau, ašaroms kaupiantis akyse.

Atstūmiau savo kėdę ir atsistojau.

– Išeik, – pasakiau jam. – Neklausysiu tavo prakeiktų NSO teorijų. Ko tu nori? Kad vėl iš naujo išgyvenčiau tą pragarą? Kad vėl pradėčiau kažko tikėtis, kai taip ilgai stengiausi susitaikyti su negailestinga tiesa? Dink iš mano kambario.

Kėdė su trenksmu nuvirto ant žemės, Marinui pašokus ant kojų. Jis pagriebė cigarečių pakelį nuo stalo.

– O kas, jeigu jis, po galais, iš tikrųjų gyvas? – pakėlė balsą Marinas. – Iš kur tu žinai, kad jam nereikėjo pradingti iš arenos kuriam laikui, nes buvo įsivėlęs į kokią nors stambią operaciją kartu su ATG, FTB, Interpolu, mėšlas, gal ir NASA?

Sugriebiau vyno taurę, rankos taip drebėjo, kad vos jo neišlaisčiau; visa mano egzistencija vėl buvo perplėšta pusiau. Marinas žingsniavo po kambarį, audringai gestikuliuodamas su cigarete rankoje.

– Tu to nežinai iš tikrųjų, – pasakė jis vėl. – Tu tik matei apdegusį kaulą dvokiančioje išdegusioje skylėje. Ir į jo panašų „Breitling" laikrodį. Na ir kas!

– Tu kalės vaike! – tariau. – Prakeiktas šunsnuki! Man tiek teko išgyventi, o tu vėl pradedi...

– Tu ne vienintelė tai išgyvenai. Jei su juo miegojai, dar nereiškia, kad jis tau priklausė.

Prišokau prie jo ir vos susilaikiau netrenkusi jam per veidą.

– O, Dieve, – sumurmėjau, žiūrėdama į jį, netekusį žado. – O, Dieve.

Prisiminiau, kaip Liusi mušė Džo, ir pasitraukiau nuo Marino. Jis nusisuko į langą ir tylėdamas rūkė. Kambarys prisipildė kančios ir apmaudo, atrėmiau galvą į sieną ir užsimerkiau. Niekuomet iki šiol nesigriebiau smurto prieš nieką, tuo labiau ne prieš tuos, kuriuos pažinojau ir kurie man rūpėjo.

– Nyčė buvo teisus, – sumurmėjau nuliūdusi. – Atsargiai rinkis priešus, nes pats tapsi į juos panašus.

– Atleisk, – paprastai ištarė Marinas.

– Kaip mano pirmasis vyras, kaip idiotė sesuo, kaip kiekvienas nesivaldantis, žiaurus, savanaudis žmogus, kokį tik pažinojau. Ir aš tokia pati. Kaip jie visi.

– Ne, tu tokia nesi.

Kaktą spaudžiau prie sienos tarsi melsdamasi, džiaugiausi, kad kambaryje gan tamsu ir aš nuo jo nusisukusi, kad nematytų mano sielvarto.

– Nenorėjau tavęs įskaudinti taip kalbėdamas, daktaryt. Prisiekiu, nenorėjau. Net pats nežinau, kodėl taip kalbėjau.

– Viskas gerai.

– Aš tiesiog bandau žvelgti iš įvairių perspektyvų, nes iš turimų informacijos gabalėlių negaliu sudėti visumos.

Jis priėjo prie peleninės ir užgesino cigaretę.

– Nesuprantu, kodėl turėjome čia atvykti, – tarė jis.

– Tikrai ne dėl to, apie ką tu kalbėjai, – atsakiau.

– Na, aš nesuprantu, kodėl jie negalėjo apsikeisti su mumis informacija internetu ar telefonu, kaip visada daro. O tu?

– Ne, – sušnibždėjau, giliai įkvėpdama.

– Taigi, pradėjau po truputį įsivaizduoti, kad galbūt Bentonas... O ką, jeigu vyksta kažkas labai svarbaus, ir jis kuriam laikui turėjo tapti saugomu liudininku. Pakeisti tapatybę ir visa kita. Juk mes ne visuomet žinojome, ką jis daro. Net ir tu nežinojai, nes jis negalėdavo pasakoti, be to, jis nenorėtų kelti mums pavojaus, sakydamas tai, ko mes neturėtume žinoti. Jis tikrai nenorėtų tavęs skaudinti, arba kad tu visą laiką dėl jo jaudintumeisi.

Nieko nesakiau.

– Aš nenoriu kelti jokių bangų. Tik sakau, kad turėtume apie tai pagalvoti, – pridūrė užsikirsdamas.

– Ne, nėra apie ką galvoti, – pasakiau atsikrenkšdama, regis, skaudėjo visą kūną. – Nereikia apie tai galvoti. Jo tapatybė buvo nustatyta, Marinai, visais įmanomais būdais. Kerė Greten neužmušė jo patogumo dėlei, kad jis galėtų pranykti kuriam laikui. Argi nesupranti, kad tai neįmanoma? Jis miręs, Marinai. Jis miręs.

– Ar stebėjai skrodimą? Ar skaitei skrodimo ataskaitą? – nenusileido jis.

Bentono palaikai buvo išsiųsti į Filadelfijos medicinos ekspertizės būstinę. Aš niekada taip ir neperžvelgiau bylos.

– Ne, skrodime tu nedalyvavai, nes jeigu būtum, tikrai manyčiau, kad esi labiausiai išprotėjęs žmogus, kokį tik esu sutikęs, – pasakė Marinas. – Taigi nieko nematei. Žinai tik tiek, kiek tau pasakė. Nenoriu to vis kartoti, bet tai tiesa. O jeigu kas nors norėjo apgauti, kad tai jo palaikai, kaip tau žinoti, jei nieko nematei?

– Įpilk man škotiško, – tariau.

32

Atsisukau į Mariną, vis dar nugara remdamasi į sieną, tarsi neturėdama jėgų stovėti ant kojų.

– O, žmogau, matei, kiek čia kainuoja viskis? – nusistebėjo Marinas, uždarydamas mini baro dureles.

– Nesvarbu.

– Bet kuriuo atveju, manau, už viską moka Interpolas, – nusprendė jis.

– Ir man reikia cigaretės, – pridūriau.

Jis uždegė man „Marlboro“, pirmas dūmas suspaudė plaučius. Marinas padavė stiklinę gryno škotiško viskio su ledu, pats rankoje laikė „Beck's“ alų.

– Tik noriu pasakyti, – pratęsė Marinas, – kad, jei Interpolas gali daryti tokius dalykėlius su elektroniniais bilietais, prašmatniais viešbučiais ir viršgarsiniais lėktuvais, ir mes dar nieko nesutikome, su kuo galėtume apie tai pasikalbėti, tada kodėl manai, kad jie negalėjo suklastoti ir visa kita?

– Jie tikrai nesuklastojo žmogžudystės, kurią padarė psichopatė, – atsakiau.

– O galėjo. Ir pasirinko tinkamą laiką, – jis išpūtė dūmus ir gurkštelėjo alaus. – Dalykas tas, daktaryt, manau, kad viską galima suklastoti.

– Buvo atliktas DNR tyrimas...

Nesugebėjau užbaigti sakinio. Vėl sugrįžo visi vaizdai, kuriuos savyje taip seniai užgniaužiau.

– Negali tvirtinti, kad raportas buvo tikras.

– Pakaks!

Tačiau alus jau buvo sugriovęs Marino pasistatytas sienas, jis negalėjo nustoti kėlęs savo vis fantastiškesnes teorijas ir daręs išvadas, kokių pats labiausiai troško. Jo balsas vis labiau tolo nuo manęs, kol pasidarė vos girdimas. Mane pradėjo krėsti drebulys. Šviesos spindulėlis blykstelėjo tamsioje suniokotoje mano sielos dalyje. Žūtbūt norėjau tikėti tuo, ką sako Marinas.

Prabudau apie penktą valandą ryto, vis dar apsirengusi gulėjau ant sofos. Beprotiškai skaudėjo galvą. Burnoje jutau išsivadėjusį cigarečių kvapą, dvokiau alkoholiu. Nusiprausiau po dušu ir ilgą laiką spoksojau į telefoną prie savo lovos. Nuo minties, ką ruošiausi daryti, ėmė panika. Buvau tokia sumišusi.

Filadelfijoje dabar buvo pats vidurnaktis, taigi palikau žinutę daktarui Veinsui Harstonui, vyriausiajam medicinos ekspertui. Palikau jam savo kambario fakso numerį, ant durų užkabinau ženklą „Netrukdyti“. Susitikau Mariną koridoriuje, nieko nesakiau, tik vos ištariau „labas rytas“.

Apačioje skambėjo indai, buvo ruošiami pusryčiai, vyras skudurėliu valė stiklines duris. Taip anksti kavos dar nebuvo, kitas ankstyvas svečias buvo moteris, audinės kailinius užmetusi ant kėdės. Priešais viešbutį mūsų laukė kitas „Mercedes“ taksi.

Vairuotojas buvo paniuręs ir labai skubėjo. Pasitryniau smilkinius, motociklai lenkė mus iš visų pusių savo įsivaizduojamomis kelio juostomis, nardydami tarp mašinų ir riaumodami siaurais tuneliais. Liūdnai prisiminiau princesės Dianos mirtį viename iš tokių tunelių.

Pamenu, kai prabudau ir išgirdau apie šią nelaimę per žinias, pirma mintis buvo, kad mes negalime patikėti, jog tokia kasdienė,

atsitiktinė mirtis gali ištikti mūsų dievukus. Nebuvo jokios garbės ar kilnumo būti užmuštam girto vairuotojo. Mirtis visus sulygina. Jai nusispjaut, kas esate.

Dangus buvo tamsiai mėlynas. Šaligatviai buvo šlapi nuo plovimo, žalios šiukšliadėžės sustatytos išilgai gatvės. Automobilis drebėjo, važiuodamas akmeniniu Santarvės aikštės grindiniu; toliau važiavome palei Seną, kurios beveik nematėme, nes ją užstojo siena. Skaitmeninis Liono stoties laikrodis rodė 7:20 val. Viduje girdėjosi kojų šlepsėjimas, žmonės skubėjo į „Relais Hachette" pirkti laikraščių.

Stovėjau eilėje už moters su pudeliu prie bilietų kasos, kai aštrių bruožų, gerai apsivilkusio vyriškio vaizdas pritrenkė mane. Iš toliau jis buvo labai panašus į Bentoną. Nesusilaikiau neperžiūrėjusi žmonių minios, tarsi norėdama jį surasti, širdis mušė kaip pašėlusi, atrodė, daugiau neištversiu.

– Kavos, – tariau Marinui.

Atsisėdome prie bufeto „L'Embarcadére" kavinėje, mums patiekė ekspreso kavos mažyčiuose ruduose puodeliuose.

– Kokia čia nesąmonė? – bambėjo Marinas. – Norėjau paprasčiausios kavos. Gal galite paduoti cukraus? – paprašė moters už prekystalio.

Ji numetė kelis pakelius ant stalo.

– Manau, jis norėtų „café crème", – pasakiau jai.

Moteris linktelėjo galva. Marinas išgėrė keturis puodelius kavos, suvalgė du ilgus batonus su kumpiu ir surūkė tris cigaretes per mažiau nei dvidešimt minučių.

– Žinai, – pasakiau jam, kai įlipome į greitąjį traukinį *train à grande vitesse*, arba TGV, – nenoriu, kad nuvarytum save į kapus anksčiau nei reikia.

– Ei, dėl manęs nesijaudink, – atsakė jis, sėsdamasis priešais mane. – Jei pabandyčiau viso to atsisakyti, tai tikrai mane pribaigtų.

Vos trečdalis vietų mūsų vagone buvo užimtos, keleiviai atrodė susidomėję tik savo laikraščiais. Dėl tvyrančios tylos mudu su Marinu buvome priversti kalbėtis pašnibždomis, traukinys-kulka staiga be garso truktelėjo pirmyn. Išsklendėme iš stoties, pro šalį pradėjo lėkti medžiai ir mėlynas dangus. Mane išpylė karštis, labai troškino. Bandžiau miegoti, tačiau saulės šviesa tvieskė man į akis.

Prabudau, kai už dviejų eilių sėdinti anglė pradėjo garsiai kalbėti telefonu. Senyvas vyras, sėdintis kitoje praėjimo pusėje, sprendė kryžiažodį, spaudinėdamas pieštuko antgalį. Stiprus vėjo gūsis bloškėsi į vagoną, mums prasilenkiant su kitu traukiniu, netoli Liono dangus pabalo ir pradėjo snigti.

Marinas žvelgė pro langą, jo nuotaika vis prastėjo ir, kai išlipome Liono stotyje, jis tapo šiurkštus. Nepratarė nė žodžio, kol važiavome taksi, o aš dar labiau pradėjau ant jo pykti, prisiminusi, ko jis prišnekėjo praeitą naktį.

Mes artinomės prie senosios miesto dalies, kur į vieną susiliejo Ronos ir Sonos upės, kalvos šlaite pastatyti namai ir senovinės sienos man priminė Romą. Jaučiausi siaubingai. Mano siela vėl buvo sužeista. Jaučiausi be galo vieniša, tarsi net neegzistuočiau, tarsi būčiau tik kito žmogaus sapno dalis.

– Nieko nesitikiu, – pagaliau nei iš šio, nei iš to prašneko Marinas. – Galiu sakyti *kas, jeigu*, tačiau nieko nesitikiu. Nėra prasmės. Žmona mane paliko labai seniai, o aš vis dar neradau sau nieko tinkamo. Dabar esu laikinai atleistas iš pareigų ir galvoju dirbti tau. Jeigu dirbčiau? Tu daugiau manęs nebegerbtum.

– Žinoma, gerbčiau.

– Nesąmonė. Jei kam nors dirbi, viskas pasikeičia, ir tu tai žinai.

Jis atrodė prislėgtas ir išsekęs, jo veidas ir susmukusi poza rodė, kiek įtampos gyvenime jis buvo patyręs. Kava buvo apsipylęs savo suglamžytus džinsinius marškinius, chaki spalvos kelnės kabojo

ant jo kaip maišas. Pastebėjau, kad kuo daugiau svorio Marinas priaugdavo, tuo didesnes kelnes pirkdavo, tarsi norėdamas save ar ką nors kitą apgauti.

– Žinai, Marinai, nėra gražu duoti suprasti, kad dirbti man būtų blogiausias dalykas, nutikęs tavo gyvenime.

– Gal ir ne pats blogiausias, bet arti to, – atsakė jis.

33

Pagrindinė Interpolo būstinė vieniša stovėjo *Tête d'Or* parke. Tai buvo atspindinčių stiklų ir baseinų tvirtovė, visai nepanaši į tarptautinės policijos buveinę. Buvau tikra, kad niekas, pravažiuojantis pro šalį, nesuprastų, kas vyksta už šių sienų. Platano medžiais apsodintos gatvės, kurioje būstinė stovi, pavadinimo niekur nesimatė, taigi, jei nežinotum, kur vyksti, taip šios vietos ir nerastum. Fasadinėje pastato dalyje nebuvo ir užrašo „Interpolas". Iš tikrųjų čia nebuvo jokių atpažinimo ženklų.

Satelito lėkščių, antenų, betoninių užtvarų ir kamerų beveik neįmanoma pamatyti, žalia metalinė tvora su skustuvo aštrumo viela viršuje buvo nepastebimai įkomponuota į landšaftą. Vienintelės pasaulyje tarptautinės policijos organizacijos sekretoriatas tyliai skleidė šviesą ir ramybę, leisdamas dirbantiems viduje matyti, kas vyksta išorėje, bet iš lauko praeiviai nematė nieko. Šį apniukusį, šaltą rytą tik nedidelė kalėdinė eglutė ant stogo ironiškai sveikino su šventėmis.

Nemačiau nė vieno žmogaus aplink; prie išorinių vartų paspaudžiau vidaus ryšio mygtuką, norėdama pranešti apie mūsų atvykimą. Atsiliepęs balsas paprašė prisistatyti, ir mums pasisakius pavardes vartai atsivėrė. Su Marinu ėjome šaligatviu iki priestato, kurio durys taip pat spragtelėjusios atsivėrė. Čia mus pasitiko sargybinis su kostiumu ir kaklaraiščiu, jis atrodė pakankamai

stiprus, kad nutvertų Mariną ir išsviestų jį atgal į Paryžių. Kitas sargybinis, sėdintis už neperšaunamo stiklo, atsidarė stalčių ir mūsų pasus iškeitė į lankytojų korteles.

Asmeniniai daiktai buvo peršviesti rentgeno spinduliais, ir mus pasitikęs sargybinis labiau gestais nei žodžiais parodė mums po vieną įeiti į kažkokią nuo grindų iki lubų permatomą pneumatinę kabiną. Įžengiau, beveik tikėdamasi, kad būsiu kažkur įtraukta, išgaubtos termoplastiko durys užsivėrė. Kai atsivėrė kitos priešais esančios durys, kiekviena mano molekulė buvo nuskenuota.

– Kas čia per velniava? Kaip iš „Žvaigždžių karų“, – tarė man taip pat peršviestas Marinas. – Iš kur gali žinoti, ar tokios procedūros nesukels vėžio? Arba jei esi vyras, ar neatsiras kitokių problemų?

– Patylėk, – pasakiau jam.

Teko ilgokai laukti, kol stiklinėje perėjoje, apsaugos zoną jungiančioje su pagrindiniu pastatu, pasirodė vyriškis, jis atrodė visiškai kitaip nei tikėjausi. Lengva spyruokliuojanti jauno vyro eisena, brangus anglies juodumo flanelinis kostiumas lengvai krito ant aiškiai atletiško kūno. Jis vilkėjo baltus šiugždančius marškinius, buvo pasirišęs sodrios kaštoninės, žalios ir mėlynos spalvos „Hermès“ kaklaraištį, ir, kai tvirtai paspaudė mums rankas, pastebėjau, kad ant riešo nešiojo auksinį laikrodį.

– Džėjus Talis. Atsiprašau, kad priverčiau jus laukti, – tarė jis.

Jo šviesiai rudos akys taip skvarbiai nužvelgė mane, kad pasijutau nepatogiai, tamsūs taisyklingi veido bruožai buvo tokie įspūdingi, kad iš karto suvokiau, kokio tipo žmogus jis yra, nes visi gražūs vyrai yra vienodi. Mačiau, kad Marinui jis ne itin patiko.

– Mes kalbėjomės telefonu, – pasakė jis, tarsi pati neprisiminčiau.

– Nuo to laiko dar nemiegojau, – atsakiau, neįstengdama atitraukti nuo jo akių.

– Prašau eiti su manimi.

Marinas žvilgtelėjo į mane ir pasukiojo pirštus Taliui už nugaros taip, kaip paprastai daro, nusprendęs, kad tas žmogus homoseksualus. Talio pečiai buvo platūs, liemens beveik neturėjo. Profilis atrodė kaip vieno iš romėnų dievų, lūpos pilnos, o žandikaulis – platus.

Niekaip negalėjau perprasti jo amžiaus. Paprastai postai užsienyje buvo labai trokštami, juos skirdavo vyresniems ir aukštesnio rango pareigūnams, tačiau Talis kažin ar buvo trisdešimties. Jis nuvedė mus į marmurinį keturių aukštų dydžio atriumą, kuris buvo apšviestas saulės, viduryje matėsi nuostabi pasaulio mozaika. Net ir liftai buvo iš stiklo.

Įveikę daugybę elektroninių užraktų, garsinės signalizacijos įrenginių, skaičių kombinacijų ir filmavimo kamerų, sekančių kiekvieną mūsų žingsnį, iš lifto išlipome trečiame aukšte. Jaučiausi tarsi būčiau perpjauto kristalo viduje. Talis visas spindėjo. Buvau apstulbusi ir pasipiktinusi, nes nenorėjau čia vykti ir nesijaučiau padėties šeimininke.

– Kas ten viršuje? – paklausė Marinas, tikras mandagumo įsikūnijimas.

– Ketvirtas aukštas, – ramiai atsakė Talis.

– Na, ant mygtukų nėra skaičių, atrodo, viskam reikalingi raktai, – tęsė Marinas, žiūrėdamas į lifto lubas. – Ar tik ne ten laikote visus savo kompiuterius?

– Ten gyvena generalinis sekretorius, – dalykiškai paaiškino Talis, tarsi čia nebūtų nieko keisto.

– Nejuokauji?

– Dėl saugumo. Jis su šeima gyvena šiame pastate, – pasakė Talis, mums einant pro įprastai atrodančius biurus ir įprastai atrodančius juose dirbančius žmones. – Dabar su juo susitiksime.

– Gerai, galbūt jis nepasididžiuos ir pasakys mums, kokia velniava čia vyksta, – atsakė Marinas.

Talis atidarė dar vienerias duris, šį kartą tai buvo prabangios durys iš tamsaus medžio, su mumis mandagiai pasisveikino vyras britišku akcentu ir prisistatė esąs komunikacijos direktorius. Jis paklausė, kokios kavos gersime, ir pranešė generaliniam sekretoriui Džordžui Miro apie mūsų atvykimą. Po kelių minučių jis mus įvedė į Miro kabinetą, kur pamatėme impozantišką vyriškį žilais plaukais, sėdintį odiniame krėsle už juodo stalo, aplink ant sienų buvo sukabinti senoviniai ginklai, medaliai ir dovanos iš kitų šalių. Miro atsistojo ir paspaudė mums rankas.

– Patogiai atsisėskime, – pasakė jis.

Jis nusivedė mus prie krėslų šalia lango, pro kurį matėsi Ronos upė, o Talis nuo stalo paėmė storą bylą.

– Žinau, kad jums tai buvo gan sunkus išbandymas ir jūs tikriausiai labai pavargę, – tarė jis taisyklinga anglų kalba. – Nežinau nė kaip jums padėkoti, kad atvykote, ir dar taip skubiai.

Iš jo neperprantamo veido, kariškos laikysenos negalėjome nieko suprasti, o jo akivaizdoje visi atrodė tokie maži ir nereikšmingi. Jis atsisėdo į krėslą aukštu atlošu ir sukryžiavo kojas. Mes su Marinu pasirinkome sofą, Talis, ant stalelio padėjęs bylą, atsisėdo priešais mane.

– Agente Tali, – pasakė Miro, – leisiu jums pradėti. Turbūt nesupyksite, kad iš karto kalbėsimės apie reikalus? – jis kreipėsi į mus. – Turime labai mažai laiko.

– Pirmiausia norėčiau paaiškinti, kaip Alkoholio, tabako ir šaunamųjų ginklų kontrolės biuras susijęs su jūsų neišaiškinta byla, – Talis atsisuko į mane ir Mariną. – Jūs turbūt susipažinę su Prekybos narkotikais stambiu mastu programa, kurioje dirba ir jūsų dukterėčia Liusi?

– Su ja tai neturi nieko bendro, – sunerimusi pasakiau.

– Kaip turbūt žinote, pagal šią programą mūsų pajėgos ieško pabėgusių smurtinių nusikaltėlių, – pasakė jis, nekreipdamas dė-

mesio į mano pastabą. – FTB, Narkotikų kontrolės biuras, vietinė teisėsauga ir, žinoma, ATG – visi sujungia savo jėgas, ypač labai sunkiose bylose.

Jis prisitraukė kėdę ir atsisėdo priešais mane.

– Maždaug prieš metus, – tęsė jis, – suformavome būrį, kuris dirbtų su Paryžiuje įvykdytų žmogžudysčių, kurias, manome, padarė vienas asmuo, bylomis.

– Nesu susipažinusi nė su viena serijinio žudiko Paryžiuje byla, – pasakiau.

– Prancūzijoje mes geriau valdome žiniasklaidą nei jūs, – pakomentavo generalinis sekretorius. – Turite suprasti, daktare Skarpeta, apie žmogžudystes buvo pranešta, tačiau neminint smulkmenų, iš to nebuvo daroma sensacijos. Paryžiečiai žino, kad kažkur slepiasi žudikas, moterys buvo perspėtos, kad neatidarytų durų nepažįstamiems žmonėms ir t. t. Bet tai ir viskas. Manoma, kad nenaudinga pasakoti apie kruvinas nusikaltimų scenas, sulaužytus kaulus, suplėšytus drabužius, įkandimų žymes, seksualinius nukrypimus.

– Iš kur atsirado žodis *Loup-Garou*? – paklausiau.

– Iš jo, – pasakė Talis, greitai paliesdamas akimis mano kūną ir nusukdamas žvilgsnį į šalį.

– Iš žudiko? – paklausiau. – Norite pasakyti, kad jis save vadina vilkolakiu?

– Taip.

– Iš kur, po galais, tai žinote? – šiurkščiai paklausė Marinas, iš jo kūno kalbos supratau, kad jis tuoj pradės kelti problemų.

Talis akimirką padvejojo ir žvilgtelėjo į Miro.

– Ką tas šunsnukis darydavo? – tęsė Marinas. – Palikdavo savo slapyvardį ant lapelio nusikaltimo vietoje? Gal jis jį prisega prie kūno kaip kino filmuose, a? Štai kodėl man nepatinka, kai į tokius dalykus įsivelia didelės organizacijos.

– Geriausi žmonės, dirbantys su nusikaltimais, yra tokie pusgalviai kaip aš, landžiojantys po nusikaltimo vietas ir išsipurvinantys tame mėšle batus. Jei tik į reikalą įsivelia specialios paskirties būriai su savo kompiuterinėmis sistemomis, viskas išsipučia lyg muilo burbulas. Tampa per daug *sumanu*, nors tikrasis bylos progresas nepriklauso nuo koledžo tipo dalykėlių...

– O čia jūs klystate, – nutraukė jį Miro. – *Loup-Garou* yra labai sumanus. Jis turėjo tam tikrų priežasčių laiške mums pranešti savo vardą.

– Laiške kam? – paklausė Marinas.

– Man, – atsakė Talis.

– Kada tai buvo? – pasidomėjau.

– Maždaug prieš metus. Po jo ketvirtosios žmogžudystės.

Jis atsegė bylą ir ištraukė laišką, įdėtą į įmautę. Padavė ją man, pirštais lengvai prisiliesdamas prie manųjų. Laiškas buvo prancūzų kalba. Rašysenoje atpažinau tą patį keturkampišką raidžių stilių, lygiai taip buvo užrašyta ant kartono dėžės konteineryje. Ant blanko buvo įspaustas moters vardas, popierius suteptas krauju.

– Čia rašoma, – išvertė Talis, – „Dėl vieno nuodėmių visi jie mirs. Vilkolakis.“ Popierius priklausė aukai, kraujas taip pat jos. Tačiau tuo metu mane labiausiai nustebino faktas, kad jis žinojo, jog būtent aš tiriu šią bylą. Visa tai mus artina prie iškeltos teorijos, dėl kurios jūs ir buvote iškviesti. Turime daug priežasčių manyti, kad žudikas kilęs iš galingos šeimos, jis yra sūnus žmonių, puikiai žinančių, ką jis daro, ir kurie imasi visų įmanomų priemonių, kad jis nebūtų sugautas. Galbūt visai ne todėl, kad jie juo rūpinasi, bet labiau bijo dėl savo pačių saugumo.

– Todėl jie ir išsiuntė jį konteineryje? – paklausiau. – Mirusį ir neatpažintą, tūkstančius mylių tolyn nuo Paryžiaus, nes jiems jau buvo gana?

Miro valandėlę stebėjo mane, sugirgždėjo krėslo oda, jam patogiau atsisėdus.

– Turbūt ne, – pasakė man Talis. – Iš pradžių, taip. Ir mes taip galvojome, nes visi faktoriai rodė, kad miręs žmogus Ričmonde yra žudikas: *Loup-Garou* užrašas ant kartono, jūsų apibūdinta išvaizda, atsižvelgiant į tuometinę jo būklę. Brangūs drabužiai. Tačiau, kai suteikėte mums daugiau informacijos apie jo tatuiruotę, cituoju: „Geltonos akys, kurios galėjo būti pakeistos, bandant piešinį padaryti mažesnį..."

– Ei, ei, ei, – įsikišo Marinas. – Sakote, šis *Garou* vyrukas išsitatuiravęs geltonas akis?

– Ne, – atsakė Talis. – Sakome, kad jo brolis turėjo tokią tatuiruotę.

– *Turėjo*? – paklausiau.

– Prieisime prie to, ir galbūt jūs suprasite, kad tai, kas nutiko jūsų dukterėčiai, yra netiesiogiai susiję su visu šiuo reikalu, – pasakė Talis, sukeldamas man siaubą. – Ar žinote ką nors apie tarptautinį nusikaltėlių kartelį, kurį mes vadiname „Šimtas šešiasdešimt penktaisiais"?

– O, Dieve, – ištariau.

– Taip juos pavadinome, nes jiems, regis, labai patinka šimto šešiasdešimt penkių granų „Speer Gold Dot" šaudmenys, – paaiškino Talis. – Jie užsiima tokių šaudmenų kontrabanda. Taip pat tik tokius šovinius naudoja savo ginkluose, todėl pagal rastas kulkas dažniausiai lengvai nustatome, kur ir kada jie puolė.

Prisiminiau, kad „Kvik Keri" parduotuvėje buvo rastas „Gold Dot" patronas.

– Kai atsiuntėte mums informaciją apie Kim Lang žmogžudystę – ir ačiū Dievui, kad atsiuntėte – pradėjome suprasti, kas vyksta, – pasakė Talis.

Tada prakalbo Miro:

– Visi šio kartelio nariai turi tatuiruotes su dviem ryškiai geltonais apskritimais.

Jis nupiešė juos ant lapo. Jie buvo dešimties centų monetos dydžio.

– Tai simbolis narystės galingame smurtiniame klube ir priminimas, kad, kartą įsitraukęs į jų veiklą, negali pasitraukti, kaip ir tatuiruotės yra visam gyvenimui. Vienintelis būdas ištrūkti iš „Šimto šešiasdešimt penktųjų" kartelio – mirti.

– Nebent pavyktų geltonus apskritimus sumažinti ir padaryti juos akimis. Nedidelėmis pelėdos akimis – taip paprasta ir greita. Tada pabėgti į tokią vietą, kur niekam nešautų į galvą ieškoti.

– Pavyzdžiui, į nelabai kam žinomą Ričmondo uostą Virdžinijoje, – pridūrė Talis.

Miro linktelėjo:

– Būtent.

– O kam? – paklausė Marinas. – Kodėl staiga tas vyrukas išsigąsta ir pabėga? Ką jis padarė?

– Jis supykdė kartelį, – atsakė Talis. – Kitais žodžiais tariant, išdavė savo šeimą. Mes manome, kad negyvas žmogus jūsų morge, – pasakė jis man, – yra Tomas Šandone. Jo tėvas yra kartelio krikštatėvis, kitaip nepasakysi. Tomas padarė nedidelę klaidą, nutaręs pats vienas parduoti narkotikų ir ginklų partiją, apgaudamas savo šeimą.

– Noriu pridurti, – pasakė Miro, – kad Šandone giminė nuo septynioliktojo amžiaus gyvena Šv. Liudviko saloje, tai viena seniausių, turtingų paryžiečių gyvenama miesto dalis. Ten gyvenantys save vadina liudvikiečiais, tuo labai didžiuojasi ir laiko save elitu. Daugelis net nelaiko salos Paryžiaus dalimi, nors ji išsidėsčiusi vidury Senos pačioje miesto širdyje.

– Balzakas, Volteras, Bodleras, Sezanas, – vardino jis. – Tai tik keletas iš garsių salos gyventojų. Ir štai tokioje vietoje Šandone

šeima slepiasi po diduomenės išore, jie garsėja kaip filantropai, vaidina svarbų vaidmenį politikoje ir tuo pačiu – vadovauja didžiausiam ir žiauriausiam pasaulyje organizuotų nusikaltėlių karteliui.

– Niekada nesurinkome pakankamai įrodymų, kad galėtume juos pričiupti, – pasakė Talis. – Tačiau su jūsų pagalba mums galėtų pagaliau pasisekti.

– Kaip? – paklausiau, nors visiškai nenorėjau turėti ko nors bendro su žmogžudžių šeima.

– Pirmiausia, paliudijant. Reikia įrodymų, kad tai Tomo lavonas. Aš tuo neabejoju, tačiau yra nedidelių teisinių nepatogumų, su kuriais mes, teisėsaugininkai, turime taikstytis, – jis nusišypsojo man.

– DNR, pirštų atspaudai, fotografijos? Ar turite ką nors, ką galėtume palyginti? – paklausiau, puikiai žinodama atsakymą.

– Profesionalūs nusikaltėliai niekada paskui save nepalieka atpažinimo žymių, – pastebėjo Miro.

– Neradome nieko, – atsakė Talis. – Čia mums gali pasitarnauti *Loup-Garou*. Jo DNR galėtų patvirtinti ir jo brolio DNR.

– Tai mes turėtume įdėti skelbimą į laikraštį ir pakviesti *Loup* užsukti pas mus ir duoti kraujo mėginį? – rytui bėgant, Marinas darėsi vis piktesnis.

– Štai kaip, galvojame, viskas nutiko, – pasakė Talis, ignoruodamas Marino pastabą. – Lapkričio dvidešimt antrą dieną, likus dviem dienom iki „Sirius“ išplaukimo į Ričmondą, žmogus, save vadinantis *Loup-Garou*, kaip manome, pabandė įvykdyti paskutinę žmogžudystę Paryžiuje. Atkreipkite dėmesį, kai sakau *pabandė*. Moteris išsigelbėjo.

– Tai įvyko apie pusę devynių vakare, – pradėjo pasakoti Talis. – Kažkas pabeldė į duris. Kai ji paklausė kas, pamatė vyriškį, stovintį durų prieangyje. Jis elgėsi mandagiai, kalbėjo aiškiai; atrodė labai rafinuotų manierų; ji, regis, prisimena, kad jis vilkėjo ilgą tamsų

elegantišką paltą, galbūt odinį, kaklą buvo apsivyniojęs tamsiu šaliku ir susikišęs jį už apykaklės. Jis sakė, kad pateko į nedidelę avariją, ir klausė, ar negalėtų iš jos namų paskambinti policijai. Kalbėjo labai įtikinamai. Ji jau ruošėsi įsileisti jį vidun, kai iš kito kambario kažką sušuko jos vyras, ir vyriškis staiga dingo.

– Ar ji gerai į jį įsižiūrėjo? – paklausė Marinas.

– Paltą, šaliką, galbūt skrybėlę. Ji įsitikinusi, kad rankas jis laikė susikišęs į kišenes ir buvo kažkaip susigūžęs nuo šalčio, – pasakė Talis. – Veido neįžiūrėjo, nes buvo tamsu. Bendras įspūdis – kad tai mandagus, malonus džentelmenas.

Talis trumpam nutilo.

– Dar kavos? Gal vandens? – paklausė visų, bet žiūrėjo į mane. Pastebėjau, kad buvo prasidūręs dešinę ausį. Nemačiau mažyčio deimanto, kol jis nesuspindo, Taliui pasilenkus įpilti man kavos.

– Praėjus dviem dienom po pasikėsinimo, lapkričio dvidešimt ketvirtąją, „Sirius“ turėjo išplaukti iš Antverpeno, taip pat buvo dar vienas laivas, marokiečių, pavadinimu „Exodus“, reguliariai į Europą plukdantis fosfatą, – tęsė pasakojimą Talis, sugrįžęs į savo kėdę.

– Tomas Šandone tęsė savo aferą, ir „Exodus“ atsidūrė Majamyje, atplukdęs visokiausių ginklų, sprogstamųjų medžiagų, paslėptų fosfato maišuose. Mes jį sekėme, galbūt jau suprantate, kaip tai susiję su Liusi darbu? Tai buvo tik vienas iš suktų Tomo darbelių.

– Aišku, jo šeima tai sužinojo, – pasakė Marinas.

– Manome, kad jie ilgai to nežinojo, nes Tomas keitė maršrutus, klastojo laivo registracijos žurnalus ir t. t., – atsakė Talis. – Gatvėje tai vadinasi greitu sukimusi. Legaliame versle tai vadinama grobstymu. Šandone šeimoje tai pavadintum savižudybe. Mes nežinome, kas būtent nutiko, tačiau kažkas įvyko tikrai, nes jis turėjo atplaukti su „Exodus“, bet nepasirodė.

– Kodėl ne? – retoriškai paklausė Talis. – Nes žinojo, kad viskas išaiškinta. Jis pasikeitė savo tatuiruotę. Pasirinko kitą nedidelį uostą, kur niekas nesitikėtų rasti keleivio be bilieto, – Talis pažvelgė į mane. – Ričmondas buvo geras pasirinkimas. Jungtinėse Valstijose nedaug tokių periferinių uostų belikę, o į Ričmondą reguliariai plaukia laivai iš Antverpeno.

– Taigi Tomas, pasivadinęs slapyvardžiu... – pradėjau aš.

– Vienu iš daugelio, – įsiterpė Miro.

– Jis jau buvo užsirašęs į „Sirius“ kaip įgulos narys. Tomas planavo atsidurti saugioje priedangoje Ričmonde, o „Exodus“ plaukė į Majamį be jo, – pasakė Talis.

– O kuo čia dėtas vilkolakis? – paklausė Marinas.

– Galime tik spėlioti, – atsakė Miro. – *Loup-Garou* darėsi vis sunkiau suvaldomas, paskutinė žmogžudystė nepavyko. Galbūt toji moteris gerai į jį įsižiūrėjo. Gal šeimai nusibodo jo nuotykiai, buvo planuojama juo atsikratyti, ir jis tai žinojo. Galbūt jis kažkaip sužinojo apie brolio planą pabėgti iš šalies su „Sirius“. Gal jis sekė Tomą, žinojo apie pakeistą tatuiruotę ir t. t. Jis paskandina brolį, kūną užrakina konteineryje ir bando padaryti taip, kad visi manytų, jog nužudytasis yra *Loup-Garou*.

– Ar jis susikeitė drabužiais su juo? – Talis taikė tai man.

– Jei jis planavo vietoj Tomo pasirodyti laive, negalėjo ateiti, apsirengęs „Armani“.

– Ką radote jo kišenėse? – atrodė, kad Talis palinko į mane, nors sėdėjo visiškai tiesus.

– Sukeista, – pasakiau. – Žiebtuvėlis, pinigai. Išimta iš Tomo kišenių ir sukišta į mirusio brolio dizainerio džinsų kišenes, – jei tai tikrai brolio, – dėvėjusio juos, kai kūnas pasirodė Ričmondo uoste.

– Kišenių turinys sukeistas, tačiau nebuvo jokių asmens dokumentų?

– Taip, – tariau. – Ir mes nežinome, ar iš tikrųjų buvo apkeisti drabužiai, Tomui mirus. Tai gana sudėtinga. Lengviau priversti auką pačią persirengti.

– Taip, – linktelėjo galva Miro. – Ruošiausi apie tai užsiminti. Apsikeisti drabužiais prieš nužudant. Abu turėjo nusirengti.

Prisiminiau, kad apatiniai drabužiai buvo apsivilkti išvirkščiai, keliai ir sėdmenys nubrozdinti. Batų kulnai galėjo purvu aplipti vėliau, kai Tomas buvo paskandintas, o jo kūnas nutemptas į konteinerį.

– Kiek įgulos narių turėjo plaukti su „Sirius"? – paklausiau.

Atsakė Marinas:

– Sąraše buvo septyni. Visus apklausė, tačiau ne aš, nes nemoku jų kalbos. Ta garbė atiteko kažkokiam vyrukui iš muitinės.

– Ar įgulos nariai vieni kitus pažinojo? – paklausiau.

– Ne, – atsakė Talis. – Ir tai gana įprasta, nes tokie laivai uždirba tik plaukdami. Dvi savaitės jūroje, dvi atgal, be sustojimo, įgulos nariai turėtų keistis. Jau nekalbant apie tai, kad tokie vyrukai ilgai neužsibūna vienoje vietoje, taigi gali būti, kad iš septynių žmonių įgulos tik du anksčiau yra plaukę kartu.

– Ar tie patys septyni vyrai išplaukė atgal į Antverpeną? – paklausiau.

– Pasak Džo Šo, – atsakė Marinas, – nė vienas iš jų nebuvo palikęs uosto teritorijos. Valgė ir miegojo laive, iškrovė krovinį ir vėl išplaukė.

– Aha, – įsiterpė Talis. – Tai ne visiškai tiesa. Vieno iš jų šeimoje tarsi įvyko kažkokia bėda. Laivo agentas nuvežė jį į Ričmondo oro uostą, tačiau nematė, ar jis tikrai įlipo į lėktuvą. Jūreivio vardas buvo Paskalis Ledžeris. Toks asmuo neegzistuoja, tikriausiai tai buvo Tomo slapyvardis, kurį jis naudojo, kai buvo nužudytas, jį tikriausiai ir pasisavino *Loup-Garou*, paskandinęs brolį.

– Man sunku įsivaizduoti tokį pamišusį serijinį žudiką kaip Tomo Šandone brolį, – tariau. – Kaip jūs galite būti tuo tikri?

– Dėl pakeistos tatuiruotės, kaip jau minėjome, – atsakė Talis. – Ir dėl naujausios jūsų informacijos apie Kim Lang nužudymą. Mušimas, kandžiojimas, išrengimo maniera ir visa kita. Labai unikalus ir siaubingas braižas. Kai Tomas dar buvo vaikas, daktare Skarpeta, jis pasakodavo klasės draugams turįs vyresnįjį brolį, kuris buvo *espèce de sale gorille*. Kvaila, bjauri beždžionė, gyvenanti jo namuose.

– Tas žudikas nekvailas, – pasakiau.

– Tikrai ne, – sutiko Miro.

– Nėra jokių oficialių įrašų apie tokį brolį. Nė vardo, nieko, – pasakė Talis. – Tačiau mes tikime, kad jis egzistuoja.

– Geriau tai suprasite, kai peržvelgsite bylas, – pridūrė Miro.

– Norėčiau jas peržiūrėti dabar, – pasakiau.

34

Džėjus Talis paėmė aplanką ir iš jo ištraukė daug storų bylų. Padėjo jas ant kavos stalelio priešais mane.

– Viską išvertėme į anglų kalbą, – pasakė jis. – Visi skrodimai atlikti Paryžiaus teismo medicinos institute.

Pradėjau sklaidyti bylas. Visos aukos buvo neatpažįstamai sumuštos, skrodimo raportuose ir nuotraukose mačiau mušimo žymes, iš centro į šalis einančius odos įplyšimus tose vietose, kur kažkokiu įrankiu buvo suduotas smūgis; tai buvo kitoks daiktas nei tas, su kuriuo mušta Kim Lang.

– Vietos, kur buvo sulaužyta kaukolė, – pastebėjau, versdama puslapius, – talžytos kūju ar kažkuo panašiu. Manau, ginklo neradote?

– Ne, – atsakė Talis.

Veido kaulai sulaužyti. Rasta subduralinių hematomų, kraujas išsiliejęs į smegenis ir krūtinės ląstą. Aukų amžius svyravo nuo

dvidešimt dvejų iki penkiasdešimt dvejų metų. Ant visų aukų kūnų rasta kandžiojimo žymių.

„Daug smulkių viršugalvio kaulo lūžių, vidinė kaukolės dalis įstumta į smegenų audinį, – perskaičiau garsiai, versdama vieną po kito skrodimo protokolus. – Abipusė subduralinė hematoma. Smegenų audinio pažeidimas, kraujo išsiliejimas į smegenis... kaktikaulio lūžis tęsiasi iki dešiniojo viršugalvio kaulo... Pagal kraujo sukrešimo lygį galima manyti, kad mirtis ištiko praėjus šešioms minutėms po suduotojo smūgio...“

Pažiūrėjau į vyrus ir pasakiau:

– Įniršis. Per didelė jėga. Beprotiškas jėgos panaudojimas.

– Seksualinė paskata? – Talis žvelgė į mane.

– Argi būna kitaip? – paklausė Marinas.

Visos aukos buvo iki pusės išrengtos, drabužiai nuo juosmens iki viršaus suplėšyti. Visos buvo basos.

– Keista, – tariau. – Jo, regis, nedomino nei sėdmenys, nei genitalijos.

– Tačiau ryškus krūtų fetišas, – ramiai pakomentavo Miro.

– Neabejotinas motinos simbolis, – atsakiau. – Ir jeigu jis tikrai visą vaikystę buvo laikytas uždarytas namuose, čia turi slėptis kažkokia keista patologija.

– Ar aukos buvo apiplėštos? – paklausė Marinas.

– Neaišku, ar visais atvejais, tačiau kai kuriais – taip. Paimti tik pinigai. Nieko daugiau, ką galima susekti, pavyzdžiui, juvelyrinių dirbinių, kuriuos galėtų užstatyti, – atsakė Talis.

Marinas tapšnojo cigarečių pakelį, kaip visada darydavo, kai labai norėdavo užsirūkyti.

– Jauskitės laisvai, – pasiūlė jam Miro.

– Ar gali būti, kad jis žudė ir kitur? Be Ričmondo, jei manysim, kad jis nužudė Kim Lang? – paklausiau.

– Čia tikrai jo darbas, – pasakė Marinas. – Tokio ryškaus braižo kitur dar neteko matyti.

Miro tarė:

– Jeigu yra koks nors ryšys, mūsų programinė įranga atitikimą ras per dvi minutes. Tačiau visada yra bylų, apie kurias nieko nežinome. Turime šimtą septyniasdešimt septynias šalis nares, daktare Skarpeta. Kai kurios naudojasi mūsų paslaugomis labiau nei kitos.

– Tai tik mano nuomonė, – pasakė Talis, – bet manau, kad šis žmogus nelabai mėgsta keliauti. Ypač jei jis turi kokią nors negalią, dėl kurios buvo priverstas gyventi uždarytas namuose. Taip pat manau, kad pradėjęs žudyti jis dar gyveno savo namuose.

– Ar žmogžudystės įvykdomos vis dažniau? Ar laiko tarpai tarp jų panašūs? – paklausė Marinas.

– Mums žinomos dvi paskutinės, įvykdytos spalį, tuomet dar tas nepavykęs pasikėsinimas, vadinasi, per penkias savaites jis puolė tris kartus, – pasakė Talis. – Tai tik dar labiau sustiprina mūsų įtarimus, kad jis tapo nekontroliuojamas, čia jam pasidarė per karšta, todėl ir pabėgo.

– Galbūt jis tikėjosi, kad pradės viską nuo pradžių ir nustos žudęs, – tarė Miro.

– Taip nebūna, – pakratė galvą Marinas.

– Čia nepaminėta, ar kokie nors įkalčiai buvo atiduoti į tyrimų laboratoriją, – užsiminiau, ir mane nukrėtė šaltis, pagalvojus apie galimas to priežastis. – Nesuprantu. Argi nieko nebuvo tirta šiose bylose? Organizmo skysčių tepinėliai? Plaukai, plaušeliai, nuplėšti nagai? Nieko?

Miro pasižiūrėjo į laikrodį.

– Nejaugi neradote nė vieno pirštų atspaudo? – paklausiau netikėdama.

Miro pakilo nuo krėslo.

– Agente Tali, ar galite svečius nusivesti į mūsų kavinę priešpiečių? – paklausė jis. – Deja, aš pats negalėsiu prisidėti.

Miro palydėjo mus iki savo didžiulio kabineto durų.

– Dar kartą dėkoju, kad pas mus atvykote, – pasakė jis Marinui ir man. – Jūsų darbas tik prasideda, tačiau tikiuosi, kad greitai padėsite tašką šioje kraupioje byloje. Arba bent jau suduosite smūgį, parklupdysiantį jį ant kelių.

Jo sekretorė paspaudė telefono mygtuką.

– Ministro pavaduotojau Arvinai, – kreipėsi ji į kažką, – ar vis dar laukiate? Dabar galiu jus sujungti su generaliniu sekretoriumi.

Miro linktelėjo jai. Jis sugrįžo į savo kabinetą ir tyliai užvėrė duris.

– Juk nepakvietėte mūsų čia tik tam, kad susipažintume su šiomis bylomis, – pasakiau Taliui, mums einant nesuskaičiuojamais koridoriais.

– Noriu jums kai ką parodyti, – tarė jis.

Jis nusivedė mus už kampo, kur pamatėme vaiduoklišką mirusiųjų veidų nuotraukų galeriją.

– *Neatpažintas lavonas*, – perskaitė Talis. – Pranešimai apie neatpažintus asmenis – „juodosios bylos“.

Visi portretai buvo juodai baltos spalvos, taip pat buvo nufotografuoti pirštų atspaudai, surašyti kiti požymiai. Visa informacija surašyta anglų, prancūzų, ispanų ir arabų kalbomis; akivaizdu, kad dauguma šių žmonių mirė ne sava mirtimi.

– Atpažįstate saviškį? – Talis parodė neseniai priklijuotą nuotrauką.

Laimei, į mus nežvelgė groteskiškas neatpažinto vyriškio veidas, tačiau skelbime buvo sudėtos dantų nuotraukos, pirštų atspaudai ir trumpas aprašymas.

– Išskyrus šiuos plakatus, Interpolas yra organizacija, savo darbe nenaudojanti popieriaus, – paaiškino Talis.

Jis nusivedė mus prie lifto.

– Popierinės bylos nuskenuojamos ir laikomos pagrindinėje elektroninėje bazėje tam tikrą laiką, o po to sunaikinamos.

Jis paspaudė pirmo aukšto mygtuką.

– Tikėkimės, kad jūsų sistemos neužpuls Y2K virusas, – pasakė Marinas.

Talis šyptelėjo.

Prie kavinės išrikiuoti šarvai ir varinis erelis saugojo jos lankytojus. Prie stalų sėdėjo keli šimtai kostiumais vilkinčių vyrų ir moterų, tai buvo policijos darbuotojai, atvykę čia iš įvairių pasaulio šalių kovoti su organizuotu nusikalstamumu, pradedant kreditinių kortelių vagystėmis ir pinigų padirbinėjimu Jungtinėse Valstijose ir baigiant kokaino kontrabanda Afrikoje. Mes su Taliu pasirinkome keptą viščiuką su salotomis. Marinas užsisakė ant grotelių keptų šonkauliukų.

Atsisėdome prie staliuko kampe.

– Paprastai generalinis sekretorius neįsitraukia į bylų tyrimą taip asmeniškai, – paaiškino mums Talis. – Kaip matote, tai mums labai svarbu.

– Turbūt turėtume jaustis pagerbti, – pasakė Marinas.

Talis atsignybo gabalėlį viščiuko ir toje pačioje rankoje laikė šakutę, europietiškai.

– Nenoriu, kad aklai tikėtumėte, kad rastas kūnas yra Tomo Šandone, – tęsė jis.

– Tikrai būtų nesmagu, jei nuo sienos nukabintumėte pranešimą apie neatpažintą kūną ir pasirodytų, kad tas kalės vaikas yra gyvas, o *Loup-Garou* – koks nors vietinis vaisių pardavėjas, žudantis laisvalaikiu. Jokio ryšio tarp abiejų, – pasakė Marinas. – Ar tik nepraras dėl to Interpolas kelių narių mokesčių?

– Kapitone Marinai, viskas tikrai ne dėl nario mokesčio, – šaltai atsakė Talis. – Žinau, kad per savo darbo metus tyrėte begalę sunkių nusikaltimų. Žinote, kaip tai gali būti svarbu. Turime leisti savo žmonėms dirbti su kitomis bylomis. Mums reikalinga kitų žmonių pagalba šioje juodojoje skylėje. Reikia sunaikinti šią velniavą.

Jis atstūmė savo padėklą, nebaigęs valgyti. Iš vidinės švarko kišenės išsitraukė cigarečių pakelį.

– Tai vienas iš gerų dalykų Europoje, – nusišypsojo jis. – Kenkia sveikatai, bet padeda bendrauti.

– Leisk man paklausti, – tęsė Marinas. – Jei nario mokestis čia niekuo dėtas, kas už visa tai moka? Reaktyvinis lėktuvas, „Concorde", prašmatnūs viešbučiai, jau neminint mersedesų taksi?

– Dauguma taksi čia yra mersedesai.

– Mes namuose pripratę prie nuvarytų „Chevy" ir „Ford" taksi automobilių, – pasišaipė Marinas. – Žinai mūsų šūkį – pirk daiktą amerikietišką.

– Interpolas nemoka už reaktyvinius lėktuvus ir prašmatnius viešbučius, – pasakė Talis.

– Tai kas tada moka?

– Manau, jums reikėtų paklausti senatoriaus Lordo apie visa tai, – atsakė jis. – Bet norėčiau kai ką priminti. Organizuoti nusikaltimai vykdomi tik dėl pinigų, dauguma tų pinigų priklauso sąžiningiems piliečiams, sąžiningam verslui ir korporacijoms, kurios nori taip pat kaip ir mes iš verslo išstumti tokius nusikalstamus kartelius.

Marino žandikaulio raumenys judėjo.

– Galiu tik užsiminti, kad, pavyzdžiui, „Fortune 500" kompanijai yra vieni niekai nupirkti porą bilietų į „Concorde" lėktuvą, jei dėl to bus sustabdytas milijonų dolerių už elektroninę įrangą ar netgi ginklus ir sprogstamąsias medžiagas nutekėjimas.

– Vadinasi, už visa tai sumokėjo kokia nors „Microsoft" tipo kompanija? – paklausė Marinas.

Talio kantrybė akivaizdžiai seko. Į klausimą jis neatsakė.

– Aš tavęs klausiu. Noriu žinoti, kas sumokėjo už mano bilietą. Noriu žinoti, kas pervertė mano bagažo turinį. Koks nors Interpolo agentas? – atkakliai kartojo Marinas.

– Interpolas neturi agentų. Turi darbuotojus, palaikančius ryšius tarp atskirų teisėsaugos organų. ATG, FTB, pašto tarnybų, policijos departamentų ir visų kitų.

– Taip, tikrai. Kaip ir CŽV nemarina žmonių.

– Dėl Dievo meilės, Marinai, – tariau.

– Noriu žinoti, kas, po galais, išrausė mano daiktus, – dar labiau paraudęs pasakė Marinas. – Tai mane nervina labiau nei kas kitas šioje žemėje.

– Matau, – atsiliepė Talis. – Galbūt reikėtų pasiskųsti Paryžiaus policijai. Bet spėju, jeigu kažkas panašaus ir įvyko, tai tik dėl jūsų pačių saugumo. Pavyzdžiui, juk galėjote su savimi atsivežti ginklą, ar ne?

Marinas nieko neatsakė. Jis toliau knebinėjo šonkauliukų likučius.

– Negali būti, – tariau jam netikėdama.

– Jei kas nors nėra susipažinęs su tarptautinėmis skraidymo taisyklėmis, gal ir galėjo būti padaryta kokia nors nekalta klaidelė, – pridūrė Talis. – Ypač kai Amerikos policininkai įpratę visur nešiotis ginklą ir galbūt nesupranta, kokių nemalonumų dėl šio įpročio gali prisidaryti čia.

Marinas vis dar tylėjo.

– Spėju, kad vienintelis tikslas buvo apsaugoti jus abu nuo bet kokių nesusipratimų, – pasakė Talis, nukratydamas pelenus.

– Gerai jau, gerai, – sumurmėjo Marinas.

– Daktare Skarpeta, – Talis kreipėsi į mane, – ar jūs susipažinusi su čionykšte teismų sistema?

– Pakankamai ir džiaugiuosi, kad pas mus, Virdžinijoje, viskas kitaip.

– Teisėjo pareigos skiriamos visam gyvenimui. Teismo medicinos patologą skiria teisėjas ir nuo teisėjo priklauso, kokie įkalčiai bus atiduoti tyrimams laboratorijoje, jie netgi paskelbia oficialią mirties priežastį, – paaiškino Talis.

– Juodų dėmių yra ir mūsų koronerių sistemoje, – pasakiau. – Jei tik į tai įsipainioja politika ar balsavimas...

– Valdžia, – įsiterpė Talis. – Korupcija. Politika ir kriminaliniai tyrimai negali būti suplakti į vieną.

– Tačiau taip yra. Visą laiką, agente Tali. Galbūt net ir čia, jūsų organizacijoje, – tariau.

– Interpole? – jam tai pasirodė juokinga. – Interpolui nėra jokio reikalo pasielgti neteisingai, kad ir kaip šventeiviškai tai nuskambėtų. Mes niekad neprisiimame garbės. Mums nereikia viešumo, automobilių, ginklų ar uniformų, mes nesame niekam pavaldūs. Mūsų darbui skiriamas biudžetas yra stebėtinai mažas. Daugumai žmonių mes net neegzistuojame.

– Vis kartoji tą „mes“, tarsi būtum vienas iš jų, – pastebėjo Marinas. – Man neaišku. Vieną minutę priklausai ATG, kitą minutę esi slaptas agentas.

Talis pakėlė antakį ir išpūtė dūmus.

– *Slaptas agentas*? – paklausė.

– Kaip čia papuolei? – nenusileido Marinas.

– Mano tėvas prancūzas, o motina amerikietė. Didžiąją dalį vaikystės praleidau Paryžiuje, vėliau visa šeima persikėlė į Los Andželą.

– O kas tuomet?

– Teisės mokykla, nepatiko, galiausiai atsidūriau ATG.

– Kaip ilgai? – tęsė apklausą Marinas.

– Agentu dirbu apie penkerius metus.

– Tikrai? Ir kiek laiko praleidai čia? – su kiekvienu klausimu Marinas darėsi vis agresyvesnis.

– Dvejus metus.

– Gan šilta vietelė. Treji metai gatvėje, o tada atsiduri čia, gerdamas vyną ir sukiodamasis šioje stiklo pilyje su visais šauniais vyrukais ir moterimis.

– Man be galo pasisekė, – maloningai ir kartu ironiškai ištarė Talis. – Tu visiškai teisus. Manau, man padėjo tas faktas, kad kalbu keturiomis kalbomis ir teko daug keliauti. Taip pat gilinausi į informatikos mokslus ir tarptautinius santykius Harvarde.

– Einu į tualetą, – Marinas staiga atsistojo.

– Ta dalis apie Harvardą labiausiai jį sunervino, – pasakiau Taliui, Marinui nuėjus.

– Nenorėjau jo suerzinti, – atsakė jis.

– Žinoma, kad norėjai.

– Oho, taip greitai susidarei apie mane tokią blogą nuomonę?

– Jis ne visada toks piktas, – tęsiau. – Nauja policijos viršininko pavaduotoja vėl sugrąžino jį į uniformos laikus, laikinai atleido iš pareigų ir visaip bando sužlugdyti jo karjerą.

– Kokia jo pavardė? – paklausė Talis.

– Tai *ji*, – atsakiau. – Kartais *jos* yra daug blogiau už *juos*, kalbu iš patirties. Jaučia daugiau grėsmių, trūksta saugumo jausmo. Moterys labiau linkusios išduoti vienos kitas, kai turėtume viena kitai padėti.

– Tu tokia neatrodai, – jis tyrinėjo mane.

– Sabotažas užima daug laiko.

Jis nežinojo, kaip į tai reaguoti.

– Jūs greitai suprasite, agente Tali, kad esu tiesmuka, nes neturiu ko slėpti. Esu susitelkusi į darbą ir kalbu dalykiškai. Kovosiu su jumis arba ne. Stosiu akistaton su jumis arba ne, darysiu tai strategiškai, tačiau gailestingai, nes man neįdomu stebėti, kaip kas nors kenčia. Kitaip nei Diana Brei. Ji užnuodija žmones ir tada stebi, mėgaudamasi tuo, kaip žmogus skęsta agonijoje.

– Diana Brei. Ką gi, ką gi, – tarė Talis, – nuodingos atliekos aptemptais drabužiais.

– Tu ją pažįsti? – nustebusi paklausiau.

– Pagaliau ji išvyko iš Vašingtono, kad galėtų sužlugdyti kokį kitą policijos departamentą. Kurį laiką prieš paskyrimą čia dir-

bau jų pagrindinėje būstinėje. Ji visada bandė koordinuoti savo policininkų ir visų kitų darbą. Žinai, FTB, Slaptąją tarnybą, mus. Žinoma, nėra nieko bloga, kad žmonės dirba kartu, tačiau jos pareigos taip toli nesiekė. Ji norėjo prisišlieti prie galingų struktūrų, ir turbūt tai jai pavyko.

– Nenoriu eikvoti savo energijos pašnekesiams apie Brei, – pasakiau. – Ji ir taip jau per daug jos išnaudojo.

– Ar norėtumėt deserto?

– Kodėl jokie įkalčiai nebuvo tirti Paryžiuje? – grįžau prie mane dominančių reikalų.

– Gal kavos?

– Labiausiai norėčiau išgirsti atsakymą, agente Tali.

– Džėjus.

– Kodėl buvau čia pakviesta?

Jis svyravo, pažvelgė į duris, tarsi bijotų, kad kažkas, ko jis nenori matyti, neįžengtų pro jas. Nusprendžiau, kad galvoja apie Mariną.

– Jei žudikas yra tas Šandone pamišėlis, kaip mes įtariame, tuomet jo šeima labai nenorėtų, kad į viešumą iškiltų tokie blogi jo įpročiai kaip moterų pjovimas, mušimas ir kandžiojimas. Tiesą pasakius, – trumpam nutilo, žvelgdamas man į akis, – atrodo, jo šeima nenorėjo, kad kas nors žinotų, jog toks asmuo išvis kada nors egzistavo šioje planetoje. Tai jų mažytė purvina paslaptis.

– Iš kur žinote, kad jis egzistuoja?

– Jo motina pagimdė du sūnus. Niekur neradome įrašų apie vieno iš jų mirtį.

– Atrodo, kad nėra jokių įrašų apie nieką, – tariau.

– Ne popieriuje. Yra ir kitų būdų viskam išsiaiškinti. Policija praleido daug laiko, klausinėdama žmonių, ypač tų, gyvenančių Šv. Liudviko saloje. Prie viso to, ką teigia buvę Tomo bendraklasiai, sklando tarsi kokia legenda, kad kartais naktį ar anksti ryte, kai dar tamsu, salos krantine vaikščioja kažkoks žmogus.

– Ar šis paslaptingas asmuo ne tik vaikščioja, bet ir plaukioja? – paklausiau. Galvojau apie gėlavandenius dumblius, rastus vidinėje mirusio vyro drabužių pusėje.

Talis nustebęs pažvelgė į mane.

– Keista, kad to paklausei. Taip. Gavome pranešimų, kad baltaodis vyras nuogas plaukioja Senoje prie Šv. Liudviko salos. Labai šaltame vandenyje. Ir visuomet tik sutemus.

– Ir tikite šiais gandais? – paklausiau.

– Ne mano darbas tikėti ar netikėti.

– Ką tai turėtų reikšti?

– Mūsų vaidmuo yra palengvinti darbą kitiems ir sutelkti visas pajėgas bendrai veiklai, nesvarbu, kur ar kas tokie tai būtų. Mes esame vienintelė organizacija pasaulyje, galinti tai padaryti. Nesu čia tam, kad vaidinčiau detektyvą.

Jis gana ilgam nutilo, žiūrėjo į mane, bandydamas įžvelgti tai, ko nenorėjau su niekuo dalintis.

– Aš neapsimetu sugebantis nupiešti psichologinį nusikaltėlio portretą, Kei.

Jis žinojo apie Bentoną. Tikrai žinojo.

– Neturiu tokių gabumų ir juo labiau patirties, – pridūrė. – Taigi net nebandysiu apibūdinti to vyruko. Net neįsivaizduoju, kaip jis gali atrodyti, vaikščioti, kalbėti, išskyrus tai, jog žinau jį kalbant prancūziškai, o gal ir kitomis kalbomis.

– Viena iš jo aukų buvo italė, – tęsė jis. – Ji nekalbėjo angliškai. Galime tik spėlioti, ar jis su ja kalbėjo itališkai, kad įsiprašytų į jos namus.

Talis atsilošė savo kėdėje ir paėmė vandens stiklinę.

– Tas vyrukas turėjo daug galimybių mokytis pats, – pasakė jis. – Jis gali rengtis brangiais drabužiais, jo brolis turėjo reputaciją žmogaus, mėgstančio greitus automobilius, dizainerių drabužius ir papuošalus. Galbūt apgailėtinas broliukas, paslėptas namo rūsyje, gaudavo panešiotus Tomo drabužius.

– Džinsai, kuriuos vilkėjo neatpažintas vyriškis, buvo jam šiek tiek per platūs per liemenį, – prisiminiau.

– Atrodo, kad Tomo svoris keisdavosi. Jis stengėsi išlikti lieknas, buvo pasipūtęs ir labai rūpinosi savo išvaizda. Taigi, kas žino? – gūžtelėjęs pečiais, pasakė Talis. – Tačiau dėl vieno dalyko esame tikri – jei jo brolis toks keistas, kaip žmonės kalba, jis tikrai neina viešai apsipirkinėti.

– Tu tikrai manai, kad šis žmogus po skerdynių grįžta namo, o jo tėvai išplauna kruvinus drabužius ir gina jį?

– Jį tikrai kažkas gina, – atkartojo mane Talis. – Štai kodėl šios bylos Paryžiuje pasibaigė už morgo durų. Nežinome, kas vyko už jų, tiek, kiek žinome, jums jau papasakojome.

– Teisėjas?

– Kažkas labai įtakingas. Gali būti nemažai tokių žmonių.

– Kaip gavote tuos skrodimų raportus?

– Įprastai, – atsakė jis. – Paprašėme jų Paryžiaus policijos. Matėte, ką iš jų gavome. Jokie įkalčiai nepateko į laboratoriją, Kei. Nėra jokių įtariamųjų. Jokio teismo. Nieko, išskyrus tai, kad šeimai turbūt jau nusibodo dengti savo psichopatą sūnų. Jis ne tik gali užtraukti jiems gėdą, bet ir leisti mums prisikasti prie slaptos jų veiklos.

– Kaip įrodymas, kad *Loup-Garou* yra psichopatas Šandone sūnus, padės jums išardyti „Šimtas šešiasdešimt penktųjų“ kartelį?

– Pirmiausia tikimės, kad *Loup-Garou* prašneks. Jei jį pričiupsime dėl visų šių žmogžudysčių, ypač tos Virdžinijoje... Tiesiog įgysime daugiau galių. Jau nekalbant apie tai, – jis nusišypsojo, – kad jei nustatysime brolių Šandone tapatybę, turėsime priežastį apieškoti jų nuostabius trijų šimtų metų senumo namus Šv. Liudviko saloje, jų biurus, krovinių važtaraščius ir t. t.

– Su sąlyga, jei pričiupsime *Loup-Garou*, – pasakiau.

– Turime tai padaryti.

Jis kiek per ilgai užsižiūrėjo į mane.

– Kei, turime įrodyti, kad žudikas yra Tomo brolis.

Jis ištiesė man savo cigarečių pakelį, bet aš jų nepaliečiau.

– Jūs turbūt esate vienintelė mūsų viltis, – pridūrė jis. – Tai pati geriausia proga, kokią tik kada nors turėjome.

– Su Marinu galime atsidurti dideliame pavojuje, jei pradėsime kištis į šį reikalą, – tariau.

– Policija negali pasirodyti Paryžiaus morge ir pradėti uždavinėti klausimus, – pasakė jis. – Net ir slapta dirbantis pareigūnas. Nereikia nė sakyti, kad to padaryti negali niekas ir iš Interpolo.

– Kodėl ne? Kodėl Paryžiaus policija negali taip pasielgti?

– Nes su policininkais nesikalbės vyriausioji medicinos ekspertė, atlikusi tuos skrodimus. Ji niekuo nepasitiki, ir aš jos nekaltinu. Bet, regis, ji pasitiki jumis.

Tylėjau.

– O jus tuo domėtis turėtų paskatinti tai, kas nutiko Liusi ir Džo.

– Tai nesąžininga.

– Sąžininga, Kei. Štai kokie blogi tie žmonės yra. Jie norėjo ištaškyti tavo dukterėčios smegenis. Juk tai dabar jau ne abstrakcija?

– Smurtas man niekada nebuvo abstrakcija, – nugara žliaugė šaltas prakaitas.

– Tačiau viskas kitaip, kai tai atsitinka mylimam žmogui, – pasakė Talis. – Tiesa?

– Nepasakok man, kaip turėčiau jaustis.

– Abstrakcija ar ne, jauti, kaip žiaurūs šalti žabtai traiško tavo artimą žmogų, – nenusileido Talis. – Neleisk, kad tokie šunsnukiai sužeistų dar ką nors. Turi apmokėti skolą. Juk Liusi buvo pasigailėta.

– Turėčiau būti namuose su ja, – pasakiau.

– Būdama čia padėsi jai labiau. Ir Džo labiau padėsi.

– Tik nepasakok man, kas būtų geriausia mano dukterėčiai ar jos draugei. Arba man.

– Mums Liusi yra viena geriausių agenčių. Mums ji nėra tavo dukterėčia.

– Turbūt turėčiau tuo didžiuotis.

– Žinoma, turėtum.

Jo dėmesys nukrypo į mano kaklą. Žvilgsnis palietė mane tarsi švelnus vėjelis, tuomet jis pasižiūrėjo į mano rankas.

– Dieve, kokios jos stiprios, – pasakė jis, paliesdamas mane. – Kūnas konteineryje. Kim Lang. Tai tavo bylos, Kei, – jis apžiūrinėjo mano pirštus, delną. – Žinai visas smulkmenas. Žinai, ko reikėtų paklausti ir ko ieškoti. Būtų visai logiška tau užsukti pas ją pasikalbėti.

– Ją? – patraukiau savo ranką ir pasvarsčiau, kas mus matė.

– Madam Stvan. Rūta Stvan. Teismo medicinos direktorė ir vyriausioji Prancūzijos teismo medicinos ekspertė. Judvi buvote susitikusios.

– Žinau, kas ji tokia, tačiau mes niekada nebuvome susitikusios.

– Ženevoje 1988 metais. Ji šveicarė. Tuomet dar buvo netekėjusi. Mergautinė jos pavardė yra Diurenmat.

Jis žiūrėjo į mane, tikėdamasis, kad prisiminsiu. Aš jos neprisiminiau.

– Buvote vienoje diskusijų grupėje. Staigios kūdikių mirties sindromas. SKMS.

– Iš kur tai žinai?

– Tai įrašyta tavo gyvenimo aprašyme, – pralinksmėjęs tarė jis.

– Na, ji tikrai nepaminėta mano gyvenimo aprašyme, – gindamasi atsakiau.

Jis atkakliai žiūrėjo į mane. Aš ir pati negalėjau nuleisti nuo jo akių, buvo sunku galvoti.

– Ar susitiksi su ja? – paklausė. – Atrodytų visai įprasta, kad, svečiuodamasi Paryžiuje, užsuki pas savo seną draugę pasilabinti. Ji sutinka kalbėtis su tavimi. Dėl šios priežasties jus ir iškvietėme.

– Kaip džiugu, kad pagaliau prasitarei, – pasakiau vis labiau širsdama.

– Gal tau nieko ir nepavyks. Galbūt ji nieko nežino. Galbūt ji nepasakys nė vienos naujos detalės, kurios mes nežinotume. Tačiau taip nemanome. Ji labai protinga moteris, sunkiai dirbanti sistemoje, kuri ne visada yra teisėsaugos pusėje. Galbūt jūs rasite kokį nors bendrą ryšį?

– Kas manai sau esantis? – paklausiau. – Manai, kad gali tiesiog paskambinęs telefonu iškviesti mane į Paryžių, kad paprasčiausiai *užsukčiau* į Paryžiaus morgą, kai kažkoks kriminalinis kartelis nežiūri?

Jis nieko neatsakė, tačiau žvilgsnio nenusuko. Pro šalia jo esantį langą suspindo saulės šviesa, ir jo akys pasidarė gintaro spalvos, panašios į tigro.

– Man nusispjauti, ar tu iš Interpolo, ar Skotland Jardo, ar esi Anglijos karalienė, – pasakiau. – Tau nepavyks priversti manęs, daktarės Stvan ar Marino taip rizikuoti.

– Marinas neis su tavimi į morgą.

– Galėsi tai jam pranešti pats.

– Jei jis eitų su tavimi, tai sukeltų įtarimą, ypač kai jis taip gražiai elgiasi, – pasakė savo nuomonę Talis. – Be to, nemanau, kad jis patiktų daktarei Stvan.

– O jeigu būtų kokių nors įrodymų, kas tada?

Jis neatsakė, ir aš žinojau, kodėl.

– Prašote manęs kišti nagus prie įrodymų. Prašote, kad juos išvogčiau, tiesa? Nežinau, kaip tai vadinasi čia, bet Jungtinėse Valstijose tai vadinama sunkiu nusikaltimu.

– Pakenkimu arba įrodymų klastojimu pagal naująjį baudžiamąjį kodeksą. Taip tai vadinama čia. Trijų šimtų tūkstančių frankų bauda ir treji metai kalėjimo. Dar gali būti teisiama už pagarbos mirusiesiems išniekinimą, taip manau, jei kas nors norėtų taip toli nueiti. Už tai dar gautum šimtą tūkstančių frankų baudos ir dar vienerius metus kalėjimo.

Atstūmiau savo kėdę.

– Turiu pasakyti, – šaltai pareiškiau, – mano profesijoje nedažnai pasitaiko, kad federalinis agentas maldautų manęs sulaužyti įstatymą.

– Aš nieko neprašau. Tai bus tik tarp jūsų su daktare Stvan.

Pakilau. Nesiklausiau jo.

– Gal tu ir nesimokei teisės, bet man teko, – pasakiau. – Gal ir sugebi cituoti baudžiamąjį kodeksą, bet aš žinau, ką jis reiškia.

Jis nepajudėjo. Kraujas tvinkčiojo mano smilkiniuose, saulė spigino į akis, beveik nieko nemačiau.

– Pusę savo gyvenimo tarnavau įstatymui, vadovavausi mokslo ir medicinos principais, – tęsiau. – Vienintelis dalykas, ką tu nuveikei per pusę savo gyvenimo, agente Tali, tai išgyvenai paauglystės tarpsnį tame savo Gebenės lygos pasaulyje.

– Nieko blogo jums neatsitiks, – ramiai atsakė Talis, tarsi negirdėjęs mano pasipylusių įžeidimų.

– Rytoj ryte mes su Marinu išskrendame namo.

– Prašau, atsisėsk.

– Tai tu pažįsti Dianą Brei? Ar tai jos didysis planas? Pasodinti mane į kalėjimą Prancūzijoje, – toliau kalbėjau aš.

– Prašau sėstis, – tarė jis.

Nors ir nenoriai, atsisėdau.

– Jei padarysi ką nors, ko paprašys daktarė Stvan, ir tave sučiups, įsikišime mes, – pasakė jis. – Kaip ir padarėme su Marino lagaminais, nes taip ir maniau, kad jis turės paslėpęs juose kai ką nelegalaus.

– Ir turiu tuo tikėti? – skeptiškai paklausiau. – Prancūzų policija su automatais sulaiko mane oro uoste, o aš sakau, *viskas gerai, aš vykdau slaptą Interpolo misiją*?

– Mes tik norime, kad jūs su daktare Stvan susitiktumėte.

– Nesąmonė. Puikiai žinau, ko jūs norite. Jeigu aš papulčiau į bėdą, jūs, kaip ir bet kuri kita agentūra, spruktumėte į krūmus. Pareikštumėte, kad manęs net nepažįstate.

– Aš taip niekada nepasielgčiau.

Jis žvelgė man į akis, buvo taip karšta, kad verkiant reikėjo įkvėpti šviežio oro.

– Kei, mes niekuomet taip nepasakytume. Senatorius Lordas niekada taip nepasakytų. Prašau, pasikliauk manimi.

– Deja, nepasikliauju.

– Kada norėtum grįžti į Paryžių?

Turėjau pagalvoti. Buvau taip supainiota ir įsiutusi.

– Jums numatytas reisas traukiniu po pietų, – priminė man. – Bet jeigu norėtum pasilikti nakčiai, žinau puikų nedidelį viešbutuką Bue gatvėje. Vadinasi „La Tour Rose“. Tau jis patiks.

– Ne, ačiū, – tariau.

Jis atsiduso, pakilo nuo stalo ir paėmė mūsų padėklus.

– Kur Marinas? – tik dabar supratau, kad jo nebėra jau gana ilgai.

– Aš ir pats stebiuosi, – pasakė Talis, mums einant per kavinę. – Nemanau, kad jam patinku.

– Tai pati protingiausia išvada, kurią šiandien padarei, – tariau.

– Nemanau, kad jam patinka, kai kitas vyras atkreipia dėmesį į tave.

Nežinojau, ką į tai atsakyti.

Jis padėjo padėklus ant lentynos.

– Ar paskambinsi? – nenusileido Talis. – Prašau.

Jis visiškai ramiai stovėjo viduryje kavinės, tada beveik vaikiškai palietė mano petį, dar kartą to prašydamas.

– Tikiuosi, kad daktarė Stvan vis dar kalba angliškai, – ištariau.

35

Telefonu atsiliepusi daktarė Stvan iš karto mane prisiminė, tai dar kartą patvirtino, kad buvo Talio tiesa. Ji laukė mano skambučio ir norėjo susitikti.

– Rytoj po pietų dėstau universitete, – pasakė man angliškai, atrodė, kad seniai šia kalba nekalbėjo. – Galėtumėte užsukti ryte. Į darbą ateinu aštuntą.

– Jei pasirodyčiau po aštuonių penkiolika, ar jums užteks laiko pasiruošti?

– Žinoma. Ar galėčiau kuo nors padėti, kol būsite Paryžiuje? – paklausė ji tokiu tonu, tarsi kažkas klausytųsi mūsų pokalbio.

– Man įdomu, kaip veikia teismo medicinos ekspertizės sistema Prancūzijoje, – pasekiau jos užuomina.

– Ne visada taip gerai, kaip norėtųsi, – atsakė ji. – Mūsų biuras yra netoli Liono stoties prie Rape krantinės. Jei pati vairuosite, automobilį galite pastatyti vidiniame kieme, kur atvežami kūnai. Kitu atveju eikite per centrinį įėjimą.

Talis pakėlė galvą nuo peržiūrinėjamų telefono žinučių.

– Ačiū, – ištarė, man padėjus telefono ragelį.

– Kaip manai, kur nuklydo Marinas? – paklausiau.

Pradėjau jaudintis. Nepasitikėjau vienu sau paliktu Marinu. Be jokios abejonės, jis šiuo metu ką nors įžeidinėja.

– Čia tiek daug vietų, kur jis galėjo nueiti, – atsakė Talis.

Radome jį apačioje vestibiulyje paniurusį, sėdintį po vazone auganČia palme. Regis, jis praėjo per daugelį durų ir be specialių

raktų negalėjo pakliūti į kitus aukštus. Taigi liftu nusileido žemyn ir sėdėjo, nenorėdamas prašyti pagalbos apsaugos darbuotojų.

Seniai nemačiau jo tokio irzlaus, grįžtant atgal į Paryžių jis buvo toks šiurkštus, kad netekusi kantrybės persėdau į kitą vietą ir nusisukau nuo jo. Užsimerkiau ir pradėjau snūduriuoti. Vėliau nuėjau į vagoną restoraną, pasiėmiau pepsio, nepaklaususi jo, ar ko nors nenorėtų. Nusipirkau cigarečių pakelį, bet jam cigaretės nepasiūliau.

Mums įėjus į viešbučio vestibiulį, pagaliau nusileidau.

– Ar norėtum su manim išgerti? – paklausiau.

– Einu į savo kambarį.

– Kas tau yra?

– Galbūt turėčiau tavęs paklausti to paties? – atkirto jis.

– Marinai, nesuprantu, apie ką tu kalbi? Atsipalaiduokime trumpam bare ir apgalvokime, kaip išsikapstyti iš šios padėties, į kurią įkliuvome.

– Dabar einu tiesiai į savo kambarį. Į šį mėšlą įsivėlei tik tu.

Leidau jam vienam lipti į liftą, mačiau, kaip užsispyręs jo veidas dingo už užsidarančių žalvarinių durų. Kilimais užtiestais laiptais užlipau aukštyn, jie man priminė, kaip rūkymas kenkia sveikatai. Atsirakinau duris, visiškai nepasirengusi tam, ką pamačiau viduje. Apėmė šalta baimė, einant prie fakso aparato, kur gulėjo daktaro Harstono, vyriausiojo Filadelfijos medicinos eksperto, atsiųsti dokumentai. Atsisėdau ant lovos, jaučiausi tarsi suparalyžiuota.

Pro langą matėsi ryškiai apšviestas miestas, aukštai kabojo didelė spirito varyklos „Grand Marnier“ iškaba, „Café de la Paix“ apačioje buvo pilna žmonių. Iš aparato išsiėmiau visus popierius, rankos drebėjo, nervai buvo įtempti, tarsi sirgčiau kokia nors siaubinga liga. Iš mini baro išsiėmiau tris mažus škotiško viskio buteliukus ir visus susipyliau į taurę. Nesivarginau įsidėti ledo. Man nerūpėjo, kad rytoj jausiuosi kaip pragare, nes žinojau, kad bet kokiu atveju taip jausiuosi. Pamačiau raštelį nuo daktaro Harstono.

Kei, svarsčiau, kada tu paprašysi. Žinojau, kad taip bus, kai būsi tam pasiruošusi. Pranešk man, jei turėsi daugiau klausimų. Pasiruošęs tau padėti.

Veinsas

Nejutau laiko tėkmės, tarsi mane būtų ištikusi katatonija, kai skaičiau medicinos eksperto ataskaitą apie pradinį tyrimą, Bentono kūno aprašymą, kas buvo iš jo likę nusikaltimo vietoje, nusiaubtame pastate, kur jis mirė. Frazės plaukė pro mano akis tarsi ore sklandantys pelenai. *Apdegęs kūnas nukirstais riešais, plaštakų nebuvo, apdegę kaukolės sluoksniai atsilupę* ir *suanglėjusi krūtinė ir pilvas.*

Kulka galvoje paliko centimetro pločio skylę, per kurią matėsi lūžę kaulai. Ji išėjo už dešiniosios ausies, sukėlusi spindulinius lūžius ir sukietėjimą dešinėje kaukolės pusėje.

Jis turėjo *nedidelį tarpą tarp priekinių dantų*. Man visada patiko tas nedidelis tarpelis. Dėl to jo šypsena buvo dar mielesnė, nes visais kitais atvejais jis buvo ypač tikslus; jo dantys buvo tobulai lygūs, nes jo tobula, teisinga Naujosios Anglijos šeima privertė jį nešioti ortodontines kabes.

...Saulės įdegio žymės aplink maudymosi kelnaites. Jis išvyko į Hilton Hedą be manęs, nes buvau iškviesta į nusikaltimo vietą. Jei tik būčiau pasakiusi *ne* ir išvykusi su juo. Jei tik būčiau atsisakiusi dirbti su byla, kuri vėliau tapo eile siaubingų nusikaltimų, galiausiai pareikalavusių ir jo kaip paskutinės aukos.

Niekas, ką peržiūrėjau, nebuvo dirbtinai suklastota. Negalėjo būti. Tik aš ir Bentonas žinojome apie ištisinį penkių centimetrų randą ant jo kairiojo kelio. Jis įsipjovė į stiklą Juoduosiuose kalnuose Šiaurės Karolinoje, kur mes pirmą kartą mylėjomės. Tas randas visada atrodė kaip svetimavimo gėdos ženklas. Kaip keistai jis atsirado, nuo stogo nukritus įmirkusiai izoliacinei medžiagai.

Tas randas visada man priminė nuodėmę. Dabar atrodė, kad tai jo mirtį pavertė bausme, pasiekusia aukščiausią tašką mano vaizduotėje, nes šioje ataskaitoje perskaičiau tai, ką buvau jau ne kartą pati regėjusi savo darbe. Tie vaizdai mane nubloškė ant žemės, sėdėjau verkdama ir vis kartodama jo vardą.

Negirdėjau beldimo į duris, kol jis nevirto daužymu kumščiais.

– Kas čia? – paklausiau kimiu balsu.

– Kas tau atsitiko? – per duris garsiai sušuko Marinas.

Sunkiai pakilau ant kojų ir vos nepraradau pusiausvyros, atidariusi jam duris.

– Beldžiau kokias penkias minutes... – pradėjo sakyti. – Po perkūnais, kas čia nutiko?

Nusisukau nuo jo ir nuėjau prie lango.

– Daktaryt, kas atsitiko? Kas yra? – jis atrodė nusigandęs. – Ar kas nors įvyko?

Jis priėjo prie manęs ir apsikabino per pečius, taip jis pasielgė pirmą kartą per ilgus mūsų pažinties metus.

– Pasakyk man, kokios čia diagramos ir kiti popieriai ant tavo lovos? Ar Liusi viskas gerai?

– Palik mane vieną, – ištariau.

– Ne, kol nepasakysi, kas nutiko!

– Išeik.

Jis patraukė rankas, pajutau šaltį ten, kur jos lietėsi. Jutau erdvę tarp mūsų. Jis perėjo skersai kambarį. Girdėjau, kaip paėmė atsiųstus popierius. Tylėjo. Tada ištarė:

– Kokį velnią čia darai? Nori išprotėti? Kodėl išvis norėjai tai perskaityti? – jo balsas vis kilo, kaip ir skausmas, su didėjančia panika. – Kodėl? Visai proto netekai?

Apsisukusi prišokau prie jo. Pačiupau dokumentus ir pakračiau priešais jo veidą. Kūno diagramos, toksikologinės ir pateiktų įkalčių ataskaitos, mirties liudijimas, kortelė ant kojos piršto,

dantų diagramos, tai, kas buvo rasta jo skrandyje, viskas išslydo ir išsimėtė ant kilimo kaip rudeniniai lapai.

– Nes tu *turėjai* apie tai prašnekti, – šaukiau ant jo. – Tu tiesiog *turėjai* išžioti savo didelę nešvankią burną ir pasakyti, kad jis nemirė! Taigi dabar mes žinome, tiesa? Perskaityk tai pats, po galais, Marinai.

Atsisėdau ant lovos, rankomis nusišluosčiau akis ir nosį.

– Perskaityk tai ir daugiau niekada man apie tai neužsimink, – pasakiau. – Nedrįsk daugiau sakyti ko nors panašaus. Nesakyk, kad jis gyvas. Niekada daugiau taip nedaryk.

Suskambo telefonas. Jis pagriebė jį.

– Ko? – išpyškino. – Ach, tikrai? – pridūrė po trumpos pauzės. – Na, jie visiškai teisūs. Mes *tikrai* keliame prakeiktą triukšmą, tik atsiųskit mums apsaugą, o aš parsiųsiu juos atgal, nes aš pats esu suknistas policininkas ir šiuo metu esu sušiktai blogai nusiteikęs!

Jis nutrenkė ragelį. Atsisėdo šalia manęs ant lovos. Jo akyse taip pat žibėjo ašaros.

– Tai ką dabar darysime, daktaryt? Ką, po galais, darysime?

– Jis norėjo, kad mes kartu pavakarieniautume ir susipyktume, neapkęstume ir šauktume vienas ant kito taip, kaip dabar, – sušnibždėjau, ašaros slydo mano skruostais. – Jis žinojo, kad taip bus, kad pradėsime vienas kitą kaltinti, nes kito būdo išbristi iš šio skausmo ir gyventi toliau nėra.

– Taip, jis turbūt numatė, kaip mes elgsimės, – tarė Marinas. – Manau, kad taip. Tarsi jis žinojo, kas nutiks ir kaip mes į tai reaguosime.

– Jis pažinojo mane, – šnabždėjau. – O, Dieve, jis tikrai mane pažinojo. Žinojo, kad man bus labai sunku su tuo susitaikyti. Aš neverkiau. Aš nenoriu verkti! Išmokau neverkti, kai merdėjo mano tėvas, nes verkti reiškia jausti, o jausmų buvo tiek daug! Aš tarsi norėjau išdžiūti iš vidaus kaip sausa braškanti ankštis,

jausmai tapo maži, sunkūs... žvangantys. Aš jaučiuosi nuniokota, Marinai. Bijau, kad galiu po viso to neatsitiesti. Gal būtų gerai, kad ir mane atleistų iš darbo. O gal pačiai išeiti?

– Taip neatsitiks, – pasakė jis.

Man neatsiliepus, jis atsistojo ir užsidegė cigaretę. Pradėjo žingsniuoti po kambarį.

– Gal nori užvalgyti ar dar ko nors?

– Noriu tik pamiegoti, – atsakiau.

– Būtų neblogai išeiti iš šio kambario.

– Ne, Marinai.

Užmigau išgėrusi benadrilio, todėl sunkia galva ir apsiblaususi ryte vos įstengiau išlipti iš lovos. Pažvelgiau į save vonios veidrodyje ir pamačiau išsekusią moterį patinusiais paakiais. Šaltu vandeniu apšlaksčiau veidą, apsirengiau ir pusę aštuonių įsėdau į taksi, šį kartą be Interpolo pagalbos.

Teismo medicinos institutas, raudonų plytų ir ruplėto kalkakmenio trijų aukštų pastatas, stovėjo rytinėje miesto dalyje. Greitkelis skyrė jį nuo Senos, kuri šį rytą buvo medaus spalvos. Taksi vairuotojas išleido mane prie pagrindinio įėjimo, praėjau pro nedidelį parkelį, kuriame augo raktažolės, našlaitės, saulutės, laukinės gėlės ir seni platanai. Jaunuolių porelė ant suoliuko ir senas vyriškis su šuniu, regis, nejuto ryškaus mirties dvoko, besismelkiančio pro grotuotus instituto langus ir juodas geležines paradines duris.

Rūta Stvan garsėjo keistu instituto valdymo stiliumi. Lankytojus pasitikdavo administratorės; kai tik koks nors vienišas žmogus įžengdavo pro duris, jį iš karto sutikdavo maloni mergina ir parodydavo kelią, kur eiti. Viena iš tokių merginų tuoj pat priėjo prie manęs. Ji palydėjo mane plytelėmis išklotu koridoriumi, kur tyrėjai laukė, sėdėdami mėlynose kėdėse. Iš to, ką jie kalbėjo, supratau, kad kažkas praeitą naktį iššoko per langą.

Sekiau paskui tyliąją palydovę pro nedidelę koplyčią vitražiniais langais, kurioje mačiau vyrą ir moterį, verkiančius prie berniuko, gulinčio baltame karste. Su mirusiaisiais čia buvo elgiamasi kiek kitaip nei pas mus. Amerikoje paprasčiausiai nebuvo nei laiko, nei pinigų tokioms palydovėms, koplyčioms ar laikymui už rankos tokioje visuomenėje, kur kasdien kas nors ką nors nušaudavo, ir niekas nekovojo už mirusiųjų teises.

Daktarė Stvan dirbo patalpoje, virš kurios automatinių durų buvo pritvirtintas užrašas *Salle d'Autopsie*. Įėjusi vidun, pajutau kylantį nerimą. Man nereikėjo čia eiti. Nežinojau, ką pasakyti. Rūta Stvan dėjo plautį į kabančias svarstykles, jos žalias chalatas buvo aptaškytas krauju, akiniai taip pat. Supratau, kad tai buvo iššokusio per langą vyriškio byla. Jo veidas buvo sudaužytas, pėdos suskilusios, blauzdikauliai įsmigę į šlaunis.

– Ar galite minutėlę luktelti? – paklausė manęs daktarė Stvan.

Be šio, buvo tiriami dar du mirties atvejai, gydytojai vilkėjo baltus chalatus. Ant kreidinės lentos buvo surašyti vardai ir bylų numeriai. Vienas iš daktarų „Stryker" pjūklu bandė atverti kaukolę, vanduo be perstojo bėgo į kriaukles. Daktarė Stvan buvo greita ir energinga, šviesiaplaukė, stambių kaulų ir vyresnė už mane. Prisiminiau ją, kai buvome susitikusios Ženevoje, ji nė kiek nuo tada nepasikeitė.

Daktarė Stvan uždengė nebaigtą tirti kūną paklode ir nusitraukė pirštines. Tvirtai ir užtikrintai žengdama prie manęs, bandė atsivarstyti nugaroje surištą chalatą.

– Kaip gyvuojate? – paklausė.

– Net nežinau, – atsakiau.

Jei ir manė, kad tai keistas atsakymas, to neparodė.

– Eime kartu, pasikalbėsime, kol apsitvarkysiu. Tada išgersime kavos.

Ji nusivedė mane į nedidelį persirengimo kambarį, chalatą numetė į skalbinių dėžę. Abi nusiplovėme rankas dezinfekciniu skysčiu, ji nusitrynė veidą ir nusišluostė šiurkščiu mėlynu rankšluosčiu.

– Daktare Stvan, – pasakiau, – akivaizdu, kad atėjau čia ne draugiškai paplepėti ar pasidomėti jūsiške teismo ekspertizės sistema. Abi tai žinome.

– Žinoma, – sutiko ji, žiūrėdama man į akis. – Nesu pakankamai draugiška draugingam suėjimui, – nusišypsojo ji. – Taip, mes buvome susitikusios Ženevoje, daktare Skarpeta, bet per daug nebendravome. Gaila, iš tiesų. Tuomet ten buvo tiek mažai moterų.

Ji kalbėjo, mums einant koridoriumi.

– Kai paskambinote, žinojau, dėl ko, nes tai aš ir prašiau, kad jūs atvyktumėte, – pridūrė ji.

– Šiek tiek jaudinuosi tai girdėdama, – atsakiau. – Tarsi ir taip nesinervinčiau.

– Gyvenime siekiame tų pačių dalykų. Jei būtumėte manimi, dabar aš būčiau pas jus atvykusi. Aš sakyčiau, negalime leisti tam tęstis. Negalime leisti, kad kitos moterys mirtų. Dabar Amerikoje, Ričmonde. Jis tikras monstras, tas *Loup-Garou*.

Įžengėme į jos kabinetą, langų čia nebuvo, o krūvos bylų, žurnalų ir atmintinių stirksojo ant kiekvieno įmanomo paviršiaus. Daktarė paskambinusi paprašė atnešti mums kavos.

– Prašau, patogiai įsitaisykite, jei tai, aišku, įmanoma. Patraukčiau daiktus kitur, bet jau nebėra laisvos vietos.

Prisitraukiau kėdę prie jos stalo.

– Jaučiausi kaip nesava tada Ženevoje, – pasakė ji, prisiminusi tuos senus laikus, uždarydama duris. – Iš dalies dėl to kalta Prancūzijoje galiojanti sistema. Teismo medicinos patologai čia yra visiškai izoliuoti, tai nepasikeitė ir turbūt nepasikeis, kol būsiu

gyva. Mums neleidžiama su niekuo kalbėtis, kas iš esmės nėra labai blogai, nes mėgstu dirbti viena.

Ji užsidegė cigaretę.

– Aš aprašau sužeidimus, o policija viską apibendrina. Jei byla delikati, pati kalbuosi su teisėju ir kartais gaunu, ko man reikia, o kartais – ne. Būna ir taip, kad man kyla klausimų, tačiau jokiai laboratorijai nepaskiriama atlikti tyrimų, suprantate?

– Tuomet, – tariau, – vienintelė jūsų užduotis yra nustatyti mirties priežastį.

Ji linktelėjo.

– Kiekvienos bylos atveju gaunu užduotį iš teisėjo nustatyti mirties priežastį, ir tai viskas.

– Jūs pati nieko netiriate.

– Ne taip, kaip jūs. Ne taip, kaip norėčiau, – atsakė, išpūsdama dūmus burnos krašteliu. – Matote, Prancūzijos teisingumo bėda ta, kad teisėjas yra nepriklausomas. Pateikti ataskaitą galiu tik mane paskyrusiam teisėjui ir niekam daugiau, tik teisingumo ministras gali paimti bylą iš vieno teisėjo ir perduoti kitam. Taigi, jei iškyla kokių nors problemų, neturiu jokių galių ką nors padaryti. Teisėjas su mano ataskaita daro, ką nori. Jei sakau, kad tai žmogžudystė, bet jis su tuo nesutinka, taip ir lieka. Tai jau ne mano bėda. Toks įstatymas.

– Jis gali pakeisti jūsų ataskaitą? – tokia mintis man kėlė pasipiktinimą.

– Žinoma. Esu viena prieš visus. Manau, kad ir jūs panašiai jaučiatės.

Nenorėjau galvoti, kokia vieniša jaučiuosi.

– Aš puikiai suprantu, kad jei kas nors sužinotų, jog mes kalbėjomės, būtų labai blogai, ypač jums... – pradėjau.

Ji kilstelėjo ranką, kad nutilčiau. Atsivėrė durys, pro jas įėjo ta pati mane atlydėjusi mergina, nešina padėklu su kava, cukrumi ir grietinėle. Daktarė Stvan jai padėkojo ir dar kažką pasakė

prancūziškai, ko aš nesupratau. Moteris linktelėjo ir tyliai išėjo, paskui save uždarydama duris.

– Paprašiau jos nejungti skambinančiųjų su manimi, – paaiškino daktarė Stvan. – Turiu jums iš karto pasakyti, kad labai gerbiu mane paskyrusį teisėją. Tačiau jis taip pat patiria spaudimą iš viršaus, jei suprantate, ką turiu omenyje. Spaudimą net aukščiau teisingumo ministro. Nežinau, iš kur visa tai kyla, tačiau šių bylų atveju nebuvo tirti jokie įkalčiai, štai kodėl jūs buvote atsiųsta.

– Atsiųsta? Maniau, kad tai jūs prašėte, kad aš atvykčiau.

– Kokią kavą geriate? – paklausė ji.

– Kas jums pasakė, kad buvau atsiųsta?

– Jūs buvote atsiųsta, kad galėčiau atskleisti jums savo paslaptis, ir aš tai su malonumu padarysiu. Su cukrumi ir grietinėle?

– Be nieko.

– Kai Ričmonde žuvo moteris, man buvo pasakyta, kad atsiųs jus, jei aš su jumis kalbėsiuosi.

– Tai ne jūs mane iškvietėte?

– Aš niekada nebūčiau prašiusi tokio dalyko, nes nemanau, kad būčiau gavusi sutikimą.

Pagalvojau apie privatų reaktyvinį lėktuvą, „Concorde“ ir visa kita.

– Ar galite pavaišinti cigarete? – paklausiau.

– Atsiprašau, kad pati nepasiūliau. Nemaniau, kad rūkote.

– Nerūkau. Tik šiek tiek nukrypau nuo kelio. Tai tęsiasi jau beveik metus. Ar jūs žinote, kas mane čia atsiuntė, daktare Stvan?

– Kažkas labai įtakingas, jei tai įvyko taip greitai. Daugiau nieko apie tai nežinau.

Pagalvojau apie senatorių Lordą.

– Pavargau nuo *Loup-Garou* nešamų nelaimių. Dabar jau aštuonios moterys, – pasakė ji, žiūrėdama kažkur į šalį su skausmu veide.

– Ką galėčiau padaryti, daktare Stvan?

– Nėra įrodymų, kad jos būtų buvusios išprievartautos, – pasakė ji. – Paėmiau tepinėlius nuo įkandimo žymių, tai labai keistos įkandimų žymės, trūksta krūminių dantų, keistas sukandimas, o smulkūs dantys išsidėstę plačiais tarpais. Surinkau plaukus ir visa kita. Tačiau grįžkime prie pirmosios bylos.

– Kaip ir galite tikėtis, teisėjas paliepė man priduoti visus įkalčius į laboratoriją. Ėjo savaitės, mėnesiai, bet negavau jokių atsakymų. Nuo tada pasimokiau. Kitų bylų, susijusių su *Loup-Garou*, atvejais net ir neprašiau atsakymų.

Ji trumpam nutilo susimąsčiusi.

Tuomet tarė:

– Jis labai keistas, tas *Loup-Garou*. Kandžioja delnus, pėdas. Tai jam kažką reiškia. Niekada nesu mačiusi ko nors panašaus. O dabar jūs turite kovoti su juo, kaip dariau aš.

Ji nutilo, tarsi tai, ką ruošėsi pasakyti, buvo labai baisu.

– Būkite atsargi, daktare Skarpeta. Jis ateis ir jūsų, kaip buvo atėjęs manęs. Matote, aš esu ta išgyvenusi.

Iš apstulbimo negalėjau ištarti nė žodžio.

– Mano vyras dirba vyriausiuoju virėju „Le Dome“. Vakarais jo beveik niekada nebūna namie, tačiau, ačiū Dievui, tuo metu jis sirgo ir gulėjo lovoje, kai prieš kelias savaites prie mano durų pasirodė tas padaras. Lijo lietus. Jis sakė, kad papuolė į avariją, ir norėjo paskambinti policijai. Aišku, iš karto norėjau jam padėti. Norėjau įsitikinti, ar jis nesužeistas. Labai dėl to susijaudinau.

– Tai mano silpnoji vieta, – tęsė pasakojimą ji. – Manau, visi gydytojai turi gelbėtojo kompleksą, suprantate? Norime viskuo pasirūpinti, kad ir kas tai bebūtų, ir būtent to jis tikėjosi, kai dabar prisimenu. Jis man visiškai neatrodė įtartinas, ir jis žinojo, kad įsileisiu, o aš ir ruošiausi atidaryti duris. Tačiau Polas išgirdo balsus ir paklausė, kas ten. Tas vyras pabėgo. Gerai jo nemačiau. Šviesos prie namo nebuvo, nes jis išsuko lemputę, vėliau tai išsiaiškinome.

– Ar paskambinote į policiją?

– Tik detektyvui, kuriuo pasitikiu.

– Kodėl?

– Reikia būti atsargiai.

– Iš ko supratote, kad tai tas pats žudikas?

Ji gurkštelėjo savo kavos. Gėrimas jau buvo atšalęs, todėl ji pripylė daugiau į mūsų puodelius iš kavinuko.

– *Jaučiau* tai. Prisimenu, kaip užuodžiau šlapio gyvulio kvapą, nors dabar atrodo, kad tada išsigalvojau. Pajutau blogį, kažkokią aistrą jo akyse. Be to, jis nenorėjo, kad pamatyčiau, kaip jis atrodo. Taip ir nemačiau jo veido, tik akių blykstelėjimą, kai pravėriau duris ir suspindo šviesa.

– Šlapio gyvulio kvapas? – nusistebėjau.

– Kitoks nei kūno kvapas. Nešvarus kvapas, kaip šuns, kurį reikėtų išmaudyti. Štai ką prisimenu. Tačiau viskas įvyko labai greitai, todėl dabar nesu tuo tikra. Tada kitą dieną gavau raštelį nuo jo. Štai. Parodysiu jums.

Ji atsistojo, atrakino vieną iš metalinės spintelės stalčių, jame buvo tiek prikišta segtuvų, kad vos pajėgė vieną jų ištraukti. Ant jo nebuvo jokio užrašo, viduje buvo nuplėštas rudo, krauju aptaškyto popieriaus gabalėlis, įdėtas į plastmasinį įkalčių maišelį.

„Pas la police. Ça va, ça va. Pas de problème, tout va bien. Le Loup-Garou“, – perskaitė ji. – Tai reiškia: *„Jokios policijos. Viskas gerai. Viskas tvarkoje. Viskas bus gerai. Vilkolakis.“*

Žiūrėjau į jau pažįstamas keturkampes raides. Jos buvo mechaniškos ir beveik vaikiškos.

– Popierius panašus į nuplėštą parduotuvės krepšelio skiautę, – pasakė ji. – Negaliu įrodyti, kad tai parašė būtent jis, tačiau kas daugiau galėjo taip padaryti? Nežinau, kieno krauju aptaškytas šis raštelis, bet, ir vėlgi, negaliu atlikti tyrimų, todėl tik mano vyras žino, kad jį gavau.

– Kodėl jūs? – paklausiau. – Kodėl jis atėjo jūsų?

– Galiu tik numanyti, kad jis matė mane nusikaltimo vietose. Žinau, kad jis stebi. Kai jis ruošiasi žudyti, vaikščioja tamsoje ir stebi, ką tokie žmonės kaip mes įprastai veikia. Jis labai sumanus ir klastingas. Neabejoju, kad jis tiksliai žino, kas vyksta, kai jo aukos atvežamos pas mane.

Pakreipiau raštelį į lempos skleidžiamą šviesą, tikėjausi rasti žymių, įspaustų į popierių rašant, pasidėjus jį ant kokio nors paviršiaus. Nieko nepamačiau.

– Kai tik perskaičiau raštelį, jo moralinis pagedimas pasirodė man toks akivaizdus, tarsi nebūtų jokių abejonių, – tarė daktarė Stvan. – *Loup-Garou* žinojo, kad nieko gero iš to nebus, jei atiduosiu šį raštelį policijai ar ištirti į laboratoriją. Jis pasakė man, netgi perspėjo nesitrukdyti ir kitų dėl to netrukdyti, nors tai labai keista, bet jaučiu, kad jis norėjo pasakyti, kad daugiau manęs nepuls.

– Jumis dėta, taip greitai neatsipalaiduočiau, – pasakiau.

– Tarsi jam reikėjo draugo. Vienišai pabaisai reikia draugo. Manau, jis galvoja, kad man rūpi, nes aš jį mačiau, tačiau nežuvau. Tačiau kas galėtų suprasti tai, ką jis mąsto?

Ji pakilo nuo savo stalo ir atidarė kitą dokumentų stalčių. Iš jo išėmė įprastą batų dėžutę, nulupo nuo jos juostelę ir atidarė. Viduje buvo aštuonios mažos popierinės dėžutės su skylutėmis vėdinimui, taip pat tiek pat nedidelių manilinių vokų su užrašytais bylų numeriais ir datomis.

– Gaila, bet nepavyko padaryti jo įkandimo žymių atspaudų, – pasakė ji. – Dėl to būčiau turėjusi kviesti odontologą, o aš žinojau, kad to daryti nebus leista. Tačiau paėmiau tepinėlius, galbūt tai jums padės. O gal ir ne.

– Jis bandė išnaikinti dantų žymes ant Kim Lang kūno, – pasakiau jai. – Negalime išlieti jų formos, net nuotraukos nepadėtų.

– Nesistebiu. Jis žino, kad dabar juo niekas nepasirūpins. Jis dabar – kaip jūs sakote – jūsų žemėje? Ir sakau jums, pagal dantų

žymes nebūtų sunku jį identifikuoti. Jo dantys labai keisti – smailūs ir su dideliais tarpais. Tarsi kokio gyvulio.

Aš pradėjau keistai jaustis.

– Ant visų aukų kūnų radau plaukų, – sakė ji. – Plaukai panašūs į katės. Galvojau, gal jis augina Angoros kates ar kažką panašaus.

Palinkau į priekį savo kėdėje.

– Panašūs į katės? – paklausiau. – Ar išsaugojote juos?

Ji praplėšė maišelį ir išsiėmė chirurgines žnyples. Tada iš voko jomis ištraukė keletą plaukų. Jie buvo tokie plonyčiai, kad sklandė ore, kai ji juos nuleido, norėdama padėti ant sugeriamojo popieriaus.

– Matote, visi vienodi. Devynių dešimties centimetrų ilgio, labai šviesūs. Ir ploni it kūdikio plaukeliai.

– Daktare Stvan, tai ne katės plaukai. Žmogaus. Jų buvo ant neatpažinto žmogaus, kurį radome krovininiame laivo konteineryje, drabužių. Jų taip pat buvo ant Kim Lang kūno.

Ji išpūtė akis.

– Kai pačioje pirmoje byloje atidavėte tyrimams įkalčius, ar tarp jų buvo ir šių plaukų? – paklausiau.

– Taip.

– Ir negavote jokio atsakymo?

– Kiek žinau, laboratorija netyrė, ką jiems perdaviau.

– O, galiu lažintis, kad ištyrė, – tariau. – Lažinuos, kad jie puikiausiai žino, jog tai žmogaus plaukai ir yra per ilgi, kad būtų kūdikio. Jie žino, ką reiškia įkandimo žymės, gal netgi iš jų išgavo DNR.

– Tuomet ir mes turėtume gauti DNR iš tepinėlių, kuriuos jums atiduodu, – pasakė ji, vis labiau jaudindamasi.

Man tai nerūpėjo. Tai jau nebebuvo svarbu.

– Žinoma, su plaukais nedaug galėsite padaryti, – kalbėjo ji padrikai. – Plaukuotas, nėra pigmentacijos. Jie bus visi vienodi, tiesa?..

Aš jos nesiklausiau. Galvojau apie Kasparą Hauserį. Pirmus šešiolika metų jis praleido kalėjimo požemiuose, nes Badeno princas Karolis norėjo užsitikrinti, kad šis nepareikalaus karūnos.

– ... be šaknų folikulų nebus jokio DNR, manyčiau... – tęsė daktarė Stvan.

Kai jam sukako šešiolika, jis buvo rastas prie vartų su prisegtu rašteliu. Jis buvo blyškus kaip aklažuvė, nemokėjo kalbėti kaip gyvulys. Nenormalus. Jis net negalėjo užrašyti savo vardo, jei kitas nelaikė ir nevedžiojo jo rankos.

– Mechaniškos, keturkampės raidės kaip pradedančiojo rašyti, – mąsčiau garsiai. – Kažkas slepiamas, niekada niekam nerodytas, niekad nesimokęs, nebent namie. Galbūt mokėsi vienas pats.

Daktarė Stvan nustojo kalbėjusi.

– Tik šeima galėjo slėpti jį nuo gimimo. Tik labai įtakinga šeima galėjo apeiti teisinę sistemą, leisdama šiai anomalijai toliau žudyti ir nebūti sugautai. Jie nenorėjo patirti gėdos ir atkreipti dėmesio į save.

Daktarė Stvan tylėjo, kiekvienas mano ištartas žodis patvirtino jos įtarimus ir sukėlė naują, dar didesnę baimę.

– Šandone šeima tiksliai žino, ką šie plaukai, dantų žymės reiškia, – tariau. – Jis taip pat žino. Žinoma, kad taip, jis turėjo jus įtarti, net jeigu laboratorija jums nieko nepranešė, daktare Stvan. Manau, kad jis atėjo į jūsų namus, nes jūs pamatėte jo atvaizdą jo kruvinose aukose. Matėte jo gėdą, bent jau jis taip manė.

– Gėdą?..

– Nemanau, kad to raštelio tikslas buvo užtikrinti jus, kad jis daugiau nepuls, – tęsiau. – Jis šaipėsi iš jūsų, sakė, kad gali daryti, ką tik nori, nes turi aukščiausią neliečiamybę. Ir kad jis sugrįš, ir šį kartą jam pavyks.

– Tačiau atrodo, kad jo čia jau nėra, – atsakė daktarė Stvan.

– Akivaizdu, kad kažkas pakeitė jo planus.

– O gėda, kurią, jo manymu, mačiau? Man taip ir neteko pamatyti, kaip jis iš tikrųjų atrodo.

– Tai, ką jis padarė savo aukoms, yra vienintelis mums reikalingas atvaizdas. Plaukai yra ne nuo jo galvos, – pasakiau. – Jie krenta nuo jo kūno.

36

Gyvenime man tik kartą teko matyti hipertrichozės atvejį; tuo metu Majamyje dirbau reziduojančia gydytoja terapeute ir lankiausi pediatrijos skyriuje. Meksikietė moteris pagimdė mergytę; po dviejų dienų kūdikis pasidengė plonyčiais beveik penkių centimetrų ilgio šviesiai pilkais plaukeliais. Plaukų kuokštai kyšojo iš šnervių ir ausų, ji sirgo fotofobija, akys buvo per daug jautrios šviesai.

Daugumai žmonių, sergančių hipertrichoze, plaukuotumas vis didėja, kol galiausiai vienintelės neplaukuotos kūno vietos lieka tik gleivinės, delnai ir padai. Kai kuriais ypatingais atvejais, jei žmogus dažnai nesiskuta, plaukai ant veido ir kaktos užauga tokie ilgi, kad juos reikia prisegti ar net garbanoti, kad žmogus galėtų matyti. Kiti simptomai gali būti dantų anomalijos, neišsivysčiusios genitalijos, daugiau nei dešimt rankų ir kojų pirštų, daugiau spenelių, veidas gali būti asimetriškas.

Anksčiau tokius nelaiminguosius parduodavo cirkui ar karalių rūmams, kur jie turėdavo linksminti ir juokinti kitus. Kai kurie juos vadindavo vilkolakiais.

– Šlapi, purvini plaukai. Kaip šlapio, nešvaraus gyvūno, – kalbėjo daktarė Rūta Stvan. – Svarstau, ar tuomet, kai jis pasirodė prie mano durų, mačiau tik jo akis todėl, kad visas veidas buvo padengtas plaukais? Galbūt ir rankas jis laikė kišenėse dėl tos pačios priežasties?

– Jis tikrai taip atrodydamas negali rodytis viešumoje, – atsakiau. – Todėl vaikšto tik sutemus. Gėda, jautrumas šviesai ir žmogžudystės vėliau. Bet kokiu atveju jo veiklą varžo šviesa.

– Manau, jis gali nusiskusti, – svarstė Stvan. – Bent jau kitiems matomas vietas. Veidą, kaktą, kaklą, rankas.

– Kai kurie mūsų rasti plaukai tikrai buvo nuskusti, – pasakiau. – Jei jis plaukė laivu, turėjo kažką dėl to daryti.

– Žudydamas jis turi nusirengti, bent jau iš dalies, – tarė ji. – Todėl palieka tiek daug ilgų plaukų.

Svarsčiau, gal jo genitalijos buvo neišsivysčiusios, todėl jis išrengdavo savo aukas tik aukščiau liemens. Moters genitalijos jam galėjo priminti jo paties kaip vyro nevisavertiškumą. Galėjau tik įsivaizduoti, koks pažemintas ir įsiutęs jis jautėsi. Tėvai dažnai tokius kūdikius izoliuoja nuo visuomenės, ypač jei tai tokia galinga ir savimi besididžiuojanti šeima kaip Šandone, gyvenanti privilegijuotoje turtuolių Šv. Liudviko saloje.

Galvojau, kaip šis kenčiantis sūnus, ši *espèce de sale gorille*, gyveno tamsiuose šimtmečius menančiuose šeimos namuose, iš kurių ištrūkti galėdavo tik naktimis. Nesvarbu, ar jie priklausė nusikaltėlių karteliui, ar ne, tokia turtinga ir garbinga šeima nenorėtų, kad pasaulis ką nors žinotų apie šią būtybę.

– Dar galima tikėtis patikrinti visus įrašus apie Prancūzijoje gimusius tokia liga sergančius kūdikius, – tariau. – Neturėtų būti sunku, nes hipertrichozė pasitaiko labai retai. Galbūt tik vienas iš milijardo žmonių, ar panašiai, turi tokią anomaliją.

– Nebus jokių įrašų, – dalykiškai pasakė Stvan.

Aš ja tikėjau. Jo šeima tikrai tuo pasirūpintų. Vidurdienį atsisveikinau su daktare Stvan ir išėjau labai susirūpinusi ir nešina nelegaliai gautais įkalčiais. Išėjau per galines pastato duris, kieme stovėjo autobusiukai su užuolaidėlėmis ant langų, laukdami kitos savo liūdnos kelionės. Vyras ir moteris pilkais drabužiais sėdėjo

ant juodo suoliuko prie senos plytų sienos. Moteris pažvelgė į mane, jos veidas buvo persmelktas skausmo.

Greitai ėjau akmenimis grįsta gatve palei Seną, siaubingi vaizdai vis beldėsi į mano sąmonę. Mačiau jo bjaurų veidą, išnyrantį iš tamsos, kai moteris atidarydavo jam duris. Įsivaizdavau jį klaidžiojantį kaip naktinį žvėrį, besirenkantį auką ir sėlinantį paskui ją, o paskui puolantį ir žiauriai žudantį dar ir dar kartą. Jo gyvenimo kerštas buvo priversti auką į jį žiūrėti. Jų baimė buvo jo jėga.

Sustojau ir apsižvalgiau. Gatvėse dideliu greičiu lėkė automobiliai. Nuo jų keliamo triukšmo jaučiausi apsvaigusi, dulkės ir smėlis lipo prie veido, net neįsivaizdavau, kaip susistabdyti taksi. Net nebuvo kur jam sustoti. Šalutinėse gatvelėse eismo nebuvo, tačiau jose nesimatė ir taksi.

Pajutau beprasidedantį panikos priepuolį. Užlėkiau atgal akmeniniais laiptais, grįžau į parką ir atsisėdau ant suolelio, bandžiau atgauti kvapą, o tarp medžių bei gėlių ir toliau dreifavo mirties kvapas. Užsimerkiau ir atsukau veidą į žiemos saulę, laukdama, kol širdis nustos taip smarkiai plakusi, šalto prakaito lašai slydo po mano drabužiais. Rankos ir kojos sugrubo, tarp kelių jutau kietą aliuminio portfelį.

– Regis, tau reikia draugo, – staiga virš savęs išgirdau Džėjaus Talio balsą.

Pašokau ir aiktelėjau iš netikėtumo.

– Atleisk, – švelniai tarė jis ir atsisėdo šalia manęs. – Nenorėjau išgąsdinti.

– Ką čia veiki? – paklausiau, o mintys lėkė kaip išprotėjusios, vis susidurdamos, purvinos ir kruvinos kaip pėstininkai mūšio lauke.

– Argi nesakiau, kad prižiūrėsime tave?

Jis atsisegė tabako spalvos kašmyro paltą ir iš vidinės kišenėlės išsitraukė cigarečių pakelį. Uždegė po vieną abiem.

– Taip pat sakei, kad jums per daug pavojinga čia pasirodyti, – kaltindama tariau. – Taigi aš įeinu, atlieku savo nešvarų darbelį, o tu sėdi čia, parke, priešais centrines prakeikto instituto duris.

Piktai išpūčiau dūmą ir atsistojau. Sugriebiau savo portfelį.

– Kokį žaidimą čia žaidi? – paklausiau jo.

Iš kitos kišenės jis išsitraukė mobilųjį telefoną.

– Pamaniau, kad reikės tave pavėžėti, – pasakė jis. – Nežaidžiu jokių žaidimų. Eime.

Jis suspaudė numerį savo telefone ir kažką pasakė prancūziškai.

– Kas dabar? Ar Žmogus iš D.Ė.D.Ė.S.* atvažiuos mūsų pasiimti? – kandžiai paklausiau.

– Tiesiog iškviečiau taksi. Manau, kad Žmogus iš D.Ė.D.Ė.S. prieš kelerius metus išėjo į pensiją.

Nuėjome į vieną iš ramių šalutinių gatvelių, ir po kelių minučių prie mūsų sustojo taksi. Kai įsėdome, Talis pažvelgė į mano portfelį.

– Taip, – atsakiau į garsiai neužduotą klausimą.

Sugrįžę į viešbutį, pakilome į mano kambarį, nes tai buvo geriausia vieta pasikalbėti be pašalinių klausytojų. Paskambinau Marinui į kambarį, tačiau jis neatsiliepė.

– Turiu grįžti į Virdžiniją, – pasakiau.

– Tai suorganizuoti nesunku, – tarė jis. – Kada tik panorėsi.

Jis pakabino ženklą „Netrukdyti“ kitoje durų pusėje ir užkabino durų grandinėlę.

– Norėčiau išskristi rytoj anksti ryte.

Atsisėdome prie lango abipus nedidelio stalelio.

– Kaip suprantu, madam Stvan atsivėrė, – pasakė jis. – Tiesą pasakius, ji – kietas riešutėlis. Vargšė moteris po visko, ką patyrė,

* „The Man from U.N.C.L.E.“ – televizijos serialas apie du slaptuosius agentus, rodytas per NBC kanalą nuo 1964 m. iki 1968 m. (Vert. pastaba.)

tapo tokia paranojiška, kad nemanėme, jog ji kam nors papasakos tiesą. Džiaugiuosi, kad nuojauta manęs neapgavo.

– *Tavo* nuojauta? – paklausiau.

– Taip, – jis žiūrėjo į mane. – Žinojau, kad tik tu gali prie jos prieiti. Tavo reputacija plačiai žinoma, todėl ji labai tave gerbia. Šiek tiek padėjo ir mano asmeninė įžvalga dėl tavęs, – jis patylėjo. – Dėl Liusi.

– Pažįsti mano dukterėčią? – nepatikėjau juo.

– Kartu dalyvavome įvairiuose mokymuose Glinke, – atsakė jis, turėdamas omenyje nacionalinę akademiją Glinke, Džordžijoje, kur ATG, Muitinės, Slaptosios tarnybos, Sienų apsaugos ir dar kokia šešiasdešimt įvairių teisėsaugos agentūrų vesdavo pagrindinius savo mokymus. – Man jos kartais būdavo gaila tam tikru požiūriu. Jai pasirodžius, visuomet kildavo didžiulė kalbų apie tave banga, tarsi ji pati nebūtų buvusi talentinga.

– Negalėčiau padaryti net dešimtadalio to, ką sugeba ji, – pasakiau.

– Dauguma žmonių negalėtų.

– Ką visa tai turi bendro su ja? – norėjau žinoti.

– Manau, kad dėl tavęs ji turi tapti Ikaru, skrendančiu per arti saulės. Tikiuosi, kad ji nepaseks tuo mitu iki galo ir nenukris iš dangaus.

Jo komentaras išgąsdino mane. Net neįsivaizdavau, ką šiuo metu veikė Liusi. Talis sakė teisybę. Mano dukterėčiai visada viską reikėjo atlikti geriau, greičiau ir labiau dėl to rizikuoti nei man, tarsi tik konkuruodama su manimi ji nusipelnytų meilės, kurios nemanė nusipelniusi.

– Plaukai, rasti ant aukų kūnų Paryžiuje, yra ne neatpažinto žmogaus mano šaldiklyje, – pasakiau ir paaiškinau jam visa kita.

– Tačiau šių keistų plaukų buvo ant jo drabužių? – bandė suprasti Talis.

– Vidinėje drabužių pusėje. Galime tik spėlioti. Sakykime, kad tais drabužiais vilkėjo žudikas, kurio kūnas padengtas tankiais ilgais panašiais į kūdikio plaukais. Jie prilimpa prie vidinės drabužių pusės, šiuos drabužius jis nusivelka ir priverčia auką jais apsirengti, o paskui ją paskandina.

– Auka – tai tas vyrukas iš konteinerio. Tomas, – Talis nutilo. – Tokie plaukai auga ant viso *Loup-Garou* kūno? Tuomet jis jų neskuta.

– Būtų nelengva reguliariai skustis visą kūną. Labiausiai tikėtina, kad jis skutasi tik tas vietas, kurias gali pamatyti žmonės.

– Tam nėra jokio efektyvaus gydymo. Jokių vaistų, nieko.

– Gana sėkmingai naudojamas lazerinis gydymas. Bet jis gali to nežinoti. Dar labiau tikėtina, kad jo šeima neleistų jam pasirodyti klinikoje, ypač jei jau buvo pradėjęs žudyti.

– Kaip manai, kodėl jis apsikeitė drabužiais su tuo vyriškiu iš konteinerio? Tomu?

– Jei planuoji pabėgti laivu, – spėjau, – turbūt nenorėsi vilkėti dizainerių drabužiais, jei manysime, kad tavo teorija apie brolio atiduodamus panešiotus brangius drabužius yra tikra. Taip pat galėjo taip padaryti iš pagiežos, paniekos. Galbūt norėjo atsiskaityti. Galime spėlioti apie tai visą dieną, tačiau tikrosios priežasties nenustatysime, matome tik padarytą žalą.

– Gal ko nors norėtum? – paklausė jis.

– Atsakymo, – tariau. – Kodėl nepasakei man, kad tai daktarė Stvan buvo užpulta ir išsigelbėjo? Jūs su generaliniu sekretoriumi sėdėjote ir pasakojote mums tą istoriją, puikiai žinodami, apie ką kalbate.

Talis tylėjo.

– Bijojai, kad aš išsigąsiu, tiesa? – paklausiau. – *Loup-Garou* pamatė ją ir bandė nužudyti, taigi galbūt jis pamatys mane ir taip pat norės nužudyti?

– Dauguma žmonių, susijusių su šiuo reikalu, abejojo, ar tu su ja susitiksi, jei žinosi visą tiesą.

– Na, vadinasi, visi tie žmonės nelabai gerai mane pažįsta, – tariau. – Tiesą pasakius, jei būčiau žinojusi viską, tuo labiau būčiau norėjusi su ja susitikti. Ir išvis, kaip tu gali nuspėti tą ar aną vien todėl, kad kartą ar du buvai susitikęs Liusi?

– Kei, to primygtinai reikalavo daktarė Stvan. Dėl tam tikrų priežasčių ji norėjo kalbėtis tik su tavimi. Ji niekam neatskleidė visų smulkmenų, netgi savo draugui detektyvui. Jis sugebėjo mums pateikti tik bendrą vaizdą.

– Kodėl?

– Ir vėlgi, dėl žmonių, kurie saugoja žudiką. Jei jie kokiu nors būdu apie tai sužinotų ir galvotų, kad ji jį gerai matė, gali su ja susidoroti. Arba su jos vyru, ar dviem vaikais. Ji tiki, kad tu jos neišduosi, nekalbėsi su bet kuo, kas gali jai pakenkti. Tačiau ji sakė, kad nuspręs, kiek tau atskleisti, tik pakalbėjusi su tavimi.

– Tokiu atveju, jei ji nuspręstų manimi nepasitikėti.

– Taip ir maniau, kad ji tavimi pasikliaus.

– Aišku. Vadinasi, misija įvykdyta?

– Kodėl taip pyksti ant manęs? – paklausė jis.

– Nes tu per daug savimi pasitiki.

– Nenoriu būti įžūlus, – atsakė jis. – Tiesiog noriu, kad mes sustabdytume tą beprotį vilkolakį, kol jis dar ko nors nenužudė ar nesuluošino. Noriu žinoti, kuo jis kvėpuoja.

– Baime ir visų šalinimusi, – tariau. – Kančia ir įniršiu, nes jis buvo baudžiamas už tai, dėl ko nebuvo kaltas. Jis kentėjo vienas. Įsivaizduok, kaip tai turėjo būti sunku, ypač jei yra pakankamai protingas viskam suvokti.

– Labiausiai jis turėtų nekęsti savo motinos, – pasakė Talis. – Dėl visko turėtų kaltinti ją.

Saulėje kaip juodmedis sublizgo jo plaukai, šviesa pagavo jo akis ir nusėjo jas auksu. Supratau, ką jis jaučia, jam dar nespėjus

pasislėpti. Atsistojau ir nusisukau į langą, nes nenorėjau žiūrėti į jį.

– Jis turbūt nekenčia moterų, kurias mato, – pasakė Talis. – Moterų, kurių jis niekada negalės turėti. Moterų, kurios šauktų iš siaubo, jį pamačiusios, pamačiusios jo kūną.

– Labiausiai iš visų jis nekenčia savęs, – tariau.

– Ir aš nekęsčiau.

– Tai tu sumokėjai už mūsų kelionę, tiesa, Džėjau?

Jis atsistojo ir atsirėmė į lango rėmą.

– Ne kokia nors didelė korporacija, persekiojanti „Šimtas šešiasdešimt penktųjų" kartelį, – tęsiau.

Pažvelgiau į jį.

– Tai tu suvedei mus su daktare Stvan. Tu viską suorganizavai. Viską suruošei ir pats apmokėjai, – pasakiau, vis dar negalėdama pati tuo patikėti. – Gali taip elgtis, nes esi labai turtingas. Nes tavo šeima labai turtinga. Todėl ir pradėjai dirbti teisėsaugoje, ar ne? Norėjai pabėgti nuo turtuolio gyvenimo. Kaip bebūtų, tu vis tiek elgiesi ir atrodai kaip turčius.

Sekundę jis atrodė kaip pričiuptas.

– Nemėgsti, kai kas nors kitas atlieka apklausą, tiesa? – paklausiau.

– Aš iš tikrųjų nenorėjau būti panašus į savo tėvą. Prinstono universitetas, irkluotojų komanda, vedybos su tinkamos šeimos dukra, tinkami vaikai, viskas priderama.

Dabar stovėjome vienas šalia kito, žiūrėdami į gatvę, tarsi tame pasaulyje už lango vyktų kažkas labai įdomaus.

– Nemanau, kad tu pasipriešinai savo tėvui, – pasakiau. – Apgaudinėji save, stengdamasis būti jo priešingybė. O policininko ženklelio turėjimas, ginklas ir pradurta ausis nėra tikras maištas, ypač jei mokeisi Harvarde ir esi milijonierius.

– Kodėl man visa tai sakai?

Jis pasisuko į mane, stovėjome taip arti vienas kito, kad užuodžiau jį patį ir jo kvepalus.

– Todėl, kad nenoriu rytoj prabudusi suvokti, kad veikiu pagal tavo susikurtą maišto scenarijų. Nenoriu manyti, jog ką tik sulaužiau įstatymą ir visas savo duotas priesaikas tik todėl, kad tu esi išpaikintas turtuolis berniukas, ir, veikdama pagal tavo išgalvotas taisykles, padariau tai, dėl ko mano karjera pakibo ant plauko. Tai, kas apskritai liko iš mano karjeros. Galbūt net atsidursiu kokiame nors prakeiktame Prancūzijos kalėjime.

– Atvyksiu tavęs aplankyti.

– Visai nejuokinga.

– Aš nesu išpaikintas, Kei.

Prisiminiau „Netrukdyti“ ženklą ant durų rankenos, užkabintą durų grandinėlę. Paliečiau jo kaklą, pirštais perbraukiau žandikaulio liniją, kiek stabtelėjau prie burnos krašto. Daugiau nei metus neteko jausti vyro barzdos prie savo odos. Iškėliau abi rankas ir suleidau pirštus į jo tankius plaukus. Jaučiau saulės šilumą, jis žvelgė į mane, laukdamas, ką dar padarysiu.

Prisitraukiau jį prie savęs. Bučiavau ir liečiau jį beveik agresyviai, rankomis glamonėjau jo tvirtą, tobulą kūną, kol jis bandė mane išrengti.

– Tu tokia graži, – tarė jis bučiuodamas. – Vedi mane iš proto!.. – jis išplėšė sagą, nutraukė kabliukus. – Sėdėjau priešais generalinį sekretorių ir vos įstengiau nespoksoti į tavo krūtis.

Jis suėmė jas rankomis. Norėjau tikro ir nevaržomo sekso. Norėjau mylėtis su juo jausdama įtūžį, kad tiktai neprimintų man Bentono, kuris mokėjo lėtai ir švelniai panardinti ir nuplukdyti mane į erotinius vandenis.

Įsitraukiau Talį į miegamąjį, jis buvo man nelygiavertis partneris, nes turėjau patirties ir įgūdžių, apie kuriuos jis net nesapnavo. Valdžiau jį ir dominavau. Pasiėmiau iš jo tai, ko man reikėjo, o paskui gulėjome ant lovos išsekę ir lipnūs nuo prakaito. Bentono

šiame kambaryje nebuvo. Bet jei jis būtų dabar mane matęs, būtų viską supratęs.

Tą popietę mes gėrėme vyną, pamažu blankstant saulei, stebėjome ant lubų besikeičiančius šešėlius. Suskambo telefonas, bet aš neatsiliepiau. Tada Marinas pabeldė į duris ir pašaukė mane vardu, tačiau apsimečiau, kad manęs nėra. Dar kartą suskambus telefonui, papurčiau galvą.

– Marinai, Marinai, – sumurmėjau.

– Tavo asmens sargybinis.

– Jis nekaip šį kartą pasirodė, – pasakiau, Taliui mane bučiuojant. – Manau, turėsiu atleisti jį iš pareigų.

– Norėčiau, kad taip ir padarytum.

– Tik nesakyk, kad aš ir vėl padariau nusikaltimą. Ir kad tu, agente Tali, nelaikai to laimėtu tašku.

– Gerai. Aš nelaikau to laimėjimu. O apie nusikaltimą išvis nieko nežinau.

Marinas nustojo skambinėti; kai pagaliau visai sutemo, kartu su Taliu nusimaudėme po dušu. Jis trinko man plaukus ir laidė juokus apie mūsų amžiaus skirtumą. Sakė, kad tai dar vienas jo maišto pavyzdys. Pasiūliau jam kartu pavakarieniauti.

– Kaip dėl „Cafè Runtz“? – paklausė jis.

– O kokia tai kavinė?

– Prancūzai ją pavadintų *chaleureux, ancien et familial* – šilta, sena ir intymi. Visai šalia *Opéra-Comique*, taigi ant sienų kabo daug operos dainininkų nuotraukų.

Prisiminiau Mariną. Turėjau jam pranešti, kad nepasiklydau kur nors Paryžiuje.

– Galime šauniai pasivaikščioti, – kalbėjo Talis. – Tik penkiolika minučių pėstute. Daugiausia dvidešimt.

– Pirmiau turiu susirasti Mariną, – tariau. – Jis turbūt bare.

– Ar nori, kad jį surasčiau ir atsiųsčiau pas tave?

– Esu tikra, kad jis labai tuo apsidžiaugtų, – atsakiau juokdamasi.

Marinas surado mane anksčiau, nei Talis rado jį. Vis dar džiovinausi plaukus, kai jis pasirodė prie mano durų, iš jo veido supratau, kad jis žino, kodėl manęs nerado anksčiau.

– Kur, po galais, tu buvai? – paklausė įėjęs.

– Teismo medicinos institute.

– Visą dieną?

– Ne, ne visą dieną, – atsakiau.

Marinas pasižiūrėjo į lovą. Su Taliu paklojome ją, tačiau ji vis tiek neatrodė taip, kaip kambarinė buvo paklojusi šį rytą.

– Aš išeinu... – pradėjau sakyti.

– Su juo, – Marinas pakėlė balsą. – Prakeikimas, taip ir žinojau, kad taip nutiks. Negaliu patikėti, kad užkibai ant jo kabliuko. Po velnių. Maniau, tu esi virš to...

– Marinai, tai ne tavo reikalas, – pavargusi pasakiau.

Jis užtvėrė praėjimą, rankomis įsisprendęs į šonus kaip kokia griežta auklė. Atrodė taip juokingai, kad nesusilaikiusi nusijuokiau.

– Kas tau darosi? – sušuko jis. – Vieną akimirką tu skaitai Bentono skrodimo ataskaitą, o kitą dulkiniesi su sušiktu pleibojumi, pasipūtusiu savimyla berniūkščiu! Nesugebėjai nė dienos palaukti, daktare! Kaip galėjai taip pasielgti su Bentonu?

– Marinai, nestūgauk šitaip. Šiame kambaryje jau pakankamai prisišūkavome.

– Kaip tu galėjai? – jis žiūrėjo į mane pasišlykštėjęs, tarsi būčiau nuvalkiota kekšė. – Visai neseniai gavai jo laišką, pasikvietei mus su Liusi, sėdėjai ir verkei čia praeitą naktį. O dabar kas? Tarsi nieko nebūtų įvykę! Pradedi iš naujo, tarsi to nė nebūtų buvę? Su kažkokiu pūzru mergišiumi?

– Prašau, išeik iš mano kambario, – man jau buvo gana.

– O, ne, – jis pradėjo žingsniuoti, mosuodamas man pirštu. – Na jau, ne. Niekur aš neisiu. Jei nori dulkintis su gražuoliuku, daryk

tai man prieš nosį. Žinai, kodėl? Nes aš tau to neleisiu. Kažkam reikia pasielgti teisingai ir, atrodo, tai teks padaryti man.

Jis vaikščiojo pirmyn atgal, su kiekvienu žodžiu darydamasis vis išraiškingesnis.

– Neturi jokios teisės ką nors leisti ar neleisti, – manyje sukilo pyktis. – Kas, po galais, manai sau esantis, Marinai? Nesikišk į mano gyvenimą.

– Ką gi, vargšas Bentonas. Kaip gerai, kad jis miręs, ar ne? Parodei, kaip labai jį mylėjai.

Jis nustojo žingsniavęs ir dūrė pirštu į mane.

– O aš maniau, kad tu kitokia! Ką veikei, kai Bentonas nematydavo? Štai ką norėčiau žinoti! O visą tą laiką taip tavęs gailėjau!

– Nešdinkis iš mano kambario, – mano kantrybė baigėsi. – Tu prakeiktas pavydus šunsnuki! Kaip drįsti užsiminti apie mano ir Bentono santykius? Ką tu iš viso žinai? Nieko, Marinai. Jis miręs, Marinai. Jau daugiau nei metai, kaip jis miręs, Marinai. O aš dar gyva, ir tu gyvas.

– Na, šiuo metu norėčiau, kad ir tu būtum mirusi.

– Kalbi kaip Liusi, kai jai buvo dešimt metų.

Jis išdidžiai išėjo ir taip stipriai trenkė durimis, kad ant sienų sujudėjo paveikslai ir sudrebėjo sietynas. Paskambinau į viešbučio registratūrą.

– Ar vestibiulyje yra Džėjus Talis? – paklausiau. – Jaunas, aukštas, tamsiaplaukis. Apsivilkęs smėlio spalvos odinę striukę ir džinsus?

– Taip, madam, matau jį.

Po kelių sekundžių Džėjus priėjo prie telefono.

– Ką tik iš manęs kaip uraganas išsiveržė Marinas, – pasakiau jam. – Neleisk, kad jis tave pamatytų, Džėjau. Jis elgiasi kaip beprotis.

– Tiesą pasakius, matau jį išeinantį iš lifto. Tu teisi. Jis atrodo truputį įsiutęs. Turiu eiti.

Išbėgau iš savo kambario. Bėgau kiek įkabindama koridoriumi ir kilimais nutiestais laiptais žemyn, nekreipdama dėmesio į keistai žiūrinčius gerai apsirengusius, civilizuotus žmones, ramiai vaikščiojančius ir nesiveliančius į muštynes kumščiais Paryžiaus Grand Hôtel. Pasiekusi vestibiulį, pritrūkau oro ir sulėtinau tempą. Su siaubu pamačiau, kaip Marinas boksininko žingsneliu siūbuoja aplink Talį, o du viešbučio pasiuntinukai ir kamerdineris bando tarp jų įsikišti. Vyras prie registratūros stalo skubiai spaudinėjo telefono mygtukus, tikriausiai norėdamas iškviesti policiją.

– Marinai, ne! – garsiai pasakiau, skubėdama prie jo. – Marinai, ne! – sugriebiau jį už rankos.

Jo akys buvo stiklinės, visas suprakaitavęs, ačiū Dievui, kad neturėjo ginklo, nes tikriausiai dabar būtų jį panaudojęs. Laikiau jį už rankos, o Talis kalbėjo prancūziškai ir gestikuliavo, aiškindamas, kad viskas gerai ir nereikia kviesti policijos. Nusivedžiau Mariną už rankos vestibiuliu kaip motina neklaužadą vaiką. Praėjome pro kamerdinerius ir prabangias mašinas ir sustojome ant šaligatvio.

– Ar bent jau pats nutuoki, ką čia darai? – paklausiau jo.

Jis perbraukė veidą atbula ranka. Kvėpavo taip sunkiai, kad net girdėjosi švokštimas. Pamaniau, kad jį gali ištikti širdies priepuolis.

– Marinai, – papurčiau už rankos. – Paklausyk manęs. Tai, ką ten darei, yra protu nesuvokiama. Talis tau nieko blogo nepadarė. Aš tau nieko nepadariau.

– Gal aš darau tai už Bentoną, nes jis pats to padaryti negali, – vangiai ištarė Marinas.

– Ne. Tu mojavai kumščiais prieš Kerę Greten, prieš Džoisą. Tai juos tu nori sumušti, suluošinti ar užmušti.

Jis giliai įkvėpė nusileisdamas.

– Ar manai, nesuprantu, ką darai? – įtemptai, bet tyliai kalbėjau toliau.

Žmonės tarsi šešėliai praslysdavo pro mus, stovinčius ant šaligatvio. Nuo lankytojų pilnų kavinių ir alinių sklido šviesa, visi lauko staleliai buvo užimti.

– Turėjai ant ko nors išsilieti, – tęsiau. – Taip viskas vyksta. Tačiau jau nebėra ko vaikytis. Kerė ir Džoisas negyvi.

– Bent jau jūs su Liusi juos užmušėte. Nušovėte tuos prakeiktus šunsnukius, – pradėjo kūkčioti Marinas.

– Gana jau, – tariau.

Paėmiau jį už rankos ir pradėjome eiti.

– Aš jų nežudžiau, – pasakiau. – Nors tikrai nebūčiau dvejojusi, Marinai. Tačiau Liusi paspaudė gaiduką. Ir žinai ką? Ji dėl to geriau nesijaučia. Ji ir toliau nekenčia, jausmai kunkuliuoja, kumščiais iriasi per gyvenimą. Ji dar sulauks atsiteisimo dienos. Dabar tu bandai atsiteisti. Paleisk praeitį iš savo gniaužtų.

– Kodėl turėjai su juo taip elgtis? – tyliai paklausė jis, rankove valydamasis akis. – Kodėl, daktare? Kodėl su juo?

– Nė vienas nebus man pakankamai geras, tiesa? – paklausiau.

Jis turėjo tai apgalvoti.

– Ir tau nė viena nėra pakankamai gera. Nė vienos tokios, kaip Doris. Juk tau buvo sunku, kai ji su tavimi išsiskyrė, ar ne? Nemanau, kad nors viena moteris po jos tau nors kiek tiko. Bet turime bandyti, Marinai. Turime gyventi.

– Taip, ir jos visos taip pat mane metė. Moterys, kurios man net netinka.

– Jos tave metė, nes buvo paprasčiausios boulingo takelio mergšės.

Jis nusišypsojo tamsoje.

37

Paryžiaus gatvės budo ir darėsi vis triukšmingesnės, kai mes su Taliu išsiruošėme į „Cafè Runtz“. Oras buvo vėsus, jaučiau, kaip atsigauna veido oda, tačiau ir vėl susirūpinau ir pradėjau viskuo abejoti. Kaip būtų gerai, jei išvis nebūčiau atvykusi į Prancūziją. Kai perėjome Operos aikštę ir Talis paėmė mane už rankos, troškau, kad iš viso nebūčiau jo sutikusi.

Jo pirštai buvo šilti, stiprūs ir liauni, niekada nemaniau, kad toks švelnumas gali mane sukrėsti ir papiktinti, nors tai, ką prieš tai darėme viešbutyje, tokių prieštaringų jausmų nekėlė. Man buvo gėda.

– Noriu, kad žinotum, jog tai man labai svarbu, – tarė jis. – Man ne prie širdies trumpi meilės romanai, Kei. Nemėgstu vienos nakties nuotykių. Noriu, kad tai žinotum.

– Tik neįsimylėk manęs, Džėjau, – pažvelgiau į jį.

Jis tylėjo, ir aš supratau, kaip jis jautėsi po tokių mano žodžių.

– Džėjau, nesakau, kad man tai nerūpi.

– Tau tikrai patiks ši kavinė, – pasakė jis. – Tai paslaptis. Pati pamatysi. Visi čia kalba tik prancūziškai, turi pirštu parodyti į meniu arba išsitraukti žodyną. Odetė yra dalykiška, tačiau taip pat ir labai maloni.

Nesiklausiau, ką jis kalba.

– Mes su ja mažiname tarptautinių santykių įtampą. Jei ji maloni, aš nuolat lankausi jos kavinėje. Jei aš malonus, ji leidžia man nuolat čia lankytis.

– Noriu, kad paklausytum manęs, – pasakiau, kabindamasi jam už parankės. – Mažiausiai norėčiau dabar ką nors įžeisti. Nenorėjau tavęs užgauti, bet taip jau padariau.

– Kodėl aš turėčiau jaustis užgautas? Ši popietė buvo nuostabi.

– Taip, buvo, – tariau, – tačiau...

Jis sustojo ir pasižiūrėjo man į akis, pro šalį plaukė žmonės, šviesa iš parduotuvių nelygiais savo pirštais bandė atstumti naktį. Pasijutau tokia gyvybinga, kai jis mane palietė.

– Aš neprašiau, kad mane mylėtum, – pasakė jis.

– Tokio dalyko paprašyti ir negali.

Vėl pradėjome eiti.

– Žinau, kad nesiūlai to kiekvienam sutiktam, Kei, – tarė jis. – Meilė yra tavo *loup-garou*. Šmėkla, kurios tu bijai. Žinau, kodėl taip yra. Ji tave persekiojo ir žeidė visą gyvenimą.

– Nesistenk manęs pagydyti psichoanalizės būdu. Nesistenk manęs pakeisti, Džėjau.

Žmonės vis susidurdavo su mumis, grūsdamiesi per minią pirmyn.

Keli paaugliai, prisivėrę auskarų, kur tik įmanoma, ir nusidažę plaukus, atsitrenkė į mus ir pradėjo juoktis. Nedidelė žmonių grupelė stovėjo ir žiūrėjo į beveik tikroviško dydžio geltoną dvisparnį lėktuvą, pritvirtintą prie „Grand Marnier“ pastato šono, reklamuojantį „Breitling“ laikrodžius. Kvepėjo kepintais kaštainiais.

– Nuo Bentono mirties dar prie nieko nebuvau prisilietusi, – pasakiau. – Štai kurioje vietoje tu esi, Džėjau.

– Nenorėjau būti žiaurus...

– Rytoj ryte aš išskrendu namo.

– Norėčiau, kad neišskristum.

– Turiu įvykdyti misiją, prisimeni? – pasakiau.

Pyktis paspruko iš savo slėptuvės, ir kai Talis vėl pabandė paimti mane už rankos, truktelėjau ranką atgal.

– Ar turėčiau sakyti, kad ryte *išsliūkinsiu* namo, – pasakiau. – Kartu su portfeliu, pilnu nelegaliai gautų įkalčių, kurie, be to, dar kelia biologinį pavojų. Klausysiu duotų įsakymų kaip eilinis kareivis ir, jei bus įmanoma, išgausiu DNR iš gauto tepinėlio. Palyginsiu su neatpažinto vyriškio DNR. Galiausiai nustatysiu, kad jis ir žudikas yra broliai. Tuo metu galbūt policininkams pavyks

susekti gatvėmis slankiojantį vilkolakį, ir jis papasakos jums viską apie Šandone kartelį. Galbūt tik kokios dvi ar trys moterys bus nužudytos iki tam nutinkant.

– Prašau, nebūk tokia kandi, – tarė Džėjus.

– Kandi? Neturėčiau būti kandi?

Iš Italų bulvaro pasukome į *Rue Favard.*

– Neturėčiau piktintis, kad buvau čia *atsiųsta* išspręsti jūsų problemų – pasinaudojote manimi kaip marionete, paspendę man pinkles?

– Gaila, kad taip tai supranti, – pasakė jis.

– Blogai elgiamės vienas su kitu, – atsakiau.

„Cafè Runtz“ buvo nedidelė ir rami vietelė su žaliomis languotomis staltiesėmis ir žalio stiklo dirbiniais. Spingsėjo raudonos lempos, sietynas taip pat buvo raudonas. Kai įėjome vidun, Odetė prie baro pilstė gėrimus. Ji pasisveikino su Taliu, iškeldama rankas į viršų ir išbardama jį.

– Ji kaltina mane, kad nesirodžiau du mėnesius, o dabar pasirodžiau, iš anksto nepaskambinęs, – išvertė jis man.

Jis pasilenkė virš baro ir pabučiavo ją į abu skruostus, taip bandydamas susitaikyti. Nors kavinė buvo pilnutėlė, ji sugebėjo rasti mums nedidelį staliuką kampe, taip Talis paveikdavo visus. Jis buvo pratęs gauti tai, ko nori. Jis išrinko raudonąjį burgundišką vyną „Santenay“, nes prisiminė, kad buvau jam sakiusi, kaip mėgstu burgundiškus vynus, nors aš tikrai neprisiminiau jam tai minėjusi. Jau nesupratau, ką jis žino apie mane iš kitų šaltinių ar iš manęs pačios.

– Pažiūrėkime, – tarė jis, versdamas meniu puslapius. – Labai rekomenduočiau specialius Elzaso patiekalus. Tačiau kokį užkandį išsirinkti? *Salade de gruyère* – tarkuotas šveicariškas sūris, atrodantis kaip makaronai ant salotos lapų ir pomidoro.

– Aš turbūt tik tiek ir užsisakysiu, – pasakiau, visai praradusi apetitą.

Iš vidinės švarko kišenės jis išsitraukė nedidelį cigarą ir žirklutes jam.

– Padeda sumažinti surūkomų cigarečių skaičių, – paaiškino. – Gal norėtum?

– Visi Prancūzijoje per daug rūko. Pats laikas man ir vėl mesti rūkyti, – pasakiau.

– Jie labai geri, – jis nugnybo galiuką. – Pamirkyti cukruje. Šis yra vanilinis, dar turiu cinamono ir anyžių skonio, – užsidegė degtuką. – Tačiau man labiausiai patinka vanilinis, – išpūtė dūmą. – Tikrai turėtum išbandyti.

Jis pasiūlė jį man.

– Ne, ačiū, – atsisakiau.

– Užsisakau juos iš didmenininkų Majamyje, – tęsė jis, mosikuodamas cigaru ir atlošdamas galvą, išpūsdamas dūmus. – Cigarai iš Kochimaro. Tik nereikia jų maišyti su „Cohiba" cigarais, kurie, nors ir nuostabūs, yra draudžiami, jei jie pagaminti Kuboje, o ne Dominikos Respublikoje. Šiaip ar taip, draudžiami Jungtinėse Valstijose. Žinau visa tai, nes dirbu ATG. Taip, ponia, žinau viską apie alkoholį, tabaką ir ginklus.

Jis pabaigė savo pirmą vyno stiklą.

– Trys raidės B. Bėgti, bėgti ir bėgti. Girdėjai ką nors apie tai? To išmokstame gyvenimo mokykloje.

Jis vėl įsipylė vyno, pripildė ir mano taurę.

– Jeigu grįžčiau į Valstijas, ar vėl susitiktum su manimi? Apsvarstykime tokią galimybę – kas nutiktų, jei mane perkeltų... sakykime, atgal į Vašingtoną?

– Nenoriu apie tai kalbėti.

Jo akys sublizgo tarsi nuo ašarų, ir jis greitai nusisuko.

– Niekada apie tai negalvojau. Atleisk, tai mano kaltė, – švelniai pasakiau.

– Kaltė? – tarė jis. – *Kaltė*? Nemaniau, kad čia kur nors esama *kaltės*, tarsi kažką reikėtų kaltinti. Lyg būtume padarę klaidą.

Jis atsirėmė į stalą ir nusišypsojo patenkintas savimi, tarsi koks detektyvas, prirėmęs mane prie sienos savo suktu klausimu.

– Kaltė. Hmmm, – svarstė jis, pūsdamas dūmus.

– Džėjau, tu toks jaunas, – pasakiau. – Vieną dieną suprasi...

– Nieko negaliu padaryti su savo amžiumi, – nutraukė jis mane tokiu balsu, kad aplinkiniai pasižiūrėjo į mūsų pusę.

– Be to, tu gyveni Prancūzijoje.

– Būna ir blogesnių vietų gyventi.

– Gali žaisti žodžiais kiek nori, Džėjau, – pasakiau. – Tačiau realybė anksčiau ar vėliau nukelia žmogų nuo debesų.

– Tu gailiesi, tiesa? – jis atsilošė. – Tiek daug žinau apie tave ir tada padarau kažką labai kvailo.

– Nesakiau, kad tai buvo kvaila.

– Dar nesi tam pasiruošusi.

Aš taip pat pradėjau nervintis.

– Tu negali žinoti, pasiruošusi aš ar ne, – pasakiau jam, o padavėjas, priėjęs priimti mūsų užsakymų, diskretiškai pasišalino. – Per daug laiko praleidai kapstydamasis po mano smegenis ir pamiršai apie savąsias.

– Gerai. Nesijaudink. Daugiau niekada nebandysiu nuspėti tavo jausmų ar minčių.

– Ach. Susierzinai, – atsakiau. – Pagaliau elgiesi pagal savo metus.

Jo akys blykstelėjo. Gurkštelėjau vyno. Jis pabaigė antrą vyno taurę.

– Aš taip pat nusipelnau pagarbos, – tarė jis. – Nesu vaikas. Kas įvyko šią popietę, Kei? Socialinis darbas? Labdara? Mokomoji sekso programa? Globa?

– Gal čia nekalbėkime apie tai, – pasiūliau.

– O gal tu tik manimi pasinaudojai, – toliau kalbėjo jis.

– Aš tau per sena. Prašau, kalbėk tyliau.

– *Sena* yra mano mama, mano teta. Kurčia našlė, gyvenanti mano kaimynystėje, yra sena.

Tik dabar suvokiau, kad net nežinau, kur Talis gyvena. Net neturėjau jo namų telefono numerio.

– Tu *elgiesi* kaip *sena*, kai bandai primesti savo valią, laikai save pranašesne ar elgiesi kaip bailiukė, – išbėrė jis, pakeldamas savo taurę.

– *Bailė*? Buvau visaip vadinta, bet baile – niekada.

– Tu bijai savo jausmų, – jis gėrė tarsi norėdamas užgesinti gaisrą. – Štai kodėl buvai su juo. Jis buvo patikimas. Nesvarbu, kiek tu kartosi, kad jį mylėjai. Jis buvo patikimas.

– Nekalbėk apie tai, ko nesupranti, – perspėjau, pajutusi, kaip drebu.

– Tu bijai. Bijai nuo tada, kai mirė tavo tėvas, nuo tada, kai pirmą kartą pasijutai kitokia, nes tu ir *esi* kitokia. Tokią kainą tokie kaip mes turime mokėti. Mes esame ypatingi. Esame vieniši, tačiau nemanome, kad taip yra dėl to, kad esame ypatingi. Tiesiog galvojame, kad kažkas su mumis negerai.

Padėjau servetėlę ant stalo ir atstūmiau savo kėdę.

– Tai ir yra jūsų, žvalgybos subingalvių, bėda, – tariau ramiu tyliu balsu. – Pasisavinate kitų paslaptis, brangenybes, tragedijas ir džiaugsmus, tarsi tai būtų jūsų pačių gyvenimai. Aš bent jau turiu savo gyvenimą. Bent jau negyvenu kaip vojaristė, stebėdama žmones, kurių net nepažįstu. Bent jau nesu kažkokia šnipė.

– Aš nesu šnipas, – pasakė jis. – Toks buvo mano darbas – kuo daugiau sužinoti apie tave.

– Ir tu puikiai atlikai savo darbą, – atsakiau. – Ypač šią popietę.

– Prašau, neišeik, – tyliai ištarė jis, per stalą siekdamas mano rankos.

Atsitraukiau nuo jo. Kitiems restorano lankytojams stebint, išėjau lauk. Kažkas nusijuokė ir metė komentarą, kurį supratau

ir be vertimo. Visiems buvo aišku, kad jaunas gražus vyriškis su savo vyresne drauguže įsivėlė į įsimylėjėlių ginčą. Galbūt jis buvo jos išlaikomas meilužis.

Buvo beveik pusė dešimtos vakaro, aš ryžtingai ėjau link viešbučio, nors visi kiti šiame mieste atrodė nusiteikę pramogauti. Policininkė baltomis pirštinėmis švilpaudama reguliavo eismą, kai su didžiule pėsčiųjų minia laukiau prie perėjos, norėdama kirsti Kapucinų bulvarą. Oras skambėjo nuo žmonių balsų, sklido šalta mėnulio šviesa. Nuo prancūziškų lietinių, spurgų ir nedidelėse kepsninėse kepinamų kaštainių kvapo jaučiausi prislėgta ir apkvaitusi.

Skubėjau tarsi bėgdama nuo savo baimių, tačiau vis užsibūdavau prie kiekvienos gatvės kampo, nes norėjau būti pasivyta. Tačiau Talis manęs neieškojo. Pasiekusi viešbutį, nusiminusi ir niekaip neatgaudama kvapo, nenorėjau net pagalvoti apie susitikimą su Marinu arba grįžimą į savo kambarį.

Susistabdžiau taksi, nes reikėjo dar kai ką atlikti. Padarysiu tai viena ir vidury nakties, jaučiausi beatodairiška ir nebijanti pavojų.

– Taip, – atsisukęs į mane, tarė taksi vairuotojas. – Madam?

Jaučiausi tarsi pabirusi dėlionė, niekaip nesugebėjau sustatyti pažirusių savo dalelių, nes jau nebežinojau, kur jų vieta.

– Ar kalbate angliškai? – paklausiau.

– Taip.

– Ar gerai pažįstate miestą? Ar galite papasakoti apie tai, ką matau?

– Matote? Dabar?

– Matysiu, kai važiuosime, – pasakiau.

– Būsiu jūsų gidas? – jam tai pasirodė juokinga. – Ne, bet aš čia gyvenu. Kur norėtumėte nuvykti?

– Ar žinote, kur yra miesto morgas? Prie Senos, netoli Liono stoties.

– Norite ten nuvažiuoti? – dar kartą atsisukęs į mane, susiraukė jis, kartu bandydamas įsukti į važiuojamąją gatvės dalį.

– *Norėsiu* ten nuvažiuoti. Bet pirmiau noriu nuvažiuoti į Šv. Liudviko salą, – atsakiau, žvalgydamasi ir tikėdamasi pamatyti Talį, tačiau viltys po truputį temo kaip ir Paryžiaus gatvės.

– Ką? – vairuotojas juokėsi, tarsi būčiau išprotėjusi. – Norite nuvažiuoti į morgą ir Šv. Liudviko salą? Koks čia gali būti ryšys? Mirė koks nors turtuolis?

Mane jis pradėjo erzinti.

– Prašau, – tariau. – Važiuokime.

– Gerai, žinoma. Jei jūs to pageidaujate.

Padangos, čiuoždamos akmeniniu grindiniu, skambėjo kaip litaurai, lempų šviesos aplink Seną švysčiojo tarsi cukrinių žvyninukų būriai. Pavaliau aprasojusį langą ir pravėriau jį tiek, kad geriau matyčiau, kai Liudviko Pilypo tiltu įvažiavome į salą. Iš karto atpažinau septynioliktojo amžiaus namus, anksčiau buvusius privačiais diduomenės viešbučiais. Lankiausi čia anksčiau su Bentonu.

Vaikščiojome šiomis siauromis akmenimis grįstomis gatvelėmis, skaitinėjome prie kai kurių sienų prikaltas istorines lenteles, skelbiančias, kas čia gyveno anksčiau. Prisėsdavome lauko kavinėse, o pakeliui įžymioje „Berthillon“ ledų krautuvėlėje nusipirkome ledų. Paprašiau vairuotojo apvažiuoti visą salą.

Ji buvo tankiai apstatyta žavingais ruplėto kalkakmenio namais, balkonai buvo nukalti iš juodo plieno. Languose spindėjo šviesa, pro juos šiek tiek matėsi skersinės sijos, knygų lentynos ir nuostabūs paveikslai, bet nemačiau nė vieno žmogaus. Tarsi elitiniai šios salos gyventojai būtų nematomi paprastiems mirtingiesiems.

– Ar esate girdėję apie Šandone šeimą? – paklausiau vairuotojo.

– Na, žinoma, – atsakė. – Norite pamatyti, kur jie gyvena?

– Taip, – tariau šiek tiek nuogąstaudama.

Jis pasuko prie Orleano krantinės, pravažiavo rezidenciją, kur antrame aukšte mirė Pompidu, užuolaidos čia buvo užtrauktos. Tada nuvažiavo link Betiuno krantinės rytinėje salos dalyje. Iš krepšio išsitraukiau „Advil" vaistų buteliuką.

Taksi sustojo. Supratau, kad vairuotojas nenorėjo privažiuoti prie pat Šandone namų.

– Pasukite už to kampo, – parodė jis, – ir eikite iki Anžu krantinės. Pamatysite duris, ant kurių išdrožinėtos kalnų ožkos. Tai Šandone šeimos ornamentas, jei taip galima pavadinti. Net nutekamieji vamzdžiai papuošti tokiais ornamentais. Tai kažkas nuostabaus, būtinai pažiūrėkite. Tačiau nesiartinkite prie dešiniojo kranto tilto, – pasakė jis. – Po juo renkasi benamiai ir homoseksualai. Ten pavojinga.

Hôtel particulier, kur jau kelis šimtmečius gyveno Šandone giminė, buvo sublokuotas keturių aukštų namas su daugybe mansardos langų, kaminų ir *Oeil de Boeuf* arba buliaus akimi – apvaliu langu stoge. Pagrindinės tamsaus medžio durys buvo išpuoštos kalnų ožkų ornamentais, greitakojės ožkos buvo susikibusios dantimis ir uodegomis, taip suformuodamos paauksuotus lietvamzdžius.

Pajutau, kaip pašiurpo mano oda. Pasislėpiau šešėliuose ir skersai gatvės žiūrėjau į šią irštvą, išperėjusią pabaisą, pasivadinusią *Loup-Garou*. Per langus matėsi spindintys sietynai, šimtais knygų nukrautos lentynos. Nustėrau, kai staiga lange pasirodė moteris. Ji buvo be galo stora. Vilkėjo tamsiai raudoną mantiją plačiomis rankovėmis, medžiaga atrodė prabangi, gal atlasas arba šilkas. Stovėjau ir žiūrėjau sukaustyta baimės ir nuostabos.

Jos veide ryškėjo nekantrumas, lūpos greitai judėjo, jai su kažkuo kalbantis, beveik akimirksniu pasirodė tarnaitė su likerio taurele ant sidabrinio padėklo. Madam Šandone, jei tai buvo ji, gurkštelėjo savo gėrimo. Sidabriniu žiebtuvėliu prisidegė cigaretę ir pasitraukė nuo lango.

Greitai nuėjau link maždaug už kvartalo esančio salos smaigalio, iš nedidelio ten esančio parkelio vos įžiūrėjau tolumoje boluojančio morgo siluetą. Spėjau, kad jis stovėjo už kelių kilometrų upe aukštyn kitoje Siuli tilto pusėje.

Žvelgiau į Seną ir galvojau, ar žudikas buvo šios aptukusios moters sūnus; metų metus jis nuogas plaukiojo upėje, jai to nežinant, o mėnulio šviesa atsispindėjo jo ilguose šviesiuose plaukuose.

Įsivaizdavau, kaip jis sutemus išeidavo iš didingų namų į šį parką ir pasinerdavo į vandenį, kuris, kaip galbūt tikėjo jis, galėjo išgydyti. Kiek metų jis braidžiojo po šiuos ledinius nešvarius vandenis? Svarsčiau, ar jis klaidžiojo po dešinįjį krantą, stebėdamas žmones, tokius pačius visuomenės atstumtuosius, kaip ir jis? Galbūt sukinėdavosi jų draugijoje?

Laiptai vedė žemyn prie krantinės, upės vanduo buvo pakilęs taip aukštai, kad niūrios bangelės teškeno grindinio akmenis. Sena buvo ištvinusi nuo nesiliaujančio lietaus, stiprios srovės nešama kartais praplaukdavo viena kita antis, nors jos paprastai naktimis neplaukioja. Švietė dujinės lempos, auksiniais raštais margindamos vandenį.

Nusukau dangtelį nuo vaistų buteliuko ir pažėriau piliules ant žemės. Atsargiai slidžiais laiptais nulipau iki pat vandens. Vanduo pliuškeno aplink mano kojas, praskalavusi plastikinį buteliuką, pripyliau jį pilną ledinio Senos vandens. Užsukau dangtelį ir sugrįžau prie taksi, dar kelis kartus atsisukusi į Šandone namą, beveik tikėdamasi, kad staiga aplink mane išdygs kartelio nusikaltėliai.

– Dabar nuvežkite mane į morgą, – paprašiau vairuotojo.

Buvo tamsu, laidai, šiaip nematomi dieną, dabar atspindėjo pro šalį važiuojančių automobilių šviesas.

– Sustokite vidiniame morgo kieme, – pasakiau.

Jis išsuko iš Rape krantinės ir sustojo nedidelėje aikštelėje už pastato, kur stovėjo autofurgonai, o anksčiau dieną čia sėdėjo liūdna pora. Išlipau.

– Pabūkite čia, – pasakiau vairuotojui. – Tiesiog trumpai čia pasivaikščiosiu.

Jo veidas buvo išblyškęs, o kai geriau įsižiūrėjau, pamačiau, kad jo veidą išvagojusios raukšlės, trūko kelių dantų. Jis atrodė sunerimęs, šaudė akimis aplink, tarsi ruošdamasis sprukti iš čia.

– Viskas gerai, – pasakiau jam, išsiimdama iš krepšio užrašų knygelę.

– Ach, jūs žurnalistė, – mačiau, kaip jam palengvėjo. – Rašote straipsnį apie tai.

– Taip, straipsnį.

Jis nusišypsojo, beveik išlindo per atidarytą langą.

– O aš jau pradėjau nervintis, madam! Pamaniau, gal esate kokia nors vampyrė!

– Tuoj sugrįšiu, – pasakiau.

Ėjau, jausdama nuo senų akmenų kylančią šaltą drėgmę ir nuo upės pučiantį vėją, vaikščiojau tamsiuose šešėliuose, stengiausi įsidėmėti kiekvieną smulkmeną, tarsi būčiau jis. Jį ši vieta turėjo žavėti. Tai buvo nešlovės alėja, kur po žudynių buvo atvežami jo trofėjai, taip pat priminė jam apie jo paties neliečiamumą. Jis galėjo daryti, ką nori ir kada tik nori, galėjo palikti visus įmanomus įkalčius, tačiau vis tiek iki jo niekas neprisikasė.

Nuo savo namų iki morgo pėsčiomis jis galėjo ateiti per dvidešimt ar trisdešimt minučių. Galvojau, kaip sėdėdavo parke, spoksodamas į senų plytų sieną ir įsivaizduodamas, kas vyksta už jų, ką dabar daro daktarė Stvan. Spėliojau, ar jį džiugino sklindantis mirties kvapas.

Lengvas vėjelis pajudino akacijos šakas ir nuslinko mano veidu, o aš bandžiau prisiminti viską, ką daktarė Stvan pasakojo apie ją aplankiusį vyrą. Jis atėjo jos nužudyti, bet jam nepasisekė. Tuomet kitą dieną sugrįžo ir ten pat paliko jai raštelį.

Pas la police...

Galbūt jo veikimo būdas buvo daug paprastesnis, nei mes galvojome.

Pas de problème... Loup-Garou.

Gal tai buvo tik įniršis, žudikiška aistra, kurios jis negalėjo suvaldyti. Kartą jame pažadinus pabaisą, išsigelbėjimo nebuvo. Buvau tikra, kad, jei jis vis dar būtų Paryžiuje, daktarė Stvan jau būtų negyva. Galbūt bėgdamas į Ričmondą jis tikėjosi suvaldyti save. Galbūt taip ir buvo tris dienas. O gal jis visą tą laiką fantazuodamas stebėjo Kim Lang, kol daugiau nebegalėjo suvaldyti blogio savyje.

Nuskubėjau atgal į taksi, langai buvo taip aprasoję, kad nieko nesimatė. Viduje, įsijungęs krosnelę, snaudė vairuotojas. Jis staigiai pašoko nusigandęs ir nusikeikė.

38

Vienuoliktą ryto „Concorde" pakilo iš Šarlio de Golio oro uosto ir nusileido Niujorke be penkiolikos devynios ryte, anksčiau, nei mes išskridome. Po pietų įžengiau į savo namus, buvau labai prastai nusiteikusi, dėl tokio laiko šuolio kūnas atsisakė man paklusti, visi jausmai buvo siaubingai paaštrėję. Oras vis blogėjo, vėl buvo pranašaujama šlapdriba ir šaltis, o aš turėjau begalę reikalų. Marinas išvažiavo namo, šiaip ar taip, jis turėjo didelį furgoną.

„Ukrops" bakalėjos krautuvėlė buvo užgulta pirkėjų – kai tik pranešama apie sniegą ar šlapdribą, Ričmondo gyventojai pameta galvas. Jie įsivaizduoja, kad numirs iš bado, neturės ko atsigerti. Kol nusigavau iki duonos skyriaus, lentynose nebuvo likę nė vieno kepaliuko. Kulinarijos skyriuje neradau nei kalakutienos, nei kumpio. Pirkau, ką radau, nes tikėjausi, kad kuriam laikui Liusi apsistos pas mane.

Šiek tiek po šešių grįžau į namus, tačiau neturėjau jėgų įvaryti automobilį į garažą. Taigi palikau jį lauke. Lengvi debesys aplink mėnulį atrodė kaip kaukolė, tuomet išskydo ir neteko formos, sustiprėjęs vėjas juos nuginė tolyn, medžiai drebėjo ir šnibždėjo. Skaudėjo galvą, jaučiausi apsnūdusi, tarsi tuoj susirgčiau; dar labiau susikrimtau, kai Liusi nepaskambino ir negrįžo namo.

Nusprendžiau, kad ji bus ligoninėje, tačiau, paskambinusi į Ortopedijos skyrių, sužinojau, kad ji ten nebuvo pasirodžiusi nuo vakar ryto. Išsigandau. Vaikščiojau po svetainę ir mąsčiau. Buvo jau dešimta vakaro, kai vėl įsėdau į savo mašiną ir išvažiavau į miesto centrą, jaučiausi įsitempusi kaip styga, kuri gali bet kada nutrūkti.

Žinojau, kad Liusi galėjo išvykti į Vašingtoną, tačiau ji būtų man apie tai pranešusi, bent jau palikusi raštelį. Kai tik ji nieko nesakiusi išnykdavo, nieko gero nelauk. Pasukau į Devintosios gatvės išvažiavimą ir pralėkiau ištuštėjusiomis senamiesčio gatvėmis, vietą automobiliui radau tik trečiame ligoninės mašinų stovėjimo aikštelės aukšte. Nuo užpakalinės automobilio sėdynės pasičiupau savo laboratorijos chalatą.

Ortopedijos skyrius buvo naujajame ligoninės pastate, antrame aukšte; apsivilkau chalatą ir įžengiau pro palatos duris. Prie lovos, kaip supratau, sėdėjo Džo tėvai, priėjau prie jų. Džo galva buvo subintuota, koja iškelta ir ištempta, tačiau ji nemiegojo ir iš karto sužiuro į mane.

– Ponas ir ponia Sanders? – tariau. – Aš daktarė Skarpeta.

Jei jie ir žinojo apie mane, to neparodė, ponas Sandersas mandagiai atsistojo ir paspaudė man ranką.

– Malonu susipažinti, – tarė jis.

Jis buvo visai kitoks, nei įsivaizdavau. Kadangi Džo buvo pasakojusi apie konservatyvias jų pažiūras, tikėjausi pamatyti griežtus veidus ir visus teisiančias akis. Tačiau jie abu turėjo antsvorio, buvo senamadiškai apsirengę, tikrai neatrodė grėsmingai. Jie

buvo labai mandagūs, netgi drovūs, kai paklausiau apie jų dukterį. Džo ir toliau žiūrėjo į mane, jos žvilgsnis tiesiog šaukėsi pagalbos.

– Ar nesupyksite, jei pasikalbėsiu su paciente akis į akį? – paklausiau jų.

– Gerai, – sutiko ponas Sandersas.

– Džo, daryk, ką tau liepia gydytoja, – liūdnai pasakė jis dukrai.

Tik jiems išėjus, Džo pradėjo verkti. Pasilenkiau ir pabučiavau ją į skruostą.

– Labai visi dėl tavęs jaudinamės, – pasakiau.

– Kaip Liusi? – sušnibždėjo ji kūkčiodama.

Įdėjau servetėlę į jos ranką, prie kurios buvo prijungti intraveniniai vamzdeliai.

– Nežinau. Nežinau, kur ji yra, Džo. Tavo tėvai pasakė, kad tu nenori jos matyti ir...

Džo pradėjo kratyti galvą.

– Taip ir maniau, kad jie taip padarė, – ištarė ji liūdnu balsu. – Taip ir žinojau. Jie man pasakė, kad ji nenorėjo su manimi pasimatyti. Ji buvo per daug nuliūdusi po to, kas nutiko. Aš jais netikėjau. Nemaniau, kad ji taip galėtų pasielgti. Jie ją išvijo, ir dabar jos nėra. O gal ji tiki tuo, ką jie pasakė.

– Ji mano, kad ji kalta dėl to, kas tau nutiko, – pasakiau. – Labai gali būti, kad kulka, sužeidusi tau koją, buvo iššauta iš jos ginklo.

– Prašau, atveskite ją pas mane. Prašau.

– Ar nujauti, kur ji galėtų būti? – paklausiau. – Ar yra tokia vieta, kur ji galėtų eiti, kai taip blogai jaučiasi? Gal sugrįžo į Majamį?

– Ji ten tikrai nevažiuotų.

Atsisėdau ant kėdės šalia jos lovos ir liūdnai atsidusau.

– Gal į kokį nors viešbutį? – paklausiau. – Pas draugus?

– Ji gali būti Niujorke, – tarė Džo. – Grenič Vilidže yra toks baras – „Rubyfruit".

– Manai, kad ji išvažiavo į Niujorką? – nustebau.

– Savininkė vardu Ana, ji buvusi policininkė, – jos balsas drebėjo. – Ak, nežinau. Aš nežinau. Man baisu, kai ji taip pabėga. Ji negalvoja, ką daro, kai taip jaučiasi.

– Žinau. Po visų šių įvykių ji ir negali tinkamai galvoti. Džo, po kelių dienų tave išrašys iš ligoninės, jei gerai elgsiesi, – nusišypsojau. – Kur norėsi eiti?

– Nenoriu važiuoti namo. Juk jūs ją surasite, tiesa?

– Ar norėtum pabūti pas mane? – paklausiau.

– Mano tėvai nėra blogi žmonės, – sumurmėjo ji, pradėjus veikti morfinui. – Jie nesupranta. Jie mano... Kodėl tai yra blogai?

Jai užsnūdus išėjau iš palatos.

Jos tėvai laukė už durų. Abu atrodė išvargę ir liūdni.

– Kaip jai sekasi? – paklausė ponas Sandersas.

– Ne per geriausiai, – pasakiau.

Ponia Sanders pradėjo verkti.

– Turite teisę galvoti, kaip jūs norite, – pasakiau. – Tačiau tikrai nėra gerai neleisti Džo pasimatyti su Liusi. Jai nereikia dar labiau bijoti ir jaudintis. Ji neturi prarasti noro gyventi, ponai Sandersai.

Nė vienas iš jų neatsiliepė.

– Esu Liusi teta, – tariau.

– Ji po truputį jau grįžta į šį pasaulį, manau, – pasakė ponas Sandersas. – Negalėsime daugiau jos apsaugoti. Mes tik stengėmės daryti tai, kas geriausia.

– Džo žino tai, – atsakiau. – Ji jus myli.

Jie neatsisveikino, tačiau žiūrėjo, kaip įlipau į liftą. Vos grįžusi į namus, paskambinau į „Rubyfruit" ir paprašiau pakviesti Aną, ten girdėjosi žmonių balsai ir grojanti muzika.

– Ji prastai atrodo, – pasakė man Ana, iš karto supratau, ką turi omenyje.

– Ar pasirūpinsite ja? – paklausiau.

– Jau pasirūpinau, – atsakė ji. – Palaukite, tuoj ją pakviesiu.

– Mačiau Džo, – pasakiau Liusi, kai ji priėjo prie telefono.

– A, – pratarė ji, bet ir iš to vieno garso buvo aišku, kad ji girta.

– Liusi!

– Dabar nenoriu kalbėti, – pasakė ji.

– Džo tave myli, – tariau. – Grįžk namo.

– Ir ką ten daryčiau?

– Iš ligoninės atsivešime ją į mano namus, ir tu pasirūpinsi, – atsakiau. – Štai ką darysi.

Beveik nemiegojau. Antrą valandą nakties atsikėliau ir, nuėjusi į virtuvę, pasidariau žolelių arbatos. Vis dar stipriai lijo, vanduo bėgo stogu ir varvėjo ant vidinio kiemo plytelių, niekaip negalėjau sušilti. Galvojau apie tepinėlius, plaukus ir įkandimų žymių nuotraukas savo portfelyje, beveik atrodė, kad žudikas yra mano namuose.

Jutau jo buvimą, tarsi blogis sklido iš turimų jo dalelyčių. Galvojau apie siaubingą ironiją. Interpolas išsikvietė mane į Prancūziją ir po visų kalbų ir veiksmų vienintelis legalus įrodymas, kurį turėjau, buvo „Advil" buteliukas su Senos vandeniu.

Trečią valandą nakties atsisėdau lovoje ir pradėjau rašyti laišką Taliui. Rašiau ir glamžiau popierius vieną po kito. Jokie žodžiai neskambėjo įtikinamai. Išsigandau, supratusi, kaip jo ilgiuosi, graužiausi dėl savo elgesio. Dabar jis man atsimokėjo, ir aš buvau to nusipelniusi.

Suglamžiau dar vieną popieriaus lapą ir pažvelgiau į telefoną. Paskaičiavau, kiek dabar valandų Lione ir įsivaizdavau jį, sėdintį prie darbo stalo, vilkintį vienu iš savo puikiųjų kostiumų. Galvojau, kaip jis kalba telefonu, sėdi susirinkimuose ar galbūt eina

kur nors su kita moterimi, o apie mane net nepagalvoja. Galvojau apie jo tvirtą, glotnų kūną ir klausiau savęs, iš ko jis išmoko būti tokiu meilužiu.

Išvažiavau į darbą. Kai Prancūzijoje buvo dvi valandos po pietų, nusprendžiau paskambinti į Interpolą.

– ...*Bonjour*, laba diena...

– Prašau sujungti mane su Džėjumi Taliu, – tariau.

Mane sujungė.

– Kovos su prekyba narkotikais skyrius, – atsiliepė vyriškas balsas.

Sutrikusi nutilau.

– Kas kalba?

Prisistačiau jam.

– Jo čia nėra, – pasakė vyriškis.

Mane persmelkė baimė. Nepatikėjau juo.

– O su kuo dabar kalbuosi? – pasiteiravau.

– Agentas Vilsonas. Aš iš FTB. Mes nebuvome susitikę, kai jūs čia lankėtės. Džėjus išvykęs.

– Ar žinote, kada jis sugrįš?

– Nesu tikras.

– Aišku, – tariau. – Ar galiu kaip nors su juo susisiekti? O gal jūs galite perduoti jam, kad paskambintų man.

Žinau, kad mano balsas skambėjo nervingai.

– Aš tikrai nežinau, kur jis dabar yra, – atsakė jis, – bet jei jis pasirodys, pranešiu apie jūsų skambutį. Gal aš galėčiau jums kuo nors padėti?

– Ne, – pasakiau.

Padėjau ragelį ir pajutau, kaip pasiduodu panikai. Buvau įsitikinusi, kad Talis nenori su manimi kalbėtis, todėl ir perdavė saviems, kad taip man atsakytų.

– O, Dieve, o, Dieve, – sušnibždėjau, eidama pro Rozos stalą. – Ką aš padariau?

– Ar man sakai? – pakėlė galvą nuo klaviatūros Roza ir pažvelgė į mane pro akinių viršų. – Ką nors pametei?

– Taip, – atsakiau.

Pusę devynių įžengiau į darbuotojų susirinkimų kabinetą ir atsisėdau į savo vietą stalo gale.

– Ką šiandien turime? – paklausiau.

– Juodaodė moteris, trisdešimt dvejų metų, iš Albemarlo apygardos, – pradėjo Čongas. – Nuvažiavo nuo kelio ir apsivertė. Tikriausiai ratais užkliudė šalikelę ir nesuvaldė automobilio. Lūžusi kairė koja, kaukolė. Albemarlo medicinos ekspertas daktaras Ričardsas prašo mūsų atlikti skrodimą, – jis pažvelgė į mane. – Įdomu, kodėl? Mirties priežastis ir būdas atrodo akivaizdūs.

– Pagal teisės kodeksą mes teikiame paslaugas vietiniams teismo medicinos ekspertams, – atsakiau. – Jei jie to prašo, mes padarome. Mums tai užtruktų valandą, jei dabar darytume skrodimą, arba galime užtrukti dešimt valandų vėliau, jei atsiras kokių nors problemų.

– Dar yra aštuoniasdešimties metų baltoji moteris, gyva paskutinį kartą matyta vakar ryte apie devintą valandą. Jos draugas surado ją vakar vakare apie pusę septynių...

Turėjau labai susikaupti, kad girdėčiau, apie ką kalbama.

– ... jokių žinomų vaistų perdozavimo ar žmogžudystės, – toliau monotoniškai kalbėjo Čongas. – Mirties vietoje rasta nitroglicerino.

Talis mylėjosi, tarsi būtų badavęs. Negalėjau patikėti, kad vidury susirinkimo mane užvaldė erotinės mintys.

– Reikia pasižiūrėti, ar nėra kokių nors sužeidimų, taip pat atlikti toksikologinę analizę, – kalbėjo Fildingas.

– Ar kas nors žinote, ką kitą savaitę dėstau institute? – paklausė toksikologas Timas Kuperis.

– Turbūt toksikologiją.

– Iš tikrųjų, man reikia sekretorės.

– Šiandien turiu tris šaukimus į teismą, – sakė viršininko padėjėjas Rilis. – Tai padaryti bus neįmanoma, nes visi vyks skirtingose vietose.

Atsidarė durys, Roza įkišo galvą ir mostelėjo man, kad išeičiau į koridorių.

– Laris Posneris turi tuoj išvykti, – pasakė ji. – Jis klausia, ar negalėtum dabar pat užsukti į jo laboratoriją?

– Einu, – atsakiau.

Kai įėjau, jis darė ilgalaikes mikroskopo skaidres, ant stiklo juostelės lašindamas „Cargille" skysčio, kiti stikleliai džiūvo ant įkaitintos lėkštelės.

– Nežinau, ar tai ką nors reiškia, – iš karto tarė jis. – Pažvelk per mikroskopą. Tai jūsų neatpažinto vyruko diatominiai dumbliai. Neužmiršk, kad toks vienas dumblis gali tau pasakyti, ar jis yra gėlavandenis, sūrių ar tik šiek tiek sūrių vandenų.

Per didinamąjį stiklą pasižiūrėjau į mažyčius organizmus, kurie atrodė tarsi iš skaidraus stiklo, buvo įvairiausių formų – laivelių, grandinių, zigzagų, pusmėnulių, tigro dryžių, kryžiukų ir netgi krūvelėmis sudėtų pokerio žetonų. Kai kurios dalelės priminė man konfeti ir smėlio grūdelius, kitos spalvingos dalelytės tikriausiai buvo mineralai.

Posneris išėmė skaidrę iš mikroskopo ir įdėjo kitą.

– Tai pavyzdys, kurį atsivežei iš Senos, – pasakė jis. – *Cymbella, Melosira, Navicula, Fragilaria* bakterijos. Ir dar daugiau. Įprastos kaip dulkės. Visos gėlavandenės, nors tiek gerai, tačiau jos mums nieko daugiau nepasako.

Atsilošiau savo kėdėje ir pažvelgiau į jį.

– Pasikvietei mane, kad tik tiek pasakytum? – nusivylusi paklausiau.

– Na, aš ne Robertas Maklalinas, – sausai atsakė jis, turėdamas omenyje jį mokiusį gerai žinomą diatominių dumblių specialistą.

Jis palinko prie mikroskopo, vaizdą padidino 1000 kartų ir pradėjo peržiūrinėti skaidres.

– Tačiau pasikviečiau tave ne tik dėl to, – tęsė jis. – Mums pasisekė nustatyti kiekvienos floros rūšies pasikartojimo dažnį.

Flora – tai augalų sąrašas pagal rūšis, šiuo atveju diatominių dumblių sąrašas.

– Penkiasdešimt vieno procento *Melosira* pasikartojimas, penkiolikos procentų *Fragilaria* pasikartojimas. Netrukdyčiau tavęs tokiais išvedžiojimais, tačiau visuose pavyzdžiuose matosi toks pats dėsningas pasikartojimas. Aš netgi juos pavadinčiau identiškais, o tai tiesiog neįtikėtina, nes flora vandens, kurio prisėmei į „Advil" buteliuką, gali būti visai kitokia vos už trisdešimties metrų nuo tavo pasirinktos vietos.

Pašiurpau, prisiminusi Šv. Liudviko salos krantą ir pasakojimus apie tai, kaip nuogas žmogus sutemus plaukioja Senoje netoli Šandone namų. Pagalvojau, kad jis turbūt apsirengdavo iš karto, nenusiprausęs po dušu, taip vienaląsčiai dumbliai patekdavo ant vidinės jo drabužių pusės.

– Jei jis plaukioja Senoje, ir šių dumblių randame ant visų jo drabužių, – pasakiau, – jis nenusiprausia prieš apsirengdamas. Ar radai tokių pačių ant Kim Lang kūno?

– Flora tikrai ne tokia pati kaip Senos vandens, – pasakė Posneris. – Tačiau aš paėmiau Džeimso upės vandens pavyzdį, tiesą pasakius, netoli tos vietos, kur gyveni tu. Vėlgi aptikau beveik tokį patį floros pasikartojimo dažnį.

– Flora ant Kim Lang kūno sutampa su Džeimso upės flora? – norėjau būti tuo tikra.

– Man kyla tik vienas klausimas – ar tokių pačių dumblių kaip iš Džeimso upės pilna visur aplink mus? – pasakė Posneris.

– Ką gi, pažiūrėkime, – atsakiau.

Paėmiau medvilninių tamponų ir patryniau savo dilbius, plaukus ir batų padus. Posneris padarė daugiau skaidrių. Ant jų nebuvo nė vieno dumblio.

– Galbūt vandentiekio vandenyje? – paklausiau.

Posneris pakratė galvą.

– Vadinasi, paprastai jų nebus prilipusių prie žmogaus, nebent jis būtų plaukiojęs upėje, ežere, vandenyne...

Nutilau, prisiminusi kai ką keisto.

– Negyvoji jūra, Jordano upė, – tariau.

– Ką? – suglumo Posneris.

– Lurdo šaltinio vanduo, – pasakiau, dar labiau susijaudinusi. – Šventa Gango upė. Visi laiko jas stebuklingomis vietomis, kur nusimaudę aklieji, luoši ir paralyžiuotieji gali išgyti.

– Jis plaukioja Džeimso upėje tokiu metų laiku? – nustebo Posneris. – Jis turbūt išprotėjęs.

– Hipertrichozės išgydyti neįmanoma, – atsakiau.

– Kas tai yra?

– Siaubinga, ypatingai reta liga – vos gimusio kūdikio kūnas visas apaugęs plaukais. Plonyčiai kūdikiški plaukeliai, galintys užaugti iki penkiolikos, septyniolikos ar dvidešimties centimetrų ilgio. Nekalbant apie kitas anomalijas.

– Ech!

– Galbūt jis maudydavosi Senoje, tikėdamasis stebuklingai išgyti. O dabar tą patį daro Džeimso upėje, – pasakiau.

– Oho, – ištarė Posneris, – tai bent keistas mąstymas.

Grįžusi į kabinetą, prie savo darbo stalo radau sėdintį Mariną.

– Atrodai lyg nemiegojusi visą naktį, – pasakė jis, šliurpdamas kavą.

– Liusi pabėgo į Niujorką, kalbėjausi su Džo ir jos tėvais.

– Ką Liusi padarė?

– Ji jau grįžta. Viskas gerai.

– Šiuo metu ji neturėtų elgtis neatsakingai. Tai ne pats geriausias laikas jai slapstytis.

– Marinai, – greitai pasakiau, – gali būti, kad žudikas plaukioja upėse, tikėdamasis išsigydyti. Svarstau, ar jis negalėtų gyventi kur nors netoli Džeimso upės?

Jis galvojo apie tai su keista veido išraiška. Koridoriuje pasigirdo bėgančių kojų trepsėjimas.

– Tikėkimės, kad prie upės nebus kokių nors savininkų apleistų pastatų, – pratarė jis. – Turiu blogą nuojautą.

Į kabinetą įbėgo Fildingas, šaukdamas ant Marino.

– Kas, po galais, su tavimi darosi!

Ant jo kaklo matėsi išsišovusios venos, veidas paraudęs iš pykčio.

– Praneši žiniasklaidai, kol mes dar net nenuvažiavę į nusikaltimo vietą! – apkaltino jis Mariną.

– Ei, – tarė Marinas. – Nusiramink. Ką aš pranešiau suknistai žiniasklaidai?

– Kad nužudyta Diana Brei, – pranešė Fildingas. – Apie tai pranešama visose žinių laidose. Jie sulaikė įtariamąją. Detektyvę Anderson.

39

Diena buvo apniukusi; kai atvažiavome į Vindzor Farmsą, pradėjo lyti. Apėmė keistas jausmas, kai juodu įstaigai priklausančiu „Chevrolet Suburban" važiavome pro plytinius Džordžijos ir Tiudorų epochos architektūros namus, dideliuose žemės plotuose besislepiančius po senais medžiais.

Niekada negirdėjau, kad šios bendruomenės gyventojai bijotų nusikalstamumo. Atrodė, kad seni šeimos pinigai ir ramios gatvės Anglijos vietovardžių pavadinimais buvo sukūrusios netikro saugumo tvirtovę. Tačiau neabejojau, kad viskas greitai pasikeis.

Dianos Brei adresas rodė, kad ji gyveno tolimesnėje rajono dalyje, kur už plytinės sienos kilo nuolatinis centrinio miesto greitkelio triukšmas. Įvažiavusi jos į siaurą gatvelę, nustėrau. Visur pilna reporterių. Jų automobiliai ir televizijos furgonai buvo užblokavę gatvę, jų buvo triskart daugiau nei policijos automobilių. Priešais stovėjo baltas „Cape Cod“ dvišlaičiu stogu, atrodė, kad jis buvo iš Naujosios Anglijos.

– Arčiau privažiuoti negaliu, – pasakiau Marinui.

– Tuoj pažiūrėsim, – atsakė jis, atsidarydamas dureles.

Išlipo lyjant lietui ir nuėjo prie radijo furgono, stovinčio pusiau ant žolės priešais Brei namą. Vairuotojas atsidarė langą ir neprotingai pasielgė, iškišdamas pro jį mikrofoną Marinui.

– Judinkis! – piktai pasakė Marinas.

– Kapitone Marinai, ar galite patvirtinti?..

– Patrauk prakeiktą furgoną, tuojau pat!

Ratai prasisuko, išdraskydami velėną ir drabstydami purvus, furgonui traukiantis iš kelio. Jis sustojo gatvės viduryje, ir Marinas spyrė į užpakalinį ratą.

– *Pasitrauk*! – sušuko jis.

Furgonas nuvažiavo, valytuvais taškydamas vandenį nuo stiklo. Jis sustojo už dviejų namų ant kito namo vejos. Lietus čaižė veidą, stiprūs vėjo gūsiai stūmė mane tarsi kažkieno ranka, kai iš automobilio bagažinės traukiau savo tyrimų lagaminėlį.

– Tikiuosi, paskutinis tavo mandagumo proveržis nenuskambės spaudoje, – pasakiau, priėjusi prie Marino.

– Kas, po galais, čia atsakingas?

– Tikiuosi, kad tu, – pasakiau, greitai eidama žemyn palenkusi galvą.

Marinas sugriebė mane už rankos. Prie įvažos į Brei garažą stovėjo tamsiai mėlynas „Ford Contour“. Už jo stovėjo policijos patrulių automobilis, priekyje sėdėjo vienas pareigūnas, kitas –

gale kartu su Anderson. Ji atrodė supykusi, isteriškai kratė galvą ir kažką greitai kalbėjo.

– Daktare Skarpeta? – link manęs ėjo televizijos reporteris, paskui jį bėgo operatorius su kamera.

– Atpažįsti nuomojamą automobilį? – tyliai tarė Marinas, vanduo bėgo jo veidu, kai jis žiūrėjo į tamsiai mėlyną fordą su mums jau pažįstamu numeriu RGG–7112.

– Daktare Skarpeta?

– Komentarų nebus.

Anderson net nežvilgtelėjo į mus, kai praėjome pro šalį.

– Ar galite pasakyti?.. – nenurimo reporteris.

– Ne, – atsakiau, skubėdama laiptais link paradinių durų.

– Kapitone Marinai, kaip suprantu, apie tai kažkas pranešė policijai.

Garsiai tekšeno lietus, gaudė mašinų varikliai. Pralindome pro geltoną nusikaltimo vietą žyminčią juostelę, pririštą nuo vieno laiptų turėklo iki kito. Durys staiga plačiai atsivėrė, ir pareigūnas Baterfildas įleido mus vidun.

– Džiaugiuosi jus matydamas, – tarė mums abiems. – Maniau, kad jūs atostogaujate, – pasakė jis Marinui.

– Taip, buvau išsiųstas atostogų, tu teisus.

Užsimovėme pirštines, Baterfildas paskui mus uždarė duris. Jis atrodė labai įsitempęs.

– Papasakok viską, – paprašė Marinas, apžiūrinėdamas prieškambarį ir už jo esančią svetainę.

– Kažkas paskambino 911 iš netoliese esančios telefono būdelės. Atvykome čia ir štai ką pamatėme. Kažkas ją siaubingai sutalžė, – pasakė Baterfildas.

– Kas dar? – paklausė Marinas.

– Seksualinė prievarta. Regis, ir apiplėšimas. Piniginė numesta ant žemės, pinigų nėra, visa rankinė išversta. Žiūrėkite, kur einate, – pridūrė, tarsi patys to nežinotume.

– Prakeikimas, ji buvo turtinga, nejuokauju, – stebėjosi Marinas, apžiūrinėdamas prabangiai apstatytus Brei namus.

– Nematėte paties svarbiausio, – atsakė Baterfildas.

Apstulbau pamačiusi laikrodžių kolekciją jos svetainėje. Čia buvo sieninių, pakabinamų laikrodžių iš raudonmedžio, riešutmedžio ir juodosios dalbergijos, laikrodžių su kalendoriais, su smailiais stogeliais, naujesnio dizaino laikrodžių, visi jie buvo senoviniai ir tobulai sinchronizuoti. Jie garsiai tiksėjo; išprotėčiau, jei man tektų gyventi tarp tokios gausybės monotoniškų laiko priminimų.

Ji mėgo griozdiškas ir nepatogias angliškas senienas. Sofa su užraitais ir besisukanti knygų spinta su netikros odos pertvaromis stovėjo priešais televizorių. Visur be jokios tvarkos išdėlioti stovėjo kieti krėslai ornamentuotais apmušalais ir paveikslėliai ant atlasmedžio stiebų. Didžiulė juodmedžio indauja nustelbė visą kambarį. Sunkios paauksuotos naktinės damasto užuolaidos buvo užtrauktos, voratinklių raštai dabino klostuotas užuolaidėles lango viršuje. Nemačiau jokio meno dirbinio, nė vieno paveikslo ar skulptūros. Su kiekviena užfiksuota detale Brei asmenybė darėsi vis šaltesnė ir valdingesnė. Ji man dar mažiau patiko. Sunku tai sau prisipažinti, ypač kai ji buvo sumušta iki mirties.

– Iš kur ji turėjo tiek pinigų? – paklausiau.

– Neturiu supratimo, – atsakė Marinas.

– Visi apie tai svarstėme nuo tada, kai ji pas mus pasirodė, – pasakė Baterfildas. – Matėte jos mašiną?

– Ne, – atsakiau.

– Cha, – atkirto Marinas. – Kiekvieną vakarą ji įsėda į naujutėlaitę „Crown Victoria“.

– Prakeiktas jaguaras, raudonos gaisrininkų automobilio spalvos. Jos garaže. Atrodo devyniasdešimt aštuntųjų arba devintųjų metų. Net nebandau spėlioti, kiek galėjo kainuoti, – detektyvas papurtė galvą.

– Maždaug dvejus sunkaus tavo darbo metus, – pakomentavo Marinas.

– Tai jau tikrai.

Jie kalbėjosi apie Brei skonį ir turtus, tarsi jos sudaužyto kūno čia net nebūtų. Nemačiau jokių įrodymų, kad susidūrimas būtų įvykęs šiame kambaryje arba kad kas nors čia dažnai būtų lankęsis ar bent jau dažnai valęs dulkes.

Virtuvė buvo dešinėje nuo svetainės, žvilgtelėjau vidun, ieškodama kraujo ar kitų smurto pėdsakų, bet nieko nepastebėjau. Virtuvė taip pat neatrodė dažnai naudojama. Stalviršis ir viryklė spindėjo švara. Nemačiau jokio maisto, išskyrus „Starbucks“ kavos indelį ir nedidelę lentynėlę su trimis „Merlot“ buteliais.

Pasirodęs Marinas prasispraudė pro mane per tarpdurį. Pirštinėtomis rankomis atidarė šaldytuvo dureles.

– Regis, ji nelabai mėgo šeimininkauti, – tarė jis, apžiūrinėdamas pustuštes lentynas.

Čia buvo kvorta dviejų su puse procento riebumo pieno, mandarinų, margarino, dėžutė pusryčių dribsnių „Grape-Nuts“ ir prieskonių.

– Ji turbūt retai būdavo namuose arba visada valgydavo mieste, – pasakė jis ir koja nuspaudė šiukšliadėžės pedalą, taip atsidarydamas jos dangtį.

Iš jos ištraukė suplėšytą „Domino“ picos dėžutę, tuščią vyno ir tris „St. Pauli Girl“ alaus butelius. Sudėliojo kvito skutelius.

– Viena vidutinio dydžio „Pepperoni“ pica su papildomu sūriu, – perskaitė jis. – Užsakyta vakar vakare be septynių minučių šeštą.

Dar pasikapstęs šiukšliadėžėje, rado suglamžytų popierinių nosinių, tris gabalėlius picos ir mažiausiai pusę tuzino nuorūkų.

– Pagaliau kažką radome, – pasakė Marinas. – Brei nerūkė. Regis, vakar ji turėjo svečių.

– Kelintą valandą sulaukėte 911 skambučio?

– Keturios minutės po devynių. Maždaug prieš pusantros valandos. Neatrodo, kad šį rytą ji virėsi kavą ar skaitė laikraščius.

– Manau, kad šįryt ji jau buvo mirusi, – pasakė Baterfildas.

Ėjome toliau, kilimu ištiestu koridoriumi pasiekėme galinėje namo dalyje esantį pagrindinį miegamąjį. Priėję prie durų, sustojome. Smurtas, regis, buvo iš čia sugėręs visą šviesą ir orą. Aplink tvyrojo absoliuti tyla ir kraupi destrukcija.

– Po galais, – vos pratarė Marinas.

Baltai dažytos sienos, grindys, lubos, minkštos kėdės, šezlongas buvo taip gausiai aptaškyti krauju, kad atrodė kaip dalis dekoratoriaus plano. Deja, šie lašeliai, dėmės ir dryžiai nebuvo dažai; tai buvo skeveldros siaubingo sprogimo, kurį sukėlė psichopatinė žmogiška bomba. Senoviniai veidrodžiai buvo aptaškyti jau sudžiūvusiais lašeliais ir taškeliais, ant grindų telkšojo sukrešėjusio kraujo klanai. Karališko dydžio lova stovėjo permirkusi krauju, paklodės kažkodėl nuimtos.

Diana Brei buvo taip stipriai sumušta, kad, jei nebūčiau pažinojusi, nebūčiau nustačiusi net jos rasės. Ji gulėjo ant nugaros, žalia atlasinė palaidinukė ir juoda liemenėlė mėtėsi numestos ant grindų. Pakėliau jas. Jos buvo nuplėštos nuo kūno. Kiekvienas odos centimetras buvo sumuštas ir išteptas taip, kad man ir vėl priminė pirštais nutapytą piešinį, veido kaulai sulaužyti. Ant kairiojo riešo pamačiau sudaužytą auksinį laikrodį.

Ilgą laiką stovėjome ir tiesiog žiūrėjome. Aukščiau liemens ji buvo išrengta nuogai. Prie juodo velveto kelnių ir diržo jis net nebuvo prisilietęs. Pėdos ir delnai buvo sukandžioti, šį kartą *Loup-Garou* nesivargino išnaikinti dantų žymių. Matėsi nelabai panašių į žmogaus retų ir siaurų dantų apskritimai. Jis ją mušė, kandžiojo ir vėl mušė; Brei suluošinimas, ypač sumuštas veidas, liudijo siautulingą jo įniršį.

Jis jos ir kitų savo aukų nepažinojo. Prieš pasirodydamas prie jų namų durų slenksčio buvo jas matęs nebent savo pragariškose fantazijose.

– Kas nutiko Anderson? – Baterfildo paklausė Marinas.

– Ji vos nepamišo, išgirdusi apie tai.

– Keista. Vadinasi, jūs čia neturite nė vieno detektyvo?

– Marinai, paduok man savo žibintuvėlį, – paprašiau.

Apžiūrėjau visą kambarį. Smūgiuojant kažkokiu įrankiu, kraujas aptaškė galvūgalio lentą ir lempą prie lovos. Kraujo dėmės buvo nutįsusios, matėsi kraujo lašai ant kilimo. Pasilenkusi apžiūrėjau kruvinas grindis prie lovos, čia radau ilgų šviesių plaukų. Jų buvo pilna ir ant Brei kūno.

– Mums buvo įsakyta saugoti nusikaltimo vietą ir laukti vyresniojo, – pasakė vienas iš policininkų.

– Kokio vyresniojo? – paklausė Marinas.

Žibintuvėliu apšviečiau kruvinus pėdsakus prie pat lovos. Matėsi ryškūs batų protektoriai. Atsisukau į policininkus.

– Manau, atvyks pats policijos viršininkas. Jis turbūt norės įvertinti visą situaciją, kol dar niekas nepadaryta, – Baterfildas kalbėjo Marinui.

– Na, tai rimtas reikalas, – pasakė Marinas. – Kai jis pasirodys, turės pamirkti lietuje.

– Kiek žmonių buvo šiame kambaryje? – paklausiau.

– Nežinau, – atsakė vienas iš pareigūnų.

– Jei nežinote, vadinasi, per daug, – pasakiau. – Ar nors vienas iš jūsų lietėte kūną? Kaip arti buvote priėję?

– Aš jos neliečiau.

– Ne, ponia.

– Kieno šie pėdsakai? – parodžiau į juos. – Turiu žinoti, nes jei jie ne jūsų, vadinasi, žudikas čia išbuvo pakankamai ilgai, kol sudžiūvo kraujas.

Marinas pasižiūrėjo į pareigūnų kojas. Abu vyrai avėjo sportinius batus. Marinas atsitūpė ir pasižiūrėjo į neryškius pėdsakus ant grindų.

– Ar tai galėtų būti „Vibram"? – kandžiai paklausė jis.

– Turiu pradėti, – tariau, iš lagaminėlio išsiimdama vatos tamponus ir termometrą.

– Čia tikrai per daug žmonių! – pranešė Marinas. – Kuperi, Dženkinsai, eikite ir užsiimkite kuo nors naudingu.

Jis nykščiu parodė į duris. Jie stovėjo ir žiūrėjo į jį. Vienas jų pradėjo kažką sakyti.

– Užsičiaupk, Kuperi, – tarė jam Marinas. – Ir duok man fotoaparatą. Gal tau ir liepė apsaugoti teritoriją, tačiau niekas nenurodė tirti nusikaltimo vietos. Ką? Negalėjai atsispirti pagundai pamatyti taip atrodančios policijos viršininko pavaduotojos? Ką tai reiškia? Kiek dar avigalvių slankiojo po šį kambarį?

– Minutėlę... – pabandė protestuoti Dženkinsas.

Marinas ištraukė jam iš rankų „Nikon" fotoaparatą.

– Duok man savo raciją, – piktai sukomandavo Marinas.

Dženkinsas nenoriai nusisegė ją nuo savo diržo ir padavė Marinui.

– Eik, – pasakė Marinas.

– Kapitone, aš negaliu išeiti be savo racijos.

– Ką tik tau daviau leidimą.

Nė vienas nedrįso priminti Marinui, kad jis buvo laikinai atleistas iš pareigų. Dženkinsas su Kuperiu skubiai pasišalino.

– Šunsnukiai, – palydėjo juos Marinas.

Paverčiau Brei kūną ant šono. Ji buvo visiškai sustingusi, vadinasi, buvo mirusi mažiausiai šešias valandas. Prieš įkišdama termometrą, paėmiau tepinėlį, norėdama įsitikinti, ar nerasiu spermos skysčio.

– Man reikia detektyvo ir įvykio vietos tyrimo specialistų, – per raciją kalbėjo Marinas.

– Devintas skyrius, koks jūsų adresas?

– Tas, iš kurio dabar kalbu, – pasišaipė Marinas.

– Dešimt-keturi, devintas skyrius, – pasakė dispečerė.

– Minė, – tarė man Marinas.

Laukiau jo paaiškinimo.

– Seniai kartu dirbame. Ji yra mano ausys radijo susisiekimų stotyje, – pasakė jis.

Ištraukiau termometrą ir pasižiūrėjau.

– Trisdešimt laipsnių, – tariau. – Per pirmas aštuonias valandas kūnas per valandą atvėsta maždaug pusantro laipsnio. Ji turėjo atvėsti truputį greičiau, nes buvo pusiau išrengta. Kiek čia šilumos? Maždaug dvidešimt laipsnių?

– Nežinau. Aš visas degu, – pasakė jis. – Bent jau žinome, kad ji buvo nužudyta vakar vakare.

– Daugiau galėsime pasakyti, apžiūrėję jos skrandžio turinį, – pasakiau. – Gal kas nors žino, kaip žudikas pateko į namus?

– Patikrinsiu langus ir duris, kai pabaigsime čia.

– Pailgos plėštinės žaizdos, – tariau, liesdama jos žaizdas ir ieškodama kokių nors įkalčių, kurie neišsilaikytų iki morgo. – Lyg nuo kokios padangų vielos. Dar šios sumuštos vietos, jų pilna visur.

– Gali būti tokios vielos galas, – apžiūrinėdamas žaizdas, pasakė Marinas.

– Tačiau kuo padaryta štai kas? – paklausiau.

Keliose vietose ant čiužinio nuo kažkokio įrankio atsispaudęs kraujas paliko į suartą lauką panašų raštą. Dryžiai buvo maždaug keturių centimetrų ilgio su kelių milimetrų tarpeliais, tokios dėmės buvo mano delno dydžio.

– Reikia būtinai patikrinti, ar nerasime kraujo nuotekų vamzdžiuose, – pasakiau, kažkieno balsams koridoriuje pasigirdus.

– Tikiuosi, tai „pusryčių berniukai“, – tarė Marinas, turėdamas omenyje Eglstoną su Hemu.

Jie iš tikrųjų pasirodė, nešini dideliais „Pelican“ lagaminais.

– Gal jūs žinote, kas čia, po galais, vyksta? – paklausė jų Marinas.

Abu tyrėjai išpūtė akis.

– Dievo motina, – pagaliau ištarė Hemas.

– Ar jau žinote, kas čia įvyko? – paklausė Eglstonas, vis dar negalėdamas atitraukti akių nuo to, kas buvo likę iš Brei.

– Žinai beveik tiek pat, kiek ir mes, – atsakė Marinas. – Kodėl jūsų niekas neiškvietė anksčiau?

– Stebiuosi, iš kur *tu* apie tai sužinojai? – pasakė Hemas. – Mums tik dabar buvo pranešta.

– Turiu savų šaltinių, – tarė Marinas.

– O kas pranešė žiniasklaidai? – paklausiau.

– Turbūt jie taip pat turi savų šaltinių, – tarė Eglstonas.

Abu su Hemu atsidarė savo lagaminus ir pradėjo dėlioti lempas. Mus abu išgąsdindamas, iš Marino pasisavintos racijos kažkieno balsas užriaumojo skyriaus numerį.

– Velnias, – sumurmėjo jis. – Devyni, – atsiliepė.

Hemas su Eglstonu pastatė pilką dviejų lęšių didinamąjį stiklą arba „Luką Skaivokerį“, kaip jį mėgo vadinti policininkai.

– Devintas skyrius, dešimt-penki trys-keturiolika, – pasigirdo iš racijos.

– Trys-keturiolika, ar tu čia? – paklausė Marinas.

– Išeik laukan, – atskriejo kažkieno balsas.

– Tai dešimt-dešimt, – atsisakydamas tarė Marinas.

Tyrėjai pradėjo daryti milimetrinius matavimus su papildomais optiniais stiklais, panašiais į juvelyro lęšiukus. Pats didinamasis stiklas vaizdą galėjo padidinti tik tris su puse karto, o kai kurie kraujo taškeliai buvo tam per maži.

– Kai kas nori su tavimi pasimatyti. Dabar pat, – tęsė radijas.

– Žmogau, čia visur pritaškyta, – Eglstonas kalbėjo apie ant įvairių paviršių nuo žudiko įrankio nutiškusias kraujo juostas ir linijas.

– Negaliu, – atsakė Marinas.

Trys-keturiolika daugiau neatsiliepė, nusiminusi supratau, kas čia vyksta, ir, deja, aš buvau teisi. Po kelių sekundžių koridoriuje pasigirdo žingsniai, ir tarpduryje išdygo įpykęs policijos viršininkas Rodnis Harisas.

– Kapitone Marinai, – pasakė Harisas.

– Klausau, viršininke, – Marinas apžiūrinėjo grindis netoli vonios kambario.

Hemas su Eglstonu juodais drabužiais, su latekso pirštinėmis ir žiūronais dar labiau paaštrino šią siaubo sceną, dirbdami su kampinėmis, įstrižainėmis ir susiliejimo taškais, norėdami geometriškai atkurti kiekvieno smūgio trajektoriją.

– Viršininke, – ištarė abu kartu.

Harisas, sukandęs žandikaulius, žiūrėjo į lovą. Jis buvo žemas, neišvaizdus, retėjančiais raudonais plaukais, nuolat kovojo su antsvoriu. Galbūt toks nelemtas darbas lėmė jo išvaizdą. Aš to nežinojau. Tačiau Harisas visada buvo tironas. Jis buvo agresyvus ir visada aiškiai parodydavo, kad nemėgsta iš savo vietos išsišokančių moterų. Štai kodėl niekaip nesupratau, kodėl jis pasamdė Brei, nebent tikėjosi, kad jos dėka pats atrodys geriau.

– Su visa derama pagarba, viršininke, – pasakė Marinas, – neženkite nė žingsnio arčiau.

– Ar tai jūs, kapitone, pranešėte žiniasklaidai? – paklausė Harisas tokiu tonu, kad dauguma žmonių būtų išsigandę. – Ar ir už tai esate atsakingas? Ar jūs paprasčiausiai nusprendėte nevykdyti mano nurodymų?

– Teigiamai atsakyčiau į paskutinį jūsų klausimą, viršininke. Tačiau su žiniasklaida neturiu nieko bendra. Jie jau buvo čia, kai atvykome kartu su daktare.

Harisas pasižiūrėjo į mane taip, tarsi tik dabar būtų mane pastebėjęs. Hemas su Eglstonu, labai užsiėmę savo darbu, pasilypėjo skečiamosiomis kopėčiomis.

– Kas jai nutiko? – užsikirsdamas paklausė manęs Harisas. – Vaje.

Jis užsimerkė ir papurtė galvą.

– Užmušta kažkokiu įrankiu. Dar nežinome, kas tai galėtų būti, – atsakiau.

– Noriu pasakyti, ar yra kas nors?.. – jo rūsti išvaizda pradėjo greitai tirpti. – Na... – atsikrenkštė jis, negalėdamas nuleisti akių nuo Brei. – Kodėl kažkas taip padarė? Kas? Ar nutuokiate ką nors?

– Tai ir bandome išsiaiškinti, viršininke, – pasakė Marinas. – Kol kas neturime nė vieno prakeikto atsakymo, tačiau galbūt jūs galėsite atsakyti į kelis mano klausimus.

Įvykio vietos tyrėjai pradėjo ryškios rožinės spalvos juostelėmis kruopščiai matuoti kraujo lašeliais aptaškytas lubas. Atrodė, kad Harisui darosi bloga.

– Ar žinote ką nors apie jos asmeninį gyvenimą? – paklausė Marinas.

– Ne, – atsakė Harisas. – Tiesą pasakius, net nežinojau, kad ji tokį išvis turi.

– Vakar vakare pas ją kažkas svečiavosi. Jie valgė picą, galbūt šiek tiek išgėrė. Regis, jos svečias rūkė, – pasakojo Marinas.

– Niekada negirdėjau jos pasakojant, kad su kuo nors susitikinėja, – pagaliau nusisuko nuo lovos Harisas. – Mes per daug nebendravome.

Hemas nustojo dirbęs, juostelė jo rankoje kabojo tiesiog ore. Eglstonas per savo optinius akinius apžiūrinėjo kraujo lašelius ant lubų. Ranka vedžiojo padidinamuoju stiklu ir užsirašinėjo milimetrinius atstumus.

– Ar apklausėte kaimynus? – paklausė Harisas. – Ar jie nieko negirdėjo ir nematė?

– Atleiskite, bet dar neturėjome laiko aplankyti kaimynų, tuo labiau, kad iki mano atvykimo niekas nebuvo iškvietęs detektyvo ir tyrėjų, tai padariau aš, – atsakė Marinas.

Harisas staiga išėjo. Pažvelgiau į Mariną, bet jis vengė mano žvilgsnio. Buvau tikra, kad jis ką tik prarado tai, kas dar buvo likę iš jo darbo.

– Kaip jums sekasi? – paklausė jis Hemo.

– Mums jau trūksta prakeiktos juostelės matavimui, – Hemas pridėjo vieną juostelės galą prie kraujo lašo, panašaus į kablelį. – Gerai, kur klijuoti kitą juostelės galą? Ar gali pastumti štai ten šį toršerą? Ačiū. Pastatyk jį čia. Puiku, – tarė jis, prie toršero ornamento viršūnės klijuodamas kitą juostelės galą.

– Turėtum mesti savo dieninį darbą, kapitone, ir ateiti dirbti pas mus.

– Tau jis nepatiktų, – užtikrino jį Eglstonas.

– Tu visiškai teisus. Labiau už viską nekenčiu veltui švaistyti savo laiką, – atsakė Marinas.

Toks matavimas nebuvo laiko švaistymas, tačiau tai labai nuobodus darbas, nebent kam nors be galo patiktų matlankiai ir trigonometrija, be to, turėtų puikią atmintį. Šio darbo esmė buvo ta, kad kiekvienas kraujo lašas turi savo individualią trajektoriją nuo tam tikros smūgio vietos arba žaizdos ant kokio nors paviršiaus, pavyzdžiui, sienos, priklausomai nuo lašelio skriejimo greičio, nukeliauto atstumo ir kritimo kampo. Kiekviena lašelio forma gali papasakoti, kas įvyko nusikaltimo metu.

Nors dabar tai apskaičiuoti gali ir kompiuteriai, darbas įvykio vietoje užima labai daug laiko, ir visi mes, kuriems teko liudyti teisme, puikiai žinome, kad prisiekusiesiems labiau patinka matyti trijų dimensijų spalvotų juostelių modelį nei kompiuteriu nupieštą schemą.

Skaičiavimai, kokioje padėtyje buvo auka, kai buvo suduotas kiekvienas smūgis, būna tikslūs tik tada, kai tiksliai apskaičiuojamas kiekvienas lašo skrydžio centimetras. Šiuo atveju tai nebuvo svarbu. Man nereikėjo tokių skaičiavimų, kad galėčiau nustatyti,

ar tai žmogžudystė, ar savižudybė, ar įniršusio žudiko siautėjimas, kaip šiuo atveju ir buvo.

– Reikia nuvežti ją į mūsų biurą, – pasakiau Marinui. – Iškvieskime sanitarus.

– Niekaip nesuprantu, kaip jis įėjo į namus, – pasakė Hemas. – Juk ji policininkė. Turėjo žinoti, kaip pavojinga atidaryti duris nepažįstamiems žmonėms.

– O gal jis buvo jos pažįstamas.

– Po paraliais, tai tas pats prakeiktas maniakas, nužudęs merginą „Kvik Keri“ parduotuvėje. Turi būti tas pats.

– Daktare Skarpeta? – išgirdau Hariso balsą koridoriuje.

Krūptelėjusi atsisukau. Maniau, kad jis jau bus išvykęs.

– Kur jos ginklas? Ar kas nors jį rado? – paklausė Marinas.

– Kol kas ne.

– Ar galiu su jumis trumpai pasikalbėti? – klausė manęs Harisas.

Marinas piktai pasižiūrėjo į Harisą ir nuėjo į vonios kambarį, per garsiai sakydamas:

– Vyrukai, jūs žinote, kad reikės patikrinti nuotekų vamzdžius, tiesa?

– Padarysime tai, bose.

Priėjau prie Hariso koridoriuje, jis paėjo toliau nuo durų, kad niekas negirdėtų, ką sakys. Ričmondo policijos viršininkas buvo puolęs į paniką. Pyktis pavirto baime, o to, kaip spėjau, jis nenorėjo parodyti savo pavaldiniams. Jo švarkas kabojo ant rankos, marškiniai buvo prasagstyti, kaklaraištis atlaisvintas. Jis sunkiai kvėpavo.

– Ar jums viskas gerai? – paklausiau jo.

– Astma.

– Ar turite inhaliatorių?

– Ką tik jį panaudojau.

– Nusiraminkite, viršininke Harisai, – ramiai pasakiau, nes astmos priepuolis gali ištikti staiga, o stresas viską dar labiau pablogintų.

– Paklausykite, – tarė jis, – sklinda visokių kalbų. Kad ji buvo įsitraukusi į kažkokią veiklą Vašingtone. Kai ją pasamdžiau, nieko apie tai nežinojau. Iš kur ji gauna tiek pinigų? – paklausė Harisas, tarsi Diana Brei dar būtų gyva. – Taip pat žinau, kad paskui ją kaip šunytis sekiodavo Anderson.

– Galėjo ją sekti, o Brei to nežinojo, – tariau.

– Ji sėdi patrulių automobilyje, – pranešė man, tarsi to nežinočiau.

– Žinote, kad aš negaliu reikšti savo nuomonės apie tai, kas ją nužudė, – pasakiau, – tačiau nemanau, kad tai padarė Anderson.

Jis vėl išsitraukė savo inhaliatorių ir du kartus įkvėpė.

– Viršininke Harisai, kažkur čia slankioja sadistas žudikas, kuris taip pat nužudė Kim Lang. Braižas visiškai toks pats. Jis per daug unikalus, kad tai būtų kito žmogaus darbas. Niekas nežino daugelio smulkmenų, kad galėtų pamėgdžioti tokią žmogžudystę, daug ką žinome tik mudu su Marinu.

Jis vis dar sunkiai kvėpavo.

– Ar suprantate, ką sakau? – paklausiau. – Ar norite, kad dar kas nors taip siaubingai mirtų? Tai tikrai pasikartos. Ir greitai. Šis vyrukas praranda savikontrolę žaibo greičiu. Galbūt todėl, kad paliko savo saugų prieglobstį Paryžiuje ir dabar jaučiasi kaip medžiojamas žvėris, neturintis, kur pasislėpti? Jis jaučiasi beviltiškai ir yra įsiutęs. Jam gali atrodyti, kad mes jam metėme iššūkį, todėl jis iš mūsų tyčiojasi, – pridūriau, svarstydama, ką tokiu atveju būtų pasakęs Bentonas. – Kas žino, kas vyksta jo galvoje?

Harisas atsikrenkštė.

– Ką norite, kad padaryčiau? – paklausė manęs.

– Padarykite pranešimą spaudai. Tuoj pat. Žinome, kad jis kalba prancūziškai. Gali turėti įgimtų sutrikimų, dėl ko jo kūnas

gali būti gausiai apaugęs plaukais. Plaukai ant kūno gali būti ilgi ir šviesūs. Galbūt jis skutasi veidą, kaklą ir galvą, jo dantys deformuoti, su dideliais tarpais, maži ir smailūs. Veidas turėtų būti gana keistas.

– Jėzau.

– Reikia, kad Marinas tirtų šią bylą, – pasakiau, tarsi turėčiau kokią nors teisę.

– Ką jūs sakote? Turime pranešti visuomenei, kad ieškome žmogaus, kurio kūnas apaugęs plaukais, o dantys smailūs? Norite, kad kiltų panika, kokios šis miestas dar nematęs? – jis vos atgavo kvapą.

– Prašau nusiraminti.

Pirštais paliečiau jo kaklą, norėdama užčiuopti pulsą. Jis buvo labai greitas. Palydėjau jį į svetainę ir priverčiau atsisėsti. Atnešiau stiklinę vandens ir pamasažavau pečius, tyliai kalbėdama su juo, įtikinėdama nusiraminti, kol jis aprimo ir vėl pradėjo normaliai kvėpuoti.

– Jums nereikia tokios naštos, – kalbėjau. – Marinas turėtų tirti šias bylas, užuot su uniforma važinėjęs gatvėmis. Dieve, padėk jums, jei ne jis tirs šias žmogžudystes. Dieve, padėk mums visiems.

Harisas linktelėjo. Jis atsistojo ir sunkiai nuėjo prie durų, kur buvo įvykdytas baisus nusikaltimas. Marinas apžiūrinėjo sieninę spintą.

– Kapitone Marinai, – ištarė Harisas.

Marinas atsisuko į viršininką ir piktai pasižiūrėjo į jį.

– Tu būsi už viską atsakingas, – tarė jam Harisas. – Pranešk, jei tau ko nors prireiks.

Pirštinėtos Marino rankos naršė spintos sijonų skyrelį.

– Noriu pasikalbėti su Anderson, – pasakė jis.

40

Renė Anderson veidas buvo toks atšiaurus it stiklinis, kaip ir langas, pro kurį ji žiūrėjo, kaip Dianos Brei kūnas neštuvais buvo išneštas iš namų ir įkeltas į furgoną. Vis dar lijo.

Atkaklūs reporteriai stovėjo sustingę kaip plaukikai prieš startą ir stebėjo mus, kai su Marinu prisiartinome prie patrulių automobilio. Marinas atidarė keleivio dureles ir įkišo galvą vidun.

– Mums reikia pasikalbėti, – pasakė jis Anderson.

Jos išsigandusios akys šokinėjo nuo jo prie manęs.

– Einam, – tarė Marinas.

– Aš neturiu, ką jai pasakyti, – metė ji, žvilgteldama į mane.

– Daktarė mano kitaip, – pasakė Marinas. – Eime. Lipk iš mašinos. Ar nori, kad tau padėčiau?

– Nenoriu, kad jie fotografuotų, – sušuko ji, tačiau jau buvo per vėlu.

Fotografai ir reporteriai apspito ją kaip žvirblių būrys.

– Užsimesk paltą ant galvos, kad paslėptum savo veidą, kaip tai daro per televiziją, – su pašaipa tarė Marinas.

Priėjau prie furgono pasikalbėti su dviem sanitarais, uždarančiais galines mašinos dureles.

– Kai parvažiuosite, – tariau, šaltiems lietaus lašams krintant ir varvant nuo mano plaukų, – noriu, kad kūnas būtų nuvežtas į šaltą kamerą su apsauga. Susisiekite su daktaru Fildingu, kad jis pats tai prižiūrėtų.

– Taip, ponia.

– Ir su niekuo apie tai nekalbėkite.

– Niekada taip nedarome.

– Ypač šiuokart. Nė vieno žodžio, – perspėjau.

– Tikrai neprasitarsime.

Jie sulipo į furgoną ir atbuli išvažiavo iš kiemo, o aš nuėjau link namo, nekreipdama dėmesio į žurnalistų klausimus, kameras ir

fotoaparatų blykčiojimą. Marinas su Anderson sėdėjo svetainėje, Dianos Brei laikrodžiai pranešė, kad jau pusė dvyliktos. Anderson džinsai buvo šlapi, batai aplipę purvu ir žole, tarsi ji būtų griuvusi. Ji drebėjo iš šalčio.

– Juk žinai, kad nuo alaus butelio galime paimti ir ištirt DNR, tiesa? – tarė jai Marinas. – Galime jį paimti ir nuo nuorūkos. Velnias, netgi ant picos plutelės rastume DNR.

Anderson susmukusi sėdėjo ant sofos, ji nebeturėjo jėgų kovoti.

– Tai neturi nieko bendra... – pradėjo ji.

– „Salem" su mentoliu nuorūkos šiukšlių dėžėje virtuvėje, – tęsė jis apklausą. – Manau, kad tu tokias rūkai? Ir, beje, taip. Tai turi daug bendra, Anderson. Manau, kad buvai čia vakar vakare, prieš Brei nužudymą. Taip pat manau, kad ji nesipriešino, nes turbūt pažinojo žmogų, kuris ją užtvatino jos pačios miegamajame.

Marinas nė vieną sekundės dalį netikėjo, kad Anderson nužudė Brei.

– Kas nutiko? – paklausė jis. – Ji tave erzino, kol negalėjai daugiau to pakelti?

Prisiminiau seksualią atlaso palaidinukę ir nėriniuotus apatinius, kuriuos dėvėjo Brei.

– Ji pavalgė su tavimi picos ir liepė eiti namo, tarsi tu jai nieko nereikštum? Ji ir vėl tave atstūmė vakar vakare? – klausinėjo Marinas.

Anderson tylėdama žiūrėjo į savo bejėges rankas. Ji vis kramtė lūpas, stengdamasi nepravirkti.

– Noriu pasakyti, kad tai būtų visai suprantama. Mes visi galime tik kažkiek tai pakęsti, ar ne tiesa, daktare? Pavyzdžiui, jei kas nors žlugdo tavo karjerą. Tačiau apie tai pakalbėsime šiek tiek vėliau.

Jis palinko į priekį senoviniame krėsle, didelėmis rankomis atsirėmęs į savo didelius kelius, kol Anderson pakėlė paraudusias akis ir pažvelgė į jį.

– Ar bent įsivaizduoji, į kokią bėdą papuolei? – paklausė jis.

Jos ranka sudrebėjo, kai ji atmetė atgal savo plaukus.

– Vakar vakare aš čia lankiausi, – tyliai ir liūdnai prabilo ji. – Užsukau, ir mes užsisakėme picos.

– Tai buvo tapę tavo įpročiu? – pasiteiravo Marinas. – Tiesiog užsukti? Ar buvai pakviesta?

– Užsukdavau čia retkarčiais, – pasakė ji.

– *Kartais* užsukdavai, iš anksto nepranešusi. Ar tai nori pasakyti?

Ji linktelėjo, vėl apsilaižydama lūpas.

– Būtent taip ir pasielgei vakar?

Anderson turėjo pagalvoti. Mačiau, kaip jos akyse it debesis susikaupė dar vienas melas. Marinas vėl atsilošė savo krėsle.

– Prakeikimas, kaip nepatogu, – pajudino jis pečius. – Tarsi sėdėtum kape. Būtų geriau, jei kalbėtum tiesą, ar taip nemanai? Nes žinai, ką? Vis tiek viską sužinosime, vienokiu būdu ar kitokiu, o jei meluosi, sutrinsiu tave į miltus, kalėjime valgysi tarakonus. Tik nemanyk, kad mes nieko nežinome apie tave ir tą išnuomotą mašiną kieme.

– Nėra nieko neįprasto, kad detektyvas nuomojasi automobilį, – užkliuvo ant kabliuko ji ir pati tai suprato.

– Žinoma, kad neįprasta, jei tuo automobiliu sekioji paskui žmones, – atkirto jis, dabar buvo mano eilė kalbėti.

– Tu stovėjai su šiuo automobiliu priešais mano sekretorės namus, – pasakiau. – O gal tai buvo kas nors kitas su tavo automobiliu. Mane kažkas sekė. Rozą taip pat.

Anderson tylėjo.

– Tikiuosi ne tavo elektroninio pašto adresas yra G-E-G-U-Ž-Ė-S-GL? – ištariau jai paraidžiui.

Ji papūtė į savo rankas, norėdama jas sušildyti.

– Tiesa, visai pamiršau, – pasakė Marinas. – Tu gimei gegužės mėnesį, dešimtą dieną, Bristolyje, Tenesio valstijoje. Galiu pasakyti tavo socialinio draudimo numerį, adresą, jei tik nori.

– Viską žinau apie Čaką, – tariau jai.

Dabar ji ne juokais susijaudino ir išsigando.

– Tiesą pasakius, – įsiterpė Marinas, – slapta nufilmavome tavo draugužį Čaką, vagiantį receptinius vaistus iš morgo. Žinojai tai?

Ji giliai įkvėpė. Iš tikrųjų nieko nebuvome nufilmavę.

– Daug pinigų. Pakankamai, kad jis, tu ir netgi Brei galėtų prabangiai gyventi.

– Jis juos vogė, ne aš, – prabilo Anderson. – Ir tai nebuvo mano mintis.

– Anksčiau dirbai dorovės policijos skyriuje, – atsakė Marinas. – Žinai, kur iškišti tokias prekes. Galiu lažintis, kad tu sugalvojai visą šią schemą, nes, nors aš ir nemėgstu Čako, bet iki tau pasirodant jis tikrai neprekiavo narkotikais.

– Sekei Rozą, sekei mane, nes norėjai mus įbauginti, – tariau.

– Mano pareigos apima visą miestą, – pasakė ji. – Aš važinėju visur. Jei kada nors ir atsiradau už jūsų, nereiškia, kad turėjau tam kokį nors motyvą.

Marinas atsistojo ir piktai prunkštelėjo, parodydamas, ką galvoja apie jos paaiškinimus.

– Nagi, – tarė jai, – gal tiesiog eikime į Brei miegamąjį. Kadangi tu tokia gera detektyvė, gal pasižiūrėk į visą tą kraują, ištaškytas smegenis ir papasakok mums, kas, manai, ten įvyko? Kadangi nieko nesekei, su prekyba vaistais ir narkotinėmis medžiagomis neturi nieko bendra, tai gal grįžk į darbą ir padėk man, *detektyve* Anderson.

Ji išbalo. Akyse kaip pasibaidęs elnias šmėstelėjo siaubas.

– Ką? – Marinas atsisėdo šalia jos ant sofos. – Tau tai netinka? Vadinasi, nenori vykti į morgą ir žiūrėti, kaip bus daromas skrodimas? Ne per daug veržiesi atlikti savo pareigas?

Jis trūktelėjo pečiais ir atsistojęs pradėjo vaikštinėti, purtydamas galvą.

– Turiu pasakyti, tai ne silpniems nervams, tikrai ne. Jos veidas atrodo kaip mėsainis...

– Baik!

– Jos krūtys taip apkramtytos...

Anderson akys paplūdo ašaromis, ji rankomis užsidengė veidą.

– Atrodo, kad kažkieno troškimai nebuvo išpildomi, todėl jos arba jo seksualinis įniršis tiesiog sprogo. Tikra geismo ir neapykantos kova. Jei taip subjauroji kieno nors veidą, tai tikrai liudija apie asmeniškumus.

– *Nustok*! – sušuko Anderson.

Marinas nutilo, susimąstęs pažvelgė į ją, tarsi ji būtų sunkus matematikos uždavinys, užrašytas ant mokyklinės lentos.

– Detektyve Anderson, – tariau, – kuo praeitą naktį vilkėjo policijos viršininko pavaduotoja Brei?

– Šviesiai žalia palaidinuke. Medžiaga panaši į atlasą, – jos balsas drebėjo. – Juodas velvetines kelnes.

– Batai ir kojinės?

– Batai iki kulkšnių. Juodi. Ir juodos puskojinės.

– Turėjo papuošalų?

– Žiedą ir laikrodį.

– Kokie buvo jos apatiniai, liemenėlė?

Ji pasižiūrėjo į mane, kalbėjo taip, tarsi būtų persišaldžiusi.

– Man svarbu tai žinoti, – pasakiau.

– Tai tiesa apie Čaką, – netikėtai prabilo ji. – Tačiau ne aš tai sugalvojau. Ji.

– Brei? – paklausiau.

– Tai ji mane pasikvietė iš dorovės skyriaus ir perkėlė į žmogžudysčių skyrių. Ji norėjo pašalinti tave sau iš kelio, – pasakė ji Marinui. – Ji jau seniai užsidirbdavo iš vaistų ir galbūt dar ko nors, ji gaudavo labai daug vaistų ir norėjo atsikratyti tavęs.

Ji vėl atsisuko į mane, atbula ranka nusivalė nosį. Iš savo krepšio išsitraukiau popierinių nosinių ir padaviau jai.

– Ji norėjo pašalinti ir tave, – pasakė man.

– Tai buvo gana akivaizdu, – atsakiau, neatrodė, kad kalbame apie žmogų, iš kurio buvo likę tik sužaloti palaikai, kuriuos visai neseniai tyriau kitame kambaryje.

– Žinau, kad ji buvo su liemenėle, – pasakė ji. – Ji visada ją nešiojo. Mėgo būti atsisagsčiusi viršutines sagas. Ji pasilenkdavo taip, kad matydavai, kas yra po palaidine. Ji visada taip darydavo, net ir darbe, jai patikdavo aplinkinių reakcija.

– Kokia reakcija? – paklausė Marinas.

– Na, žmones tai tikrai paveikdavo. Sijonai būdavo su skeltukais, kurie paprastai atrodydavo normaliai, bet jei sėdėdavai jos kabinete, ir ji užsikeldavo koją ant kojos... Sakiau jai, kad taip nesirengtų.

– Kokia reakcija? – dar kartą paklausė Marinas.

– Visą laiką sakiau jai, kad taip nesirengtų.

– Gan drąsu kuklią padėtį užimančiai detektyvei nurodinėti viršininko pavaduotojai, ką rengtis.

– Nemaniau, kad pareigūnai turėtų ją tokią matyti ar taip į ją žiūrėti.

– Gal tu truputį pavydėjai?

Ji neatsakė.

– Manau, kad ji žinojo, kaip tu pavydi, kaip blogai dėl to jautiesi, įskaudinta ir įsiutusi, tiesa? Brei tuo mėgavosi. Ji toks žmogus. Apsukti kitam galvą ir išimti baterijas, kad nenorėtų niekur nuo jos trauktis.

– Ji dėvėjo juodą liemenėlę, – pasakė man Anderson. – Viršus buvo nėriniuotas. Nežinau, ką dar ji vilkėjo.

– Ji tavimi naudojosi, ar ne? – tarė Marinas. – Padarė tave narkotikų gabentoja, pasiuntinuke, mažąja pelene prie židinio. Ką dar ji liepdavo tau daryti?

Anderson pradėjo pykti.

– Ji liepdavo tau plauti jos automobilį? Girdėjau tokias kalbas. Ji pavertė tave padlaižiaujančia lunatike, todėl niekas į tave rimtai

nežiūrėjo. Iš tiesų gaila, nes tu galėjai būti visai gera detektyvė, jei tik ji būtų tave paleidusi nuo savo kabliuko. Niekada neturėjai progos to išsiaiškinti, nes ji tave laikė už trumpo pavadėlio. Noriu kai ką tau pasakyti. Brei tikrai nesiruošė su tavimi miegoti, kaip ir nesiruošė skristi į mėnulį. Tokios, kaip ji, su niekuo nemiega. Kaip gyvatės, kurioms nereikia, kad jas kas nors šildytų.

– Nekenčiu jos, – iškošė Anderson. – Ji elgėsi su manimi kaip su šiukšle.

– Tai kodėl vis pas ją ateidavai? – paklausė Marinas.

Anderson žiūrėjo į mane, tarsi net negirdėjo, ką sakė Marinas.

– Ji sėdėdavo šioje kėdėje, kur dabar sėdi tu. Ji liepdavo man įpilti jai gėrimo ir masažuoti jos pečius. Kartais norėdavo, kad masažuočiau ją visą.

– Taip ir darydavai? – paklausė Marinas.

– Ant nuogo kūno ji užsimesdavo chalatą ir atsiguldavo ant lovos.

– Ten pat, kur ją ir nužudė? Ar ji nusimesdavo chalatą, kai ją masažuodavai?

Anderson liepsnojančiomis akimis atsisuko į jį.

– Ji visuomet būdavo šiek tiek prisidengusi! Nešdavau jos drabužius į valyklą, pildavau degalus į jos jaguarą ir... Ji taip šlykščiai su manimi elgėsi!

Anderson atrodė kaip vaikas, supykęs ant savo mamos.

– Taip, – pritarė Marinas, – ji taip elgėsi su daugeliu žmonių.

– Tačiau aš jos nežudžiau, *gerasis Dieve*! Aš prie jos niekada neprisiliesdavau, nebent kai ji paprašydavo, o tai aš jums jau pasakojau!

– Kas įvyko vakar vakare? – paklausė Marinas. – Užsukai, nes tiesiog *norėjai* ją pamatyti?

– Ji laukė manęs. Turėjau užvežti jai šiek tiek vaistų ir pinigų. Ji mėgo valiumą, ativaną, busparą. Vaistus, kurie padėdavo jai atsipalaiduoti.

– Kiek pinigų?

– Du su puse tūkstančio dolerių. Grynais.

– Na, dabar jų čia nėra, – tarė Marinas.

– Jie buvo ant stalo. Virtuvėje. Nežinau. Mes užsisakėme picos. Truputį išgėrėme ir pasišnekėjome. Ji buvo prastai nusiteikusi.

– Dėl ko?

– Sužinojo, kad išvykote į Prancūziją, – pasakė mums abiem. – Į Interpolą.

– Įdomu, kaip ji tai sužinojo?

– Turbūt iš jūsų biuro. Galbūt Čakas kaip nors tai sužinojo. Kas žino? Ji visada gaudavo, ko norėdavo, sužinodavo, ką reikėdavo. Ji manė, kad tai ji turėjo ten vykti. Turiu omenyje Interpolą. Ji tik apie tai ir kalbėjo. Pradėjo kaltinti mane dėl visų nesėkmių. Pavyzdžiui, dėl restorano automobilių aikštelės, elektroninio pašto, visko, kas įvyko tyrimo metu „Kvik Keri“ parduotuvėje. Dėl visko.

Staiga suskambo visi svetainės laikrodžiai. Buvo vidurdienis.

– Kelintą valandą išėjai? – paklausiau, koncertui pasibaigus.

– Turbūt apie devintą vakaro.

– Ar ji kada nors apsipirkinėdavo „Kvik Keri“?

– Gal ir buvo kada užsukusi, – atsakė ji. – Tačiau, kaip patys matėte, apžiūrėję jos virtuvę, ji nemėgo šeimininkauti namie.

– Turbūt tu visą laiką atveždavai jai maisto, – pridūrė Marinas.

– Ji niekada nesiūlė grąžinti man pinigų. Aš ne per daugiausiai uždirbu.

– O kaip dėl tų kišenpinigių už receptinius vaistus? Nesuprantu, – pasakė Marinas. – Sakai, kad negaudavai sąžiningo atlygio už tai?

– Mes su Čaku gaudavome po dešimt procentų nuo uždarbio. Kartą per savaitę atveždavau jai likusius pinigus, priklausomai nuo to, kokių vaistų gaudavome. Iš morgo arba mano paimtų iš

nusikaltimo vietos. Atvažiavusi pas ją, niekada ilgai neužsibūdavau. Ji visuomet skubėdavo. Staiga atsirasdavo įvairiausių reikalų. Man reikia mokėti už automobilį. Štai kur išeidavo mano dešimt procentų. Ne taip, kaip jai. Ji nežinojo, ką reiškia mokėti įmokas už mašiną.

– Ar pykdavotės su ja? – paklausė Marinas.

– Kartais. Ginčydavomės.

– Ar vakar vakare susipykote?

– Turbūt taip.

– Dėl ko?

– Kaip ir visada. Man nepatiko jos nuotaika.

– O tuomet?

– Aš išėjau. Kaip ir sakiau. Ji turėjo reikalų. Ji visuomet nuspręsdavo, kada baigti ginčą ar pokalbį.

– Ar vakar atvažiavai išsinuomotu automobiliu? – norėjo sužinoti Marinas.

– Taip.

Įsivaizdavau, kaip žudikas stebėjo ją išeinančią. Jis buvo ten, kažkur tamsoje. Jos abi buvo atvykusios į uostą, kai atplaukė „Sirius", kuriuo į Ričmondą atplaukė žudikas, pasivadinęs Paskalio slapyvardžiu. Jis turbūt matė ją ten. Turbūt matė ir Brei. Jis domėjosi visais, kurie atvyko tirti nusikaltimo, tarp jų buvome ir mes su Marinu.

– Detektyve Anderson, – tariau, – ar kartais sugrįždavote, jau išėjusi iš Brei, norėdama dar kartą su ja pasikalbėti?

– Taip, – prisipažino ši. – Ji elgdavosi su manimi nesąžiningai, taip išstumdama į gatvę.

– Ar dažnai sugrįždavote?

– Kai būdavau susinervinusi.

– Ką tuomet darydavote – paskambindavote į duris? Iš kur ji žinodavo, kad tai jūs?

– Ką?

– Manau, kad policininkai visuomet pasibeldžia į duris, na, bent jau, kai atvyksta pas mane, – pasakiau. – Jie neskambina durų skambučiu.

– Daugumos pašlemėkų, pas kuriuos lankomės, durų skambučiai neveikia, – pastebėjo Marinas.

– Pasibeldžiau, – pasakė ji.

– Kaip? – paklausiau, Marinui prisidegus cigaretę.

– Na...

– Du, tris kartus? Stipriai, tyliai? – tęsiau.

– Tris kartus. Garsiai.

– Ir ji visuomet įsileisdavo?

– Ne visada. Kartais tiesiog atidarydavo duris ir liepdavo man eiti namo.

– Ar ji paklausdavo, kas čia? Ar iš karto atidarydavo duris?

– Jei žinodavo, kad tai aš, iš karto atidarydavo duris, – atsakė ji.

– Jei ji *manydavo*, kad tai tu, – pataisė ją Marinas.

Anderson suprato, ką mes galvojome, ir nutilo. Negalėjo daugiau kalbėti. Negalėjo to pakelti.

– Tačiau vakar tu negrįžai? – paklausiau.

Jos tyla buvo iškalbingesnė už žodžius. Ji nesugrįžo. Nepabeldė garsiai į duris tris kartus. Tai padarė žudikas, o Brei iš karto jas atidarė. Ji turbūt pradėjo kažką iš karto sakyti, atnaujindama jų ginčą, kai staiga monstras įsibrovė į jos namus.

– Aš jai nieko nepadariau, prisiekiu, – pasakė Anderson. – Aš nekalta, – ji vis tai kartojo, nes nebuvo pratusi būti už ką nors atsakinga.

– Gerai padarei, kad vakar čia negrįžai, – tarė jai Marinas. – Jei tikrai sakai tiesą.

– Žinoma. Prisiekiu Dievu!

– Jei būtum pasirodžiusi, galėjai tapti kita auka.

– Neturiu su tuo nieko bendra!

– Na, iš dalies turi. Ji nebūtų atidariusi durų...

– Tai neteisinga! – pasakė Anderson, ir ji buvo teisi. Kad ir kas tarp jų buvo, nei ji, nei Brei nebuvo kaltos, kad aplink sukiojosi žudikas, laukdamas tinkamos progos.

– Taigi, grįžai namo, – tarė Marinas. – Ar bandei vėliau jai paskambinti? Norėjai su ja susitaikyti?

– Taip. Tačiau ji neatsiliepė.

– Kiek laiko buvo praėję po tavo išvykimo?

– Gal dvidešimt minučių. Skambinau kelis kartus, maniau, kad ji tiesiog nenori su manimi kalbėtis. Tada pradėjau jaudintis ir po vidurnakčio dar kelis kartus paskambinau, bet vis atsiliepdavo telefono atsakiklis.

– Palikai žinutę?

– Ne, – ji sunkiai nurijo seiles. – O šį rytą atvažiavau pas ją apie pusę septynių. Beldžiau į duris, bet niekas neatsiliepė. Durys buvo neužrakintos, ir aš įėjau vidun.

Ji vėl pradėjo drebėti, akyse atsispindėjo siaubas.

– Įėjau vidun... – jos balsas pakilo ir nutilo. – Ir pabėgau. Aš taip išsigandau.

– Išsigandai?

– Kad ir kas tai buvo... Beveik jaučiau jį, kambaryje tarsi tvyrojo siaubingas jo kvapas, nežinojau, ar jis vis dar buvo čia... Rankoje laikiau ginklą ir pabėgau, nuvažiavau kaip galėdama greičiau, tuomet sustojau prie telefono būdelės ir paskambinau 911.

– Na, bent jau tai gerai, – nuvargusiu balsu ištarė Marinas. – Nors pasisakei, kad tai tu skambinai ir nemalei šūdo apie kažkokį anoniminį skambutį.

– O jeigu jis dabar ims persekioti mane? – paklausė ji, išsigandusi ir visiškai sužlugusi. – Aš lankydavausi „Kvik Keri“ parduotuvėje. Kalbėdavausi su Kim Lang.

– Malonu iš tavo pusės, kad tik dabar apie tai pasakei, – tarė Marinas, ir aš supratau, kaip su visu tuo galėjo būti susijusi Kim Lang.

Jei žudikas stebėjo Anderson, ji, pati to nežinodama, galėjo atvesti jį į „Kvik Keri“, pas pirmąją auką Ričmonde. Bet tai galėjo padaryti ir Roza. Galbūt jis matė, kaip mes su Roza ėjome per mūsų biuro automobilių stovėjimo aikštelę arba kai aš užsukau pas ją į namus.

– Galime tave uždaryti, jei dėl to jausiesi geriau, – nejuokaudamas pasakė jai Marinas.

– Ką dabar darysiu? – pravirko ji. – Gyvenu viena... Aš bijau, labai bijau.

– Suokalbis platinti ir faktinis receptinių vaistų platinimas, – garsiai galvojo Marinas. – Taip pat vaistų be recepto turėjimas. Visa tai yra sunkus nusikaltimas. Kadangi jūs su Čaku dirbate tokiame darbe, gyvenate tokį padorų gyvenimą, užstatas nebus labai didelis. Galbūt du su puse tūkstančio žalių, kuriuos iš prekybos vaistais pelno galėsite nesunkiai susimokėti. Labai gražu.

Iš rankinės išsitraukiau telefoną ir paskambinau Fildingui.

– Jos kūnas buvo ką tik atvežtas, – pasakė jis man. – Ar nori, kad pradėčiau apžiūrą?

– Ne, – atsakiau. – Ar žinai, kur yra Čakas?

– Jis šiandien nepasirodė darbe.

– Taip ir maniau, – tariau. – Jeigu jis pasirodys, pasodink jį savo kabinete ir niekur neišleisk.

41

Buvo beveik antra valanda po pietų, kai įsukau į uždarą kiemą ir pasistačiau automobilį ten, kur manęs nepasiektų sustiprėjęs vėjas; du laidotuvių biuro darbuotojai kaip tik kėlė mirusiojo kūną į juodą seno modelio katafalką, kurio langai buvo uždengti užuolaidėlėmis.

– Laba diena, – pasisveikinau.

– Sveiki, ponia. Kaip sekasi?

– Ką čia turite? – paklausiau.

– Statybininką iš Pitersburgo.

Jie uždarė galines dureles ir nusimovė latekso pirštines.

– Jį partrenkė traukinys, – tęsė jie, kalbėdami abu iš karto. – Sunku įsivaizduoti. Nenorėčiau mirti tokiu būdu. Geros jums dienos.

Magnetine kortele atsirakinau vidinio kiemo duris ir įžengiau į gerai apšviestą koridorių, kurio grindys, saugantis biologinio užterštumo, buvo padengtos epoksidu, o vaizdas stebimas per daugybę ant sienų pritvirtintų vaizdo kamerų. Įėjusi į poilsio kambarį atsigerti kavos, pamačiau, kaip Roza nervingai spaudinėjo automato dietinės kolos mygtuką.

– Prakeikimas, – išpyškino ji. – Maniau, kad jis sutaisytas.

Veltui patikrino automato grąžos skyrelį.

– Ir vėl tas pats. Argi niekas negali nieko atlikti teisingai šiais laikais? – skundėsi ji. – Darai viena, darai kita, tačiau jokių rezultatų, kaip koks valstybės tarnautojas.

Ji susierzinusi triukšmingai iškvėpė orą per nosį.

– Viskas bus gerai, – pasakiau, nors ir pati nebuvau tuo įsitikinusi. – Viskas gerai, Roza.

– Norėčiau, kad tu pailsėtum, – atsiduso Roza.

– Mums visiems būtų ne pro šalį pailsėti.

Darbuotojų puodeliai buvo sukabinti prie kavos aparato, tačiau savojo neradau.

– Paieškok vonios kambaryje prie kriauklės, kur dažniausiai ir palieki, – patarė Roza. Tokios kasdienio gyvenimo smulkmenos priminimas, nors ir trumpam, padėjo man atsipalaiduoti.

– Čakas nebegrįš, – tariau. – Jis bus suimtas, jeigu taip dar neatsitiko.

– Policija čia jau lankėsi. Neverksiu dėl jo.

– Būsiu morge. Žinai, ką darysiu, taigi neatsiliepinėsiu į telefono skambučius, nebent tai būtų labai svarbu.

– Skambino Liusi. Šįvakar ji pasiims Džo iš ligoninės.

– Norėčiau, kad apsigyventum kuriam laikui pas mane, Roza.

– Ačiū. Turiu pasilikti ten, kur esu.

– Tačiau aš daug geriau jausčiausi, jei vakare važiuotum pas mane.

– Daktare Skarpeta, jeigu ne jis, visada bus kas nors kitas, tiesa? Visada bus kas nors, menantis pikta. Turiu gyventi savo gyvenimą. Negaliu tapti baimės ir senatvės įkaite.

Persirengimo kambaryje užsijuosiau plastmasinę prijuostę ir apsivilkau chirurginį chalatą. Sustirusiais pirštais sunkiai susirišau visus raiščius, vis ką nors išmesdama iš rankų. Buvo šalta, atrodė, kad viską skauda, tarsi būčiau užsikrėtusi gripu. Džiaugiausi, kad galiu pasislėpti po plastmasine veido uždanga, kauke, kepure, guminiais batais ir keliais pirštinių sluoksniais, visa tai saugojo mane nuo biologinio užkrato ir savų emocijų. Nenorėjau, kad dabar mane kas nors matytų. Gaila, kad ir Roza matė.

Kai įėjau į skrodimų patalpą, Fildingas fotografavo Brei kūną, du mano asistentai ir trys rezidentai dirbo prie naujų bylų, diena buvo kupina nelaimių.

Girdėjosi tekančio vandens, prie metalo besiliečiančių metalinių instrumentų ir pritildytų balsų keliamas triukšmas. Telefonai nenustojo skambėję.

Šioje plieno teritorijoje nebuvo kitų spalvų – tik mirties. Sumušimai ir kraujosruvos buvo violetinės spalvos, kūnas po mirties atrodė rožinis. Kraujo spalva buvo dar ryškesnė, palyginus su riebalų geltonumu. Atvertos krūtinės atrodė kaip tulpės, organai sudėti ant svarstyklių arba pjaustymo lentelių, šiandien ypač jautėsi yrančių kūnų smarvė.

Mačiau dviejų paauglių kūnus, vienas buvo lotynų amerikietis, kitas baltasis, abiejų kūnai, išmarginti grubiomis tatuiruotėmis, buvo subadyti. Neapykanta ir pyktis iš jų veidų išblėso, dabar jie atrodė kaip vaikai, kokiais ir galėjo būti, jei gyvenimas jiems būtų

atidaręs kitas duris, jei jų genai būtų buvę kitokie. Gauja buvo jų šeima, gatvė – jų namai. Jie mirė taip, kaip gyveno.

– ...gili žaizda. Dešimties centimetrų kairiajame nugaros šone, tarp dvylikto šonkaulio ir aortos, daugiau nei litras kraujo krūtinės ertmėje, – į mikrofoną, prisegtą prie chalato, diktavo Denas Čongas, Eimė Forbes dirbo kitoje stalo pusėje.

– Ar jis neteko daug kraujo?

– Labai mažai.

– Nubrozdinimas ant kairės rankos. Galbūt susižeidė krisdamas? Ar sakiau, kad mokausi nardyti su akvalangu?

– Aha. Čia daug gerų vietų nardymui. Palauk, kol pirmą kartą nersi atvirame vandens karjere. Labai smagu. Ypač žiemą.

– Dieve, – ištarė Fildingas.

Jis atidarė maišą, kuriame buvo kūnas, ir bandė nuimti kruviną paklodę. Priėjau prie jo ir vėl buvau ištikta šoko, kai pagaliau išlaisvinome ją iš paklodžių.

– Dievulėliau, – vis tyliai kartojo Fildingas.

Paguldėme ją ant stalo, o ji ir vėl persikreipė tokia poza, kokia radome ją gulinčią ant lovos. Pabandėme atpalaiduoti sustingusius rankų ir kojų raumenis.

– Kas, po perkūnais, darosi su žmonėmis? – Fildingas įdėjo juostelę į fotoaparatą.

– Tas pats, kas visada, – atsakiau.

Kilnojamąjį skrodimo stalą pritvirtinome prie sieninės kriauklės. Trumpam darbai sustojo, kai visi gydytojai priėjo arčiau pasižiūrėti. Negalėjo susilaikyti.

– O, varge, – sumurmėjo Čongas.

Forbes žiūrėjo, praradusi žadą.

– Prašau, – tariau, žiūrėdama į juos. – Tai ne demonstracinis skrodimas, jį atliksime mes su daktaru Fildingu.

Pradėjau apžiūrinėti kūną su didinamuoju stiklu, rinkdama nuo jo tuos pačius šviesius plaukelius.

– Jam nerūpi, – pasakiau. – Jam nerūpi, kad mes galime išsiaiškinti, kas jis toks.

– Manai, jis žino, kad buvai Paryžiuje?

– Nežinau, kaip, – atsakiau, – bet manau, kad jis galėjo kaip nors susisiekti su savo šeima. Jie turbūt jau viską žino.

Prisiminiau didžiulį jų namą su tvaskančiais sietynais, kaip pasisėmiau vandens iš Senos, galbūt būtent toje vietoje, kur žudikas nerdavo į vandenį, tikėdamasis išgyti. Pagalvojau apie daktarę Stvan, tikėjausi, kad ji saugi.

– Jo smegenys patamsėję, – prie savo darbo sugrįžęs konstatavo Čongas.

– Taip. Taip pat kito. Turbūt ir vėl heroinas. Ketvirta byla šiame mieste per šešias savaites.

– Turbūt geras šlamštas platinamas mieste. Daktare Skarpeta? – šūktelėjo man Čongas, tarsi tai būtų eilinė popietė, o aš tirčiau paprastą bylą. – Tokia pati tatuiruotė, panaši į savo darbo stačiakampį. Prie kairės rankos pažasties, turbūt velniškai skaudėjo. Ta pati gauja?

– Nufotografuok ją, – pasakiau.

Matėsi ryškūs vienodi sužeidimų raštai, ypač ant Brei kaktos ir kairiojo skruosto, kur nuo stiprių smūgių oda buvo sudraskyta ir liko išvagoti nubrozdinimai, kuriuos jau buvau mačiusi ir anksčiau.

– Galbūt vamzdžio sriegiai? – pabandė spėti Fildingas.

– Nepanašu į vamzdį, – atsakiau.

Išorinė Brei apžiūra užtruko dar kelias valandas, su Fildingu kruopščiai matavome, piešėme ir fotografavome kiekvieną žaizdą. Jos veido kaulai buvo sulaužyti, per atvirus įtrūkimus matėsi kaulų skeveldros. Dantys išmušti, nuo smūgių kai kurie buvo įstrigę gerklėje. Lūpos, smakro oda buvo atplyšusios nuo kaulo, rentgeno nuotraukoje matėsi šimtai kaulų skilimų ir lūžių, ypač kaukolėje.

Septintą valandą vakaro nuėjau į dušą, nuo manęs bėgo šviesiai raudonos spalvos vanduo, buvau visa išsitepusi krauju. Jaučiausi nusilpusi ir beveik kliedinti, nes nuo ankstyvo ryto nebuvau nieko valgiusi. Be manęs, darbe nieko nebuvo. Išėjau iš persirengimo kambario, rankšluosčiu džiovindama plaukus, kai staiga iš mano kabineto išėjo Marinas. Vos nesušukau. Užsidėjau ranką ant krūtinės, jausdama, kaip venose šoktelėjo adrenalinas.

– Negąsdink manęs taip! – sušukau.

– Nenorėjau išgąsdinti, – jis atrodė paniuręs.

– Kaip čia patekai?

– Naktiniai apsaugos darbuotojai. Mano pažįstami. Nenorėjau, kad viena eitum iki savo automobilio. Žinojau, kad dar būsi čia.

Pirštais perbraukiau savo drėgnus plaukus, jis įėjo paskui mane į kabinetą. Numečiau rankšluostį ant kėdės ir pradėjau rinktis daiktus, kuriuos vešiuosi namo. Ant stalo pamačiau Rozos paliktas ataskaitas iš laboratorijos. Pirštų atspaudai ant kibiro konteineryje sutapo su neatpažinto mirusio vyriškio pirštų atspaudais.

– Na, iš to mums jokios naudos, – pasakė Marinas.

Dar buvo DNR ataskaita su rašteliu nuo Džeimio Kuno. Jis panaudojo trumpus tandeminius pasikartojimus, arba TTP, ir gavo rezultatą.

– ...radau panašumų... labai panašūs su nedideliais skirtumais, – permečiau akimis, garsiai skaitydama ir nelabai tuo džiaugdamasi. – ...derinasi su biologinio pavyzdžio savininku... artimas giminaitis...

Pasižiūrėjau į Mariną.

– Taigi, trumpai tariant, neatpažinto vyro ir žudiko DNR sutampa, todėl šie du asmenys yra giminės. Taškas.

– *Sutampa*, – su pasibjaurėjimu iškošė Marinas. – Nekenčiu šitų mokslinių *sutapimų* mėšlo! Tiedu šikniai yra broliai.

Aš taip pat tuo neabejojau.

– Norint tai įrodyti, mums reikia jų tėvų kraujo pavyzdžių, – tariau.

– Paskambinkime jiems ir pasiteiraukime, ar galime užsukti, – ciniškai pasakė Marinas. – Mieli Šandone sūnūs. Valio!

Numečiau ataskaitą ant stalo.

– Teisingai, valio! – atsakiau.

– Kam tai rūpi?

– Labai norėčiau žinoti, kokį įrankį jis naudoja žudydamas, – pasakiau.

– Visą popietę praleidau, skambinėdamas į visus didžiuosius prabangius rūmus ant upės kranto, – Marinas pakeitė temą. – Gera žinia ta, kad visi, regis, namuose, niekas neišvažiavęs. Bloga žinia ta, kad mes vis dar nežinome, kur jis slepiasi. Dabar lauke penki laipsniai šalčio. Negali būti, kad jis trinasi gatvėmis ir miega po medžiu.

– O viešbučiai?

– Neužsiregistravęs nė vienas plaukuotas, kalbantis su prancūzišku akcentu ir bjauriais dantimis. Nieko panašaus. O nieko nežinantys motelių registratoriai nemėgsta kalbėtis su policininkais.

Jis ėjo kartu su manimi koridoriumi, atrodė, kad nelabai skuba, tarsi būtų kažką sumanęs.

– Kas negerai? – paklausiau. – Be viso šito?

– Liusi vakar turėjo būti Vašingtone, daktare, susitikti su tyrimo komisija. Atskrido net keturi ją turėję ginti advokatai. O ji primygtinai atsisako atvykti, kol nepasitaisys Džo.

Išėjome į stovėjimo aikštelę.

– Tai visiems suprantama, – tęsė jis, o aš vis labiau jaudinausi. – Tačiau taip elgtis negalima, ypač kai pats ATG direktorius domisi šiuo reikalu, o ji net nepasirodo.

– Marinai, esu tikra, kad ji pranešė jiems, kas... – pradėjau ją ginti.

– O, taip. Ji paskambino ir pažadėjo, kad atvyks po kelių dienų.

– Argi jie negali palaukti tų kelių dienų? – paklausiau, atrakindama automobilį.

– Tas visas nesusipratimas buvo nufilmuotas, – pasakė jis, kai atsisėdau į šaltą odinę sėdynę. – Jie jau kokį šimtą kartų peržiūrėjo tą juostą.

Užvedžiau variklį, o naktis staiga tapo dar tamsesnė, šaltesnė ir tuščia.

– Kilo daug klausimų, – jis susikišo rankas į palto kišenes.

– Apie tai, ar šaudyta buvo teisėtai? Argi Džo ir savo gyvybės gelbėjimas nėra pakankama pateisinama aplinkybė?

– Manau, dėl visko kaltas jos charakteris, daktare. Ji tokia, na, tu žinai. Ji visada pasiruošusi pulti ir kovoti. Tai jai visuomet nutinka, todėl ji ir yra tokia gera. Tačiau gali kilti ir daug problemų, jei viskas tampa nekontroliuojama.

– Gal sėsk į mašiną, kad nesušaltum?

– Seksiu paskui tave, kol parvažiuosi namo, paskui turiu kitų reikalų. Liusi bus namie, tiesa?

– Taip.

– Kitaip nepalikčiau tavęs vienos, kai tas išgama nežinia kur bastosi.

– Ką man dėl jos daryti? – tyliai paklausiau.

Nežinojau, kaip elgtis. Jutau, kad negaliu pasiekti savo dukterėčios. Kartais net abejojau, ar ji dar mane myli.

– Viskas dėl Bentono, tu tai žinai, – pasakė Marinas. – Žinoma, ji apskritai supykusi ant gyvenimo ir nuolat stengiasi nuo visko pabėgti. Gal turėtum jai parodyti jo skrodimo ataskaitą, kad pagaliau tai pripažintų ir nustotų apie tai vis galvojusi, kol visai nesusigadino sau gyvenimo.

– Niekad to nepadarysiu, – atsakiau, pajutusi, kaip mane iš naujo užlieja skausmas, nors ir ne toks stiprus kaip anksčiau.

– Na ir šalta. Artėja pilnatis, to tai jau visai nelaukiu.

– Pilnatis reiškia, kad jei jis bandys vėl smogti, jį bus lengviau pamatyti, – pasakiau.

– Ar nori, kad tave palydėčiau?

– Viskas bus gerai.

– Paskambink man, jei dėl kokios nors priežasties Liusi nebus namie. Vienos tavęs tikrai nepaliksiu.

Važiuodama link namų, jaučiausi kaip Roza. Supratau, ką ji turėjo omenyje, sakydama, kad nenori tapti baimės, senyvo amžiaus, širdgėlos ar dar kieno nors įkaite. Buvau beveik pasiekusi savo rajoną, kai apsigalvojau ir apsisukusi nuvažiavau į Vest Brod gatvę, kur kartais lankydavausi 2200 numeriu pažymėtoje „Plesents“ metalo dirbinių parduotuvėje. Tai buvo sena mikrorajono parduotuvėlė, per daugelį metų išsiplėtusi ir dabar pardavinėjanti ne tik įprastus įrankius ir sodo reikmenis.

Niekuomet čia neatvažiuodavau anksčiau kaip septintą valandą vakaro, kai dauguma vyrų po darbų užsukdavo į ją ir vaikštinėdavo prekių eilėmis, kaip vaikai žiūrinėdami ir geisdami naujų žaisliukų. Automobilių aikštelėje stovėjo daug mašinų, sunkvežimių ir furgonų; skubėjau, eidama pro išparduodamus lauko baldus ir nukainotus elektrinius įrankius. Viduje, prie pat durų, buvo išdėlioti pigiai parduodami pavasarinių gėlių svogūnėliai, į piramidę sukrautos mėlynų ir baltų dažų skardinės.

Pati nežinojau, kokio tipo įrankio ieškojau, nors spėjau, kad ginklas, užmušęs Brei, turėjo būti panašus į kirtiklį ar kūjį. Taigi, be išankstinio nusistatymo vaikščiojau prekių eilėmis, apžiūrinėdama lentynas su vinimis, veržlėmis, sąvaržomis, varžtais, vyriais, sklendėmis ir skląsčiais. Ėjau pro šimtais metrų tvarkingai susuktas virves ir laidus, kamšalus langams bei sienoms ir viską, ko prireiktų vandentiekio darbams atlikti. Nepastebėjau nieko tinkamo net ir dideliame laužtuvų, viniatraukių ir plaktukų skyriuje.

Vamzdžiai netiko, nes jų sriegiai nebuvo pakankamai stori ir su plačiais tarpais, kad būtų palikę panašius raštus ant Brei lovos čiužinio. Padangų įrankiai išvis nebuvo panašūs. Buvau beveik praradusi viltį, kai priėjau parduotuvės mūrininkystės skyrių ir iš toli pamačiau kabantį keistą įrankį. Mane išpylė karštis, širdis pradėjo greičiau plakti.

Jis buvo panašus į juodą geležinį kirtiklį susukta rankena, primenančia didelę storą spyruoklę. Priėjau ir paėmiau vieną jų į rankas. Jis buvo sunkus. Vienas galas nusmailintas, kitas panašus į kaltą. Etiketėje buvo parašyta, kad tai yra suvirintojo plaktukas, kainuojantis šešis dolerius devyniasdešimt penkis centus.

Jaunas darbuotojas prie kasos aparato nežinojo, kas tai yra, net nežinojo, kad tokių yra jų parduotuvėje.

– Ar kas nors čia žino ką nors apie šį įrankį? – paklausiau.

Paskambinęs jis iškvietė direktoriaus asistentę, vardu Džiulija. Ji iš karto priėjo, atrodė per daug tvarkinga ir per gerai apsirengusi, kad ką nors nutuoktų apie įrankius.

– Jį galima naudoti suvirinimo darbuose, pavyzdžiui, gargažėms nuvalyti, – paaiškino man ji. – Tačiau dažniausiai jis naudojamas mūrininkystėje. Plytoms, akmenims, bet kam. Tai universalus įrankis, kaip pati turbūt suprantate, žiūrėdama į jį. Oranžinis taškelis ant etiketės reiškia, kad jam taikoma dešimties procentų nuolaida.

– Taigi, tokį įrankį galima rasti ten, kur vyksta mūrijimo darbai? Tai gan neaiškus įrankis, – pasakiau.

– Jei neturite nieko bendra su mūrijimu ar suvirinimu, tai ir neturėtumėte pažinoti tokio įrankio.

Nusipirkau suvirintojo plaktuką už dešimčia procentų mažesnę kainą ir nuvažiavau namo. Įvažiavusi į kiemą, pamačiau, kad Liusi namie nebuvo, tikėjausi, kad ji išvažiavo į ligoninę parsivežti Džo. Iš kažkur atplaukė juodų debesų tumulas, atrodė, kad tuoj pradės snigti. Įvariau mašiną į garažą, ir, įėjusi į namus, patraukiau

tiesiai į virtuvę. Mikrobangų krosnelėje atšildžiau pakelį vištienos krūtinėlių.

Ant suvirintojo plaktuko, ypač ant rankenėlės, užpyliau kepsnių padažo, tada numečiau ir pavoliojau jį ant balto pagalvės užvalkalo. Žymės neabejotinai tokios pačios. Padaužiau vištienos krūtinėlę abiem šio grėsmingo juodo geležinio įrankio galais ir iš karto atpažinau tas pačias sumušimų žymes. Paskambinau Marinui. Namie jo nebuvo. Išsiunčiau žinutę į jo pranešimų gaviklį. Jis paskambino tik po penkiolikos minučių. Iki tol maniau, kad nuo įtampos pakriks nervai.

– Atleisk, – pasakė jis, – išsikrovė telefono baterija, turėjau susirasti viešąjį telefoną.

– Kur esi?

– Važinėju aplink. Valstijos policijos lėktuvas suka ratus virš upės, su prožektoriumi tyrinėjamos pakrantės. Galbūt šunsnukio akys sužibės tamsoje kaip vilko. Matei dangų? Prakeikimas, sako, kad gali iškristi dvidešimt centimetrų sniego. Snigti jau pradėjo.

– Marinai, Brei nužudyta suvirintojo plaktuku, – pranešiau.

– Kas tai yra?

– Naudojamas mūrininkystėje. Ar žinai apie kokias nors statybas netoli upės, kur būtų naudojami akmenys, plytos ar kažkas panašaus? Galbūt jis rado tokį įrankį ten, kur apsistojęs?

– Kur radai tą suvirintojo plaktuką? Maniau, kad važiuosi tiesiai namo. Man nepatinka, kai taip elgiesi.

– Aš *esu* namuose, – nekantriai atsakiau. – Ir jis galbūt dabar namie, šią minutę. Galbūt ten tiesiami šaligatviai ar statomos sienos.

Marinas trumpam nutilo.

– Įdomu, ar tokį įrankį galima naudoti, šiferiu dengiant stogą? – paklausė jis. – Yra vienas didelis namas su vartais, toliau už Vindzor Farmso, visai ant upės kranto. Ten dabar dengiamas naujas šiferinis stogas.

– Ar ten kas nors gyvena?

– Apie jį nepagalvojau, nes ten kiaurą dieną sukinėjasi darbininkai. Niekas negyvena. Jis parduodamas, – pasakė jis.

– Dienos metu jis gali slėptis viduje, o išlįsti vakare, darbininkams išėjus, – atsakiau. – Galbūt signalizacija name išjungta, kad ten dirbantys jos netyčia neaktyvuotų.

– Jau važiuoju.

– Marinai, prašau, nevažiuok ten vienas.

– Visur pilna ATG žmonių, – pasakė jis.

Užkūriau židinį, išėjau į lauką parsinešti daugiau malkų, stipriai snigo, virš žemų debesų blyškiai švietė mėnulis. Susikroviau malkas ant vienos rankos, kita laikiau savo „Glock" pistoletą, stebėdama visus tamsius užkaborius, klausydamasi kiekvieno garso. Naktis, regis, buvo pasišiaušusi iš baimės. Skubiai sugrįžau į namus ir vėl įjungiau signalizaciją.

Sėdėjau svetainėje, liepsnos kapojo suodiną kamino ryklę, o aš mąsčiau. Stengiausi atkurti įvykius, kaip žudikas galėjo įvilioti Brei į miegamąjį, nesuduodamas nė vieno smūgio. Nors daug metų dirbo administracijoje, ji buvo apmokyta policijos pareigūnė. Ką jis jai taip greitai padarė, kad niekur nesimatė priešinimosi ženklų? Buvau įsijungusi televizorių, kas pusvalandį ar panašiai vietiniai kanalai transliavo žinias.

Vadinamasis *Loup-Garou* galėjo būti nepatenkintas, išgirdęs, kas pranešama, jei manysime, kad jis turėjo televizorių ar radiją.

– ...apibūdinamas kaip kresnas, galbūt 180 centimetrų ūgio, gali būti plikai nusiskutęs. Pasak vyriausiosios medicinos ekspertės daktarės Skarpetos, jis gali sirgti reta liga, pasireiškiančia dideliu plaukuotumu, jo veidas ir dantys gali būti deformuoti...

Labai tau ačiū, Harisai, pagalvojau. Būtinai turėjo įkišti mane.

– ...raginami ypatingai saugotis. Neatidarykite durų, jei nesate tikri, kas už jų stovi.

Dėl vieno dalyko Harisas tikrai buvo teisus. Žmonės puls į paniką. Beveik dešimtą vakaro suskambo telefonas.

– Labas, – tarė Liusi, ji kalbėjo daug linksmiau, nei paskutiniu metu teko girdėti.

– Ar tu vis dar ligoninėje? – paklausiau.

– Jau baigiame viską sutvarkyti. Matei, kaip sninga? Bus pragariška naktis. Turėtume grįžti maždaug už valandos.

– Važiuok atsargiai. Paskambink man, kai privažiuosi, padėsiu Džo įvesti vidun.

Į židinį įmečiau dar dvi malkas, ir nesvarbu, kokia saugi buvo mano tvirtovė, pradėjau jausti baimę. Bandžiau prasiblaškyti, žiūrėdama seną filmą su Džimiu Stiuartu per HBO kanalą, apmokėjau sąskaitas. Vėl prisiminiau Talį ir nusiminiau, po to supykau ant jo. Nors ir jaučiau jam prieštaringus jausmus, iš tikrųjų jis man nesuteikė galimybės pasitaisyti. Bandžiau susisiekti su juo, bet jis man net neperskambino.

Pašokau iš netikėtumo ir išbarsčiau visas sąskaitas, kai dar kartą suskambo telefonas.

– Taip? – pasakiau.

– Tas šunsnukis tikrai čia apsistojęs, – sušuko Marinas. – Tačiau dabar jo čia nėra. Visur šiukšlės, maisto pakuotės, visoks šlamštas. Ir prakeikti tie patys plaukai lovoje. Paklodės dvokia kaip nuo purvino šlapio šuns.

Pajutau, kaip venose sukunkuliavo kraujas.

– Kovos su narkotikais skyrius išsiuntęs patruliuoti savo būrį, visur pilna policininkų. Vos tik jis įkiš koją į upę, mes jį sučiupsim.

– Liusi parsiveža Džo pas mane į namus, Marinai, – pasakiau. – Ji taip pat kažkur mieste.

– Tai tu viena? – išpoškino jis.

– Viduje, užsirakinusi, įjungusi signalizaciją ir su pistoletu ant stalo.

– Gerai, lik ten, kur esi, supratai?

– Nesijaudink.

– Gerai, kad smarkiai sninga. Jau dabar apie aštuonis centimetrus sniego, ir tu žinai, kaip sniegas viską apšviečia. Ne pats geriausias laikas kur nors bastytis.

Padėjau ragelį ir perjunginėjau kanalus, tačiau niekas nesudomino. Atsistojau ir nuėjau į darbo kabinetą pasitikrinti elektroninio pašto, nors neturėjau noro atsakinėti į laiškus. Paėmiau stiklainį su formalinu ir pakėliau į šviesą, apžiūrėjau tas mažas geltonas akis, sumažintas iki auksinių taškelių, ir pagalvojau, kiek daug dėl visko klydau. Išgyvenau dėl kiekvieno lėto žingsnio į priekį, kiekvieno neteisingo ėjimo. Dabar dar dvi moterys buvo žuvusios.

Padėjau stiklainį su formalinu ant kavos stalelio svetainėje. Vienuoliktą vakaro įsijungiau NBC kanalą, norėdama pasižiūrėti žinias. Žinoma, buvo kalbama apie tą blogio įsikūnijimą *Loup-Garou*. Perjungiau kitą kanalą, ir staiga įsijungė namo signalizacija. Pašokau, ant žemės numesdama televizoriaus valdymo pultelį, ir nubėgau į galinę namo dalį. Maniau, kad širdis iššoks iš krūtinės. Užsirakinau miegamajame ir pasiėmiau pistoletą, laukdama telefono skambučio. Jis suskambo po kelių minučių.

– Šešta zona, garažo durys, – buvo man pranešta. – Ar norite, kad atvyktų policija?

– Taip! Ir kuo greičiau! – paprašiau.

Sėdėjau ant lovos, o kaukianti signalizacija kaip su kūju daužė per ausų būgnelius. Nenuleidau akių nuo vidaus ryšio monitoriaus, bet prisiminiau, kad jis neįsijungs, jei policija nepaskambins į duris. Kaip jau gerai žinojau, jie niekada neskambina. Neturėjau kito pasirinkimo, kaip tik išjungti signalizaciją ir laukti. Sėdėjau tyloje, visa įsitempusi, stengiausi išgirsti kiekvieną garsą, net pradėjo atrodyti, kad girdžiu lauke krintantį sniegą. Vos už dešimties minučių išgirdau beldimą į duris ir nuskubėjau koridoriumi prie durų, verandoje nuskambėjus garsiam „policija“.

Su nepaprastu palengvėjimu svetainėje ant stalo palikau pistoletą ir paklausiau:

– Kas čia?

Norėjau įsitikinti.

– Policija, ponia. Atvažiavome, sužinoję apie jūsų signalizaciją.

Atidariau duris ir tie patys du policininkai, kuriuos mačiau prieš kelias naktis, nusipurtė nuo kojų sniegą ir užėjo vidun.

– Paskutiniu metu jums nekaip sekasi, tiesa? – pasakė pareigūnė Batler, nusitraukdama pirštines ir dairydamasi aplink. – Galite pagalvoti, kad pradėjome labai jumis domėtis.

– Šį kartą tai garažo durys, – pasakė jos partneris Makelveinas. – Ką gi, pasižiūrėkime.

Nusekiau paskui juos per prieškambarį į garažą ir iš karto supratau, kad tai buvo tikras pavojaus signalas. Garažo durys buvo atplėštos aukštyn apie dvidešimt centimetrų, o kai pasilenkėme pasižiūrėti laukan, sniege pamatėme pėdas, vedančias link garažo, o paskui tolyn nuo jo. Akivaizdžių kokio nors įrankio žymių nesimatė, išskyrus kelis įbrėžimus ant garažo durų apačioje esančios guminės juostos. Pėdsakai buvo lengvai užnešti sniegu. Jie buvo palikti neseniai, taigi, visiškai sutapo su įsijungusios signalizacijos laiku.

Makelveinas per radiją iškvietė detektyvą, kuris pasirodė po dvidešimties minučių ir pradėjo fotografuoti duris, batų pėdsakus ir specialiais milteliais ieškoti pirštų atspaudų. Tačiau kaip ir anksčiau policija negalėjo padaryti nieko daugiau, kaip tik pasekti paliktais pėdsakais. Jie vedė išilgai mano kiemo pakraščio į gatvę, kur sniegą buvo suvažinėję mašinų ratai.

– Galime tik paprašyti, kad pro čia dažnai pravažiuotų patrulių automobilis, – išeidama pasakė Batler. – Mes stebėsime jūsų namą, ir jeigu dar kas nors atsitiks, nedelsdama skambinkite 911. Net jei išgirsite bet kokį neįprastą garsą, gerai?

Pasiunčiau žinutę į Marino pranešimų gaviklį. Buvo jau vidurnaktis.

– Kas atsitiko? – paklausė jis.

Papasakojau jam paskutinius įvykius.

– Tučtuojau važiuoju pas tave.

– Paklausyk, man viskas gerai, – pasakiau. – Esu išsigandusi, bet viskas gerai. Geriau jau ieškok jo nei kaip auklė prižiūrėk mane.

Jis abejojo. Žinojau, apie ką jis mąsto.

– Bet kokiu atveju, neatrodo, kad įsilaužimas būtų jo stilius, – pridūriau.

Marinas vis dar dvejojo, tuomet pasakė:

– Turi kai ką žinoti. Nežinojau, ar tau sakyti. Talis atvykęs čionai.

Buvau priblokšta.

– Jis vadovauja čia atsiųstam narkotikų skyriaus būriui.

– Kaip seniai jis čia? – stengiausi, kad balse atsispindėtų tik smalsumas.

– Jau kelios dienos.

– Perduok jam linkėjimus, – pasakiau, tarsi jis man nieko nereikštų.

Pergudrauti Marino nepavyko.

– Gaila, kad jis pasirodė esąs toks subingalvis, – tarė jis.

Tik padėjusi ragelį, paskambinau į ligoninę, tačiau budinti seselė nepažinojo manęs ir atsisakė suteikti bet kokią informaciją. Norėjau pasikalbėti su senatoriumi Lordu. Norėjau pasikalbėti su daktare Cimer, Liusi, kokiu nors draugu, su kuo nors, kam nors šiek tiek rūpiu. Dabar man taip trūko Bentono, kad pamaniau daugiau neištversianti. Jaučiausi gyva palaidota savo gyvenimo duženose. Norėjau mirti.

Pabandžiau atgaivinti ugnį židinyje, tačiau atsineštos malkos buvo per daug sudrėkusios. Pasižiūrėjau į cigarečių pakelį ant kavos stalelio, bet neturėjau jėgų prisidegti cigaretę. Atsisėdau

ant sofos ir rankomis užsidengiau veidą, kol nurimo širdgėla. Kai išgirdau garsų beldimą į duris, vėl sunerimau, bet jaučiausi tokia pavargusi.

– Policija, – išgirdau vyriškio balsą, kai jis vėl stipriai pabeldė kažkokiu sunkiu daiktu, galbūt policininko lazda.

– Aš nekviečiau policijos, – pasakiau per duris.

– Ponia, mums buvo pranešta apie įtartiną asmenį, pastebėtą jūsų kieme, – pasakė jis. – Ar viskas gerai?

– Taip, taip, – atsakiau, išjungdama signalizaciją ir atidarydama duris.

Verandoje nedegė šviesa, o man niekada neatėjo į galvą, kad jis gali kalbėti angliškai be prancūziško akcento. Iš karto užuodžiau kvapą, panašų į šlapio ir nešvaraus šuns, kai jis įsibrovė vidun ir kojos spyriu užtrenkė duris. Kažkur gerklėje užstrigo baimės riksmas, kai jis nusišypsojo savo baisia šypsena ir ištiesė plaukuotą ranką, norėdamas paliesti mano skruostą, tarsi puoselėtų man švelnius jausmus.

Viena jo veido pusė buvo žemiau už kitą, veidas buvo padengtas plonais šviesiais seniai skustais šeriais, pamišėlio akys degė įniršiu, aistra ir siaubinga panieka. Jis nusiplėšė ilgą juodą paltą, norėdamas užmesti jį man ant galvos, aš atšokau, visa tai įvyko per kelias sekundes.

Apimta panikos mečiausi į svetainę, jis lipo man ant kulnų, išleisdamas kažkokį nežmogišką gomurinį garsą. Buvau per daug išsigandusi, kad galėčiau galvoti. Pasidaviau vaikiškam impulsui ką nors į jį sviesti ir pirmas daiktas, kurį pamačiau, buvo formalino stiklainis su gabalėliu jo paties nužudyto brolio odos.

Čiupau jį nuo kavos stalelio, pašokau ant sofos ir, šokdama per ją, bandžiau atidaryti dangtelį. Dabar jis jau laikė iškėlęs savo ginklą, tą patį suvirintojo plaktuką susukta rankena, ir kai kita ranka bandė sugriebti mane, šliūkštelėjau kvortą formalino jam ant veido.

Jis sustugo, griebėsi sau už akių ir gerklės, deginantys chemikalai pradėjo jį dusinti. Jis užsimerkė ir klykdamas bandė nusiplėšti marškinius, dusdamas ir degdamas kaip ugnyje, o aš sprukau toliau nuo jo. Čiupau nuo stalo savo pistoletą ir, bėgdama per paradines duris lauk į sniegą, smogiau per pavojaus signalo mygtuką. Ant laiptų praradau pusiausvyrą ir krisdama ant žemės automatiškai pakišau po savimi kairę ranką. Pabandžiusi atsistoti, supratau, kad susilaužiau alkūnę, ir dar labiau išsigandau, kai pamačiau, kad jis išsvirduliavo paskui mane laukan.

Jis įsikabino į turėklus ir nieko nematydamas, vis dar klykdamas iš skausmo, ėmė leistis žemyn. Aš sėdėjau laiptų apačioje, supanikavusi bandžiau stumtis tolyn nuo jo, tarsi irkluodama. Viršutinė jo kūno dalis buvo tankiai apaugusi šviesiais plaukais, kurie karojo jam nuo rankų ir sukosi verpetais ant nugaros. Jis parklupo ir pradėjo rankomis semti sniegą ir trinti juo veidą, kaklą, vos įstengdamas įkvėpti oro.

Jis galėjo lengvai mane pasiekti, bijojau, kad jis bet kurią akimirką šoks ant manęs kaip siaubingas monstras. Iškėliau pistoletą, bet nepajėgiau atstumti saugiklio. Vis bandžiau ir bandžiau, tačiau dėl sulaužytos alkūnės negalėjau sulenkti rankos.

Atsistoti taip pat negalėjau. Vis paslysdavau. Jis išgirdo mano keliamą triukšmą ir prišliaužė arčiau, atsistūmiau nuo jo, paslydau ir pabandžiau ristis tolyn. Jis žioptelėjo ir pargriuvo veidu žemyn į sniegą, panašiai kaip vaikai guli ant nugaros, darydami angelo figūrėlę, taip bandydamas sumažinti skausmą nuo chemikalų sukeltų nudegimų. Jis kasė sniegą kaip šuo, mesdamas jį sau ant galvos ir trindamas sprandą. Ištiesė link manęs ranką susivėlusiais plaukais. Nesupratau, ką jis kalbėjo prancūziškai, tačiau tikėjau, kad maldavo mano pagalbos.

Jis verkė. Be marškinių, drebėjo nuo šalčio. Jo nagai buvo nešvarūs ir apkramtyti, vilkėjo darbininko kelnėmis ir avėjo batais, kokius turbūt nešioja laivo juodadarbiai. Jis klykdamas

raičiojosi ant žemės, ir man beveik pasidarė jo gaila. Tačiau nesiartinau.

Sulaužyta ranka kraujavo, tino ir tvinkčiojo, net negirdėjau, kaip privažiavo mašina. Liusi bėgo per sniegą, kelis kartus vos nepargriuvo, atlaužusi savo mėgstamo keturiasdešimto kalibro „Glock“ saugiklį suklupo priešais jį, sustingusi į kovos poziciją. Nerūdijančio plieno vamzdžiu nusitaikė jam į galvą.

– Liusi, ne! – sušukau jai, bandydama nors atsiklaupti.

Ji sunkiai šnopavo, pirštą laikė ant gaiduko.

– Tu prakeiktas kalės vaike, – iškošė ji. – Tu mėšlo gabale, – kalbėjo ji, o jis vis dejuodamas trynėsi akis sniegu.

– Liusi, ne! – šaukiau aš, abiem rankom suspausdama savo ginklą, kad išlaikyčiau jį tiesiai.

– Išvaduosiu tave iš tavo kančių, tu prakeiktas kalės vaike!

Nuropojau link jos, kažkur girdėjosi balsai, trepsinčios kojos ir uždaromos mašinų durys.

– Liusi! – pasakiau. – Ne! *Dėl Dievo meilės, ne*!

Ji tarsi nieko aplinkui negirdėjo. Buvo savame neapykantos pilname pasaulyje. Ji sunkiai nurijo seilės, jam toliau, rankomis užsidengus akis, rangantis iš skausmo.

– Nejudėk! – sušuko jam.

– Liusi, – slinkau vis arčiau jos, – nuleisk ginklą.

Tačiau jis negalėjo nustoti judėjęs, o ji ir toliau buvo sustingusi savo pozicijoje. Tuomet tarsi suabejojo.

– Liusi, tu nenori to padaryti, – tariau. – Prašau. Nuleisk ginklą.

Ji nepaklausė. Nieko man nesakė ir nežiūrėjo į mane. Pajutau mus apsupusius žmones tamsiais kovos drabužiais su parengtais šautuvais ir pistoletais.

– Liusi, nuleisk ginklą, – išgirdau sakantį Mariną.

Ji nejudėjo. Pistoletas jos rankose drebėjo. Šis pasigailėtinas žmogus *Loup-Garou* žiopčiojo, gaudydamas orą, ir dejavo. Jis

buvo kelių centimetrų atstumu nuo jos kojų, o aš buvau kelių centimetrų atstumu nuo jos.

– Liusi, pažvelk į mane, – tariau. – Pažvelk į mane!

Ji žvilgtelėjo mano pusėn, ir jos skruostu nusirito ašara.

– Pakanka žudynių, – pasakiau. – Prašau. Užteks. Tai būtų *blogas* poelgis, Liusi. Tai ne savigyna. Džo laukia tavęs mašinoje. Nedaryk to. Nedaryk to, prašau. Mes tave mylime.

Ji sunkiai nurijo seiles. Atsargiai ištiesiau ranką.

– Atiduok man ginklą, – tariau. – Prašau. Aš myliu tave. Duok man savo ginklą.

Ji nuleido jį ir numetė ant sniego, plienas žibėjo it sidabras. Taip ir liko klūpoti, nuleista galva, tuomet prie jos priėjo Marinas, kažką kalbėjo, o aš negalėjau susikaupti, nes alkūnė tvinksėjo tarsi būgnai. Kažkas pakėlė mane ant kojų.

– Eime, – švelniai man tarė Talis.

Jis prisitraukė mane artyn, ir aš pažvelgiau į jį. Jis taip keistai atrodė su ATG uniforma. Nebuvau tikra, ar tai jis. Gal tai buvo sapnas arba košmaras. Nieko panašaus neįvyko. Nebuvo jokio vilkolakio, ir Liusi nieko nenušovė, ir Bentonas nebuvo žuvęs, buvau bealpstanti, o Talis mane laikė.

– Reikia tave nuvežti į ligoninę, Kei. Turbūt gali nupasakoti, kur viena iš jų yra, – pasakė Džėjus Talis.

– Reikia padėti Džo išlipti iš mašinos. Ji turbūt sušalo. Ji negali pajudėti, – sušnibždėjau.

Mano lūpos sustingo. Vos galėjau kalbėti.

– Jai viskas bus gerai. Viskuo bus pasirūpinta.

Kojos tarsi medinės neklausė manęs, kai, Talio padedama, žengiau šaligatviu. Jis ėjo taip, tarsi sniegas ir ledas jam visai nekliudytų.

– Atleisk, kad taip su tavimi elgiausi, – pasakė jis.

– Aš pirma negerai pasielgiau, – vos pajėgiau ištarti.

– Galiu iškviesti greitosios pagalbos automobilį, bet geriau pats tavimi pasirūpinsiu, – pasakė jis.

– Taip, taip, – tariau. – Labai to norėčiau.

UAB „Baltų lankų“ leidyba
Kęstučio g. 10, LT-08116 Vilnius
leidykla@baltoslankos.lt
www.baltoslankos.lt

Spausdino UAB „Spindulio spaustuvė“
Vakarinis aplinkkelis 24, LT-48184 Kaunas

Tiražas 2 000 egz.


fotogr. Debra Gingrich. © CEI, 2007

JAV rašytoja Patricia Cornwell (Patricija Kornvel, gim. 1956) išgarsėjo detektyvų serija, kurios pagrindinė veikėja – vyriausioji Ričmondo teismo medicinos ekspertė Kei Skarpeta. Šios serijos detektyvų sėkmės paslaptis – kruopštus tyrimas, dėmesys detalėms ir puikus policijos bei teismo medicinos procedūrų išmanymas.

Ričmondą apsiautus žiemai, šaltis persmelkia ir teismo medicinos ekspertės Kei Skarpetos gyvenimą. Jos mylima dukterėčia Liusi rizikuoja gyvybe, dalyvaudama narkotikų kontrolės agentūros operacijoje Majamyje. Nauja policijos vadovė nori, kad Kei departamentas taptų pavaldus jai. Be to, kažkas įsilaužia į elektroninio pašto dėžutę. Sukrėsta šių įvykių Skarpeta baiminasi, kad išeis iš proto. O galbūt kažkas tyčia bando įstumti ją į tokią būseną? Tačiau asmeninės problemos netrukdo patyrusiai teismo medicinos ekspertei dirbti savo darbo.

Konteineryje rastas suiręs žmogaus kūnas. Nebeįmanoma nustatyti nei tapatybės, nei mirties priežasties. Kei Skarpetai tenka narplioti *juodąją bylą*. O vienintelis pėdsakas – ant konteinerio aptiktas užrašas „Geros kelionės, vilkolaki“.

www.patriciacornwell.com